

ཚོད་མ་རིགས་རྒྱན།

མཛོད་པ་ལོ། རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་གྲུབ།
སེར་གྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོ་ཚོམ་སྐྱིག་ཁང་།

༡༡། །ཚཱ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་དེ་གསུམ་པའི་རྒྱན་
ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

མཛེད་བ་སོ། རྒྱལ་བ་དག་འདུན་གྱིས།
སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚུལ་གྱིས་ཁང་།

སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་དེབ་སྤྲིད་ཨང་།

SJRB-0194

བཀྲ་ཤིན་རྒྱན་པོའི་གིང་པར་ཡ་གཞི་བཙོན་བ་ཡིན།

སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚོམ་སྤྲིག་ཁང་གིས་ལྷ་སྤྲིག་བྲས།

སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཚོམ་སྤྲིག་ཁང་གིས་སློབ་དཔུང་ལ་དེབ་ཏུ་བཅོས།

སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོས་འབྲེམ་སྤྲེལ་བྲས།

༢༠༡༤ ཟླ་བརྒྱད་པར་གསར་དུ་ཚོམ་སྤྲིག་བྲས།

༢༠༢༠ ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༡༤ ལ་བསྐྱར་སྤྲིག་བྲས།

སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་བྲ་བྲང་།

www.serajeyrigzodchenmo.org

ཡིག་འབྲེལ་བྲ་བྲང་།

serajeyrigzodchenmo@gmail.com

གཤམ་བསྐྱར་དང་བཅོས་སྤྲིག་སྐལ་བཟང་ཐར་འདོད།

བསྐྱར་སྤྲིག་སྐལ་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚོམ་སྤྲིག་སྐལ་

བར་སྐྱུན་གྱི་བདག་དབང་སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོར་ཡོད།

དཀར་ཆག

ངོ་སློད་མདོར་བསྟུན།	viii
ཞུ་སྐྱིད་པའི་གསལ་བཤད།	x
ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་རིགས་པའི་རྒྱུ།	༡
དང་པོ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོས་པ་བཤད་པ།	༣
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ངོས་གསུང་པ།	༤
གསུམ་པ་བརྗོད་བྱ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	༣༠
དང་པོ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་བཤད་པ།	༤༣
དང་པོ་མངོན་སུམ་གྱི་ངོ་བོ་བཤད་པ།	༤༣
གཉིས་པ་མངོན་སུམ་གྱི་དབྱེ་བ།	༤༦
དང་པོ་དབང་པོ་མངོན་སུམ།	༤༧
གཉིས་པ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ།	༥༡
གསུམ་པ་རང་རིག་མངོན་སུམ།	༤༣
བཞི་པ་རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ།	༤༦
ལོ་ག་ཕྱོགས་མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་བཤད་པ།	༡༠༧
གཉིས་པ་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག།	༡༡༣
འབྲས་ཚོགས་དང་པོའི་རྣམ་གཞག།	༡༡༥

འབྲས་རྩོག་གཉིས་པའི་རྣམ་གཞག་.....	༡༣༠
གསུམ་པ་འབྲས་རྩོག་གསུམ་པའི་རྣམ་གཞག་	༡༣༧
གཉིས་པ་རྗེས་དབག་བཤད་པ།	༡༤༤
དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དབག་བཤད་པ།	༡༤༤
དང་པོ་རྗེས་དབག་གི་རང་བཞིན་བཤད་པ།.....	༡༤༥
གཉིས་པ་རྗེས་དབག་གི་རྒྱ་རྟགས་འདྲིན་སེམས་བཤད་པ།.....	༡༤༧
གསུམ་པ་རྗེས་དབག་གི་རྟེན་གཏན་ཚིགས་བཤད་པ།	༡༥༧
དང་པོ་ལ་རྟགས་ཡང་དག་བཤད་པ།	༡༥༧
དང་པོ་ངོ་བོའི་སྐོ་ནས་དབྱེ་བ།.....	༡༧༤
དང་པོ་འབྲས་རྟགས་བཤད་པ།.....	༡༧༤
གཉིས་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས།	༡༧༤
གསུམ་པ་ལ་དམིགས་པའི་རྟགས།	༡༧༥
གཉིས་པ་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བསྐྱེད་བྱའི་ཚོས་གྱི་སྐོ་ནས་དབྱེ་བ།	༡༧༧
གསུམ་པ་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བསྐྱེད་བྱའི་སྐོ་ནས་དབྱེ་བ།	༡༧༧
བཞི་པ་རྟགས་ཡང་དག་ལ་སྐྱེད་ཚུལ་གྱི་སྐོ་ནས་དབྱེ་བ།	༡༧༩
ལྷ་པ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འདུག་ཚུལ་གྱི་སྐོ་ནས་དབྱེ་བ།	༡༧༩
བྱུག་པ་ཚོལ་བའི་སྐོ་ནས་དབྱེ་བ།	༡༧༩
གཉིས་པ་ཕོག་ཕྱོགས་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྤྲང་བཤད་པ།	༡༨༤
དང་པོ་འགལ་བའི་རྟགས།	༡༨༤

གཉེས་པ་མ་ངེས་པའི་རྟགས།	༣༢༩
གསུམ་པ་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས།	༣༥༡
གཉེས་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པ།	༣༥༢
དང་པོ་སྐྱབ་དག་བཤད་པ།	༣༥༢
གཉེས་པ་སྲུང་འབྲིན་བཤད་པ།	༣༠༡
གསུམ་པ་ཚོལ་བྱི་ཚོལ་དཔང་པོ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་.....	༣༡༠
མངོན་སུམ་དང་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གིས་བསལ་བ།	༣༣༩
གཉེས་པ་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་གིས་བསལ་བ།	༣༣༥
གསུམ་པ་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་བསལ་བ།	༣༣༤
གཉེས་པ་དངོས་གྱི་བསྟན་བྱ་གཏན་ཚིགས་གྱི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ།	༣༤༡
གཉེས་པ་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་བཤད་པ།	༣༤༤
དང་པོ་རང་སྐྱི་གཉེས་སུ་དབྱེ་བ།	༣༤༥
གཉེས་པ་ཡུལ་བཞིར་དབྱེ་བ།	༣༤༤
གསུམ་པ་མངོན་སྟོན་གཉེས་སུ་དབྱེ་བ།	༣༥༥
བཞི་པ་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་གཉེས་སུ་དབྱེ་བ།	༣༥༦
ལྔ་པ་དགག་སྐྱབ་གཉེས་སུ་དབྱེ་བ།	༤༣༩
དྲུག་པ་སྐྱང་མེལ་གཉེས་སུ་དབྱེ་བ།	༤༣༤
དང་པོ་རྟོག་པ་ཡུལ་ལ་འདུག་ཚུལ་བཤད་པ།	༤༣༠
གཉེས་པ་རྟོག་པའི་ཡུལ་བདེན་སྐྱབ་དགག་པ།	༤༣༦

གསུམ་པ་སྤྱི་གཞི་མཐུན་གྱི་ཐ་སྟད་འཇུག་ཡུལ་ངོས་གཟུང་བ།	༤༩༧
བཞི་པ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་.....	༤༩༧
དང་པོ་སྤྱི་ཉོག་གི་འཇུག་ཚུལ་བཤད་པ།	༤༩༧
གཉིས་པ་གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ།	༤༩༩
གསུམ་པ་སེལ་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ།	༤༩༧
བདུན་པ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ།	༤༦༠
བརྒྱད་པ་བདེན་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་བཤད་པ།	༤༦༧
གཉིས་པ་བདེན་གཉིས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རིམ་པ།	༤༧༩
བར་བྱང་སློབ་ཚིག་.....	༤༧༩

དོ་སྲོད་མདོར་བསྡུས།

རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ། གྲུལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱེ་སྤང་དང་པོ། ཕྱི་ལོ་༡༣༤༡ ལོར་གཙང་དུ་ས་
སྤེའི་ཉེ་འདབས་སུ་སྐྱེ་བ་བྱུང་སྟེ། མཚན་ལ་བརྟུན་དོ་རྗེ་བཏགས། ལྷར་ཐང་གི་མཁན་རབས་བཅུ་
བཞི་བ་རྗེ་གྲུབ་པ་ཤེས་རབ་ལས་དགེ་བཅུན་གྱི་སྲོམ་པ་བཞེས།

བརྒྱ་ལྷོན་ཅན་པ་སོགས་ལས་ཡི་གེའི་འགྲེལ་ལེགས་བར་སྤྲངས། དགྲུང་ལོ་བཙོ་ལྷ་
པར་མཁན་ཆེན་གྲུབ་པ་ཤེས་རབ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྲོམ་པ་མཛོལ། མཚན་ལ་
དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་དཔལ་བཟང་པོར་གསོལ། དགྲུང་ལོ་ཉེ་ལུ་པར་ཁོང་ཉིད་ལས་དགེ་སྲོད་གི་
སྲོམ་པ་མཛོལ།

ལྷར་ཐང་སརྩ་ལྷོ་ལས་སྐྱེན་དག་མེ་ལོང་དང་མདོན་བརྗོད་འཆི་མེད་མདོད་སྐྱེ་མཚན་ས་
སྲོད་ལྷ་པ་སོགས་དང་། ཆོས་བཀའ་དུ་མ་གསན། དགྲུང་ལོ་ཉེར་ལྷ་པར་དབུས་སུ་མེབས་ཏེ་རྗེ་
ཚོང་ཁ་བ་དང་མཇུག། ལོ་ངོ་བཅུའི་བར་གསང་སྤྱོད་ལོག་དང་། རི་པོ་དགའ་ལྡན་དང་། འཕན་
ལལ་ལྷོས་ལ་སོགས་པར་མཁས་བཅུན་བཟང་གསུམ་གྱི་གྲ་མ་དུག་ཅུ་ལྟག་ཅམ་ལ་བསྟེན་པ་
དང་། བྱུང་པར་བཀའ་འདུན་མཚུངས་མེད་ཀྱི་གྲ་མ་གསུམ་ལྟེ། བཀའ་འདུན་མཚུངས་མེད་མཁན་
ཆེན་གྲུབ་པ་ཤེས་རབ་དང་། རྗེ་ཤེས་རབ་མེད་གོ་གཉིས། ལྷེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་བཀའ་འདུན་ཆེ་བ་
རྗེ་བཅུན་ཚོང་ཁ་བ་ཞེས་གསུངས། དགྲུང་ལོ་སོ་དུག་པར་རྗེ་ཤེས་རབ་མེད་གོ་དང་ལྷན་དུ་
གཙང་ལ་མེབས་ཏེ། ལྷར་ཐང་བྱང་ཆེན་དང་། ཐག་དམར་སོགས་སུ་བཞུགས་ཏེ་ལོ་བཅུ་གཉིས་
གྱི་བར་འཆད་ཉན་དམར་ཞིང་གྲུ་ཚོགས་འཕེལ་བར་མཇུག།

དགྲུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་པར་པོ་དོང་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་དང་མཇུག་ཏེ་སྲོལ་མ་ཉེར་གཅིག་
པ་དང་། བཅུ་བདུན་ལ། དཀར་སྲོ་སོགས་ཚོས་དཔག་མེད་གསན། རི་བ་དུ་མ་མཇུག་པར་ལན་
བདེ་གྲག་ཏུ་ཕུལ་བས་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་མཉེས་ཏེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཞེས་བའི་མཚན་གསོལ།

དགྲའ་ལོ་ཞེ་དྲུག་ལ་བྱང་ཆེན་དུ་ཐེག་ཆེན་པོ་བྱང་ཆེན་མོ་བཏབ།

དགྲའ་ལོ་ང་བདུན་པར་འཕྲོངས་རྒྱས་པ་དཔལ་འཕྲོར་བཟང་པོས་རོགས་སྐྱོར་བྱས་པར་
བརྟེན་ནས་ཕྱི་ལོ་༡༧༧༧ལོར་བཟང་པོས་ལྷན་པོ་དཔལ་གྱི་ཆོས་འཁོར་གྲིང་བཏབ་ཅིང་། རྗེས་
ནས་བྱམས་ཆེན་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་པ་བཞེངས། དགོན་པ་བཞེངས་ནས་
ལོ་ཉི་ཤུ་ཅེ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་བསྟན་པའི་བདག་པོར་མཛད་དེ་འཆད་མཉན་ནམ་ཡང་ཆག་ས་མེད་
པར་གནང་། བཏ་ཆེན་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་ཞེས་མཚན་སྟན་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཁྲབ་ཅིང་། དེ་ནས་
བཟུང་བཟང་པོས་ལྷན་པོའི་གདན་ས་སུ་མཛད་ལ་བཏ་ཆེན་ཞེས་པའི་མཚན་སྟན་གསལ་
ཁྲབ།

ཁོང་གི་སློབ་མ་གསལ་ཆེ་བ་ནི་འདུལ་འདྲིན་དཔལ་ལྷན་བཟང་པོ། རྗེ་རྗེ་སློབ་དཔོན་བཟང་
པོ་བཟང་པོས། འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱན་དགའ་བདེ་ལེགས་སོགས་མང་དུ་བྱུང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༧༧༧
ལོར་སྐུ་གསུངས། སྐུ་གསུང་བཟང་པོས་ལྷན་གྱི་དཔལ་སློང་མཛོང་བ་དོན་ལྷན་ནང་བཞུགས། གསུང་
ཚཱ་ལ་པོ་ཉི་བདུན་ཅམ་བཞུགས།

ལྷ་སྐྱིག་པའི་གསལ་བཤམས།

བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྷོངས་སུ་སློན་བྱོན་མཁས་པའི་དབང་པོ་དག་གི་བཀའ་དྲིན་ལས།
 བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཤེས་རིག་གི་ཉེང་བཅུད་དང་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོར་དུ་གྱུར་བའི་གསུང་
 རབ་ཀྱི་སྐྱེགས་བས་ཁི་སྲག་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་སྟེ་ནམང་། ཇུས་རབས་ཀྱི་འཕེལ་འགྱུར་དང་
 འགྲོགས་པའི་མིའི་ཉེས་སྦྱོར་གྱི་དབང་གིས་ཅ་ཆེའི་གསུང་རབ་མང་པོ་ཞིག་ཅ་བརྒྱལ་དུ་ཕྱིན་
 ཟེན་པ་དང་། ལྷག་འཕྲོས་གང་མང་ཞིག་ཅ་བརྒྱལ་དུ་འགྲོ་ཉེང་ཡོད་པར་བརྟེན་དུས་རབས་འདིའི་
 བོད་མི་ཞིག་ལ་མཚོན་ན་ཅ་ཆེ་བའི་གསུང་རབ་དེ་དག་གཅེས་ཉར་བྱེད་རྒྱུར་བཙོན་དགོས་པ་ནི་
 ཇུས་ལ་བབ་པའི་ལས་འགན་བརློག་དུ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་པེས། དེ་བས་འདི་ག་སེར་བྲེས་རིག་
 མཚོད་ཆེན་མོའི་ཚོམ་སྐྱིག་ཁང་ནས་ཀྱང་ཅ་ཆེའི་གསུང་རབ་དེ་དག་ཉར་ཚགས་དང་སྤྱང་སྦྱོབ་
 གྱི་ཆེད་དུ་ཚོམ་སྐྱིག་གི་ལས་ཀ་འདི་གཉེར་བཞིན་ཡོད།

དེར་རབས་ཀྱི་འབྲུལ་ལས་སྟབས་བདེ་དུ་ཕྱིན་པ་དང་བསྐྱེད་ནས་གསར་དུ་ཚོམ་སྐྱིག་བྲས་
 པའི་དེབ་དང་འབྲུལ་དེབ་གང་མང་ཞིག་ཁྱབ་བརྒྱལ་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་ནི་དགའ་འོས་པ་ལྟ་
 བྱུང་སྟེ་མོད། སྤྱིར་གསུང་རབ་དཔལ་བསྐྱེད་དང་ལྷ་སྐྱིག་གྲེད་སྐབས་ཡིག་འབྲུག་གཅིག་བཙོན་
 ཚོར་ཤོར་ནའང་ཚབས་ཆེ་བའི་སློན་ཆ་འབྲུང་སྲིད་པས་བསྐྱེད་ལྡན་དང་བཟོ་བཙོན་མེད་པར་
 སོར་འཛོག་གིས་བདག་ཉར་བྱ་རྒྱ་ཅི་ནས་ཀྱང་གལ་ཆེ་ཞིང་། གལ་ཏེ་ཚོར་བར་པེས་པའི་ཡིག་
 འབྲུག་གཅིག་བཙོན་དགོས་བྱུང་ནའང་ཁ་གསལ་གྱི་མཚན་ཡིག་འགོད་རྒྱ་ཏུ་ཅང་གལ་ཆེ་བ་ཡིན།

འདི་ག་ཚོམ་སྐྱིག་ཁང་ལ་མཚོན་ན། པར་གཞི་ཚད་ལྡན་ཞིག་ལ་ཕྱིར་བཟུང་ནས་དེའི་ཡིག་
 འགྲོས་སོར་བཞག་གིས་ཚོམ་སྐྱིག་གྲེད་རྒྱ་ཅ་དོན་དུ་འཛོན་བཞིན་ཡོད་ལ། དེའི་པར་གཞི་མི་འདྲ་
 བ་གཞན་ཡང་ལག་སོན་བྱུང་ན་པར་གཞི་གཞན་དག་ལའང་གང་ལུས་ཤིག་སྤུར་བཞིན་ཡོད།

མ་ཕྱིར་ཡིག་ཚོར་མཛོན་གསལ་ཅན་བྱུང་ན་བཙོན་ཏེ་མཚན་གྲིས་གསལ་བཤམས་བྱས་

ཡོད་ལ། མ་སྲིད་དང་པར་གཞི་སོ་སོར་ལྷག་ཆད་བྱུང་བ་དང་། ཡི་གེ་མི་འབྲེ་བ་བྱུང་བ་སོགས་ལ་
མཐའ་མཆན་བཀོད་དེ་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད། ལས་གཞི་འདིའི་ཚོག་མའི་དུས་སུ་ལས་བྲེལ་ཏེ་
ཅང་ཆེ་བའི་དབང་གིས་ཞིབ་སྒྲུབ་བྱེད་སྐབས་མཆན་འདེབས་པ་ཙམ་ལས་མ་སྲིད་དང་དཔེ་གཞི་
གཞན་གྱི་ཤོག་གངས་དང་མདུན་རྒྱབ་ཡིག་སྲིད་སོགས་གསལ་ཁ་འདོན་མ་ཐུབ་པ་རེ་བྱུང་བྱུང་
ཡོད་ནའང་ཕྱིས་སུ་དཔེ་བསྐྱར་ལྷན་པ་རྣམས་ལ་གསལ་ཁ་བཏོན་ཡོད།

ཚོམ་སྒྲིག་ཁང་འདི་ནས་ཚོམ་སྒྲིག་བྱས་པའི་དེབ་སློབ་སྐབས་དེས་དགོས་པ་འགའ་ཞིག་
ངོ་སློད་ཅུང་ཙམ་ལྷན་། གཞུང་གི་དགྲུས་སུ་རྟགས་།]འདིའི་ནང་དུ་བཅུག་པ་ནི་མ་སྲིད་ནང་གི་
འོག་མཆན་དང་དགྲུས་མཆན་ཡིན། ཡང་གཞུང་དགྲུས་སུ་རྟགས་” འདི་བཀོད་ཡོད་ན་དེ་ནི་ངོ་
སློང་བྱ་དགོས་སའི་ཡི་གེ་འཕམ་ཆོག་ཅིག་གི་མདུན་དུ་བཀོད་ཡོད་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་མཆན་གངས་
ཀྱི་ཨང་ཡིག་བཀོད་ཡོད་པས་མཆན་གངས་དེ་དང་མཐུན་པའི་མཐའི་མཆན་ཡིག་ཏུ་གསལ་
བཤད་ཅིག་བྱས་ཡོད་པ་ཡིན། ཡང་བརྗེས་ཀྱི་བཞེད་ལུགས་མི་འདྲ་བ་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་
ཐ་སྙད་དང་ཐད་སློང་སྣངས་སོགས་མི་འདྲ་བ་ཡང་ཡང་བྱུང་ན་མཆན་གྲིས་གསལ་བཤད་ཐེངས་
གཅིག་བྱས་པས་ཆོག་པར་བྱས་ཏེ་རྗེས་མ་རྣམས་ལ་མདུན་དུ་རྟགས་ “ འདི་བཀོད་པ་ཙམ་ལས་
རེ་རེ་བཞིན་མཆན་གྲིས་མེད།

མཐའ་མཆན་སློབ་སྐབས་དེབ་དེ་དཔེ་བསྐྱར་བྱས་ཡོད་ཆེ་དེའི་མ་སྲིད་བཟུང་བའི་པར་
གཞི་ལ་**མ་སྲིད** ཞེས་དང་། པར་གཞི་གཞན་དག་ལ་སྡེ་དགེ་པར་མ་དང་། བཟུང་གིས་ལྷན་པོ། ཞོལ།
སྐྱེ་འབྲུམ། ལྷ་གང་པར་མ་རྣམས། **སྒྲིག་བཟུང་ཞོལ།** **སྐྱེ་ལྷ།** སོགས་ཀྱིས་མཆོན་པར་བྱས་ཡོད།
མཐའ་མཆན་གྱི་ཁོད་དུ་རྟགས་ཙམ་ ***བསྐྱབས** ལྷ་བྱ་བྱུང་ན་མ་སྲིད་ཡིག་ནོར་ཞིག་ལྷ་སྒྲིག་
པས་བསྐྱབས་སུ་བསྐྱར་བའི་དོན་དུ་གོ་དགོས་ལ། ཡང་རྟགས་ * འདིས་ལྷ་སྒྲིག་པའི་གསལ་
བཤད་ཀྱི་ཆོག་མཆོན་པའི་སྐབས་ཀྱང་ཡོད། ཡང་རྟགས་ཙམ་ -**བསྐྱབས** ལྷ་བྱ་བྱུང་ཆེ་
བསྐྱབས་ཆད་པ་དང་། +**བསྐྱབས** ལྷ་བྱ་བྱུང་ན་བསྐྱབས་ལྷག་མ་བྱུང་བའི་དོན་དུ་གོ་དགོས།

དཔེར་ན། མཐའ་མཆན་དུ། **མ་སྲིད་ ༤༤ནལ།** **བསྐྱབ** ***བསྐྱབས** **སྐྱེ་ ༡༠ནལ།**

ཟླ། ༡༡བ་ན། བསྐྱབས་ཞེས་པ་ལྷ་བྱ་བྱུང་ཚེ་དེ་དག་གི་དོན་ནི། མ་ཕྱི་འོག་གྲངས་
༥༥མདུན་དོས། ཡིག་ཐོང་༥པ་ན། བསྐྱབ་ཅེས་བྲིས་ཡོད་པ་མཚོན་ཞིང་། *བསྐྱབས་ནི་མ་ཕྱི་
ཡིག་ལོར་བསྐྱབ་དེ་ཉིད་ལྷ་སྐྱིག་པས་བསྐྱབས་སུ་བཅོས་ཡོད་པ་མཚོན་གྱིད་ལོ་དགོས། ཡང་
གཞུང་དེའི་ཐད་གྱི་སྐྱེ་འབྱུང་པར་མའི་ལྡེ་བ་གྲངས་༡༠༩མདུན་དོས། ཡིག་ཐོང་༦པ་ན། ཟླ་བྲང་
པར་མའི་ལྡེ་བ་གྲངས་༡༡༠རྒྱ་དོས། ཡིག་ཐོང་༣པ་ན། བསྐྱབས་ཞེས་བཀོད་འདུག་ཅེས་གོ་
དགོས་པ་ལྷ་བྱ་ཡིན།

ལྷ་སྐྱིག་པའི་ཤེས་ཚད་དང་དོ་སྣང་གིས་མ་འདང་བར་འཕྲུལ་དེ་བ་ཏུ་ནོར་འཁྲུལ་ཤོར་བ་
སོགས་བཞེགས་ཚེ་ཀུན་པན་གྱི་ལས་གཞི་འདིར་རྒྱ་བསྐྱོད་དང་ལམ་སྟོན་གྱི་ཚེད་དུ་མཁྱེན་ལྡན་
རྣམས་ནས་འདི་གའི་རྩོམ་སྐྱིག་ཁང་དུ་ཁ་གསལ་གྱི་དོ་སྣོད་དང་ལམ་སྟོན་གཞན་བའི་དེ་བསྐྱུལ་
ལྷ་རྒྱ་དང་། འདི་ནས་ཀྱང་གང་མཚོགས་ངང་པར་གཞིར་བསྐྱར་ཞིབ་དང་ལེགས་སྐྱིག་ལུས་ཏེ་
སྤུས་ཀ་རྒྱུ་ལེགས་སུ་གཏོང་དེས་ཡིན།

མེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྐྱིག་ཁང་ནས།
ཕྱི་ལོ་༢༠༢༠ལྷ་ཚེས་༡༥ལ།

༡༡། །ཚད་མའི་བརྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་རིགས་པའི་རྒྱན་

ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

༡༢། །ཚད་མའི་བརྟན་བཅོས་རིགས་པའི་རྒྱན་ཅེས་བྱ་བ། །སྲོགས་བཅུའི་རྒྱལ་
བ་སྐས་དང་སྲོལ་མར་བཅས་བ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱལ་འཆའ་ལོ། །

གངས་མེད་བསྐལ་བར་སྦྱང་རྗེའི་འཕྲིན་ལས་ཚོགས་གཉིས་ཁ་བ་རབ་
འཁྲིགས་རབ་དཀར་དགེ་ལེགས་ས་འཛིན་སྲོལ་དགེས་བར་རོལ། །རྩུ་འཕྲུལ་རྒྱང་
པའི་ཞབས་བརྟན་སྟོབས་བཅུའི་རྩལ་འཆང་པ་རོལ་བྱིན་པའི་རལ་བ་རབ་རྒྱས་མི་
འདིགས་རྣམ་བཞིའི་མཆེ་བ་གཅིགས། །སོ་སོར་རིག་བཞིའི་སྡེར་སྲིམ་འདིགས་
རྒྱང་རབ་བཟང་བདུད་དང་ལྷ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱི་གཉིས་འཕྲུང་དེགས་པའི་ཚོས་བྱམ་
འདིག་མཛད་ཅིང་། །སྲིད་བ་གསུམ་ན་རིགས་པའི་གད་རྒྱུད་རྒྱ་ཆེན་སྲོགས་ལ་
རྣམ་བ་མྱ་མེད་ལྷུ་མེད་གེ་ཉག་ཏུ་རྒྱལ་སྤྱུར་ཅིག །

གསུང་གི་དབང་སྤྲུག་རབ་མཛེས་གཞོན་ཅུའི་སྒྲ། །
སྟོན་ཀའི་མཁའ་ལྷར་དག་པའི་རལ་གྱི་དང་། །
རྒྱལ་བའི་ཚོས་མཛོད་པོ་ཉི་འཛིན་མཛད་པ། །
སྲོ་གཉེར་མི་ཟད་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་འདུད། །

ལྷན་པ་ཀུན་གྱི་འཕྲིན་ལས་མཐའ་ཡས་རྣམས། །
གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་པ་རབ་མཛེས་ལྷ་མོའི་སྐྱེ། །
དཔལ་ལས་བདེ་སྤྲོད་སྐྱེས་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལ། །
རྗེ་བཙུན་ལྷན་པ་ལྷན་པ་དགེ་ལུགས་མཛོད། །

པད་དཀར་ཅན་གྱི་ཞལ་གྱི་བརྗོད་ཡི། །
ཆོས་ཀྱི་ཟུར་འབྲུ་དཀར་པོ་མོད་པ་ལས། །
རབ་འབྲུངས་ངང་པའི་བྱ་མོ་དབྲུངས་ཅན་མྱོད། །
བདག་སྐྱོ་བརྗོད་ཆོས་འདིར་ཉལ་ཏུ་རོལ། །

ཕྱོགས་ལས་རྣམས་ལྷན་པ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱེད་པོ་ཆོས་མིན་པམ་མཛད་ཆོས་ཀྱི་
བྱེད་པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོར་ས་གསུམ་བྱེད་པ་དང་། །རྗེ་གསལ་པའི་དབང་སྐྱེས་
ལྷ་དབང་སྐྱོ་དང་སྐྱེ་སྐྱོ་སྐྱེས་ལྷན་པ་ལྷན་པ་རབ་ཏུ་བ་ཁྱིམས་གཙང་མཚོག་
སྐྱེད་ཆོས་ཀྱི་མཚོག། །ཤེས་རབ་སྐྱེད་ཆོས་ཤེས་རབ་འབྲུང་གནས་སྐྱེས་པ་ཉི་མ་
སྐྱེས་པ་ལ་སོགས་མཛོད་དང་རྣམས་འབྲེལ་འབྲེལ་བ་འདད་མཛད་རྣམས་དང་། །སྐྱོ་
སྐྱོས་མཚུངས་མཛོད་སྐྱོ་བཟང་བྱེད་པ་པའི་དབང་སོགས་དབང་ལྷན་སྐྱེ་མ་སྐྱེས་པོས་
ཀུན་ལ་ཀུན་ནས་སྐྱེས་པས་སྐྱེས་པ་ཕྱི་ལོ། །

འདིར་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་པ་སྐྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་འབྲེལ་བར་སྐྱེད་པའི་
ཚད་མའི་བསྐྱེད་བཅོས་ཆེན་པོ་རྗེ་གསལ་པའི་སྐྱེད་ཅིས་བྱ་བ་འཆད་པ་ལ་གསུམ།
བསྐྱེད་བཅོས་ཀྱི་དགོས་པ་བཞད་པ་དང་། བརྗོད་བྱ་ལོས་གསུང་བ་དང་། དེ་སྐྱེས་
བར་གཏུན་ལ་དབང་པོ། །

དང་པོ་། རྟོག་བཙུན་བཙུན་གྱི་དགོས་པ་བཤད་པ་། །ལ་གཉིས།

གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། བོད་ཁ་
ཅིག་ན་རེ། ཚད་མའི་བཙུན་བཙུན་འདི་དག་གོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བ་
མིན་ཏེ། རྟོག་གའི་བཙུན་བཙུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་རིག་པའི་བཙུན་བཙུན་
ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པའི་གཏུན་ཚིགས་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་
ནི་མི་འཐད་དེ། རྟོག་གའི་ཞེས་པ་ཕྱི་རོལ་པའི་སྟོན་པ་དང་སྟོང་སྟོང་སྟོང་སྟོང་ལ་སོགས་
པས་དོན་མཐའ་དག་མངོན་དུ་མ་གྱུར་པར་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཅམ་གྱིས་བཞག་
པ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་བཙུན་བཙུན་ལ་རྟོག་གའི་བྱས་པ་དང་། རྟོག་
གའི་རྟོན་ཅིང་མ་དེས་ལ། །མ་འབྲལ་གུན་རྗེས་སྟོང་བ་ཅན། །བྱིས་པ་ལ་ནི་བརྟེན་པར་
འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོན་སྤྱི་ཅམ་གྱི་སྟོན་པས་
རྟོགས་པ་ལ་རྟོག་གའི་བྱས་པ་ལས། དང་པོ་གོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་མི་མཁོ་བ་
བདེན་ཡང་རིགས་པའི་བཙུན་བཙུན་འདི་དག་ནི་དེ་ལྟར་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། རང་གི་
སྟོན་པ་ལེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་གྱིས་གཟིགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་
བཙུན་བཙུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་རྟོག་གའི་ཡིན་པས་གོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་མི་
མཁོ་ན། སྟོང་ལམ་ཚོས་མཚོག་མན་ཚད་གོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོན་སྤྱི་ཅམ་གྱི་སྟོན་པས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།
རང་རིག་པའི་བཙུན་བཙུན་མ་ཡིན་པའང་མི་འཐད་དེ། རིགས་པའི་བཙུན་བཙུན་
འདི་དག་གིས་གང་ཟག་དང་ཚོས་ལ་བདག་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་རིགས་པས་ཕྱིན་ཅི་

མ་ལོག་པར་གཏན་ལ་པལ་ནས་ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་
བོར་སྟོན་པའི་སྲིད་དང་། ལའོར་བ་འཇུག་ལྡོག་ལྷན་པར་གཏན་ལ་པལ་ནས་ནང་
གི་སེམས་རྒྱད་འདུལ་བའི་ཐབས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྐྱེད་པའི་ཚུལ་
སྲིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པའི་སྲིད་རོ། །

གཏན་ཚིགས་རིག་པ་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་ཉེ་བར་མི་
མཁོ་བའང་མི་འཐད་དེ། གཏན་ཚིགས་རིག་པའི་དོན་ནི་རྒྱ་མཚན་རིག་པ་ལ་ཟེར་
ལ། བསྟན་བཙུགས་འདི་དག་གིས་ཀྱང་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་པ་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་
གི་སྟོན་ནས་རིག་པར་བྱེད་པའི་སྲིད། དེས་ན་འདི་”དག་ནི་”གཏན་ཚིགས་རིག་པ་
དང་ནང་རིག་པའི་བསྟན་བཙུགས་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལ། ནང་རིག་པའི་བསྟན་བཙུགས་ཁོ་
ན་ཡིན་པ་འདུལ་བའི་མདོ་ལྟ་བུ་དང་། གཏན་ཚིགས་རིག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ་ནང་རིག་
པ་མ་ཡིན་པ་ནི། རྟགས་དང་དཔེ་དང་རྟོགས་སྲི་རྟོགས་རྩོད་པའི་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་ཙམ་
ཞིག་གཏན་ལ་འབེབས་པ་རྣམས་སོ། །གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ནི་བཟོ་དང་གསོ་བ་
རིག་པའི་བསྟན་བཙུགས་ལྟ་བུའོ། །གཏན་ཚིགས་རིག་པ་ཡིན་པས་གྲོལ་བ་དོན་
གཉེར་ལ་ཉེ་བར་མི་མཁོ་ན། རིག་པའི་གནས་ལྡད་པ་བཙོན་པར་མ་བྱས་
ན། །འཕགས་མཚོག་གིས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཐུན་ཉིད་མི་འགྱུར་ཏེ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་
གཞན་དག་ཚར་གཙོད་རྗེས་གསུང་དང་། །བདག་ཉིད་ཀུན་ཤེས་བྱ་བྱིར་དེ་ལ་དེ་
བཙོན་བྱ། །ཞེས་རྗེ་བཙུན་གྱིས་གསུངས་པ་རྣམས་མི་འཐད་བར་འགྱུར་རོ། །

གཞན་ཡང་ཚད་མ་རྣམས་པ་གཉིས་དང་རྟགས་དང་སྐྱབ་དག་ལ་སོགས་པ་

བསྟན་པས་ནང་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་མ་ཡིན་པར་འགྲུར་ན། རྒྱལ་བའི་གསུང་
 རབ་ཀྱི་ཡུང་ནང་རིག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚད་མ་རྣམས་པ་གཉིས་དང་རྟགས་དང་
 སྐྱབ་དག་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རི་ལྷོ་བསྟན་ན། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་
 པས་སྡོན་པོ་ཤེས་ཀྱི་སྡོན་པོའི་སྣམ་དུ་ནི་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་དང་། གཟུགས་ཤེས་པ་
 བེ་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། མིག་དང་ཡིད་ལ་བརྟེན་པའོ་ཞེས་པས་མངོན་སུམ་བསྟན་ལ།
 དུ་བ་ལས་ནི་མེ་ཤེས་དང་། །རྩ་བུ་ལས་ནི་རྩ་ཤེས་ལྟར། །བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་
 རྫོང་ལྟར་གྱི། །རིགས་ནི་མཚན་མ་དག་ལས་ཤེས། །ཞེས་པས་འབྲས་རྟགས་དང་དེ་
 ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་བསྟན་ཅིང་། གང་ཅུང་ཟད་སྐྱེ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་དེ་
 ཐམས་ཅད་ནི་འགག་པའི་ཚོས་ཅན་ལོ། །ཞེས་པས་རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་སྐྱབ་དག་
 དང་། དཔམ་ང་དང་འབྲ་བས་གང་ཟག་གི་ཚོད་བཟུང་གི། །གང་ཟག་གིས་གང་ཟག་
 གི་ཚོད་བཟུང་བར་མི་བྱ། ཞེས་པས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་བསྟན་ཏོ། །འདི་དག་
 བེ་གསུང་རབ་ལས་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལན་དུ་མར་མ་གསུངས་པར་ལན་
 རེ་ཅམ་གསུངས་པ་དཔེར་བཞོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་གི་རྟེན་
 གཏན་ཚིགས་ལ་སོགས་པ་མ་གསུངས་པའི་གསུང་རབ་མི་སྲིད་པས། གསུང་རབ་
 མཐའ་དག་ལས་གསུངས་པ་མཚོན་བྱེད་དུ་བཞོད་པ་ཡིན་ལོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ། མངོན་སུམ་རྗེས་དཔག་དགོས་པ་མེད། །ལུ་སྟེགས་ཚོད་པ་
 བརྗོག་པའི་ཕྱིར། །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱས་པ་ཡིན། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། ཚད་
 མའི་བསྟན་བཅོས་འདི་དག་ཕྱི་རོལ་ལུ་སྟེགས་པའི་ལོག་རྟོག་དགག་པའི་ཕྱིར་དུ་
 གསུངས་པ་ཡིན་པས། ཕྱི་རོལ་པ་མེད་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་ཉན་པ་དང་འཆད་པ་

སོགས་བྱེད་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རྟེ། །ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ལྷོ་རོལ་
 པ་མེད་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་གཙང་བདེ་རྟག་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་
 ལྷོ་འདོགས་དང་། ལྷེ་བ་སྣ་ལྷེ་དང་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མེད་པར་འཛིན་
 པའི་སྐྱུར་འདེབས་ཀྱི་ལྷ་བ་བསལ་ནས། ཕྱང་པོ་མི་རྟག་སྐྱུག་བསྐལ་སྣོར་བདག་
 མེད་དང་། ལྷེ་བ་སྣ་ལྷེ་དང་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡོད་པ་ལ་ངེས་ཤེས་
 ལེགས་པར་བྱང་དགོས་ལ་ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་འདི་དག་གིས་ཀྱང་ལྷེ་བ་སྣ་ལྷེ་
 མེད་པ་དང་། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མེད་པར་འཛིན་པའི་སྐྱུར་འདེབས་
 དང་། ཕྱང་པོ་གཙང་བདེ་རྟག་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལྷོ་འདོགས་བསལ་བའི་ལྷོ་ནས་
 ལྷས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག །བསྟན་བཅོས་འདི་དག་ཟས་ཀྱི་
 ལན་ཚུ་དང་འབྲ་བར་འདི་ཉིད་གཙོ་བོར་ཉེར་མཁོ་མེད་ཀྱང་། འདི་དག་གི་དོན་ཁོང་
 ཏུ་རྒྱུད་ན་གཙོ་བོའི་དོན་གཞན་ཁོང་ཏུ་རྒྱུད་པ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བ་ཚམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 ཟེར་བའང་མི་འཐད་དེ། རོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་སྐྱོམ་པའི་གཞི་འདི་ནས་གཏན་
 ལ་བབ་པ་ལས་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པ་གཞན་རྗེད་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རང་སྐྱབས་བཞག་པ་ནི། རང་དང་གཞན་གྲོལ་བ་དོན་ཏུ་གཉེར་
 བ་ནམས་ཀྱིས་ལྷེ་འཆི་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པའི་འཁོར་བའི་སྐྱབས་བསྐལ་
 འགོག་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ལ་འབད་དགོས་ཏེ། ཐབས་དེ་ཡོད་བཞིན་ཏུ་འབད་པ་
 མ་བྱས་ན་དོན་ཆེན་པོ་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་གང་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཐབས་དེ་ལ་འབད་པར་བྱ་ཞེན། བདག་
 བེ་སངས་ལྷས་ཕྱོགས་མི་འཛིན། །སེར་སྐུ་སོགས་ལ་མི་སྤང་ཡང་། །གང་ཞིག་

རིགས་པར་ལྷན་པའི་ཚེ་ག །དེ་ཉིད་སྟོན་པར་འཛིན་པ་ཡིན། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར།
ལུགས་གང་འབྲུག་པའི་སྟོན་པ་ཡིན་དཔྱད་པ་ན། སངས་རྒྱལ་བཙུན་ལྷན་འདས་ཀྱི་
བསྟན་པ་ཉག་གཅིག་སྟོན་མེད་པར་བྱུང་བས་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲུག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ།
རིགས་པའི་བསྟན་བཙུན་འདི་དག་གིས་ཀྱང་ལུང་དང་རྟོགས་པས་བསྟུས་པའི་
སངས་རྒྱལ་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྟོན་མེད་པ་དང་། དེ་སྟོན་པའི་སྟོན་པ་ཚད་མའི་
སྟེས་བྱ་དང་། བསྟན་པའི་དོན་རྒྱུ་ལ་བཞིན་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་དགོ་འདུན་རྣམས་
སྟོན་མེད་པར་རིགས་པས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་ནི་
རིགས་པའི་བསྟན་བཙུན་འདི་དག་གི་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །

རི་སྐད་བཤད་པའི་དགོས་པ་དེ་དག་རིགས་པའི་བསྟན་བཙུན་འདི་དག་ལ་
རག་ལས་པ་ཡིན་ཏེ། བསྟན་བཙུན་འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱལ་
དང་། དེའི་བསྟན་པ་སྟོན་མེད་པར་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པས་ངེས་པར་བྱེད་
ཅུས་ཀྱི་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་རྟེན་པར་དཀའ་བའི་སྤྱིར་
རོ། །དེས་ན་གོལ་བ་དོན་གཉེར་རྣམས་ཀྱིས་རིགས་པའི་བསྟན་བཙུན་འདི་དག་ལ་
གཅེས་པར་བཟུང་ནས། ཐོས་བསམ་སྟོམ་པ་ལ་འབད་པར་བྱ་ཞིང་། དེ་ཡང་འཁོར་
བ་འཇུག་ལྟོག་ཉིད་ལ་སྐོར་ནས་ཉན་པ་ལ་སོགས་པ་དེའི་ཐབས་སུ་འགྱུར་བ་ལ་
འབད་པར་བྱེ། གཞན་དང་ཁ་གཤམས་འགྲེད་པ་ཙམ་ཀྱི་ཚེད་དུ་མི་བྱ་སྟེ། རང་
ཉིད་ཉམས་པར་འགྱུར་ཞིང་གཞན་ཡང་བསྟན་བཙུན་ལ་གྲུས་པ་སྐྱེད་པའི་གོགས་
བྱེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །

གཉེས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ངོས་གཟུང་བ་ལ་གཉེས།

དངོས་དང་དོགས་པ་བཅད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འོ་ན་སྡེ་བདུན་མདོ་དང་
 བཅས་པའི་བརྗོད་བྱ་བ་གང་ཞེ་ན། སན་པ་དང་མི་སན་པ་ཐོབ་པ་དང་སྐྱོར་བ་ནི་
 དེས་སར་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་སྟོན་ཏུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་པས། དེ་མི་མཁས་པ་
 རྣམས་ལ་བསྟན་པའི་དོན་ཏུ་འདི་བཅུ་མོ་ཞེས་གསུངས་པ་སྟུང་། གནས་སྐབས་
 དང་མཐར་ཐུག་གི་སན་པ་ཐོབ་པ་དང་། མི་སན་པ་སྐྱོར་བ་ནི་དེའི་རྒྱ་ལ་སྐྱང་དོར་
 བྱེད་པ་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དེས་སར་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་སྟོན་ཏུ་
 འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་པས། ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་འཁོར་དང་བཅས་པ་རྣམས་སྡེ་བདུན་
 མདོ་དང་བཅས་པའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་སན་པ་དང་མི་སན་པ་ཐོབ་པ་དང་སྐྱོར་
 བ་ལ་དེས་སར་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་སྟོན་ཏུ་འགྲོ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་
 ལ་དེ་སྟོན་ཏུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། མཐར་ཐུག་གི་སན་པ་འཁོར་བའི་སྐབས་སུ་ཉེ་བར་
 ཞེ་བའི་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པ་ལ། བདག་མེད་མངོན་སུམ་གྱིས་
 རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གོམས་པ་སྟོན་ཏུ་འགྲོ་དགོས་ལ། དེ་ལ་བདག་
 མེད་དོན་སྤྱིའི་རྒྱལ་གྱིས་བསྐྱོམས་པ་སྟོན་ཏུ་འགྲོ་དགོས་ཤིང་། དེ་ལ་འཁོར་བའི་རྩ་
 བ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་སུན་སྐྱང་བའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
 རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྟོན་ཏུ་འགྲོ་དགོས་ལ། རྗེས་དཔག་དེ་སྐྱེ་བ་ལ་གང་ཟག་གི་
 བདག་མེད་སྐྱབ་པའི་རྟོགས་ཀྱི་རྒྱལ་རྣམས་ཐ་སྙད་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དང་།
 རང་རིག་མངོན་སུམ་ལ་སྐབས་སུ་བར་མ་ཆད་ཏུ་སྐྱབ་དགོས་པའི་སྤྱིར་དང་།
 དེ་བཞིན་ཏུ་རྣམ་འགྲོའི་སྐབས་སུ་ཆེ་རྒྱུད་དང་ཆེ་རིང་སྐྱང་སོགས་དང་། རན་

འགྲོའི་རྒྱ་བཀག་ནས་ཕྱི་མ་ལ་མངོན་མཛོ་སྐྱབ་པ་སོགས་ཤིན་ཏུ་སྐོག་ཀྱང་རྣམས་
དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ཡུང་གི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་ཅིང་། དེའི་རྒྱུ་ལ་
གསུམ་རྣམས་ཀྱང་སྤར་བ་ཤད་པ་ལྟར་སྐྱབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་བཞིན་དུ་བྱུང་མཐས་སློ་མ་བསྐྱུར་བའི་གང་ཟག་རྣམས་གྱིས་འདོད་པའི་
དོན་ཚོལ་བ་དང་། མི་འདོད་པའི་དོན་སློང་བ་ལ་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་སྡོན་དུ་འགྲོ་
བ་ཡིན་ཏེ། ཐེ་ཚོམ་བྱངས་ནས་འཇུག་པ་ལའང་ཐེ་ཚོམ་འབྲེན་པའི་ཚད་མ་སྡོན་དུ་
འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་སྡེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པས་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་
འཁོར་དང་བཅས་པ་བརྗོད་བྱུང་ངེ་ལྟར་བྱེད་ཅེ་ན། མངོན་སུམ་དང་ནི་རྗེས་སུ་
དཔག་། ལྟར་སྤར་བཅས་པ་བདག་རིག་ཕྱིར། །སྐྱབ་པ་དང་ནི་སུན་འབྲིན་དག། ལྟར་
སྤར་བཅས་པ་གཞན་རྟོགས་ཕྱིར། །ཞེས་བཤད་པའི་རྟོག་གའི་ཚིག་དོན་བརྒྱུད་དང་
ཁྱད་པར་དུ་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་དོན་ཚོན་བྱུག་ཏུ་བསྐྱུས་ནས་གཏན་ལ་འབེབས་
པ་ཚད་མ་ཀུན་ལས་བརྟུས་པ་མཛད་དེ། མངོན་སུམ་གྱི་ལེུ་དང་། རང་དོན་གྱི་
ལེུ་དང་། དེ་ལ་འགྲོས་པ་སེལ་བ་བརྟག་པ་དང་། གཞན་དོན་ལེུ་དང་། དེ་ལ་
འགྲོས་པ་དཔེ་བརྟག་པ་དང་། སུན་འབྲིན་བརྟག་པ་གསུངས་སོ། །

དེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་ལ་དཔལ་ལྷན་ཚོས་གྱི་གྲགས་པས་སྡེ་བདུན་
མཛད་དེ། “གཙོ་བོ་ལྷ་སྟེང་བསྟན་བཅོས་གསུམ་དང་འགྲོས་པ་ཡན་ལག་ལྟ་
བུའི་བསྟན་བཅོས་བཞིའོ། །གཙོ་བོ་ལྷ་སྟེང་བསྟན་བཅོས་གསུམ་ནི། རྒྱས་
པའི་བསྟན་བཅོས་ཚད་མ་རྣམས་འགྲེལ་དང་། ལྷུང་ཟད་བསྐྱུས་པ་ཚད་མ་རྣམས་ངེས་

དང་། ལུས་ཤིན་ཏུ་བསྐྱུས་པ་ཚད་མ་རིགས་པའི་ཐེགས་པའོ། །

ལོ་ན་རྣམ་འགྲེལ་འདིས་ཅི་བསྟན་ཅེ་ན། རང་ཉིད་ཀྱིས་གཞུགས་བྱའི་གནས་
ལྷན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་ནས། དེ་གཞན་ལ་འདོམས་པའི་ཐབས་རྟོག་གའི་ཆེག་
དོན་བརྒྱུད་ཚད་མ་མདོའི་ཆེག་གི་ཆ་དང་སྦྱར་ནས་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ནང་ནས་
མདོན་སྤུལ་ལེའུའི་དོན་རྣམ་འབྲོར་མདོན་སྤུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་
སྦྱབ་པ་རྟོགས་དཀའ་བ་དང་། དེ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཞིང་སྟོན་དཔོན་ཕྱོགས་
ཀྱི་སྲིད་པོས་གྲུབ་པ་ཚད་མར་བསྐྱུས་པའི་སྟོན་ནས་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་
བའི་ཚུལ་ལ་ངོ་མཚར་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ། སྟོན་པ་དང་བསྟན་པ་སྟོན་མེད་པར་སྦྱབ་
པ་ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ་བྱུང་པ་མཛད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ལ་
སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མེད་པར་འདྲིན་པའི་ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མེད་
པར་འདྲིན་པའི་ལོག་པར་རྟོག་པ་གཉིས་ལས། ལོག་རྟོག་དང་པོ་བསལ་ནས་
ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ལམ་གང་ནས་ཕྱོན་པ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དུ་ལུགས་ལས་འབྲུང་
བའི་བཤའ་བ་མཛད་ཅིང་། ལོག་རྟོག་གཉིས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་ལུགས་ལས་
བརྗོག་པའི་བཤའ་བ་མཛད་པ་ཡིན་འོ། །

ཚད་མ་རྣམ་འདས་ཀྱིས་ཅི་བསྟན་ཞེ་ན། སྟོན་དཔོན་ཕྱོགས་སྲིད་གིས་རྟོག་གའི་མི་
ཤེས་ཞེས་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པའི་ལོག་རྟོག་བསལ་བར་འདོད་པའི་སྤྱིང་རྗེས་ཀྱི་
ནས་བསྐྱངས་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལྟ་བུའི་རིགས་པ་རྒྱས་པར་མ་བསྟན་པར་ཚད་མའི་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པར་འདོད་པའི་གདུལ་བྱ་རྗེས་སུ་གཞུང་བའི་ཕྱིར་དུ་རྟོག་གའི་ལུས་
ཅུང་ཟད་བསྐྱུས་ནས་བསྟན་ལ། དེ་ཡང་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་རྒྱས་པ་རྣམ་འགྲེལ་ལྟ་བུ་

མེད་ཀྱང་གཞན་དོན་ལེའུ་རྣམ་ངེས་འདིར་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །རིགས་པའི་
ཐིགས་པས་ཅི་བསྟན་ཞེ་ན། གདུལ་བྱ་སློབ་པ་རྒྱས་པའི་རྗེས་སུ་འདུག་མི་རུས་པ་
དང་། ཚིག་ཉུང་དུས་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་རྟོགས་པའི་གདུལ་བྱ་རྗེས་སུ་གཟུང་
བའི་སྲིད་དུ་རྟོག་གེའི་ལུས་ཤིན་ཏུ་བསྟུས་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་གསལ་བར་བྱེད་པ་འཕྲོས་པ་ཡན་ལག་ལྟ་བུའི་བསྟན་
བཅོས་བཞི་ནི། གཏན་ཚིགས་ཐིགས་པ་དང་། འབྲེལ་བ་བརྟག་པ་དང་། རྒྱད་གཞན་
སྐྱབ་པ་དང་། ཚྱོད་པའི་རིགས་པའོ། །བཞི་པོ་འདི་འཕྲོས་པ་ཡན་ལག་ལྟ་བུའི་
བསྟན་བཅོས་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དང་པོ་གཉིས་རང་དོན་ལེའུ་ལ་འཕྲོས་པ་ཡིན་ཏེ།
གཞལ་བྱ་སློབ་ཀྱང་རྟོགས་པ་རྗེས་དབག་ལ་རག་ལས་ལ། དེ་ཡང་མཐའ་ཚོད་པར་
རྟོགས་པ་རྟགས་ཀྱི་རྩལ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ལ་རག་ལས་ཤིང་རྟགས་ཀྱི་
རྩལ་རྟུག་དང་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ལོག་རྟོག་བསལ་ནས། རྟགས་ཀྱི་
རྩལ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བསྟན་པའི་སྲིད་དུ་གཏན་ཚིགས་
ཐིགས་པས། ལྷོགས་ཚོས་དེ་ཆས་ཁྲབ་པ་ཡི། །གཏན་ཚིགས་དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་
ཉིད། །ཅེས་པ་འདི་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ཡིན་པའི་སྲིད་དང་། རྩལ་གསུམ་ཀྱི་ཅ་བ་
འབྲེལ་བ་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ལ། འབྲེལ་བ་ལ་ལྟན་འདུའི་འབྲེལ་བ་དང་། འབྲེལ་
བ་རྣམས་གྲུབ་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་བསལ་ནས། འབྲེལ་བ་ལ་བདག་གཅིག་དང་དེ་
སྤྱང་གི་འབྲེལ་བ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པར་བསྐྱབ་པའི་སྲིད་དང་། ཐར་བ་ཐོབ་པར་
བྱེད་པའི་ཐབས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། འཁོར་བའི་ཅ་བ་བདག་
འཛིན་ཡིན་ལ། དེའི་ཞེན་ཡུལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་འབྲེལ་བ་རྣམས་གྲུབ་

བཀའ་པས་འགྲུབ་པར་དགོངས་ནས། འབྲེལ་བ་བརྟག་པས། མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་
 གྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་གཞུང་རྒྱས་པར་འཆད་པའི་གྱིར་རོ། །སྤྱི་མ་གཉིས་ནི་གཞན་
 རོན་གྱི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། མཛོན་སྐྱམ་ལེའུར་གྱི་རོལ་གྱི་རོན་བཀའ་ནས་རྣམ་པར་
 རིག་པ་ཚམ་དུ་བརྟན་པ་ལ། གལ་ཏེ་གྱི་རོལ་གྱི་རོན་མེད་པར་རྣམ་པར་རིག་པ་ཚམ་
 ཡིན་ན། རྒྱུད་གཞན་མ་གྲུབ་པས་གཞན་རོན་གྱི་དེད་པ་མི་འཐད་དོ་སྐྱམ་ན། རྣམ་པར་
 རིག་པ་ཚམ་ཡིན་ཡང་ལུས་ངག་གི་བྱ་བ་ལས་ཀུན་སྒོའ་དཔགས་ནས། དེ་རང་གི་
 རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བ་བཀའ་ནས་རྒྱུད་གཞན་བསྐྱབ་པའི་གྱིར་དུ། རང་ལུས་སྒོ་སྒོན་
 འགོ་བ་ཡི། །བྱ་བ་མཐོང་ནས་གཞན་ལ་དེ། །འཛོན་གྱིར་གལ་ཏེ་སྒོ་ཤེས་
 འབྱུང། །རྩལ་འདི་སེམས་ཚམ་ལ་ཡང་མཚུངས། །ཞེས་རྒྱུད་གཞན་སྐྱབ་པ་མཛད་
 པ་ཡིན་ནོ། །

ཁ་ཅིག་ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུར་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་རྒྱའི་ཅ་བ་སྒྲིང་རྗེ་
 ཆེན་པོར་བཤད་པ་དེའི་དམིགས་ལུལ་བསྐྱབ་པའི་ཆེད་ཡིན་པས། ལེའུ་དེ་ལ་
 འཕྲོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །རྩོད་པའི་རིགས་པ་གཞན་རོན་གྱི་ཡན་ལག་ཡིན་
 ཏེ། གཞན་རོན་གྱི་དེད་པ་ན་ཟས་གོས་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པས། གནས་སྐབས་སུ་བདེ་
 བ་ཚམ་འགྲུབ་ཡང་གཏན་གྱི་བདེ་བ་མི་འགྲུབ་ལ། གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་ལ་
 མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛོན་པའི་ལོག་རྟོག་དང་། མཐའ་གཉིས་སུ་དྲོགས་པའི་ཐེ་ཚོམ་
 སུན་འབྱིན་དང་སྐྱབ་ངག་གིས་བསལ་ནས་ཡང་དག་པའི་ལམ་ལ་བཀོད་པས་
 གཏན་གྱི་བདེ་བ་འགྲུབ་པའི་རྩོད་པའི་རྩལ་ཤེས་པའི་གྱིར་དུ་རྩོད་པའི་རིགས་པ་
 མཛད་པའི་གྱིར་རོ། །མཛོན་ན་ཕྱི་བདུན་གྱི་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་རྟོག་གའི་ཆེག་རོན་

བརྒྱད་ཀ་ཚང་བར་སྟོན་པས་ལུས་ལྟ་བུ་དང་། ཕྱི་མ་བཞིས་དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་དོན་
 ཅམ་སྟོན་གྱི་རྟོག་གའི་ཚིག་དོན་བརྒྱད་ཀ་ཚང་བ་མི་སྟོན་པས། འཕྲོས་པ་ཡན་ལག་
 ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅོས་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་ཚང་མ་སྡེ་བདུན་པོ་འདིས་ཐེག་པ་ཆེན་
 པོའི་རིགས་ཅན་རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་སུ་བཤོད་པར་བྱེད་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དང་།
 སངས་རྒྱས་ནས་གཞན་དོན་བྱེད་པའི་རིམ་པ་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་མདོ་ལས།
 དགེ་སློང་དག་གམ་མཁས་རྣམས་གྱིས། །བསྐྱེད་པ་བཅད་བདར་བའི་གསེར་བཞིན་
 ཏུ། །ལེགས་པར་བརྟགས་ལ་ང་ཡི་བཀའ། །སྒྲང་བར་བྱ་ཡི་གུས་ཕྱིར་མིན། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར། གཞལ་བུའི་གནས་དང་པོ་གཉིས་ལ་དངོས་སྟོབས་གྱི་རིགས་
 པས་དབྱེད་པ་དག་པར་བྱེད་པ་དང་། ལྷན་ཏུ་སློབ་གྲུང་ལུང་གི་རྟགས་ལ་བརྟེན་
 བས་དཔོག་ཅིང་། དེ་ལ་ཡང་ཁས་སྒྲངས་སྡེ་ཕྱི་འགལ་བ་དང་། རང་ཚིག་དངོས་
 །ལུགས་འགལ་བ་སོགས་ཡོད་མེད་དངོས་སྟོབས་གྱི་རིགས་པས་དཔྱོད་པའི་ཚུལ་
 གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཡིན་ལ། དེ་རྣམས་གྱི་དང་པོ་རྣམ་འགྲེལ་ཡིན་པས་དེ་ལ”།^༩
 རྟོག་པའི་བྱ་བ་རྣམ་བསལ་ཅིང་། །ཞེས་སོགས་གྱི་མཚོན་བརྗོད་མཛད་ཅིང་ཐ་མ་ནི་
 ཚོད་པའི་རིགས་པ་ཡིན་འོ། །

གཉིས་པ་རྣོགས་པ་བཅད་པ་ལ་གཉིས། ལེའུའི་གྲངས་ངེས་ལ་རྣོགས་པ་
 བཅད་པ་དང་། ལོ་རིམ་ལ་རྣོགས་པ་བཅད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བསྟན་བཅོས་རྣམ་
 འགྲེལ་འདི་ཀུན་ལས་བརྟུས་གྱི་རྣམ་འགྲེལ་དུ་ཚོམ་ན། ཀུན་ལས་བརྟུས་སུ་ལེའུ་
 ཏུག་གསུངས་ལ་འདིར་ལེའུ་བཞིར་བྱས་པ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། དཔེ་

༩ -།

བརྟམ་པ་དང་སེལ་བ་བརྟམ་པའི་ལེའུ་གཉིས་འདིར་རང་དོན་ལེའུའི་ནང་དུ་བསྐྱུས་
 བས་བསྐྱེན་ཅིང་། ལྷག་ཚོད་བརྟམ་པ་གཞན་དོན་ལེའུའི་ནང་དུ་འདུས་ཤིང་ཚོད་
 རིགས་སུ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཐབ་པས་འདིར་ལེའུ་ལོགས་སུ་མ་བསྐྱེན་ལ། ཀུན་
 ལས་བརྟམ་གྱི་མཚོད་བརྗོད་ནས་བཤད་པའི་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་
 གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས། དེ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་ཚད་མ་གྲུབ་
 པའི་ལེའུ་ལོགས་སུ་མཇོད་པས་ལེའུ་བཞིར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བསྐྱེན་
 བཅོས་འདིའི་ལེའུ་བཞིར་གྲངས་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཐར་
 བ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ལམ་དང་བཅས་པར་ངེས་ཤིང་། དེ་ཉིད་རང་གིས་
 རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དབུག་གཉིས་སུ་ངེས། རང་གིས་
 རྟོགས་ནས་གདུལ་བྱ་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཐབས་གྱི་གཙོ་བོ་གཞན་དོན་རྗེས་
 དབུག་ཏུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལེའུའི་གོ་རིམ་ལ་དོགས་པ་བཅད་པ་ལ་གཉིས། ལྷ་དབང་སློབ་
 ལུགས་དང་། རྒྱན་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པའི་ལུགས་སོ། །དང་བོ་ནི། བསྐྱེན་
 བཅོས་འདི་ཀུན་ལས་བརྟམ་གྱི་རྣམ་འགྲེལ་དུ་རྩོམ་ན། ཅིའི་ཕྱིར་ལེའུའི་གོ་རིམ་
 བརྗོད་ནས་རང་དོན་དང་ཐོར་བཤད་ཅེ་ན། སྤྱིར་གོ་རིམ་ལ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བའི་གོ་རིམ་
 དང་། དགོས་པ་ལ་ལྷོས་པའི་གོ་རིམ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་པ་ལས། དང་ཐོའི་དབང་དུ་
 བྱས་ན་དང་ཐོར་མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ་དང་དེའི་ལོག་ཏུ་རང་དོན་གྱི་ལེའུ་དང་དེའི་
 ལོག་ཏུ་གཞན་དོན་གྱི་ལེའུ་འཆད་པར་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། འདུས་བྱས་མི་རྟམ་པ་དང་

༤ པས་

གང་ཟེག་གི་བདག་མེད་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་སྐྱབ་དག་གི་སྐོ་ནས་གཞན་ལ་འདོམས་པ་
ལ་དང་པོར་རང་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་དགོས་ལ། དེ་ཡང་སོ་སྤེལ་སྤེལ་གྱི་མངོན་སྲིད་
ཀྱིས་རྟོགས་པར་མི་ལུས་པས་རྗེས་དཔག་གིས་རྟོགས་དགོས་ཤིང་། རྗེས་དཔག་
གི་རྟོན་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རྩལ་གསུམ་པོ་ཡང་། མཐར་མངོན་སྲིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་
རག་ལས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་གཉེས་སྐྱབ་པའི་རིམ་བཤུ་སྤྱོད་ནས་ཀྱང་གོ་རིམ་དེ་
འཐད་པ་ཡིན་ལོ། །

དེས་ན་ཀུན་ལས་བརྒྱུས་དང་རྣམ་དེས་ལས་བཤམ་པ་ཞི་རྒྱུད་ལ་སྤེལ་བའི་གོ་
རིམ་ཡིན་ལ། རྣམ་འགྲེལ་འདིར་ཞི་དགོས་པ་ལ་སྤྱོད་པའི་གོ་རིམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་
ནས། རང་དོན་ལེན་དང་པོར་གསུངས་ཏེ། རང་དོན་ལེན་དང་པོར་འཆད་པའི་རྒྱ་
མཚན་རང་དོན་རྗེས་དཔག་ཀུན་ལས་བརྒྱུས་འཆད་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས་དང་པོར་
འཆད་ཅེས་སྟོན་པ་ལ། རང་འགྲེལ་ལས། དོན་དང་དོན་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་འབྲེད་
པ་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་ལ། དེ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པས་དེ་རྣམ་
པར་བཞག་པའི་ཕྱིར་བཤམ་པ་ཞེས་གསུངས་ལ། འདིའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག་ །དོན་མན་
པ་དང་དོན་མ་ཡིན་པ་ནི་མི་མན་པ་ཡིན་ལ། དེ་རྣམ་པར་འབྲེད་པ་ནི་ཐོབ་པ་དང་
སྟོང་བ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། འོ་ན་མན་པ་དང་མི་མན་པ་རྣམ་པར་འབྲེད་
པ་ནི་རྗེས་དཔག་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་དང་པོར་འཆད་ཅེས་ཟེར་རམ། མན་པ་
དང་མི་མན་པ་ཁོ་ན་རྣམ་པར་འབྲེད་པ་རྗེས་དཔག་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། རྗེས་དཔག་
དེ་ལ་ལོག་པར་རྟོགས་པས་དེ་རྣམ་པ་བཞག་པའི་ཕྱིར་བཤམ་པ་ཞེས་ཟེར། དང་པོ་
མི་རིགས་ཏེ། མན་པ་དང་མི་མན་པ་རྣམ་པར་འབྲེད་པ་མངོན་སྲིད་ལ་ཡང་བརྟེན་

པའི་ཕྱིར་ཉེ། བན་བ་དང་མི་བན་བ་ཐོབ་བ་དང་སྤོང་བ་ནི་དེས་བར་ཡང་དག་པའི་
ཤེས་བ་སློབ་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་པས་ཞེས་དང་། འདི་དག་གིས་དོན་ཡོངས་སུ་
བཅད་ནས་འཇུག་པས་ན་དོན་བྱ་བ་ལ་བསྐྱུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པའང་མི་རིགས་ཉེ། ལྷང་དོར་བཏང་སྟོམས་སུ་བྱ་བའི་ཚོས་རྣམ་
བར་འབྲེད་པ་ཡང་རྗེས་དཔག་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རང་ལུགས་ནི། དོན་ནི་སློབ་དཔོན་གྱིས་མཛད་པའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་
དང་དབྱེ་བ་ལ་སོགས་བ་རྣམས་ཡིན་ཉེ། རིགས་བ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་མ་
ཡིན་བ་ནི་ཕྱི་རོལ་པའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་ལ་སོགས་བ་ཡིན་ཉེ།
རིགས་བ་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་གཉིས་རིགས་བ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་རྣམ་བར་འབྲེད་པ་ནི་རྗེས་དཔག་ཁོ་ན་
ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་དང་པོར་རང་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་མངོན་སུམ་
ལ་བརྟེན་བ་མ་ཡིན་ཉེ། མངོན་སུམ་ནི་ཡུལ་ལ་དབྱུང་བ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་
སློབ་དཔོན་གྱིས་རྗེས་དཔག་བཤད་ཟིན་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། བཤད་མོད་དེ་ལ་ཡང་
ལོག་བར་རྟོག་བ་མཐོང་བས་དེ་རྣམ་བར་བཞག་པའི་ཕྱིར་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་བ་ནི། སློབ་དཔོན་རྒྱལ་བ་ཅན་ན་ཟེ། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་མ་བསྐྱུ་བར་
ཁྱད་པར་གྱི་མཚན་ཉིད་མི་རྟོགས་པས། ཚད་མ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དུ་
ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ་དང་པོར་བསྟན། དེ་ནས་རང་གི་དོན་འཕེལ་བའི་ཅ་བ་ཡིན་
པས་མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ་བསྟན། རང་གི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་བ་ནི་མངོན་སུམ་ལ་
རག་ལས་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པས་མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུའི་ལོག་ཏུ་བསྟན། དེའི་རྗེས་

སོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་གཞན་དོན་གྱི་ལེུ་བསྟན་ལ། ལྷ་དབང་སྒོ་ས། རང་དོན་ལེུ་
དང་པོར་བྱས་པ་ནི་ལེུའི་གོ་རིམ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ཅོ། །འོ་ན་སྒོ་བ་དཔོན་གྱིས་
རང་དོན་རྗེས་དཔག་དང་པོར་བཤད་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་རྟོགས་པར་དཀའ་བས་
དང་པོར་བཤད་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

དེ་ལ་སྒོ་བ་དཔོན་ཡ་མ་རི་ན་རེ། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། རྩ་བའི་པོ་ཉིར་རང་དོན་
དང་པོ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཚད་མར་མི་བྱེད་ན་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ལ་སོགས་
བ་ལ་ཡང་སྒོ་བ་དཔོན་གྱི་ཡིན་པར་ཡིད་ཆེས་པ་མེད་དོ། །རྩ་བའི་པོ་ཉིར་རང་དོན་
དང་པོར་འབྲུང་བ་ནི་ལྷ་དབང་སྒོ་ས་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་སྒོ་བ་དཔོན་གྱིས་མཛད་པ་མིན་
ཅོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ཚད་མ་བསྐྱེད་ཅན་ཅན་གཤམ་པ། །ཞེས་སོགས་ཀྱང་ལྷ་དབང་སྒོ་ས་
བྱས་པ་ཡིན་གྱི་སྒོ་བ་དཔོན་གྱིས་མཛད་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་ཅི་ཡོད། གཞན་ཡང་ལྷ་
དབང་སྒོ་ལེུའི་གོ་རིམ་འཆད་པ་ལ་རུས་པ་ཉམས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། འཇུག་པའི་
ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འཇུག་པའི་རྒྱ་ཅི་ཡིན། རང་དོན་རྗེས་དཔག་དང་པོར་བཤད་པ་ནི་
འཇུག་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཅོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སྒོ་བ་དཔོན་མི་མཁས་པར་ཐལ། རང་དོན་ལེུ་
དང་པོ་མ་ཡིན་བཞིན་དུ་དེ་ལ་རང་འགྲེལ་དང་པོར་མཛད་པའི་ཕྱིར། སྒྲིན་མེད་དེ།
རང་དོན་ལེུ་དཀའ་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། བསྟན་བཅོས་སུ་དཀའ་
བའི་ཆ་དཔུས་དང་མཐར་མཐོང་ཡང་དང་པོར་འཆད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མངོན་
སུམ་གྱི་ལེུ་ལས་རང་དོན་ལེུ་དཀའ་བར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་དོན་ལེུ་
རྟོགས་པར་དཀའ་བས་དེའི་རང་འགྲེལ་དང་པོར་ཚོམ་ན། རང་དོན་ལེུ་རྟོགས་པར་
དཀའ་བས་དང་པོར་ཅིའི་ཕྱིར་མི་ཚོམ། གལ་ཏེ་རང་དོན་རྗེས་དཔག་ནི་མངོན་སུམ་

ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་པས། མངོན་སུམ་གྱི་ལོག་ཏུ་རྩོམ་པར་རིགས་སོ་ཞེ་ན། ལོན་འཆད་
བར་ཡང་ཅིའི་སྲིད་མི་རིགས། གཞན་ཡང་། རང་དོན་ལེའུ་དང་སོ་མ་ཡིན་ན། དོན་
དང་དོན་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་འབྲེད་པ་ནི་རྗེས་སུ་དབག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་སྲིད་ལ་
ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་ཚད་མ་གྲུབ་པ་ལེའུ་དང་སོ་ཡིན་ན། རྟོག་པའི་བྲ་བ་རྣམས་
བསལ་ཅིང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་མཚོན་བརྗོད་དང་། སྐྱེ་བོ་པལ་ཆེར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་
རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་ཡང་ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུར་འབྱུང་རིགས་ཀྱི་རང་དོན་ལེའུའི་
དང་སོར་འབྱུང་བ་མི་རིགས་སོ། །གལ་ཏེ་ཚིགས་བཅད་དེ་གཉིས་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་
རང་དོན་ལེའུའི་དང་སོར་གསུངས་ཀྱང་ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུའི་དང་སོར་འབྱུང་རྒྱ་
ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་དོན་འདི་ལ་སྟོབ་དཔོན་ནི་མི་མཁས་པ་
ཡིན་ལ། བདག་ཅག་ནི་མཁས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྲ་བར་འགྲུང་བའི་སྲིད་རོ། །དེས་ན་
ལྷ་དབང་སྟོབ་སྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྲ་བ་མོ་ལ་འཇུག་ཡང་གོ་རིམ་ལ་འཇུག་པ་
མིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ལྷ་དབང་སྟོབ་སྟོབ་དཔོན་ལ་དངོས་སུ་ཉན་པ་བརྗོད་བྲ་ལ་འཇུག་པ་
མི་འཐད་དེ། འདིས་འདི་བཞད་དོ་ཞེས་འཛིན་པའི་རྒྱས་པ་གྱིས་པ་ལ་ཡང་ཡོད་པའི་
སྲིད་རོ། །གལ་ཏེ་བརྗོད་བྲ་ལ་འཇུག་ན་ལེའུའི་གོ་རིམ་ལ་ཡང་ཅི་སྲིད་མི་འཇུག་ཞེ་
ན། ལྷ་དབང་སྟོབ་སྟན་འགྲེལ་ནི་རྣམ་འགྲེལ་མཚན་པ་ལས་དངོས་སུ་མ་སོས་ཀྱི་
ཚོགས་ཀྱི་སྐང་པོའི་དངོས་ཀྱི་སྟོབ་མ་ཡིན་པས་དེའི་རྒྱུ་གྱིས་རྣམ་འགྲེལ་འདི་
ཀྱང་ལས་བརྒྱས་ཀྱི་རྣམ་འགྲེལ་དུ་བཀའ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ལྷ་དབང་སྟོབ་སྟན་
འགྲེལ་ཉེ་བར་བསྟན་པ་མེད་པས་བརྗོད་བྲ་ལ་འཇུག་པ་སྲིད་ལ། མ་འཇུག་ན་ཡང་

སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱང་པོ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་དབང་གིས་ཀྱུན་ལས་བརྟུས་ཀྱི་རྣམ་
འགྲེལ་དུ་བཟུལ་བ་ཡིན་ཀྱི་ལེའུའི་གོ་རིམ་ལ་འཇུག་པ་མིན་ལོ། །

འོ་ན་རྒྱན་མཁམ་པོས། རང་གི་དོན་གྱིས་རྗེས་སུ་དབག་པའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་
གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དབག་པ་བརྗོད་དེ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན།
མི་འགལ་ཏེ། རང་དོན་རྗེས་དབག་གི་མཚུགས་ཐོགས་སུ་གཞན་དོན་རྗེས་དབག་
འཆད་པའི་དོན་མིན་གྱི། རང་དོན་རྗེས་དབག་གི་ཕྱིས་གཞན་དོན་རྗེས་དབག་
འཆད་པ་མཚོན་པའི་ཕྱིར་དུ་དེ་མ་ཐག་ཅེས་སྒྲོས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་
སུ་དབག་པ་ནི་རང་གི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དབག་པ་སྡོམ་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་དོན་རྗེས་དབག་གི་མཚུགས་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་
གཞན་དོན་རྗེས་དབག་འཇུག་པར་མ་ངེས་ཏེ། ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་ལེས་འདོད་ལ་སོགས་
པའི་དུས་ཀྱིས་བར་དུ་ཚོད་བ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་དོན་རྗེས་དབག་གི་དེ་མ་
ཐག་ཏུ་གཞན་དོན་རྗེས་དབག་འཇུག་པ་ཡང་ངེས་པ་མེད་ན་འཆད་པ་ལྟ་ཅི་སྒྲོས།
ཡང་ན་རྗེས་དབག་གཞན་མེད་པས་རིགས་མཐུན་གྱིས་བར་མ་ཚོད་པས་དེ་མ་ཐག་
ཅེས་སྒྲོས་པ་ཡིན་ཏེ། འདས་ནས་ཡུན་རིང་དུ་ལོན་པ་ཡང་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་
པའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་བཞིན་ལོ་ཞེས་ཡ་མ་རིའི་འགྲེལ་པ་ལས་འབྱུང་ངོ། །ཉི་མ་སྤྱོད་
པའི་ལུགས་ལ་ཡང་། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་དོན་གྱི་ཆ་ལ་ལྷ་དབང་སྒྲོ་འཇུག་ཡང་ལེའུའི་
གོ་རིམ་ལ་མ་འཇུག་པར་བཞེད་དོ། །

འོ་ན་རྒྱན་རང་གི་ལུགས་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ཚད་མ་གྲུབ་པ་
ལེའུ་དང་པོ་ཡིན་ཏེ། རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པར་ཚད་མ་གྲུབ་པ་ལ་ལེའུ་དང་པོ་ཞེས་འབྱུང་

བའི་སྲིད། དེ་ནི་རང་གི་འགྲེལ་བ་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་
གཞན་དོན་གྱི་ལེའུ་ལ་ལེའུ་གསུམ་པ་ཞེས་འབྲུང་རིགས་པ་ལ་ལེའུ་བཞི་པ་ཞེས་
འབྲུང་བའི་སྲིད། ལྟོག་པའི་བ་བ་རྣམ་བསལ་ཅིང་། །ཞེས་སོགས་ནི་རང་འགྲེལ་གྱི་
མཚོན་བཟོན་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

གསུམ་པ་བཟོན་བྱ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས།

ཚད་མ་བཤད་པ་དང་། དེའི་ཡུལ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཚོན་
ཉིད་དང་། མཚོན་གཞིའི་སྟེང་དུ་མཚོན་ཉིད་རེས་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་བཤད་པ་དང་།
མཚོན་གཞིའི་དབྱེ་བ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལྷ་དབང་སྒྲིའི་ཡུགས་
ལ། ཚད་མ་བསྐྱ་མེད་ཅན་ཤེས་པ། །ཞེས་བསམ་ཚད་མའི་མཚོན་ཉིད་ཡོངས་རྫོགས་
གཅིག་བསྟན། མ་ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་། །ཞེས་བསམ་ཀྱང་ཚད་མའི་མཚོན་
ཉིད་ཡོངས་རྫོགས་གཅིག་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་དབང་སྒྲིའི་འགྲེལ་བར། དེ་བས་ན་
དེ་ལྟར་ཚད་མའི་མཚོན་ཉིད་མི་བསྐྱ་བ་གཅིག་ཅིག་བཤད་དོ། །མ་ཤེས་དོན་གྱི་
གསལ་བྱེད་ཀྱང་། །གཞན་ཚད་མའི་མཚོན་ཉིད་གཉིས་པ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་བཤད་
བའི་སྲིད། དེ་འགོག་པ་ལ། མཚོན་བྱ་ཚད་མ་དེ་རང་ལྡོག་ཐ་དད་པ་གཉིས་སུ་ཐལ།
ཚད་མའི་མཚོན་ཉིད་གཉིས་ཡོད་པའི་སྲིད་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་མཚོན་བྱ་གཞན་
དོན་བསྐྱབ་བྱ་དེ་རང་ལྡོག་ཐ་དད་པ་གཉིས་སུ་ཐལ། གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱའི་མཚོན་
ཉིད་གཉིས་ཡོད་པའི་སྲིད་ཏེ། ཀུན་ལས་བཅུས་ནས་ཀྱང་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱའི་
མཚོན་ཉིད་ཡོངས་རྫོགས་གཅིག་བསྟན། རིགས་སྒྲོ་ནས་ཀྱང་གཞན་དོན་བསྐྱབ་
བྱའི་མཚོན་ཉིད་ཡོངས་རྫོགས་གཅིག་བསྟན་པའི་སྲིད། འཁོར་གསུམ་མོ། །ཁ་ཅིག་

རྒྱན་མཁལ་པོའི་ལུགས་ལ། གཞུང་སྤྱི་མཐུན་པའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དང་།
གཞུང་གྲུ་མས་དོན་དམ་པའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་མི་
འཐད་དེ། རྣམ་འགྲེལ་འདིར་ཚད་མ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཚད་པའི་སྟོན་ཡོད་པར་ཐལ།
གཞུང་སྤྱི་མཐུན་པའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་བསྟན། གཞུང་གྲུ་མས་དོན་དམ་
པའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་གང་ཞིག །དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་ཚད་མ་
སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་གཞུང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །

འོན་ཀྱང་མ་མདོར་ཡང་ཚད་མ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཚད་པའི་སྟོན་ཡོད་པར་
ཐལ། མིང་དང་རིགས་སོགས་སྦྱར་བ་ཡི། “།” རྟོག་པ་དང་བྲམ་མདོན་སྤྱི་
མོ། །ཞེས་པས་མདོན་སྤྱི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་བསྟན། རྗེས་དཔག་རྣམ་གཉིས་
རང་དོན་ནི། །ཚུལ་གསུམ་རྟགས་ལས་དོན་མཐོང་ཡིན། །ཞེས་པས་རྗེས་དཔག་
ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་གང་ཞིག །དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་ཚད་མ་སྤྱིའི་
མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་གཞུང་མེད་པའི་ཕྱིར། འཕོར་གསུམ། རྒྱན་གྱི་དགོངས་པ་དེ་
ལྟར་བྱས་ནས་རང་ལུགས་སུ་བྱེད་པའང་མི་འཐད་དེ། དོན་དམ་པའི་ཚད་མ་ཚོས་
ཅན། ཐ་སྟོན་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་གཞུང་གྲུ་ལ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཐ་སྟོན་པའི་ཚད་
མའང་ཚོས་ཅན། དོན་དམ་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ་ཚད་མ་
བསྐྱུ་མེད་ཅན་ཤེས་པ། །ཞེས་པས་ཐ་སྟོན་པའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་ཏེ། ཐ་

སྣང་པའི་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། ཐ་སྣང་པ་ལ་གསལ་དུ་མི་སྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་མ་ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་ཞེས་པས།
དོན་དམ་པའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་ཏེ། དེས་དོན་དམ་པའི་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ་
དོན་དམ་པ་མ་ཤེས་པ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེ་ན།
འོ་ན་གཞུང་སྐྱེ་མས་དོན་དམ་པའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པར་ཐལ། དེས་དོན་
དམ་དམ་པའི་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་པ་ལ་གསལ་དུ་བསྐྱུ་བ་མེད་པའི་ཤེས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་གཞུང་གི་མས་ཀྱང་ཐ་སྣང་པའི་
ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་ཐ་སྣང་པའི་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། ཐ་
སྣང་པ་སྐར་མ་ཤེས་པ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་
ན། དེ་གཉིས་སོ་སོར་སྐྱོས་པ་དོན་མེད་དོ། །

རང་ལུགས་ལ། ལྷ་དབང་སྐྱོས་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་
སྐྱས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མ་བསྐྱུ་མེད་ཅན་ཤེས་པ། ཞེས་པས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་
མི་བསྐྱུ་བ་བསྟན་ལ། མ་ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་། ཞེས་པས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་
ཟུར་གསལ་དུ་ཞེས་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་ཀ་བྲིལ་བས་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་
ཡོངས་རྫོགས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན། སྐྱོ་སྣང་དབང་ཤེས་ལྷ་སུ་མཚན་གཞི།
ཚད་མ་ཡིན་པར་མཚོན། གསལ་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱེད། །

འོ་ན་ཅིའི་ཕྱིར་ཚད་མ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ཚད་མའི་སྐྱད་དོད། སྤ་སྐྱ་ཏ་ཞེས་པའི་
སྤ་དང་པོ་དང་སྐྱ་ཏ་འཇལ་བ་ལ་འཇུག་པས། དང་པོར་འཇལ་བའི་དོན་གྱིས་ཚད་མ་

ཞེས་བུ་ལོ། །གལ་ཏེ་ཀུན་མཁུའི་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཚོས་ཅན། གསར་དུ་
 མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་མ་གྲུབ་ན། ལྷོན་
 པ་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུར་བསྐྱུབ་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཅུ་བར་འདོད་ན། ཚོས་
 ཅན། གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱིད་གྱིས་གཞལ་བྱ་གསར་
 དུ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་མཁུའི་སྐད་ཅིག་དང་པོས་ཤེས་བྱ་
 ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྣམ་མཁུའི་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་
 རྗེས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་རྣམ་མཁུའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་གསར་དུ་སྐྱེས་སམ་མ་སྐྱེས། ཕྱི་
 མ་ལྟར་ན། དེ་གཉིས་དངོས་རྒྱ་དངོས་འབྲས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། དང་པོ་ལྟར་
 བ། རྣམ་མཁུའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པས་གཞལ་བྱ་གསར་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། རྣམ་
 མཁུའི་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་རྗེས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་རྣམ་མཁུའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་སྐྱེས་པ་
 དེ། རྣམ་མཁུའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པས་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་རྣམ་མཁུའི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་སྐྱེས་ཕྱིན་ཚད་ཤེས་བྱ་གསར་ཡོད་
 མི་སྲིད་ན། དངོས་པོ་རྟག་པར་འགྱུར་ལ། སྲིད་ན་གསར་ཡོད་དེ་ཉིད་གསར་དུ་
 རྟོགས་དགོས་པས་གསར་རྟོགས་མེད་པ་ཉམས་སོ། །

གཉིས་པ་མཚན་གཞིའི་སྐྱེད་དུ་མཚན་ཉིད་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པ་ལ་
 གསུམ། གཞན་ལུགས་དགག་པ། རང་ལུགས་བཞག་པ། ཅོད་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། རིག་བྱེད་པ་རྣམས། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱའི་ཡུལ་ལ་ཚད་མ་གཞན་མི་
 འཇུག་པས་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་མ་གྱུར་ཅིང་སྐྱམ་དུ་བསམས་ནས། ཚད་མ་ཡིན་ན་
 ཚད་མ་ཡིན་པར་རང་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་གྱི་གཞན་གྱིས་གྲུབ་པ་མིན་ལོ་ཞེས་སྐྱེ་

བར་བྱེད་དོ། །

འོ་ན་ཚད་མ་ཡིན་ན་རང་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན། རང་ཉིད་ལས་སྐྱེས་
 པའམ་རང་ཉིད་ཀྱིས་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་རང་ཉིད་སྐྱེས་སམ་
 མ་སྐྱེས། སྐྱེས་སོ་ཞེ་ན། ཚད་མ་ཚོས་ཅན། ཚད་མས་སྐྱེད་མི་དགོས་པར་ཐལ།
 ཚད་མའི་དུས་ན་སྐྱེས་པའི་བྱིར། མ་སྐྱེས་ན། ཚོས་ཅན། ཁྱིད་ཀྱིས་ཚད་མ་སྐྱེད་མི་
 རུས་པར་ཐལ། ཁྱིད་མ་སྐྱེས་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན། ཚད་
 མ་ཡིན་ན་ཚད་མ་ཡིན་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་
 ཚད་མིན་གྱི་སྐོ་ཡིན་ན་ཚད་མིན་གྱི་སྐོ་ཡིན་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་ངེས་དགོས་པར་
 ཐལ། ཚད་མ་ཡིན་ན་ཚད་མ་ཡིན་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་ངེས་དགོས་པའི་བྱིར། འདོད་
 བ། ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་ལ་སྐོངས་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཚད་མ་ཡིན་
 བ་ཚད་མ་ཡིན་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་ངེས་དགོས། ཚད་མིན་གྱི་སྐོ་ཡིན་ན་ཚད་མིན་གྱི་
 སྐོ་ཡིན་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་ངེས་དགོས་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་
 ལྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་བརྒྱུ་མས་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། བསྟན་བཅོས་སྐོངས་པ་
 རྒྱུ་བྱེད་ཡིན་ན། ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་ལ་སྐོངས་པ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར།
 གཞན་ཡང་། བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་པོ་རྣམས་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པ་སྐྱེ་
 བ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །

འདོད་ན། རིག་བྱེད་པས་ཀྱང་གསར་དུ་མི་བསྐྱེད་པའི་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཚད་
 མའི་མཚན་ཉིད་དུ་འཛོག་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྐྱེས་སུས་མ་བྱས་པའི་
 རིག་བྱེད་ཚད་མར་ཁས་ལེན་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་རང་རིག་མཛོན་སུམ་གྲུབ་པར་

ཐལ། ཚད་མ་ཡིན་ན་ཚད་མ་ཡིན་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་རིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལྷོན་
དེ་སྤང་བར་འདོད་ནས་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་སྐྱབ་པར་འདོད་ན་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ།
རིག་གྱེད་ཚད་མ་དང་དེའི་ཡུལ་ལ་ཚད་མ་གཞན་མི་འཇུག་པར་ཁས་ལྷངས་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན་ཚད་མ་ཡིན་ན་ཚད་མ་ཡིན་པར་རང་ཁོ་ན་ལས་ངེས་པས་མ་ཁྲབ་སྟེ།
ཚད་མ་ཡིན་པ་ལ་མ་ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པར་ཐེ་ཚོམ་བ་བ་མཐོང་བའི་
ཕྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག་ཚད་མ་ལ་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་དང་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་
གཉིས་ཡོད་ཀྱང་ཚད་མ་ཡིན་ན་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་དགོས་ཏེ། ཚད་མ་
ཡིན་ན་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་
ན། འོན་ལ་མེ་ཡིན་ཞིང་རྟོག་པས་མེ་ཡིན་མིན་ཐེ་ཚོམ་བ་བའི་རྒྱང་རིང་པོའི་དམར་
པོ་འཛིན་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དེ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚད་མ་ཡིན་ན་
རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་པའི་ཚད་མ་དེ་རང་ལས་ངེས་
ཀྱི་ཚད་མ་དང་། རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་མི་རུས་པའི་ཚད་མ་དེ་གཞན་
ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཚད་མ་ཡིན་ན་རང་གི་
གཞལ་བྱ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚད་མ་ཡིན་ན་རང་གི་གཞལ་བྱ་
ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྲད་པར་ཚད་མ་ཡིན་པ་གཞིར་བཞག་ནས་རང་ཉིད་
ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་རུས་པ་དང་མི་རུས་པ་ཞེས་ཟེར། དེ་ལ་ཁ་

ཅིག །དེ་མི་འཐད་དེ། ཚང་མ་ཡིན་ན་རང་ཉིད་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་
 ལུས་པས་བྱས་པའི་སྲིད་ཏེ། རང་ལས་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 སྲིད་ངོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་དེ། རོན་གྲེད་སྤང་གི་དབང་པོའི་མངོན་
 སུམ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་རང་ཉིད་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་ལུས་པ་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཁྱོད་རང་ལྷལ་དུ་མི་གྲེད་པའི་སྲིད་ཏེ། ཁྱོད་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་
 མཚེད་པའི་ལྷལ་ཅན་དུ་ངེས་པའི་སྲིད་ཏེ། དབང་པོའི་སེམས་ནི་ངེས་སྲིད་
 དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད། རང་ལས་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས། །ཞེས་གསུངས་པ་
 དང་མི་འགལ་ཏེ། རང་རིག་མངོན་སུམ་ལས་མངོན་སུམ་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས་པར་
 བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས་པར་
 བསྟན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྲིད་རོ། །

ལོ་རྒྱ་བ་ཆེན་པོ་ན་དེ། ཚང་མ་ཡིན་ན་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་ཚང་མ་ཡིན་པའི་
 རོན་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་ལུས་ཡིན་པས་བྱས་ཀྱང་། རང་གི་གཞལ་བྱ་
 ལ་ཚང་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྲུང་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་ལུས་པ་རང་ལས་
 ངེས་དང་། དེ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་མི་ལུས་པ་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚང་
 མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས།

འདི་ལ་ཁ་ཅིག །མངོན་སུམ་རྟོག་པར་འདོད་པའི་སྐྱེས་བུའི་རྒྱུད་ཀྱི་
 གཟུགས་འདྲིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཚོས་ཅན། རྟོག་བྲལ་མ་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་
 ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་ལུས་པར་ཐལ། མངོན་སུམ་ཚང་མ་ཡིན་པའི་
 སྲིད་ཞེས་སུན་འབྲེན་ནོ། །དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། བྱས་པ་མི་འགྲིག་པའི་སྲིད་དང་། དེ་

ལྷ་བུའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཚོས་ཅན། རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་
 འོན་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་ལུས་པར་ཐལ། ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
 ཟེར་ན། ལོ་རྒྱ་བ་ཚེན་པོའི་ལྷགས་ལ་འདོད་ལན་འོན་མཐུན་ཟེབས་པའི་ཕྱིར། འོན་
 གྲང་ལོ་རྒྱ་བ་ཚེན་པོའི་བཞེད་པ་དེ་ཡང་འཐད་པ་མིན་ཏེ། འདི་ལྟར་བརྟེན་ལ་མ་བྱང་
 པའི་སྐྱེས་བུའི་རྒྱུད་ལ་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པར་ཐལ། རང་ལས་ངེས་ཀྱི་
 ཚད་མ་ཡིན་ན། རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་
 ངེས་པ་འདྲེན་ལུས་པས་ཁྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། བརྟེན་ལ་མ་བྱང་པའི་སྐྱེས་
 བུའི་རྒྱུད་ལ་གོམས་པ་ཅན་གྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། རྒྱང་འཕེན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་རྟོགས་
 པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཚོས་ཅན། རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་
 ཉིད་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་
 མི་ལུས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། རྗེས་དཔག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་པའི་རྟོགས་
 གྲུབ་ལྟེ། རྒྱང་འཕེན་པ་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་མེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ །དང་པོ་བ་དང་ཡིད་མ་གཏད། །འཇུག་རྒྱ་ཅན་རྣམས་གཞན་ལས་
 ངེས། །ཞེས་པའི་དགོངས་པར་བྱས་ནས། མངོན་སུམ་དང་པོ་བ་དང་། ཡིད་མ་
 གཏད་པ་དང་། འཇུག་རྒྱ་ཅན་རྣམས་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་ལ། དང་པོ་
 བ་ནི་ཕྱིས་བ་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལྟ་
 བུའོ། །ཡིད་མ་གཏད་ནི་ཡིད་གཟུགས་མཛེས་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པའི་སྐྱེས་བུའི་
 རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱ་འཛིན་ཉན་ཤེས་ལྟ་བུའོ། །འཇུག་རྒྱ་ཅན་ནི་སྤིག་རྒྱ་ལ་རྒྱུར་འཛིན་གྱི་སྐྱ་

འདོགས་དངོས་སྤྱི་སྤྱི་བྱེད་ཀྱི་སྤྱི་གུ་མཚོང་བའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལྟ་བུའོ་
ཞེས་ཟེར། ཡིད་གཟུགས་མངོན་མ་ལྟག་པར་ཆགས་པའི་སྤྱི་སྤྱི་བྱེད་ཀྱི་སྤྱི་
འཛིན་ཉན་ཤེས་ཚོས་ཅན། ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་ངེས་པ་
འདྲེན་ལུས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་གུ་ལ་རྒྱུ་འཛིན་གྱི་སྤྱི་འདོགས་དངོས་སྤྱི་
བྱེད་ཀྱི་སྤྱི་གུ་མཚོང་བའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཚོས་ཅན། ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། ཚད་མའི་བྱ་བ་དངོས་སྤྱི་འགོག་པའི་ཕྱིར་ཉེ། སྤྱི་གུ་ལ་རྒྱུ་འཛིན་གྱི་སྤྱི་
འདོགས་དངོས་སྤྱི་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག །རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་ན་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་པས་
ཁྱབ་སྟེ། རོན་རིག་གཉིས་དང་རང་རིག་དང་། །རྗེས་སྤྱི་དབག་པ་རང་ལས་
ངེས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་ན་
ཚད་མ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་ན་རང་གི་གཞལ་
བྱ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་ལུས་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞིའི་
དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད། ཚད་མ་གང་
ཞིག །རང་གི་གཞལ་བྱའི་བདག་ཉིད་ཡུལ་སྟེང་དུ་གནས་པ་མེད་ན་རང་ཉིད་མི་
འབྱུང་བ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་ལུས་པ། དེ་སྐད་དུ་འང་ཚོས་མཚོག་
གིས་མངོན་སུམ་གོམས་པ་ཅན་འཆད་པའི་སྐབས་སུ། དེས་ན་རང་གི་ངོ་བོ་ལས་
དོན་མེད་ན་མི་འབྱུང་བར་གྲུབ་ཐོ་ཞེས་བཤད་དོ། །གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མའི་
མཚན་ཉིད། ཚད་མ་གང་ཞིག་རང་གི་གཞལ་བྱའི་བདག་ཉིད་ཡུལ་སྟེང་དུ་གནས་

བ་མེད་ན་རང་ཉིད་མི་འབྱུང་བ་ལ་གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་དགོས་པ། དེ་
སྐད་དུ་འང་ཚོས་མཚོག་གིས། གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ།
ཤིང་ཤ་བ་ཉིད་ཀྱི་བྱུང་བར་མེད་ན་མི་འབྱུང་བར་ངེས་པ་ནི་གཞན་ལས་ངེས་ཡིན་
ནོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ལ་དབྱེ་ན། སྤང་བ་རང་ལས་ངེས་
ཤིང་བདེན་པ་གཞན་ལས་ངེས་པ་དང་། སྤྱི་རང་ལས་ངེས་ཤིང་བྱུང་བར་གཞན་
ལས་ངེས་པར་གཉིས། དང་པོ་ནི་དོན་ལ་མེ་ཡིན་ཞིང་རྟོག་པས་མེ་ཡིན་མིན་ཐེ་
ཚོམ་ཟ་བའི་རྒྱང་རིང་པོའི་དམར་པོ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེས་དམར་
པོར་སྤང་བ་ལ་ངེས་པར་རང་སྟོབས་ཀྱིས་བྱངས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་འདི་མེ་ཡིན་ནས་
འོན་ཏེ་མ་ཡིན་སྟེ་སྤྱི་རྗེ་ཚོམ་ཟ་བཞིན་དུ་ཞུགས་པ་ན་ཕྱིས་དོན་བྱེད་སྤང་གི་མངོན་
སུམ་ཀྱིས་སྤར་གྱི་དམར་པོ་མེ་ཡིན་པ་དེ་མེད་ན་མངོན་སུམ་དེ་མི་འབྱུང་བར་ངེས་
པ་འདྲེན་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ངེས་ཤེས་སྤར་བྱངས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་ཐེ་
ཚོམ་སྐྱེད་པ་ཡིན་གྱི། ཐེ་ཚོམ་དངོས་སུ་སྐྱེ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་དེ། སྤྱོད་འདོགས་
ཀྱིས་ཚད་མའི་བྱ་བ་འགོག་པ་བཞིན་དུ་ཐེ་ཚོམ་ཀྱིས་ཀྱང་ཚད་མའི་བྱ་བ་འགོག་
པའི་ཕྱིར། འོན་ཏེ། སྤར་གྱི་མངོན་སུམ་དེ་དམར་པོ་མེ་ཡིན་པ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ནས་
མིན། མིན་ན། དེ་ལ་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱིས་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། ཡིན་ན།
ཕྱིས་དམར་པོ་མེ་ཡིན་པ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་དེ་བཅད་ཤེས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།
བཅད་ཤེས་སུ་མི་འགྱུར་ཏེ། སྤར་གྱི་མངོན་སུམ་དེ་དམར་པོ་མེ་ཡིན་པ་ལ། ཐེ་ཚོམ་
སྐྱེ་བྱེད་ཡིན་གྱི་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་དམར་པོ་མེ་ཡིན་པ་ལ་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་
 ལོ། །འདོད་ན། དེ་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དམར་པོ་ལ་
 ཡང་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་མ་ཡིན། དམར་པོ་མེ་ཡིན་པ་ལའང་གཞན་ལས་
 ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་སྲིར་ཞེ་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དེ་
 འཇུག་པའི་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ལ་ཡང་འཇུག་པའི་ཚད་མ་
 མ་ཡིན། སྐྱ་མི་རྟག་པའི་དོན་སྦྱི་ལ་ཡང་འཇུག་པའི་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་སྲིར། དང་
 པོ་གྲུབ་སྟེ། སྐྱ་མི་རྟག་པ་ལ་མ་འཇུག་པའི་སྲིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྐྱ་མི་རྟག་པའི་
 དོན་སྦྱི་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་སྲིར། སྦྱི་རང་ལས་ངེས་ཤིང་བྱད་པར་གཞན་ལས་
 ངེས་པ་ནི་དོན་ལ་ཚན་དན་ཡིན་ཞིང་རྟོག་པས་ཚན་དན་ཡིན་མིན་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་
 རྒྱུ་རིང་པོའི་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་ལྟ་བུའོ། །

རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ལ་དབྱེ་ན། བོམས་པ་ཚན་གྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་
 དང་རྗེས་དཔག་གཉིས་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་རང་ལས་ངེས་ཡིན་ལ། དོན་བྱེད་སྣང་གི་
 མངོན་སུམ་དང་རང་རིག་མངོན་སུམ་ལ་རང་ལས་ངེས་དང་གཞན་ལས་ངེས་ཅི་
 རིགས་སུ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་སྡོ་སྣང་དབང་ཤེས་མི་བསྐྱུ་བའི་ཚད་མ་ཡིན་
 བ། སྡོ་སྣང་དབང་ཤེས་དེ་ཉིད་གང་གིས་རྟོགས། མི་བསྐྱུ་བ་དང་ཚད་མ་ཡིན་པར་
 གང་གིས་རྟོགས་ཤེ་ན། སྡོ་སྣང་དབང་ཤེས་ཚོས་ཅན། རང་གི་ངོ་མོ་ཚད་མ་གཞན་
 གྱིས་གྲུབ་མི་དགོས་ཏེ། རང་རིག་མངོན་སུམ་ལས་རང་གི་ངོ་མོ་རྟོགས་པའི་སྲིར།
 རང་ཉིད་སྡོན་པོ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པ་ནི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ལས་རྟོགས་པ་མིན་ཏེ།
 གྱིས་གྱི་ཐ་སྣང་པའི་ཚད་མ་ལས་རང་ཉིད་སྡོན་པོ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་

དགོས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྔོ་སྤང་དབང་ཤེས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་རང་རིག་མངོན་
སུམ་ཚོས་ཅན། སྔོ་སྤང་དབང་ཤེས་ཚད་མ་ཡིན་པ་དེའང་རྟོགས་པར་ཐལ། སྔོ་སྤང་
དབང་ཤེས་ཚད་མ་ཡིན་པ་དེའང་བརྒྱད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྔོ་སྤང་དབང་ཤེས་སྐྱབ་པའི་
སྔོ་ནས་བརྒྱད་བ་གང་ཞིག །སྔོ་སྤང་དབང་ཤེས་དང་དེ་ཚད་མ་ཡིན་པ་བྱུང་བ་དེ་
ཇས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྔོ་སྤང་དབང་ཤེས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་རང་རིག་
མངོན་སུམ་དེ་རང་ཡུལ་ལ་ཚ་ཤས་སུ་སྤྱེ་ནས་འཇུག་པ་མ་ཡིན་པས། དེས་སྔོ་སྤང་
དབང་ཤེས་ཚད་མ་ཡིན་པའང་བརྒྱད་མོད་ཀྱི་དེ་ཅམ་གྱིས་དེ་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་
ཏེ། བརྒྱད་བ་ལ་ཡང་ངེས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དེ་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན་དེ་ཚོས་ཅན། སྔོ་སྤང་དབང་ཤེས་དང་དེ་ཚད་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ལ།
ངེས་པ་འདྲེན་མི་འདྲེན་གྱི་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀ་མཐོང་བ་ལ་ཁྱད་
པར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་ཁྲབ་སྟེ། མཐོང་བ་ལ་མཚུངས་ཀྱང་དོན་དུ་གཉེར་བ་
དང་གོམས་པ་ལ་སོགས་པའི་མཐུན་རྐྱེན་ཚང་ན་ངེས་པ་འདྲེན་པ་ཡིན་གྱི། མཐུན་
རྐྱེན་མ་ཚང་ན་ངེས་པ་མི་འདྲེན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྔོ་སྤང་དབང་ཤེས་ཚད་མ་ཡིན་
པའི་ཚ་བརྒྱད་ཡང་མ་བརྒྱད་བ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ངེས་ཤེས་འདྲེན་པར་མི་
ལུས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུའང་སྟོད་དབང་རྫོས། །ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་དམིགས་པ་ན་
ཚད་མ་ཉིད་བརྒྱད་དུ་ཟིན་ཀྱང་མ་བརྒྱད་བ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་
རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་ཚོད་བ་སྤང་བ་ནི། ཡིད་གཞུགས་མངོས་ལ་སྟོག་པར་ཆགས་པའི་
སྤྱེས་བུའི་རྒྱད་ཀྱི་སྤྱོད་འདྲིན་ཉན་ཤེས་ཚོས་ཅན། ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མངོན་སུམ་

ཚད་མ་ཡིན་པའི་སྲིར་ཉེ། མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་སྲིར། མ་ཁྲུབ་ན། རྗེས་དཔག་ཡིན་
ན་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཡིན་མི་དགོས་པར་ཐལ། མངོན་སུམ་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་
ཚད་མ་ཡིན་མི་དགོས་པའི་སྲིར་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཉེ། ཚོས་དེ་ལ་རྗེས་དཔག་ཡིན་
ན་དེ་ལ་ངེས་པ་གསུང་དུ་འདྲེན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་དགོས། ཚོས་དེ་ལ་མངོན་སུམ་
ཡིན་ན་ཚོས་དེ་ལ་ངེས་པ་གསུང་དུ་འདྲེན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་མི་དགོས་པའི་སྲིར།

གསུམ་པ་མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས། གངས་ངེས་དང། བྱེ་བ་སོ་སོའི་
དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཉུག་ས་དགོད། ཚུལ་བ་སྐྱབ། གངས་ངེས་ཀྱི་དོན་
ནོ། །དང་པོ་ནི། ཚད་མ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་གཉིས་སུ་
གངས་ངེས་ཉེ། ཚད་མའི་སྣང་ཡུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་ལ་རང་མཚན་དང་སྲི་མཚན་
གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་སྲིར་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལྷོགས་ཚོས་བསྐྱབ་པ་དང། ཁྲུབ་པ་བསྐྱབ་པའོ། །དང་
པོ་ལ་དགག་བཞག་སྣང་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག །རྒྱན་མཁན་པོའི་དགོངས་
པར་བསམས་ནས། གཞལ་བྱ་ལ་རང་སྲི་གཉིས་སུ་ངེས་ཉེ། གཞལ་བྱ་ལ་རང་
འདྲིན་ཤེས་པ་དངོས་སུ་སྐྱེད་རྒྱས་མི་རྒྱས་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་སྲིར། སྲི་མཚན་
གྱིས་རང་འདྲིན་ཤེས་པ་དངོས་སུ་སྐྱེད་མི་རྒྱས་པ་ཡིན་གྱི་རང་འདྲིན་གྱི་ཤེས་པ་
སྐྱེད་མི་རྒྱས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཉེ། དོན་བྱེད་མི་རྒྱས་པ་ཚད་མའི་གཞལ་བྱར་མི་རུང་
པའི་སྲིར་ཉེ། ཚད་མ་གཉིས་ཀ་དངོས་པོའི་ཡུལ་ཅན་དུ་གསུངས་པའི་སྲིར་ཞེ་ན། དེ་
ནི་མི་འཐད་དེ། ཚད་མ་གཉིས་ཀ་དངོས་པོའི་ཡུལ་ཅན་དུ་གསུངས་པ་དེ། ལྷ་མི་
ཉུག་པར་འདྲིན་པའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང། ལྷ་མི་ཉུག་པར་ཉོགས་པའི་རྗེས་

དབག་ཚད་མ་གཉིས་ལྟ་བུ་འཇུག་ཡུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་དུ་མཚུངས་པར་
 བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། ཚད་མ་ཡིན་ན་འཇུག་ཡུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་པ་ཡོད་པས་
 མ་ཁྲལ་པའི་ཕྱིར། ཉགས་མ་གྲུབ་ན། རྩམ་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་བུམ་མེད་དུ་
 རྟོགས་པའི་རྗེས་དབག་ཚད་མ་ལ་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ཡོད་པར་ཐལ་
 ལོ། །འདོད་ན། དགག་གཞི་བུམ་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་དེ་དེའི་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་
 བཅ། དགག་ཚོས་བུམ་པ་དེ་དེའི་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་ནམ། རྗེས་དབག་དེའི་གཟུང་
 རྣམ་དེ་དེའི་འཇུག་ཡུལ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། རྩམ་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་བུམ་
 མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དབག་ཚད་མ་ཚོས་ཅན། དེ་ལྟ་བུའི་ས་ཕྱོགས་དེ་ཁྲིད་གྱི་
 འཇུག་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྲིད་ཚད་མ་གང་ཞིག་ཁྲིད་དེ་ལྟ་བུའི་ས་ཕྱོགས་དེ་
 ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་དེ་ཉེར་ལེན་གྱི་
 རྩང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དབག་ཚད་མའི་འཇུག་ཡུལ་
 ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལྟར་ན། ལྷ་ཉག་འཛིན་རྟོག་པའི་གཟུང་རྣམ་དེའང་ལྷ་ཉག་འཛིན་
 རྟོག་པའི་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་མེད་
 པའི་ཁ་ཕྱིར་བལྟས་གྱི་ཤེས་པ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ལ་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་ངེས་ཏེ། གཞལ་བྱ་ལ་འབྲ་བ་
 གཞན་”དང་” རྩམ་མོང་བ་དང་མི་འབྲ་བ་གཞན་དང་རྩམ་མོང་མ་ཡིན་པ་གཉིས་སུ་
 ངེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། དེའང་མི་འབྲད་དེ། ལྷོག་པ་གཞན་དང་རྩམ་མོང་བ་ཡིན་

༥ རོང་

བ་ཚམ་གྱིས་སྤྱི་མཚན་དུ་སྒྲུབ་མི་རུ་སྤྲོད། རང་གི་འགལ་ལྷོད་སྐྱོན་མོང་བ་ཡིན་པ་
མི་སྲིད་ལྟེན། ཁ་ཅིག་ཀྱིས་འདྲ། གཞལ་བྱ་ལ་ཚོས་གཞན་ལ་སྐྱོན་མོང་དུ་རྗེས་
འགྲོ་བྱེད་པ་དང་། སྐྱོན་མོང་དུ་རྗེས་འགྲོ་མི་བྱེད་པ་གཉིས་སྤྲོད་པའི་སྤྱི་ཞེས་
ཟེད། རོ་ལྷོ་ཚོས་ཅན། སྤྱི་མཚན་ཡིན་པར་ཐལ། ཚོས་གཞན་ལ་སྐྱོན་མོང་དུ་རྗེས་
འགྲོ་བྱེད་པའི་སྤྱིར་ཉེ། རང་གི་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་རྗེས་འགྲོ་བྱེད་པའི་སྤྱིར། འདོད་
མི་རུ་སྤྲོད། རོ་ལྷོ་བྱེད་རུ་སྤྲོད་པའི་སྤྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག་གཞལ་བྱ་ལ་རང་སྤྱི་གཉིས་སྤྲོད་པའི་སྤྱིར་ཉེ། གཞལ་བྱ་ལ་སྤྱིར་
ཡུལ་ཡིན་པ་དང་སྤྱིར་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་སྤྲོད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་ཟེད་བ་མི་
འཐད་དེ། རང་མཚན་ཡང་སྤྱིར་བཟོད་བྱ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཉུགས་མ་གྲུབ་ན། རང་
མཚན་སྤྱིར་བཟོད་བྱ་མ་ཡིན་པར་དམ་འཆའ་བ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་
ཁས་སྤྲོད་སྤྱི་སྤྱི་འགལ་བའི་དམ་བཅའ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཉེ། རང་མཚན་སྤྱིར་བཟོད་
བྱ་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་ཚིག་རྒྱུར་གྱི་རང་མཚན་ཞེས་པའི་སྤྱི་དེས་རང་མཚན་བཟོད་
པའི་སྤྱིར་ཉེ། རའི་མ་ཚོ་གཞལ་ཡིན་ཞེས་པའི་ཚིག་རྒྱུར་གྱི་རའི་མ་ཞེས་པ་དེས་བྱ་
སྤྱིར་པའི་རུ་སྤྲོད་དེ་བཟོད་པའི་སྤྱིར། ཁ་ཅིག་སྤྱིར་དངོས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་མིན་
གཉིས་སྤྲོད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པའི་སྤྱིར་ཉེ། རུ་སྤྲོད་པའི་སྤྱིར་དངོས་ཀྱི་ཡུལ་
ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཉེ། སྤྱིར་དངོས་ཀྱི་བཟོད་བྱ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཉེ། རུ་སྤྲོད་པའི་སྤྱིར་
དངོས་སྤྱིར་བཟོད་པའི་སྤྱིར་ཉེ། རུ་སྤྲོད་པའི་སྤྱིར་བཟོད་པ་གང་ཞིག་དེས་
འགལ་ལ་མ་བཟོད་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་གཞལ་བྱ་ལ་རང་སྤྱི་གཉིས་སྤྲོད་
པའི་སྤྱིར་ཉེ། གཞལ་བྱ་ལ་རྟོག་པའི་ཡུལ་དང་རྟོག་མེད་ཞེས་པའི་ཡུལ་གཉིས་སྤྲོད་

གངས་ངེས་པའི་སྲིད་ཟེར་རྟོ། །འོ་ན་བྱམ་པ་ཚོས་ཅན། སྤྱི་མཚན་ཡིན་པར་ཐལ།
རྟོག་པའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་སྲིད། བྱམ་འདྲིན་རྟོག་པ་ལ་བྱམ་པར་སྤང་བ་ཚོས་ཅན།
རང་མཚན་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་མེད་ཤེས་པའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། བྱམ་འདྲིན་
རྟོག་པ་ཉམས་སྲུ་སྲོང་པའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་ཡིན་པའི་སྲིད། བྱམ་པ་སྤྱི་
མ་གཉིས་ཁས་སྦངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཞལ་བྱ་ལ་རང་སྤྱི་གཉིས་སྲུ་གངས་ངེས་ཏེ། དེ་ལ་དོན་བྱེད་
རྣམས་པ་དང་མི་རྣམས་པའི་ཚོས་གཉིས་སྲུ་ངེས་པའི་སྲིད་དང་། རང་སྤང་ཡུལ་དུ་བྱེད་
པའི་སློང་རྩེ་ཚོས་གཞན་ལ་རྗེས་འགོ་བྱེད་པར་སྤང་བ་དང་མི་སྤང་པའི་ཚོས་གཉིས་
སྲུ་གངས་ངེས་པའི་སྲིད་དང་། རང་སྤང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སློང་ལ་རི་ལྟར་སྤང་བ་ལྟར་
སྤྲིའི་ཡུལ་ཡིན་པ་དང་མིན་པའི་ཚོས་གཉིས་སྲུ་ངེས་པའི་སྲིད་དང་། རྟོག་པའི་སྤང་
ཡུལ་དང་རྟོག་མེད་ཤེས་པའི་སྤང་ཡུལ་གཉིས་སྲུ་ངེས་པའི་སྲིད། དེ་དག་ནི། དོན་
བྱེད་རྣམས་དང་མི་རྣམས་སྲིད། །འབྲ་དང་མི་འབྲ་ཉིད་སྲིད་དང་། །སྤྱི་ཡི་ཡུལ་དང་ཡུལ་
མིན་སྲིད། །རྒྱ་མཚན་གཞན་ནི་ཡོད་པ་ན། །སློང་ནི་ཡོད་དང་མེད་སྲིད་རྟོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། གཞུང་འདྲིན་རྗེས་གཞན་གྱིས་སྤོང་པའི་
སྤོང་ཉིད་ཚོས་ཅན། རང་མཚན་ཡིན་པར་ཐལ། རང་སྤང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སློང་ལ་རི་
ལྟར་སྤང་བ་ལྟར་སྤྲིའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཚོས་ཡིན་པའི་སྲིད། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དོན་
བྱེད་མི་རྣམས་པའི་སྲིད་ཞེ་ན། སྐབས་འདིར་གཞུགས་འདྲིན་རྗེས་གཞན་གྱིས་སྤོང་
པའི་སྤོང་ཉིད་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། སྐབས་འདིར་མདོ་སྤེ་པའི་ལྷགས་ཡིན་པས་སྲི་རོལ་
གྱི་དོན་གྲུབ་པའི་སྲིད་རྟོ། །འོ་ན་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་འཆད་པའི་སྐབས་སྲུ་

གཟུགས་འདྲིན་རྗེས་གཞན་གྱིས་སྤོང་བར་རྟོགས་པའི་རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་མ་
བསྟན་བར་ཐལ། སྐབས་འདིར་གཟུང་འདྲིན་རྗེས་གཞན་གྱིས་སྤོང་བའི་སྤོང་ཉིད་
ཁས་མི་མེན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདོད་དེ། དེ་ལ་སྤར་བཤད་དངོས་པོ་བཞིན། ཞེས་
བདེན་བཞི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པའི་རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཅམ་ཞེས་
བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཚོས་ཅན། རང་མཚན་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་
མེད་ཤེས་པའི་སྤང་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་
རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་སྤང་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ལ་གསལ་བར་སྤང་བའི་
ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་རྒྱན་
གོམས་བ་ལས་གོམས་བྱའི་དོན་ལ་གསལ་སྤང་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། གང་ཟག་
གི་བདག་མེད་གསལ་བར་སྤང་བའི་རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་བྱས་ཉེ། དེ་ཕྱིར་ཡང་དག་ཡང་དག་མིན། །གང་གང་ཤིན་ཏུ་གོམས་སྤར་
བ། སྐོམ་བ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་བ་ན། །དེ་གསལ་མི་རྟོག་སློབ་འབྲས་ཅན། ཞེས་
གསུངས་བ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གསལ་བར་སྤང་བའི་རྣམ་
འབྱོར་མངོན་སུམ་མ་གྲུབ་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་
རྒྱན་གོམས་བ་ལས་གོམས་བྱའི་དོན་ལ་གསལ་སྤང་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་མི་དགོས་པར་
ཐལ། དེ་མ་གྲུབ་ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་རྒྱན་
གོམས་བ་ལས་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་དབེན་པའི་འདུ་བྱེད་ལ་གསལ་སྤང་ཐོབ་
པར་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གསལ་

བར་སྐྱེད་བ་མ་ཡིན་ཏེ། །རྣལ་འབྱོར་རྣམས་ཀྱི་སྒྲུ་མས་བསྟན། །མ་འདྲེས་བ་ཡི་དོན་
ཅམ་མཐོང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་མ་འདྲེས་པའི་དོན་ནི་རང་མཚན་ཡིན་ལ། ཅམ་
སྐྱེས་ལྷག་མ་འགོག་ཅིང་། རང་མཚན་འདིར་མདོ་སྡེ་པའི་སྐྱབས་ཡིན་པས་དོན་
བྱེད་ལུས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་སྲིད་རྟོ། །

དེས་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱིས་
གང་ཟག་གི་བདག་གི་དབེན་པའི་འདུ་བྱེད་དངོས་སུ་རྟོགས་ཤིང་། གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དག་མངོན་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱམ་བས་
དག་པའི་ས་ཕྱོགས་དངོས་སུ་རྟོགས་ཤིང་། ས་ཕྱོགས་དེའི་སྤྲེང་གི་བྱམ་བ་སྣང་
རུང་མ་དམིགས་པ་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པ་བཞིན་ལོ། །མདོར་ན། མེད་ལ་དབང་སྐྱེས་
ཚོ་མིན་ཏེ། །དོན་གྱི་སྐྱོབས་ལས་སྐྱེས་པའི་སྲིད། །ཞེས་པའི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་
ནས། མདོ་སྡེ་པའི་ཤུགས་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་སྤྱི་མཚན་དང་དངོས་མེད་དངོས་
"སུ་མ་རྟོགས་པར་འདོད་བ་ཡིན་ལོ། །

ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཚོས་ཅན། སྤྱི་མཚན་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་
བྱེད་མི་རུས་པའི་ཚོས་ཡིན་པའི་སྲིད། ལྲབ་རྟགས་ཁས་སྦྱངས། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
ཀུན་རྫོབ་བདེན་བ་མ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། དོན་དམ་བདེན་བ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། རྣམ་
དག་གི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། ལྲབ་སྟེ། མངོན་བ་ཀུན་ལས་བརྟུས་སུ། རྣམ་
དག་གི་དམིགས་པ་ལ་དོན་དམ་བདེན་པར་གསུངས་པའི་སྲིད་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ།
ཀུན་ལས་བརྟུས་སུ་གསུངས་པ་སེམས་ཅམ་པའི་ཤུགས་ཡིན་པའི་སྲིད། ཡང་ཞེས་

བྱ་ཚེས་ཅན། རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱི་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྐྱ་སྤྱི་ཡང་མ་ཡིན། དོན་སྤྱི་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞི་གྲུབ་ན་ཚོང་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྟོག་པ་ལ་སློང་ཡུལ་དུ་བྱར་རུང་དུ་སྣང་བ་ཚེས་ཅན། དོན་སྤྱི་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་ན་ཚོང་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སློང་ཡུལ་དུ་བྱར་རུང་དེ་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་ལ་ཤེས་བྱར་སྣང་བ་ཚེས་ཅན། སྐྱ་སྤྱི་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་ན་ཚོང་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཤེས་བྱ་དེ་མཚན་གྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཤེས་བྱ་ཚེས་ཅན། རང་འཛིན་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །རང་འཛིན་རྟོག་པ་ལས་གཞན་པའི་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐྱ་དོན་ཚེས་ཅན། རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་པའི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་བ་ཁྲབ་བ་བསྐྱབ་བ་ལ། དགག་བཞག་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཁོ་ན་རེ། གཞན་གྱི་ལ་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་ན། ཚད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་བས་ཁྲབ་སྟེ། རང་མཚན་གྱི་ཡུལ་ཅན་ནི་མངོན་སུམ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། སྤྱི་མཚན་གྱི་ཡུལ་ཅན་ནི་རྗེས་དཔག་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐོད་དུའང་རྒྱལ་དབང་སློང་། རང་མཚན་གྱི་ཡུལ་ཅན་མངོན་སུམ་ཁོ་ན་དང་། སྤྱི་མཚན་གྱི་ཡུལ་ཅན་རྗེས་དཔག་ཁོ་ན་འོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། རྗེས་དཔག་གིས་གང་རང་མཚན་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ཡོད་ལ། མངོན་སུམ་གྱིས་གང་སྤྱི་མཚན་ཡུལ་དུ་བྱེད་

བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་བ་ནི། ཚད་མའི་སྤང་ཡུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་ལ་རང་སྤྱི་གཉིས་
སྤྱ་གངས་ངེས་ན། ཚད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སྤྱ་གངས་ངེས་བས་བྱེ། རང་
མཚན་སྤང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཚད་མ་ཡིན་ན་མངོན་སྤྱུ་ཚད་མ་ཡིན་བས་བྱེ། སྤྱི་
མཚན་སྤང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཚད་མ་ཡིན་ན་རྗེས་དབག་ཚད་མ་ཡིན་བས་བྱེ། སྤྱི་
ཕྱིར། དེ་ལ་དགོངས་ནས་རྒྱལ་དབང་སློབ་པ། རང་མཚན་གྱི་ཡུལ་ཅན་མངོན་སྤྱུ་ཁོ་
ན་དང་སྤྱི་མཚན་གྱི་ཡུལ་ཅན་རྗེས་དབག་ཁོ་ནར་གསུངས་བ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་ཚད་མ་ཚོས་ཅན། རྒྱུད་མངོན་སྤྱུ་ཚད་མ་ཡིན་བར་ཐལ། རང་མཚན་
སྤང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཚད་མ་གང་ཞིག །སྤྱི་མཚན་སྤང་
ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉེགས་ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། རྗེས་དབག་
ཚད་མ་ཡིན་བར་ཐལ་ལོ། །བྱེད་པ་ཁས་སྤངས་ཟེར་ན། ཚད་མ་ཚོས་ཅན། རང་
ཡུལ་གསལ་བར་སྤང་བའི་ཚད་མ་ཡིན་བར་ཐལ། ཚད་མ་ཡིན་བ་གང་ཞིག་རང་
ཡུལ་མི་གསལ་བར་སྤང་བའི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་ཁས། ཉེགས་ཕྱི་མ་
མ་གྲུབ་ན། ཚོས་ཅན། ཉོག་བ་ཡིན་བར་ཐལ། རང་ཡུལ་མི་གསལ་བར་སྤང་བའི་
ཤེས་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། ཚོས་ཅན། ཉོག་མེད་གྱི་ཤེས་བ་ཡིན་བར་
ཐལ། རང་ཡུལ་གསལ་བར་སྤང་བའི་ཤེས་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་བྱེད་
བ་ཡོད་དེ། རྣམ་བར་ཉོག་དང་རྗེས་འབྲེལ་ནི། །དོན་གསལ་སྤང་བ་ཅན་མ་
ཡིན། །ཞེས་དང་། གཉིད་ལོག་པའམ་སད་བ་ན། །གསལ་བར་སྤང་བ་ཅན་སློ་
གང་། །དེ་ནི་ཉོག་མེད་གཉིས་ཀར་ཡང་། །དེ་སྟེ་མིན་ན་ཉོག་བ་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས་བས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཚད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་
 པའི་དོན་མངོན་རྗེས་གཉིས་ལས་རྗེས་གཞན་པའི་ཚད་མ་མེད་པའོ་ཞེས་ཟེར། དེ་ནི་
 མི་འབྲང་དེ། ཚད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་དོན་སློ་ངོར་གྲུབ་ན།
 མངོན་རྗེས་ལ་དགག་སྟོགས་དང་སྦྱབ་སྟོགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་སློ་ངོར་ཞེགས་
 དགོས་པ་གང་ཞེག། མངོན་རྗེས་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་ཚད་མ་མེད་པ་སློ་ངོར་
 གྲུབ་ཀྱང་། སྦྱབ་སྟོགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་སློ་ངོར་ཞེགས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་ཡང་རྒྱང་འཕེན་ཚོས་ཅན། རྟོན་གྱིས་ཚད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་
 གངས་ངེས་པའི་དོན་གྲུབ་པར་ཐལ། རྟོན་གྱིས་ཚད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་ལས་
 རྗེས་གཞན་མེད་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟུབ་པ་ཁས་སྦངས། འདོད་མི་རུས་ཉེ། རྗེས་
 དཔག་ཚད་མ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཚད་མ་ཡིན་ན་མངོན་རྗེས་གང་རུང་ཡིན་དགོས་པ་དེ། ཚད་
 མ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་དོན་ཡིན་ཟེར་ན། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན།
 ཚད་མ་ཡིན་ན་མངོན་རྗེས་གང་རུང་ཡིན་པས་ཞུབ་པར་ཐལ། ཚད་མ་ལ་མངོན་
 རྗེས་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཞུབ་པ་ཁས། འདོད་ན། ཚད་མ་དེ་ཚད་མ་
 ཡིན་ནམ་མིན། ཡིན་ན། ཚད་མ་ཚོས་ཅན། མངོན་རྗེས་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ།
 ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དེ་ཡང་མངོན་སུམ་ཚད་མ་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། ཚད་མ་དེ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མངོན་སུམ་ཚད་མ་
 ཚོས་ཅན། ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མངོན་སུམ་ཚད་མའང་མ་ཡིན། རྗེས་དཔག་
 ཚད་མའང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉུགས་ཞུབ་ཁས། འདོད་ན། ཚད་མ་ཡིན་པ་མི་སྲིད་

བར་ཐལ། ཚད་མ་དེ་ཡང་ཚད་མ་མ་ཡིན། མངོན་སྲུང་ཚད་མ་དེའང་ཚད་མ་མ་
ཡིན། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་དེའང་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་སྲིད། རྟགས་ཁས།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཚད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་གངས་མ་ངེས་ཏེ། ཚད་མ་
དེ་ཚད་མ་ཡིན་ཞིང་མངོན་རྗེས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་སྲིད། དེས་ན་ཚད་མའི་ཁྲུང་
བར་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་གངས་མ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། འོ་ན་ཚད་མའི་ཁྲུང་
བར་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་གངས་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚད་
མ་དེ་ཚད་མའི་ཁྲུང་བར་ཡིན་ཞིང་མངོན་རྗེས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་སྲིད། ཁྲུབ་
གསལ་ཁས་སྐྱངས། གཞན་ཡང་ཚད་མའི་གངས་མ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། དབྱེ་གཞི་
ཚད་མར་ཁས་སྐྱངས་ན་ཚད་མ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་གངས་མ་མ་ཡིན་པར་གཞོན་
ཅིང་། དབྱེ་གཞི་མེད་ན་དབྱེ་བའི་ཡ་གྲུལ་མ་གྲུབ་པའི་སྲིད། རྟགས་དང་སོ་ཁས་
སྐྱངས་སོ། །

རང་སྲུགས་ལ། ཚད་མའི་གངས་མ་བསྐྱབ་པ་ལ། སྐྱབ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྲུང་
གསུམ་སེལ་བ་དང་། དགག་ཕྱོགས་ཀྱི་སྲུང་གསུམ་སེལ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
ནི། མངོན་རྗེས་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་སྐྱབ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྲུང་གསུམ་སེལ་དེ། སྐྱོ་སྐྱང་དབང་
ཤེས་ལྟ་བུ་མངོན་སྲུང་ཚད་མ་ཡིན་པར་དངོས་སུ་གཞལ་སྟོབས་ཀྱིས་རྗེས་དཔག་
ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་འགྲུགས་ལ་རྟོགས་ཀྱིས། སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་
ལྟ་བུ་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཡིན་པར་དངོས་སུ་གཞལ་སྟོབས་ཀྱིས་མངོན་སྲུང་ཚད་
མ་མ་ཡིན་པར་འགྲུགས་ལ་རྟོགས་ཀྱིས་པའི་སྲིད་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ།
སྐྱོ་སྐྱང་དབང་ཤེས་ཚོས་ཅན། མངོན་སྲུང་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྲུང་ཚད་མ་ཡིན་པ་

གང་ཞེས། །ཁྱོད་ཡིན་དུ་གྱུར་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་མེད་པའི་སྲིར་ཞེས་པ་དང་།
སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚོས་ཅན། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། ཚད་
མ་གང་ཞེས། །ཁྱོད་ཡིན་དུ་གྱུར་པའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་མེད་པའི་སྲིར་ཞེས་པའི་
རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས། ཚད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་དགག་ཕྱོགས་
ཀྱི་སྤང་གསུམ་ཁེགས་པ་ཡིན་ལོ་ཟེར། འོ་ན་མངོན་རྗེས་གཉིས་ཀ་ཚོས་ཅན། མངོན་
སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། །ཁྱོད་ཚད་མ་ཡིན་པ་གང་ཞེས། །ཁྱོད་ཡིན་དུ་གྱུར་པའི་
རྗེས་དཔག་མེད་པའི་སྲིར། འབྲེལ་པ་ཁས།

རང་ལུགས་ནི། རྗེས་སྤང་དབང་ཤེས་ཚོས་ཅན། མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ།
ཁྱོད་ཚད་མ་ཡིན་ཞིང་། །ཁྱོད་ཡིན་ཡོད་པ་གང་ཞེས། །ཁྱོད་ཡིན་དུ་གྱུར་པའི་རྗེས་
དཔག་མེད་པའི་སྲིར་ཞེས་པ་དང་། སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚོས་
ཅན། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། །ཁྱོད་ཚད་མ་ཡིན་ཞིང་། །ཁྱོད་ཡིན་ཡོད་པ་གང་
ཞེས། །ཁྱོད་ཡིན་དུ་གྱུར་པའི་མངོན་སུམ་མེད་པའི་སྲིར་ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་
ནས། ཚད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་དགག་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་གསུམ་
ཁེགས་པ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཚད་མ་མངོན་རྗེས་གཉིས་ཀྱིས་བར་ན་སྐྱབ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་གསུམ་ཁེགས་
པ་དང་དགག་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་གསུམ་ཁེགས་པ་དེ་ཚད་མ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་
གངས་ངེས་པའི་དོན་ཡིན་ལོ། །

གཉིས་པ་སྲེ་བ་སོ་སོའི་དོན་ལ། མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང་། རྗེས་དཔག་ཚད་
མ་གཉིས་སོ། །

དང་མོ་ཉིད་སྲུང་ཚད་མ་བཤད་པ་ཤེས་གཉིས།

མངོན་སྲུང་གྱི་ངོ་བོ་དང་། ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གོ།

དང་མོ་ཉིད་སྲུང་གྱི་ངོ་བོ་བཤད་པ་ཤེས་གསུམ།

མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ། ལོག་ཕྱོགས་མངོན་སྲུང་ལྟར་སྤང་བཤད་
 བའོ། །དང་མོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། མཚན་གཞི་ལ་ལོག་རྟོག་བསལ་བའོ། །དང་
 མོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། མངོན་སྲུང་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད། རྟོག་བྲལ་མ་འཇུག་བའི་
 ཤེས་པ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། མངོན་སྲུང་ཚད་མ་ཡིན་ན་རང་ཡུལ་ལ་རེས་
 ཤེས་འབྲེན་དགོས་པའི་སྲིད། དེས་ན་མངོན་སྲུང་གྱི་མཚན་ཉིད། རྟོག་བྲལ་མ་
 འཇུག་བའི་ཤེས་པ། མངོན་སྲུང་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད། གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་
 པ་གང་ཞིག་རྟོག་བྲལ་མ་འཇུག་བའོ། །དེ་ཡང་སྲིད་མཚན་ཉིད་ལ་རིགས་མི་
 མཐུན་སེལ་བ་དང་། ལོག་རྟོག་སེལ་བ་གཉིས་ལས། དང་མོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
 གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་གཞིར་བྱས་ལ། རྟོག་བྲལ་དང་མ་འཇུག་བ་གང་རུང་
 དེ་རེས་ཀྱང་མངོན་སྲུང་ཚད་མའི་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་རུས་ཏེ། མངོན་སྲུང་ཚད་
 མའི་རིགས་མི་མཐུན་པ་ཚད་མིན་དང་རྗེས་དབུག་ཚད་མ་གཉིས་སུ་རེས་ལ། ཚད་
 མིན་ནི་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པས་སེལ་རུས་ཤིང་། རྗེས་དབུག་ཚད་མ་ནི་
 རྟོག་བྲལ་དང་མ་འཇུག་བ་གང་རུང་དེ་རེས་ཀྱང་སེལ་རུས་པའི་སྲིད་ཏེ། རྗེས་
 དབུག་ཚད་མ་དེ་རྟོག་བྲལ་དང་མ་འཇུག་བ་གང་ཡང་མིན་པའི་སྲིད་འོ། །

གལ་ཏེ་རྗེས་དབུག་ཚད་མ་དེ་ཚོས་ཅན། མ་འཇུག་བར་ཐལ། འཇུག་ཡུལ་
 ལ་མ་འཇུག་བའི་སྲིད། སྲུབ་སྟེ། འཇུག་ཡུལ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ན་ཚད་མ་ཡིན་པས་

ཐུལ་བ་འདི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། འཇུག་པར་ཐལ། དེ་མ་ཡིན་ལ་དེར་འཛིན་གྱི་སྐོ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རང་ལ་སྣང་བ་དོན་མ་ཡིན་པ་ལ་དོན་དུ་སྣང་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། འོ་ན་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྒྱར་དུ་རྟོག་བྲལ་དང་མ་འཇུག་
 གཉིས་ཀ་སྐོས་པ་ལ་དོན་མེད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་གང་རུང་རེ་རེས་ཀྱང་རིགས་མི་
 མཐུན་སེལ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་གཉིས་གང་རུང་རེ་རེས་ཀྱང་
 རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བྱས་ཀྱང་གཉིས་ཀ་སྐོས་པ་ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་དབང་དུ་
 བྱས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རྒྱ་བ་གཉིས་སྣང་གི་དབང་ཤེས་ལྟ་བུའང་རྟོག་བྲལ་ཡིན་པས་
 མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ནམ་སྐྱམ་པའི་ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མ་
 འཇུག་བ་སྐོས་ལ། རིགས་པ་ཅན་པ་སོགས་མངོན་སུམ་རྟོག་པར་འདོད་པའི་ལོག་
 རྟོག་སེལ་བའི་ཕྱིར་དུ་རྟོག་བྲལ་སྐོས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་མཚན་
 ཉིད་ལ་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བྱེད་མེད་པར་ཐལ། རྟོག་བྲལ་དང་མ་འཇུག་བ་
 གཉིས་ཀ་སྐོས་པ་ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ།
 རྟོག་བྲལ་དང་མ་འཇུག་བ་གང་རུང་རེ་རེས་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བ་དང་། གཉིས་
 ཀ་སྐོས་པས་ལོག་རྟོག་སེལ་བ་ལ་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་མངོན་སུམ་ལ་རྟོག་བྲལ་དགོས་ན་བྲལ་བུ་རྟོག་པ་དེ་གང་ཞེ་ན། རྒྱ་
 དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་སྐོ་ཐམས་ཅད་བྲལ་བུ་རྟོག་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་རྒྱ་དོན་
 འདྲེས་པར་འཛིན་པའི་ཚད་གང་། རུང་བ་སྐོས་པའི་དོན་ཅི་ཞེ་ན། ཚོས་དེའི་རྒྱ་སྐྱི་
 དང་དོན་སྐྱི་གཉིས་ཀ་རྟོག་པ་དེའི་ཡུལ་དུ་བྱེད་པར་བྱས་པ་དེའི་ཚེ། རྒྱ་དོན་འདྲེས་
 པ་འཛིན་པ་ཞེས་བྱ་ལ། བརྟམ་ལ་བྱང་བའི་ཕྱིས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོག་པས་རྒྱ་སྐྱི་དང་

དོན་སྤྱི་གང་རྒྱུ་ལ་དུ་བྱེད་ཀྱང་གཉིས་ཀ་ཚོགས་པ་ལུལ་དུ་མི་བྱེད་པས། སྐྱ་
 དོན་འདྲེས་རྒྱུ་འདྲིན་པ་ཡིན་གྱི་སྐྱ་དོན་འདྲེས་པར་འདྲིན་པ་ནི་མིན་ལོ། །དེས་ན་
 འདྲེས་རྒྱུ་འདྲིན་པ་ཞེས་སྒྲིས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བར་ལ་མ་བྱང་པའི་བྱིས་
 པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོག་པ་བསྐྱུ་བར་བྱ་བའི་བྱིར། དོན་ཀྱང་བར་ལ་བྱང་བའི་རྟོག་པ་ཡིན་
 བ་སྐྱ་སྤྱི་དང་དོན་སྤྱི་གཉིས་ཀ་སྤང་ལུལ་དུ་བྱེད་པས་མ་ཁུབ་སྟེ། བདག་མེད་ལ་
 རྒྱུང་བ་ཐོན་པའི་སྐྱེས་བུས་སྐྱ་སྤྱི་ལ་མ་ལྟོས་པར་བདག་མེད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་སྤང་ལུལ་
 དུ་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། དོན་སྤྱི་དོན་འདྲེས་རྒྱུ་འདྲིན་པའི་སྐྱོ་ཐམས་ཅད་བྲལ་
 བྱ་རྟོག་པ་ཡིན་ན། སྐྱོབ་དཔོན་གྱིས། མིང་དང་རིགས་སོགས་སྐྱོར་བ་ཡི། །རྟོག་པ་
 དང་བྲལ་མདོན་སྤྱུང་མོ། །ཞེས་མིང་སྐྱོར་རྟོག་པ་དང་རིགས་སོགས་རྣམས་ལ་སྐྱུར་
 བས་འདྲིན་པའི་རྟོག་པ་ཚམ་ཞིག་སྐྱོས་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན།

རང་ལུགས་ཀྱི་རྟོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མིང་སྐྱོར་རྟོག་པ་དང་། གཞན་
 ལུགས་ཀྱི་རྟོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རིགས་སོགས་རྣམས་ལ་སྐྱུར་བས་འདྲིན་པའི་
 རྟོག་པ་སྐྱོས་པའོ། །ཡང་ན་གཉིས་ཀ་ཡང་གཞན་ལུགས་དགག་པའི་དབང་དུ་བྱས་
 པ་ཡིན་ཏེ། རིག་བྱེད་པས། སྐྱ་ཡི་རྗེས་འཇུག་མ་གཏོགས་པའི། །ཤེས་དེ་འདྲིག་
 རྟོག་པ་ཡོད་མིན། །ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱ་དང་ནི། །ལྷན་པ་ཉིད་དུ་མཚོང་བ་
 ཡིན། །ཞེས་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་མིང་སྐྱོར་རྟོག་པར་འདོད་ཅིང་། རིགས་པ་ཅན་
 པས་དབང་ཤེས་ཐམས་ཅད་རིགས་སོགས་རྣམས་ལ་སྐྱུར་བས་འདྲིན་པའི་རྟོག་པར་
 འདོད་པས་དེ་དགག་པའི་བྱིར་དུ་སྐྱོས་པའི་བྱིར་དོ། །

དོན་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་དོན་ཅི་ཞེ་ན། །ཁ་ཅིག་རྟོག་པའི་རང་སྤྱོད་དང་

བྲལ་བའོ་ཟེའ། འོ་ན་སྐྱ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དབག་ཚེས་ཅན། རྟོག་བྲལ་ཡིན་
བར་ཐལ། རྟོག་པའི་རང་སྟོག་དང་བྲལ་བའི་སྲིར་ཉེ། རྟོག་པའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་
སྲིར། རྟོག་པའི་རྗེས་དང་བྲལ་བ་ལ་བྱེད་པའང་མི་འཐད་དེ། རྟོག་སྲོང་རང་རིག་
མངོན་སྲུང་ཚེས་ཅན། རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་པའི་རྗེས་དང་
བྲལ་བ་མེད་པའི་སྲིར་ཉེ། རྟོག་པ་དང་རྗེས་གཅིག་ཡིན་པའི་སྲིར།

རང་སྐྱགས་ནི། སྐྱ་དོན་འབྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཚུམ་
གྲིས་མི་བརྟེན་པ་ནི་རྟོག་བྲལ་གྱི་དོན་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་མ་འཇུག་པའི་དོན་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་
ན། འཇུག་རྒྱ་བཞི་ལོ་གང་རུང་གིས་མ་བསྐྱེད་པའི་སློབ་ནས་སྤང་ཡུལ་ལ་མ་འཇུག་
བའོ། །འཇུག་རྒྱ་བཞི་ལོ་གང་ཞེ་ན། འཇུག་རྒྱ་རྟེན་ལ་ཡོད་པ་ནི། མིག་རབ་རིབ་
གྲིས་དགྲུགས་པ་ལས་སྐྱ་གཉིས་གསལ་བར་སྤང་བའི་དབང་ཤེས་ལྟ་བུའོ། །འཇུག་
རྒྱ་ཡུལ་ལ་ཡོད་པ་ནི། མགས་མེ་སྤྱང་དུ་བསྐྱོར་བ་ལས་འཁོར་ལོར་སྤང་བའི་ཤེས་
པ་ལྟ་བུའོ། །གནས་ལ་ཡོད་པ་ནི། སྤྱང་ཞུགས་པ་ལས་སྤྱོན་གིང་འགོ་བར་སྤང་བའི་
དབང་ཤེས་ལྟ་བུའོ། །འཇུག་རྒྱ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ལ་ཡོད་པ་ནི། ཞེ་སྤང་གིས་ཡིད་
དགྲུགས་པ་ལས་ས་གཞི་དམར་པོར་སྤང་བའི་དབང་ཤེས་ལྟ་བུའོ། །འོ་ན་འདིར་
བསྟན་མངོན་སྲུང་གྱི་མཚན་ཉིད་འདི། མདོ་སྟེ་བ་ཁོ་ནའི་སྐྱགས་ཡིན་ནམ། མདོ་
སེམས་སྐྱུང་མོང་བའི་སྐྱགས་ཡིན་ཞེ་ན།

ཁ་ཅིག་ན་དེ། མདོ་སེམས་སྐྱུང་མོང་བའི་སྐྱགས་ཡིན། “མ་འཇུག་པའི་དོན་
མི་བསྐྱ་བ་ཡིན་ལ། སེམས་ཅོམ་པས་ཀྱང་མངོན་སྲུང་མི་བསྐྱ་བར་འདོད་པའི་སྲིར་

༧ +།

ཞེས་སྒྲ། ཡང་ཁ་ཅིག །དེའི་སྐྱབ་བྱེད་མ་འཁྲུལ་བའི་དོན་འཁྲུལ་རྒྱ་བཞི་པོ་གང་རུང་གིས་མ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ལ། སེམས་ཅམ་བས་ཀྱང་མངོན་སུམ་རྣམས་འཁྲུལ་རྒྱ་བཞི་པོ་གང་རུང་གིས་མ་བསྐྱེད་པར་འདོད་པའི་སྲིད་ཞེས་ཟེར། དེ་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་དེ། འདིར་མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་དུ་སྐྱབ་པའི་སྐབས་སུ། དོན་གྱི་མཐུ་ཡིས་ནི། །ཡང་དག་སྐྱེ་བ་ཡིན་སྲིད་རོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། སེམས་ཅམ་བས་དབང་མངོན་རྣམས་གཟུང་དོན་ལས་སྐྱེ་བར་མི་འདོད་པའི་སྲིད།

དེས་ན་མདོ་སྡེ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལུགས་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་སྡེ་བདུན་གྱི་གཞུང་གང་དུ་ཡང་སེམས་ཅམ་བས་པའི་ལུགས་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་གཞུང་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། སེམས་ཅམ་བས་པའི་ལུགས་ལ་རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་བག་ཆགས་བརྟན་པ་ལས་རྒྱང་བའི་ཤེས་པ་དེ། མངོན་སུམ་ཡིན་པར་རྣམ་ངེས་ལས་གསུངས་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྟོག་མེད་འཁྲུལ་ཤེས་ལུལ་གྱི་ཆ་ཤས་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པ་དགག། །རྟོག་མེད་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་དོན་གཞན་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པ་དགག། བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྣམ་པ་ལ་འཁྲུལ་པ་ཚད་མ་ཡིན་པ་དགག། །ལུལ་ལ་འཁྲུལ་པ་ཚད་མ་ཡིན་པ་དགག། །དུས་ལ་འཁྲུལ་པ་ཚད་མ་ཡིན་པ་དགག། བའོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དུང་སེར་འཛིན་གྱི་དབང་ཤེས་དེ་དུང་གི་ཁ་དོག་ལ་འཁྲུལ་ཡང་དབྱིབས་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཚད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། དུང་གི་དབྱིབས་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་དངོས་རྟོགས་ཚད་མ་ཡང་མ་ཡིན། །ལུགས་རྟོགས་ཚད་མ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་སྲིད། རྟགས་དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། ཁྱོད་ལ་

དུང་གི་དཀར་པོ་སྒྲུང་བར་ཐལ། དུང་གི་དཀར་པོ་དང་དུང་གི་དབྱིབས་གཉིས་གྲུབ་
བདེ་རྗེས་གཅིག་ཡིན་པ་གང་ཞིག། ཁྲིད་དུང་གི་དབྱིབས་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་སྒྲུབ་
འཇུག་ཚད་མ་ཡིན་པའི་སྲིད། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཁྲིད་ལ་དུང་མེར་
མོར་སྒྲུབ་པའི་སྲིད། ཅུ་བའི་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཁྲིད་དངོས་རྟོགས་ཚད་མར་
སོང་བའི་ལུལ་མི་སྲིད་པའི་སྲིད་རོ། །

ཁ་ཅིག། རྫོན་ཤིང་འགྲོར་སྒྲུང་གི་དབང་ཤེས་དེ་རྫོན་ཤིང་སྲོད་པ་ལ་འཇུག་
ཡང་རྫོན་ཤིང་སྲོན་པོ་ཡིན་པ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ཟེར་བའང་མི་འཐད་དེ། དངོས་རྟོགས་
ཚད་མ་དང་ཤུགས་རྟོགས་ཚད་མ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། མཐའ་དབྱུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་
ན་རེ། ཁང་ལུགས་ཀྱི་འོར་བུའི་འོད་སྐོ་གསེབ་དུ་ཤར་བའི་ཚེ། སྐོ་གསེབ་ཀྱི་འོར་
བུའི་འོད་འཛིན་པའི་དབང་ཤེས་དེ་འོར་བུ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། འོར་བུ་ཐོབ་རུས་
ཡིན་པའི་སྲིད་ཞེ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། འོར་བུ་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཏེ། འོར་བུ་བཅད་
སར་མ་ཐོབ། ཐོབ་སར་མ་བཅད་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་ལ། དགག་བཞག་སྲང་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱུ་གྱི་
ལུགས་དགག། ལྷ་ལྷུ་གི་ལུགས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱུ་མཁའ་པོ། འོར་
བུ་སྐོན་མའི་འོད་དག་ལ། །ཞེས་པའི་སྐྱབས་ནས་བསྐྱན་པའི་འོར་བུའི་འོད་ལ་འོར་
བུར་འཛིན་པའི་སྐོ་མངོན་སུམ་ཚད་མར་བཞེད་དེ། དེ་སྲིད་འོར་བུའི་འོད་ལ་
ནི། །འོར་བུར་ཤེས་པའི་ཤེས་པ་དེ། །དེ་ཉིད་དུ་ན་མངོན་སུམ་མཐུ། །ཡང་ན་རྗེས་
དཔག་ཉིད་དུ་དེས། །ཞེས་གསུངས་ལ། མངོན་སུམ་མཐུ་ཞེས་པ་རྒྱུ་རང་གི་འདོད་

བ་དང། རྗེས་དབག་ཉིད་དུ་ངེས་ཞེས་པ་ཤུག་སྒྲིའི་འདོད་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཡ་
མ་རིས་མངོན་སུམ་མམ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་གི་འདོད་པའོ། །

ཡང་ན་རྗེས་དབག་ཉིད་དུ་ངེས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཤུག་སྒྲིའི་འདོད་པའོ། །ཞེས་
དང། རྒྱལ་བ་ཅན་གྱིས། དེ་ཉིད་དུ་ན་མངོན་སུམ་མམ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་གི་ལུགས་
སོ། །ཡང་ན་རྗེས་དབག་ཉིད། ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཤུག་སྒྲིའི་འདོད་པའི་ཞེས་གསུངས་སོ། །གལ་
ཉེནོར་བུའི་འོད་ལ་ནོར་བུར་འཛིན་པའི་སྒོ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
འཇུག་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྒྲིན་མེད་དེ། མི་བསྐྱེ་བ་ཅན་གྱིས་ཚད་མར་
འགྱུར་གྱི་མ་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་དགོས་ན་རྗེས་དབག་གྲང་ཚད་མར་མི་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར་རོ། །གལ་ཉེ་འཇུག་ཤེས་གྲང་ཡིན་ཚད་མ་ཡང་ཡིན་ན་རྗེས་དབག་དང་ཁྱད་
པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། རང་ལུལ་གསལ་མི་གསལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དོ། །འཇུག་ཤེས་
ཡིན་ན་ཁྱད་པར་དེ་ཡང་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། སྒྲིན་མེད་དེ། རྒྱའི་དབང་གིས་རང་ལུལ་
གསལ་མི་གསལ་དུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་མངོན་སུམ་
ལྟར་སྣང་བཞིན་ནོ། །མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པས་མ་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་
དགོས་ན། རོར་བུ་རང་མཚན་པ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་ཡང་མ་འཇུག་པའི་ཤེས་
པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་དགག་པ་ནི། འདིར་བསྟན་ནོར་བུའི་འོད་ལ་ནོར་བུར་འཛིན་པའི་སྒོ་དེ་
མངོན་སུམ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རོར་འོད་ནོར་བུར་འཛིན་པའི་སྒོ་ཡང་མངོན་
སུམ་ཚད་མ་མ་ཡིན། སྒོ་གསེབ་ན་ནོར་བུ་འོད་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་ཡང་མངོན་སུམ་
ཚད་མ་མ་ཡིན། རོར་བུའི་འོད་མཐོང་བའི་དབང་ཤེས་དེ་ཡང་མངོན་སུམ་ཚད་མ་

མིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དང་པོ་གཉིས་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་
ལོག་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། འོར་བུའི་འོད་འོར་བུ་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར།
ཉགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་སྐོར་འདོགས་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ།
འོར་བུའི་འོད་འོར་བུར་འཇིག་པའི་སྐོར་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དག་དགག་པའོ། །དང་པོ་
འི། གཉིས་པ་འཇུག་པ་ཡིན་པར་བཞེད། ཅེས་རྗེས་དཔག་འཇུག་ཤེས་སུ་བརྟན་པ་
ལ། དེ་ཚོས་ཅན། ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཇུག་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་
ཟླ་བ་གཉིས་སྤང་གི་དབང་ཤེས་བཞིན། དེ་སྤང་ཐལ་བ་ལས། མ་འཇུག་པའི་ཤེས་
པ་ཡིན་ཉེ། ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མངོན་སུམ་བཞིན། ཞེས་དྲོགས་པ་
བཞོན་ནས། འདི་ལ་སྟོད་དབང་སྐོས། ལྷོག་པའི་སྐྱོར་བ་དང་པོ་ལ། འོར་བུའི་འོད་པ་
འོར་བུའི་སྐོས་མ་དེས་སོ་ཞེས་འོར་བུའི་འོད་པ་འོར་བུར་འཇིག་པའི་སྐོར་ཚད་མར་
བཞེད་ལ། དེའི་འགྲེལ་བཤད་དུ་བྱུང་སྐོས་ཀྱང་། འདིར་བརྟན་འོར་བུའི་འོད་པ་
འོར་བུར་འཇིག་པའི་སྐོར་དེ་འཇུག་པ་ཡིན་ཡང་ཚད་མ་ཡིན་ཉེ། ཚད་མ་སྤྱིའི་མཚན་
ཉིད་མི་བསྐྱུ་བ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་འོ། །གལ་ཉེ་དེ་སྟོར་འོར་བུའི་སྐོར་དེ་མངོན་རྗེས་གང་ཡང་
མ་ཡིན་པའི་ཚད་མ་སྤང་གསུམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚད་མ་གང་ཞིག །མངོན་རྗེས་
གང་ཡང་མིན་པའི་ཕྱིར། མངོན་སུམ་མིན་ཉེ། འཇུག་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
ཉོག་བྲལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྗེས་དཔག་མ་ཡིན་ཉེ། ཚུལ་གསུམ་པའི་ཉགས་ལ་
བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མངོན་རྗེས་གང་ཡང་མ་ཡིན་
པའི་ཚད་མ་སྤང་པོ་གསུམ་པར་མི་འགྱུར་ཉེ། རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་ནང་དུ་འདུ་བའི་

ཕྱིར་ཉེ། རྫོགས་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་གཞན་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རྫོགས་པའི་རྫོ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཉེ། རོགས་མར་ལོང་འོད་མཚོང་པའི་མངོན་སུམ་ལ་བརྟེན་ནས་ལོར་གྱུར་
འཛིན་པའི་རྫོ་སྐྱེ་ཞིང་། ལོར་གྱུར་འོད་དེ་ལོར་གྱུ་ལ་དེ་གྱུར་ཏུ་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེས་ན་འབྲས་ཏུགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཡང་ཚོགས་མར་ལོར་གྱུར་འོད་མཚོང་པའི་མངོན་སུམ་དེ་རྟགས་འཛིན་
སེམས་ཡིན་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་ལོར་གྱུར་འོད་ལོར་གྱུར་པའི་ལེས་པ་
ནི་རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་གྱུར་རྫོ་དེ་རྗེས་དཔག་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། རྫོ་དེས་རྟགས་ལོར་གྱུར་འོད་དེ་ཉིད་ལོར་གྱུར་ཞེན་པའི་ཕྱིར། ལྷན་སྐྱེ། ཏུ་
པའི་རྟགས་ལས་ཏུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་རྟགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་ཏུ་ལྡན་
གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་བརྒྱུད་གི། ཏུ་བ་མེར་མ་བརྒྱུད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྫོན་མེད་དེ།
ལོར་གྱུར་འོད་ལོར་གྱུར་བརྒྱུད་བས་འཁྲུལ་བ་ལྷག་པོ་ཡོད་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། དེ་ཅམ་
གྱིས་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་ཉེ། ལོར་གྱུ་ཅམ་ལ་མི་བསྐྱུ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་
གྱུར་རྫོ་དེ་རྗེས་དཔག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལོར་གྱུར་འོད་དང་ལོར་གྱུ་གཉིས་གྱི་རྟགས་
ཚོས་གྱི་འབྲེལ་བ་བྲན་པ་ལས་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྫོན་མེད་དེ། མེ་ཏུའི་འབྲེལ་
བ་བྲན་པ་མེད་པར་ཡང་ཏུ་བ་རྫོ་གྱུར་ཏུ་མཚོང་པའི་རྟགས་ལས་ཏུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་མེ་
ཡོད་པར་རྟགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཞེད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྟེན་གཏན་ཚིགས་དགག། །ཡུལ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་
དགག། །དཔེར་མི་ཏུང་བས་དགག། །དང་མོ་ནི། དེ་ལྟ་གྱུར་རྫོ་དེ་རྗེས་དཔག་
ཡིན་ན་རྟེན་གཏན་ཚིགས་ལས་སྐྱེ་དགོས་པས། ལོར་གྱུར་འོད་ལོར་གྱུར་སྐྱུ་བ་པའི་

ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་ནམ། རྣོ་བུའི་འོད་དེ་རྣོ་བུ་ཙམ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་
 ཡང་དག་ཡིན་ནམ། རྣོ་བུའི་འོད་དེ་སྣོ་གསེབ་ན་རྣོ་བུ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་
 ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་ཁང་ལུགས་ན་རྣོ་བུ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་
 ཡང་དག་ཡིན་ནམ། སྣོ་གསེབ་ཀྱི་རྣོ་བུའི་འོད་དེ་སྣོ་གསེབ་ན་རྣོ་བུ་ཡོད་པར་
 སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་ནམ། རྣོ་བུའི་འོད་དང་རྣོ་བུ་གང་རྒྱུད་གཞི་དེར་
 རྣོ་བུ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན། དང་པོ་མི་འཐད་དེ། རྣོ་བུའི་འོད་
 རྣོ་བུར་སྐྱབ་མི་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣོ་བུའི་འོད་རྣོ་བུ་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་མི་འཐད་དེ། རྣོ་བུའི་འོད་ཡོད་པར་ངེས་ནས་སྦྱིར་རྣོ་བུ་ཡོད་
 མེད་ཟེ་ཚོམ་བ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་མི་འཐད་དེ། ལྷབ་པ་ཡང་མ་ངེས་
 པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྷབ་པ་མ་ངེས་ཤིང་། ལྷོགས་ཚོས་མ་
 ལྷབ་པའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་མི་འཐད་དེ། སྣོ་གསེབ་ནས་རྣོ་བུ་ཚོབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ལྷག་པ་མི་འཐད་དེ། རྣོ་བུའི་འོད་ཉགས་སུ་འགོད་ན་ཉགས་ཚོས་ཐ་དད་མེད་པར་
 འགྱུར་ལ། རྣོ་བུའི་འོད་ཉགས་སུ་འགོད་ན་ལྷོགས་ཚོས་མ་ལྷབ་པ་འགྱུར་བའི་
 ཕྱིར་ཏེ། གཞི་དེར་རྣོ་བུའི་འོད་ཚད་མས་མ་ལྷབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣོ་བུའི་འོད་
 མཚོང་བའི་མངོན་སུམ་དེ་གཞི་དེར་རྣོ་བུའི་འོད་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན། དེ་ལས་
 གཞན་གཞི་དེར་རྣོ་བུའི་འོད་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དང་ཕོ་
 ལྷབ་སྟེ། རྣོ་བུའི་འོད་མཚོང་བའི་མངོན་སུམ་དེ། སྣོ་འདོགས་དངོས་སུ་སྟེ་བྱེད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣོ་བུའི་འོད་རྣོ་བུར་འཛིན་པའི་སྣོ་དངོས་སུ་སྟེ་བྱེད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། འདིར་བསྟན་ཞོར་བུའི་འོད་ལ་ཞོར་བུར་འཛིན་པའི་སློང་དེ་ཞོར་
 བུ་ལ་ཚད་མ་མིན་ཏེ། སློང་གསེབ་ཀྱི་ཞོར་བུ་ལ་ཡང་ཚད་མ་མ་ཡིན། ཁང་ཕྱགས་ཀྱི་
 ཞོར་བུ་ལ་ཡང་ཚད་མ་མ་ཡིན། ཞོར་བུ་ཅམ་ལ་ཡང་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་སྱིད།
 རྟགས་དང་པོ་བྱུང་སྟེ། སློང་གསེབ་ཏུ་ཞོར་བུ་མ་ཐོབ་པའི་སྱིད། རྟགས་གཉིས་པ་
 བྱུང་སྟེ། ཁང་ཕྱགས་སུ་ཞོར་བུ་མ་བཟུང་བའི་སྱིད། རྟགས་གསུམ་པ་བྱུང་སྟེ། དུལ་
 དུས་གང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་ཞོར་བུ་ཅམ་མ་བཟུང་བའི་སྱིད། དེས་
 བ་འདིར་བསྟན་ཞོར་བུའི་འོད་ལ་ཞོར་བུར་འཛིན་པའི་སློང་ཚོས་ཅན། ཞོར་བུ་ལ་ཚད་
 མ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞོར་བུ་བཟུང་སར་མ་ཐོབ། ཐོབ་སར་མ་བཟུང་བའི་སྱིད་པོ། །གསུམ་
 པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་སློང་དེ་རྗེས་དབག་སྤང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་ཡང་མི་བསྐྱུ་བའི་
 དཔེར་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་བུའི་སློང་དེ་རྗེས་དབག་གང་ཞིག །སྐབས་འདིར་
 དགག་དགོས་ཀྱི་གང་ཟག་དེས་རྗེས་དབག་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱུར་བ་བཏབ་པའི་སྱིད།

གཉིས་པ་རང་ཕྱགས་ནི། འདིར་བསྟན་ཞོར་བུའི་འོད་ལ་ཞོར་བུར་འཛིན་
 པའི་སློང་ནི། ཁང་ཕྱགས་ན་ཞོར་བུ་ཡོད་པའི་འོད་སློང་གསེབ་ཏུ་མ་ཐོབ་བ་ལས་སློང་
 གསེབ་ཏུ་ཞོར་བུ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་ལ། དེ་རྗེས་དབག་ལ་འཁྲུལ་
 ཤེས་ཡིན་ཡང་ཚད་མ་ཡིན་པའི་དཔེར་བཞོན་པ་མིན་གྱི་འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་ཡང་མི་
 བསྐྱུ་བའི་དཔེར་བཞོན་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་རྗེས་དབག་འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་ཡང་ཚད་
 མ་ཡིན་པའི་དཔེར་བཞོན་པ་ཡིན་ཏེ། རོན་གྱི་སྐབས་སུ། ཚད་མ་ཉིད་དུ་རྟམ་པར་
 བཞག །ཅེས་གསུངས་པའི་སྱིད་ཞེ་ན། འོ་ན་རྗེས་དབག་ལོག་ཤེས་ཡིན་ཡང་ཚད་
 མ་ཡིན་པའི་དཔེར་བཞོན་པར་ཐལ། དཔེའི་སྐབས་སུ། ལོག་པའི་ཤེས་པར་ཁྱད་

མེད་ཀྱང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། སྔ་སྣང་དབང་ཤེས་ཚོས་ཅན། སྔོན་པོ་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། སྔོན་པོའི་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱུང་ཡང་། དེ་མ་ཐོབ་པར་སྔོན་པོ་ཅམ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་
ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། འདིར་བསྟན་ལོར་བུའི་འོད་ལ་ལོར་བུར་འཛིན་པའི་སློབ་སྦྱོར་
གསེབ་གྱི་ལོར་བུ་དང་ཁང་ལུགས་གྱི་ལོར་བུར་མ་བཟང་ལོར་བུ་ཅམ་ཡང་བཅད་ཐོབ་
གཉིས་ཀའི་ཡུལ་དུ་མ་བྱས་ལ། སྔ་སྣང་དབང་ཤེས་གྱིས་སྔོན་པོ་ཅམ་བཅད་ཐོབ་
གཉིས་ཀའི་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྔ་སྣང་དབང་ཤེས་ཚོས་ཅན། སྔོན་པོའི་
ཆ་ཐམས་ཅད་ལ་ཚད་མ་མིན་ཡང་སྔོན་པོ་ཅམ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། སྔོན་པོའི་ཆ་
ཐམས་ཅད་ལ་ཚད་མ་མིན་ཡང་སྔོན་པོ་ཅམ་གསུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་དེ་ལ་གསུང་
དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་འང་ཚོས་མཚོག་གིས། དེས་པར་
ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་དངོས་པོའི་ཆ་ཐམས་ཅད་མ་ཐོབ་པ་དེ་ལྟ་འང་མཐོང་བ་ལས་
གཞན་ཐོབ་པ་མིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

འོ་ན་སྔ་སྣང་དབང་ཤེས་ཚོས་ཅན། སྔོན་པོ་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
ཁྱོད་གྱིས་རྒྱལ་པོའི་སྔོན་པོ་ཁོ་ན་མཐོང་བ་གང་ཞིག །ཁྱོད་ཚད་མར་སོང་བའི་
སྔོན་པོ་དེ་སྔོན་པོའི་རྒྱལ་པོ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྒྱལ་པོ་དང་པོ་མ་གྲུབ་ཉེ།
སྔོན་པོའི་རྒྱལ་པོ་ལང་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྔོ་རྒྱལ་གྱིས་བཅུམས་པའི་སྔོན་པོ་སྐྱུབ་
པའི་སློ་ནས་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ལྷན་སྟེ། བཞོད་པ་ཅན་ནི་མ་བརྒྱུང་བར། །བཞོད་པ་
འཛིན་དུ་མི་རུང་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། ཁ་ཅིག །མཚོན་
ཕྱིད་ལ་ཉིན་ཕྱིད་དུ་འཁྲུལ་ནས་ཉིན་ཕྱིད་ལ་བུ་བྱུང་བར་མིས་པའི་ཤེས་བ་དེ་ཉིན་

བྱེད་ཀྱི་བྱ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལ་དངོས་རྟོགས་ཚད་མ་དང་
 རྒྱགས་རྟོགས་ཚད་མ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་
 རྣམས་རང་ལུལ་གྱི་ཆ་གཅིག་ལ་འཇུག་ན་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པ་དང་།
 ཆ་གཅིག་ལ་མ་འཇུག་ན་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ལ་མ་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་མེད་
 ཀྱི་ཤེས་པ་རྣམས་རང་ལུལ་ལ་ཆ་ཤས་སུ་མ་བྱེ་བར་སྐྱབ་པའི་སློབ་སྤྲུལ་པའི་
 ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་འདྲ། རོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག །བདག་ཉིད་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་
 ལ། །ཚད་མ་རྣམས་ཀྱི་བརྟག་བྱ་གང་། །མ་མཐོང་ཆ་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད། །ཅེས་
 དང་། དེ་ཕྱིར་དངོས་པོ་མཐོང་བ་ཡིས། །ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་མཐོང་བ་ཉིད། །ཅེས་
 གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། །ཁ་ཅིག །དུང་གི་ཁ་དོག་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་དེ་དུང་གི་རེག་
 བྱ་འཇམ་པོ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་དེ་ལ་ངེས་ཤེས་འབྲེན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར།
 དུང་གི་ཁ་དོག་འཇིན་པའི་མིག་ཤེས་ཚོས་ཅན། དུང་གི་རེག་བྱ་འཇམ་པོ་ལ་ཚད་མ་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་དངོས་རྟོགས་ཚད་མ་དང་རྒྱགས་རྟོགས་ཚད་མ་གང་ཡང་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། ཚོས་ཅན། རྫོང་ལ་དུང་གི་རེག་བྱ་
 འཇམ་པོ་གསལ་བར་སྤང་བར་ཐལ། རྫོང་མངོན་སུམ་ཚད་མ་གང་ཞིག །རྫོང་དུང་
 གི་རེག་བྱ་འཇམ་པོ་ལ་དངོས་རྟོགས་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དུང་གི་རེག་
 བྱ་འཇམ་པོ་འཇམ་པའི་ལུས་ཤེས་མངོན་སུམ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་
 རྒྱགས་རྟོགས་ཚད་མ་འང་མིན་ཏེ། དེ་སློབ་འདོགས་དང་མི་འགལ་བར་འཇུག་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་དུ་ལྡན་ལ་ལ་དུ་བ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་ཚོས་ཅན། ལ་མེའི་

ཚོགས་དོན་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལ་མེད་ཚོགས་དོན་ལ་དེས་ཤེས་འདྲེན་པའི་
ཕྱིར། ཉམས་ལ་གྱུ་བ་སྟེ། ཏུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་ཏུ་བ་མཚོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཏུ་ལྡན་གྱི་
ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་དེས་པའི་ཤེས་པ་དེ་སློབ་བྱུང་བའི་ཉམས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་
དཔག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཅིག་ཤོས་ལའང་མཚུངས་སོ། །ཙམ་པར་འདོད་ན། ཏུ་ལྡན་
གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་ཉམས་དང་རྗེས་དཔག་དོན་མེད་ཏུ་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་མངོན་སུམ་གྱི་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ།

དབྱེ་བ་དངོས། གངས་དེས། བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། མངོན་སུམ་
ནི་གཟུང་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་བཞི་སྟེ། དབང་པོའི་མངོན་
སུམ་དང་། ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་དང་། རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་། རྣལ་འབྱོར་མངོན་
སུམ་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། མངོན་སུམ་ལ་བཞིར་གངས་དེས་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུང་ཡུལ་ལ་
མ་འཁྲུལ་པའི་ཤེས་པ་ལ། རང་གི་རྗེས་གཟུང་ཡུལ་ཏུ་བྱེད་⁹⁰ བ་དང་རང་ལས་རྗེས་
གཞན་གཟུང་ཡུལ་ཏུ་བྱེད་པ་གཉིས་སུ་དེས་ལ། རང་ལས་རྗེས་གཞན་གཟུང་ཡུལ་
ཏུ་བྱེད་པ་ལའང་། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལ་བརྟེན་པ་དང་ཡིད་དབང་ལ་བརྟེན་པ་
གཉིས་སུ་དེས་ཤིང་། །སྤྱི་མ་ལ་ཡང་། ཡིད་ཅན་ལ་བརྟེན་པ་དང་ཡང་དག་པའི་དོན་
བརྗོལས་པའི་སློབས་ལས་བྱུང་བའི་ཡིད་བྱུང་པར་ཅན་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་སུ་དེས་
པའི་བྱེད་རོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ། མངོན་སུམ་ལ་བཞིན་གྲངས་ངེས་”པ”⁹⁹མིན་ཏེ། མངོན་སུམ་ལ་བཞི་པོ་དེ་ལས་མང་བ་ཡོད་པའང་མི་ཞེགས། ཉུང་བའང་མི་ཞེགས་པའི་སྲིད། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་དེ་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །བཞི་པོ་དེ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་པ་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྲིད་དང་། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་སྲིད་དང་། ཁ་སྲིད་བལྟས་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྲིད་དང་། ལྷུང་མཐོང་གི་རྒྱུད་ལའང་ཡོད་པའི་སྲིད་ལོ། །གྲངས་ཉུང་བའང་མི་ཞེགས་ཏེ། ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་སྐྱབ་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་མེད་པའི་སྲིད་ཏེ། ཡིད་མངོན་ཤིན་ཏུ་སྐོག་གྲུང་ཡིན་པའི་སྲིད།

དེས་ན་ལོག་རྟོག་བསལ་བའི་སྲིད་དུ་བཞིན་གྲངས་ངེས་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། རྩེ་བྲག་སྐྱ་བ་མིག་གི་དབང་པོ་དོན་ལ་ལྟ་བའི་ཚད་མ་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་བསལ་བའི་སྲིད་དུ་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དང་། ལྷེགས་རྣ་བ་མ་སྤྲུག་པ་ཡིད་མངོན་མེད་པར་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་བསལ་བའི་སྲིད་དུ་ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་དང་། རྩེ་བྲག་བ་སོགས་རང་རིག་མེད་པར་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་བསལ་བའི་སྲིད་དུ་རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་། རྒྱུད་འཕྲེན་བསལ་རྣམས་འཕྲོར་མངོན་སུམ་མེད་པར་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་བསལ་བའི་སྲིད་དུ་རྣམས་འཕྲོར་མངོན་སུམ་བསྐྱན་པའི་སྲིད་ལོ་ཞེས་ཟེར། གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་དེ་མངོན་སུམ་བཞི་པོ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་སྲིད་མེད་དེ། དེ་ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་གྲུབ་པའི་སྲིད་ལོ། །ལྷེགས་རྣ་བ་

མ་ལུག་པས་ཡིད་མངོན་མེད་པར་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་བསལ་བའི་སྲིར་དུ་ཡིད་
མངོན་བསྟན་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། ཡིད་མངོན་སྐྱབ་ཤེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པའི་སྲིར།
འོ་ན་མངོན་སྐྱེ་ལ་བཞིར་དབྱེ་བ་འདི་མདོ་སྡེ་བ་ཁོ་ནའི་ལུགས་ཡིན་ནམ། སེམས་
ཅམ་པ་སོགས་དང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ཞེ་ན།

འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ཀྱི་བྲག་སྐྱ་གསུམ་རྣམ་རིག་གཉིས། །མངོན་སྐྱེ་བཞི་པོ་
མདོ་སྡེའི་ལུགས། །ཞེས་པའི་དོན་དུ་བསམས་ནས། མངོན་སྐྱེ་བཞིར་སྡེ་བ་མདོ་
སྡེ་བ་ཁོ་ནའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལུགས་ཡིན་གྱི་སེམས་ཅམ་པ་དང་ཐུན་མོང་བ་
མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅམ་པས་དབང་མངོན་དང་ཡིད་མངོན་མི་འདོད་པའི་སྲིར་ཏེ།
སོ་སྐྱེའི་ཁ་སྲིར་བསྟན་གྱི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་པའི་སྲིར་ཞེས་ཟེར་
ཡང་། གཟུང་ལུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ལ་བཞིར་སྡེ་བ་མདོ་སྡེ་བ་ཁོ་ནའི་
ལུགས་ཡིན་ཡང་། སེམས་ཅམ་པས་ཀྱང་མངོན་སྐྱེ་ལ་བཞིར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ།
སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ལ་འཁྲུལ་ཤེས་དང་མངོན་སྐྱེ་མི་འགལ་བའི་སྲིར་ཏེ།
དེའི་ལུགས་ལ་བག་ཆགས་བརྟན་འབྱུང་གི་དབང་ཤེས་རྣམས་འཁྲུལ་ཤེས་དང་
མངོན་སྐྱེ་དུ་འདོད་པའི་སྲིར་དོ། །འོ་ན་མངོན་སྐྱེ་བཞི་པོ་འདིའི་གོ་རིམ་རི་ལྟར་
ངེས་ཤེ་ན། ངེས་ཏེ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སྐྱེ་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པས་
མཐུག་ཏུ་བསྟན། གཞན་གསུམ་པོ་སྐྱེ་འཕགས་གཉིས་ཀའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པས་དང་
པོར་བསྟན། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་གཞན་གཉིས་ཉམས་སུ་སྲོང་བུ་ཡིན་པས་དང་པོར་
བསྟན། རང་རིག་དེ་གཉིས་ཀ་ཉམས་སུ་སྲོང་བུ་ཡིན་པས་དེའི་མཐུག་ཏུ་བསྟན།
དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་དབང་མངོན་རྒྱ་ཡིན་པས་དང་པོར་བསྟན་ལ། ཡིད་མངོན་འབྲས་

བྱ་ཡིན་པས་དེའི་མཚུག་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ་བཞི། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དང་། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དང་།
རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་། རྣམ་འགྲུབ་མངོན་སུམ་ལོ། །

དང་པོ་། དབང་པོ་མངོན་སུམ་ ་ལ་གསུམ།

མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་དང་། མཚན་གཞིའི་སྤེངས་ཏུ་མཚན་
ཉིད་ངེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི། དབང་ལེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རང་གི་བདག་སྐྱེན་དབང་
པོ་གཞུགས་ཅན་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཁ་ཕྱིར་བསྟན་ཀྱི་ལེས་པ། དབང་པོའི་
མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད། རང་གི་བདག་སྐྱེན་དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་ལས་དངོས་
སུ་སྐྱེས་པའི་གཞན་རིག་གི་ལེས་པ་གང་ཞིག །རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བ། དབང་པོའི་
མངོན་སུམ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད། རང་གི་བདག་སྐྱེན་དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་ལས་
དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་གསར་ཏུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ལེས་པ་གང་ཞིག །རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་
བའོ། །གཉིས་པ་ནི། གཞུགས་འཇོག་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པ་
སྤེལ། །གསུམ་པ་ལ་གསུམ། རྟོག་བྲལ་ཏུ་བསྐྱུབ་པ་དང་། མ་འཁྲུལ་བར་བསྐྱུབ་པ་
དང་། དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་སོགས་ལ་བརྟེན་པར་བསྐྱུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། མངོན་
སུམ་རྟོག་བྲལ་དེ་མངོན་གྲུང་ཡིན་ནམ། རྟོག་གྲུང་ཡིན། དང་པོ་སྟར་ན། མངོན་
སུམ་རྟོག་བྲལ་ཏུ་རྟོགས་ཀྱིས་སྐྱུབ་པ་དང་འགལ་ལ། གཉིས་པ་སྟར་ན། མངོན་
སུམ་རྟོག་དང་བྲལ་བར་ནི། །མངོན་སུམ་ཉིད་ཀྱིས་འགྲུབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་
གསུངས་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་འོ་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ལ། ཁ་ཅིག །མངོན་སུམ་
རྟོག་བྲལ་གྱི་དོན་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ལ། བ་སྟངས་རྟོགས་ཀྱིས་སྐྱུབ་དགོས་པས་

སྐྱོན་མེད་དོན་ཞེས་སྐྱུ་བ་མི་འབྲང་དེ། དེའི་དོན་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱུ་བ་དགོས་པ་དང་ཐ་
སྟོན་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའང་ཡོད་པའི་སྲིད་རྟོ། །

ཁ་ཅིག་རྟོག་པ་དང་དབང་ཤེས་ལུལ་ལ་ཅིག་ཅར་དུ་འཇུག་པའི་ཆེ་མངོན་
སུམ་རྟོག་བྲལ་དུ་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱུ་བ་དགོས་ལ། དབང་ཤེས་ཁོ་ན་ལུལ་ལ་འཇུག་
པའི་ཆེ་མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པས་སྐྱོན་མེད་ཅེས་ཟེར་
བའང་མི་འབྲང་དེ། རྟོག་པ་དང་དབང་ཤེས་གཉིས་ཀ་ལུལ་ལ་ཅིག་ཅར་དུ་འཇུག་
པའི་ཆེ་དེ་རྟོག་བྲལ་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་། དབང་ཤེས་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་
པའི་ཆེ་དེ་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱུ་བ་དགོས་པའང་ཡོད་པའི་སྲིད་རྟོ། །

རང་ལན་ནི། གྲུབ་མཐས་རྒྱུད་མ་བསྐྱད་པའི་མཁས་པས་རང་ལུལ་གསལ་
བར་སྒྲུང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་དུ་མངོན་སུམ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ལ།
གྲུབ་མཐས་རྒྱུད་བསྐྱད་པའི་རིགས་པ་ཅན་པ་ལྟ་བུ་ལ་མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་དུ་
རྟགས་ཀྱིས་སྐྱུ་བ་དགོས་ལ། དེ་ལའང་དོན་གྲུབ་ཀྱི་རྟགས་དང་ཐ་སྟོན་སྐྱུ་བ་ཀྱི་
རྟགས་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་གཞུགས་འདྲིན་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་ཚོས་ཅན། རྟོག་བྲལ་ཡིན་ཏེ། རང་
ལུལ་གསལ་བར་སྒྲུང་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། རྩལ་སྟེ། རྟོག་པ་ཡིན་ན་རང་
ལུལ་མི་གསལ་བར་སྒྲུང་བ་ཡིན་དགོས་པའི་སྲིད་རྟོ། །འོ་ན་རིགས་པ་ཅན་པས་
མངོན་སུམ་དེ་ཚད་མས་གྲུབ་བམ་མ་གྲུབ། དང་པོ་ལྟར་ན་རིགས་པ་ཅན་པ་ཚོས་
ཅན། རྟོག་བྲལ་མ་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་དེ་ཚད་མས་གྲུབ་པར་ཐལ། མངོན་སུམ་ཚད་
མས་གྲུབ་པའི་སྲིད། རྩལ་སྟེ། རྟོག་བྲལ་མ་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་དེ་མངོན་སུམ་གྱི་

མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དོར་རྟོག་བྲལ་མ་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱབ་མི་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དོར་མངོན་སུམ་དེ་རྟོག་བྲལ་དུ་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱབ་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དེ་ཚང་མས་མ་བྱུབ་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཞེ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། རིགས་པ་ཅན་པའི་དོར་རྟོག་བྲལ་དུ་སྐྱབ་པའི་ཚུད་གཞི་མངོན་སུམ་དེ། རྟོག་བྲལ་མ་འཇུག་པའི་ཤེས་པའི་མཚོན་བྱ་མིན་གྱི་དོན་མངོན་དུ་བྱེད་པས་མངོན་སུམ་སྟེ་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་བྱུབ་ཟིན་པ་དང་དེ་རྟོག་བྲལ་དུ་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱབ་དགོས་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །

དེ་ལ་དགོངས་ནས་སློབ་དཔོན་ཚོས་མཚོག་གིས། མཚོན་བྱ་རྗེས་བརྗོད་ཀྱི་སྐྱ་དང་མཚན་ཉིད་སྐྱབ་པའི་སྐྱ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

འོ་ན་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཚོས་ཅན། རྟོག་པར་ཐལ། སྤྱིར་འཛིན་པའི་སློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཚོགས་པ་དམིགས་པའི་སློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། བསགས་པ་ལ་དམིགས་པའི་སློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། མདོ་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ལྟ་ནི་བསགས་པ་ལ་དམིགས་པ་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་གསུངས་པས་བསགས་པ་ལ་དམིགས་མི་དགོས་པར་ཐལ། དབང་ཤེས་སྐྱེད་རུས་ཀྱི་རུལ་རུལ་ལ་དམིགས་པ་ལ་བསགས་པ་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དབང་ཤེས་ཀྱིས་སྤྱི་དང་ཚོགས་པ་དང་བསགས་པ་ལ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཉེ། དེ་གསུམ་ག་དངོས་པོ་མིན་པའི་ཕྱིར། །ཁ་ཅིག །ཚོགས་པ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་བསགས་པ་དངོས་པོ་ཡིན་ཞེས་གསུང་ངོ། །

གཉིས་པ་ནི་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཚོས་ཅན། མ་འཇུག་བའི་ཤེས་པ་
 ཡིན་ཏེ། རང་ལ་སྣང་བ་དེར་སྣང་བ་སྣང་གྲུབ་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། གཟུང་
 རོན་གྱིས་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་གཏད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྲིད་རོ། །ཁ་
 ཅིག །གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་དེ་སྣང་ཡུལ་མ་འཇུག་པའི་ཤེས་པར་ཁས་སྐྱོངས་
 བས། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་གཟུགས་སུ་སྣང་བ་དེ་གཟུགས་འཛིན་དབང་
 ཤེས་ལ་གཟུགས་སུ་སྣང་བ་ཡིན་ཞིང་། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་གཟུགས་སུ་
 སྣང་བ་དེ་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་རྣམ་ཡིན་ཞེས་ཟེད། གཟུགས་
 འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་གཟུགས་སུ་སྣང་བ་དེ་ཚོས་ཅན། གཟུགས་ཡིན་པར་ཐལ།
 ཁྱོད་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་གཟུགས་སུ་སྣང་བ་གང་ཞིག །གཟུགས་འཛིན་
 དབང་ཤེས་དེ་སྣང་ཡུལ་མ་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། ཉགས་གཉིས་
 ཁས་སྐྱོངས། འདོད་ན། བཅ་པོར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་
 དང་རྗེས་ཐ་དད་དུ་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་རྣམ་
 ཡིན་པ་འདྲུད།

ལོ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། རྩ་བའི་ཐལ་བ་དེར་ཐལ། དེའི་སྲིད། འདོད་ན། དེ་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། བཅ་པོ་མ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་དང་རྗེས་
 ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་རྣམ་ཡིན་པའི་
 སྲིད། ཉགས་མ་གྲུབ་ན། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་རྣམ་མེད་པར་ཐལ་
 ལོ་ཞེ་ན། སྲི་མ་ལ་ཁྱབ་པ་མེད་དེ། དེ་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་རྣམ་མ་
 ཡིན་ཡང་། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་གཟུགས་གསལ་བར་སྣང་བ་དེ་དེའི་

གཟུགས་རྣམས་ཡིན་པའི་སྲིད། འོ་ན་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་གཟུགས་གསལ་
བར་སྒྲུབ་བ་ཚོས་ཅན། གཟུགས་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་
གཟུགས་སྲུ་སྒྲུབ་བ་གང་ཞིག །གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་དེ་སྒྲུབ་ལུལ་ལ་མ་
འཇུག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཞེ་ན། རྟགས་དང་པོ་མ་སྲུབ་པོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་དེ། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཚོས་ཅན། གཟུགས་ཀྱི་ཆ་དང་
ཆ་ཅན་རྣམས་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་མ་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་ལ་
གཟུགས་ཀྱི་ཆ་དང་ཆ་ཅན་ཐ་དད་དུ་སྒྲུབ་པའི་སྲིད་ཏེ། ཁྱོད་ལ་གཟུགས་ཆ་བཅས་སྲུ་
སྒྲུབ་པའི་སྲིད་ཏེ། ཁྱོད་ལ་གཟུགས་རགས་པར་སྒྲུབ་པའི་སྲིད་ཞེ་ན། འདི་ལ་མདོ་སྡེ་
བ་ན་དེ། དབང་ཤེས་ལ་གཟུགས་རགས་པ་སྒྲུབ་ན་བདེན་ཡང་དབང་ཤེས་ལ་
གཟུགས་རགས་པར་སྒྲུབ་བ་མིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེས་ལན་འདེབས་ལ། འོ་ན་
རགས་པར་སྒྲུབ་བ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་རྟོག་པ་ལ་སྒྲུབ་བ་ཡིན་གྱི་དབང་ཤེས་
ལ་སྒྲུབ་བ་མིན་ལོ་ཞེས་ཟེར། དེ་ལ་སེམས་ཅོམ་བ་ན་དེ། དེ་ནི་མི་འབྲན་དེ། རགས་པ་
གསལ་བར་སྒྲུབ་པའི་སྲིད་དང་། རྟོག་པ་ལ་ལུལ་གསལ་བར་མི་སྒྲུབ་པའི་སྲིད།
གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་གཟུགས་རགས་པར་སྒྲུབ་ཡང་གཟུགས་ཀྱི་ཆ་དང་ཆ་
ཅན་རྣམས་ཐ་དད་དུ་མི་འབྲུག་ཏེ། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་འཇུག་ཤེས་ཡིན་པའི་
སྲིད་ཏེ། གཟུགས་སྲིད་དོན་མ་ཡིན་པ་ལ་དེ་སྒྲུབ་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཞེས་ཟེར།

ཁ་ཅིག །སེམས་ཅོམ་པའི་ལུགས་ལ། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་གཟུགས་
སྲིད་ལ་དོན་དུ་མི་སྒྲུབ་སྟེ། གལ་ཏེ་སྒྲུབ་ན་མི་གསལ་བ་སྒྲུབ་ངམ། གསལ་བར་སྒྲུབ་།
དང་པོ་ལྟར་ན། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཚོས་ཅན། རྟོག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་

ཡུལ་མེ་གསལ་བར་སྒྲུབ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེ་ཚོས་ཅན།
 མེད་པ་གསལ་སྒྲུབ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞུགས་ཕྱི་དོན་མ་ཡིན་པ་གང་
 ཞིག ། གཞུགས་ཕྱི་དོན་དུ་གསལ་བར་སྒྲུབ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 འཇུལ་རྒྱ་བཞི་ལོ་གང་རུང་གིས་བསྐྱད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། ། འདོད་ན།
 མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཏེ་གཞུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་
 མེད་པ་གསལ་སྒྲུབ་ཅན་གྱི་སློ་ཡིན་ཡང་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ།
 གཞུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་སྒྲུབ་བའི་གཞུགས་དེས་དོན་བྱེད་ཅུས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
 ཟེར་ན། རྒྱ་བ་གཉིས་སྒྲུབ་གི་དབང་ཤེས་དེ་ཡང་མངོན་སུམ་དུ་ཐལ། རྒྱ་བ་གཉིས་སྒྲུབ་
 གི་དབང་ཤེས་ལ་རྒྱ་བ་གཉིས་སུ་སྒྲུབ་བ་དེས་དོན་བྱེད་ཅུས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་མདོ་སྐྱེ་པའི་ལུགས་ལ། དབང་ཤེས་ལ་གཞུགས་ཕྱི་དོན་དོན་དུ་སྒྲུབ་
 ལ། སེམས་ཚམ་པའི་ལུགས་ལ་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་བ་མིན་ལོ་ཞེས་”གསུངས།”¹³ དེ་ན་མི་
 འཐད་དེ། སེམས་ཚམ་པའི་ལུགས་ལ་གཞུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་དང་རྒྱ་བ་གཉིས་
 སྒྲུབ་གི་དབང་ཤེས་གཉིས་མེད་པ་གསལ་སྒྲུབ་ཅན་གྱི་སློང་མཚུངས་ཀྱང་མངོན་
 སུམ་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། གཞུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་དེ་བག་ཆགས་
 བཟུང་བྱུང་གི་དབང་ཤེས་ཡིན་ལ། རྒྱ་བ་གཉིས་སྒྲུབ་གི་དབང་ཤེས་ནི་འཇུལ་རྒྱ་སློ་
 རུང་བས་བསྐྱད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞུགས་ཡང་སེམས་ཚམ་པའི་ལུགས་
 ལ། དབང་ཤེས་ལ་ཕྱི་དོན་མི་སྒྲུབ་ན། རྣམ་པ་རྗེས་ལྷགས་ཅན་དེ་ཡོད། ། ཅེས་དང་།
 མཚོང་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྣམས་ཀྱིས། ། གཞུང་བ་འཛིན་བ་སློང་བ་དག ། ཐ་དད་ལྡན་

13 གསུང།

བཞིན་རྟོགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། མ་རིག་གིས་བསྐྱད་བདག་ཉིད་ལ། །རི་ལྟོའི་
རང་རྒྱུན་ལ་ལྟོས་ནས། །རྣམ་རིག་དེ་བཞིན་མིན་རྣམ་པ། །སྐྱེ་འགྱུར་རབ་རིབ་ལ་
སོགས་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་དང་། སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་
སོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། བདག་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་པར་བསྐྱབ། དམིགས་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་
པར་བསྐྱབ། དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་པར་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཟུགས་འཛིན་
དབང་ཤེས་ཀྱི་སྣང་ན། རྣོང་ཅམ་དང་ལུལ་གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེས་པ་དང་། ལུལ་འཛིན་
རུས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཆ་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། རྣོང་ཅམ་དེ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གྱི་ལག་རྗེས་
ཡིན་ཡང་། དེ་ཅམ་གྱི་སྐོ་ནས་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་སུན་མོང་མ་ཡིན་པར་
མཚོན་མི་རུས་ཏེ། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྣང་ན་རྣོང་ཅམ་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལུལ་
གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེས་པ་དེ་དམིགས་རྒྱུན་གྱི་ལག་རྗེས་ཡིན་ཡང་། དེ་ཅམ་གྱི་སྐོ་ནས་
ཀྱང་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་སུན་མོང་མ་ཡིན་པར་མཚོན་མི་རུས་ཏེ། ལུལ་གྱི་
རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེས་པ་ཡིད་ཤེས་ལའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མིག་གི་དབང་པོའི་སྐོ་
ནས་མིག་ཤེས་སུན་མོང་མ་ཡིན་པར་མཚོན་རུས་ཏེ། མིག་གི་དབང་པོ་དེ་མིག་ཤེས་
གྱི་སུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་མིག་དབང་ལ་བརྟེན་པར་གང་གིས་
འགྲུབ་ཅེ་ན། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཚོས་ཅན། དམིགས་རྒྱུན་དང་དེ་མ་ཐག་
རྒྱུན་ལས་གཞན་པའི་རྒྱ་ཞིག་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་མི་སྐྱེ་བ་སྲིད། དེས་འགའ་
སྐྱེ་བ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲུབ་པོ། །འོ་ན་མིག་དབང་

གི་དོ་སོ་གང་ཞེ་ན། “འབྱུང་”⁹⁹ བ་ལས་གྲུང་པ་གང་ཞེ་ག། མིག་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་གྱི་
རིགས་སུ་གྲུང་པའི་གཞུགས་ཅན་དང་བ་ཞེ་ག་གོ།

གཉིས་པ་ནི། རྩེ་གྲག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ན་རེ། གཞུགས་དེ་གཞུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱི་
དམིགས་རྒྱུན་ཡིན་ཞིང་དེ་དང་དུས་མཉམ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར། འོ་ན་གཞུགས་ཚོས་
ཅན། རྩོད་ཀྱིས་གཞུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་སྐྱེད་མི་དགོས་པར་ཐལ། གཞུགས་
འཛིན་དབང་ཤེས་དེ་རྩོད་ཀྱི་དུས་ན་གྲུབ་ཟེན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དམིགས་རྒྱུན་
ཡིན་པར་འགལ། ཁོ་ན་རེ། གཞུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཚོས་ཅན། རྩོད་ཀྱིས་
གཞུགས་མི་འཛིན་པར་ཐལ། རྩོད་ཀྱི་དུས་ན་གཞུགས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐྱོན་
མེད་དེ། དེའི་དུས་ན་གཞུགས་མ་གྲུབ་ཀྱང་། གཞུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་གྲུབ་ལ།
གཞུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སློབས་གཞུགས་འཛིན་པར་འཛོག་ཀུས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དམིགས་རྒྱུན་དང་གཞུང་དོན་དོན་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་དབང་ཤེས་
ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་གྱི་མཚན་ཉིད། དབང་ཤེས་ལ་རང་འབྲའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་གཏོང་
བྱེད་ཡིན་པ་ཞེས་ཟེར། རྒྱ་གཅིག་ཚོས་ཅན། རྒྱ་བ་གཉིས་སྤང་གི་དབང་ཤེས་ལ་
རང་འབྲའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་གཏོང་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་དམིགས་རྒྱུན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཉེ། དེ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་སྐྱེ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །སློབ་དེའི་གཞུང་དོན་དང་གཞུང་ཡུལ་དོན་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས། རྒྱ་
དེའི་གཞུང་ཡུལ་ཡིན་ན་སློབ་དེའི་རྒྱ་ཡིན་དགོས་ཉེ། རྒྱ་ཡི་དངོས་པོ་མ་གཏོགས་
པ། །གཞུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཞུ་ཅི་འདྲ་མེད། །ཅེས་དང་། རྒྱ་མིན་ཡུལ་ཡང་རྗེ་ལྟར་

99 འབྱུང་

ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད་ཞེ་ན། དབང་ཤེས་ཚོས་ཅན། རང་ཉམས་སུ་སྲོང་
བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་གཟུང་ལུལ་ཡིན་པའི་
སྲིད་ཏེ། དེའི་སྣང་ལུལ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། དེས་སྣང་བ་ཙམ་གྱི་སྐོ་ནས་རིག་བྱ་ཡིན་
པའི་སྲིད། གཞན་ཡང་སུམ་འདྲིལ་རྟོག་པ་ལ་སུམ་པར་སྣང་བ་ཚོས་ཅན། སུམ་
འདྲིལ་རྟོག་པའི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་གཟུང་ལུལ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། དེའི་སྣང་
ལུལ་ཡིན་པའི་སྲིད་རོ། །

ཁ་ཅིག་དབང་ཤེས་མ་འཇུག་པའི་གཟུང་ལུལ་དང་གཟུང་དོན་དོན་མི་
གཅིག་སྟེ། དབང་ཤེས་མ་འཇུག་པའི་གཟུང་རྣམ་དེ་དབང་ཤེས་མ་འཇུག་པའི་
གཟུང་ལུལ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཞེས་གསུང་རོ། །གཟུགས་འདྲིལ་དབང་ཤེས་མ་འཇུག་
བ་ཚོས་ཅན། རྫོང་གི་གཟུང་རྣམ་དེ་རྫོང་གི་གཟུང་ལུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྫོང་
གཟུགས་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་གྱི་ལུལ་ཅན་དུ་ངེས་པའི་སྲིད། དེ་སྐྱད་དུའང་། དབང་པོའི་
སེམས་ནི་ངེས་སྲིད་དང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །

རང་ལུགས་ནི། དབང་ཤེས་གྱི་དམིགས་རྒྱུན་གྱི་མཚན་ཉིད། དབང་ཤེས་
ལུལ་གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་སྐྱེ་བྱེད། དབང་ཤེས་གྱི་གཟུང་དོན་གྱི་
མཚན་ཉིད། དབང་ཤེས་རང་འབྲེལ་རྣམ་ལྡན་དུ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་སྐྱེ་བྱེད། དེ་ཡང་
གཟུགས་གྱིས་དབང་ཤེས་གཟུགས་འདྲིལ་དབང་ཤེས་གཟུགས་གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་
གཙོ་བོར་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་གྱི། གཟུགས་འདྲིལ་དབང་ཤེས་གཟུགས་གྱི་རྣམ་
ལྡན་དུ་སྐྱེས་པའི་ཆ་དེ་གཟུགས་ཁོ་ནས་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པ་ནི་མིན་ཏེ། མིག་གི་
དབང་པོས་ཀྱང་དེ་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པའི་སྲིད། མ་གྲུབ་ན། མིག་གི་དབང་པོ་ཚོས་

ཅན། གཞུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་གཞུགས་ཀྱི་རྣམ་ཐུན་དུ་སྐྱེས་པའི་ཆ་དེ་དངོས་སུ་
བསྐྱེད་པར་ཐལ། དེ་དང་གཞུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་གྲུབ་བདེ་རྣམས་གཅིག་ཡིན་པ་
གང་ཞིག །གཞུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། གཞུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱི་སྤྲོ་ལོགས་སུ་བྱུང་བའི་གཞུགས་
ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་མཚན་གཞི། གཞུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་
རྒྱུན་དུ་མཚོན། གཞུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་སྲོང་ཚམ་དུ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་སྐྱེ་བྱེད་
ཡིན་པ། དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ནི། རིགས་མཐུན་ཁོ་ནས་བྱེད་པར་མ་དེས་ཏེ། རྟོག་པས་
དབང་ཤེས་དང། དབང་ཤེས་ཀྱིས་རྟོག་པ་དང། དཀའ་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱིས་སེར་
འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་བྱེད་པའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། སེམས་ཚམ་པའི་ལུགས་ལ། །མདོ་སྤེ་པའི་ལུགས་
དགག། རང་ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི་མདོ་སྤེ་པ་ན་དེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དེ་
དབང་ཤེས་མ་འཇུག་པའི་དམིགས་རྒྱུན་ཡིན་ཅོ་ཞེས་ཟེར། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རྣམས་སྤྲོ་
རབ་དེ་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་ཡིན་ནམ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རྣམས་རགས་པ་དེ་
དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་ཡིན། དང་པོ་མི་འཐད་དེ། རྣམས་སྤེ་རབ་དེ་དབང་ཤེས་
ལ་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་གཏོད་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབང་ཤེས་ལ་རྣམས་
སྤེ་རབ་ཀྱི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དབང་ཤེས་ལ་རགས་པ་ཡིང་པོར་སྤྲང་བའི་
ཕྱིར་རོ། །ཅེ་བའི་ཁྲབ་པ་ཁས་སྤངས། གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རགས་པ་དེ་
དབང་ཤེས་ལ་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་གཏོད་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རགས་
པ་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རགས་པ་རྣམས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

དཔེར་ན་རྒྱ་བ་གཉིས་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་སྤྱོད་ཅོད་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། རྩལ་སྤྱོད་རབ་དབང་རགས་པ་གང་ཡང་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་
མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཉེ། རྩལ་སྤྱོད་རབ་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་ཡིན་དུ་རྒྱུག་ཀྱང་དབང་ཤེས་
ཀྱི་དམིགས་པ་མ་ཡིན། རགས་པ་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་ཡང་རྒྱུན་མ་
ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཡང་མདོ་སྤེལ་ས། བང་གི་ལེམ་པོར་གྱུར་པའི་དབང་པོ་གཞུགས་
ཅན་པ་དེ་དབང་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་དུ་འདོད་པའང་མི་འཐད་དེ། ལེམ་པོ་མ་གྲུབ་
པའི་སྤྱིར་ཉེ། རྩལ་སྤྱོད་ཆ་མེད་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྤྱོད་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་ནི་གཉིས་ཉེ། སྤྱང་བའི་
དམིགས་རྒྱུན་དང་། ལུས་པ་འཛོག་པའི་དམིགས་རྒྱུན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱོད་
དབང་ཤེས་དང་དུས་མཉམ་པའི་སྤོན་པོ་ལྟ་བུའོ། །གལ་ཏེ་སྤྱོད་དབང་ཤེས་དང་
དུས་མཉམ་པའི་སྤོན་པོ་ཚོས་ཅན། སྤྱོད་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་ཡིན་པར་ཐལ། སྤོ་
སྤྱང་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཉེ། དེ་དང་རྗེས་
གཅིག་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། དེ་དང་དུས་མཉམ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། མ་གྲུབ་ན། བདག་
སྤྱོ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྤོན་མེད་དེ། དེ་སྤོ་སྤྱང་དབང་ཤེས་ལ་སྤྱང་བའང་
ཡིན། སྤོ་སྤྱང་དབང་ཤེས་དེ་དེ་དང་རྗེས་སུ་འགྲོ་སྤོག་མི་འཇུག་བས་སྤོ་སྤྱང་དབང་
ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་དུ་བཤད་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། དམིགས་རྒྱུན་མཚན་ཉིད་པར་
ཁས་མི་ལེན་པའི་སྤྱིར་རོ། །

ལུས་པ་འཛོག་པའི་དམིགས་རྒྱུན་ནི། སྤོ་སྤྱང་དབང་ཤེས་ཀྱི་སྤོ་ཡོགས་སུ་
སྤྱང་བའི་སྤོན་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དམིགས་རྒྱུན་གྱི་ཚོས་གཉིས་ཚང་སྟེ། རང་

འཛིན་ཤེས་པས་དམིགས་པ་ཡང་ཡིན་ལ། ལྷོ་སྤང་དབང་ཤེས་ལུལ་གྱི་ཚམ་ལྷན་ཏུ་
 གཙོ་བོར་དངོས་སུ་སྐྱེ་བྱེད་ཀྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཤམ་ཏེ་ལྷོ་སྤང་དབང་ཤེས་གྱི་སྣ་
 ལོགས་སུ་བྱུང་བའི་སྡོམ་པོ་ཚོས་ཅན། ལྷོ་སྤང་དབང་ཤེས་གྱིས་དམིགས་པར་ཐལ།
 དེའི་དམིགས་རྒྱུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྷོ་སྤང་དབང་ཤེས་གྱི་གཟུང་འཛིན་
 རྣམ་ཐ་དད་ཏུ་གྲུབ་པ་ཐལ། ལྷོ་སྤང་དབང་ཤེས་གྱི་སྣ་ལོགས་སུ་བྱུང་བའི་སྡོམ་པོ་
 དེ་ལྷོ་སྤང་དབང་ཤེས་གྱིས་དམིགས་པ་ཡང་ཡིན། ལྷོ་སྤང་དབང་ཤེས་གྱི་རྒྱུན་ཡང་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་ལྷོ་སྤང་དབང་
 ཤེས་གྱི་གཟུང་འཛིན་རྣམ་ཐ་དད་ཏུ་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་གཉིས་རྣམ་གཅིག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། འོན་པར་གསུ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་གང་ཞིག །དེ་
 གཉིས་རྣམ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞན་དབང་སྐྱེ་བ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་སྐྱེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལན་ནི། ལྷོ་སྤང་དབང་ཤེས་གྱི་དམིགས་རྒྱུན་ཡིན་ན། ལྷོ་སྤང་དབང་
 ཤེས་གྱིས་དམིགས་མི་དགོས་ཏེ། ལྷོ་སྤང་དབང་ཤེས་ལུལ་གྱི་ཚམ་ལྷན་ཏུ་གཙོ་
 བོར་དངོས་སུ་སྐྱེ་བྱེད་ཡིན་ན། ལྷོ་སྤང་དབང་ཤེས་གྱི་དམིགས་རྒྱུན་ཡིན་པར་
 འཛོག་ཀུས་ལ། ལྷོ་སྤང་དབང་ཤེས་ལུལ་གྱི་ཚམ་ལྷན་ཏུ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་སྐྱེ་
 བྱེད་ཡིན་ན། ལྷོ་སྤང་དབང་ཤེས་གྱིས་དམིགས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་སྡོམ་
 པོ་དེ་ལྷོ་སྤང་དབང་ཤེས་གྱི་དམིགས་རྒྱུན་ཡིན་ཞེས་ཟེར། ལྷོ་སྡོམ་པོ་ཚོས་ཅན། ལྷོ་
 ལྷོ་སྤང་དབང་ཤེས་གྱི་དམིགས་རྒྱུན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷོ་སྤང་དབང་ཤེས་དང་རྣམ་
 གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷོ་སྤང་དབང་ཤེས་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རོ། །དབང་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་རི་ལྷ་བུ་ཞེ་ན། དབང་ཤེས་ལུལ་འདྲིན་རྒྱས་སུ་
གཙོ་མོར་དངོས་སུ་སྐྱེ་བྱེད་ནི། དབང་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཤེས་
པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་གྱི་བཅའ་མོ་ནི་མ་ཡིན་ལོ། །དབང་ཤེས་སྣ་མའི་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེད་ན་
དབང་ཤེས་སྤྱི་མ་ལུལ་གྱི་རྣམ་ལུགས་ཏུ་དངོས་སུ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་དང་། རྒྱུང་ཚམ་
ཏུ་དངོས་སུ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་དང་ལུལ་འདྲིན་རྒྱས་སུ་དངོས་སུ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་
གསུམ་ཡོད་ལ། གསུམ་པོ་དེ། རོ་པོ་གཅིག་ལ་སྒོག་པ་ཐ་དང་པ་ཡིན་ལོ། །

གཉིས་པ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལ།

དགག་བཞག་སྤང་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡིད་ཀྱི་མངོན་
སུམ་མེད་དེ། མིག་གཟུགས་ལ་བརྟེན་པ་ལ་མངོན་ཏུ་སྤྱོད་པས་པའི་དུས་ཀྱི་གཟུགས་
གསལ་བར་སྤང་བའི་ཤེས་པ་ནི་དབང་ཤེས་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། མིག་གཟུགས་ལ་ལྟ་བ་
ལ་མི་སྤྱོད་པས་པའི་དུས་སུ་གཟུགས་གསལ་བར་སྤང་བའི་ཤེས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར།
གཞན་ཡང་། ཡིད་མངོན་མེད་དེ། ཡིད་མངོན་གྱི་སྐྱུབ་བྱེད་ལུང་ཚམ་ཏུ་ཐད་ཀྱི་
དངོས་སྤྱོད་པས་ཀྱི་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་ཉེ། ཚོས་མཚོག་གིས། ཡིད་ཀྱི་མངོན་
སུམ་སྐྱུབ་པ་ལ་ཚད་མ་གཞན་ནི་བཅའ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
སྤྱིར་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། སྤང་སྤྱོད་བའི་འདྲིན་པ་ན། ཞེས་སོགས་རང་
ལུགས་དང་། དེ་སྤྱིར་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས། ཞེས་སོགས་གཞན་ལུགས་ཡིན་
པར་ཐལ། ཡིད་མངོན་མེད་པའི་སྤྱིར། ཉུགས་ཁས། སྐྱིན་པ་བཏང་བ་ལས་ལོངས་
སྤྱོད་འབྲུང་བ་ཚོས་ཅན། རྒྱུང་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། རྒྱུང་གྱི་སྐྱུབ་བྱེད་ལུང་
ཚམ་ཏུ་ཐད་ཀྱི་དངོས་སྤྱོད་པས་ཀྱི་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་ཉེ། ཤིན་ཏུ་སྐོག་གྲུང་

ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲུག་པ་སྡེ་མ་ཁས།

གཞན་ཡང་། གཞུགས་ཤེས་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། །^{༡༩} །མིག་དང་ཡིད་ལ་
བརྟེན་པའོ། །ཞེས་པའི་ལུང་བསྟན་གྱི་དོན་ལ་མི་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡིད་
མངོན་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཞུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་སྐྱད་
ཅིག་དང་པོ་དབང་མངོན་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་ཕན་ཚད་དབང་མངོན་
དང་ཡིད་མངོན་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ། །དབང་མངོན་ལ་ཡིད་མངོན་གྱི་ཐ་སྙད་བྲས་པ་
ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། རྟོག་བཅས་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཡིད། །ཅེས་དང་། ཡིད་ཀྱང་
དེ་དང་མཚུངས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། གཞུགས་འཛིན་དབང་
ཤེས་སྐྱད་ཅིག་སྡེ་མ་དང་ཕྱི་མ་ཚོས་ཅན། རྟོད་གཉིས་དབང་ཤེས་ཁོ་ན་ཡིན་མིན་
གྱི་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། རྟོད་གཉིས་རང་གི་བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་
ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་གཞན་རིག་གི་ཤེས་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། བསལ་བ་
ཁས། གཞན་ཡང་། ཚད་མ་མདོར། ཡིད་ཀྱང་དོན་དང་ཞེས་པའི། ཀྱང་སྐྱོས་པ་
དོན་མེད་པར་ཐལ། རྟོད་ལྟར་ན་ཡིད་ཀྱང་དོན་དང་ཞེས་པའི་དོན། དབང་མངོན་
གཞུང་དོན་ལ་མ་འཁྲུལ་བར་མ་ཟད་དབང་མངོན་ཡང་གཞུང་དོན་ལ་མ་འཁྲུལ་ཞེས་
པར་འགྲུང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

གཞན་ཡང་། རྣམ་གཉིས་གསལ་བར་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་ཕྱི་མ་རྣམས་ཡིད་
རྫོང་འཁྲུལ་བར་ཐལ། དབང་མངོན་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་ཕན་ཚད་ཡིད་མངོན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། སྡོད་དང་རྣམ་གཉིས་ལ་སོགས་རྫོང་འཁྲུལ་ཞེས་པའི་

གཞུང་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་། ཡིད་ཤིན་ཏུ་མི་གསལ་ལ་མིག་ཤིན་
 ཏུ་གསལ་བའི་གང་ཟག་མི་སྲིད་པར་ཐལ། དབང་མངོན་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་ཕན་
 ཚད་ཡིད་མངོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །རྒྱན་མཁལ་པོའི་དགོངས་པར་བསམས་
 བས། དང་པོར་དབང་མངོན་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་སྟེ། དེ་ནས་ཡིད་མངོན་སྐྱད་ཅིག་
 མ་གཅིག་སྟེ། དེ་ནས་དབང་མངོན་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་སྟེ་སྟེ། མངོན་ལ་དབང་
 མངོན་གྱིས་འགོ་བཤམ་ཡིད་མངོན་གྱིས་མཚུག་བསྐྱུས་ཏེ། དབང་མངོན་དང་ཡིད་
 མངོན་སྟེལ་མར་སྐྱེའོ་ཞེས་བེད། དབང་མངོན་ཚོས་ཅན། རང་ལུལ་བར་མ་ཚད་དུ་
 འཛིན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ལུལ་འཛིན་པའི་བར་དུ་ཡིད་མངོན་གྱིས་ཚོད་པའི་
 ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འབྲུག་སྟེ། དེས་གྱིས་འཛིན་ན་དེ་སྲོང་བ། །རྣམ་ཚད་མེད་པར་
 ལྷང་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག །དང་པོར་གཞུགས་འཛིན་དབང་མངོན་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་སྟེ། དེས་དེ་
 མ་ཐག་རྒྱན་དང་། དེ་དང་དུས་མཉམ་པའི་གཞུགས་གྱིས་དམིགས་རྒྱན་དང་། མིག་
 གི་དབང་པོས་བདག་རྒྱན་བྱས་ནས། གཞུགས་འཛིན་དབང་མངོན་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་
 པ་སྟེ། དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་གཞུགས་འཛིན་དབང་མངོན་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་དེས་དེ་མ་
 ཐག་”རྒྱན་”⁹⁴ དང་། དེ་དང་དུས་མཉམ་པའི་གཞུགས་དང་ཡིད་དབང་གིས་དམིགས་
 རྒྱན་དང་བདག་རྒྱན་བྱས་ནས་གཞུགས་འཛིན་ཡིད་མངོན་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་སྟེ། དེ་
 པན་ཚད་དབང་མངོན་དང་ཡིད་མངོན་གངས་མཉམ་དུ་སྟེ། ལ། དེ་ལྟར་ན་ནང་ལྟ་རང་
 དེག་གི་འགྲོས་གཅིག་དང་ཕྱིར་ལྟ་དོན་དེག་གི་འགྲོས་གཉིས་ཏེ། མངོན་སུམ་འགྲོས་

གསུམ་པ་ཡིན་ཞིང། ཡིད་དབང་ལས་ཡིད་དབང་མི་སྐྱེ་བས་ཡིད་དབང་རྒྱུན་མེད་
དང། མིག་དབང་ལས་མིག་དབང་སྐྱེ་བས་མིག་དབང་ལ་རྒྱུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དབང་
མངོན་དང་ཡིད་མངོན་གཉིས་ལ་ངེས་དཀའ་སྤྲིའི་ཁྱད་བར་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར། འོ་ན་
ནང་ལྟ་རང་རིག་འགྲོས་གཅིག་པའི་དོན། རང་རིག་མངོན་སུམ་གཉིས་པོ་དེ་ཁ་ནང་དུ་
སྤྱོད་པས་བར་མཚུངས་པའི་སློ་ནས་འདོག་པ་ཡིན་ནམ། མངོན་སུམ་གཉིས་པོ་དེ་རང་
རིག་མངོན་སུམ་གཅིག་གིས་སྤོང་བའི་སློ་ནས་འདོག་པ་ཡིན།

དང་པོ་ལྟར་ན། ཕྱིར་ལྟ་དོན་རིག་གི་འགྲོས་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་ཐལ། མངོན་སུམ་
དེ་གཉིས་ཁ་ཕྱིར་བལྟས་སུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཉིས་པ་ལྟར་ན།
གཟུགས་འདྲིན་དབང་”མངོན་”⁶ དང་གཟུགས་འདྲིན་མངོན་ཚོས་ཅན། རང་
རིག་མངོན་སུམ་གཅིག་གིས་ཉམས་སུ་སྤོང་བུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་ཐ་དད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཡིད་དབང་ལས་ཡིད་དབང་མི་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན།
མངོད་ལས། འུག་པོ་འདས་མ་ཐག་པ་ཡི། །རྣམ་ཤེས་གང་ཡིན་དེ་ཡིད་དོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། རྣམ་ཤེས་འདས་མ་ཐག་པ་དེ་ཡིད་དབང་ཡིན་ལ་དེ་ལས་ཡིད་
དབང་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྣམ་ཤེས་འདས་མ་ཐག་པ་ཚོས་ཅན། ཡིད་མངོན་གྱི་
བདག་རྒྱུན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ཤེས་བསལ་ཁས།
གཞན་ཡང་། དེ་ཚོས་ཅན། རྣམ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། ཡིད་དབང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྣམ་ཤེས་ཁས། ཡིད་མངོན་གྱི་སྤྲ་ལོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བའི་རྣམ་ཤེས་དེ་ཡིད་
དབང་ཡིན་ཅོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ཡིད་དབང་ལ་རྒྱུན་ཡོད་པར་ཐལ། ཡིད་མངོན་གྱི་སྤྲ་

༡༦ མངོན་

ལོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཡིད་དབང་ཡིན་པའི་སྲིད།
རྟགས་བསལ་ཁས།

ཁ་ཅིག །རྒྱན་མཁན་པོས། གོམས་ལས་མདུན་ན་གནས་པ་ལ། །འདིའོ་
ཞེས་ནི་ཤེས་པ་གང་། །མདོན་དུ་བྱེད་སྲིད་དེ་ལ་ནི། །ཡིད་ཀྱི་མདོན་སྲུང་ཡིན་པར་
འདོད། །ཅེས་གསུངས་པས། འདིའོ་སྲུང་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཞིག་ཡིད་ཀྱི་མདོན་
སྲུང་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ཡུལ་ལ་སྐྱབ་པས་འཇུག་པའི་རྟོག་པ་ཡོད་པར་ཐལ།
འདིའོ་སྲུང་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཞིག་ཡིད་ཀྱི་མདོན་སྲུང་ཡིན་པའི་སྲིད། དེས་ན་
རྒྱན་མཁན་པོའི་ལུགས་ནི་གོམས་པའི་དབང་གིས་དོན་མདོན་དུ་བྱེད་པའི་རྣམ་པས་
འཇུག་པའི་ཤེས་པ་ཞིག་ཡིད་ཀྱི་མདོན་སྲུང་ཡིན་ནོ། །དེ་དབང་པོའི་མདོན་སྲུང་མ་
ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། དབང་མདོན་ནི་ཡུལ་ལ་སྐྱབ་པ་ཙམ་གྱིས་འཇུག་པ་ཡིན་
ལ། འདི་ནི་ཡུལ་ངེས་པའི་རྣམ་པས་འཇུག་པའི་སྲིད་འོ། །

འོ་ན་སྐྱོབ་དཔོན་གྱིས། མདོན་སྲུང་ནི་གང་གིས་ཀྱང་ངེས་པར་བྱེད་པ་མིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། དེ་ནི་དབང་མདོན་ལ་
དགོངས་ཏེ་གསུངས་པའི་སྲིད། ཞེས་བཞེད་དོ། །དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། གཟུགས་
འཛིན་ཡིད་མདོན་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་གྱིས་གཟུགས་ཀྱི་མི་རྟག་པ་ངེས་པར་ཐལ། ཁྱོད་
གཟུགས་ཀྱི་མི་རྟག་པ་ལ་སྐྱབ་འཇུག་ཡིན་པ་གང་ཞིག །ངེས་ཤེས་ཡིན་པའི་སྲིད།
རྟགས་སྲི་མ་ཁས། འབྲེ་སྟེ། ངེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་ངེས་པ། །དེ་ནི་རྗེ་ལྷུང་དེ་ཡུལ་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད་འོ། །འདོད་ན། གཟུགས་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
རྟགས་དང་རྗེས་དབག་འཇུག་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། དབང་མངོན་ངེས་སྐྱེ་ལ་ཡིད་མངོན་ངེས་དཀའ་བའི་བྱུང་བར་
 མི་འཐད་བར་ཐལ། ཡིད་མངོན་ངེས་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་
 ཡང་། ཚོས་མཚོག་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་གཞན་ལུགས་དེ་རྣམས་དགག་པར་བྱ་
 རྟེ། དབང་མངོན་སྐྱེད་ཅིག་གཉིས་པ་པན་ཚད་ཡིད་མངོན་དུ་འདོད་པ་དང་དབང་
 མངོན་དང་ཡིད་མངོན་སྡེ་མར་སྐྱེ་བ་དང་མངོན་སུམ་འགྲོས་གསུམ་པ་དང་རྒྱ་
 གྱིས་ཡིད་མངོན་འདོད་ཚུལ་རྣམས་མི་འཐད་བར་ཐལ། མིག་ཤེས་གཞུགས་བལྟ་བ་
 ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་དུས་ཀྱི་གཞུགས་གསལ་བར་སྤང་བའི་ཤེས་པ་ནི་དབང་
 ཤེས་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། དབང་ཤེས་མིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་དབང་
 ཤེས་གཞི་མ་གྲུབ་བར་ཐལ། མིག་ཤེས་གཞུགས་ལ་བལྟ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་
 པའི་དུས་ཀྱིས་གཞུགས་གསལ་བར་སྤང་བའི་ཤེས་པ་དེ་དབང་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་འང་། ཚོས་མཚོག་གིས། མིག་བྱེད་པ་དང་ལྡན་པའི་ཆེ་གཞུགས་
 ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མིག་བརྟེན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མིན་ན་རྣམ་པར་
 ཤེས་པ་གང་ཡང་མིག་ལ་བརྟེན་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ་བཞི། ཡིད་མངོན་སྐྱེ་བ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པ།
 ཡིད་མངོན་གྱི་མཚན་ཉིད་དབྱེད་པ། ཡིད་མངོན་གྱི་རྒྱུ་གསུམ་དབྱེད་པ། ཡིད་
 མངོན་གྱི་སྐྱེ་ཚུལ་དབྱེད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡིད་མངོན་ཡོད་པར་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མས་
 གྲུབ་སྟེ། རང་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

ཞེས་ཟེར་ཡང་འཐད་པར་དཀའ་བས། གཞུགས་ཤེས་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ”^{༡༥}
 །མིག་དང་ཡིད་ལ་བརྟེན་བའོ། །ཞེས་པའི་ལུང་ཚོས་ཅན། རང་གི་བརྟན་བུའི་དོན་
 ལ་མི་བརྟུ་སྟེ། དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་སྲིད། ཞེས་པའི་
 རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཡིད་ཚེས་རྗེས་དཔག་གིས་བྱུབ་སྟེ། ཚོས་མཚོག་གིས། ཡིད་
 གྱི་མངོན་སུམ་སྐྱབ་པ་ལ་ཚད་མ་གཞན་ནི་”བཙལ་”^{༡༦} བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཅོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་སྲིད། གཉིས་པ་ནི། ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད། རང་གི་
 བདག་རྒྱུན་ཡིད་གྱི་དབང་པོ་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་གཞན་རིག་གི་ཡིད་ཤེས་
 གང་ཞིག་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བ། འདིར་དངོས་སུ་བརྟན་པའི་ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་
 གྱི་མཚན་ཉིད། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་བྱས་པ་
 ལས་བྱུང་བའི་གཞན་རིག་གི་ཡིད་གྱི་ཤེས་པ་གང་ཞིག་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བ།

གསུམ་པ་ནི། ཡིད་མངོན་རང་གི་སྤྲ་ལོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བའི་དབང་པོའི་
 མངོན་སུམ་ནི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དང་། དེ་དང་དུས་མཉམ་པའི་དོན་དམིགས་རྒྱུན་དང་།
 རྟུག་པོ་འདས་མ་ཐག་པ་ཡི། །རྣམ་ཤེས་གང་ཡིན་དེ་ཡིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
 ཡིད་མངོན་རང་གི་སྤྲ་ལོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བའི་རྣམ་ཤེས་ནི་བདག་རྒྱུན་ཡིན་ཏེ།
 རྗེ་བདུན་གྱི་གཞུང་གང་དུ་ཡང་ཡིད་མངོན་གྱི་བདག་རྒྱུན་གཞན་གསལ་པོར་མ་
 བཤད་ཅིང་དེ་ཡིད་མངོན་གྱི་བདག་རྒྱུན་ཡིན་པ་ལ་རིགས་སེལ་གཞོན་པ་མེད་པའི་
 སྲིད་པོ། །གཞུང་དེའི་དོན་ཡང་། ཡིད་མངོན་གྱི་དུས་སུ་འདས་ཤིང་སྤྲ་ལོགས་དེ་མ་
 ཐག་ཏུ་བྱུང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཡིད་དབང་དུ་བརྟན་པ་ཡིན་གྱི། རྣམ་ཤེས་

༡༥ - ། །
 ༡༦ བཙལ་

འདས་པ་ཡིད་དབང་དུ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ཤེས་འདས་པ་དངོས་མེད་ཡིན་པའི་
སྲིད། བཞི་པ་མེ། ཡིད་མངོན་དེ་དབང་མངོན་གྱི་རྒྱན་མཐར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱེ་བ་
གང་ཞིག །དབང་མངོན་སྐྱད་ཅིག་གཉེས་པ་པལ་ཆད་ཡིད་མངོན་ཡིན་པ་དང་སྐྱེལ་
མར་སྐྱེ་བ་དང་འགོས་གསུམ་པ་དང་། རྒྱན་མཐའ་འཛིན་ལུགས་ཀྱི་ཡིད་མངོན་སྐྱེ་ཚུལ་
རྣམས་མི་འཐད་པར་བསྐྱབས་ཐེན་པའི་སྲིད། དེས་ན་ཡིད་མངོན་རྒྱན་མཐར་སྐྱེ་ཚུལ་
ནི་མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་རིགས་པས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

ཁ་ཅིག །ཡིད་མངོན་རྒྱན་མཐར་སྐྱེ་ཚུལ་འདི་ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་གིས་གྲུབ་
པ་ཡིན་གྱི་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མས་མ་གྲུབ་སྟེ། སྐྱེ་ཚུལ་འདི་འིན་ཏུ་སློག་གྲུར་
ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། ལུང་གཞི་ཡིད་མངོན་འིན་ཏུ་སློག་གྲུར་ཡིན་པའི་སྲིད་ཞེ་ན། ཡིད་
མངོན་སྐྱེ་ཚུལ་དེ་འིན་ཏུ་སློག་གྲུར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འིན་ཏུ་སློག་གྲུར་ཡིན་ན་
སྐྱབ་བྱེད་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་དགོས་པ་གང་ཞིག །ཡིད་མངོན་རྒྱན་མཐར་སྐྱེ་
ཚུལ་ལུང་ལས་གསལ་བར་མ་བཤད་པའི་སྲིད་རོ། །དེ་ཡང་ཡིད་མངོན་རྒྱན་མཐར་
སྐྱེ་སྲིད་པ་ཡིན་གྱི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བར་ངེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མར་མའི་སྐྱད་
ཅིག་ཐ་མ་འཛིན་པའི་དབང་མངོན་གྲུབ་པའི་སྲིད་རོ། །དེ་ལྟར་ན། འདིར་བསྟན་ཡིད་
མངོན་དེ་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི་རྒྱན་ལྡན་དུ་སྐྱེ་བ་མིན་ཏེ། འདིར་བསྟན་
ཡིད་མངོན་དེ་དབང་སྟོན་གྱི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གྲུས་པ་ལས་གྲུང་དགོས་པ་གང་
ཞིག །ཡིད་མངོན་གྱི་དུས་ན་དབང་མངོན་གྱི་རིགས་འདྲ་མེད་པའི་སྲིད།

དེས་ན། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ལ་འདིར་བསྟན་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་
མེད་དེ། འདིར་བསྟན་ཡིད་མངོན་དེ་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་པའི་སྲིད། ལྲབ་སྟེ།

ཚད་མ་ཡིན་ན་ངེས་ཤེས་འདྲེན་དགོས་པ་གང་ཞིག། །ཚུར་མཐོང་གི་མངོན་སུམ་
སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་ངེས་ཤེས་འདྲེན་མི་རྒྱས་པའི་སྲིད། འོ་ན་འདིར་བསྟན་
ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་མེད་པར་འགྲུར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། འཕགས་པའི་
རྒྱད་ལ་འདིར་བསྟན་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡོད་པའི་སྲིད། འཕགས་པའི་ཤེས་
པ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་ཀྱང་ངེས་ཤེས་འདྲེན་པ་མི་འགལ་ཏེ། ལྷོ་གོས་ཆེན་པོ་
མཐོང་ཉིད་ལས། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་
རོ། །འོ་ན་འདྲུག་ཤེས་ལྡེ་ཅིག་ཅར་འགགས་པའི་ཆེ་ཡིད་མངོན་ལྡེ་ཅིག་ཅར་སྐྱེའམ་
མི་སྐྱེ་ཞེ་ན། དེའི་ཆེ་ཡིད་མངོན་གང་རུང་གཅིག་སྐྱེ་བ་སྲིད་ཀྱི་ལྡེ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་མ་
ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཡིད་ལུལ་གང་ལ་འདྲིས་པ་ཤས་ཆེ་བ་དེའི་ཡིད་མངོན་སྐྱེ་བ་ཡིན་
ཀྱི་གོམས་པ་ཆ་མཉམ་ན་མི་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །སྐྱེ་ན་སྐྱོན་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། སྐྱེས་ལྷ་
གཅིག་གི་རྒྱད་ཐད་དཔ་ལྟར་ཐལ་བ་དང་། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་ལྷག་དུ་གངས་མ་ངེས་
པའི་སྐྱོན་ཡོད་ཅེས་གསུང་ངོ། །

གསུམ་པ་ཚོད་སྤང་ལ། ཁོ་ན་རེ། ཡིད་མངོན་ཚོས་ཅན། ཤིན་ཏུ་སློབ་གྲུར་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་སྲིད་ཏེ། ཤེས་པ་ཡིན་
པའི་སྲིད་ཞེ་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སོ་སྐྱེའི་ཤེས་
པ་ཚོས་ཅན། རང་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གྲུབ་པར་ཐལ། ཤེས་པ་ཡིན་པའི་
སྲིད། འདོད་ན། སོ་སྐྱེ་ཚོས་ཅན། འཕགས་པར་ཐལ། རང་རྒྱད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱིས་
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཤེས་པ་གྲུབ་པའི་སྲིད། ཉགས་
ཁས། ཁ་ཅིག །ཡིད་མངོན་ཤིན་ཏུ་སློབ་གྲུར་མ་ཡིན་ཏེ། རང་རྣོ་རང་ལ་སློབ་གྲུར་

མི་སྲིད་པའི་སྲིད་ཏེ། རང་སློབ་རང་ལ་སློབ་གྲུར་ཡིན་པ་ལ། གཞན་ཡང་མངོན་སུམ་
མེད་པས་ན། །སློབ་ཅི་རྟགས་ལས་རྟོགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་གཞོན་གྲེད་བརྟན་པའི་
སྲིད་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། གཞུང་དེས་ཀླུ་མ་དགོག་པས་རང་སློབ་རང་ལ་སློབ་
གྲུར་ཡིན་པར་འདོད་པ་བཀག་པ་ཡིན་གྱི། རང་སློབ་ཡང་ཡིན་སློབ་གྲུར་ཡང་ཡིན་
པའི་གཞི་མཐུན་པ་འགོག་པ་མ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། རང་སློབ་ཡང་ཡིན་སློབ་གྲུར་ཡང་
ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་དུ་མ་ཡོད་པའི་སྲིད་རོ། །

ཁ་ཅིག །ཡིད་མངོན་དེ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་ཀྱང་རང་རིག་
མངོན་སུམ་གྲིས་གྲུབ་སྟེ། དེས་སྲོང་བའི་སྲིད་ཏེ། ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། དེས་ན་
ཡིད་མངོན་སློབ་གྲུར་མ་ཡིན་ཞེ་ན། འོ་ན་ཁྱོད་རང་གི་ཉིན་ཞག་གཅིག་ལ་རྣམ་རྟོག་
གི་གངས་ཇི་ཅམ་བརྒྱུས་པའི་རྟོག་པ་ཚོས་ཅན། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྲིས་གྲུབ་པར་
ཐལ། ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། འདོད་ན། སློབ་གྲུར་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་
རུས་ཏེ། སེམས་ཅན་གཞན་ལ་རྟགས་མེད་པའི། །རྣམ་རྟོག་ལ་སོགས་མི་འགྲུབ་
བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད་རོ། །གལ་ཏེ་ཡིད་མངོན་ཚོས་ཅན། ཚད་མ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། ཁྱོད་ཡིན་དུ་གྲུར་པའི་ཚད་མིན་གྱི་སློབ་ཡོད་པའི་སྲིད། འདོད་ན། མངོན་
སུམ་ཚད་མ་ལ་བཞིར་གངས་དེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། གཞུགས་འཛིན་
དབང་ཤེས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཡིན་དུ་གྲུར་པའི་ཚད་མིན་
གྱི་སློབ་ཡོད་པའི་སྲིད་ཏེ། ཡིད་སྐྱེ་ལ་སྐྱེག་པར་ཚགས་དུས་གྱི་གཞུགས་འཛིན་དབང་
ཤེས་དེ་ཁྱོད་ཡིན་པའི་སྲིད། གལ་ཏེ་དབང་མངོན་གྱི་རྒྱན་མཐར་ཡིད་མངོན་སྐྱེ་ལ།
དེའི་སྐྱེ་ལོགས་རྣམས་སུ་མི་སྐྱེ་བའི་བྱུང་བར་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱན་མཐར་དང་སྐྱེ་

ལོགས་རྣམས་སུ་ཡིད་མངོན་གྱི་རྒྱུན་གསུམ་ཚང་མ་ཚང་གི་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་
ཞེ་ན། རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། ལྷ་ལོགས་རྣམས་སུ་དབང་མངོན་རྒྱུན་ཚགས་སུ་སྐྱེ་བས་
ཡིད་མངོན་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གལ་ཏེ་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཚོས་ཅན། ཡིད་མངོན་ཡིན་
བར་ཐལ། རང་གི་བདག་རྒྱུན་ཡིད་དབང་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་གཞན་རིག་གི་
ཡིད་ཤེས་གང་ཞིག་ཉོན་པའ་མ་འཇུག་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དབང་མངོན་
གྱིས་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་བྱས་བ་ལས་བྱུང་བར་ཐལ་ལོ། །ཁྱབ་སྟེ། དེ་ཕྱིར་དབང་པོའི་
རྣམ་པར་ཤེས། །དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ལས་བྱུང་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ་ཞེ་ན།
སྐྱོན་མེད་དེ། གཞུང་དེས་ཡིད་མངོན་གྱི་མཚན་གཞི་ཅམ་བསྟན་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེ་ཚོས་ཅན། མངོན་སུམ་བཞི་སོ་གང་རུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དབང་མངོན་ཡང་མ་
ཡིན། ཡིད་མངོན་ཡང་མ་ཡིན། རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡང་མ་ཡིན། རྣམ་འགྲུབ་
མངོན་སུམ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་མངོན་སུམ་ལ་བཞེར་གངས་ངེས་བ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཚད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་བ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། རང་གི་བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་བ་
ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་གཞན་རིག་གི་ཤེས་བ་གང་ཞིག་ཉོན་པའ་མ་འཇུག་བ་
ཡིན་ན་དབང་མངོན་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། རང་གི་བདག་རྒྱུན་ཡིད་དབང་
ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་གཞན་རིག་གི་ཡིད་ཤེས་གང་ཞིག་ཉོན་པའ་མ་འཇུག་བ་
ཡིན་ན་ཡིད་མངོན་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

གསུམ་པ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ལ།

དགག་བཞག་སྤང་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་ལེ། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར། འོ་ན་སྐྱ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་དེ་རང་གི་ངོ་བོ་འཛིན་ལྷན་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ནམ། རང་གི་ངོ་བོ་གཟུང་ལྷན་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ནམ། དེ་གཉིས་གང་དུའང་མ་གཏོགས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན། དང་པོ་སྟར་ན། སྐྱ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཚོས་ཅན། རང་གི་གཟུང་ལྷན་ལ་མངོན་སུམ་དུ་ཐལ། རང་གི་འཛིན་ལྷན་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་རང་གི་གཟུང་ལྷན་དང་རང་གི་འཛིན་ལྷན་གཉིས་ལུལ་དུས་རང་བཞིན་གང་ལ་སྟོས་ནས་ཀྱང་གྲུབ་བདེ་རྗེས་གཅིག་ཡིན་པའི་སྲིད། འདོད་ན། རྟོག་གྲུབ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། རང་གི་གཟུང་ལྷན་གསལ་བར་སྤང་བར་ཐལ། དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་སྲིད། རྟགས་ཁས། དེ་གཉིས་གང་དུའང་མ་གཏོགས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་གང་དུའང་མ་གཏོགས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་གྲུབ་པའི་སྲིད། གལ་ཏེ་རྟོག་གྲུབ་དུ་ཐལ་བའི་སྟོན་མེད་དེ། རང་གི་འཛིན་ལྷན་གསལ་བར་སྤང་ལ་གཟུང་ལྷན་མི་གསལ་བར་སྤང་བའི་སྲིད་ཞེ་ན། སྐྱ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚོས་ཅན། རྟོག་མེད་དང་རྟོག་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་འཛིན་ལྷན་གསལ་བ་སྤང་ལ་གཟུང་ལྷན་མི་གསལ་བར་སྤང་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྲིད།

གཞན་ཡང་། འཛིན་ཚུལ་གཞན་གྱི། གཞུང་ཚུལ་ཚད་མ། རང་རིག་འབྲས་
 ལུང་བྱས་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་ཚུལ་གཞན་འཐད་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་
 པའི་རྗེས་དཔག་གིས་རང་གི་འཛིན་ཚུལ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།
 གངས་ཅན་ལོགས་ཀྱིས་སྡོ་སྒྲུང་དབང་ཤེས་ཀྱིས་བདེ་བ་སྤོང་བར་ཁས་སྐྱབས་པ་
 ལ། དབང་པོའི་སེམས་ནི་དེས་ཕྱིར་དང་། །ཞེས་གཞོན་གྱི་དབྱུག་པ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། སྡོ་སྒྲུང་དབང་ཤེས་ཀྱིས་རང་གི་འཛིན་ཚུལ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
 གཞན་ཡང་། སྐྱ་རྟག་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཁྱོད་རང་ལོག་ཤེས་ཡིན་
 པ་དེ་སྒྲུང་བར་ཐལ། ཁྱོད་རང་གི་འཛིན་ཚུལ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པ་གང་
 ཞིག །ཁྱོད་ལོག་ཤེས་ཡིན་པ་དང་ཁྱོད་ཀྱི་འཛིན་ཚུལ་གཉིས་པོ་ཡུལ་དུས་རང་
 བཞིན་གང་ལ་སྟོས་ནས་ཀྱང་གྲུབ་བདེ་རྗེས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་
 ཁས། འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཁྱོད་རང་ལོག་ཤེས་ཡིན་པ་དེ་དེས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཁྱོད་
 རང་ལོག་ཤེས་ཡིན་པ་སྒྲུང་བའི་སྐྱབ་འཇུག་ཡིན་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་དེས་ཤེས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་ཞེན་ཡུལ་ལ་ལོག་ཤེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྐྱ་རྟག་
 འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་དེ་ལོག་ཤེས་ཡིན་པར་དེས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་
 ཅ་དེ། ཚུལ་ཤེས་བེམ་པོའི་རང་བཞིན་ལས་ལོག་ནས་རིག་པར་སྐྱེས་ཅམ་ལ་རང་
 རིག་ཏུ་འཛོག་པ་ཡིན་པས་རང་རིག་ལ་ཡུལ་མེད་དེ། མར་མེ་དེ་རང་གི་ངོ་པོ་
 གསལ་བར་སྐྱེས་ཅམ་ལ་རང་གསལ་བ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་གསལ་བྱ་གསལ་གྱི་ཐ་
 དད་མེད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། རང་རིག་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་ཡང་། གཞུང་ཚུལ་གཞན་གྱི།

འདྲིན་རྣམ་ཚད་མ། རང་རིག་འབྲས་བུར་བྱས་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མེ་
འཐད་པར་ཐལ། རང་རིག་ལ་ཡུལ་མེད་པའི་སྲིད། གཞན་ཡང་། རང་རིག་མངོན་
སྤམ་ཚད་མ་ཚོས་ཅན། རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། རྫོང་གི་ཡུལ་མེད་པའི་སྲིད། འདོད་ན། རྫོང་ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་ཐལ་ལོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞིའོ། །དང་པོ་
ནི། རང་རིག་མངོན་སྤམ་གྱི་མཚན་ཉིད། ཁ་ནང་ཁོ་ནར་སྤོགས་པའི་ཤེས་པ། རང་
རིག་མངོན་སྤམ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད། གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་གང་ཞིག །ཁ་
ནང་ཁོ་ནར་སྤོགས་པའི་ཤེས་པ། གཉིས་པ་ནི། སྡོ་སྣང་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་ལ། ཡུལ་
གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཆ་དང་། སྡོང་ཅམ་གྱི་ཆ་དང་གཉིས་ཡོད་པའི་དང་པོ་གཟུང་
རྣམ་དང་། གཉིས་པ་ནི་རང་རིག་མངོན་སྤམ་ཡིན་འོ། །འོ་ན་རང་རིག་མངོན་སྤམ་
ཡོད་པར་ཚད་མ་གང་གི་གྲུབ་ཅེ་ན། སྲིད་རང་རིག་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་དུ་མ་
གསུངས་ཀྱང་། འདིར་དྲན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རང་རིག་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་ཤེས་པར་
བྱའོ། །དེ་ཡང་སྡོ་སྣང་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་ཚོས་ཅན། རང་རིག་ཡོད་དེ། དྲན་པ་ཡོད་
པའི་སྲིད་ཞེས་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་ཚོས་གཉིས་ལྡན་གྱི་མཐུན་
དཔེ་མ་གྲུབ་པའི་སྲིད། འོ་ན་རི་ལྟར་སྐྱབ་ཅེ་ན། སྡོ་སྣང་དབང་ཤེས་ཚོས་ཅན། སྡོང་
བ་ཡོད་དེ། དྲན་པ་ཡོད་པའི་སྲིད། དཔེར་ན་གསུགས་བཞིན་ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་
བརྟེན་ནས་རང་རིག་འབྲུབ་ལྟེ། རྟགས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྡོང་བ་ཡོད་པར་གྲུབ་ལ།
སྡོང་བ་ལ་རང་སྡོང་དང་གཞན་སྡོང་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཚོད་ཅིང་། གཞན་སྡོང་
རིགས་པས་ཁེགས་པའི་སྲིད། རྟགས་མ་གྲུབ་ལྟེ། རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པས་

ཉམས་སུ་སྤོང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལ་སྤོང་བྱེད་སྤྱད་མེད་ཏུ་ཐལ་བ་དང་། ཤེས་པ་
 ཕྱི་མ་ཡུལ་ལ་འཕོ་བ་མེད་པའི་ཉེས་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། རྗེས་སུ་སྤྱེས་པ་ལ་སྤོང་བྱེད་
 རྗེས་གཞན་དགོས་སམ། མི་དགོས། མི་དགོས་ན། སྤོ་སྤྱང་དབང་ཤེས་ལ་སྤོང་བྱེད་
 རྗེས་གཞན་མི་དགོས་པར་ཐལ། དེ་གང་ཞིག །རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དགོས་
 བ། སྤོ་སྤྱང་དབང་ཤེས་སྤོང་བྱེད་སྤྱད་མེད་ཏུ་ཐལ། སྤོ་སྤྱང་དབང་ཤེས་དེ་སྤོང་བྱེད་
 རྗེས་གཞན་གྱི་སྤོང་དགོས། སྤོང་བྱེད་རྗེས་གཞན་དེ་ལའང་སྤོང་བྱེད་རྗེས་གཞན་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤོ་སྤྱང་དབང་ཤེས་ལ་སྤོང་བྱེད་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །

ཉེས་པ་གཉིས་པ་ནི། སྤོ་སྤྱང་དབང་ཤེས་ཕྱི་མ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཕྱི་རོལ་གྱི་
 ཡུལ་ལ་འཕོ་བར་མི་འགྲུང་བར་ཐལ། རང་གི་ཉེར་ལེན་ཏུ་གྲུང་བའི་ཤེས་པ་སྤྲ་མ་
 གཟུང་དོན་ཏུ་བྱས་ནས་ཉམས་སུ་སྤོང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཤེས་པ་སྤྲ་མ་གཟུང་
 དོན་ཏུ་བྱས་ནས་སྤོང་ན། རང་ལ་ཉེ་བའི་ཤེས་པ་གཟུང་དོན་ཏུ་བྱེད་པ་བོར་ནས་
 རིང་བའི་དོན་གཟུང་དོན་ཏུ་བྱེད་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ཚོད་པ་སྤྱང་བ་ནི། གལ་ཏེ་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་
 རང་རིག་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ན། རང་གི་ངོ་བོ་སྤྱོད་མིན། །དེ་ཕྱིར་དེ་ལ་ཀུན་
 མངོན་སུམ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། གཞུང་དེས་
 ཤེས་པ་ཀུན་གྱི་སྟེང་གི་འཛིན་ཀླུ་མངོན་སུམ་ཏུ་བསྟན་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 གལ་ཏེ་སྤྱོད་མི་ཉག་ཉོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚོས་ཅན། གཞན་མི་རིག་པར་ཐལ། རང་
 མི་རིག་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཅི་སྟེ་རང་དངོས་མི་རིག་ན། །རི་སྟར་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་
 རིག་ །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྤོན་མེད་དེ། དེའི་དོན་རང་གི་ངོ་བོ་འཛིན་

རྣམ་གྲིས་མི་རིག་ན་གཞན་མི་རིག་པར་བསྟན་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་སྲིད་རྡོ། །གལ་ཏེ་
ཤེས་པ་ཀུན་རང་རིག་མ་ཡིན་ན། རྟོག་པའང་རང་རིག་ཉིད་ཏུ་འདོད། །ཅེས་པ་
དང་། ཀུན་ལས་བརྒྱུས་ཀྱི་འགྲེལ་པར། འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་ལྷག་དང་
བདེ་བ་དང་སྐྱབས་བསྐྱེད་པ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་རང་རིག་པ་ནི་ཞེས་གསུངས་པ་
དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། དེ་ནི་རང་རིག་མངོན་སྲུང་གྲིས་རིག་པར་བྱ་བ་
ཡིན་པས་རང་རིག་ཅེས་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། རང་རིག་པར་བྱེད་པས་རང་རིག་ཏུ་
བཤད་པ་མིན་པའི་སྲིད།

བཞི་པ་རྣམ་འབྱོར་མངོན་སྲུང་ལ་ལྟ།

མངོད་དོན་བཤད་པ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ། དུམ་བུའི་བཞི་
གཏན་ལ་དབབ་པ། ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་རིགས་པས་སྐྱབས་པའི་ཚུལ་ལོ། །
དང་པོ་ནི། ཚད་མ་མངོད། རྣམ་འབྱོར་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་མས་བསྟན། །མ་འདྲེས་
པ་ཡི་དོན་ཙམ་མཐོང་། ཞེས་རྣམ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་མ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་
པའི་སངས་རྒྱས་གྲིས་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་བསྟན་པ་སྤྱད་རྟོགས་ནས་
གོམས་པར་བྱེད་པ་ལས། སྐྱ་སྐྱི་དང་དོན་སྐྱི་མ་འདྲེས་པའི་དོན་རང་མཚན་ཙམ་
གསལ་བར་མཐོང་བའི་ཤེས་པ་དེ་རྣམ་འབྱོར་མངོན་སྲུང་ཏུ་བསྟན་པ་ཡིན་
ནོ། །དེས་ན་མངོན་སྲིད་པའི་ལུགས་ལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣམ་
འབྱོར་མངོན་སྲུང་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གསལ་བར་སྤང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། མངོན་
སྲུང་གི་སྤང་ལུམ་ཡིན་ན་རང་མཚན་ཡིན་དགོས་ལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རང་
མཚན་མ་ཡིན་པའི་སྲིད་རྡོ། །དེས་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དོན་སྐྱིའི་ཚུལ་གྲིས་

རྟོགས་པའི་སྒྲོམ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དངོས་སུ་རྟོགས་ལ། རྣམ་འབྱོར་མངོན་
སུམ་གྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལྷགས་ལ་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་རྒྱུན་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས། གོམས་བྱའི་
དོན་ལ་གསལ་སྒྲུབ་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གསལ་བར་
སྒྲུབ་པའི་རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་བྱས་ཏེ། དེ་ཕྱིར་
ཡང་དག་ཡང་དག་མིན། །གང་གང་འིན་ཏུ་བསྐྱོམས་སྒྱུར་པ། སྐྱོམ་པ་ཡོངས་སུ་
རྟོགས་པ་ན། །དེ་གསལ་མི་རྟོག་སྒོ་འབྲས་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
འདིའི་ལན་སྒྲར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད། ཡང་དག་པའི་དོན་
བསྐྱོམས་པའི་སྟོབས་ལས་བྱུང་བའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པ་གང་ཞིག །ཡང་དག་
པའི་དོན་ལ་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བ།

གསུམ་པ་ནི། རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ལ་རྟོན་གྱི་སྐོ་ནས་དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ།
ཉན་ཐོས་དང་། རང་རྒྱལ་དང་། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་
མོ། །དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་མཐོང་ལམ། སྐོམ་ལམ། མི་སྐོབ་ལམ། གསུམ་གསུམ་ཡོད་
དོ། །ཡུལ་གྱི་སྐོ་ནས་དབྱེ་ན་གཉིས་ཏེ། ཇི་སྟེ་བ་དང་ཇི་སྟེ་དེ་བ་མཐུན་པའི་རྣམ་
འབྱོར་མངོན་སུམ་མོ། །

བཞི་པ་ལ་བཞི། བདེན་བཞིའི་གངས་ངེས། ལོ་རིམ་ངེས་པ། མཚན་གཞི།
དེ་ངེས་བྱེད་གྱི་ཚང་མ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་གཏན་ལ་
དབབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་བདེན་པ་བཞིར་ངེས་ཏེ། ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་དོར་བུ་འཁོར་

བ་ལ། རྒྱ་ཀུན་འབྲུང་བདེན་པ་དང་འབྲས་བུ་སྤྲུག་བསྐྱེད་བདེན་པ་གཉིས་སྤྱི་དེས་
ལ། རྒྱང་བྱ་སྤྱི་འཛུགས་ལས་འདས་པ་ལ་འཁོར་བ་ལས་སྐྱོལ་བའི་ཐབས་ལམ་གྱི་བདེན་
པ་དང་འཁོར་བ་ལས་སྐྱོལ་བའི་རོ་བོ་འགོག་བའི་བདེན་པ་གཉིས་སྤྱི་གྲངས་དེས་
བའི་སྤྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལོ། བདེན་པ་བཞི་ལ་རྒྱ་འབྲས་དོན་གྱི་རིམ་པ་དང་། ཡུལ་ཅན་
མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་གཉིས་ལས་འདིར་ནི་སྤྱི་མའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་
ཉེ། དང་པོར་སྤྲུག་བསྐྱེད་མངོན་པ་རྟོགས་པ་འབྲུང་། དེ་ནས་ཀུན་འབྲུང་། དེ་ནས་
འགོག་པ། དེ་ནས་ལམ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་འབྲུང་བའི་སྤྱིར། དེ་ཡང་དང་པོར་
འཁོར་བ་སྤྱི་དང་འབྲེ་བྲག་གི་ཉེས་དམིགས་བསམས་པས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་འབྲས་
འདོད་ཀྱི་སྐོ་སྤྱི་ལ། དེ་སྤྱིས་པ་ན་ཀུན་འབྲུང་ལ་སྐོར་འདོད་ཀྱི་སྐོ་བསྐྱེད་དགོས་ཉེ།
སྤྲུག་བསྐྱེད་རང་གི་རོ་བོ་ཆེར་མ་འདོན་པ་སྤྱིར་སྐོར་བའི་ཐབས་མེད་པའི་སྤྱིར་
རོ། །དེས་ན་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་རྒྱ་ཡོད་མེད་དང་རྒྱ་དེ་རྟག་གམ་མི་རྟག་སྤྱིར་དུ་དབྱེད་
བར་བྱ་སྟེ། སྤྲུག་བསྐྱེད་རྒྱ་མེད་དུ་འབྲུང་བ་དང་རྒྱ་རྟག་ན་སྤྲུག་བསྐྱེད་བརྗོད་པར་
མི་རུས་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་སྤྱིར་དབྱེད་པ་ན་དེས་འགའ་སྤྱི་བའི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྲུག་
བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡོད་པ་དང་མི་རྟག་པར་བྱུང་ལ། རྒྱ་མི་རྟག་པ་དེ་ཡང་གང་ཡིན་དབྱེད་
པ་ན་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དེ་རྒྱ་ཡིན་པར་བྱུང་སྟེ། དེ་ལས་བདག་ལ་སྟེད་པ་
འབྲུང་ལ། དེ་ལས་བདག་གི་བདེ་བ་ལ་སྟེད་པ་འབྲུང་། དེ་ལས་བདེ་བ་སྤྱིར་བྱེད་
དབང་སོགས་བདག་གི་བ་ལ་སྟེད་པ་འབྲུང་ཞིང་། བདག་གི་བདེ་བ་བསྤྲུག་པའི་
སྤྱིར་དུ་སྐོ་གསུམ་གྱི་ལས་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པ་ལས་འཁོར་བར་སྤྱི་བའི་སྤྱིར།

དེ་སྐད་ཏུ་ཡང་། གང་ཞིག་བདག་མཚོང་དེ་ལ་ཞི། །”ང་ཞེས་”⁹ ཉལ་ཏུ་ཞེན་པར་
འགྱུར། །ཞེན་པས་བདེ་ལ་སྲིད་འགྱུར་ཞིང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་སྲིད་
རྟོ། །དེ་ཉལ་དབྱུང་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀུན་འབྱུང་སྲོང་རུས་སུ་མཚོང་བར་འགྱུར་བས་
ཀུན་འབྱུང་དུས་གཉིས་པར་བརྟན། དེ་ཉལ་མཚོང་བ་ན་སྤྲུག་བསྐྱེད་འགོག་རུས་
དང་། སྤྲུག་བསྐྱེད་འགགས་པའི་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱེད་རུས་སུ་མཚོང་བས་འགོག་
བདེན་དུས་གསུམ་པར་བརྟན། འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡང་ལམ་རྒྱུད་ལ་བརྟེན་
བ་ལ་རག་ལས་པར་མཚོང་བས། ལམ་བདེན་དུས་བཞི་པར་བརྟན་པ་ཡིན་ནོ། “།¹⁰

གསུམ་པ་མཚོན་གཞི་ནི། སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་། འགྱུར་བའི་
སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་། བྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་རྣམས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་
དང་། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་
པ་དང་། སྤྲུག་བསྐྱེད་སྲངས་པའི་བྲལ་བ་ནི་འགོག་པའི་བདེན་པ་དང་། བདག་མེད་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ནི་ལམ་གྱི་བདེན་པའོ། །

བཞི་པ་ལ་གཉིས། ལོག་རྟོག་བཅུ་དྲུག་ངོས་གཟུང་བ་དང་། དེ་དང་འགལ་
བ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྲུག་བསྐྱེད་བདེན་པའི་ལོག་རྟོག་
བཞི་ནི། གཙང་བ་དང་བདེ་བ་དང་རྟག་པ་དང་བདག་ཏུ་འཛིན་པའོ། །ཀུན་འབྱུང་
བདེན་པའི་ལོག་རྟོག་བཞི་ནི། སྤྲུག་བསྐྱེད་རྒྱ་མེད་དུ་འཛིན་པ་དང་། མི་མཐུན་པའི་
རྒྱུར་འཛིན་པ་གཉིས་ལས་སྤྱི་མ་ལ་ཡང་། རྒྱ་གཅིག་འབའ་ཞིག་ལས་སྤྱི་བར་འཛིན་
པ་དང་། དབང་སྤྲུག་སོགས་ལས་སྤྱི་བར་འཛིན་པ་དང་། རང་བཞིན་རྟག་ལ་གནས་

9 ལ བཞེས་
10 འ

སྐབས་འགྲུར་བར་འཛིན་པ་ལོ། །འགོག་བདེན་གྱི་ལོག་རྟོག་བཞི་ནི། ཐར་པ་ཡེ་མེད་
 ཏུ་འཛིན་པ་དང་། ཟག་བཅས་གྱི་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་ཐར་པར་འཛིན་པ་དང་། སྐྱུག་
 བསྐལ་གྱི་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་ཐར་པར་འཛིན་པ་དང་། ཐར་པ་ཡོད་ཀྱང་སྐར་སྐར་གྱི་
 བར་འཛིན་པ་ལོ། །ལམ་བདེན་གྱི་ལོག་རྟོག་བཞི་ནི། ཐར་ལམ་ཡེ་མེད་ཏུ་འཛིན་པ་
 དང་། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཐར་ལམ་མ་ཡིན་པར་འཛིན་པ་དང་།
 བསམ་གཏན་གྱི་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་ཐར་ལམ་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། སྐྱུག་བསྐལ་
 གཏན་ནས་ཟད་པར་བྱེད་པའི་ལམ་མེད་པར་འཛིན་པ་ལོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཉེར་ལེན་གྱི་སྤྱང་པོ་ཚོས་ཅན། མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ།
 དེས་འགའ་སྐྱེ་བའི་སྲིད། སྐྱུག་བསྐལ་བའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་
 པའི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པའི་སྲིད། ལྟོང་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། འོན་གཞན་གྱི་
 བདག་གིས་སྟོང་པའི་སྲིད། བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་
 པའི་བདག་མེད་པའི་སྲིད། མེད་པ་ཚོས་ཅན། ཀུན་འབྱུང་གི་རྒྱུའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ།
 རང་འབྲས་སྐྱུག་བསྐལ་གྱི་ཅ་བ་ཡིན་པའི་སྲིད། ཀུན་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། རང་
 འབྲས་སྐྱུག་བསྐལ་ཡང་ཡང་སྐྱེད་པའི་སྲིད། རབ་སྐྱེའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲས་
 སྐྱུག་བསྐལ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བའི་སྲིད། སྲིད་པའི་སྲིད་པ་ཚོས་ཅན། རྒྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་
 ཏེ། སྐྱུག་བསྐལ་གྱི་སྣོན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་ཡིན་པའི་སྲིད། གཉེན་པོའི་སྟོབས་གྱིས་
 སྐྱུག་བསྐལ་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ཚོས་ཅན། འགོག་བདེན་གྱི་འགོག་པའི་རྣམ་པ་
 ཡིན་ཏེ། སྐྱུག་བསྐལ་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་སྲིད། ཞི་བའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ།
 ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་སྲིད། བྱ་རོམ་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། བན་

བདེའི་རོ་བོར་གྱུར་བའི་ཐར་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། དེས་པར་འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ།
སྤངས་པ་སྤྲང་མི་ལྡོག་པའི་ཐར་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་ཤེས་རབ་ཚོས་ཅན། ལམ་བདེན་གྱི་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཐར་པའི་གྲོང་
ཁྲིར་དུ་བསོད་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་སྲིད། རིགས་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། མི་
རིགས་པ་ཉོན་མོངས་པའི་དངོས་གཉེན་ཡིན་པའི་སྲིད། སྐྱབ་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ།
སེམས་གྱི་གནས་ལུགས་སྲིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྐྱབ་པའི་སྲིད། དེས་འབྲེན་གྱི་རྣམ་
པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱབ་བསྐྱལ་གཏན་ཟད་དུ་བྱེད་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་སྲིད།

ལྷ་པ་ལ་གཉིས། གཞན་ལུགས་དང་། རང་ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ལ་
བཞི། རྩེ་བྲག་པའི་ལུགས། གངས་ཅན་པའི་ལུགས། གཅེར་བུ་པའི་ལུགས། དཔྱོད་
པ་པའི་ལུགས་སོ། །དང་པོ་ནི། རྩེ་བྲག་པའི་ལུགས་ལ། རྣམ་དང་ཡོན་ཏན་ལས་
དང་སྲི། །རྩེ་བྲག་འདུ་བ་རྣམ་པ་དུག །ཅེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཚིག་
གི་དོན་དུག་ཏུ་འདུས་པར་འདོད་ཅིང་། དེའི་ནང་ནས་རྣམ་ལ་ཐམས་ཅད་སོང་བ་མ་
ཡིན་པའི་རྣམ་དང་། ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བའི་རྣམ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། འབྱུང་
བ་བཞི་དང་ཡིད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། བདག་དུས་སྲོགས་ནམ་མཁའ་བཞི་ཡིན་ནོ། །

ཡང་རྣམ་ལ་རྟག་པའི་རྣམ་དང་མི་རྟག་པའི་རྣམ་གཉིས་ལས། བདག་དུས་
སྲོགས་ནམ་མཁའ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྟག་པའི་རྣམ་ཡིན་ལ། འབྱུང་བཞི་ལ་
རགས་པ་དང་རྟུལ་སྤྲ་རབ་གཉིས་ལས། །དང་པོ་ནི། མི་རྟག་པ་ཡིན་ལ། རྩེ་མ་ནི་
རྟག་རྣམ་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་པ་ཡིན་ན་ཁོ་རྩོམ་བྱེད་ཀྱི་རྟུལ་སྤྲ་ཡོད་དགོས་པ་ལས་
མེད་པའི་སྲིད་རོ། །ཅིའི་སྲིད་རྣམ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། རང་རྒྱ་ཐུབ་པས་གཞན་ལ་རྟེན་མི་

དགོས་ཤིང་། ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་གྱི་རྟེན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡོན་ཏན་ལ་དབྱེ་ན།
གཟུགས་ནི་རོ་རེག་གངས་ཚད་དྲུང་། །སོ་སོ་དང་ལྷན་རྒྱལ་དབྱེ་དྲུང་། །གཞན་དང་
གཞན་མིན་མོ་རྣམས་དྲུང་། །བདེ་སྐྱབས་འདོད་དང་འབད་བ་དྲུང་། །སྤྱི་གཤེར་རོ་
སྐྱུལ་འདུལ་བྱས་དྲུང་། །ཚོས་དང་ཚོས་མིན་མཉེ་ཤུ་བཞི། །ཞེས་ཉེར་བཞི་ཡོད་
དོ། །ཡོན་ཏན་གྱི་རོ་སོ་གང་ཞེ་ན། །རྗེས་ལ་བརྟེན་བ་དང་། ཡོན་ཏན་གཉིས་པ་མི་
བརྟེན་བ་དང་། འཕྲོད་བ་འདུ་བའི་རྒྱ་གྲུབ་བ་དང་། རྟགས་ལ་མི་ལྷོས་བའོ། །

འོ་ན་དེ་དག་རྗེས་གང་གི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ཞེ་ན། གཟུགས་ནི་མིག་ཤེས་གྱི་
གཟུང་བྱ་ཡིན་བས་ས་སྐྱ་མེ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་། སྤེལ་སྤེལ་རྣམས་ཤེས་གྱི་
གཟུང་བྱ་ཡིན་བས་ས་སྐྱ་དང་། རོ་ནི་སྤེལ་རྣམས་ཤེས་གྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་བས་ས་སྐྱ་དང་།
རེག་བྱ་ནི་ལུས་གྱི་རྣམས་ཤེས་གྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་བས་འབྲུང་བ་བཞི་ཀའི་ཡོན་ཏན་
ཡིན་ནོ། །གངས་ནི་གཅིག་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྐྱད་འཇུག་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་
དངོས་སོ་ཞིག་གོ། །དབྱེ་ན་གཅིག་དང་དུ་མ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་དོ། །ཚད་ནི་ཆེ་རྒྱུང་
ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྐྱད་འཇུག་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་དངོས་སོ་ཞིག་གོ། །དབྱེ་ན་ཆེན་སོ་
དང་རྒྱུང་དུ་དང་རིང་སོ་དང་སྐྱང་དུ་སྟེ་བཞིའོ། །ཆེན་སོ་ལ་རྟག་པའི་ཆེན་སོ་དང་མི་
རྟག་པའི་ཆེན་སོ་འོ། །

དང་སོ་ནི། བདག་དུས་སྤོགས་ནམ་མཁའ་རྣམས་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ལ། དེ་
རྣམས་ལ་མཚོག་ཏུ་ཆེན་སོ་ཞེས་གྲང་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། རུལ་ཕྲན་གསུམ་ཡན་
ཚད་གྱིས་བརྒྱུལ་པའི་རྗེས་གྱི་ཚད་ཡིན་ནོ། །

རྒྱུང་དུ་ལ་ཡང་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་གཉིས། དང་སོ་ནི། རུལ་ཕྲན་རབ་ཡིད་

ལ་རྒྱམ་པོར་སྤང་བའི་རྣམ་གྱི་ཚད་དུ་འདོད་དོ། །གཉིས་པ་ནི་རྩལ་སྤང་བ་གཉིས་
གྱིས་བརྩམས་པའི་རྣམ་གྱི་ཚད་དོ། །རིང་པོ་ནི་རྩལ་སྤང་བ་སྤུང་ཡན་ཚད་གྱིས་
བརྩམས་པའི་རྣམ་གྱི་ཚད་ཡིན་ལ། སྤང་དུ་ནི་རྩལ་སྤང་བ་གཉིས་གྱིས་བརྩམས་པའི་
རྣམ་གྱི་ཚད་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་མཚོག་ཏུ་ཚེན་སོ་མ་གཏོགས་པའི་རྣམ་གྱི་ཚད་
རྣམས་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་གྱི་ཚད་ཡིན་ནོ། །

སོ་སོ་བ་ནི། ཀ་བྱམ་ལྟ་བུ་སོ་སོ་བའི་ཐ་སྤྲད་འཇུག་པའི་རྒྱུར་གྱུར་བའི་
དངོས་པོ་ཞིག་གོ། །ལྷན་བ་ནི། ལྷན་བའི་གནས་སྐབས་ན་སྤུང་མ་རྣམས་སྤང་བ་ལ་
འདི་རྣམས་ནི་སྤང་བའོ་སྤུང་དུ་འཛིན་པའི་སློབ་རྒྱུར་གྱུར་བའི་དངོས་པོ་ཞིག་
གོ། །ནམ་དབྱེ་ནི། སྤང་སྤང་བ་ཕྱིས་སོ་སོར་སོང་བ་ལ་བྱེ་བར་འཛིན་པའི་སློབ་རྒྱུར་
གྱུར་བའི་དངོས་པོ་ཞིག་གོ། །གཞན་ནི་བྱམ་བ་ལྟ་བུ་ཀ་བ་ལྟ་བུ་ལས་གཞན་དུ་
འཛིན་པའི་སློབ་རྒྱུར་གྱུར་བའི་དངོས་པོ་ཞིག་གོ། །གཞན་མིན་བ་ནི། བྱམ་བ་ལྟ་བུ་
རང་ལས་གཞན་མ་ཡིན་པར་འཛིན་པའི་སློབ་རྒྱུར་གྱུར་བའི་དངོས་པོ་ཞིག་གོ། །སློ་
རྣམས་ནི་འཇུག་ཤེས་ལྟ་བུ་ཡོད་པའི་ལ། དེ་རྣམས་ནི་རང་ཉིད་རིག་བ་མ་ཡིན་པར་ཡིད་
གྱི་རྣམ་ཤེས་གྱི་རིག་བྱེད་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །

བདེ་བ་ནི་སེམས་བ་དང་། སྤྱུག་བ་ནི་གཏུང་བ་དང་། འདོད་པ་ནི་འདོད་ཆགས་
དང་། ལྷང་བ་ནི་ཞེ་སྤང་དང་། འབད་བ་ནི་ཚོལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་རྣམས་ནི་བེམ་པོ་
ཡིན་ཞིང་རང་གང་ལ་ལྷན་བའི་ཡོན་ཏན་ཅན་དེ་ལས་རྣམས་ཐ་དད་བ་དང་། ཐ་སྤྲད་
པའི་ཚད་མས་རིག་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །སྤྱི་བ་ནི་ཡན་ལག་ཅན་ཁྲུང་བར་གསུམ་
ལྷན་གྱི་རྣམ་སྤང་དུ་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་ཞིག་གོ། །གཞེས་བ་ནི་རྒྱུ་ལོན་

ཉན་དང་། རྩོམ་མེད་ཡོན་ཉན་དང་། ཐུམ་བུ་ལྷ་བྱ་དང་ཚུ་མྱད་པའི་རྗེས་
ཀྱི་ཡོན་ཉན་དུ་འདོད་དོ། །

འདུས་བྱས་ལ་དབྱེ་ན། འཕྲུགས་དང་། བག་ཆགས་དང་། གནས་པ་འཛིག་པ་དང་
གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི། འབད་ཚོལ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་བྱེད་པར་ཞིག་སྟེ། དཔེར་ན།
མདའ་འཕངས་པ་འབད་ཚོལ་གྱིས་བསྐྱེད་པས་བར་དུ་ས་ལ་མི་ལྷུང་བར་བྱེད་པ་ལྟ་
བུའོ། །དེ་ཡང་མདའ་དང་འབད་ཚོལ་ལས་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ཞིག་གོ། །གཉིས་པ་
ནི། རང་རྒྱ་རྣམ་ཤེས་ལས་སྐྱེས་པ་དང་རང་འབྲས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྣམས་པའི་རོ་
པོར་གྱུར་པ་ཞིག་གོ། །དེ་ཡོད་པར་ཅིས་གྲུབ་ཅེ་ན། མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་དང་བྲན་པ་
སྐྱེ་བའི་རྟགས་ལས་འབྲུབ་སྟེ། མཐོང་ཐོས་ཀྱི་བག་ཆགས་མ་བཞག་ན་བྱིས་བྲན་པ་
སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། འབད་པས་གནས་པར་བྱས་ཀྱང་འབད་པ་
བཏང་བ་ན་སྤར་གྱི་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་འདུག་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཤིང་ཉ་ལའི་
འདབ་མ་འབད་པས་བརྒྱུངས་པ་བཏང་བ་ན་སྤར་བལྟབ་པ་བཞེན་དུ་སྤར་ཡང་འགྱུར་
བ་ལྟ་བུའོ། །ཚོས་ནི་ལྷུས་དང་མཚོན་སྤྱོད་སོགས་མ་འོངས་པ་ན་བདེ་བ་སྟེར་བར་
བྱེད་པའི་ལས་སོ། །ཚོས་མིན་པ་ནི་མ་འོངས་པ་ན་སྤྲུག་བསྐྱེད་སྟེར་བར་བྱེད་པའི་
ལས་སོ། །དེས་ན་སྐོ་དང་བདེ་སྤྲུག་འདོད་སྤང་ཚོས་དང་ཚོས་མིན་པ་དང་འབད་པ་
དང་འདུས་བྱས་ཏེ། དགུ་ནི་བདག་ཁོ་ནའི་ཡོན་ཉན་ཡིན་ནོ། །

ཐུམ་པར་བྱེ་ན། རྩོམ་མེད་དང་འདུས་བྱས་ལ་གསུམ་དུ་བྱེ་བས་བཙོ་ལྷ་ཡོད་
དོ། །འོ་ན་བདག་གི་རོ་སོ་གང་ཞེ་ན། ཡོན་ཉན་དགུ་པའི་རྟེན་བྱེད་པ་དང་། ལུས་
དབང་རྩོ་གསུམ་ལས་རོ་སོ་ཐ་དད་པ་ཡིན་པ་དང་། ཡོན་ཉན་དགུ་པོ་དེ་རང་ལ་

འཕྲོད་པའི་རྒྱ་བྱེད་པ་དང་། ཉམ་པ་དང་། ཐམས་ཅད་ལ་ཁུབ་པའོ། །འོ་ན་དེ་ལྟ་བུའི་
བདག་ཡོད་པར་ཅེས་བྱུབ་ཅེ་ན། དེ་ལྟ་བུའི་བདག་མེད་ན་ལས་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་
རྣམ་སྐྱེན་སྲོང་བ་ལོ་མེད་པ་དང་། གཞན་གྱིས་ལས་བྱས་པ་གཞན་གྱིས་སྲོང་བ་
དང་། ལས་བྱས་པ་རྒྱུད་ཐོས་པ་དང་། ལས་མ་བྱས་པ་དང་སྤང་བར་འགྱུར་བས།
ལས་བྱེད་པ་ལོ་དང་རྣམ་སྐྱེན་སྲོང་བ་ལོའི་བདག་ཉམ་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་བདག་གི་ངོ་བོ་རྟག་པ་ཡིན་ན། དེ་ལས་བྱེད་པ་ལོ་དང་རྣམ་སྐྱེན་སྲོང་བ་ལོ་
ཡིན་པར་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཉེ། བདག་གི་ངོ་བོ་རྟག་པ་ཡིན་ཀྱང་། བདག་ལ་
འདྲ་བའི་ཤེས་པ་དང་འབད་པ་ལ་སོགས་པས་ལས་བྱེད་པ་ལ་བདག་གིས་ལས་བྱེད་
པ་ཞེས་པ་དང་། བདག་ལ་འདྲ་བའི་རྣམ་ཤེས་གྱིས་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་སྲོང་བ་ལ་
བདག་གིས་བདེ་བ་སྲོང་བར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། བདག་ལ་འདྲ་བའི་མིག་གི་
རྣམ་ཤེས་གྱིས་གཟུགས་མཐོང་བ་ལ་བདག་གིས་གཟུགས་མཐོང་བར་འཛོག་པ་
བཞིན་ནོ། །གལ་ཉེ་བདག་གི་ངོ་བོ་རྟག་པ་ཡིན་ན་བདག་སྐྱེ་འཆི་བྱེད་པར་འགལ་ལོ་
ཞེ་ན། མི་འགལ་ཉེ། བདག་རྟག་ཀྱང་དེ་ལྟས་དབང་སློ་སོགས་དང་གསར་དུ་འབྲེལ་
བ་ལས་བདག་སྐྱེ་བ་དང་། དེ་དེ་རྣམས་དང་གསར་དུ་བྲལ་བ་ལས་འཆི་བར་འཛོག་
པའི་ཕྱིར་ལོ། །དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རྣམ་མཁའི་ངོ་བོ་རྟག་པ་ཡིན་ཡང་། དེ་ལ་
བརྟེན་ནས་འདྲ་འགོད་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་། གསོན་ལྷན་ཚོས་ཅན། བདག་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཉེ། སློག་
ལྷན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་བདག་ཡོད་པར་བྱུབ་
ལོ། །ལས་ལ་བརྐངས་བསྐྱམས་འདེགས་འཛོག་འཕྲོ་བ་དང་ལྷའོ། །སྤྱི་ལ་ཡོད་པ་

ཉིད་ལྟ་བུ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྲུབ་པའི་སྤྱི་དང་། བ་ལང་ཉིད་ལྟ་བུ་ཉི་ཚེ་བའི་སྤྱི་གཉིས་
སོ། །བྱེ་བྲག་ནི། སོ་སོར་མ་འདྲེས་པའི་གསལ་བ་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་ལང་སྤྱི་
གསལ་བྱེད་དུ་འདོད་དོ། །འདུ་བ་ནི་རྣམ་ལ་སོགས་པ་རྟེན་དང་བརྟེན་ཅན་དུ་འདུ་
བ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་ལང་ཚིག་གི་དོན་གཞན་ལྟ་ལས་ངོ་བོ་གཞན་དུ་འདོད་དོ། །རི་
སྲིད་ཡོན་ཏན་དགུ་ལོ་དེ་བདག་ལ་འཕྲོད་པ་འདུ་བ་དེ་སྲིད་དུ་ཚོས་དང་ཚོས་མ་ཡིན་
པའི་ལས་བསགས་ནས་བདེ་འགོ་དང་དན་འགོར་འཁོར་བར་འགྱུར་ཞིང་། བདག་
གི་བ་རྣམས་སྤྱུག་བསྐྱེད་དུ་བསྐྱོམས་ནས་ཡོན་ཏན་རྣམས་མ་ཕྱས་པར་སྦངས་ཏེ།
བདག་ཉལ་པ་འབའ་ཞིག་གཞན་པ་དེའི་ཚེ་འཁོར་བ་ལས་ཐར་པ་ཡིན་ནོ་ཟེར་དོ། །

གཉིས་པ་གངས་ཅན་གྱི་ཕྱགས་ནི། གངས་ཅན་གྱི་ཕྱགས་ལ། ཤེས་བྱ་
ཐམས་ཅད་ཉེར་ལྡར་གངས་ཤེས་པར་འདོད་ལ། ཉེར་ལྡར་གང་ཞེ་ན། བདག་ཤེས་
རིག་གི་སྤྱེས་བྱ་དང་། གཙོ་བོ་དང་། ཚེན་བོ་དང་། ར་རྒྱལ་དང་། དེ་ཅོམ་ལྟ་དང་།
དབང་བོ་བརྟུ་གཅིག་དང་། འགྱུར་བ་ལྟོ། །བདག་ཡོད་པར་གང་གིས་གྲུབ་ཅེ་ན།

སྤྱེས་བྱ་ཚོས་ཅན། བདག་ཡིན་ཏེ། བཅིང་ཐར་གྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་ཡོད་པར་གྲུབ་ཅིང་། མིག་སོགས་ཚོས་ཅན།
གཞན་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་ཤིང་བསགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་
བརྟེན་ནས་མིག་སོགས་བདག་གི་ཡོངས་སྤྱད་བྱུང་གྲུབ་ལ། དེ་ལྟར་བ་ཡོངས་སྤྱོད་
པ་བའི་བདག་ཡོད་པར་གྲུབ་ལོ། །སྤྱི་དང་གཙོ་བོ་དང་རང་བཞིན་རྣམས་རྣམ་གངས་
ཡིན་ལ། རོ་བོ་ནི་རྟུལ་ལྷན་སྦྱོར་སྦྱོབས་གསུམ་ཆ་མཉམ་པའི་གནས་སྐབས་མི་
གསལ་བར་བྱས་པའི་རོ་བོར་གནས་པ་ནི་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་གཙོ་བོ་ཡོད་པར་གང་གིས་བྱུང་ཅེ་ན། གསལ་བ་རྣམས་ཚོས་
 ཅན། ཡོན་ཏན་གསུམ་ཆ་མཉམ་བ་རྒྱས་པའི་རོ་བོ་རྒྱུར་པའི་གཙོ་བོ་ཡོད་དེ།
 རིགས་གཅིག་པའི་སྐྱོ་སྐྱོ་འཇུག་པའི་སྲིར་དང་། ཡོན་ཏན་གསུམ་གྱི་རིགས་ཆ་
 མཉམ་བ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་མཐོང་བའི་སྲིར་དང་། རྒྱ་དུ་མས་འབྲས་བུ་གཅིག་སྐྱེད་
 པའི་རྒྱས་བ་མཐོང་བའི་སྲིར་དང་། རས་གྱི་ས་བོན་ལས་ནས་གྱི་སྐྱུ་གུ་འབྱུང་ལ།
 སྐྱོ་མའི་སྐྱུ་གུ་མི་འབྱུང་བའི་དབྱེ་བ་ཡོད་པའི་སྲིར་དང་། ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་
 དབྱེར་མེད་དུ་བེམ་པར་འགྱུར་བའི་གནས་ཡོད་པའི་སྲིར། ཞེས་རྟགས་ལྡ་བཤོད་དེ།
 རྒྱད་པར་ཚད་མིར་རྗེས་འགྲོའི་སྲིར། །རྒྱས་པའི་སྐོ་ནས་འཇུག་པའི་སྲིར། །རྒྱ་དང་
 འབྲས་བུ་དབྱེར་ཡོད་སྲིར། །རང་བཞིན་སྐྱ་ཚོགས་དབྱེར་མེད་སྲིར། །མི་གསལ་བ་
 ཡི་རྒྱ་ཡོད་དོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །

སྐོ་དང་ཚེན་པོ་ཞི་མིང་གི་རྣམ་གངས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྲི་ནས་ཡུལ་དང་ནང་
 རས་སྐྱེས་བུ་གཉིས་ཀའི་གཞུགས་བརྟན་འཆར་བ་མེ་ཡོང་ངོས་གཉིས་བ་ལྟ་བུ་
 ཞིག་ཡོད་དོ། །ང་རྒྱལ་དང་སྐྱམ་སེམས་བ་ཞི་རྣམ་གངས་ཡིན་ལ། དབྱེ་ན་སྤྱིར་
 ལྟོབས་ཅན་གྱི་ང་རྒྱལ་དང་། རས་པར་འགྱུར་བ་ཅན་གྱི་ང་རྒྱལ་དང་། ལུན་བ་ཅན་
 གྱི་ང་རྒྱལ་ཉེ་གསུམ་མོ། །དེ་ཅུ་ལྟ་བུ་གཞུགས་སྐྱེ་བོ་རིག་བུ་ལྟོ། །དབང་པོ་
 བཅུ་གཅིག་ཞི། མིག་དང་ན་བ་དང་སྐྱ་དང་སྐྱེ་དང་ཕགས་པའི་དབང་པོ་སྐྱེ་སྐྱེའི་
 དབང་པོ་ལྟ་དང་། དག་དང་། ལག་བ་དང་རྒྱུ་དང་། རྒྱུ་དང་། འདོམས་གྱི་
 དབང་པོ་སྐྱེ་ལས་གྱི་དབང་པོ་ལྟ་དང་ཡིད་གྱི་དབང་པོ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །འབྱུང་བ་ལྟ་
 ཞི། ས་རྒྱ་མེ་རྒྱུང་ནམ་མཁའ་འདོ། །ཞེས་བུ་ཉེར་ལྟ་ལ། རྒྱ་ཡིན་ལ་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་

བ། ཀླུ་འབྲས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ། འབྲས་བུ་ཡིན་པ་རྒྱ་མ་ཡིན་པ། ཀླུ་འབྲས་གཉིས་
 ཀ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་སྲུ་ཡོད་དེ། དབང་རྒྱལ་ནག་པོའི་གཞུང་ལས། ཅ་བའི་རང་
 བཞིན་རྣམ་པར་འགྲུར་མིན་ལ། །ཆེན་པོ་སོགས་བདུན་རང་བཞིན་རྣམ་འགྲུར་
 ཞིང་། །བཅུ་དྲུག་པོ་ནི་རྣམ་པར་འགྲུར་བ་སྟེ། །སྐྱེས་བུ་རང་བཞིན་མ་ཡིན་རྣམ་
 འགྲུར་མིན། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལྟར། ཅ་བའི་རང་བཞིན་རྒྱ་ཡིན་གྱི་རྣམ་འགྲུར་མ་ཡིན་
 འོ། །ཆེན་པོ་སོགས་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། ཅ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་
 འབྲས་བུ་ཡིན་ལ། རང་གི་རྣམ་འགྲུར་རྣམས་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་སྲིད། བཅུ་དྲུག་པོ་ནི་
 འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། ང་རྒྱལ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་སྲིད། རྒྱ་མ་ཡིན་ཏེ།
 རང་གི་འབྲས་བུ་མི་སྲིད་པའི་སྲིད། བདག་ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བུ་ནི་རྒྱ་ཡང་མ་ཡིན་
 འབྲས་བུ་ཡང་མ་ཡིན་འོ། །

རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་འབྲུང་བའི་ཚུལ་ནི། སྐྱེས་བུ་ཡུལ་ལོངས་སྤྱོད་པར་འདོད་
 བ་སྐྱེས་པའི་ཚེ། སྐྱེས་བུའི་འདོད་པ་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་དང་སྐྱེས་བུ་གཉིས་ལྡན་
 ཅིག་ཏུ་སྦྲར་ནས་རྣམ་འགྲུར་རྣམས་འབྲིན་པར་བྱེད་དེ། གཙོ་པོ་ལས་སློབ་ཆེན་
 པོ་འབྲུང་ལ། དེ་ལས་ང་རྒྱལ་འབྲུང་། ང་རྒྱལ་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། སྤྱིང་སྤྱོབས་ཅན་
 གྱི་ང་རྒྱལ་ལས་དབང་པོ་བཅུ་གཅིག་འབྲུང་། རྣམ་པར་འགྲུར་བ་ཅན་གྱི་ང་རྒྱལ་
 ལས། དེ་ཅོམ་ལྷ་འབྲུང་ལ། དེ་ལས་འབྲུང་བ་ལྷ་འབྲུང་ངོ། །སྐུན་བ་ཅན་གྱི་ང་རྒྱལ་
 འོ། །དེ་གཉིས་ཀའི་འཇུག་བྱེད་ཡིན་འོ། །དེ་ལྟར་རི་སྲིད་དུ་རང་བཞིན་དང་སྐྱེས་བུ་
 གཅིག་ཏུ་ཞེན་ནས་ཡུལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་དེ་སྲིད་དུ་འཁོར་བ་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་
 དང་སྐྱེས་བུ་ཐ་དད་དུ་ཤེས་ནས་གོམས་པར་བྱས་པས་མངོན་ཤེས་ཐོབ་པའི་ཚེ།

མངོན་ཤེས་ཀྱིས་གཙོ་བོ་ལ་བལྟས་པས་གཙོ་བོ་སྐྱེངས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་སྐྱེས་ཀྱང་དང་
བལ་བར་འགྱུར་ལ། དེའི་ཚེ་རྒྱ་ལོག་པའི་རིམ་གྱིས་རྣམ་འགྱུར་རྣམས་ཀྱང་སྡོག་
ཅིང་། བདག་ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་ཚེ་འཁོར་བ་ལས་སྐོལ་བ་
ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

གསུམ་པ་གཅེར་བྱ་བའི་ལུགས་ནི། གཅེར་བྱ་བའི་ལུགས་ལ། ཤེས་བྱ་
ཐམས་ཅད་དོན་དགུར་འདུས་ཏེ། སྡོག་དང་། ཟག་པ་དང་། སྡོམ་པ་དང་། དེས་པར་
ཀླ་བ་དང་། འཆིང་བ་དང་། ལས་དང་། སྤྲིག་པ་དང་བསོད་ནམས་དང་། ཐར་
བའོ། །དེ་ལ་སྡོག་ནི་བདག་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྐྱེས་བྱའི་ལུགས་ཀྱི་ཚད་ཅི་ལྟ་བ་བཞིན་
དུ་ཡོད་པར་འདོད་དོ། །ཟག་པ་ནི་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བའི་ལས་ཏེ། དེའི་དབང་གིས་
འཁོར་བར་ཟག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྡོམ་པ་ནི་ཟག་པ་འགོག་པར་བྱེད་པ་སྟེ།
ལས་གསར་དུ་མི་གསོག་པའོ། །དེས་པར་ཀླ་བ་ནི། ཐམས་ཅི་ཟ་བ་དང་། ལུས་གདུང་
བ་ལ་སོགས་པའི་དཀའ་སྤུབ་ཀྱིས་སྤར་བསགས་པའི་ལས་ཀྣས་པར་བྱེད་པ་སྟེ།
ལས་ཟད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཆིང་བ་ནི། ལོག་པར་ལྟ་
བའོ། །ལས་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། ཕྱིས་སྡོང་བར་འགྱུར་བ་དང་། མིང་དང་། ལུས་
དང་། ཚེའོ། །སྤྲིག་པ་ནི་ཚོས་མིན་པའོ། །བསོད་ནམས་ནི་ཚོས་སོ། །ཐར་བ་ནི།
དཀའ་སྤུབ་ལ་སོགས་པས་སྤར་བྱས་པའི་ལས་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་བྱས་ཤིང་།
ལས་གསར་དུ་མ་བསགས་པས། འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེང་ན་འདུག་པའི་
གནས་འཛིག་རྟེན་འདུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་གདུགས་དཀའ་བོ་བྱེན་པ་བསྐྱངས་པ་ལྟ་བུ་
ཡོད་པས་དེར་འཕྲོ་བ་ཡིན་ལོ། །དེ་སྐད་དུ་འདུང་། རྒྱལ་བ་དམ་པས། །ཁ་བ་རྒྱ་སྡོམ་

མེ་ཉོག་དང་། །བཞོ་བ་མོ་ལྷ་ཉིག་མདོག་། །གདུགས་དཀར་བརྒྱང་བའི་དབྱིབས་འདྲ་
བ། །ཐར་བ་ཡིན་པར་རྒྱལ་བས་བཤད། །ཅེས་འབྲུང་ངོ་། །

བཞི་བ་དཔྱོད་པ་བའི་ལུགས་ནི། དཔྱོད་པ་བའི་ལུགས་ལ། རིག་བྱེད་ལས་གང་
སྤང་བ་ནི་རང་བྱུང་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲོ་བཏགས་ནས་མཚོན་
སྒྲིན་ལ་སོགས་པ་འབའ་ཞིག་གིས་གྲོ་བ་བོའ་བར་འགྲུང་ལ། དེ་ཡང་མཐོ་རིས་དང་
ཐར་བ་ཅམ་ཞིག་ཡོད་ཀྱི། ཐམས་⁷⁹ ཅད་མཁྱེན་པ་ནི་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲུར་བ་འདེབས་ཏེ།
ཐུབ་པ་ཚོས་ཅན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དག་སྐྱ་བའི་ཕྱིར། སྐྱོན་རྣམས་
ཟད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལུས་དང་སྒོ་དང་དབང་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྒྲུའོ། །

དེ་ཡང་རིག་བྱེད་བཞི་ཚད་མར་སྐྱ་བས་ན་རིག་བྱེད་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་ལ།
རིག་བྱེད་བཞི་ནི། སྐྱ་དག་གི་རིག་བྱེད་དང་། མིན་སྤངས་ཀྱི་རིག་བྱེད་དང་། དེས་
བརྗོད་ཀྱི་རིག་བྱེད་དང་། མཚོན་སྒྲིན་ཀྱི་རིག་བྱེད་དོ། །རིག་བྱེད་དེ་དག་གི་བརྗོད་
བྱའི་དོན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དེས་པ་ཡིན་གྱི། འདོད་པའི་དབང་གིས་དོན་གང་ཡང་
རུང་བ་ལ་འཇུག་པ་མིན་ནོ། །དེས་ན་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་རྣམས་ཚོས་ཅན། བདེན་པའི་
དོན་ཅན་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་བུས་མ་བུས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུགས་གཅིག་བདེན་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་འདོད་དོ། །གཞན་ཕྱི་འདི་རྣམས་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་བུང་
ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་འདུ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ལ་བརྟེན་པའི་
འགལ་འདུ་ནི། འཁོར་བའི་སྐྱེ་འཆིས་བསྐྱས་པའི་སྐྱག་བསྐྱལ་རྒྱུ་ཚད་པར་འདོད་
པ་དང་། དེ་དག་གི་རྩ་བ་གང་ཟག་གི་བདག་དང་། གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་ཉག་པར་

༧༡ ཀྱི་ཁམས་

འདོད་པ་འགལ་ཉེ། རྒྱ་མ་ལོག་པར་འབྲས་བུ་མི་སྣོག་ཅིང་། ཉག་དངོས་དུས་ནས་
ཡང་མི་སྣོག་པའི་སྲིར་རྟོ། །རྣམ་བུང་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་འདུ་ནི། སྤྱག་བསྐྱལ་
འགལ་པའི་ཐར་པ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་རིགས་པས་བྱལ་
པ་འགལ་ཉེ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡོད་ན་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་མི་འདོད་
བཞིན་དུ་འཁོར་གྱིས་འབྱུང་བའི་སྲིར་རྟོ། །

དཔྱོད་པ་པའི་འགྲུལ་འགོག་བྱེད་རྒྱས་པར་ཅ་བའི་གཞུང་ལས་བཤད་ལ།
འདིར་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོ་རྟག་པ་གཟུང་དོན་
དུ་གསལ་བ་ལ། གཞོན་བྱེད། མོ་ནི་སྐྱེས་བུའི་རྟེན་ཅན་མིན། ཞེས་པའི་དོན་བཤད་
པར་བྱ་སྟེ། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་ཚོས་ཅན། ཉག་དངོས་ཡིན་པར་
ཐལ། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོ་རྟག་པའི་ཉན་ཤེས་ཚོས་ཅན། ཉག་དངོས་ཡིན་པར་
ཐལ། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོ་རྟག་པའི་ཉན་ཤེས་ཚོས་ཅན་དུ་གསལ་བའི་སྲིར། འདོད་ན། སྐྱེས་
བུ་ལ་མི་བརྟེན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པས་སློ་ཐམས་ཅད་
སྐྱེས་བུ་ལ་མི་བརྟེན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་འདོད་ན། མོ་ནི་སྐྱེས་བུའི་བརྟེན་ཅན་མ་ཡིན་
པའི་རྟག་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ། ཁས་སྐྱུངས་མཛོན་སྐྱུམ་གྲགས་པ་དང་རྗེས་སུ་
དབག་པས་ཅིག་ཅར་དུ་གཞོན་དོ། །རི་ལྟར་གཞོན་ན། དཔྱོད་པ་པས་སློ་རྣམས་
སྐྱེས་བུ་ལ་མི་བརྟེན་པར་ཁས་སྐྱུངས་པས་ཁས་སྐྱུངས་འགལ་བས་གཞོན་དེ།
དཔྱོད་པ་པས་སློ་ཐམས་ཅད་སྐྱེས་བུའི་ཡོན་ཏན་དུ་ཁས་སྐྱུངས་ཤིང་། ཡོན་ཏན་
ཡང་ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་བརྟེན་པར་ཁས་སྐྱུངས་པའི་སྲིར་དང་། ཉེས་རྣམས་སྐྱེས་བུ་
ལ་བརྟེན་སྲིར། །ཞེས་ཉེས་བ་ཆགས་སོགས་རྣམས་སྐྱེས་བུ་ལ་བརྟེན་པར་ཁས་
སྐྱུངས་པའི་སྲིར་རྟོ། །

སློ་ཉན་ཤེས་མ་བྱས་པར་ཁས་སྦངས་པའི་དོན་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོན་
 དེ། ཉན་ཤེས་དེ་དབང་ཡིད་སོགས་རྒྱུན་གསུམ་ཚོགས་པའི་སྐབས་ལ་ལར་སྐྱེ།
 རྒྱུན་གསུམ་མ་ཚོགས་ན་མི་སྐྱེ་བར་སྤོང་བས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཤེས་སྐྱེས་སུས་
 མ་བྱས་པའི་ཐ་སྙད་ལ། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གིས་གཞོན་དེ། དེ་ལ་རིག་བྱེད་
 གི་སྐྱ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་ཚོས་ཅན། སྐྱེས་སུས་བྱས་ཏེ། དབང་ཡིད་དང་ལྡེ་རྐལ་གི་
 ཚོལ་བ་སོགས་པའི་འདོགས་བྱེད་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལོག་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་གཞོན་པའི་ཕྱིར། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་
 ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་རྟག་པའི་དག་ཏུ་ཁས་སྦངས་པ་ལ་གྲགས་པས་གཞོན་དེ། དེ་ལ་
 དག་ཐམས་ཅད་འདོད་པའི་དབང་གིས་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་སུང་དུ་རྟོགས་པའི་
 གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་གཞོན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་མངོན་རྗེས་གྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་ན། གྲགས་པས་གྲུབ་པས་ཁྲུབ་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་གྲགས་པས་གཞོན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། གྲགས་པ་ཞེས་པ་གྲགས་
 པའི་ཚད་མ་ལ་འདོད་དམ། འདིག་རྟེན་པ་ལ་དེ་ལྟར་གྲགས་པ་ལ་འདོད། དང་པོ་
 ལྟར་ན། དངོས་སྟོབས་གྱིས་གྲུབ་ན་འདོད་པ་ཅོམ་གྱིས་གྲུབ་པས་ཁྲུབ་པར་ཐལ།
 མངོན་རྗེས་གྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་ན་གྲགས་པའི་ཚད་མས་གྲུབ་པས་ཁྲུབ་པའི་
 ཕྱིར། ཚད་མ་བཞི་པོ་གཞོན་ཡུལ་སོ་སོར་བརྟན་པའང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་
 ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། གྲགས་པས་གཞོན་པ་དམ་བཅའི་སྐྱོན་ཡིན་ནམ་མིན། མིན་
 ན། དམ་བཅའ་ཡང་དག་ཡིན་ན་གྲགས་པས་མི་གཞོན་པ་ཞིག་དགོས་པ་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། མངོན་སུམ་དོན་དང་རྗེས་དཔག་དང་། །ཡིད་ཆེས་གྲགས་

བས་མ་བསལ་བ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །

གྲགས་པས་གཞོན་པ་དམ་བཅའི་སྐྱོན་ཡིན་ན། བྱམ་པ་ལྷལ་དུས་རང་བཞིན་མ་
འདྲེས་པར་དམ་བཅས་པ་ལ་གྲགས་པས་གཞོན་པར་ཐལ། འདིག་རྟེན་ན་སྔ་ཤེའི་བྱམ་
པ་སྤྱི་རྫོ་ཡོད་པར་གྲགས་པའི་སྤྱིར། རྒྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། བྱམ་པ་ལྷལ་དུས་མ་
འདྲེས་པར་དམ་འཆའ་བ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལ་གྲགས་པས་གཞོན་པའི་སྤྱིར།
རྒྱབ་རྟགས་ཁས། གཞན་ཡང་། འདིག་རྟེན་པ་ཡིན་ན་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་པ་བྱང་
བས་རྒྱབ་པར་ཐལ། མངོན་རྗེས་ཀྱིས་གྲུབ་ན་འདིག་རྟེན་པ་ལ་གྲགས་པས་རྒྱབ་པའི་
སྤྱིར། འདིར་ཁས་སྤངས་ཀྱིས་གཞོན་པ་ནི། ཁས་སྤངས་སྔ་སྤྱི་འགལ་བས་གཞོན་པ་
ཡིན་གྱི། ཁས་སྤངས་པའི་ལུང་གིས་གཞོན་པ་མིན་ཏེ། རྫོ་སྐྱེས་བུ་ལ་མི་བརྟེན་པ་ལུང་
གི་བསལ་བ་ཡིན་ན། རྫོ་སྐྱེས་བུ་ལ་བརྟེན་པ་ཤིན་ཏུ་སྐློག་གྲུར་དུ་ཐལ་བའི་སྤྱིར་
རོ། །སྤྱིར་ཁས་སྤངས་ཀྱིས་གཞོན་པ་དང་མངོན་སུམ་ཀྱིས་གཞོན་པ་གཉིས་གཞི་
གཅིག་ལ་འཇུག་པ་མི་འགལ་ཏེ། སྤར་སྤྱ་གཉན་བྱར་ཁས་སྤངས་ནས་དེ་མ་དོར་
བཞིན་དུ་སྤྱ་གཉན་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཁས་སྤངས་པ་ལྟ་བུ་ལོ།⁹⁹ །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ་གཉིས། ཐར་པ་རིགས་པས་བསྐྱབ་པ་དང་།
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རིགས་པས་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཚོས་དེའི་
རྒྱའི་རིགས་ལ་གཞོན་བྱེད་སྟོབས་ལྡན་ཡོད་ན། ཚོས་དེ་རྒྱུ་ཆད་པ་སྤིད་པས་རྒྱབ།
དཔེར་ན་གང་རེག་ལ་གཞོན་བྱེད་སྟོབས་ལྡན་པ་ཡོད་པས་གང་འབྲས་སྤྱ་ལོང་བྱེད་
རྒྱུ་ཆད་པ་སྤིད་པ་བཞིན། ལྷག་བསྐྱལ་གྱི་རྒྱའི་རིགས་ལ་གཞོན་བྱེད་སྟོབས་ལྡན་པ་

ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀླུ་ཚད་པའི་ཐར་པ་
ཡོད་པར་གྲུབ་པའོ། །རྟགས་འདིའི་ཁྲབ་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ལ། རྩོགས་ཚོས་
དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པས་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ཚུལ་ནི། ལུལ་གྱི་གནས་སུགས་ལ་བྱིན་
ཅི་ལོག་ཏུ་ལྷགས་པའི་སྐོ་ཡིན་ན། གནོད་བྱེད་སྟོབས་ལྡན་ཡོད་པས་ཁྲབ། དཔེར་ན་
དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་དུ་བ་མེད་པར་འདྲིན་པའི་སྐོ་བཞིན། གང་ཟག་གི་བདག་འདྲིན་དེ་
ཡང་ལུལ་གྱི་གནས་སུགས་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ལྷགས་པ་ཡིན་ནོ། །

རྟགས་འདིའི་ཁྲབ་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ལ། རྩོགས་ཚོས་གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་སྐྱབ་པའི་རིགས་པས་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ཟག་གི་བདག་འདྲིན་ལ་
གནོད་བྱེད་ཡོད་པས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཚུལ་གནོད་བྱེད་ཡོད་པར་གང་གིས་འགྲུབ་
ཅི་ན། འགྲུབ་སྟེ་གང་ཟག་གི་བདག་འདྲིན་དེ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཙ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཉེ།
གང་ཞིག་བདག་མངོན་དེ་ལ་ནི། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གང་ཟག་གི་བདག་འདྲིན་
ལས་བདག་དང་མི་འགྲུལ་བར་འདོད་པའི་སྟེད་པ་སྟེད་ལ། དེ་ལས་བདག་གི་བདེ་
བ་ལ་སྟེད་པ་སྟེ། དེ་ལས་བདག་གི་བདེ་བ་སྐྱབ་བྱེད་དབང་སོགས་བདག་གི་བ་
དང་། བྱི་རོལ་གྱི་ཟས་གོས་སོགས་ལ་སྟེད་པ་སྟེ། དེས་སྟོ་གསུམ་གྱི་ལས་
མངོན་པར་འདུས་བྱས་པ་ལས་འདོད་པའི་དོན་མཐོབ་པ་དང་། མི་འདོད་པའི་དོན་
ཐོབ་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་བའི་བྱིར། དེས་ཆེ་འདིའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་གང་ཟག་གི་
བདག་འདྲིན་གཉིས་ཀྱི་འགྲུས་སུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །འཆི་ཁའི་སྟེད་པས་སྟེད་པ་བྱི་
མ་མཚམས་སྟོར་བར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས། གང་ཟག་གི་བདག་འདྲིན་
དང་ཆེ་བྱི་མའི་སྤྱག་བསྐྱེད་གཉིས་ཀྱི་འགྲུས་སུ་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གི་གྲུབ་

བ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་ལ་སྲིན་ཅི་ལོག་ཏུ་
ལྷགས་པའི་སྣོ་ཡིན་པར་གང་གིས་སྲུབ་ཅི་ན་འདི་ལ་དགག་བྱ་གང་ཟག་གི་བདག་
ངོས་གཟུང་བ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རིགས་ལས་སྦྱུབ་པ་དང་། གང་ཟག་
གི་བདག་མེད་ཉམས་སྲུ་ལེན་པའི་རྩུམ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སྣོ་ལྷན་སྦྱེས་འདི་ལ་སྤང་
ངོའི་ཚོགས་རྒྱན་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་རང་དབང་བའི་གང་ཟག་ཏུ་ཞེན་པ་ཞིག་
ཡོད་ལ། བདག་འཛིན་དེས་གང་ཟག་དེ་སྤང་པོ་ལ་བཏགས་པ་ཙམ་དང་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་ལ་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་འཛིན་པ་མིན་ཏེ། ད་ལྟའི་སྤང་པོ་དང་རྣམ་ཤེས་མི་
གསལ་བ་འདི་དང་། སྤང་པོ་དང་རྣམ་ཤེས་ཁྱད་པར་ཙན་གཞན་”བརྗེ་ས་”^{༡༩} ལྷུང་ན་
བརྗེ་བ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དེའི་ཞེན་ཡུལ་རང་
དབང་བའི་གང་ཟག་ཡོད་ན་དེ་དགག་བྱར་གྱུར་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། རང་དབང་བའི་གང་ཟག་ཚོས་ཙན། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ།
སྤང་པོ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་ཡང་མ་སྲུབ། རང་བཞིན་ཐ་དད་དུ་ཡང་མ་སྲུབ་
པའི་ཕྱིར། དེ་སྦྱབ་པ་ལ་སྤང་པོ་ཚོས་ཙན། རང་དབང་བའི་གང་ཟག་དང་རང་བཞིན་
གཅིག་ཏུ་མ་སྲུབ་སྟེ། རྒྱ་རྒྱེན་གྱི་གཞན་དབང་ཙན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚོས་ཙན། དེ་
དང་རང་བཞིན་ཐ་དད་དུ་མ་སྲུབ་སྟེ། རང་བཞིན་ཐ་དད་དུ་སྲུབ་ན་ཚད་མས་
དམིགས་སྲུ་རུང་བ་ལས་དེ་ལྟར་དུ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་གཏན་
ཚོགས་གཉིས་པོ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཀུན་བཏགས་གྱི་ཞེན་

༡༩ བརྗེ་ས་

ལུལ་རྣམ་པར་བཅད་པའི་སྤྱུག་བསྐྱེལ་བདེན་པའི་ཁྱད་ཚོས་སྣོད་བདག་མེད་གཉིས་
གྲུབ་ལ། ཅ་བའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཞེན་
ལུལ་རྣམ་པར་བཅད་པའི་བདག་མེད་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། དང་པོར་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་པོས་གཟུང་ལ་གང་ཟག་
གི་བདག་མེད་སྐྱེལ་པའི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་དབང་བའི་གང་ཟག་ཅུང་ཟད་
ཀྱང་མེད་དོ་སྐྱེས་དུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་མཉམ་པར་འཛོག་ཅིང་། དེ་ལས་ལངས་པའི་
ཚོ་གང་ཟག་འདི་སྤང་བོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱས་
ནས་མཉམ་རྗེས་གཉིས་སུ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས། སྤྱུག་བསྐྱེལ་གཉེན་པོའི་
སྣོབས་ཀྱིས་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་དེ་ཉིད་ཟར་པ་དང་འགོག་བདེན་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་
ཚོས་མཚོག་གིས། དེས་པར་ལེགས་པའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ནི་འགོག་
པའོ། །ཞེས་པའི་དོན་དུ་བསམས་ནས་འགོག་བདེན་ཡིན་ན་ཤེས་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་
བོ་ཞེས་ཟེར་དོ། །དེ་ནི་མི་རིགས་ཉེ། འགོག་བདེན་ལན་ཅིག་ཐོབ་ཕྱིན་ཆད་འཁོར་
བ་ཇི་སྲིད་མ་སྣོངས་ཀྱི་བར་དུ་དེས་འཛོག་མིན་པར་རྒྱུན་མི་ཆད་ལ། འགོག་བདེན་
དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ལ་དེ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གཉེན་པོའི་སྣོབས་ཀྱིས་
སྤང་བུ་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ཞིག་ཡོད་དམ་མེད། མེད་ན། དེས་ལེགས་ཀྱི་རང་བཞིན་
དུ་གྱུར་པའི་སེམས་མེད་པར་འགྱུར་ལ། ཡོད་ན་དེས་ལེགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་
པའི་སེམས་ལ་འགོག་བདེན་དུ་བཏགས་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། གཉེན་པོའི་སྣོབས་
ཀྱི་སྤང་བུ་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་དེ་ཉིད་འགོག་བདེན་དུ་ཁས་སྤངས་པས་ཚོག་པའི་
ཕྱིར། མ་ཁྱབ་སྟེ། བྲལ་བ་དེ་ཉིད་འགོག་བདེན་དང་སེམས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

ཞེ་ན། མི་རིགས་ཏེ། དེ་ཉིད་འདུས་མ་བྱས་པའི་བྱིད། ཚོས་མཚོག་གི་འབྲེལ་པའི་
དོན་ནི། སེམས་ཀྱི་སྣང་གི་ངེས་ལེགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་བྲལ་བ་དེ་འགོག་
བདེན་ཡིན་ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། གང་གཞོན་བྱེད་སྟོབས་ལྡན་ཡིན་ན། དེའི་རིགས་ལ་གཞོན་བྱ་
མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ་ཚོགས་པ་ཡོད་པས་ཁྱེད། དཔེར་ན།
གཞོན་བྱེད་མེ་སྟོབས་ལྡན་པ་དེ་གཞོན་བྱ་གང་རེག་མཐའ་དག་ཟད་པ་དང་ལྡན་ཅིག་
ཏུ་ཚོགས་པ་བཞིན། བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་
ཤེས་འདི་ཡང་གཞོན་བྱེད་སྟོབས་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་
དེ་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་དེ་རྗེ་མ་མཐའ་དག་ཟད་པ་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ་ཚོགས་པ་ཡོད་པར་
གྲུབ་ལ། རྗེ་མ་མཐའ་དག་ཟད་པ་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ་ཚོགས་པའི་བདེན་བཞིའི་གནས་
ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ལ་ཀུན་མཁྲེན་ཞེས་བརྗོད་དོ། །

གཞན་ཡང་། རྣམ་འཁྲོར་མངོན་སུམ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་ལ་གཉིས། ལྷང་
ཟེན་གྱི་རྣམ་འཁྲོར་མངོན་སུམ་དང་། འབྲུང་འབྲུང་གྱི་རྣམ་འཁྲོར་མངོན་སུམ་སྐྱབ་
པའི་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། བཀའ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་པོ་ཚོས་ཅན། རང་
རྒྱ་མཁྲེན་པ་རྣམ་དག་སྟོན་དུ་སོང་སྟེ། རྗོད་པ་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་བྱིད། ཞེས་པའི་
རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲུབ་པོ། །འོ་ན་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་སྟོན་པའི་སོ་སྐྱེའི་
ཚོག་ཚོས་ཅན། རང་རྒྱ་མཁྲེན་པ་རྣམ་དག་སྟོན་དུ་སོང་བར་ཐལ། རྗོད་པ་རྣམ་དག་
ཡིན་པའི་བྱིད། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ལ་མཁྲེན་པ་རྣམ་དག་མེད་པའི་
བྱིད། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། མཁྲེན་པ་རྣམ་དག་སྟོན་དུ་སོང་བར་བསྐྱུབས་པས་རྣམ་

འགྲོང་མངོན་སུམ་འགྲུབ་པ་ལ་མི་མན་བར་འགྲུང་རོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། སྐྱིད་
མཁའའི་པ་རྣམ་དག་སྐྱོན་དུ་སོང་བར་བསྐྱབ་པ་ཡིན་གྱི། རང་རྒྱུད་ལ་མཁའའི་པ་རྣམ་
དག་སྐྱོན་དུ་སོང་བར་བསྐྱབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཚེས་ཅན། གོམས་བྱེད་ཀྱི་
ཡན་ལག་དང་མ་གྲུལ་ན་རང་འབྲས་གསལ་ལ་མི་རྟོག་པའི་སྐོ་འབྲུང་དུ་ཅུང་སྟེ།
རྟེན་བརྟེན་ཞིང་གོམས་ཟེན་འབད་ཚེས་བསྐྱར་མ་ལ་མི་སྟོས་པའི་སེམས་ཀྱི་ཚེས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའང་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ནི་བདག་མེད་སྐྱབ་པའི་
རིགས་པས་འགྲུབ་པ་ཡིན་ལ་རྟེན་ནི་སེམས་ཡིན་ལ། དེ་བརྟེན་བ་ནི་རིག་པའི་ཡ་
མཐའ་དང་མ་མཐའ་ཐུག་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པས་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །རི་ལྟར་
འགྲུབ་ན། མངལ་དུ་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་སེམས་ལ་རྒྱ་ཡོད་མེད་གཉིས་སུ་ངེས་ལ།
མེད་པ་ལ་ངེས་འགའ་སྐྱེ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་གཞོན་པས་རྒྱ་ཡོད་པར་གྲུབ། རྒྱ་དེ་ཡང་
རྟག་མི་རྟག་གང་ཅུང་དུ་ཁ་ཚོན་ཚོད་ལ། རྟག་དངོས་རྒྱུར་མི་འཐད་དེ། དེ་དང་རྗེས་
སུ་འགོ་སྟོག་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྒྱ་མི་རྟག་པར་ངེས་ལ། དེ་ལ་ཡང་བེམ་
པོ་དང་རིག་པ་གཉིས་ལས་བེམ་པོས་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་མི་བྱེད་དེ། ཉང་གི་བེམ་པོ་
དང་ཕྱིའི་བེམ་པོ་གང་གིས་ཀྱང་ཉེར་ལེན་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དབང་སོགས་ངེ་ངེ་
བ་དང་ཚོགས་པ་གང་གིས་ཀྱང་ཉེར་ལེན་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟུམ་ཐུན་དང་
ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྗེས་གང་གིས་ཀྱང་ཉེར་ལེན་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རིག་པས་
ཉེར་ལེན་བྱེད་པར་གྲུབ་ལ། གཞན་གྱི་རིག་པས་ཉེར་ལེན་མི་བྱེད་དེ། བྱེད་ན་མ་མ་
སྐོ་གསལ་བ་ལ་བྱ་ཚེ་ཡང་སྐོ་གསལ་བས་བྱུབ་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རང་

གི་རིག་པས་ཉེར་ལེན་བྱེད་པར་བྱུང་ཤོ། །དེ་ལྟར་ན། མངལ་དུ་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་
རིག་པ་ཚོས་ཅན། རིག་པ་སྲ་མ་སྲོན་དུ་སོང་སྟེ། རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་
ད་ལྟར་གྱི་རིག་པ་འདི་བཞིན། ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས། རིག་པའི་ཡ་མཐའ་
ཐུག་མེད་དུ་བྱུང་ལ། ལུས་ལ་སྲེད་བཅས་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་འཆི་ཁ་མའི་སེམས་ཚོས་ཅན།
སེམས་སྤྱི་མ་མཚམས་སྦྱར་བ་ཡིན་ཏེ། ལུས་ལ་སྲེད་བཅས་ཀྱི་སེམས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དཔེར་ན་ད་ལྟར་གྱི་རིག་པ་འདི་བཞིན་ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་རིག་
པའི་མ་མཐའ་ཐུག་མེད་དུ་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

ཁ་ཅིག་རྟེན་བརྟེན་ཞིང་གོམས་ཟིན་ལུས་ཀྱི་འབད་ཚོལ་བསྐྱར་མ་ལ་མི་
སྣོས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་གསལ་སྣང་
འབྱུང་རུང་དུ་བསྐྱབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་མ་རྟོགས་པའི་སྐྱེས་བུའི་རྒྱུད་ལ་
གསལ་སྣང་འབྱུང་རུང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །གསལ་སྣང་འབྱུང་ངེས་སུ་བསྐྱབ་པ་མིན་
ཏེ། དེ་ལྟར་དུ་བསྐྱབ་པར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གོམས་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་
མ་བྲལ་ན། གསལ་སྣང་འབྱུང་བར་ངེས་ཏེ། ཞེས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།
བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་གསལ་སྣང་འབྱུང་བར་ངེས་
པར་ཐལ། ཁྱོད་ལས་གསལ་སྣང་འབྱུང་བར་ཚད་མས་བྱུང་པའི་ཕྱིར་འོ། །

ལོག་སྤྱོད་མཛོན་སུམ་ལྟར་སྣང་བཤད་པ་ལ།

ཚད་མ་མཛོན། འཇུལ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་བ་དང་། །རྗེས་དཔག་རྗེས་སུ་
དཔག་ལས་བྱུང་། །འབྲུག་དང་མཛོན་འདོད་ཅེས་བྱའོ། །མཛོན་སུམ་ལྟར་སྣང་རབ་
རིབ་བཅས། །ཞེས་སྤྱི་བ་རྒྱ་ལ་རྒྱུར་འདོད་ཀྱི་རྟོག་པ་ལྟ་བུ་འཇུལ་བའི་ཤེས་བ་དང་།

འདི་ནི་བྱུལ་པའོ་སྐྱམ་པའི་རྟོག་པ་ལྟ་བུ་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཤེས་པ་དང་། རྗེས་དཔག་ནི་
རྟགས་འཛིན་སེམས་དང་། རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་བྱུང་བ་རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་
དང་། འདས་པའི་དོན་བློ་པའི་ཤེས་པ་དང་། མ་འོངས་པའི་དོན་མངོན་པར་འདོད་
པའི་ཤེས་པ་སྟེ། རྟོག་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་བུག་དང་། རྟོག་མེད་མངོན་སུམ་ལྟར་
སྣང་གཅིག་སྟེ། མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་བདུན་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

བསྟན་པའི་དགོས་པ་གང་ཞེ་ན། དེགས་སྟོང་། མངོན་སུམ་དང་ནི་རྗེས་སུ་
དཔག་། ལྟར་སྣང་བཅས་པ་བདག་རིག་ཕྱིར། །སྐྱབ་པ་དང་ནི་སུན་འབྲིན་པག། ལྟར་
སྣང་བཅས་པ་གཞན་རྟོགས་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་རྟོག་གའི་ཚིག་དོན་བརྒྱད་
ཀྱི་ནང་ནས་ལྟར་སྣང་བཞི་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ནི། ལྟར་སྣང་བཞི་པོ་དེ་ཡང་དག་
ཏུ་འཇུག་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་ན་མི་འདོད་པའི་དོན་འཛོལ་ཅིང་འདོད་པའི་དོན་
མི་འཛོལ་བས་ལམ་གྱི་གོལ་ས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་སྲིད་ཡིན་ལ། ལྟར་པར་དུ་འདིར་
མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ནི། སྟོབ་དཔོན་སྟོགས་སྐྱང་གིས་མ་
འཇུག་པ་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་དངོས་སུ་མ་གསུངས་ཀྱང་། སྲིད་
བཏང་དམིགས་བསལ་གྱི་ཚུལ་དུ་བསྟན་པ་དང་། རང་ཉིད་ཀྱིས་མ་འཇུག་པ་མངོན་
སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་བསྟན་པ་གཉིས་དགོངས་པ་མཐུན་པར་བྱ་བའི་སྲིད་
དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཚད་མ་མདོར། མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་བདུན་བསྟན་པའི་
དགོས་པ་ནི། རྟོག་བྲལ་གྱི་རྣམ་པར་བཅད་བྱ་རྟོགས་པའི་སྲིད་དུ་རྟོག་པ་མངོན་
སུམ་ལྟར་སྣང་བུག་དང་། མ་འཇུག་པའི་རྣམ་པར་བཅད་བྱ་རྟོགས་པའི་སྲིད་དུ་རྟོག་
མེད་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་གཅིག་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཡང་རིགས་པ་ཅན་བས་རྟོག་པའི་བྱུང་བར་འགའ་ཞིག་མངོན་སུམ་དུ་
 འདོད་བསམ། དེ་རྟོག་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་དུ་སྐྱབ་པའི་མཐུན་དཔེར་ཤེས་
 བར་བྱ་བའི་སྲིད་དུ་རྟོག་པ་སྲི་མ་བཞི་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། རྟོག་པ་མངོན་སུམ་
 ལྟར་སྣང་དུ་སྐྱབ་པའི་ཚོད་གཞི་ཤེས་པའི་སྲིད་དུ་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་དང་།
 ཀུན་རྫོབ་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་རྣམ་འགྲེས་དུ་རྟོག་པ་
 སྲི་མ་བཞི་པོ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ནས་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། རང་
 ལུས་སློབ་ཏུ་གྱུར་པའི་རྩལ་གྲིས་འདྲེས་བར་མཚུངས་པའི་སྲིད་དང་། རྟོག་པ་
 མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་དུ་སྐྱབ་པའི་མཐུན་དཔེར་རིགས་གཅིག་པའི་སྲིད་
 རོ། །རྟོག་པ་སྲི་མ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ནས་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་
 ཞེ་ན། རིགས་པ་ཅན་བསམ། སྲིག་རྒྱ་ལ་རྒྱར་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་མངོན་སུམ་པ་
 ཡིན་ཡང་དབང་ཤེས་སུ་འདོད་ལ། ཀུན་རྫོབ་པའི་ཤེས་པ་དབང་པོའི་མངོན་
 སུམ་དུ་འདོད་བསམ། རྟོག་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་དུ་སྐྱབ་པའི་ཚོད་གཞི་དེ་ལ་
 མི་འདྲ་བའི་ཆ་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་ཤེས་པའི་སྲིད་དུ་སྲི་མ་གཉིས་པོ་སོར་བསྟན་
 བ་ཡིན་ནོ། །རྟོག་མེད་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ནི། མ་འཇུག་
 བ་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་གྱི་རྒྱར་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་ཏེ། ཚད་
 མ་མཛོད། མིང་དང་རིགས་སོགས་སྦྱོར་བ་ཡི། རྟོག་པ་དང་བྲལ་མངོན་སུམ་
 མོ། །ཞེས་མ་འཇུག་བ་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་གྱི་རྒྱར་དུ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་
 གྱང་། མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་རབ་རིབ་བཅས། ཞེས་རབ་རིབ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་
 དེ། རྟོག་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་གི་སྤེ་ཚན་པས་སོགས་སུ་བསྟན་བས་རྟོག་

བ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུབ་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་ཅུས་ལ། མངོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུབ་ཏུ་
བསྐྱོན་པས་རྟོག་མེད་ཡིན་ཡང་འབྲུལ་ན་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་རྟོགས་
ཅུས་པའི་སྲིད་རོ། །

གཉིས་པ་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་གཉིས།

གཞན་སྤྲུགས་དགག། །དང་སྤྲུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱ་
བ་ན་རེ། གཞུགས་སོགས་གཞུག་བྱ། རྟེན་བཅས་ཀྱི་དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་པ་ཚད་
མ། དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་དོན་རྟོགས་འབྲས་བུ་ཞེས་ཟེར།⁷⁶ རྟེན་བཅས་ཀྱི་དབང་པོ་
གཞུགས་ཅན་པ་ཚོས་ཅན། དོན་རྟོགས་འཛོག་ཅུས་ཀྱི་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
དོན་རྟོགས་པ་དང་མ་རྟོགས་པའི་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཕྱུག་མོང་གི་རྒྱ་ཡིན་པའི་སྲིད་
དཔྱེད་པ་བ་ན་རེ། གཞུགས་སོགས་གཞུག་བྱ། དང་པོར་དོན་ལ་ལྟ་བའི་ཤེས་པ་
དག་པ་བ་རྟོག་མེད་ཚད་མ། དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་དོན་རྟོགས་འབྲས་བུ་འོ་ཞེས་ཟེར།
དེ་སྐད་ཏུ་ཡང་། དང་པོར་ཡོད་པའི་ལྟ་བུ་ལོ། །ཤེས་པ་རྟོག་པ་མེད་པ་ཅན། བྱིས་
དང་སྐྱུགས་སོགས་སྐྱོ་འདྲ་བ། །དག་པ་དངོས་ལས་སྐྱེས་པ་གང་། །དེ་ནི་ཚད་མ་
ཉིད་ཏུ་འདོད། །དེ་ཡི་འོག་ཏུ་སྐྱོ་གང་ཞེག །དངོས་ཚོས་རིགས་ལ་སོགས་རྣམས་
སྤྱ། རྫོམ་ཞེན་པར་བྱེད་པ་གང་། །དེ་ཡང་འབྲས་བུ་ཉིད་ཏུ་འདོད། །ཅེས་འབྲུང་
རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཤེས་པ་དག་པ་བ་རྟོག་མེད་དེ་དོན་རྟོགས་འཛོག་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མར་
མི་འཐད་པར་ཐལ། དུམ་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྐྱོ་མེད་ན་དོན་ལ་ལྟ་བུ་གྲུབ་ལ།
དུམ་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྐྱོ་ཡོད་ན་དེ་ཉིད་དོན་རྟོགས་འཛོག་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མར་

ཁས་སྐྱངས་པས་ཚོག་པའི་ཕྱིར།

རིགས་པ་ཅན་པ་ལ་ལྟུང་བར་ལྟུང་བར་ཅན་གྱི་སྐྱོ་མི་སྐྱེ་བས།
གཟུགས་སོགས་གཞལ་བུ་སྐྱེ་སོགས་ལྟུང་བར་འདྲིན་པའི་སྐྱོ་ཚད་མ། ལྟུང་བར་ཅན་
རྣམས་འདྲིན་པའི་སྐྱོ་འབྲས་བུ་ཞེས་ཟེད། འོན་ལྟུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྐྱོ་བྱུང་བམ་
མ་གྲུབ། མ་གྲུབ་ན་བྱས་པའི་ལྟུང་བར་འདྲིན་པའི་སྐྱོ་དང་རྣམས་བུའི་ལྟུང་བར་འདྲིན་
པའི་སྐྱོ་གཉིས་ལྟུལ་ཅན་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་བྱེད་མེད་པར་ཐལ། ལྟུང་བར་ཅན་པ་ཤར་
བའི་སྐྱོ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། བྱས་པ་འདྲིན་པའི་སྐྱོ་དང་རྣམས་བུ་
འདྲིན་པའི་སྐྱོ་གཉིས་ལྟུལ་ཅན་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་བྱེད་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། ལྟུང་བར་གྱི་སྐྱོ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་གྱི་ལྟུང་བར་དངོས་སུ་རྟོགས་
ལ་ལྟུང་བར་ཅན་དངོས་སུ་མ་རྟོགས་པའི་ལྟུང་བར་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་
ལྟུལ་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། ལྟུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྐྱོ་བྱུང་
ན། ལྟུང་བར་གཞལ་བུ། ལྟུང་བར་གྱི་སྐྱོ་འབྲས་བུ། ལྟུང་བར་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་
ཤེས་པ་ཚད་མ་དང་། ལྟུང་བར་ཅན་གཞལ་བུ། ལྟུང་བར་ཅན་གྱི་སྐྱོ་འབྲས་བུ། ལྟུང་
བར་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཤེས་པ་ཚད་མར་བྱས་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་ཁས་ལེན་རིགས་པར་ཐལ། ལྟུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཤེས་པ་ཚད་མར་
རིགས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། ལྟུང་བར་གྱི་སྐྱོ་ཚད་མ། ལྟུང་བར་ཅན་
གྱི་སྐྱོ་འབྲས་བུར་བྱས་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཁས་སྐྱངས་པ་ལ་དགོས་པ་
ཚུར་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ། ལྟུང་བར་གྱི་སྐྱོ་འབྲས་བུ་དང་། ལྟུང་བར་ཅན་གྱི་སྐྱོ་
འབྲས་བུར་བྱས་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཉིས་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བྱུང་བར་གྱི་སྒོ་དེ་བྱུང་བར་ཅན་གྱི་སྒོ་འི་འཛོགས་བྱེད་མ་ཡིན་
བར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པ་འདུག་པའི་ཡུལ་རྣམས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་སྲིད། ཉགས་
ཁས། བྱེད་པ་ལ་འདྲེ། ལེས་བྱ་ཚེག་གི་དོན་བྱུག་གང་ཅུང་གཞུག་བྱ། དབང་དོན་
འབྲེལ་བ་ཚད་མ། དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་དོན་ཉགས་འབྲས་བུ། དེ་ཡང་འབྲེལ་བ་ནི་
བྱུག་སྟེ། སྦྱོར་བའི་འབྲེལ་བ་དང་། སྦྱོར་བ་ལ་འདུ་བའི་འབྲེལ་བ་དང་། སྦྱོར་བ་ལ་
འདུ་བ་ལ་འདུས་པའི་འབྲེལ་བ་དང་། སྦྱོར་བ་དང་བྱུང་བར་དང་བྱུང་བར་ཅན་གྱི་
འབྲེལ་བ་དང་། འདུ་བའི་འབྲེལ་བ་དང་། འདུ་བ་ལ་འདུས་པའི་འབྲེལ་བ་འོ། །

དང་པོ་ནི་མིག་གི་དབང་པོ་དང་བྱུམ་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི་”^{༡༤} མིག་གི་
དབང་པོ་དང་བྱུམ་པའི་གཟུགས་འི་སོགས་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། མིག་གི་དབང་
པོ་དང་བྱུམ་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྦྱི་ལྟ་བུའོ། །བཞི་པ་ནི། མིག་གི་དབང་པོ་དང་བྱུམ་
པས་དག་པའི་ས་སྟོགས་ཀྱི་བྱུམ་མེད་ལྟ་བུའོ། །ལྔ་པ་ནི། རྣ་བའི་དབང་པོ་དང་སྐྱ་
ལྟ་བུའོ། །བྲག་པ་ནི། རྣ་བའི་དབང་པོ་དང་སྐྱ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱི་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་ཟེར། དབང་
དོན་སྤང་བ་དོན་ཉགས་འཛོགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དབང་དོན་སྤང་བ་
དང་དོན་ཉགས་གཉིས་ཉགས་པ་ལ་རྩམ་བཞེན་པའི་སྦྱོན་ཡོད་པའི་སྲིད་ཏེ། དོན་
ཉགས་འཛོགས་པར་བྱེད་པ་ལ། དབང་དོན་སྤང་བར་ཉགས་པ་སྦྱོན་བྱུ་འགྲོ་དགོས།
དབང་དོན་སྤང་བ་ཉགས་པ་ལ་སྤང་བྱུ་འགྲོ་དབང་པོ་དང་དོན་ཉགས་པ་སྦྱོན་བྱུ་འགྲོ་
དགོས་པའི་སྲིད།

གཞན་ཡང་། བྱུམ་གཟུགས་འཛིན་པའི་མིག་ལེས་ཚོས་ཅན། བྱུང་གྱིས་

ལུས་གཟུགས་དངོས་སུ་རྟོགས་ལ། ལུས་པའི་རྩི་རོ་སོགས་མ་རྟོགས་པའི་བྱང་པར་
 མེད་པར་ཐལ། རྟོན་གྱི་དབང་གྱེན་དབང་སོ་གཟུགས་ཅན་པ་དེ། ལུས་པའི་གཟུགས་
 རྩི་སོགས་དང་འབྲེལ་བར་བྱང་པར་མེད་པའི་སྲིད། ལུབ་རྟགས་ཁས། དེས་ན་
 དབང་དོན་སྤང་བ་དོན་རྟོགས་འཛོག་གྲེད་དུ་མི་འཐད་དེ། དབང་སོ་གཟུགས་ཅན་པ་
 དེ་ལུས་པའི་རྩི་རོ་སོགས་དང་འབྲེལ་བར་བྱང་པར་མེད་ཀྱང་། དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་
 མ་ཤར་གྱི་སྐྱོན་ས་དོན་རྟོགས་པ་དང་མ་རྟོགས་པར་འཛོག་དགོས་པའི་སྲིད་
 རོ། །འདི་ལ་ཁ་ཅིག །བྱེ་བྲག་པས་སྐྱེ་འཛིན་ཉན་ཤེས་ཚོས་ཅན། རྟོན་གྱིས་སྐྱ་
 རྟོགས་ལ་སྐྱའི་མི་རྟག་པ་མ་རྟོགས་པའི་བྱང་པར་མེད་པར་ཐལ། རྟོན་ལ་སྐྱ་དང་
 སྐྱའི་མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་ཤར་མ་ཤར་བྱང་པར་མེད་པའི་སྲིད། ཞེས་བརྗོད་ན་ལན་
 ཅི་ཡོད། སྐྱོན་མེད་དེ། དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་དོན་རྟོགས་འཛོག་གྲེད་དང་དོན་ལ་
 དེས་པ་འབྲེན་རྒྱས་གྱི་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་དོན་རྟོགས་ཚད་མའི་འཛོག་གྲེད་ཡིན་
 པས། སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྲིད་ཟེར་
 བ། འདོད་ལ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པའི་
 རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྲིད་ཟེར་བ། ལུབ་པ་མ་དེས། སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པ་ལ་དེས་པ་འབྲེན་རྒྱས་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྲིད་ཟེར་
 བ། རྟགས་མ་གྲུབ་གྱི་ལན་ཐེབས་པའི་སྲིད་ཟེར་བ། བྱེ་བྲག་པས་ཀྱང་། དབང་དོན་
 སྤང་བ་དོན་རྟོགས་འཛོག་གྲེད་དང་། དོན་ལ་དེས་པར་འབྲེན་རྒྱས་གྱི་དབང་དོན་
 སྤང་བ་དོན་རྟོགས་ཚད་མའི་འཛོག་གྲེད་དུ་འཛོག་རྒྱས་པར་མཚུངས་སོ་ཞེ་བ། མི་
 མཚུངས་ཏེ། དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ཅམ་དོན་རྟོགས་གྱི་འཛོག་གྲེད་མ་ཡིན་ལ། དོན་

གྱི་རྣམས་པ་ཤར་ནས་རྣམས་པ་ལ་རང་རིག་གིས་ངེས་ཤེས་འདྲེན་རྒྱས་པ་དེ་དོན་
རྟོགས་ཚད་མའི་འཛོག་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་པའི་སྲིད་རྟོ། །

གངས་ཅན་ན་རེ། གཞུགས་སོགས་གཞུགས་ཀྱི་རྣམས་སོགས་པ་དབང་
སའི་འཇུག་པ་ཚད་མ། དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་དོན་རྟོགས་འབྲས་བུ་ཞེས་ཟེར། དེ་རྣམས་
མི་འཐད་དེ། ཚད་མ་དང་འབྲས་བུ་རྣམས་ཐ་དང་དུ་ཁས་ལེན་པའི་སྲིད་རྟོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། སྲིད་ཚད་མའི་འབྲས་བུ་ལ་བར་དུ་ཚད་པའི་
འབྲས་བུ་དང་། བར་དུ་མ་ཚད་པའི་འབྲས་བུ་གཉིས། དང་སོ་ནི། རྒྱང་དོར་སྤྱིན་ཅི་
མ་ལོག་པར་རྟོགས་ནས་ཞུགས་པས། མི་འདོད་པའི་དོན་སྤངས་ཤིང་འདོད་པའི་
དོན་ཐོབ་པའི་མདོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཡིན་ལ། དེ་སྐྱབ་པ་ཡང་བར་དུ་མ་ཚད་
པའི་འབྲས་བུ་ལ་རག་ལས་ཤིང་། དེ་ནི་གཞུགས་བྱ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཡིན་ལ། དེ་
གང་གིས་འཛོག་པར་རྒྱས་པ་དེ་ཚད་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་སྲི་
རོལ་བས་བཏགས་པ་ལྟར་མིན་གྱི་ཡུལ་གྱི་རྣམས་པ་ཤར་བའི་ཤེས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ།
དེ་ལྟ་བུའི་ཚད་འབྲས་བུ་གྱི་རྣམས་གཞུགས་ལ་དོན་སྐྱབ་པ་ཁ་བྱང་བའི་སྲིད་དུ་རེ་ཞིག་སྲི་
དོན་གཞུགས་བྱུང་བཞག་པའི་ཚད་འབྲས་དང་། སྲི་དོན་གཞུགས་བྱ་ཡིན་པ་བཀག་ནས་
ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཞུགས་སོགས་གཞུགས་བྱུང་བུས་པའི་ཚད་
འབྲས་དང་། དོན་སྐྱབ་པས་སྲི་རོལ་དོན་དུ་འདོད་པའི་གཞུགས་སོགས་གཞུགས་བྱུང་
བྱེད་ནའང་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཞུགས་སོགས་རིག་པ་འབྲས་བུར་
ཁས་ལེན་དགོས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚད་འབྲས་བུ་གྱི་རྣམས་གཞུགས་གསུམ་ལས།

འབྲས་ཚྭ་དང་པོའི་རྣམ་གཞག་ལ་གཉིས།

གཞན་སྲུགས་དགག། རང་སྲུགས་བཞག་པོ། །དང་པོ་ཞི། །ཁ་ཅིག །འབྲས་
ཚྭ་དང་པོ་འདི་མདོ་སྡེ་པའི་རླུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྲུགས་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་
འཐད་དེ། འབྲས་ཚྭ་དང་པོའི་སྐབས་འདིར་གཟུགས་སོགས་གཞལ་བྱར་བྱས་
པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཅིག་མདོ་སེམས་གཉིས་ཀས་ཁས་ལེན་པའི་སྲིད།

ཁ་ཅིག །དོན་གཞལ་བྱ། དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་དོན་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱེ་
བའི་ཤེས་པ་ཚད་མ། དོན་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་འབྲས་བུ་ཞེས་ཟེར། སྲུང་བས་དགག་
པའི་ས་སྲོགས་འཛིན་པའི་དག་འཛིན་དབང་པོའི་མདོན་སྲུང་ཚོས་ཅན། སྲོད་སྲུང་
བས་དགག་པའི་ས་སྲོགས་ཀྱི་བྱམ་པ་སྣང་རྒྱང་མ་དམིགས་པའི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་དེ་
ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱེ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་
སྲིད། སྲབ་པ་ཁས། འདོད་མི་རྣམས་ཉེ། དེ་དངོས་སུ་མ་རྟོགས་པའི་སྲིད།

ཁ་ཅིག །དོན་གཞལ་བྱ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་དོན་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱེ་
བའི་ཤེས་པ་ཚད་མ། དོན་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་སློབ་འབྲས་བུ་ཞེས་ཟེར། སྲོ་སྣང་
དབང་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་སྲོན་པོ་དོན་མཐུན་དུ་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ཚོས་
ཅན། སྲོན་པོའི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་སྲོན་པོ་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱེ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་
པར་ཐལ། སྲོན་པོ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་སློབ་ཡིན་པའི་སྲིད། སྲབ་པ་ཁས། རྟགས་
བྱུབ་ལྟེ། སྲོན་པོ་རྟོགས་པ་གང་ཞིག །སྲོན་པོའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྲིད། ཁ་
ཅིག །དོན་གཞལ་བྱ། དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་དོན་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱེ་བའི་ཤེས་
པ་ཚད་མ། དོན་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་གཞན་རིག་གི་ཚད་མ་འབྲས་བུ་ཞེས་ཟེར།

སྤྱོད་སྤྱོད་དབང་ཤེས་ཉམས་སྤྱོད་སྤྱོད་འདི་རང་རིག་མངོན་སྤྱོད་ཚོས་ཅན། སྤྱོད་སྤྱོད་
 དབང་ཤེས་དངོས་སྤྱོད་ཉམས་པའི་གཞན་རིག་གི་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱོད་སྤྱོད་
 དབང་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤར་ནས་དེ་ལ་གསུང་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་
 མིར། ལྷན་པ་ཁས། ཉམས་སྤྱོད་སྤྱོད་དེ་ལ་གསུང་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་གང་
 ཞིག །དེའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་མིར། མི་མ་མ་གྲུབ་ན། ཚོས་ཅན། མྱོད་ཀྱིས་སྤྱོད་སྤྱོད་
 དབང་ཤེས་དངོས་སྤྱོད་ཉམས་པ་སེར་སྤྱོད་དབང་ཤེས་དངོས་སྤྱོད་ཉམས་པའི་ལྷན་
 པར་མེད་པར་ཐལ། མྱོད་ལ་སྤྱོད་སྤྱོད་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བའི་མིར།

ཁ་ཅིག །གཞུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱིས་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་གཞུགས་དངོས་སྤྱོད་མ་
 ཉམས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་རྣམ་པས་ཚོད་པའི་མིར་ཏེ། གཞུགས་འཛིན་དབང་
 ཤེས་ལ་གཞུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་མིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་གཞུགས་
 མི་འཛིན་པར་ཐལ་བའི་སྤྱོད་མེད་དེ། མི་ཤོལ་ཀྱི་གཞུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཆ་
 རས་སྤྱོད་སྤོལ་ཀྱི་གཞུགས་འཛིན་པར་འཛོག་པའི་མིར་རོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། མི་ཤོལ་
 དོན་ནི་དངོས་སྤྱོད་མིན། །ཞེས་དང་། བདག་ཉིད་བྱེད་པོ་མིན་ན་ཡང་། །དེ་ཡི་དབང་
 གིས་དེར་བཞག་མིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་མིར་རོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །གཞུགས་
 འཛིན་དབང་ཤེས་ཚོས་ཅན། མྱོད་ཀྱིས་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་གཞུགས་ལྷགས་ལ་ཉམས་པར་
 ཐལ། དེ་ཉམས་པ་གང་ཞིག །དེ་དངོས་སྤྱོད་ཉམས་པའི་མིར། ཉམས་ཁས། འདོད་
 བ། མི་ཤོལ་ཀྱི་གཞུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་འགལ་ལ།

གཞན་ཡང་། ལྷགས་ཉམས་འདོད་ན། གང་དངོས་སྤྱོད་ཉམས་པའི་ལྷགས་
 ལ་སྤྱོད་སྤོལ་ཀྱི་གཞུགས་ཉམས་པ་ཡིན། མི་ཤོལ་ཀྱི་གཞུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་དངོས་སྤྱོད་

རྟོགས་པའི་ཤུགས་ལ། ཕྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཞུགས་
 འཛིན་དབང་ཤེས་ཚོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་གཞུགས་ཀྱི་རྣམ་པའི་རྣམ་པ་ཤར་བར་ཐལ།
 ཕྱི་རོལ་གཞུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཕྱི་རོལ་གྱི་
 གཞུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་སྤྲུག་མེད་དུ་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་
 གཞུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུད་དང་དེའི་བར་དུ་ཕྱི་
 རོལ་གྱི་རྣམ་པའི་རྣམ་པས་ཚོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེས་ན། དེ་ཚོས་ཅན།
 ཕྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་ཀྱི་རྣམ་པར་
 ཤར་ནས་དེ་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་
 དངོས་སུ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། དེ་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དངོས་སུ་
 ཉམས་སུ་རྒྱོང་བ་མིན། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལོ། །

ཁ་ཅིག །གཞུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་རྟོགས་པ་
 མིན་ཏེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་མཛོན་གྱུར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སློབ་གྲུང་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། སེམས་ཅམ་པའི་རོང་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་ཡོད་པར་རྟགས་ཀྱི་སྐྱབ་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེད། འོ་ན་གཞུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བའང་སློབ་
 གྲུང་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་ཅམ་པའི་རོང་དེ་ཡོད་པར་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱབ་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་མཛོན་གྱུར་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་
 བ། དེ་རང་རིག་མཛོན་སྐྱམ་གྱི་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འཁོར་གསུམ་ལོ། །

གཉིས་པ་རང་སྤུགས་ལ། གཞུགས་གཞལ་བུ། རང་ལུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་
 བས་གཞུགས་པ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ཚོད་ལ། གཞུགས་རྟོགས་པའི་ཚོད་

མ་འགྲས་བུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། མདོ་སྡེ་པ་དང་སེམས་ཅམ་པ་གཉིས་ཀས་སུན་མོང་དུ་
ཁས་ལེན་པའི་ཚད་འགྲས་ཡིན་ལ། སྤྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་གཞལ་བྱ། རང་ལུལ་གྱི་
རྣམ་པ་ཤར་ནས་སྤྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ཚད་ལ། སྤྱི་
རོལ་གྱི་གཞུགས་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་འགྲས་བུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་
གྱི་སུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཚད་འགྲས་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་རང་ལུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་གཞུགས་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་
པ་ཚོས་ཅན། དོན་རྟོགས་འདོག་པར་བྱེད་པའི་ཚོས་གསུམ་ཚང་བར་ཐལ།
གཞུགས་རྟོགས་པའི་ཚད་མའི་འདོག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྣ་རེས་ཤིང་
གཙོད་པའི་ཚེ་སྐྱེས་བུའི་ལག་པས་བརྒྱང་བ་ལ་རག་ལས་པ་ལྟ་བུ་བྱེད་པ་པོ་གཞན་
གྱི་དབང་དུ་གྱུར་བ་དང་། སྣ་རེ་སྟེང་དུ་འཕར་ཞིང་འོག་ཏུ་འབབ་པ་ལྟ་བུ་རང་ཉིད་
བྱ་བའི་ལས་དང་ལྡན་པ་དང་། ཤིང་དུམ་བུར་ཚད་པ་ལྟ་བུ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་
བསྐྱུ་བ་བུ་ལ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བ་གསུམ་ཚང་བ་བཞིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་
ཚོས་ཅན། བྱེད་པ་པོ་གཞན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་པའི་དོན་ཚང་བ་ཡིན་ཏེ། འདིན་རྣམ་
གྱིས་རིག་པའི་ཕྱིར། རང་ཉིད་བྱ་བའི་ལས་དང་ལྡན་པ་དང་། གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་
བསྐྱུ་བ་བུ་ལ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བའི་དོན་ཚང་སྟེ། རང་ལུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་གཞུགས་
ལ་སྦྱོ་འདོགས་གཙོད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

འགྲས་རྟོག་གཉིས་པའི་རྣམ་གཞག་ལ་གསུམ།

མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་ལུགས་བཞག་པ། སྤྱི་དོན་འགོག་
བྱེད་ལྡན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། མདོ་སྡེ་པས་

འབྲས་ཉོག་དང་པོའི་སྐབས་སུ། རོན་སྣང་གི་ཤེས་བས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རིག་པར་
ཁས་སྐྱབས་པ་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རིག་པའི་རྒྱ་མཚོན་བྲིས་བས། རོན་སྣང་གི་ཤེས་
བ་ཚོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རིག་པ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དང་འབྲས་བུའི་ཕྱིར་ཞེ་
ན། འབྲས་བུའི་དོན་རྣམས་པ་ཤར་བ་ལ་བྱེད་དམ། ཕྱི་རོལ་དོན་གྱིས་རང་འབྲས་བུའི་རྣམས་པ་
གཏད་པ་ལ་བྱེད།

དང་པོ་ལྟར་ན། རྣམ་པ་གཉིས་སྣང་གི་དབང་ཤེས་ཚོས་ཅན། རྣམ་གཉིས་
རྟོགས་པར་ཐམ། རྣམ་གཉིས་ཀྱི་རྣམས་པ་ཤར་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། དོན་སྣང་
གི་ཤེས་པ་ཚོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་དོན་གྱིས་རང་འབྲས་བུའི་རྣམས་པ་མ་གཏད་པར་ཐམ། ཕྱི་
རོལ་གྱི་དོན་རིགས་པས་ཀྱང་རང་འབྲས་བུའི་རྣམས་པ་མ་གཏད། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རྣམས་ལ་
རབ་གྱིས་ཀྱང་རང་འབྲས་བུའི་རྣམས་པ་མ་གཏད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་བྱུང་སྟེ། རྟགས་
བ་རྣམས་སུ་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་རྣམས་པའི་རེ་བས་
ཀྱང་རང་འབྲས་བུའི་རྣམས་པ་མ་གཏད། ཕྱི་རོལ་གྱི་རྣམས་པ་ལས་ཀྱང་རང་འབྲས་བུའི་རྣམས་པ་མ་
གཏད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམས་པའི་རེ་བ་དང་རྣམས་པ་ལས་ཀྱང་རྟོགས་པ་ལིང་པོ་གཅིག་ཏུ་མ་བྱུང་
བ་གང་ཞིག །ཁྱོད་ལ་རྟོགས་པ་ལིང་པོ་གཅིག་ཏུ་སྣང་བའི་ཕྱིར། གཤམ་ཏེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་
དོན་རིག་པ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དང་སྐྱེས་འབྲས་བུའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྣང་
དབང་ཤེས་ཀྱི་རྣམས་པ་ལྟེན་པའི་སྣང་པོ་ལྟར་བའི་ཤེས་པ་ཚོས་ཅན། སྣང་དབང་
ཤེས་རིག་པར་ཐམ། སྣང་དབང་ཤེས་དང་སྐྱེས་འབྲས་བུའི་ཕྱིར་ཏེ། སྣང་
དབང་ཤེས་ལ་སྐྱེས་པ་གང་ཞིག །སྣང་དབང་ཤེས་དང་འབྲས་བུའི་ཕྱིར་ཏེ། སྣང་
དབང་ཤེས་དང་སྣང་པོའི་རྣམས་པ་ཅན་ཏུ་འབྲས་བུའི་ཕྱིར། གཤམ་ཏེ་ཚོས་ཅན། སྣང་

དབང་ཤེས་དང་འབྲ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྡོ་སྦྲང་དབང་ཤེས་དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འབྲ་བ་མ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཞེ་ན། འོན་ཏེ་སྡོ་སྦྲང་དབང་ཤེས་ཚོས་ཅན། སྲི་རོལ་གྱི་སྡོན་པོ་དང་འབྲ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྲི་རོལ་གྱི་སྡོན་པོ་དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འབྲ་བ་མ་ཡིན་པའི་སྲིད། ཉམས་མ་གྲུབ་ན། ཚོས་ཅན། སྲི་རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཤེས་པ་ལས་རྗེས་ཐ་དད་པའི་སྲི་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། སྡོ་སྦྲང་དབང་ཤེས་སྲི་རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་པའི་སྲིད། ལག་ཉེ་སྡོ་སྦྲང་དབང་ཤེས་ཚོས་ཅན། སྲི་རོལ་གྱི་སྡོན་པོ་དང་འབྲ་བ་མ་ཡིན་ཉེ། སྲི་རོལ་གྱི་སྡོན་པོའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྲིད་ཞེ་ན། འོན་ཏེ་སྡོ་སྦྲང་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྦྱེས་པའི་བྲན་ཤེས་ཚོས་ཅན། སྡོ་སྦྲང་དབང་ཤེས་དང་འབྲ་བར་ཐལ། “སྡོ་སྦྲང་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྲིད་རོ། །ཞེས་བྲ་བ་ཅི་ལྟ་དབང་སློབ་དཔོངས་པའོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། ལ་ཅིག །གཟུང་རྣམ་གཞལ་གྱ། འཛིན་རྣམ་ཚད་མ། རང་རིག་འབྲས་བུར་བྱས་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞལ་འདི་འབྲས་ཉོག་གཉིས་པའི་སྡོན་པོ་མོང་མིན་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞལ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་འབྲའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞལ་མདོ་སྡེ་བས་ཀྱང་ཁས་ལེན་པའི་སྲིད་དང་། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྡོན་པོ་ཉོག་པའི་གཟུགས་རྣམ་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞལ་ཅིག །དེས་ན་གཞན་རིག་མེད་པའི་སྲིད། །རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་འདོད། །ཅེས་པའི་གཞུང་གིས་འཕངས་ནས་བསྟན་པའི་སྲིད་ཉེ། གཞུང་དེས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྡོན་པོ་གཞལ་

བྱར་བྱས་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །གཟུང་རྣམ་གཞག་གྱ། འཛིན་རྣམ་ཚད་ལ། རང་རིག་ཚད་མ་འབྲས་བུ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། འཛིན་རྣམ་ཡིན་ན་ཚད་མ་ཡིན་པས་མ་ཁྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་རང་ལུགས་ལ། །འབྲས་ཚོག་གཉིས་པའི་ཚད་འབྲས་ལ། གཞན་རིག་གི་ཚད་འབྲས་དང་། རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། །ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྡོན་པོ་གཞག་གྱ། རང་ལུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྡོན་པོ་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ཚད་ལ། །ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྡོན་པོ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་འབྲས་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། །ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྡོན་པོ་རྟོགས་པའི་གཟུང་རྣམ་གཞག་གྱ། དེ་ལ་དེས་པ་གསར་དུ་འབྲེན་རུས་ཀྱི་འཛིན་རྣམ་ཚད་ལ། དེ་ཡོངས་སུ་གཙོད་བྱེད་ཀྱི་རང་རིག་ཚད་མ་འབྲས་བུའོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། རྣམ་བཤེན་རྩལ་གྱི་བྱུང་བར་རོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ལྷན་ཅིག་དམིགས་དེས་ཀྱི་རྟགས་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་དགོས་པ། ལྷན་ཅིག་དམིགས་དེས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཟུང་འཛིན་རྣམ་ཐ་དད་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ཤེས་སྐྱིབ་སྤང་བའི་ཆེད་ཡིན་ཏེ། ཤེས་སྐྱིབ་དེ་སྤོང་བ་ལ་གཟུང་འཛིན་རྣམ་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྐྱེད་དགོས་ལ། དེ་སྐྱེད་པ་ལ་གཟུང་འཛིན་རྣམ་གཞན་གྱིས་སྟོང་བ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་དགོས་ཤིང་། ལྷན་ཅིག་དམིགས་དེས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་གཟུང་འཛིན་རྣམ་གཞན་གྱིས་སྟོང་བར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་དགག་བཞག་སྤང་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི། ལྷོ་སྤང་དབང་ཤེས་
 དང་དེ་ལ་ཤར་བའི་རྣམ་པ་གཉིས་ཇུས་གཞན་མ་ཡིན་པར་མདོ་སྡེ་པ་དང་གྲེ་བྲག་
 ཏུ་སྐྱབ་བའི་རོང་སྐྱབ་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་གཉིས་ཀས་དེ་གཉིས་ཇུས་གཞན་མིན་པར་
 འདོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། གྲེ་བྲག་ཏུ་སྐྱབ་པས་ལྷོ་སྤང་དབང་ཤེས་པ་ཤར་བའི་རྣམ་པ་ཁས་
 མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་སྡེ་པས་དེ་གཉིས་ཇུས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །ལྷོ་སྤང་པོར་སྤང་བ་དང་ལྷོ་སྤང་དབང་ཤེས་གཉིས་ཇུས་གཞན་མ་ཡིན་པར་མདོ་
 སྡེ་པའི་རོང་སྐྱབ་པ་མི་འཐད་དེ། མདོ་སྡེ་པས་དེ་གཉིས་ཇུས་གཞན་མ་ཡིན་པར་
 འདོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། མདོ་སྡེ་པས་ལྷོ་སྤང་པོར་སྤང་བ་དངོས་པོར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར།
 ལྷོ་སྤང་པོ་དང་ལྷོ་སྤང་དབང་ཤེས་གཉིས་སྟུན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་ཉུགས་ཀྱིས་ཇུས་
 གཞན་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའང་མི་འཐད་དེ། དེ་གཉིས་སྟུན་ཅིག་དམིགས་ངེས་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉུགས་མ་གྲུབ་ན། ལྷོ་སྤང་པོར་ཡིད་ཀྱི་མདོན་སུམ་ཚོས་ཅན། ལྷོ་
 སྤང་དབང་ཤེས་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པར་ཐལ། ལྷོ་སྤང་པོ་དམིགས་
 པའི་ཕྱིར། ལྲུབ་པ་ཁས། ཁ་ཅིག །སྟུན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་ཉུགས་ཀྱིས་ལྷོ་སྤང་
 དང་ལྷོ་སྤང་དབང་ཤེས་ཇུས་གཅིག་ཏུ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཟེར་བའང་མི་འཐད་དེ། ལྷུ་
 འདྲིན་ཉེག་པ་དང་ལྷུ་འདྲིན་ཉེག་པ་ལ་ལྷུ་ལུ་སྤང་བ་ཚོས་ཅན། ཇུས་གཅིག་
 ཡིན་པར་ཐལ། ལྷུན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཉུགས་འགོད་པ་དང་། ཚུལ་བ་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི།
 ཚོས་ཅན་གྱི་དོན་ནི་ལྷོ་སྤང་པོ་དང་ལྷོ་སྤང་པོར་ཤེས་པ་སྟུ་བྱ་སྟེ། ལྷུན་ཅིག་དམིགས་
 པ་ངེས་པའི་ཕྱིར། །ལྷོ་དང་དེ་ལྷོ་ལས་གཞན་མིན། །ཞེས་དང་། ལྷོ་སྤང་དེའི་ལྷོ་

དང་ལྷན་ཅིག་དམིགས་པ་ངེས་པའི་སྲིང་ཞེས་གསུངས་སོ། །བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་
དོན་ནི། རྣམ་གཞན་བཀག་ཙམ་ཡིན་ནོ། །རྟགས་ཀྱི་དོན་ནི། ལྷན་ཅིག་པ་ནི་དུས་
གཅིག་པ། དམིགས་པ་ནི་རྟོགས་པ། ངེས་པ་ནི་ཁྲབ་པའོ། །དེས་ན་སྡོན་པོ་དང་
སྡོན་འཛིན་ཤེས་པ་ཚོས་ཅན། རྣམ་གཞན་མིན་ཏེ། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་
པའི་སྲིང། དཔེར་ན་ལྷ་གཉིས་སུ་སྦྱང་བ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འོགས་ཚོས་བསྐྱབ་པ་དང་། ཁྲབ་པ་བསྐྱབ་པའོ། །དང་
པོ་ནི། སྡོན་པོ་ཚོས་ཅན། སྡོན་འཛིན་ཤེས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་ཏེ།
སྡོན་འཛིན་ཤེས་པ་དང་ཐ་དད་གང་ཞིག །འོད་དམིགས་ན་སྡོན་འཛིན་ཤེས་པ་
དམིགས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པས་ཁྲབ། དེ་དམིགས་ན་ཡང་འོད་དམིགས་བྱེད་
ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པས་ཁྲབ་པའི་སྲིང། འདི་ནི་ཚོས་མཚོག་གི་དགོངས་པ་ཡིན་
ཏེ། ཚོས་མཚོག་གི་འགྲེལ་པར། ཤེས་བྱ་དམིགས་པ་ན་ཤེས་པ་དམིགས་པའི་
བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་གྱི། གཞན་དུ་མིན་ལ་ཤེས་པ་དམིགས་པ་ཡང་ཤེས་བྱ་
དམིགས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ལྷན་ཅིག་
དམིགས་ངེས་ཡིན་ན་རྣམ་གཞན་མ་ཡིན་པས་ཁྲབ་སྟེ། རྣམ་གཞན་ལ་ལྷན་ཅིག་
དམིགས་ངེས་ཞེས་པའི་སྲིང། དཔེར་ན་སྡོ་སེར་བཞིན། སྡོ་སེར་ལའང་ལྷན་ཅིག་
དམིགས་པ་ཡོད་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། ལྷན་ཅིག་དམིགས་པ་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་དམིགས་
པའི་ངེས་པ་མེད་དོ། །

གསུམ་པ་ཚོད་སྦྱང་ལ་འགལ་བའི་ཚོད་སྦྱང་ནི། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་
རྟགས་ཀྱིས་སྡོན་པོ་དང་སྡོན་འཛིན་ཤེས་པ་རྣམ་གཞན་མིན་པར་བསྐྱབ་པའི་ཁྲབ་

བ་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་ན་ཐ་དད་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་
ན་ཐ་དད་དུ་ཚད་མས་གྲུབ་དགོས། དེ་ལྷར་ན་ཡུལ་རང་ངོས་ནས་ཐ་དད་ཡིན་
དགོས། དེ་ལྷར་ན་ཇི་མ་ཐ་དད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྤྲོད་པ་དངོས་དབང་
གིས་འཇུག་པར་འདོད་པ་ལ་སྦྱོན་དེ་ཡོད་མོད། ཁོ་ལོ་ལ་སྦྱོན་མེད་དེ། རོ་ལོ་གཅིག་
ལ་སྦྱོག་པ་ཐ་དད་པའི་རྣམ་གཞག་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

མ་གྲུབ་པའི་ཚོད་སྤང་ནི། སྦྱོན་པོ་དང་སྦྱོན་འཛིན་ཤེས་པ་ལྷན་ཅིག་
དམིགས་ངེས་མིན་པར་ཐལ། སྦྱོན་འཛིན་ཤེས་པ་དམིགས་ན་སྦྱོན་པོ་དམིགས་
བས་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྦྱོན་འཛིན་ཤེས་པ་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་
སུམ་གྱིས་སྦྱོན་འཛིན་ཤེས་པ་དམིགས་ཀྱང་སྦྱོན་པོ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
སྦྱོན་མེད་དེ། སྦྱོན་པོ་མ་དམིགས་ཀྱང་སྦྱོན་པོ་དམིགས་བྱེད་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་སྦྱེས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་ངེས་པའི་ཚོད་སྤང་ནི། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཚོས་ཅན། ཇི་སྲིད་
གཞན་མིན་པར་ཐལ། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་གྲུབ་སྟེ།
སེམས་མ་དམིགས་པར་སེམས་བྱུང་དམིགས་པ་དང་སེམས་བྱུང་མ་དམིགས་པར་
སེམས་དམིགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་ཚོས་མཚོག་གིས། སེམས་དང་
སེམས་ལས་བྱུང་བས་ཀྱང་འབྲུལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་རྣམས་ཀྱང་སོ་སོར་
བདག་ཉིད་ཡང་དག་པར་རིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཡེ་ཤེས་དང་སེམས་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཚོས་ཅན། ཇི་སྲིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷན་
ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཉགས་མ་གྲུབ་སྟེ། སེམས་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་
དམིགས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མ་དམིགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྷང་གཟུགས་

ཚོས་ཅན། རྣམ་གཞན་མིན་པར་ཐལ། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
བར་མ་ཚོད་པའི་སྤང་གཞུགས་ལ་བྱེད་དམ། སྤང་གཞུགས་ཚམ་ལ་བྱེད།

དང་པོ་ལྷང་ན་འདོད་དེ། དེ་གཉིས་དངོས་རྒྱ་ཚོགས་པ་ཚར་གཅིག་ལ་རག་
ལས་པའི་སློབས་པོ་པོ་གཅིག་ཏུ་སྦྲེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤང་བ་སྤྲ་མས་བར་མ་ཚོད་
པའི་སྤང་བའི་ཉེར་ལེན་དང་། བར་མ་ཚོད་པའི་གཞུགས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་
དང་། གཞུགས་སྤྲ་མས་བར་མ་ཚོད་པའི་གཞུགས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་དང་། བར་མ་ཚོད་
པའི་སྤང་བའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་བྱས་པའི་སློབས་བདག་ཉིད་གཅིག་ཏུ་སྦྲེས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །སྤང་གཞུགས་ཚམ་ལ་བྱེད་ན། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་སུ་མ་གྲུབ་སྟེ།
ཏུག་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་མཚན་མོ་སྤང་བ་མ་དམིགས་ཀྱང་གཞུགས་དམིགས་པ་
དང་། གཞུགས་མ་དམིགས་ཀྱང་བར་གྱི་སྤང་བ་དམིགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །གལ་ཏེ་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་ཉགས་ཀྱིས་སློབ་པོ་དང་སློབ་འཛིན་ཤེས་
པ་རྣམས་གཞན་མིན་པར་བརྟུན་པས་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་མི་འགྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་
རྣམས་གཞན་མིན་པར་བརྟུན་པས་ཕྱི་དོན་མི་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་གྲུབ་སྟེ།
དེ་གཉིས་རྣམས་གཞན་མ་ཡིན་པར་བརྟུན་པས། སློབ་པོ་སློབ་འཛིན་ཤེས་པའི་
བདག་ཉིད་ཏུ་གྲུབ་ལ། དེ་ལྷང་ན་སློབ་པོ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཏུ་གྲུབ་ལ། དེ་ལྷང་
ན། སློབ་པོ་ཤེས་པ་ལས་རྣམས་གཞན་མིན་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མིན་པར་གྲུབ་
པའི་ཕྱིར་རོ། །

གལ་ཏེ་སློབ་པོ་དང་སློབ་འཛིན་ཤེས་པ་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་ན།
ཀྱང་གཞུགས་ལ་བལྟ་བའི་ལྷས་ཀྱི་ཀྱི་མིག་ཤེས་དང་། ལྷས་ཀྱི་ཀྱི་མིག་ཤེས་

ལ་སྐྱེད་བའི་གྲང་གཟུགས་གཉིས་ཚོས་ཅན། རྗེས་གཞན་མེན་བར་ཐལ། ལྷན་ཅིག་
 དམིགས་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྷས་བྱིན་གྱི་མིག་ཤེས་ལ་སྐྱེད་བའི་གྲང་
 གཟུགས་དམིགས་ན། གྲང་གཟུགས་སྐྱེད་བའི་ལྷས་བྱིན་གྱི་མིག་ཤེས་དམིགས་
 རྱེད་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པས་ཁྲབ་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ལྷས་བྱིན་དང་མཚོན་
 སྐྱིན་གཉིས་ཀྱིས་གྲང་གཟུགས་གཅིག་ལ་སྐྱབ་མོང་དུ་དམིགས་པའི་ཚེ་ན། གྲང་
 གཟུགས་སྐྱེད་བའི་མཚོན་སྐྱིན་གྱི་མིག་ཤེས་ཚོས་ཅན། གྲང་གཟུགས་སྐྱེད་བའི་
 ལྷས་བྱིན་གྱི་མིག་ཤེས་དམིགས་རྱེད་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པར་ཐལ། ལྷས་བྱིན་
 གྱི་མིག་ཤེས་ལ་སྐྱེད་བའི་གྲང་གཟུགས་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེའི་ཚེ་ལྷས་བྱིན་
 དང་མཚོན་སྐྱིན་གྱི་མིག་ཤེས་གཉིས་ཀས་གྲང་གཟུགས་གཅིག་ལ་སྐྱབ་མོང་དུ་
 དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཕྱི་མ་མ་ཁྲབ་སྟེ། ལྷས་བྱིན་དང་མཚོན་སྐྱིན་གཉིས་ཀྱི་ཟླ་
 བ་གཉིས་སྐྱེད་གི་དབང་ཤེས་ལ་ཟླ་གཉིས་སྐྱེད་བར་མཚུངས་གྲང་། གཅིག་ལ་སྐྱེད་
 བ་ཅིག་ཤེས་ལ་མི་སྐྱེད་བ་བཞིན་ནོ། །

གོང་དུ་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་ཉགས་ཀྱིས་ཕྱི་དོན་བཀག་བ་ལ། ཁོ་ན་
 དེ། ས་མོན་ལས་སྐྱ་གྲུ་སྐྱེ་བ་དང་དུ་བ་ལས་མེ་སྐྱབ་བ་མི་འགྲུབ་བར་ཐལ། ཕྱི་རོལ་
 གྱི་དོན་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་ནམ་གཞན་དེ་ཕྱི་རོལ་ལ་བརྟེན་པའི་
 ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་ཁྲབ་སྟེ། ཕྱི་དོན་མ་གྲུབ་ཀྱང་སློབ་ལ་བརྟེན་ནས་མེ་དུ་སོགས་
 རྒྱ་འབྲས་སྐྱ་ཁས་ལེན་བ་ལ་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱས་བ་ལ་ཁོ་ན་དེ། འོ་ན་དུ་
 བ་དུང་སྐྱེད་གི་བག་ཆགས་འབང་ཞིག་ལས་སྐྱེ་དགོས་ལ། དེ་ལྷན་དུ་བ་མེས་སྐྱེད་
 བ་མ་ཡིན་བར་འགྲུང་རོ། །འདོད་ན། དུ་བ་དུ་ལྷན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་བར་སྐྱབ་པའི་

ཁོ་ན་རེ། མེ་དུ་ཁས་ལེན་ཡང་རྒྱ་འབྲས་སུ་ཁས་ལེན་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མི་
 འཐད་དེ། ཕྱི་དོན་བཀག་བ་ལ་མེ་དུ་སོགས་རྒྱ་འབྲས་སུ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་ལ།
 མ་ཁྲབ་སྟེ། ཕྱི་དོན་མ་གྲུབ་ཀྱང་སློང་རྩམ་ལ་བརྟེན་ནས་མེ་དུ་རྒྱ་འབྲས་སུ་ཁས་
 ལེན་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ལན་བཏབ་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཁྲིད་
 ལྟར་ན། མེ་དུ་རྒྱ་འབྲས་སོགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་ལ་འདོད་ལན་འདེབས་རིགས་
 པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། རྒྱ་འབྲས་སུ་འདོད་པའི་མེ་དུ་སོགས་རྒྱ་འབྲས་སུ་སྤང་ཡང་རྒྱ་
 འབྲས་མ་ཡིན་པས་དུར་སྤང་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་དུར་སྤང་ཚོས་
 ཅན། ལར་སྤང་ལ་མེར་སྤང་ཡོད་པར་སྤྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 མེར་སྤང་དང་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པར་སྤང་ཡང་། དེ་དང་འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། གཞུགས་ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་གྱི་ཚོས་རྣམས་དེར་སྤང་
 ཡང་དེར་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། མེ་དུ་མེ་དུར་སྤང་ཡང་མེ་དུར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་
 རེ། མེ་དུ་གྲུབ་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་མེ་དུ་གྲུབ་དགོས་པ་ལས་ཕྱི་རོལ་གྱི་མེ་དུ་མ་གྲུབ་པས།
 ལར་སྤང་ཚོས་ཅན། མེར་སྤང་ཡོད་དེ། དུར་སྤང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འགོད་པ་ཡིན་
 ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ལ་གཞུགས་སུང་མ་གྲུབ་པར་ཐལ།
 གཞུགས་གྲུབ་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་གྲུབ་དགོས་པ་ལས། ཕྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་མ་
 གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལུང་པོ་ལྟ་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་སྟེ་མཆེད་བརྩུ་གཉིས་ལ་
 སོགས་པའི་རྣམ་གཞག་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག །མེ་དུ་གྲུབ་ཀྱང་དུ་ལྡན་གྱི་ལ་མེ་ཡོད་དུ་སྤྲུབ་པའི་ཚེ། ལར་
 སྤང་གི་རྒྱུད་ལ་ཚོས་ཅན། མེར་སྤང་གི་སློང་ཡོད་དེ། དུར་སྤང་གི་སློང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་

ཞེས་འགོད་པ་ཡིན་གྱི། མདོ་སྡེ་བ་ལྟར་དུ་དུ་ལྟན་གྱི་ལ་ཚོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ། དུ་
 བ་ཡོད་པའི་སྲིར་ཞེས་འགོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་གཞན་སྐྱབ་པར། པ་རོལ་པོའི་རྒྱུད་
 ལ་སེམས་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་ཚེ། མདོ་སྡེ་བ་ས། པ་རོལ་པོའི་རྒྱུད་ལ་ཚོས་ཅན།
 སེམས་ཡོད་དེ། དག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཡོད་པའི་སྲིར་ཞེས་འགོད། སེམས་
 ཅམ་པས་པ་རོལ་པོའི་རྒྱུད་ལ་ཚོས་ཅན། སེམས་ཡོད་དེ། དག་གི་རྣམ་པར་རིག་
 བྱེད་དུ་སྣང་བའི་སློ་ཡོད་པའི་སྲིར། ཞེས་འགོད་པའི་སྲིར་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་མི་
 མཚུངས་ཏེ། དག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དུ་སྣང་བའི་སློ་ཡོད་པའི་རྟགས་ལས། པ་
 རོལ་པོའི་རྒྱུད་ལ་སེམས་ཡོད་པར་བདེ་ལྷག་ཏུ་འགྲུབ་ཅིང་། དུར་སྣང་གི་སློ་ཡོད་
 པའི་རྟགས་གྱིས་ལར་སྣང་གི་རྒྱུད་ལ་མེར་སྣང་གི་སློ་ཡོད་པར་བསྐྱབས་པས། དུ་
 ལྟན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་འགྲུབ་པ་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་སན་པའི་སྲིར་དང་། གཞན་
 ཡང་ལར་སྣང་གི་རྒྱུད་ལ་མེར་སྣང་གི་སློ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་འདི། དེའི་རྒྱུད་ལ་མེར་
 སྣང་གི་སློ་ཅམ་དང་མེ་འཛེན་རྟོག་པ་དང་མེ་འཛེན་མངོན་སུམ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་
 གང་ཡིན། དང་པོ་གཉིས་མི་འཐད་དེ། དེ་གཉིས་ཡོད་པར་བསྐྱབས་པས། དུ་ལྟན་
 གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་དུ་མི་འགྲུབ་པའི་སྲིར། སྲི་མ་ཡང་མི་འཐད་དེ་དུར་སྣང་གི་སློ་ཡོད་
 བ་མེ་འཛེན་མངོན་སུམ་ཡོད་པའི་ཁྲུབ་པ་མ་དེས་པའི་སྲིར་རོ། །

གཉིས་པ་རྣམ་བདེན་རྩུབ་གྱི་ཁྲུད་པར་བཤད་པ་ལ། དག་གི་བཞག་གཉིས།
 དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་དེ། རྣམ་བདེན་རྩུབ་གྱི་ཁྲུད་པར་ཐ་སྙད་དུ་སྲི་དོན་འདོད་མི་
 འདོད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། རྣམ་བདེན་པའི་ཕྱགས་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་དུ་སྲི་
 དོན་མ་གྲུབ་པའི་སྲིར་ཏེ། ཐ་སྙད་དུ་ཡང་གཟུང་འཛེན་རྣམ་གཞན་གྱིས་སྣོང་པའི་

མྱིར་ཉེ། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་དེ་སྡོམ་པོ་དང་སྡོམ་འཛིན་ཤེས་པ་རྗེས་གཞན་མ་
 ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་མྱིར། གལ་ཉེ་རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། སྡོམ་
 པོ་དང་སྡོམ་འཛིན་ཤེས་པ་དོན་དམ་པར་རྗེས་གཞན་མ་ཡིན་ཡང་ཐ་སྙད་ཏུ་རྗེས་
 གཞན་ཏུ་འདོད་དོ་ཞེ་ན། འོན་ཀླུ་བདེན་པའི་འཇགས་ལ། ཐ་སྙད་ཏུ་མྱི་དོན་རང་གི་
 མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་
 ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་དོན་ལ་གཞོན་པར་ཐལ། ཐ་སྙད་ཏུ་མྱི་དོན་རང་གི་
 མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་གང་ཞེས། དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་སྡོམ་པོ་དང་
 སྡོམ་འཛིན་ཤེས་པ་རྗེས་གཞན་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་པའི་མྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་
 ཡང་། རྟམ་བདེན་པའི་འཇགས་ལ་ཐ་སྙད་ཏུ་ཚོས་ཀྱི་བདག་གྲུབ་པར་ཐལ། ཐ་སྙད་
 ཏུ་སྡོམ་པོ་དང་སྡོམ་འཛིན་ཤེས་པ་རྗེས་གཞན་ཡིན་པའི་མྱིར། འདོད་ན། ཐ་སྙད་ཏུ་
 ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག །ཐ་སྙད་ཏུ་གཞུགས་སུང་འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།
 མི་འཐད་དེ། རྟམ་རྩུབ་པའི་འཇགས་ལ་ཡང་གཞུགས་སུང་འདོད་པའི་མྱིར་ཉེ། ཐ་སྙད་
 ཏུ་སུང་པོ་ལཱའི་རྟམ་གཞན་དོན་མཐུན་ཁས་ལེན་པའི་མྱིར་དོ། །གཞན་ཡང་། རྟམ་
 རྩུབ་པའི་འཇགས་ལ། སྡོམ་དབང་ཤེས་དང་རྒྱ་བ་གཉིས་སྡོམ་གི་དབང་ཤེས་
 གཉིས་མངོན་སུམ་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྟམ་རྩུབ་པའི་འཇགས་
 ལ་སྡོམ་པོ་མ་གྲུབ་པའི་མྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཉེ། སྡོམ་དབང་ཤེས་
 དེ་བག་ཆགས་བརྟན་བྱུང་གི་དབང་ཤེས་ཡིན་པའི་མྱིར་དོ། །ཁ་ཅིག །གཞུང་རྟམ་
 མྱི་དངོས་པོ་འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། རྟམ་རྩུབ་པའི་

ལུགས་ལ་ཡང་གཟུང་རྣམ་གྱི་དངོས་སོ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སྡོ་སྤང་དབང་
ཤེས་ཚོས་ཅན། འཛིན་རྣམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་པ་གང་ཞིག །གཟུང་རྣམ་གྱི་
དངོས་སོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། རང་རིག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
ན། ཁ་ནང་ཁོ་ནར་སྤྱོད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། གཉིས་སྤང་
ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་ན། རྟོག་པ་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག །སྡོ་སོ་དང་སྡོ་འཛིན་ཤེས་པ་རྗེས་གཅིག་ཏུ་སྦྱབ་པ་སེམས་ཅོམ་
རྣམ་བདེན་པ་དང་། རྗེས་གཞན་བཀག་པ་ཅོམ་ཏུ་འདོད་པ་རྣམ་རྒྱུན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
སྦྱ་བའང་མི་འཐད་དེ། རྣམ་བདེན་རྒྱུན་གཉིས་ཀ་དེ་གཉིས་རྗེས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པར་
འདྲ་ལ། རྣམ་བདེན་པའི་ལུགས་ལ་ཡང་སྤྲོན་ཅིག་དམིགས་ངེས་གྱི་རྟགས་གྱིས་རྗེས་
གཅིག་ཏུ་བསྐྱབ་པར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རྣམ་བདེན་པའི་ལུགས་ལ་ཡང་སྤྲོན་ཅིག་
དམིགས་ངེས་ཡིན་ན་རྗེས་གཅིག་ཡིན་པས་མ་ཁྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་ན་སྲུང་
འཛིན་རྟོག་པ་དང་སྲུང་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་སྲུང་པ་སྤང་བ་ཚོས་ཅན། རྗེས་གཅིག་ཡིན་
པར་ཐལ། སྤྲོན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲུབ་པ་ཁས་སོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ་གསུམ། ཚེད་གཞིའི་རྣམ་པ་ངོས་གཟུང་
བ་དང་། བདེན་རྒྱུན་གྱི་དོན། རྣམ་རྒྱུན་པའི་སྤྱོད་པའི་འཐད་པར་བསྐྱབ་པའོ། །དང་མོ་
ནི་སེམས་ཅོམ་པའི་ལུགས་ལ། ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀུན་བརྟགས་གཞན་དབང་ཡོངས་
གྲུབ་གསུམ་ཏུ་འདུས་པ་ལས། ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་རྣམས་ནི་རྣམ་བདེན་རྒྱུན་
ཚེད་པའི་གཞིར་མི་རུང་སྟེ། རྣམ་བདེན་རྒྱུན་གཉིས་ཀས་དེ་སྤང་བ་སྤྲོད་ཏུ་མ་གྲུབ་
པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཡོངས་གྲུབ་ཀྱང་ཚེད་གཞིར་མི་རུང་སྟེ། རྣམ་བདེན་རྒྱུན་

གཉེས་ཀྱི་ཀམ་མཚན་དེ་སྒྲུབ་པ་ལྟར་བདེན་པར་འདོད་པའི་སྲིད་ཏེ། རྣམ་བདེན་རྒྱུ་གཉེས་ཀྱི་ཀམ་མཚན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སློབ་སྒྲུབ་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་པའི་ཤེས་པར་འདོད་པའི་སྲིད་རྟོག་། །གཞན་དབང་ལ་ཤེས་པ་དང་གཞུང་བར་སྒྲུབ་པ་གཉེས་ལས། ཤེས་པ་ནི་ཚོད་གཞིའི་རྣམ་པར་མི་རུང་སྟེ། རྣམ་བདེན་རྒྱུ་གཉེས་ཀྱི་ཀམ་མཚན་དེ་སྒྲུབ་པ་ལྟར་དུ་བདེན་པར་འདོད་པའི་སྲིད་ཏེ། ཤེས་པ་མ་འཁྲུལ་པའི་སྒྲུབ་ཡུལ་དུ་འདོད་པའི་སྲིད་ཏེ། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲུབ་ཡུལ་དུ་འདོད་པའི་སྲིད་རྟོག་། །དེས་ན་དབང་ཤེས་ལ་རགས་པར་སྒྲུབ་པ་འདི་རྣམ་བདེན་རྒྱུ་ཚོད་པའི་ཚོད་གཞིའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བདེན་པ་འགོག་པའི་སྐབས་སུ། དེ་སྲིད་དོན་དང་ཤེས་པ་ལ། །རགས་སྒྲུབ་ཡོད་མིན་ཞེས་དང་། སློབ་དཔོན་ཚོས་མཚོག་གིས། ལུས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་རྩ་ཟེང་དེ་བཞི་མེད་ཀྱི། ཞེས་དབང་ཤེས་ལ་རགས་པར་སྒྲུབ་པ་ལྟར་བདེན་ན། སྲི་རོལ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ལ་གསུངས་པའི་སྲིད་རྟོག་། །

གཉེས་པ་ནི། དོན་བྱེད་རུས་མི་རུས་ཀྱི་སློབ་པ་བདེན་རྒྱུ་དུ་འབྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བདེན་རྒྱུ་གཉེས་ཀྱི་ཀམ་མཚན་དབང་ཤེས་ལ་རགས་པར་སྒྲུབ་པ་དེ་དོན་བྱེད་རུས་པར་ཁས་ལེན་པའི་སྲིད་རྟོག་། །ཡོངས་གྲུབ་དང་གཞན་དབང་གང་རུང་ལ་བདེན་པ་དང་། གུར་བརྟགས་ལ་རྒྱུ་བར་བྱས་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉེས་ཀྱི་ཀམ་མཚན་པ་དེ་ཡོངས་གྲུབ་དང་གཞན་དབང་གང་རུང་དུ་འདོད་པའི་སྲིད་རྟོག་། །བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་ལ་བདེན་རྒྱུ་དུ་བྱས་པའང་མིན་ཏེ། དེ་གཉེས་ཀྱི་ཀམ་མཚན་པ་དེ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པའི་སྲིད་རྟོག་། །དེས་ན་རྣམ་བདེན་རྒྱུ་གཉེས་པས་སོ་སོ་སྟེ་བོའི་རྒྱུད་ལ་རང་།

༡༧ གས་
 ༡༨ གས་

རིག་མངོན་སྲུང་མ་གཏོགས་པ་མ་རིག་པས་བསྐྱད་པ་མ་ཞུགས་པའི་ཤེས་པ་མེད་
པར་འདོད་ལ། རྣམ་བདེན་པས་སྡོ་སྤང་དབང་ཤེས་དེ་མ་རིག་པའི་བསྐྱད་པ་ཅུང་
ཟད་ཀྱང་མ་ཞུགས་པའི་ཤེས་པར་འདོད་པས་ཤེས་པ་མ་འཇུག་པའི་སྤང་ཡུལ་དང་
ཤེས་པ་འཇུག་པའི་སྤང་ཡུལ་ལ་བདེན་རླུང་དུ་འབྱེད་པ་འཐད་དོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རྟགས་དགོད་པ་དང་། ཚུལ་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི།
སྡོ་སྤང་དབང་ཤེས་ལ་རགས་པར་སྤང་བ་ཚོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་
ཐལ། ཁྱོད་སྤང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རང་རིག་མངོན་སྲུང་མེད་ཅིང་། ཁྱོད་སྤང་ཡུལ་དུ་
བྱེད་པའི་རྩེ་མཐོང་གི་མངོན་སྲུང་གྲུབ། ཁྱོད་སྤང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་མངོན་སྲུང་དེ་
མ་རིག་པའི་བསྐྱད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་ཞུགས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
ཁས། འདོད་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་དམ་བདེན་པའི་གཅིག་
ཏུ་ཡང་མ་གྲུབ། དོན་དམ་བདེན་པའི་དུ་མར་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་
གཉིས། རྩལ་བ་བསྐྱབ་པ་དང་། རྩོགས་ཚོས་བསྐྱབ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དོན་དམ་བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་མར་མ་གྲུབ་ན། དོན་དམ་བདེན་
པ་མ་ཡིན་པས་འབྲེལ། གཅིག་དང་དུ་མ་མཉམ་ཚུལ་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་དངོས་
འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཅས་དང་རྣམ་མེད་པའི་ཚུལ་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་དངོས་
འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ཚོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པའི་གཅིག་ཏུ་མ་
གྲུབ་ཏེ། རང་འཛིན་མངོན་སྲུང་ལ་གོ་ས་ཁེབས་པའི་རྩོལ་གྱིས་ཚ་བཅས་སུ་སྤང་བའི་
ཕྱིར། དོན་དམ་བདེན་པའི་དུ་མར་མ་གྲུབ་ཏེ། གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག་རྣམ་བདེན་རླུང་གཉིས་ཀའི་འཇུགས་ལ། སྡོ་སྤང་དབང་ཤེས་འཇུག་

ཤེས་ཡིན་ཏེ། སྡོན་པོ་སྤྱི་དོན་མ་ཡིན་པ་ལ་དེར་སྤང་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།
 རྣམ་རྒྱུན་པའི་ལུགས་ལ། སྡོ་སྤང་དབང་ཤེས་སྡོན་པོ་ལའང་འཇུག་ཤེས་ཡིན་ཏེ།
 སྡོན་པོ་སྤྱི་དོན་མ་ཡིན་པ་ལ་དེར་སྤང་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། རྣམ་བདེན་པའི་
 ལུགས་ལ། དེ་སྡོན་པོ་སྤྱི་དོན་ཡིན་པ་ལ་འཇུག་ཤེས་ཡིན་ཡང་སྡོན་པོ་ལ་མ་འཇུག་
 བའི་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། སྡོན་པོ་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་
 སྤྱིར། རྣམ་རྒྱུན་པའི་ལུགས་ལ། སྡོན་པོ་ཚོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། བདེན་པའི་
 གཅིག་དང་དུ་བྲལ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། བདེན་པའི་གཅིག་ཏུ་མ་གྲུབ་སྟེ། མངོན་སུམ་ལ་
 ལྷ་ཚོགས་སུ་བདེན་པར་སྤང་བའི་སྤྱིར། བདེན་པའི་དུ་མར་མ་གྲུབ་སྟེ། བདེན་པའི་
 གཅིག་ཞེགས་པའི་སྤྱིར། གལ་ཏེ་རྣམ་པ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ནམ་ངེ་ལྟར་བདེན་པར་
 མ་གྲུབ་ཅེ་ན། རྣམ་བདེན་པ་དང་མངོ་སྟེ་པའི་ལུགས་ལ། དངོས་པོ་ཡིན་ན་བདེན་
 གྲུབ་ཡིན་པས་ཁྲུབ་ཀྱང་། རྣམ་རྒྱུན་པའི་ལུགས་ལ། རྣམ་པ་བདེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 ཤེས་པ་འཇུག་པའི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །འོ་ན་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན།
 གཞུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པ་དེ་བདེན་པ་ཡིན་ཏེ། རྫོ་མ་འཇུག་པའི་
 དམིགས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེ་ལྟར་ན་གཞུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པ་བདེན་
 པར་གྲུབ་ན། དེའི་རྟེན་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཞིག་ཁས་སྲུང་དགོས་ཏེ། བདེན་པ་རྒྱུན་
 པ་ལ་འཇུག་པ་མི་སྲིད་པའི་སྤྱིར། འོ་ན་དེའི་རྟེན་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། ཤེས་པ་དེ་
 བདེན་པ་ཡིན་ཏེ། རྫོ་མ་འཇུག་པའི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། གཉིས་སྤང་དང་
 བྲལ་བའི་འཛིན་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཞེས་སྡུ་བ་མི་འཐད་དེ། བདེ་
 སྤྱལ་ཚོས་ཅན། བདེན་པའི་དུ་མར་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། བདེན་པའི་གཅིག་ཞེགས་

པའི་ཕྱིར། ཉམས་ཁུབ་ཁས་སྦྱངས། འདོད་ན། བདེན་པར་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་
ལོ། །འདོད་ན། བདེན་པར་གྲུབ་པར་ཐལ། ལྷོ་མ་འཁྲུལ་པའི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་། ལྷོ་མ་ཚོས་ཅན། གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་
ཀྱིས་སྤོང་པའི་རྟེན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་བདེན་པར་གྲུབ། རྫོང་རྩལ་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཁུབ་ཉམས་ཁས། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེ་ཚོང་གི་དེ་ལོ་ན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེ་སྐད་དུ་ཡང་། དེ་ཕྱིར་གཉིས་སྤོང་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་དེའི་ཡང་དེ་ཉིད་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་འབྲས་རྫོག་གསུམ་པའི་རྣམ་གཞག་ལ།

དགག་བཞག་སྤང་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། འབྲས་རྫོག་
གསུམ་པ་འདི་བྱེ་བའ་ཉུ་སྟོ་བ་དང་དབྱ་མ་པའི་ལུགས་མ་ཡིན་ཏེ། འདིར་རང་རིག་
བདེན་གྲུབ་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོ་སྤེ་པའི་ལུགས་མ་ཡིན་ཏེ། མ་ཡིན་དུ་མས་
བདག་སྤོན་ཕྱིར། །ཞེས་དབང་ཤེས་འཁྲུལ་པར་བརྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་ཅམ་
པའི་ལུགས་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་ཡོད་ན་ཡང་། །ཞེས་ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱར་
བརྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གྲུབ་མཐའ་སྟོ་བ་བཞི་སོ་གང་གི་ཡང་ལུགས་མ་ཡིན་
ཀྱི། ལྷོ་གས་སྤང་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། སངས་རྒྱས་པ་ལ་བཞི་བ་དང་། །ལྷ་པ་སྤུབ་པའི་དགོངས་པ་
མིན། །ཞེས་སངས་རྒྱས་པ་ལ་སྤུབ་མཐའ་བཞི་ལས་གཞན་པའི་གྲུབ་མཐའ་མེད་
པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག །ཕྱི་དོན་གཞལ་བུ། གཟུང་རྣམ་ཚད་མ། རང་རིག་འབྲས་བུར་བྱས་

བས་འདི་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེམ། འོ་ན་འབྲས་རྟོག་གསུམ་པའི་
 སྐབས་འདིར་ཚོས་ཅན། གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་གྲུབ་པར་ཐལ། ཕྱི་དོན་གྲུབ་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་མ་ཡིན་བཞིན་དུ་དེར་སྦྲར་པའི་གཞན་
 དབང་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་སོ། །འདོད་ན། གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་མ་ཡིན་བཞིན་དུ་
 དེར་བཏགས་པའི་ཀུན་བཏགས་དང་། གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་གྱིས་སྦྱོར་པའི་
 ཡོངས་གྲུབ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་གདགས་གཞི་གཞན་དབང་མ་གྲུབ་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། རོ་བོ་ཉིད་གསུམ་མ་གྲུབ་པས་རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་གྱི་ལུགས་
 ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །གལ་ཏེ་སྦྱོན་མེད་དེ། ཕྱི་དོན་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ཀྱང་། དོན་དམ་
 དཔྱོད་བྱེད་གྱི་རིགས་པས་ཕྱི་དོན་ཞེས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་དོན་ཡོད་
 པའི་དོན། ཕྱི་དོན་ཡོད་པ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ལ་བྱེད་དམ། །ཚད་མས་མ་
 གྲུབ་པར་འབྲུལ་དོར་ཡོད་པ་ཅམ་ལ་བྱེད། དང་པོ་སྦྲར་ན། དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་གྱི་
 ཚད་མས། ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་དོན་ལ་གཞོད་པར་ཐལ། ཐ་སྙད་པའི་
 ཚད་མས་ཕྱི་དོན་ཡོད་པར་གྲུབ་པ་གང་ཞེས་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་གྱི་ཚད་མས་ཕྱི་
 དོན་ཞེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་ལ་ཡང་ཡིད་བརྟན་
 དུ་མི་རུང་བར་ཐལ། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་གྲུབ་
 པའི་དོན་ལ་གཞོད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྷན་སྟེ། མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་གཅིག་ལ་
 གཞོད་པ་སྲིད་ན། དེའི་མཚན་ཉིད་སུན་སྦྲུང་བ་ཁོ་ནར་འགྲུར་བས་ཐམས་ཅད་ལ་
 ཡིད་བརྟན་དུ་མི་རུང་ངོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྦྲར་ན། འབྲས་རྟོག་
 གསུམ་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འདི། རང་ལུགས་ཀྱི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་

གཞན་དོན་མཐུན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞལ་བྱ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་སྲིད། ཉགས་
ཁས། གཞན་ཡང་། སེམས་ཅམ་པའི་རང་ལུགས་ཡིན་པ་དང་སྲིདོན་གཞལ་བྱར་
འཛོག་པའི་གཞི་མཐུན་ཁས་ལེན་པར་མི་རིགས་ཏེ། མདོ་ལས་ཁམས་གསུམ་པོ་
འདི་ནི་སེམས་ཅམ་མོ་ཞེས་པའི་ཅམ་གྱི་སྐྱེས་སྲིདོན་འགོག་པ་སེམས་ཅམ་པའི་
ལུགས་ཡིན་པའི་སྲིད།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་དེ། འབྲས་རྫོག་གསུམ་པ་འདི་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་མིན་
གྱི་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་རྫོས། ཤེས་བྱ་ནང་གི་ཡིན་པར་སྐྱ་བའི་
ཚྭ་གས་གྱི་དྲོགས་པ་བསལ་བའི་སྲིད་ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ།
དེས་སེམས་ཅམ་པ་ཚྭ་གས་སྐྱ་མར་བསྟན་པ་མིན་གྱི། ཤེས་བྱ་ནང་གི་ཡིན་པ་སྡེ་
ཤེས་པ་གཞལ་བྱ་ལ་རང་རིག་འབྲས་བུར་བྱས་པའི་ཚེ་འཛོན་རྣམ་ཚད་མ་ཡིན་པ་
བཞིན་དུ། འབྲས་རྫོག་གསུམ་པའི་སྐབས་འདིར་ཡང་། རང་རིག་པ་འབྲས་བུ་ཡིན་
ན། འཛོན་རྣམ་ཚད་མར་འགྱུར་སྐྱེས་པའི་ཚྭ་གས་གྱི་དྲོགས་པ་བསལ་བའི་སྲིད་ཞེས་
བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་སྲིད།

ཡང་ཁ་ཅིག །སྲིདོན་ཡོད་ན་གཞལ་བྱ་ཞེས་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་སྐོ་
ནས་གཞལ་བྱར་འཛོག་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྲིདོན་གྲུབ་ན་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་
གི་སྐོ་ནས་འཛོག་པ་དོན་མེད་ལ། སྲིདོན་མ་གྲུབ་ན། ཚད་མ་དང་འབྲས་བུ་ཡང་མ་
གྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་སྲིད་རོ། །ཁ་ཅིག །སྲིདོན་གཞལ་བྱ་གཟུང་རྣམ་ཚད་ལ། དོན་
ལ་རང་རིག་ཀྱང་ཐ་སྟོན་དུ་དོན་རིག་པའི་དོན་རིག་བརྟགས་པ་བ་འབྲས་བུར་བྱས་
པའི་འབྲས་རྫོག་གསུམ་པ་འདི་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན། འདིར་

ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱ་ལ། རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན་ན། འདི་ན་རྣམ་ཚད་མར་འགྱུར་སྐྱེས་
 བ་དང་། རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན་ན། དོན་རིག་འབྲས་བུར་བཤད་པ་དང་འགལ་
 སྐྱེས་བ་དང་། ཚད་འབྲས་ཀྱི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་རྗེས་ཐ་དད་ཏུ་འགྱུར་སྐྱེས་ཏུ་
 རྟོགས་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མཚན་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། མདོ་སྡེ་པས་ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱར་
 བྱས་པའི་ཆེ་རང་རིག་དང་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཏུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་རིག་པ་འབྲས་
 བུར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱ་ལ་རང་རིག་འབྲས་བུར་འདོད་ན།
 ཚད་འབྲས་ཀྱི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་རྗེས་ཐ་དད་ཏུ་ཐལ་བའི་ཚོད་བ་སྤོང་བར་མི་
 ལུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། དེ་ཡང་རེ་ཞིག་ཕྱི་དོན་ཁས་ལེན་པའི་མདོ་སྡེ་པ་
 དང་ཐུན་མོང་ཏུ་འབྲས་ཏེ་ག་དང་པོ་བསྟན་ལ། ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱ་ཡིན་པ་བཀག་
 བས། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཏུ་གྱུར་པའི་གཞུགས་སོགས་གཞལ་བྱ་དང་། ཤེས་པའི་
 བདག་ཉིད་ཏུ་གྱུར་པའི་གཞུགས་སོགས་རིག་པ་འབྲས་བུར་བྱས་པའི་འབྲས་ཏེ་ག་
 གཉིས་པ་དང་། ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱ་ཡིན་པ་བཀག་པའི་རང་སྤོང་བ་ལ་མ་བསྟན་པར་
 དོན་སྐྱོབ་བ་ཞེད་རང་དོན་ཏུ་འདོད་པའི་གཞུགས་སོགས་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་ཆེ་
 བཤང་། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཏུ་གྱུར་པའི་གཞུགས་སོགས་རིག་པ་འབྲས་བུར་
 བཞག་དགོས་སོ་ཞེས་འབྲས་ཏེ་ག་གསུམ་པ་བསྟན་ཏེ། འདི་ཡང་སེམས་ཅམ་པའི་
 ལུགས་ཡིན་ནོ། །ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ནི། མདོ་སྡེ་པས་ཕྱི་རོལ་དོན་ཏུ་འདོད་
 པའི་གཞུགས་གཞལ་བྱ། རང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་གཞུགས་ལ་གསར་ཏུ་མི་
 སྐྱེ་བའི་ཤེས་པ་ཚད་ལ། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཏུ་གྱུར་པའི་གཞུགས་ཏེ་གས་པའི་

ཚད་མ་འབྲས་བུའོ། །དེ་ལྟར་བཞག་པའི་ཚེ་ན། འབྲས་རྫོག་གསུམ་པ་འདིར་སྤྱི་
 རོལ་སྤྱི་དོན་གཞལ་བྱ་ལ། ཤེས་པ་ཡོངས་སུ་གཙོད་བྱེད་ཀྱི་རང་རིག་འབྲས་བུར་
 བཞག་འདུག་སྟེ་འབྲས་བུ་བསམས་ནས། གལ་ཏེ་སྤྱི་དོན་གཞལ་བྱ་ལ་རང་རིག་འབྲས་
 བུར་འཛོག་ན། འཛིན་ཚུལ་ཚད་མར་”འགྲུར”¹⁶ ཏེ། དཔེར་ན་ཤེས་པ་གཞལ་བྱ་ལ།
 དེ་ཡོངས་སུ་གཙོད་བྱེད་ཀྱི་རང་རིག་འབྲས་བུར་བཞག་པའི་ཚེ། འཛིན་ཚུལ་ཚད་
 མ་ཡིན་པ་བཞིན་ཞེ་ན། ཤེས་པ་ཡོངས་སུ་གཙོད་བྱེད་ཀྱི་རང་རིག་འབྲས་བུར་
 བཞག་ན་བདེན་ཡང་དེ་འབྲས་བུར་འཛོག་པ་མིན་གྱི། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུར་
 པའི་གཟུགས་རྫོགས་པ་འབྲས་བུར་འཛོག་ལ། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུར་པའི་
 གཟུགས་རྫོགས་པ་དེ་གང་གིས་འཛོག་ཀྱས་པ་དེ་ཚད་མར་འཐད་ཅིང་། དེ་ཡང་
 གཟུང་བའི་རྣམ་པས་འཛོག་ཀྱས་ཀྱི་འཛིན་ཚུལ་གྱིས་འཛོག་མི་ཀྱས་ཏེ། འཛིན་ཚུལ་
 བེ། ཁ་ནང་ཁོ་ནར་སྤོགས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །

ཡང་འདི་སྟེ་འབྲས་བུ་གལ་ཏེ་སྤྱི་དོན་གཞལ་བྱ་ལ། གཟུང་རྣམ་ཚད་མ་ཡིན་ན། དོན་
 རིག་འབྲས་བུར་བྱ་དགོས་ཏེ། འབྲས་རྫོག་དང་པོ་བཞིན། སྤྱི་དོན་གཞལ་བྱ་ལ་གཟུང་
 རྣམ་ཚད་མར་བྱས་པའི་ཚེ་རང་རིག་འབྲས་བུར་མི་རིགས་ཏེ། ཚད་མས་སྤྱི་དོན་
 ཡོངས་སུ་བཅད་པའི་འབྲས་བུ་ལ། ཤེས་པ་རང་རིག་པ་མི་འཐད་པའི་སྤྱིར། དཔེར་ན་
 ལྷ་རེས་ཤེས་པ་བཅད་པའི་འབྲས་བུ་ལ། ཅན་དན་དུས་བུར་སོང་བ་མི་འཐད་པ་བཞིན།
 ཡང་རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན་ན། དོན་རིག་འབྲས་བུར་བརྗོད་པ་དང་འགལ་ལ། ཚད་
 མ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་རྣམས་ཐ་དད་དུ་ཡང་འགྲུར་ཏེ།

16 འགྲུར་

ཚང་མས་སྤྱི་རྒྱུ་དོན་གཞུག་གྲུ་ལ། འབྲས་བུ་ཤེས་པ་རང་རིག་ཡིན་པའི་སྤྱིར་
སྣམ་ན། འདིར་སྤྱི་དོན་གཞུག་གྲུ་ལ། རང་རིག་འབྲས་བུར་བཞག་ན། སྤྱོད་དེ་དག་
སྤོང་མི་བྱས་མོད། འོན་ཀྱང་མདོ་སྤེ་བས་སྤྱི་རྒྱུ་དོན་དུ་འདོད་པའི་གཞུགས་སོགས་
གཞུགས་གྲུ་ལ། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཞུགས་སོགས་རྟོགས་པ་འབྲས་
བུར་འཛོགས་ལ། དེའི་ཆེ་སྤྱོད་དེ་དག་མེད་དེ། ཚང་མ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་ཀས་ཤེས་
པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཞུགས་སོགས་རྟོགས་པའི་སྤྱིར་རོ། །

དོན་རིག་པ་འབྲས་བུར་བརྗོད་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། རྗེས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཞེན་
ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བའི་ལོག་ཤེས་ལ་ལྷོས་ནས་སྤྱི་དོན་རིག་པ་འབྲས་བུར་བརྗོད་པ་
ཅམ་མིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །འོ་ན་འབྲས་བུ་རྟོག་གསུམ་པ་འདི། རྣམ་བཤེན་རླུང་གང་གི་
ལུགས་ཡིན་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདི་རྣམ་བཤེན་པའི་ལུགས་ཡིན་གྱི་རྣམ་རླུང་པའི་
ལུགས་མ་ཡིན་ཏེ། འདིར་ཚོས་མཚོག་གིས། འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་རྣམ་པ་རང་རིག་
གིས་ཉམས་སུ་སྤོང་བར་བཤའ་ལ། རྣམ་རླུང་པ་འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་རྣམ་པ་རང་རིག་
གིས་ཉམས་སུ་སྤོང་བར་མི་འདོད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། རང་རིག་གིས་ཉམས་སུ་སྤོང་བུ་
ཡིན་ན་བཤེན་གྲུབ་ཡིན་དགོས་ཤིང་། རྣམ་རླུང་པ་འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་རྣམ་པ་རླུང་
པར་འདོད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་སྤྱོད། །འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་རྣམ་པར་རང་རིག་གིས་ཉམས་
སུ་སྤོང་བར་བཤའ་བས། རྣམ་རླུང་པའི་ལུགས་མ་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། རང་རིག་
གིས་ཉམས་སུ་སྤོང་བར་བཤའ་བའི་རྣམ་པ་ནི། འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་
ཤེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་རྣམ་རླུང་པས་ཀྱང་རླུང་པར་མི་འདོད་པའི་སྤྱིར་དང་། རྣམ་
བཤེན་རླུང་རྩོད་པའི་གཞིའི་རྣམ་པ་དེ་རྣམ་བཤེན་པས་ཀྱང་རང་རིག་གིས་ཉམས་སུ་

སྤྱི་བར་མི་འདོད་པའི་སྤྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ཚེད་པ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་འབྲས་རྟོག་གསུམ་པ་འདི་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ཡིན་ན། གང་གི་ཆེ་སྤི་རོལ་དོན་འབའ་ཞིག་གཞལ་བྱར་བྱས་པ་དེའི་ཆེ་
ཞེས་པ་དང་། སྤི་རོལ་དོན་ནི་ཡོད་ན་ཡང་། །ཞེས་པ་དང་ལྷ་དབང་སྒོམ། གང་ཁོ་
ན་སྤི་རོལ་ལ་སྦྱབ་པར་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་བྱ་བ་ཡིན་པ་དེའི་སྤིར། ལྷ་ན་གྲིས།
དེ་ལྟར་ན་རྟོག་པ་འདི་རང་རིག་པ་ཡིན་ཡང་སྤི་རོལ་ལས་སྦྱེས་པའི་སྤིར། དེའི་
འབྲས་བུ་ཡིན་པས་དོན་རིག་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་
ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། སྤི་རོལ་གྱི་དོན་འབའ་ཞིག་ཅེས་པ། འུ་ལྟ་སྒོམ། སྤི་རོལ་གྱི་
དོན་ཡང་ཞེས་པའི་དོན་བཤད་ལ། དེ་ནི། སྤི་རོལ་དོན་ནི་ཡོད་ན་ཡང་། །ཞེས་པ་
དང་དོན་འབྲས་པས། མདོ་སྤེ་བས་སྤི་རོལ་དོན་དུ་འདོད་པའི་གསུགས་སོགས་གཞལ་
བྱར་བྱས་ན་ཡང་། ཞེས་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། རང་ལུགས་ལ་སྤི་རོལ་གྱི་དོན་
ཁས་ལེན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

གལ་ཏེ་འབྲས་རྟོག་གསུམ་པ་འདི་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ཡིན་ན། ཚེས་
མཚོག་གིས། འདིར་འཐད་པ་འདིས་སྤི་རོལ་གྱི་དོན་ལྟོག་པར་འདོད་པ་མ་ཡིན་གྱི།
འོན་ཀྱང་སྤི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་ཀྱང་རང་རིག་པ་ཉིད་འབྲས་བུར་རིགས་གྱི་དོན་རིག་
པ་ནི་མིན་ནོ། །འདི་ལྟར་སྤི་རོལ་གྱི་དོན་གྱི་ཚུལ་ལ། དོན་ནི་གཞལ་བུ། གསུང་བའི་
རྣམ་པ་ཚད་མ། དོན་རིག་པ་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྦྱོབ་པ་ལ་ནི།
བདག་ཉིད་གཞལ་བུ། འདོན་པའི་རྣམ་པ་ཚད་མ། བདག་ཉིད་རིག་པ་ནི་འབྲས་བུ་
ཡིན་ནོ། །ཡང་སྤི་རོལ་གྱི་དོན་གྱི་ཚུལ་ལ། འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་གཉིས་

བ། རོན་གཞུང་གྲ། གཞུང་བའི་རྣམ་པ་ཚད་མ། རང་རིག་པ་འབྲས་བུ་ལོ། །ཞེས་བྱ་
 བ་འདི་ནི་འབྲས་བུ་འདི་ལྟར་རྣམ་པར་བཞག་པའི་འཐད་པ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་
 བ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཉེ། འདིར་འཐད་པ་འདིས་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལྡོག་
 བར་འདོད་པ་མིན་ཞེས་པའི་དོན་འདིར་སྤྱི་དོན་བཀག་པའི་རང་ལྡོག་ནས་གཞུང་གྲ་
 མི་འདོད་ཅེས་པ་ཡིན་ལ། སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་གྱི་ཚུལ་ལ་འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་བཞག་
 བ་གཉིས་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཡང་། འབྲས་ལྡོག་དང་པོའི་སྐབས་སུ་སྤྱི་རོལ་གྱི་
 གཞུགས་སོགས་གཞུང་གྲས་བའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཞེས་པའི་ཚུལ་ལ་འབྲས་བུ་འདི་
 མི་འདོད་ཀྱང་། གཞུགས་སོགས་གཞུང་གྲས་བའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཞེས་པའི་
 འདོད་པས་དེ་ལ་ལྡོག་པའི་གཉིས་པ་ཡིན་ལོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་པར་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་
 གཞུང་གྲས་བའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཞེས་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་དོན་ལ། སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་
 རིག་པ་འབྲས་བུར་བཞག་དགོས་ལ། དེ་ལྟར། རང་རིག་པ་ཉིད་འབྲས་བུར་རིག་པ་
 གྱི་དོན་རིག་པ་ནི་མ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །

གཉིས་པ་རྗེས་དབག་བཤད་པ་ལ་གཉིས།

རང་དོན་རྗེས་དབག་དང་། གཞན་དོན་རྗེས་དབག་གོ།

དང་པོ་། རང་དོན་རྗེས་དབག་བཤད་པ་། ལ་གསུམ།

རྗེས་དབག་གི་རང་བཞིན། རྒྱ་རྟགས་འཛིན་སེམས། རྟེན་གཏན་ཚིགས་
 བཤད་པའོ། །

དང་པོ་རྒྱུ་རྒྱུ་དཔག་གི་རང་བཞིན་བཤད་པ་ཀྱི་ལ་གསུམ།

མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། མཚན་གཞི་ལ་ལོག་རྟོག་བསམ་བཤོ། །དང་པོ་ཉི།
རྒྱུ་རྒྱུ་དཔག་ཚང་མའི་མཚན་ཉིད། ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་རྟོགས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་
གི་གཞལ་བྱ་སྐྱོག་གྱུར་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ། དེ་སྐད་དུ་འདྲ་། ཚང་མ་
མདོད། རྒྱུ་རྒྱུ་དཔག་རྣམས་ཀྱི་རང་དོན་ཉི། །ཚུལ་གསུམ་རྟོགས་ལས་དོན་མཐོང་
ཡིན། ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ཉི། རྒྱུ་རྒྱུ་དཔག་ཚང་མ་ལ་དབྱེ་བ། དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་
རྒྱུ་རྒྱུ་དཔག །ལྷགས་པའི་རྒྱུ་རྒྱུ་དཔག །ཡིད་ཆེས་པའི་རྒྱུ་རྒྱུ་དཔག་དང་གསུམ་
སོ། །དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་རྟོགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་
ནས། རང་གི་གཞལ་བྱ་སྐྱོག་གྱུར་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པའོ། །དབྱེ་བ།
དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟོགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྒྱུ་
དཔག་གསུམ་སོ། །ཡིད་ཆེས་རྒྱུ་རྒྱུ་དཔག་གི་མཚན་ཉིད། ཡིད་ཆེས་པའི་རྟོགས་
ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་གཞལ་བྱ་སྐྱོག་གྱུར་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་
པ། ཁ་ཅིག །ཡིད་ཆེས་རྒྱུ་རྒྱུ་དཔག་གི་མཚན་ཉིད། ཡིད་ཆེས་པའི་ཁས་སྐྱེས་
འབྲས་རྟོགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས། རང་གི་གཞལ་བྱ་སྐྱོག་གྱུར་ལ་གསར་དུ་མི་
བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཡིད་ཆེས་པའི་རྟོགས་ཡང་དག་ཡིན་
ན། འབྲས་རྟོགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་མ་ཁྲུབ་པའི་སྤྱིར། རྟོགས་མ་གྲུབ་ན། དབྱེ་
བ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཚོས་ཅན། སྤྱིན་པས་ལོངས་སྤོད་ཁྲིམས་ཀྱིས་བདེ་
ཞེས་པའི་ལུང་རང་གི་བསྟན་བུའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱུ་བར་སྐྱུབ་པའི་འབྲས་རྟོགས་ཡང་

དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དྲོགས་གཙོད་རྒྱས་པར་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་
མཚན་ཉིད། གྲགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་གཞལ་བྱ་སྐྱོག་གྱུར་
ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་བའོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། རྗེས་དཔག་འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་མིན་དབྱེད་པ། རྗེས་
དཔག་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པར་རྟོག་པ་དགག་པ། རྗེས་དཔག་ཡིན་པ་ལ་མ་ཡིན་པར་
རྟོག་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། །ཁ་ཅིག །རྗེས་དཔག་སྣང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་ཤེས་
ཡིན་ཏེ། རང་ལ་སྣང་བ་དོན་མ་ཡིན་པ་ལ་དོན་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་སློ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། སྣང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་ཡང་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེན་ཡུལ་
ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷན་སྟེ། རྟོག་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་གཙོ་
བོ་ནི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོག་པ་རྣམས་ཡུལ་ལ་ཞེན་པའི་དབང་གིས་
འདུག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྟོག་པ་རྣམས་ཞེན་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་ན་མ་འཁྲུལ་བ་དང་།
ཞེན་ཡུལ་ལ་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་དང་། ཞེན་ཡུལ་
ལ་ཆད་མ་ཡིན་ན་ཆད་མ་ཡིན་དགོས་ལ། ཞེན་ཡུལ་ལ་ལོག་ཤེས་ཡིན་ན་ལོག་
ཤེས་དང་། ཞེན་ཡུལ་ལ་ཆད་མིན་གྱི་སློ་ཡིན་ན་ཆད་མིན་གྱི་སློ་ཡིན་པས་ལྷན་
བོ། །གལ་ཏེ་རྗེས་དཔག་འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་ཏེ། དེ་མ་ཡིན་ལ་དེར་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དོན་སྐྱི་རང་མཚན་མ་ཡིན་པ་ལ། དེར་སྣང་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་རྗེས་དཔག་ལོག་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། སྣང་ཡུལ་ལ་ལོག་ཤེས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། འོ་ན་མངོན་སུམ་ཆད་མ་སྣང་ཡུལ་

ལ་མ་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པས། མ་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་འདོག་བྱས་
སམ་མི་བྱས། མི་བྱས་ན། དེ་མ་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་འདོག་གྲེད་མེད་པར་
འགྱུར་ལ། འདོག་བྱས་ན། རྗེས་དཔག་འཇུག་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷང་ལུལ་ལ་
འཇུག་ཤེས་ཡིན་པའི་སྲིད། འཁོར་གསུམ།

གཞན་ཡང་། ལྷ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚོས་ཅན། ཞེན་ལུལ་
ལ་འཇུག་པའི་ལོག་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ལ་སྤང་བ་དོན་མ་ཡིན་པ་ལ་དོན་དུ་
ཞེན་པའི་སློ་ཡིན་པའི་སྲིད། རྟགས་བསལ་ཁས། མ་ཁྲབ་ན། ལྷ་རྟག་འདྲིན་གྱི་རྟོག་
པ་ཞེན་ལུལ་ལ་འཇུག་པའི་ལོག་ཤེས་ཡིན་པའི་སྤྲུབ་གྲེད་མེད་པར་ཐལ། དེ་མ་ཡིན་
ལ་དེར་ཞེན་གྱི་སློ་ཡིན་ན་ཞེན་ལུལ་ལ་འཇུག་པའི་ལོག་ཤེས་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པའི་
སྲིད། རྟགས་ཁས། གཞན་ཡང་། ལྷ་རྟག་གས་མི་རྟག་སྤྲུམ་དུ་ཐེ་ཚོམ་བ་པའི་སློ་
ཚོས་ཅན། ལོག་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། འཇུག་ཤེས་ཡིན་པའི་སྲིད། ཁྲབ་པ་ཁས།
གཞན་ཡང་། ལྷ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལ་ཞེན་སྤངས་མི་མཐུན་པ་
གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ། དེས་རང་ལ་སྤང་བ་ལྷ་མི་རྟག་པར་ཞེན་ཅིང་། ལྷ་མི་རྟག་
པར་ཡང་ཞེན་པའི་སྲིད། རྟགས་ཁས་སྤངས། འདོད་ན། ལྷ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་ཚིག་
ལ་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་མི་མཐུན་པ་གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག་ལྷ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཞེན་ལུལ་ལ་འཇུག་ཤེས་
ཡིན་ཏེ། རྟོག་པ་ཡིན་ན་འཇུག་ཤེས་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་གང་ཞིག །དེ་ཞེན་ལུལ་ལ་
རྟོག་པ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཞེ་ན། ལྷ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དེས་ལྷ་མི་རྟག་
པར་ཞེན་པའི་ཞེན་སྤངས་ལ་གཞོན་གྲེད་ཚད་མ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ཞེན་ལུལ་ལ་

འཇུག་ཤེས་ཡིན་པའི་སྲིད། འདོད་ན། སྤྲ་དེ་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

འོ་ན་རྗེས་དཔག་དེ་རང་ལ་སྤང་བ་དོན་མ་ཡིན་པ་ལ་དོན་དུ་མངོན་པར་ཞེན་
པའི་སློབ་མ་ཡིན་ན། རྣམ་ངེས་ལས། རང་གི་སྤང་བ་དོན་མེད་པ་ལ་དོན་དུ་མངོན་པར་
ཞེན་ནས་འཇུག་པའི་སྲིད་ཞེས་དང་། དེ་ཡི་ངོ་བོས་སྤོང་དེ་དག། དེ་ཡི་ངོ་བོར་ཞེན་
པའི་སྲིད། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཉེ། དེ་ནི་རང་ལ་སྤང་
བ་དོན་དུ་སྤང་བའི་སློབ་ནས་དོན་དུ་ཞེན་བ་སྤྱེ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། རང་ལ་སྤང་བ་
དེ་ཉིད་དོན་དུ་ཞེན་པའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་སྲིད། དཔེར་ན་བུམ་འཛོལ་རྟོག་པ་ལ་བུམ་
པའོ་སྤམ་པའི་ཞེན་པ་ཡོད་གྱི། རང་ལ་སྤང་བ་འདི་བུམ་པའོ་སྤམ་དུ་མ་ཞེན་པ་
བཞིན་ལོ། །

འདི་གང་ལས་ཤེས་ཤེ་ན། སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་སློབ། དེའི་རྣམ་པ་གྲུབ་
པས་དངོས་པོའི་རྣམ་པ་གྲུབ་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཉེ། ཚོགས་པའི་
ཁྱད་པར་ལས་སྤྱེ་བ་ཅན་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་གྱིས་ཤེས་པའི་ཡུལ་ལ་མཚན་
མ་ལ་སོགས་པ་གྲུབ་པས་བཞིན་གྱི་མཚན་མ་ལ་སོགས་པ་གྲུབ་པ་བཞིན་
ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དཔེ་དོན་སྤོང་ཤེས་ན་དོན་འདི་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས།
དེའི་དཔེ་དོན་སྤང་ན། བྱད་བཞིན་ལ་ནག་པོ་ལྟ་བུའི་མཚན་མ་ཡོད་མེད་རྟོག་པའི་
སྲིད་དུ་མེ་ལོང་ལ་བལྟས་པ་ན། དངོས་སུ་མེ་ལོང་ནང་གི་གཟུགས་བརྟན་ལ། ནག་
པོ་ལྟ་བུའི་མཚན་མ་སྤང་ཡང་བརྟ་ལ་བྱང་བའི་སྤྱེས་བུ་ཡིན་ན། བྱད་བཞིན་རང་
མཚན་པའི་སྤོང་དུ་ནག་པོ་ལྟ་བུ་ཡོད་པར་ཞེན་གྱི། མེ་ལོང་ནང་གི་གཟུགས་བརྟན་
གྱི་སྤོང་དུ་ནག་པོ་ལྟ་བུ་ཡོད་པར་མི་ཞེན་བ་བཞིན་དུ། སྤྲ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་

རྗེས་དབུག་ལ་དངོས་སུ་སྐྱ་མི་རྟག་པའི་དོན་སྤྱི་སྤང་ཡང་སྐྱ་དེ་མི་རྟག་པར་ཞེན་པ་
ཡིན་གྱི། དོན་སྤྱི་སྐྱ་མི་རྟག་པར་ཞེན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག །ཁང་ལུགས་ན་ལོང་བུ་ཡོད་པའི་འོད་སློལ་གསེབ་ཏུ་
ཤར་བ་ལས་ལོང་བུའི་འོད་ལ་ལོང་བུར་ཞེན་པའི་སློལ་དེ་རྗེས་དབུག་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་
བ་མི་འཐད་པར་སྤར་བ་ཤད་ཟེན་རྟོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཁ་ཅིག །སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དབུག་དེ། སྐྱའི་སྤང་
དུ་སྐྱའི་མི་རྟག་པ་དང་བྱམ་པའི་མི་རྟག་པ་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། སྐྱའི་སྤང་
དུ་མི་རྟག་པ་ལའང་ཚད་མ་མིན་ནོ་ཞེས་སྐྱ་བ་མི་འཐད་དེ། བྱས་པ་དེ་སྐྱའི་སྤང་དུ་
སྐྱའི་མི་རྟག་པ་དང་བྱམ་པའི་མི་རྟག་པ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཡང་། སྐྱ་
མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རྗེས་དབུག་གི་རྒྱ་རྟགས་འཛིན་སེམས་བཤད་པ་ལ།

དགག་བཞག་སྤང་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་
དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཚོས་མཚོག་གིས། རྟགས་ཚོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་འཛིན་པའི་སྐོ་
འི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཚོད་གཞི་ལ་མི་སྣོས་པར་མཐུན་དཔེའི་སྤང་དུ་ཁྲུབ་པ་སྤྱིར་
འཛིན་པའི་སློང་དང་། ཚོད་གཞིའི་སྤང་དུ་རྟགས་ཚོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་འཛིན་པའོ། །དང་པོ་
རྟགས་འཛིན་སེམས་དང་། གཉིས་པ་རྟགས་ཅན་རྗེས་དབུག་ཡིན་ལ། གཉིས་ཀས་
ཡང་རྟགས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་གཉིས་ཀ་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་ཚོས་ཀྱི་འབྲེལ་
བ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ལོ། །དེ་རྣམ་ཡིན་ཡང་། དེ་གཉིས་ཁྲུད་མེད་དུ་ཐལ་པའི་སློན་མེད་
དེ། རྟགས་འཛིན་སེམས་ཀྱིས་རྟགས་གཙོ་བོ་དང་རྟགས་ཅན་ལས་པའི་ཚུལ་དུ་འཛིན་

ལ། ཉགས་ཅན་རྗེས་དཔག་གིས་ཉགས་ཅན་གཙོ་བོ་དང་ཉགས་པལ་པའི་ཚུལ་དུ་
འཛིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འདོད་པ་ལ། རྒྱན་མཁའ་མོ་ན་ཏེ། ཉགས་ཅན་རྗེས་དཔག་གིས་
ཉགས་འཛིན་བཞིན་དུ་ཉགས་འཛིན་གྱི་སེམས་ལོགས་སུ་དབྱེད་དགོས་ན་ཐུག་མེད་
དུ་འགྱུར་ལ། ཉགས་ཚོས་གྱི་འབྲེལ་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་འཛིན་ན་ཉགས་འཛིན་
སེམས་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་དུ་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་གསུངས།

རྒྱན་རང་གི་འབྲེལ་ལ། མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ལ་ཉགས་འཛིན་སེམས་
"དབྱེད་"⁹⁰ པར་མི་བྱ་སྟེ། མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཚོས་དངོས་པོར་མ་བྱུབ་པའི་ཕྱིར།
རང་བཞིན་ཉགས་ལ་ཉགས་ཅན་རྗེས་དཔག་པས་ལོགས་སུ་ཉགས་འཛིན་གྱི་
"སེམས་"⁹¹ དབྱེད་མི་དགོས་ཏེ། ཉགས་ཅན་རྗེས་དཔག་གིས་ཉགས་འཛིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། རང་བཞིན་གྱི་ཉགས་དང་ཉགས་ཅན་གཉིས་འོ་མོ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲས་
བུའི་ཉགས་ཅན་རྗེས་དཔག་གིས་ཉགས་འཛིན་པར་མི་བྱས་ཏེ། འབྲས་བུའི་ཉགས་
དང་ཉགས་ཅན་རྗེས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འབྲས་བུའི་ཉགས་ཅན་རྗེས་
དཔག་པས་ལོགས་སུ་ཉགས་འཛིན་སེམས་དབྱེད་པར་བྱ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་དུ་
ལྡན་པའི་དུ་བ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་དེ་ཉགས་འཇམ་བའི་ཚད་མ་དང་། དེའི་རྗེས་
སུ་སྐྱེས་པའི་བཅད་ཤེས་དེ་ཉགས་འཛིན་སེམས་ཡིན་ཅོ་ཞེས་གསུང་ངོ་། །གཉིས་
པ་དེ་དགག་བ་ནི། རང་བཞིན་ཉགས་གྱི་ཉགས་འཛིན་སེམས་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ།
རང་བཞིན་གྱི་ཉགས་དེ་ཉགས་ཅན་རྗེས་དཔག་གིས་འཇམ་དགོས་པའི་ཕྱིར།
འཁོར་གསུམ། ཉགས་དང་ཉགས་ཅན་འོ་མོ་གཅིག་ཡིན་པས་ཉགས་ཅན་རྗེས་

90 དབྱེད་
91 སེམས་

དབག་གིས་རྟགས་འདྲིན་པར་འདོད་པའང་མི་འཐད་དེ། གང་གིས་གོ་བར་འགྱུར་
བ་དེ། །དེ་ལས་གཞན་གྱི་བྱས་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བྱས་མི་རྟག་འོ་ཤོ་
གཅིག་ཡིན་ཡང་རྟོགས་དཀའ་སྤྲིའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པས། དང་པོར་བྱས་པའི་རྟགས་
གྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྩོམ་གསུམ་འཇམ་བའི་ཚད་མ་དང་བཅད་ཤེས་སྐྱེས་
ནས་དེའི་རྗེས་སུ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དབག་སྐྱེ་དགོས་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་། རྟགས་འདྲིན་སེམས་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲས་
རྟགས་གྱི་རྟགས་མངོན་སུམ་གྱིས་འཇམ་བའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

དབག་རྟགས་གྱི་རྟགས་ཚོས་རྗེས་སུ་མ་གྲུབ་པས། དབག་རྟགས་ལ།
རྟགས་འདྲིན་སེམས་དབྱུད་པར་མི་བྱ་ཞེས་པའང་མི་འཐད་དེ། རྟགས་འདྲིན་
སེམས་རྟགས་ཚོས་གཉིས་ལས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བར་མ་དེས་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་། དབག་རྟགས་ལ་རྟགས་ཚན་རྗེས་དབག་དབྱུད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
རྟགས་ཚན་རྗེས་དབག་རྟགས་འདྲིན་སེམས་ལས་སྐྱེ་དགོས་པ་གང་ཞིག །དབག་
རྟགས་ལ་རྟགས་འདྲིན་སེམས་དབྱུད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དབག་རྟགས་ཡང་དག་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག །འུ་ཀློང་ས། རྟགས་གྱི་ཡུལ་ཅན་མངོན་སུམ་གྱི་ཕྱིས་འགྱུར་བ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ཡང་ཚད་མར་ཐ་སྙད་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
གསུངས་པས། རྟགས་འདྲིན་སེམས་གྱི་མཚན་ཉིད་ཕྱོགས་ཚོས་འཇམ་བའི་བཅད་
ཤེས་གང་ཞིག །རང་འབྲས་རྟགས་ཚན་རྗེས་དབག་གི་བརྒྱུད་རྒྱ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་ལ།
དུ་ལྟན་པའི་དུ་བ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་དང་། སྐྱ་བྱས་པར་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་

ལྟ་བུ། རྩོགས་ཚོས་འཇམ་བའི་ཚད་མ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་བཅད་ཤེས་ནི་
རྟགས་འཛིན་སེམས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ན། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། །ལྷ་སྒྲོལ་། རྩོགས་
ཚོས་འཇམ་བའི་བཅད་ཤེས་རྟགས་འཛིན་སེམས་སུ་བཤད་གྱི། དེ་ཁོ་ན་རྟགས་
འཛིན་སེམས་སུ་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མིན་ན། རྩོགས་ཚོས་ཁོ་ན་རྟགས་ཡང་
དག་གི་ཚུལ་ཡིན་པར་ཐལ། རྩོགས་ཚོས་འཇམ་བའི་བཅད་ཤེས་ཁོ་ན་རྟགས་
འཛིན་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། རྟགས་ཅན་རྗེས་
དཔག་དང་རྟགས་འཛིན་སེམས་མི་བསྐྱེད་བར་བསྐྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྟགས་འཛིན་
སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རང་འབྲས་རྗེས་དཔག་གི་རྐྱུར་གྱུར་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་
འཇམ་བའི་སྒོ། གཉིས་པ་ནི། རྟགས་འཛིན་སེམས་ལ་དབྱེ་ན། རྩོགས་ཚོས་འཇམ་
བའི་རྟགས་འཛིན་སེམས་དང་། རྩལ་བ་འཇམ་བའི་རྟགས་འཛིན་སེམས་གཉིས།
དང་པོ་ལ་དབྱེ་ན། རྩོགས་ཚོས་འཇམ་བའི་ཚད་མ་དང་བཅད་ཤེས་གཉིས། དང་པོ་
ལ། རྩོགས་ཚོས་འཇམ་བའི་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་གཉིས། དཔེར་བརྗོད་རིམ་
བཞིན་དུ་དུ་ལྟན་གྱི་ལ་ལ་དུ་བ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་ལྟ་བུ་དང་། སྐྱ་བུས་པར་
རྟགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལྟ་བུའོ། །རྩོགས་ཚོས་འཇམ་བའི་བཅད་ཤེས་ལ་དབྱེ་ན།
རྩོགས་ཚོས་འཇམ་བའི་ཚད་མ་གཉིས་པོ་དེའི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་བཅད་ཤེས་
གཉིས་སོ། །རྩལ་བ་འཇམ་བའི་རྟགས་འཛིན་སེམས་ལ་དབྱེ་ན། རྩལ་བ་འཇམ་བའི་
ཚད་མ་དང་བཅད་ཤེས་གཉིས། དང་པོ་ལ་རྩལ་བ་འཇམ་བའི་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་
དཔག་གཉིས། དཔེར་བརྗོད་རིམ་བཞིན། ཚང་མང་གི་སྟོང་དུ་མི་ལས་དུ་བ་སྐྱེ་བར་

མཛོད་བའི་མངོན་སུམ་ལྟ་བུ་དང་། སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་ལ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཤོད་པའི་
ཚོ། རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལྟ་བུའོ། །ཁྲུབ་པ་འདྲའ་བའི་བཅད་
ཤེས་ལ་དབྱེ་ན། ཁྲུབ་པ་འདྲའ་བའི་མངོན་རྗེས་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་བཅད་
ཤེས་གཉིས་སོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། གཞན་གྱི་ལོག་རྟོག་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི།
སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པ་ལ་མི་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ།
སྐྱ་མི་རྟག་པར་ཞེན་པ་གང་ཞིག །སྐྱ་མི་རྟག་པ་ལ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་སྐྱ་མི་
རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་འདྲིན་སེམས་ལ་འབྲེལ། དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྩྭ་
གསུམ་ལ་འབྲེལ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྩྭ་གསུམ་པོ་དེ། སྐྱ་མི་རྟག་པ་ལ་
འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་སྐྱ་འདྲིན་མངོན་སུམ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་
པ་ལས་སྐྱེས་ཤིང་། དེ་ལས་སྐྱ་བྱས་པར་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་སྟེ། དེ་དང་སྐྱ་མི་རྟག་
པར་སྐྱབ་པའི་ཁྲུབ་འབྲེལ་འདྲའ་བའི་ཚད་མ་ལས། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྩྭ་གསུམ་འདྲའ་
བའི་བཅད་ཤེས་སྟེ་ལ། དེ་ལས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྟེ་བ་ཡིན་
ནོ། །དེས་རྟགས་འདྲིན་སེམས་མི་བསྐྱབ་པའི་རྩྭ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཁ་ཅིག །དེ་ཚོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པ་ལ་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་
འདྲིན་སེམས་ལ་འབྲེལ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་བྱས་པ་ལ་འབྲེལ། བྱས་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་མི་རྟག་པ་ལ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། མི་
རྟག་པ་ལ་འབྲེལ་བས་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ལ་འབྲེལ་བར་སྐྱབ་མི་ལུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཚོས་མཚོག་གི་འབྲེལ་བར་ཚོད་ལན་རི་ལྟར་འབྱུང་

བའི་ཚུལ། དེ་ལ་ལོ་རྒྱ་བ་ཆེན་པོས་སྐྱོན་བརྒྱུད་མཛད་པའི་ཚུལ། དེ་མི་འཐད་བར་
བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེར་སྣང་བ་ཡིས་ནི། །སྣང་ཡང་སྐྱུ་བྱེད་ཉིད་མ་ཡིན། །ཞེས་
བའི་སྐབས་སུ། རྟགས་འཛིན་སེམས་དང་རྟགས་ཅན་རྗེས་དབག་མི་བསྐྱུ་བར་
བསྟན་པ་ལ། ལྷ་སྟེགས་ཀྱི་སྐྱོན་པ་བདེ་བྱེད་ན་རེ། དེ་ལ་མི་འཐད་པ་དང་། སྐབས་
སུ་མ་བབ་བའི་སྐྱོན་གཉིས་ཡོད་ལ། མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་ཡོད་དེ། རྟགས་འཛིན་
སེམས་མི་བསྐྱུ་ན། རྟགས་ལ་མི་བསྐྱུ་འཇུག། རྟགས་ཅན་ལ་མི་བསྐྱུ།

དང་པོ་སྣང་ན། མངོན་སུམ་ཡིན་ནམ་རྗེས་དབག་ཡིན། དང་པོ་མི་འཐད་དེ།
དེར་སྣང་བ་ཡིས་ནི། སྣང་ཡང་སྐྱུ་བྱེད་ཉིད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་
བའི་ཕྱིར་ལོ། །གཉིས་པ་མི་འཐད་དེ། རྟགས་ཅན་མི་བསྐྱུ་བར་སྐྱུ་བའི་ཅུ་བའི་དམ་
བཅའ་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཅན་ལ་མི་བསྐྱུ་བ་མི་འཐད་དེ། རྟགས་ཅན་མ་
བཅུང་བའི་ཕྱིར། སྐབས་སུ་མ་བབ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་དེ། རྟགས་ཅན་རྗེས་དབག་མི་བསྐྱུ་
བར་སྐྱུ་བའི་སྐབས་སུ་རྟགས་འཛིན་སེམས་མི་བསྐྱུ་བར་སྐྱུ་བ་སྐབས་སུ་མ་བབ་
པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ལ། སྐྱོབ་དཔོན་ཚོས་མཚོག་ན་རེ། མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ།
རྟགས་འཛིན་སེམས་ཀྱིས་རྟགས་སུ་མ་བད། རྟགས་ཅན་བསྐྱུ་བ་ལུང་ཚོས་ཀྱང་བཅུང་
བའི་ཕྱིར། སྐབས་སུ་མ་བབ་བའི་སྐྱོན་ཡང་མེད་དེ། རྟགས་ཅན་རྗེས་དབག་མི་བསྐྱུ་
བར་སྐྱུ་བ་ལ། དེ་རྟགས་འཛིན་སེམས་ལ་འབྲེལ། རྟགས་འཛིན་སེམས་རྟགས་ལ་
འབྲེལ། རྟགས་བསྐྱུ་བ་བྱ་ལ་འབྲེལ་བར་སྐྱུ་བ་དཔོན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། ལོ་རྒྱ་བ་ཆེན་པོ་ན་རེ། མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་སོ་ན་གནས་ཏེ།
རྟགས་འཛིན་སེམས་མི་བསྐྱུ་ན་མི་བསྐྱུ་བ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས། མངོན་

སྤྲུལ་ཡིན་ནམ་རྗེས་དབག་ཡིན། དང་པོ་མི་འཐད་དེ། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཉལ་སྤྲུལ་
 འཛིན་སེམས་མངོན་སྤྲུལ་ལྟར་སྣང་དུ་བཞག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མི་འཐད་དེ། ལྷན་
 ལས་བརྟུས་སྤྱ། རྗེས་དབག་རྗེས་སྤྲུལ་དབག་ལས་བྱུང་། །ཞེས། ཉལ་སྤྲུལ་འཛིན་
 སེམས་དེ་རྗེས་དབག་གི་སྤྱེ་ཚན་ལས་ལོགས་སྤྲུལ་བཤད་པའི་ཕྱིར། སྤྲུལ་སྤྲུལ་
 བབ་པའི་སློབ་སོ་ན་གནས་ཏེ་རྣམ་དེས་ལས། མངོན་སྤྲུལ་ཡང་མི་དོན་མེད་ན། །མི་
 འཐད་བ་ལས་ཚད་མ་ཉིད། ཅེས་གསུངས་བ་ལྟར། མངོན་སྤྲུལ་མི་བསྐྱུ་བར་སྐྱུ་
 བ་ལ། རང་ལུལ་ལ་འབྲེལ་བར་སྐྱུ་བ་དགོས་ཀྱང་། སྐར་ཡང་འབྲེལ་ལུལ་མི་བསྐྱུ་
 བར་སྐྱུ་བ་མི་དགོས་པ་བཞིན་དུ། ཉལ་སྤྲུལ་ཚན་རྗེས་དབག་མི་བསྐྱུ་བར་སྐྱུ་བ་ལ། དེ་
 ཉལ་སྤྲུལ་འཛིན་སེམས་ལ་འབྲེལ་བར་སྐྱུ་བ་དགོས་ཀྱང་། སྐར་ཡང་ཉལ་སྤྲུལ་འཛིན་
 སེམས་མི་བསྐྱུ་བར་བསྐྱུ་བས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཉལ་སྤྲུལ་འཛིན་སེམས་མི་བསྐྱུ་ན། མི་བསྐྱུ་བ་ཚད་མའི་མཚན་
 ཉིད་ཡིན་པས། མངོན་སྤྲུལ་ཡིན་ནམ་རྗེས་དབག་ཡིན། ཞེས་ཟེར་བའང་མི་འཐད་
 དེ། མི་བསྐྱུ་བ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་
 གྱི་ལྷན་དུ་གསལ་དུ་མི་བསྐྱུ་བ་ཞེས་སློབ་པ་ལ་རྣམ་བཙཅ་ཡོངས་གཙོད་གྱི་དགོས་
 པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉལ་སྤྲུལ་འཛིན་སེམས་སྤྲུལ་ལའི་མངོན་སྤྲུལ་ཡོད་ཀྱང་
 ཉལ་སྤྲུལ་འཛིན་སེམས་མངོན་སྤྲུལ་ལྟར་སྣང་དུ་བཞག་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། ཉལ་སྤྲུལ་
 འཛིན་སེམས་ལ་མངོན་སྤྲུལ་དང་རྟོག་པ་གཉིས་སྤྲུལ་ཡོད་པ་ལས། རྟོག་པར་སྤྲུལ་
 པའི་ཉལ་སྤྲུལ་འཛིན་སེམས་དེ་མངོན་སྤྲུལ་ལྟར་སྣང་དུ་བཞག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཉལ་སྤྲུལ་འཛིན་སེམས་ལ་རྗེས་དབག་ཡོད་ཀྱང་ཉལ་སྤྲུལ་འཛིན་སེམས་རྗེས་དབག་

ལས་ལོགས་སུ་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ཉེ། རང་འབྲས་རྗེས་དབག་ལས་ལོགས་
སུ་གྲུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཙམ་གྱིས་རྗེས་དབག་མ་ཡིན་པར་མི་འགྲུང་བའི་ཕྱིར་
རྟོ། །སྐབས་སུ་མ་བབ་པའི་སྐྱོན་སོ་ན་གནས་པའང་མི་འཐད་དེ། ཉགས་ཅན་རྗེས་
དབག་མི་བསྐྱུ་བར་སྐྱུ་བ་པ་ལ་ཉགས་འཛིན་སེམས་རང་ཡུལ་ལ་འབྲེལ་བར་སྐྱུ་བ་
དགོས་ལ། ཉགས་འཛིན་སེམས་རང་ཡུལ་ལ་འབྲེལ་བར་སྐྱུ་བ་པ་དང་། ཉགས་
འཛིན་སེམས་མི་བསྐྱུ་བར་སྐྱུ་བ་པ་སྐབས་འདིར་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟོ། །

གསུམ་པ་ཚོད་སྒྲང་ནི། རྗེས་དབག་གི་དངོས་རྒྱུར་གྲུང་བའི་ཉགས་ཀྱི་ཚུལ་
འཇམ་བའི་སྐོ་ཚོས་ཅན། ཉགས་འཛིན་སེམས་ཡིན་པར་ཐལ། རང་འབྲས་རྗེས་
དབག་གི་རྒྱུར་གྲུང་བའི་ཉགས་ཀྱི་ཚུལ་འཇམ་བའི་སྐོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་བ་ཁས།
འདོད་ན། རང་འབྲས་རྗེས་དབག་གི་བརྒྱུད་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འབྲེལ་སྟེ། གུན་
ལས་བརྒྱུ་ཀྱི་འབྲེལ་བར། ཉགས་ཤེས་པ་ནི་རྗེས་དབག་གི་དངོས་ཀྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་
ཉེ་བྲན་པས་བར་དུ་ཚོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་
ཉེ། ཉགས་འཇམ་བའི་ཚད་མ་དེ་རྗེས་དབག་གི་དངོས་ཀྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་ཉེ། འབྲེལ་
འབྲེལ་འཇམ་བའི་བྲན་པས་བར་དུ་ཚོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཉགས་འཛིན་སེམས་ཚོས་ཅན། རྗེས་དབག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྗེས་དབག་ལས་
ལོགས་སུ་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཡིད་ཆེས་རྗེས་དབག་ཚོས་ཅན། རྗེས་དབག་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། རྗེས་དབག་ལས་ལོགས་སུ་བཞག་པའི་ཕྱིར། རྗེས་དབག་ལས་
ལོགས་སུ་བཞག་པ་མ་ཡིན་གྱི། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དབག་ལས་ལོགས་སུ་བཞག་
པ་ཙམ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ཉགས་འཛིན་སེམས་ཀྱང་རྗེས་དབག་ལས་ལོགས་སུ་

བཤད་པ་མ་ཡིན་གྱི། རང་འབྲས་རྗེས་དབག་ལས་ལོགས་སུ་བཤད་པ་ཡིན་
ལོ། །ཞེས་མཚུངས་སོ། །

གསུམ་པ་རྗེས་དབག་གི་རྟེན་གཏུག་ཚིགས་བཤད་པ་ལ་གཉིས།

རྟགས་ཡང་དག་བཤད་པ་དང་། རྟགས་ལྟར་སྤང་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ། །རྟགས་ཡང་དག་བཤད་པ་། །གསུམ།

མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། རྟགས་དཔེ་སྟོགས་གསུམ་གྱི་སྟོན་ཡོན་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ལ། དགག་བཞག་གཉིས། དང་པོ་ལ། སྟོན་དཔོན་དབང་ལྷག་སྟེན་
རེ། སྟོགས་ཚོས་དང་མཐུན་སྟོགས་ལ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་རྗེས་འགོ་དང་། མི་མཐུན་
སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་སྟོན་པ་དང་། དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་གཞོད་པ་
མེད་པའི་ལྷལ་ཅན་དང་། ལོག་སྟོགས་སྐྱབ་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་མེད་པའི་བརྗོད་པར་
འདོད་པའི་གྲངས་གཅིག་པ་དང་། ལྷ་པོ་དེ་སྟོན་ལྷལ་དུ་ངེས་པའི་ཤེས་པ་ཉིད་དེ།
རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཚུལ་དུག་ཡིན་ལོ། །རྟགས་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མེད་
པའི་དོན་རྟགས་དང་དགག་བྱའི་ཚོས་གྱི་གཞི་མཐུན་མ་མཐོང་བ་ཡིན་གྱི་གཞི་
མཐུན་མེད་པར་ངེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་རྟགས་མི་མཐུན་སྟོགས་
མཐའ་དག་ལ་ཡོད་ན་སྤང་རུང་དུ་ངེས་དགོས་ལ། དེ་ལྟར། མི་མཐུན་སྟོགས་མཐའ་
དག་ཡོད་ན་སྤང་རུང་དུ་འགྱུར་དགོས་ལ། མི་མཐུན་སྟོགས་མཐའ་དག་ཡོད་ཀྱང་གྱི་
ཚོས་ལ་སྤང་རུང་མ་ཡིན་པའི་སྟེང་། ཞེས་ཟེར་རོ། །རྟུལ་གྱི་མ་གསུམ་མི་རིགས་ཏེ།
དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་གཞོད་པ་མེད་པའི་དོན་གཞོད་པ་མ་མཐོང་བ་ལ་བྱེད་ན་

སྤྱོད་མཁུ་གྲིས་གྲུབ་ཟེན་ལ། གཞོན་པ་མེད་པར་ཚད་མས་ངེས་པ་ལ་བྱེད་ན་
 གཏུན་ཚེགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་རྒྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལོག་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་ཚད་མ་
 མེད་པའི་དོན་ལོག་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་ཚད་མ་མ་མཚོང་བ་ལ་བྱེད་ན་སྤྱོད་མཁུ་
 གྲིས་གྲུབ་ཟེན་ལ། ལོག་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པར་ངེས་པ་ལ་བྱེད་ན།
 གཏུན་ཚེགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་རྒྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཚུལ་གསུམ་ལས་ལོགས་སུ་ཤེས་
 བ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་སྒྲོས་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། སྒོ་བ་དཔོན་གྱིས་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་
 མཐར་ངེས་པ་སྒྲོས་ཟེན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཏྲགས་མི་མཚུན་སྤྱོད་མཁུ་ལ་མ་མཚོང་བ་ཙམ་གྱིས་ལྟོག་ཁྲུབ་
 གྲུབ་ན། ལྟོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཏྲགས་ལྟར་སྤང་དུ་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་
 མཚུན་སྤྱོད་མཁུ་ལ་མ་མཚོང་བ་ཙམ་གྱིས་ལྟོག་ཁྲུབ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁྲུབ་སྟེ། ཏྲགས་
 མི་མཚུན་སྤྱོད་མཁུ་ལ་མ་མཚོང་བ་ཙམ་འབའ་ཞིག་ཏུ་བྱ་ན་ལྟོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་
 བའི་ཕྱིར་ཉེ། ཐེ་ཚོམ་མི་བྱ་དེ་ཡོད་པའམ་མེད་པར་ངེས་པར་འགྲུར་བའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། སྒོ་བ་དཔོན་གྱིས་སྤྱོད་མཁུ་ལ་གྲུབ་པ་བཞི་དང་། ཁྲུབ་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་
 བ་སོགས་བཞི་ཅི་རིགས་པར་དཔེ་དོན་དུ་རྒྱུར་བ་མི་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་
 མི་རུས་ཉེ། སྤྱོད་མཁུ་གྱི་ཚོས་ནི་ཚོལ་བ་དང་ཕྱིར་ཚོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་ངེས་པར་
 བརྒྱུང་ངོ། །དེ་བཞིན་དུ་མཚུན་པའི་སྤྱོད་མཁུ་ལ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་དག་
 ལ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །

གལ་ཉེ་མི་འགལ་ཉེ། ལྟོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ལྟོག་པ་མི་འགྲུབ་བམ་སྐྱམ་པ་
 དགག་པའི་ཕྱིར་དུ་ཅི་རིགས་པ་སྒྲོས་པས། ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ལ་ལྟོག་ཁྲུབ་གྲུབ་པ་སྒྲོབ་

དཔོན་གྱིས་མ་བཀག་གོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། རྫོང་པ་གང་ཞིག་གཉིས་ཀ་
 ལ་ངེས་པ་དེ་ཁོ་ན་རྒྱབ་པའམ་སྲུང་འབྲིན་པ་ཡིན་གྱི་གང་ཡང་རྩུང་བ་ལ་མ་གྲུབ་པ་
 དང་། ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་བརྗོད་པ་ལེ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡང་རྒྱབ་པར་བྱེད་པ་ལ་སྣོ་ས་པའི་ཕྱིར་
 ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །འོ་ན་ཅི་རིགས་པའི་དོན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། འོགས་ཚོས་ཚོལ་
 ཕྱི་ཚོལ་གཉིས་ཀ་ལ་མ་གྲུབ་པ་དང་། གང་རྩུང་ལ་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་
 དང་། ཚོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་ནས་མ་གྲུབ་པའི་དཔེ་བཞི་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མ་སྲུང་
 པའི་ཕྱོགས་ལ་ཁྲབ་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་དང་། ཁྲབ་བྱེད་དུ་མེད་པ་དང་། རྣམ་གཉིས་སུ་
 འཇུག་པའི་ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་དགའི་རྗེས་སུ་འགོ་ཕྱོག་ཚོལ་ཕྱི་ཚོལ་གཉིས་ཀ་ལ་མ་
 གྲུབ་པ་དང་། གང་རྩུང་ལ་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དང་། མི་མ་སྲུང་དཔེ་གཞི་
 མ་གྲུབ་པ་བཞི་ཅི་རིགས་པར་དཔེ་དོན་དུ་སྦྱར་ཏེ། ལྷ་མ་གསུམ་དཔེ་དོན་སྦྱོར་ཞིང་
 ཕྱི་མ་མི་སྦྱོར་པའི་དོན་ལོ། །

དཔེ་དོན་སྦྱོར་ཚུལ་ནི། འོགས་ཚོས་ཚོལ་ཕྱི་ཚོལ་གཉིས་ཀ་ལ་མ་གྲུབ་ན་
 འོགས་ཚོས་མ་གྲུབ་པ་དང་། འོགས་ཚོས་ཅན་དགའི་འགལ་ཉམས་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་
 སུ་འགོ་ཕྱོག་ཚོལ་ཕྱི་ཚོལ་གཉིས་ཀ་ལ་མ་གྲུབ་པས་ཁྲབ་པ་མི་འགྲུབ་ཅེས་དཔེ་
 དོན་དུ་སྦྱོར་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འོགས་ཚོས་ཚོལ་ཕྱི་ཚོལ་གང་རྩུང་ལ་མ་གྲུབ་ན།
 འོགས་ཚོས་མ་གྲུབ་པ་དང་། འོགས་ཚོས་ཅན་དགའི་སྲུང་མོང་གི་མ་ངེས་པའི་
 ཉམས་བཞི་པའི་རྗེས་སུ་འགོ་ཕྱོག་ཚོལ་ཕྱི་ཚོལ་གང་རྩུང་ལ་མ་གྲུབ་པས། ཁྲབ་པ་
 མ་གྲུབ་པ་དཔེ་དོན་སྦྱོར་བ་དང་། འོགས་ཚོས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དང་། འོགས་ཚོས་
 ཅན་དགའི་སྲུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཉམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་ཕྱོག་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བས་

ཐུམ་བུ་མ་གྲུབ་པ་དཔེ་དོན་དུ་སྐྱོར་བ་རིགས་ལ། ཚོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་ནས་
 རྩོགས་ཚོས་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྩོགས་ཚོས་ཅན་དགའའི་ཡང་དག་གཉིས་ཀྱི་མི་མཐུན་
 དཔེ་གཞི་མ་གྲུབ་ན། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ཐུབ་པ་མི་འགྲུབ་པ་དཔེ་དོན་མི་སྐྱོར་ཏེ།
 ཚོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་པས་རྩོགས་ཚོས་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ལ། མི་མཐུན་དཔེ་གཞི་
 མ་གྲུབ་པས་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ཐུབ་པ་མ་གྲུབ་པར་མི་འགྱུར་བའི་སྲིད་ཞེས་
 པའོ། །འདི་ཡང་གཞན་དོན་གྱི་རྟགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། རྟགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྩོགས་ཚོས་དང་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ཚོལ་སྤྱི་ཚོལ་
 གཉིས་ཀས་མ་གྲུབ་ཀྱང་། རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བའི་རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་
 རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་སྲིད་འོ། །

གཞན་དོན་གྱི་རྟགས་ཀྱི་ནང་ནས་ཀྱང་སྐྱབ་རྟགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་
 རྟགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞི་མ་གྲུབ་ཚོས་ཅན་དུ་བསྐྱར་
 པའི་གཞན་དོན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་སྲིད་ཏེ། རང་བཞིན་དུ་མང་མེད་པ་དེ་
 པ་ལང་གི་སྤྱི་རྟག་དངོས་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་དོན་དམ་པར་འཕྲོད་འདུ་མ་འབྲེལ་བར་
 སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་སྲིད། སྐྱབ་རྟགས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་མ་ཡིན་
 ཏེ། སྐྱེས་ཏུ་འདི་ཚོས་ཅན། སྐྱབ་བསྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། རི་བོང་གི་རྩས་སྐྱབ་པའི་སྲིད་
 ཞེས་བཤོད་པའི་ཚེ་ན། རི་བོང་གི་རྩས་སྐྱབ་པ་ཚོས་ཅན། སྐྱེས་ཏུ་སྐྱབ་བསྐྱེས་བར་
 སྐྱབ་པའི་རྟགས་ལྟར་སྐྱབ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་བཤོད་པ་གང་ཞེས། རྩོགས་
 ཚོས་མ་གྲུབ་པའི་སྲིད་ཞེས་བཤོད་པ་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་བཤོད་ནས་རྩོགས་
 ཚོས་མ་གྲུབ་པ་དེ། རི་བོང་རྩས་སྐྱབ་པ་སྐྱེས་ཏུ་སྐྱབ་བསྐྱེས་བར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་

ཉུང་སྒྲུབ་དུ་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ཉུགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་སྲིད་རྟོ། །གཞན་ཡང་། མི་
མཐུན་སྲོགས་ལ་མ་མཚོང་བ་ཙམ་གྱིས་ལྡོག་ཁྲུབ་གྲུབ་ན། མཉན་བྱ་ཚོས་ཙན། སྐྱ་
མི་ཉུག་པར་སྐྱབ་པའི་ལྡོག་ཁྲུབ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་སྲོགས་ལ་མ་
མཚོང་བ་ཙམ་གྲུབ་པའི་སྲིད། འདོད་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉུགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ།
སྲོགས་ཚོས་གང་ཞིག །འདོད་པ་དེའི་སྲིད། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། སློབ་དཔོན་གྱིས་
ཁྲུང་པར་ལི་རྣམ་པར་གཙོད་པའི་གཉན་ཚིགས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་
འགལ་པའི་སྲིད་རྟོ། །

གལ་ཏེ་མཉན་བྱ་ཚོས་ཙན། སྐྱ་མི་ཉུག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉུགས་ཡང་དག་ཡིན་
པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྲོགས་ཚོས་གང་ཞིག །སྐྱ་མི་ཉུག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་
སྲོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་སྲིད། ཉུགས་མ་གྲུབ་ན། སྐྱ་དེ་ཡང་མི་ཉུག་པ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། མཉན་བྱ་དེ་སྐྱ་མི་ཉུག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་སྲོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་པའི་སྲིད། ཞེ་ན།”³¹ ཚོས་ཙན། སྐྱ་མི་ཉུག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉུགས་ཡང་དག་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། ཁྲོད་སྐྱ་མི་ཉུག་པར་སྐྱབ་པའི་སྲོགས་ཚོས་ཙན་དུ་སོང་བའི་གང་
ཐག་གི་ངོར་ཁྲོད་སྐྱ་མི་ཉུག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྡོག་གི་ཁྲུབ་པ་གྲུབ་པ་མི་
སྲིད་པའི་སྲིད་ཏེ། དེའི་ངོར་ཁྲོད་ཡིན་ན་མི་ཉུག་པ་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པ་དེ་དཔེ་སྟེང་དུ་
ངེས་པ་མི་སྲིད་པའི་སྲིད་ཏེ། དེའི་ངོར་སྐྱ་མི་ཉུག་པར་མ་གྲུབ་པ་གང་ཞིག །ཁྲོད་
དང་སྐྱ་གཉིས་མི་ཉུག་པར་ཉུགས་དཀའ་སྐྱ་མཚུངས་པའི་སྲིད་ཏེ། ཁྲོད་སྐྱའི་མཚན་
ཉིད་ཡིན་པའི་སྲིད། གལ་ཏེ་ཚོངས་པས་འགྲེལ་བ་ངེས་པ་དཔེ་ལ་སྟོས་པ་ཡིན་གྱི་

མཁས་པས་དཔེ་མེད་པར་ཡང་། སྲང་བྲུབ་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ནས་ཉགས་
 མཚོང་མ་ཐག་འབྲེལ་བ་བྲན་པའི་རྗེས་སུ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་གོ་བས། མཉན་བྱ་སྐྱ་མི་
 ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མི་རིགས་ཏེ། སྐྱ་དང་མཉན་བྱ་
 མི་ཉག་པར་རྫོགས་དཀའ་སྐྱ་མཚུངས་པའི་སྲིད། སྐྱ་དང་མཉན་བྱའི་མིང་དོན་གྱི་
 འབྲེལ་བ་མ་ཤེས་པའི་སྲང་མཉན་བྱ་ལ་མི་ཉག་པའི་བྲུབ་པ་ངེས་བུས་སམ་མི་
 བུས། མི་བུས་ན། ཁང་པ་དེའི་སྐྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མིང་མི་ཤེས་པར་ཁང་པ་དེ་
 འཇིག་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་མི་སྲིད་པར་ཐམ་ལོ། །ངེས་བུས་ན། མཉན་བྱ་
 སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐམ། སྲང་མཉན་བྱ་ལ་མི་ཉག་
 པའི་བྲུབ་པ་ངེས་པའི་ངང་ནས། མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱོགས་ཚོས་
 གྱིས་གོ་བར་བྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ཡང་མཉན་བྱ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་
 སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་ཏེ། སྲང་མཉན་བྱ་ལ་མི་ཉག་པའི་བྲུབ་པ་
 ངེས། དེའི་རྗེས་སུ་མཉན་བྱ་སྐྱའི་སྐྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཚོས་སུ་ངེས། དེའི་རྗེས་སུ་
 སྐྱ་མི་ཉག་པར་ངེས་ཀྱང་ཚུལ་གསུམ་གྱི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་ངེས་
 པ་མ་ཡིན་པའི་སྲིད།

མོ་ན་དེའི་ཆེ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་རྫོགས་པར་ཐམ། དེའི་ཆེ་སྐྱ་
 མི་ཉག་པར་གསར་དུ་རྫོགས་པ་གང་ཞེ་ག། །སྐྱ་མི་ཉག་པར་རྗེས་དཔག་གིས་མ་
 རྫོགས་པའི་སྲིད་ཞེ་ན། སྲང་མཉན་བྱ་ལ་མི་ཉག་པའི་བྲུབ་པ་ངེས་པའི་མངོན་སུམ་
 དང་། གྱིས་མཉན་བྱ་དང་སྐྱའི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་པའི་ཚང་མ་གཉིས་གྱི་
 བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་། ཉགས་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་སྟོག་ཁྲུབ་
 གྲུབ་ཅིང་། དེ་ཉིད་སྟོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པའང་ཡིན་ན། གྲེ་བྲག་པས་གང་མིན་རྩོ་
 མིན་གྱི་རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་དེ་རྒྱུད་གི་རྩས་གྱི་ཡོན་ཏན་དུ་སྐྱུབ་པར་འདོད་ནས།
 རྩུ་དང་ཤིང་མེད་པའི་སྲུང་མ་གྱི་ཐང་ན་ཚོས་ཅན། རྒྱུད་གི་རྩས་ཡོད་དེ། གང་མིན་
 རྩོ་མིན་གྱི་རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འགོད་ལ། གཞི་དེར་
 རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་དམིགས་པས་རྒྱུད་གི་རྩས་ཡོད་པར་རི་ལྟར་འགྲུབ་དེས་
 པས། རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་དམིགས་པས་རྒྱུད་གི་རྩས་འགྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། རེག་
 བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་དེ་སྤྱིར་ཡོན་ཏན་ཡིན་པས་རྩས་ལ་བརྟེན་དགོས་ཤིང་། གྲེ་བྲག་
 ཏུ་རེག་བྱ་ཅན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པས། འབྲུང་བ་བཞི་གང་རུང་ལ་བརྟེན་དགོས་ལ།
 ས་རྩུ་མེ་གསུམ་ནི་རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པའི་རྟེན་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཟེད། ས་རྩུ་
 མེ་གསུམ་ལ་རི་ལྟར་མི་བརྟེན་དེས་པས། ས་རྩུ་མེ་གསུམ་ཚོས་ཅན། གང་མིན་རྩོ་
 མིན་གྱི་རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་མེད་དེ། དེ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེད་དོ། །ཁྱོད་
 ལྟར་ན། རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་མ་མཐོང་བ་ཚོས་ཅན། དེ་སྐྱུབ་གྱི་སྟོག་ཁྲུབ་གྲུབ་
 པར་ཐལ། དེ་སྐྱུབ་གྱི་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁྲུབ་པ་
 ཁས། འདོད་ན། དེ་སྐྱུབ་གྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོགས་ཚོས་གང་
 ཞེས། སྟོག་ཁྲུབ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་གྱི་རྒྱུད་གི་རབ་བྱེད་
 པས། གང་ཡང་མ་མཐོང་བ་དག་གིས་མཐོང་བ་དག་ལ་འགོག་པར་བྱེད་ན་དེ་ཡང་
 རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །

གལ་ཏེ་རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་ཡོད་ན། ལྷང་རུང་གི་ས་སོགས་ལ་རེག་བྱ་

བཏང་སྟོམས་པ་མ་མཐོང་བས་མེད་པར་འགྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཅིའི་ཕྱིར་ས་
 སོགས་གསུམ་ལ་རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་མ་མཐོང་བས་མེད་པར་མི་འགྲུབ་ཅེ་ན།
 རེག་བྱ་གཞན་དང་ལྡན་པའི་ས་སོགས་གསུམ་ལ་རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་ཡོད་ན།
 དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་མ་དམིགས་པས་མེད་པར་འགྲུབ་མོད་དེ་ཅམ་ལ་འགོག་
 པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྗེ་བྲག་པས་སྦྱིར་ས་སོགས་གསུམ་ལ་རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་
 དགག་པར་སྐྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། ས་སོགས་ཅམ་ལ་རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་ཡོད་
 བ་དམིགས་རུང་དུ་མ་གྲུབ་སྟེ། བར་དུ་ཚོད་པ་དང་བསྐལ་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་རེག་
 བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་ཡོད་ཀྱང་དམིགས་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རེག་བྱ་
 གཞན་དང་ལྡན་པའི་མཐོང་བའི་ས་སོགས་ལ་རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་བཀག་པས་
 མ་མཐོང་བའི་ས་སོགས་གསུམ་ལ་འདར་རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་འགོག་པར་རུས་ཏེ།
 དེ་གཉིས་ས་སོགས་སུ་རིགས་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་ཁྲབ་སྟེ། ས་སོགས་ཀྱི་
 རེག་བྱའི་ཁྱད་པར་གཅིག་ཏུ་མ་དེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མིན་བལ་དང་རྩོ་བ་དང་ལོ་མ་ལ་
 སོགས་པའི་རེག་བྱ་བ་དང་བར་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ནམ་དེས་ལྟར་ན། གལ་ཏེ་མ་མཐོང་བའི་ས་སོགས་ལ་འདར་རེག་བྱ་བཏང་
 སྟོམས་པ་མེད་དེ། མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཁྱོད་ལྟར་ན་རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་
 མ་མཐོང་བ་ཚོས་ཅན། མ་མཐོང་བའི་ས་སོགས་གསུམ་ལ་རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་
 མེད་པར་སྐྱབ་པའི་ལྷོག་ཁྲབ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མ་
 མཐོང་བ་ཅམ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་
 ཡིན་པར་ཐལ། སྟོགས་ཚོས་གང་ཞིག །སྟོག་ཁྲབ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་པར་མི་

རྒྱས་ཏེ། སློབ་དཔོན་གྱིས། གཡ་ཏེ་མ་མཐོང་ཙམ་གྱིས་མི་སྣང་བ་དག་ལ་འགོག་
བར་བྱེད་ན་ཡང་དེ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགའ་ལོ། །

དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་བས་ས་སོགས་ཐམས་ཅད་ལ་རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་
འགོག་བར་འདོད་བས། མཐོང་བ་དང་མ་མཐོང་བའི་ས་སོགས་གསུམ་སོ་ཐམས་
ཅད་ལ་རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་འགོག་དགོས་བས། རྣམ་འགྲེལ་ལས་མཐོང་བའི་
ས་སོགས་དང་། རྣམ་ངེས་ལས་མ་མཐོང་བའི་ས་སོགས་ལ་རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་
པ་འགོག་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ལོ། །

འོ་ན་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ལྟོག་བྱུང་བྱུང་བར་འདོད་
བ་རིགས་པས་མི་འགོག་བར་ལུང་གིས་འགོག་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ལུང་
དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་གཞོན་སྐྱབ་དུ་འཇུག་པས་ལུང་གིས་བཀག་བ་མ་ཡིན་གྱི།
རྟགས་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ལྟོག་བྱུང་བྱུང་བར་འདོད་བ་
དང་། སློབ་དཔོན་གྱི་ལུང་ཚད་མར་ཁས་ལེན་བ་གཉིས་ཁས་སྐྱངས་ནང་འགའ་བར་
བསྟན་བའི་སྲིད་དུ་ལུང་གི་བཀག་བ་ཡིན་ལོ། །ལུང་འགའ་གཞན་རྣམས་ནི་ཚིག་
མང་དུ་དྲོགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། །སློབ་དཔོན་གྱི་བ་ན་རེ་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་
ཉིད་ཀྱི་རྒྱར་གྱི་ལྟོག་བས་སེལ་མི་རྒྱས་པའི་ལོག་རྟོག་དང་རིགས་མི་མཐུན་གང་
ཡང་རྗེས་འགྲོས་སེལ་མི་རྒྱས་པས། སྟོགས་ཚོས་དང་ལྟོག་བ་ཚང་བ་ཙམ་རྟགས་
ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཟེད། སྟོགས་ཚོས་དང་རྗེས་འགྲོ་ཚང་བ་ཙམ་རྟགས་
ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྒྱར་གྱི་
རྗེས་འགྲོས་སེལ་མི་རྒྱས་པའི་ལོག་རྟོག་དང་རིགས་མི་མཐུན་གང་ཡང་ལྟོག་བས་

སེལ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་ཉམས་ཁས། འདོད་ན། ཉམས་ཡང་དག་གི་དོན་ལྡོག་གི་
མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ། ལྷོགས་ཚོས་དང་ལྡོག་པ་ཚང་བའང་ཉམས་ཡང་
དག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན། ལྷོགས་ཚོས་དང་རྗེས་འགྲོ་ཚང་བའང་ཉམས་ཡང་དག་གི་
མཚན་ཉིད་ཡིན། ལྷོགས་ཚོས་དང་རྗེས་འགྲོ་ཚང་བའང་ཉམས་ཡང་དག་གི་མཚན་
ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག །ཚུལ་གསུམ་ཚང་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པའི་གཏུན་ཚིགས་དེ་
ཉམས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཞེས་ཟེར། ལྷ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་
གསུམ་ཚོས་ཅན། ཚང་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཚང་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་
གཞལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཚེ་ན་ཚང་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཞལ་བ་
ཚོས་ཅན། ལྷ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉམས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷ་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པའི་གཏུན་ཚིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འབྲེལ་བ་ཁས། ཁ་ཅིག །ཚུལ་གསུམ་པ་ཅན་གྱི་ཉམས་དེ་ཉམས་ཡང་དག་གི་མཚན་
ཉིད་ཡིན་ཞེས་ཟེར། འོ་ན་ལོག་སོགས་འདུས་པའི་བ་ལང་དེ་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་
དུ་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག །ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་ཉམས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་གྱི།
ཚུལ་གསུམ་ནི་ཉམས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཡིན་ན། བྱས་པ་
ཚོས་ཅན། ལྷ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷ་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའི་ཉམས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྡོག་པ་ཐ་དད་པ་གསུམ་ཡིན་
པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་ཟེར། འོ་ན་བྱས་པ་ཚོས་ཅན། ལྡོག་པ་ཐ་དད་པ་གསུམ་ཡིན་
པར་ཐལ། བཏགས་ཡོད་ཚོས་གསུམ་ཚང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་བ་ཁས། གཞན་

ཡང་། སྐྱ་མི་རྟག་པ་ཚོས་ཅན། ལྡོག་པ་ཐ་དད་པ་ལྡེ་ཡིན་པར་ཐལ། རོ་བོའི་དོན་
 སོགས་ཚོས་ལྡེ་ཡིན་པའི་རྒྱལ་གྱིས་ཚང་བའི་ཕྱིར། ཁྲུབ་པ་ཁས། ལུ་སྟེགས་ཀྱི་
 ལྟོན་པ་གཏོད་ཀྱི་རྗེ་ན་རེ། རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། གཞན་དུ་མི་འཐད་པ་
 ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱལ་གཅིག་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། འོ་ན་གཞན་དུ་མི་འཐད་པའི་དོན་ཤེས་
 འདོད་ཚོས་ཅན་ལས་གཞན་དུ་མི་འཐད་པ་ལ་བྱེད་དམ། བསྐྱུབ་བྱའི་ཚོས་ལས་
 གཞན་དུ་མི་འཐད་པ་ལ་བྱེད་དམ། ཚོགས་དོན་ལས་གཞན་དུ་མི་འཐད་པ་ལ་བྱེད།
 དང་པོ་ལྟར་ན། མཉན་བྱ་ཚོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་
 བར་ཐལ། སྐྱ་ལས་གཞན་དུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། དུ་བ་ཚོས་ཅན།
 དུ་ལྟན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱུབ་
 ཀྱི་བསྐྱུབ་བྱའི་ཚོས་ལས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལྟར་ན། ཚོས་ཅན། ཚོས་
 འདྲ། དེ་སྐྱུབ་ཀྱི་བསྐྱུབ་བྱ་ལས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། དེ་སྐྱུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་
 སྐྱུབ་ཀྱི་རྒྱལ་གསུམ། རྒྱལ་གསུམ་ནི། ལྷོགས་ཚོས་དང་རྗེས་སུ་འགོ་ལྡོག་གི་
 "རྒྱལ་" ¹⁹ རྣམས་ཡིན་པས་འདི་ལ་གཉིས། ལྷོགས་ཚོས་དབྱུང་བ་དང་། རྗེས་སུ་
 འགོ་ལྡོག་གི་ཁྲུབ་པ་དབྱུང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། ལྷོགས་ཚོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རང་གི་རྟེན་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་
 ཀྱི་སྟེང་དུ་འགོད་རྒྱལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ། ཞར་ལ་ཤེས་འདོད་
 ཚོས་ཅན་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་སྐྱུབ་ཀྱི་ལྷོགས་བཏགས་པ་བ་གང་ཞིག །བསྐྱུབ་བྱ་མ་

༡༩ རྒྱལ་

གྲུབ་པའི་སྐྱོད་ལ་ཏུ་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་དབག་གཞིར་སྒོམ་བརྒྱུད་པ། གལ་ཏེ་
 གཏན་ཚིགས་ལ་སྟོགས་ཀྱི་ཚོས་ཞེས་སྒོམ་པ་མི་རིགས་ཏེ། སྟོགས་ཕྱི་སྐྱོལ་གྱིས་
 གྲུབ་ན་རྟགས་བཞོན་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ལ། མ་གྲུབ་ན། རྟགས་སྟོགས་ཀྱི་ཚོས་
 སྐྱེས་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོལ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། སྟོགས་ཀྱི་སྐྱེ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་
 པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་བདེན་ཡང་འདིར་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་ལ་སྟོགས་ཀྱི་སྐྱེས་
 བཏགས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། སྟོགས་ཀྱི་སྐྱེ་དེ་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་དང་བསྐྱབ་
 བྱའི་ཚོས་དང་ཚོགས་དོན་གསུམ་གལ་འཇུག་སྟེ། ཀུན་ལས་བཏུས་སྟུ། རྟགས་ཀྱི་
 བསྐྱབ་བྱ་ཚོགས་པ་ཉིད། །ཡིན་ཕྱིར་ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་དག །གཙོ་བོ་མིན་ཡང་
 སྟོགས་གཅིག་ཕྱིར། །བསྐྱབ་བྱ་ཉིད་དུ་འདོགས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

འོ་ན་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་ལ་སྟོགས་སུ་འདོགས་པའི་ཚོས་གསུམ་ཚང་
 དམ་ཞེ་ན། ཚང་སྟེ། འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་བཏགས་པའི་དགོས་པ་དངོས་ལ་
 གཞོན་བྱེད་གསུམ་ལས། འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ། འདྲ་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་པ་
 དང་། འབྲེལ་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མི་དབང་བོ་ལ་སོངླེ་ཞེས་
 བརྗོད་པ་བཞིན། གཉིས་པ་ལ། དེ་བྱུང་འབྲེལ་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་པ་དང་། བདག་
 གཅིག་འབྲེལ་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། རྒྱ་མིང་འབྲས་བུ་ལ་
 བཏགས་པ་དང་། འབྲས་མིང་རྒྱ་ལ་བཏགས་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཉི་མའི་འོད་ཟེར་
 ལ་ཉི་མ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྐྱབ་དག་ལ་རྗེས་དབག་ཅེས་བརྗོད་
 པ་ལྟ་བུའོ། །བདག་གཅིག་འབྲེལ་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་པ་ལ། ཚོགས་པའི་མིང་

གིས་ཡ་གྲུལ་ལ་བཏགས་པ་དང་། ཡ་གྲུལ་གྱི་མིང་གི་ཚོགས་པ་ལ་བཏགས་པ་
གཉིས་ལས། འདིར་ནི་ཚོགས་པའི་མིང་གིས་ཡ་གྲུལ་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་པས།
ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་སྐྱ་ལྟ་བུ་ཚོས་ཅན། རྩོགས་སུ་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
དེ། རྩོགས་མཚན་ཉིད་པ་དེའི་རྩོགས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རས་ལྷུག་གི་
རྩོགས་གཅིག་ཚིག་པ་ལ་རས་ལྷུག་ཚིག་ཅེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ལོ། །

ཚོད་གཞི་ལ་རྩོགས་ཀྱི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཚོད་
གཞི་དེ་རྩོགས་ཀྱི་མིང་གིས་གདགས་རུང་གི་ཚོས་ཅན་དུ་གོ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལྟར་གོ་བ་ལའང་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཚོས་ཅན་གང་ཡང་རུང་བའི་ཚོས་སུ་
གྲུབ་པ་ཅམ་གྱིས་ཚུལ་དང་པོ་གྲུབ་བམ་སྐྱམ་པའི་དོགས་པ་ཞེགས་པར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར། དེ་ན་ཚུལ་དང་པོ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་ཚོད་གཞི་ལ་རྩོགས་ཀྱི་མིང་གིས་
གདགས་པར་རིགས་སོ། །གལ་ཏེ་ཚོས་ཅན་གྱི་ཚོས་ཞེས་སྒྲོས་པས་ཀྱང་ཉགས་
ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་གྱི་ཚོས་སུ་གོ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཚོས་ཞེས་སྒྲོས་པས་ཚོས་ཅན་
ཞེགས་ལ་བརྟེན་པར་གྲུབ་ལ། ཚོས་ཅན་གྱི་སྐྱ་ལྟ་བུ་པོ་སྒྲོས་པས། ཚོས་ཅན་ཁྲད་པར་
ཅན་ལ་བརྟེན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཚོས་ཅན་ཁྲད་པར་ཅན་གྱི་ཚོས་སུ་གོ་བས་
ཚོད་གཞི་ཚོས་ཅན་གྱི་ཚོས་སུ་གོ་བས་མ་ཁྲབ་པར་ཐལ། མཐུན་དཔེ་ཚོས་ཅན་ཡང་
ཚོས་ཅན་ཁྲད་པར་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚོས་ཅན་གྱི་ཚོས་ཞེས་སྒྲོས་པས་མཐུན་
དཔེ་ཚོས་ཅན་གྱི་ཚོས་སུ་མི་གོ་བར་ཐལ། བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པའི་དུས་སུ་ཚོས་ཅན་
ཞེས་པའི་སྐྱ་ཚོད་གཞི་ཁོ་ན་ལ་ཉེ་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཉགས་མ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་དུས་སུ་
ཚོས་ཅན་ཞེས་པའི་སྐྱ་མཐུན་དཔེ་ཚོས་ཅན་ལའང་ཉེ་བའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་ཚོས་ཅན་གྱི་ཚོས་ཞེས་སྒྲོས་པས། ཚོད་གཞི་ཚོས་ཅན་གྱི་ཚོས་སུ་
 ལོ་བར་འགྲུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚོས་ཅན་གྱི་ཚོས་ཞེས་པས་མཐུན་དཔེ་ཚོས་ཅན་ལ་
 ཡོད་པ་གཏུན་ཚིགས་ཡིན་པར་བརྗོད་ན། རྗེས་ཀྱི་སྒྲོན་པའི་སྐབས་སུ་མཐུན་དཔེ་
 གཞིར་བརྒྱུང་ནས། མཐུན་སྒྲོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཅེས་བསྟན་པ་དང་། སྐྱོ་སྒྲོས་པར་
 འགྲུང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དག་གཞན་གྱིས་མཐུན་དཔེ་ལ་ཡོད་པར་བསྟན་པས་ཚོས་
 ཅན་གྱི་ཚོས་ཞེས་པའི་དག་གིས་མཐུན་དཔེ་ལ་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་དྲོགས་པ་མི་
 ཁྲིགས་པར་ཐལ། གྲུབ་བཞིན་དུ་བསྟན་ནས་བསྟན་ནམ་སྟམ་པའི་དྲོགས་པར་
 འགྲུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། །ཡོད་དང་མེད་ལ་མེད་པར་
 འོ། །དེས་པ་ཞེས་པའི་དག་བར་པས་མི་མཐུན་སྒྲོགས་ལ་མེད་པར་བསྟན་ནས།
 ཡང་དག་གི་མས་དོན་དེ་ཉིད་བསྟན་པར་དྲོགས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར།

དེས་ན་ཚུལ་དང་པོ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ། ཚོད་གཞི་ལ་སྒྲོགས་ཀྱི་སྐྱས་
 གདགས་པར་དེགས་ཀྱི་ཚོས་ཅན་རང་མིང་གིས་སྒྲོས་མི་དེགས་ཏེ། ཚོས་ཅན་རང་
 མིང་གིས་སྒྲོས་ན། ཚོད་པ་བརྒྱུད་མ་སྤང་དགོས་པས་བཤད་དཀའ་ལ་བཤད་དཀའ་
 བ་དེ་ཡང་སྒྲོགས་སྐྱས་བདེ་ལྷག་ཏུ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཚོས་ཅན་རང་མིང་གིས་སྒྲོས་
 བ་ཚོས་ཀྱི་སྐྱས་ཚོས་ཅན་ཅམ་གོ་བ་དང་། ཚོས་ཅན་གྱི་སྐྱ་སྐྱག་པོས་ཚོས་ཅན་ཁྱད་
 པར་ཅན་དང་ཉེ་བའི་ཤུགས་ཀྱིས་ཚོད་གཞི་དང་སྒྲོས་སྒྲོན་དང་ཐལ་བས་མཐུན་
 དཔེ་ལ་མི་གོ་བའི་ཤུགས་ཀྱིས་ཉན་པ་པོས་ཚོད་གཞི་ཁོ་ན་ལ་གོ་དགོས་ན་རྟོགས་
 དཀའ་བས། སྒྲོགས་ཚོས་ཞེས་པའི་སྐྱས་ཚོད་གཞི་ཚོས་ཅན་གྱི་ཚོས་སུ་བདེ་ལྷག་
 ཏུ་གོ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་བསྐྱབ་པའི་སྐབས་སུ་སྒྲོགས་སུ་གདགས་དུང་

གི་ཚོས་ཅན་ཚོད་གཞི་མ་གཏོགས་པ་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚོད་གཞི་སྐྱ་ཉྱ་བྱ་
ཚོས་ཅན། རྩོགས་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱུབ་བྱ་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱ་རོལ་དུ་གྲུབ་
ཟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྩོགས་ཚོས་དེ་ཆས་ཁྲབ་པ་ཞེས་
སྐྱོས་མི་རིགས་པར་ཐལ། རྩོགས་ནི་ཚོད་གཞི་དང་ཆ་ནི་དེའི་རྩོགས་གཅིག་ཡིན་
པས་ཚོད་གཞིའི་རྩོགས་གཅིག་གིས་རྟགས་ལ་ཁྲབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐྱོན་
མེད་དེ། ཆ་ནི་སྐྱ་བ་པོས་ཚོས་ལ་བརྗོད་པར་འདོད་ལ། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་རྣམས་ཀྱིས་
བརྗོད་འདོད་དང་མཐུན་པར་དོན་སྟོན་པ་མ་གཏོགས། རང་དབང་དུ་དོན་སྟོན་པའི་
རུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་ཁྲབ་པ་དབྱུང་བ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་།
མཐུན་རྩོགས་མི་མཐུན་རྩོགས་དབྱུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་དགག་བཞག་སྤང་གསུམ་
མོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་རྗེས་ཁྲབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཁྲབ་པའི་ཚུལ་གང་ཞིག །མཐུན་
རྩོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ། ལྟོག་ཁྲབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གང་ཞིག །མི་མཐུན་
རྩོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ། ཞེས་ཟེར། རྗོད་ཡུལ་དུ་བྱང་བྱང་ཚོས་ཅན།
བྱམ་པ་ཤེས་བྱར་སྐྱུབ་པའི་ལྟོག་ཁྲབ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་སྐྱུབ་ཀྱི་མི་མཐུན་
རྩོགས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། འདོད་ན། རྗོད་དེ་སྐྱུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་
མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། རུས་པའི་སྟེང་དུ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱུབ་པའི་ལྟོག་ཁྲབ་མ་གྲུབ་
པར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱུབ་པའི་ལྟོག་ཁྲབ་ཡིན་ན། དེ་སྐྱུབ་ཀྱི་མི་མཐུན་རྩོགས་
ཁོ་ན་ལ་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རུས་པ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱུབ་པའི་

ཉགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག་བྱས་ན་མི་ཉག་པས་ཁྲབ་པ་དེ་སྐྱ་
 མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྲབ་དང་། ཉག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྲབ་པ་དེ་སྐྱ་མི་ཉག་
 པར་སྐྱབ་པའི་ལྗོངས་ཁྲབ་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་
 ལྗོངས་གི་ཁྲབ་པ་མེད་དོ། །ཞེས་ཟེར་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའི་སྟེང་དུ་ཉག་ན་
 མ་བྱས་པས་ཁྲབ་པ་དེས་པའི་སློ་ཚོས་ཅན། ཁྲོད་ཀྱིས་ནམ་མཁའི་སྟེང་དུ་སྐྱ་མི་
 ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྲབ་དངོས་ལུགས་གང་རུང་ལ་དེས་པར་ཐལ། ཁྲོད་ཀྱིས་
 བམ་མཁའི་སྟེང་དུ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ལྗོངས་ཁྲབ་དངོས་སུ་དེས་པའི་བྱིར།
 ཉགས་ཁས། ཁྲབ་སྟེ། གཉིས་ལས་གང་ཡང་རུང་སྐྱས་པས། །དོན་གྱི་གོ་བས་ཅིག་
 ལོས་ལ། །འབྲེལ་པ་ཡང་དག་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །

གཞན་ཡང་། དངོས་པོ་ཡིན་ན་མི་ཉག་པས་ཁྲབ་པ་དེས་པའི་སློ་ཡིན་ན། མཉན་
 བྱི་དངོས་པོ་ཡིན་ན་མི་ཉག་པས་ཁྲབ་པ་དེས་པའི་སློ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ཡིན་
 བ་མི་ཉག་པས་ཁྲབ་པ་དེས་པའི་སློ་ཡིན་ན། ཉག་ན་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་
 དེས་པའི་སློ་ཡིན་དགོས། ཉག་ན་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་དེས་པའི་སློ་ཡིན་ན།
 ཉག་ན་མཉན་བྱི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་དེས་པའི་སློ་ཡིན་དགོས། ཉག་ན་
 མཉན་བྱི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་དེས་པའི་སློ་ཡིན་ན། མཉན་བྱི་དངོས་པོ་
 ཡིན་ན་མི་ཉག་པས་ཁྲབ་པ་དེས་པའི་སློ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། ཉགས་ལྔ་ཕྱི་གཉིས་
 ཁས་སྐྱངས། འདོད་ན། དངོས་པོའི་ཉགས་ཀྱིས་མཉན་བྱི་དངོས་པོ་མི་ཉག་པར་
 སྐྱབ་པའི་ཁྲབ་པ་དེས་པའི་ཚེ་ན་བསྐྱབ་བྱ་དེས་པར་ཐལ་ལོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྲབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་

བསྐྱུབ་བྱ་ངེས་པའི་སྤོ་རྩོལ་ཏུ། དེ་སྐྱུབ་ཀྱི་བསྐྱུབ་བྱའི་ཚོས་ལ་འབྲེལ་སྤོབས་ཀྱིས།
དེ་སྐྱུབ་ཀྱི་མཐུན་སྦྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ། དེ་སྐྱུབ་ཀྱི་ལྗོན་ལྷན་གྱི་མཚན་
ཉིད། དེ་སྐྱུབ་ཀྱི་བསྐྱུབ་བྱ་ངེས་པའི་སྤོ་རྩོལ་ཏུ། དེ་སྐྱུབ་ཀྱི་བསྐྱུབ་བྱའི་ཚོས་ལ་
འབྲེལ་སྤོབས་ཀྱིས། དེ་སྐྱུབ་ཀྱི་མི་མཐུན་སྦྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པ།

གསུམ་པ་ཚོད་པ་སྤང་བ་ནི། བཏགས་ཡོད་ཚོས་གསུམ་ཚང་བ་ཚོས་ཅན།
བུམ་པ་མཚོན་བྱར་སྐྱུབ་པའི་མཐུན་སྦྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་ཡིན་པར་
ཐལ། དེ་སྐྱུབ་ཀྱི་རྗེས་ལྷན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷན་པ་ཁས། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། དེ་སྐྱུབ་
ཀྱི་མི་མཐུན་སྦྱོགས་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པ་དེ་ཁྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ལ་ཁ་ཅིག །མཚོན་བྱ་
མ་ཡིན་པ་ལ་ཡོད་ན། བུམ་པ་མཚོན་བྱར་སྐྱུབ་པའི་མི་མཐུན་སྦྱོགས་ལ་ཡོད་མི་
དགོས་པར་ཐལ། མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པ་དེ་བུམ་པ་མཚོན་བྱར་སྐྱུབ་པའི་མཐུན་
སྦྱོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། བུམ་པ་མཚོན་བྱར་སྐྱུབ་པའི་མི་མཐུན་
སྦྱོགས་ལ་ཡོད་ན། བུམ་པ་མཚོན་བྱར་སྐྱུབ་པའི་མི་མཐུན་སྦྱོགས་ལ་ཡོད་མི་
དགོས་པར་ཐལ། བུམ་པ་མཚོན་བྱར་སྐྱུབ་པའི་མི་མཐུན་སྦྱོགས་དེ་བུམ་པ་མཚོན་
བྱར་སྐྱུབ་པའི་མཐུན་སྦྱོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མཚོན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རང་ལན་ནི། བཏགས་ཡོད་ཚོས་གསུམ་ཚང་བ་ཚོས་ཅན། བུམ་པ་མཚོན་
བྱར་སྐྱུབ་པའི་མི་མཐུན་སྦྱོགས་ལ་མེད་དེ་ཁྱོད་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད། བུམ་པ་མཚོན་
བྱར་སྐྱུབ་པའི་མི་མཐུན་སྦྱོགས་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་ཡང་ཡིན་བུམ་
པ་མཚོན་བྱར་སྐྱུབ་པའི་མི་མཐུན་སྦྱོགས་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་མེད་པའི་ཕྱིར་

ཉེ། མྱོད་ཡིན་ན་མཚོན་བྱ་ཡིན་དགོས། བྱམ་པ་མཚོན་བྱར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་
སྟོགས་ཡིན་ན། མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དོ། །

གལ་ཉེ་གང་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྲུབ། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་
བྱས་པོ་ཞེས་པའི་སྐྱབ་པ་དག་གིས་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
རྗེས་ཁྲུབ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། ལྟོག་ཁྲུབ་ཤུགས་ལ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྲུབ་པ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྲུབ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་
དུ། གང་རྟག་ན་མ་བྱས་པས་”ཁྲུབ།” དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་
བཞིན་སྐྱ་ནི་བྱས་པོ་ཞེས་པའི་སྐྱབ་པ་དག་དེས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ལྟོག་ཁྲུབ་
དངོས་སུ་བསྟན་ནས་རྗེས་ཁྲུབ་ཤུགས་ལ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་ན་མ་
བྱས་པས་ཁྲུབ་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྟོག་ཁྲུབ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལྟོན་མེད་དེ།
སྐྱབ་པ་དག་དེས་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྲུབ་པ་དང་། སྐྱ་བྱས་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པས་
བྱས་པ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་སྟོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་རྟོགས་ལ། དེའི་
ཤུགས་ལ་བྱས་པ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་
རྟོགས་པས་རྗེས་ཁྲུབ་དངོས་བསྟན་དང་། ལྟོག་ཁྲུབ་ཤུགས་བསྟན་དུ་བརྗོད་པ་ཡིན་
ལ། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱབ་པ་དག་དེས་རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྲུབ་པ་དང་སྐྱ་བྱས་པར་དངོས་
སུ་བསྟན་པས་བྱས་པ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་
ནར་རྟོགས་ལ། དེའི་ཤུགས་ལ་བྱས་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་སྟོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་
པར་རྟོགས་པས་ལྟོག་ཁྲུབ་དངོས་བསྟན་དང་། རྗེས་ཁྲུབ་ཤུགས་བསྟན་དུ་བརྗོད་པ་

ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་མ་མཐུན་སྟོགས་མི་མཐུན་སྟོགས་དབྱེད་པ་ལ། དགག་བཞག་སྤང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག །མ་ཐུན་སྟོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་སྦྱིས་དོན་མཐུན་པ། མི་མཐུན་སྟོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་སྦྱིས་དོན་མི་མཐུན་པ་ཞེས་ཟེར་ན། གཞལ་བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་སྟོགས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། སྐྱ་དང་རྟག་པར་ཚོས་མཐུན་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཉེ། སྐྱ་རྟག་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་འདོད་ན། གཞལ་བྱ་དེ་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་སྟོགས་ལ་ཁྲབ་བྱེད་དུ་བརྟུག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་དགོས་ཀྱི་ཕྱི་རྟོག་ཚོས་ཅན། སྐྱ་དང་མི་རྟག་པར་ཚོས་མཐུན་པ་དེས་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་སྟོགས་དེས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་ཉེ། བྱས་པ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་སྟོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་དེས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྲབ་དེས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་དེས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། བྱས་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་རོང་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅ་བར་འདོད་ན། ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་དེས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱི་རོང་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་མི་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་སྟོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་ཚུལ་ལྟར་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱིས་མི་སྟོང་བ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་སྟོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་

སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱེས་ཚུལ་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་ཚོས་ཀྱིས་སྟོང་བ། ཞེས་ཟེར་ན། ལུས་པ་ཚོས་
 ཅན། སྐྱེས་མི་རྟག་པར་སྐྱེས་པའི་སྐྱེས་ཚུལ་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་ཚོས་ཀྱིས་མི་སྟོང་བར་
 ཐལ། སྐྱེས་མི་རྟག་པར་སྐྱེས་པའི་མཐུན་སྟོགས་ཡིན་པའི་སྲིད་ཀྱི་མི་རྟག་པ་དེ་དེ་
 སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱེས་པའི་ཚོས་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དེ་སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱེས་ཚུལ་ལྟར་མི་རྟག་པས་
 མི་སྟོང་བའི་སྲིད་ཀྱི་དེ་སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱེས་ཚུལ་ཡིན་སྐྱབ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །མི་རྟག་པ་
 ཡིན་པའི་སྲིད། ཅ་བར་འདོད་ན། ཚོས་ཅན། དེ་སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱེས་པའི་ཚོས་ཡིན་པར་
 ཐལ། དེ་སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱེས་ཚུལ་ཡིན་སྐྱབ་གང་ཞིག །འདོད་པ་དེའི་སྲིད། འདོད་མི་རུས་
 ཀྱི་སྲིད་སྟེང་ལ་མ་ལྟར་པའི་སྲིད་འོ། །

གཉིས་པ་རང་སྲུགས་ནི། སྐྱེས་མི་རྟག་པར་སྐྱེས་པའི་མཐུན་སྟོགས་ཀྱི་མཚན་
 ཉིད། མི་རྟག་པ་དེ་སྐྱེས་མི་རྟག་པར་སྐྱེས་པའི་སྐྱེས་པའི་ཚོས་ཡིན་པ་གང་ཞིག །སྐྱེས་
 མི་རྟག་པར་སྐྱེས་པའི་སྐྱེས་ཚུལ་ལྟར་མི་རྟག་པས་མི་སྟོང་བ། སྐྱེས་མི་རྟག་པར་སྐྱེས་
 པའི་མི་མཐུན་སྟོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །སྐྱེས་མི་རྟག་པར་སྐྱེས་པའི་སྐྱེས་
 ཚུལ་ལྟར་མི་རྟག་པས་སྟོང་བ། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་འདང་ཤེས་པར་བྱོའོ། །ཁ་ཅིག་
 སྐྱེས་དེ་སྐྱེས་མི་རྟག་པར་སྐྱེས་པའི་མཐུན་སྟོགས་མ་ཡིན་ཀྱི། དེ་སྐྱེས་ཀྱི་མཐུན་སྟོགས་
 ཡིན་ན། སྐྱེས་དང་མི་རྟག་པར་ཚོས་མཐུན་དགོས་ལ། རང་ཉིད་རང་དང་ཚོས་མཐུན་
 པ་མ་ལྟར་པའི་སྲིད། གལ་ཏེ་དེ་སྐྱེས་ཀྱི་མཐུན་སྟོགས་ཡིན་ན། མཉན་འུ་ཚོས་ཅན།
 སྐྱེས་མི་རྟག་པར་སྐྱེས་པའི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མཚོང་བར་ཐལ། སྐྱེས་དེ་དེ་སྐྱེས་ཀྱི་མཐུན་
 སྟོགས་ཡིན་པ་གང་ཞིག །སྐྱེས་པ་མཚོང་བའི་སྲིད། འདོད་ན། སྐྱེས་མི་རྟག་པར་སྐྱེས་
 པའི་སྐྱེས་ཚུལ་ལ་ཡིན་པའི་མ་དེས་པའི་གཏུན་ཚིགས་མ་ཡིན་པར་འགྲུང་རོ། །

དེས་ན་སྐྱ་དེ་དེ་སྐྱ་བ་ཀྱི་མཐུན་སྟོགས་ཀྱང་མ་ཡིན། མི་མཐུན་སྟོགས་ཀྱང་
མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་མི་རྟག་པ་ཡང་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱ་བ་པའི་མཐུན་
སྟོགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱ་བ་ཀྱི་མཐུན་སྟོགས་ཡིན་ན། སྐྱ་དང་མི་རྟག་པར་
ཚོས་མཐུན་དགོས་ལ། རང་ཉིད་རང་དང་ཚོས་མཐུན་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
མཚུངས་སོ། །

གཞན་ཡང་། བྱས་པ་ཚོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱ་བ་པའི་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་
མཚོང་བར་ཐལ། །ཤེས་བྱ་དེ་དེ་སྐྱ་བ་ཀྱི་མི་མཐུན་སྟོགས་ཡིན་པ་གང་ཞིག། །ཤེས་བྱ་
ལ་མཚོང་བའི་ཕྱིར། ལྲབ་པ་ཁས། གཞན་ཡང་། མཉན་བྱ་ཚོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་
སྐྱ་བ་པའི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མཚོང་བར་ཐལ། རྫོང་མི་རྟག་པ་ལ་མཚོང་བའི་ཕྱིར་ཉེ། སྐྱ་
མི་རྟག་པར་སྐྱ་བ་པའི་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་ཉན་ཤེས་མངོན་སུམ་གྱིས་རྫོང་མི་རྟག་པ་ལ་མཚོང་
བའི་ཕྱིར། འོ་ན་མཉན་བྱ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱ་བ་པའི་མཐུན་སྟོགས་མི་མཐུན་སྟོགས་
གཉིས་ཀ་ལ་མ་མཚོང་བར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཉེ། མཉན་བྱ་སྐྱ་
མི་རྟག་པར་སྐྱ་བ་པའི་སྟོགས་ཚོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེས་མཉན་བྱ་མི་རྟག་
པར་ཡང་མ་གྲུབ། རྟག་པར་ཡང་མ་གྲུབ་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་། བྱས་པ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱ་བ་པའི་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མེད་
པ་ཁོ་ནར་ངེས་པས། དེ་སྐྱ་བ་ཀྱི་མཐུན་སྟོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་མི་རུས་པར་
ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པ་བསྐྱ་བ་པའི་མཐུན་སྟོགས་དང་མི་མཐུན་སྟོགས་གཉིས་ཀྱི་བར་
ན་གཉིས་མ་ཡིན་གྱི་ཕྱིར་གསུམ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ལྟོག་པ་
རྒྱུད་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ་སོ། །ཁ་ཅིག་མཐུན་སྟོགས་དེ་རྗེས་

ཁྲུབ་ཀྱི་ལྷོ་ས་གཞི་དང་། མི་མཚན་ཕྱོགས་དེ་ལྷོ་གཤམ་ཀྱི་ལྷོ་ས་གཞི་ཡིན་ཞེས་ཟེར་
བ་མི་འཐད་དེ། དེ་རྒྱུ་ཀྱི་ལྷོ་གཤམ་ཡིན་ན། དེ་རྒྱུ་ཀྱི་མི་མཚན་ཕྱོགས་ལ་མེད་
བ་ཞོ་ནང་དེས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་དང་
བརྒྱུ་བ་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་སྤྱི་ས་དོན་མཚན་པ་དེ། མཚན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་ན།
རིགས་ཐིགས་ལས། མཚན་པའི་ཕྱོགས་ནི་བརྒྱུ་བ་པར་བྱ་བའི་ཚོས་ཀྱི་སྤྱི་ས་དོན་
མཚན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགའ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགའ་དེ། དེ་ནི་མཚན་
ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱ་བཤད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རྟགས་ཡང་དག་གི་དབྱེ་བ་ལ་རྣམས། །ངོ་བོའི་སྐོ་ནས་དབྱེ་བ།
བརྒྱུ་བ་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་སྐོ་ནས་དབྱེ་བ། བརྒྱུ་བ་བྱའི་སྐོ་ནས་དབྱེ་བ། རྒྱུ་ཚུལ་ཀྱི་སྐོ་
ནས་དབྱེ་བ། མཚན་ཕྱོགས་ལ་འཇུག་ཚུལ་ཀྱི་སྐོ་ནས་དབྱེ་བ། ཚོལ་བའི་སྐོ་ནས་
དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་སྤྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན། གངས་དེས་ལ་དོགས་པ་བཅད་པའོ། །

དང་པོ་། །ངོ་བོའི་སྐོ་ནས་དབྱེ་བ་། །ནི།

རྟགས་ཡང་དག་ལ་དབྱེ་བ་གསུམ་སྟེ། འབྲས་རྟགས། རང་བཞིན་ཀྱི་རྟགས།
མ་དམིགས་པའི་རྟགས་སོ། །

དང་པོ་། །འབྲས་རྟགས་བཤད་པ་། །ལ་གཉིས།

མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞན་ལུགས་དགག་། རང་
ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལ་ཅིག །འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད།
རྒྱུ་བ་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །བརྒྱུ་བ་བྱའི་ཚོས་ལ་དེ་རྣམས་དུ་འབྲེལ་བ། ཞེས་ཟེར་

ན། དུ་བ་ཚོས་ཅན། དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་ཉམས་ཡང་དག་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་གྱི་བསྐྱབ་བུའི་ཚོས་ལ་དེ་བྱང་དུ་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་ཉེ།
 དེ་སྐྱབ་གྱི་བསྐྱབ་བུའི་ཚོས་དང་རྗེས་དང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་སྐྱབ་གྱི་བསྐྱབ་
 བུའི་ཚོས་རྗེས་སུ་མ་བྱུབ་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུབ་ན། སྐྱ་མི་ཉམས་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་
 བུའི་ཚོས་ཡང་རྗེས་སུ་བྱུབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། སྐྱ་ཚོས་ཅན་ཡིན་པ་དང་། མི་
 ཉམས་པ་བསྐྱབ་བུའི་ཚོས་ཡིན་པ་”རྗེས་”^{༡༤} སུ་བྱུབ་པར་ཐལ། འདོད་ན། སྐྱ་དང་མི་
 ཉམས་པ་གཉིས་ལྗོངས་འཇུག་པ་ལ་ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་དུ་སྐྱང་བར་ཐལ། སྐྱ་དང་མི་
 ཉམས་པ་གཉིས་ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་ཡིན་པ་དོན་དམ་པར་བྱུབ་པའི་ཕྱིར། ཉམས་
 ཁས། འདོད་ན། སྐྱ་དང་མི་ཉམས་པ་གཉིས་ལྗོངས་འཇུག་པ་ལ་ཐ་དང་དུ་སྐྱང་བར་ཐལ་
 ལོ། །འདོད་ན། དེ་གཉིས་རྗེས་ཐ་དང་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག །འབྲས་ཉམས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་གྱི་ཚུལ་གསུམ་
 གང་ཞིག །དེ་སྐྱབ་གྱི་དངོས་གྱི་བསྐྱབ་བུའི་ཚོས་སུ་བརྒྱུང་ལེ་མོ་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་
 བ། ཞེས་ཟེར་ན། དུ་བ་ཚོས་ཅན། དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་མེ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཡོད་
 པར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་ཉམས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་གྱི་ཚུལ་གསུམ་གང་
 ཞིག །མེ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། མེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་སྐྱབ་གྱི་སྐྱབ་ཉམས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ་
 ལོ། །འདོད་མི་བྱས་ཉེ། མེ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དགག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །གཞན་ཡང་མེ་མེད་ཚོས་ཅན། མེ་མེད་མཚན་མེའི་རྒྱ་”མཚོ་”^{༡༥} དུ་མེད་དུ་སྐྱབ་

༡༤ རྗེས་
 ༡༥ མཚོ་

པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རྒྱུ་གྱི་ཚུལ་གསུམ་གང་
ཞིག །དུ་མེད་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་སྲིད། ལྲབ་པ་ཁས།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞིའི་སྟེང་དུ་
མཚན་ཉིད་ངེས་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་རྒྱུ་གྱི་འབྲས་རྟགས་
ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་རྒྱུ་གྱི་རྒྱུ་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །དེ་རྒྱུ་གྱི་
དངོས་གྱི་བརྒྱབ་བྱའི་ཚོས་ཡིན་ན། རང་དང་རྗེས་ཐ་དད་པའི་ལྲབ་བྱེད་ཡིན་པ།
འདི་ལ་ཁ་ཅིག་དུ་བ་ཚོས་ཅན། དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་རྒྱུ་པའི་འབྲས་
རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རྒྱུ་གྱི་དངོས་གྱི་བརྒྱབ་བྱའི་ཚོས་ཡིན་ན།
ཁྱོད་དང་རྗེས་ཐ་དད་པའི་ལྲབ་བྱེད་ཡིན་མི་དགོས་པའི་སྲིད། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། མེ་
ཡོད་ཚོས་ཅན། དུ་བ་དང་རྗེས་ཐ་དད་པའི་ལྲབ་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རྒྱུ་གྱི་
དངོས་གྱི་བརྒྱབ་བྱའི་ཚོས་ཡིན་པའི་སྲིད། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། མེ་མེད་དེ་དེ་རྒྱུ་གྱི་
དགག་བྱའི་ཚོས་ཡིན་པའི་སྲིད། ལྲབ་སྟེ། དགག་བྱའི་ཚོས་ལོག་པ་བརྒྱབ་བྱའི་
ཚོས་ཡིན་པའི་སྲིད་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་རྒྱ་མི་རྟག་པར་རྒྱུ་
པའི་དངོས་གྱི་བརྒྱབ་བྱའི་ཚོས་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་པ་དེ་དེ་རྒྱུ་གྱི་དགག་བྱའི་
ཚོས་ཡིན་པའི་སྲིད། ལྲབ་པ་ཁས། གཞན་ཡང་། མེ་མིན་དེ་དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་
པར་རྒྱུ་པའི་དགག་བྱའི་ཚོས་ཡིན་པར་ཐལ། མེ་དེ་དེ་རྒྱུ་གྱི་བརྒྱབ་བྱའི་ཚོས་
ཡིན་པའི་སྲིད། ལྲབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། བརྒྱབ་བྱའི་ཚོས་ལོག་པ་དགག་བྱའི་ཚོས་
ཡིན་པའི་སྲིད། ལྲབ་པ་སྲ་སྲི་ཁས། གཞན་ཡང་། དུ་ཡོད་དེ་དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་
པར་རྒྱུ་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡིན་པར་ཐལ། མེ་ཡོད་དེ་དེ་རྒྱུ་གྱི་བརྒྱབ་བྱའི་ཚོས་

ཡིན་པའི་སྲིད་རྟོ། །

གཉིས་པ་ལ། ཏུ་བའི་རྟགས་ཀྱི་ཏུ་ལྷན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་
སྲིགས་ཚོས་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ལ། རྗེས་སུ་འགོ་སློབ་གི་ཁྲུབ་པ་མེ་ཏུ་རྒྱ་འབྲས་
སུ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲུབ་པས། འདི་ལ་རྒྱ་འབྲས་ངེས་བྱེད་ཀྱི་
ཚད་མ་ཏུ་དགོས་དབྱེད་པ་དང་། རྒྱན་དང་སྐྱད་ཅིག་མ་གང་ལས་ངེས་དབྱེད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། མེ་ཏུ་རྒྱ་འབྲས་སུ་འགྲུབ་པ་ལ་ཚད་མ་ཏུ་མ་ངེས་པར་དགོས་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། ཏུ་བ་མེ་ལས་སྐྱེ་བར་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་གཅིག་གིས་ཀྱང་
མེ་ཏུ་རྒྱ་འབྲས་སུ་འགྲུབ་པའི་སྲིད། གལ་ཏེ་རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། མེ་ཏུ་རྒྱ་འབྲས་སུ་
འགྲུབ་པ་ལ། དང་པོར་མེ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་ཏུ་བ་
དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་ངེས་པར་དགོས་པའི་སྲིད་ཞེ་ན། འོ་ན་བྱམ་པས་རྒྱ་སྐྱོར་
བར་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་གཅིག་གིས། བྱམ་པས་རྒྱ་སྐྱོར་བར་འགྲུབ་པ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱམ་པས་རྒྱ་སྐྱོར་བར་འགྲུབ་པ་ལ། དང་པོར་བྱམ་པ་དམིགས་
པའི་མངོན་སུམ་གཅིག་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་རྒྱ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་ངེས་པར་
དགོས་པའི་སྲིད། ཁྲུབ་རྟགས་ཁས། གལ་ཏེ་མི་མཚུངས་ཏེ། མེ་ཏུ་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་
ལ་བྱམ་པ་དང་རང་ནང་གི་རྒྱ་རྒྱ་འབྲས་མ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཞེ་ན། རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ།
བྱམ་པ་དེ་རང་ནང་གི་རྒྱ་སྐྱོར་ཏུ་མི་སྐྱེད་བར་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པའི་སྲིད། འོ་ན་ཏུ་བ་
མེ་ལས་སྐྱེ་བར་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་གཅིག་གིས་མེ་ཏུ་རྒྱ་འབྲས་སུ་འགྲུབ་ན། མེ་
ཏུ་རྒྱ་འབྲས་སུ་འགྲུབ་པ་ལ་ཚད་མ་སྲིགས་གསུམ་ལ་སོགས་པ་བཤད་པ་དགོས་
མེད་ཏུ་འགྲུར་རོ་ཞེ་ན། མི་འགྲུར་ཏེ། མངོན་སུམ་ཚད་མ་གཅིག་གིས་མེ་ཏུ་རྒྱ་

འབྲས་སུ་འགྲུབ་ཡང་། དུ་བ་རྒྱ་མེད་དུ་འདྲིན་པ་དང་མེ་མཐུན་པ་རྒྱུར་འདྲིན་པའི་
 ལོག་རྟོག་རྒྱས་པར་འགོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཚད་མ་སྤྲུགས་གསུམ་ལ་
 སོགས་པ་བཤད་པའི་སྤྱིར། འོ་ན་དེ་ལྟ་བུའི་ཚད་མ་དེ་གང་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་། དང་པོར་
 མེ་དུ་གཉིས་ཀ་མ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག་། དེའི་རྗེས་སུ་མེ་དམིགས་པའི་
 མངོན་སུམ་གཅིག་། དེའི་རྗེས་སུ་དུ་བ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག་། དེའི་རྗེས་
 སུ་མེ་དུ་གཉིས་ཀ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག་། དེའི་རྗེས་སུ་མེ་མ་དམིགས་
 པའི་མངོན་སུམ་གཅིག་། དེའི་རྗེས་སུ་དུ་བ་མ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག་སྟེ།
 ཚད་མ་སྤྲུགས་ཐུག་ལ་བརྟེན་ནས་མེ་དུ་རྒྱ་འབྲས་སུ་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལ་
 ཚད་མ་སྤྲུགས་ཐུག་མི་འཐད་དེ། སྤྲུགས་ནི་རྒྱང་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཚད་མ་ཡ་ཐུག་ཡོད་
 པ་ཡིན་གྱི་རྒྱང་ཐུག་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་། ཉ་བོང་གཉིས་ཀྱང་རྒྱ་འབྲས་
 སྤྱིར་པར་ཐལ། དང་པོར་ཉ་བོང་གཉིས་ཀ་མ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག་། དེའི་
 རྗེས་སུ་ཉ་དམིགས། དེའི་རྗེས་སུ་བོང་བྱ་དམིགས། དེའི་རྗེས་སུ་ཉ་བོང་གཉིས་ཀ་
 དམིགས། དེའི་རྗེས་སུ་ཉ་མ་དམིགས། དེའི་རྗེས་སུ་བོང་བྱ་མ་དམིགས་པའི་མངོན་
 སུམ་གཅིག་སྤྱིར་པའི་སྤྱིར། རྒྱབ་པ་ཁས་སྦངས་སོ། །

རང་སྤྲུགས་ནི། དང་པོར་མེ་དུ་གཉིས་ཀ་མ་དམིགས་པའི་དག་འདྲིན་མངོན་
 སུམ་གཅིག་། དེའི་རྗེས་སུ་མེའི་རྗེས་ཁོ་ན་གསར་དུ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་
 གཅིག་། དེའི་རྗེས་སུ་དུ་བ་ཡུལ་གཞན་ནས་འོངས་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་གཞི་དེར་
 གསར་དུ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག་། དེའི་རྗེས་སུ་མེ་དུ་གཉིས་ཀ་དམིགས་
 པའི་མངོན་སུམ་གཅིག་། དེའི་རྗེས་སུ་མེ་མ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག་། དེའི་

རྗེས་སུ་དུ་བ་ཡུལ་གཞན་དུ་སོང་བ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་གཞི་དེ་ཉིད་དུ་གསར་དུ་མ་
 དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག་སྟེ། ཚད་མ་སྤྲུགས་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་དུ་བ་
 རྒྱ་མེད་དུ་འཛིན་པ་དང་། མི་མཐུན་པ་རྒྱུར་འཛིན་པའི་ལོག་ཏུ་གཞིགས་པ་ཡིན་ཏེ།
 སྤར་དུ་བ་མ་དམིགས་པའི་དག་འཛིན་མངོན་སུམ་ཚད་མ་གཅིག་དང་། དེའི་རྗེས་
 སུ་དུ་བ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དུ་བ་རྒྱ་
 མེད་ལས་སྐྱེ་བ་ཞིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དུ་བ་རེས་
 འགའ་བའི་དངོས་སོར་བྱུབ་པའི་ཕྱིར། ཚད་མ་རྒྱང་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་
 བས་དུ་བ་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བ་ཞིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པ་ལ་
 བརྟེན་ནས་དུ་བ་དེ་མེས་པན་བཏགས་སྟོབས་ཀྱིས་མེ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་
 སྟོན་བྱེད་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་མེ་དུའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མངོན་སུམ་
 ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཀྱི། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མངོན་སུམ་ཚད་
 མས་དངོས་སུ་འཛིན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཏོག་པས་བཏགས་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསྟན་བཅོས་སུ་མེ་དུའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་རེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་
 རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ནི། མེ་དུ་ཅམ་རྒྱ་འབྲས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་
 བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཀྱི། མེ་ལས་དུ་བ་སྐྱེ་བ་དཔེར་བྱས་ནས་འདུས་བྱས་མི་ཏྲག་པར་
 ཏོགས་པ་ལས་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྤྲུག་བསྐྱེད་པར་ཏོགས་པ་འབྱུང་། དེ་ལས་
 ཚོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་དུ་ཏོགས་པ་འབྱུང་། དེ་ལས་སྤྱི་ངན་ལས་འདས་པ་
 ཐོབ་པའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རིམ་པ་དང་། བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་

རེས་པ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་སྲིད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། མེ་དུའི་རྒྱ་ལགས་ཀྱི་ལྟེལ་བ་དེ་རྒྱུན་དང་སྐྱད་ཅིག་གང་ལས་
རེས་ཤེས། རྒྱུན་ལ་སྟོས་ནས་རེས་པ་ཡིན་གྱི། སྐྱད་ཅིག་དེ་དེ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་
སྟོབས་ཀྱིས་རེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དུས་མཐའི་སྐྱད་ཅིག་མ་རྒྱུར་མཐོང་གི་མངོན་
སུམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་རེས་པར་མི་བྱས་པའི་སྲིད་རོ། །

གཉིས་པ་མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་ལ་ལྟ། རྒྱ་དངོས་གྲུབ་པ། རྒྱ་སྟོན་སོང་སྐྱབ་
པ། རྒྱའི་སྤྱི་སྐྱབ་པ། རྒྱ་ཁྱད་པར་སྐྱབ་པ། རྒྱའི་ཚོས་དཔོག་པའི་འགྲམ་ཉགས་
སོ། །དང་པོ་ནི། དུ་ལྟན་གྱི་ལ་ཚོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་སྲིད་ཞེས་པ་
ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཉམ་མཁའའི་དུ་བ་སྟོ་སོང་པོ་ཚོས་ཅན། རང་རྒྱ་མེ་སྟོན་དུ་
སོང་སྟེ། དུ་བ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་དེ། ཉེར་
ལེན་གྱི་སྤང་པོ་ཚོས་ཅན། རང་རྒྱ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། རེས་འགའ་བ་ཡིན་པའི་
སྲིད། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་ཟེར། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། རེས་འགའ་བ་ཡིན་ན་རང་རྒྱ་
དང་བཅས་པ་མ་ཁྲབ་པའི་སྲིད། ཉགས་མ་གྲུབ་ན། ལུས་པའི་ཚོས་ཉིད་ཚོས་ཅན།
རང་རྒྱ་དང་བཅས་པར་ཐལ། རེས་འགའ་བ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། ལུས་པ་ཡོད་སར་
ཡོད་ལ། ལུས་མེད་གྱི་ས་སྤྱོགས་ན་མེད་པའི་སྲིད། རང་སྤྱགས་ནི། ཉེར་ལེན་གྱི་
སྤང་པོ་ཚོས་ཅན། རང་རྒྱ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། རེས་འགའ་བའི་དངོས་པོ་ཡིན་
པའི་སྲིད། འདིའི་སྤྱོགས་ཚོས་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ལ་ཁྲབ་པ་ནི། རེས་འགའ་བའི་
དངོས་པོ་ཡིན་ན་རང་རྒྱ་དང་བཅས་པས་ཁྲབ་སྟེ། རྒྱ་མེད་དུ་འབྱུང་ན་རེས་འགའ་
བའི་དངོས་པོར་འགའ་བའི་སྲིད་ཏེ། རྒྱ་མེད་དུ་འབྱུང་ན་ཉག་ཏུ་ཡོད་སས་གྲང་ཁྲབ་

གཏུན་ནས་མེད་པས་ཀྱང་ཁྱབ་པའི་སྲིད་རྡོ། །

བཞི་པ་ནི། གཞུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དམིགས་སྐྱེན་
དང་ཡིད་བྱེད་ལས་གཞན་པའི་རྒྱ་ཞིག་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་མི་སྐྱེ་བ་སྲིད་
ཅིང་། རེས་འགའ་སྐྱེ་བའི་སྲིད་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ལྷ་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་དེ། ཁ་ནང་བྱ་རམ་གྱི་གོང་བྱ་ཚོས་ཅན། གཞུགས་ད་
ལྷར་བ་ཡོད་དེ། རོ་ད་ལྷར་བ་ཡོད་པའི་སྲིད་ཞེས་པ་འདི་རྒྱ་ཚོས་རྗེས་སུ་དཔོག་
པའི་འབྲས་ཉགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རོ་ད་ལྷར་བ་ཚོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་གྱི་
འབྲས་ཉགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དང་གཞུགས་ད་ལྷར་བ་གཉིས་ལ་
གོ་བྱ་གོ་བྱེད་གྱི་འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་པའི་སྲིད་ཏེ། ཁྱོད་དང་གཞུགས་ད་ལྷར་བ་གཉིས་
དུས་མཉམ་རྗེས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་སྲིད། གལ་ཏེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་གྱི་ཉགས་ལས་ཁ་
ནང་བྱ་རམ་གྱི་གོང་བྱའི་སྡེ་དུ་གཞུགས་ད་ལྷར་བ་ཉོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་
མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཁ་ནང་བྱ་རམ་གྱི་གོང་བྱའི་སྡེ་དུ་གཞུགས་ད་ལྷར་བ་སྐྱབ་
པའི་ཉགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་སྲིད་དང་། ཁྱོད་དང་གཞུགས་ད་ལྷར་བ་ལ་འབྲེལ་
བ་མ་གྲུབ་པའི་སྲིད། གལ་ཏེ་དེ་གཉིས་འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་ཀྱང་། རོ་ད་ལྷར་བའི་
ཉགས་ལས་ཁ་ནང་བྱ་རམ་གྱི་གོང་བྱའི་སྡེ་དུ་གཞུགས་ད་ལྷར་བ་ཉོགས་པའི་རྗེས་
དཔག་སྐྱེ་ན། བ་ཡང་གི་ཉགས་ལས་གཞི་འགར་རྟ་ཡོད་པར་ཉོགས་པའི་རྗེས་
དཔག་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན་བ་ཡང་དེ་གཞི་འགར་རྟ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་
འབྲས་ཉགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རོ་ད་ལྷར་བ་དེ་གཞུགས་ད་ལྷར་བའི་འབྲས་
བྱ་མ་ཡིན་པ་ཡང་དེ་སྐྱབ་གྱི་འབྲས་ཉགས་ཡིན་པའི་སྲིད། འཁོར་གསུམ།

གལ་ཏེ་རྩོད་ལྟར་བ་ཚོས་ཅན། དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ལྟར་སྣང་ཡིན་པར་ཐལ།
 དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་སུ་བཞོད་པ་གང་ཞིག །དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྐབས་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་
 ཞིག །དེ་སྐབས་ཀྱི་འགལ་རྟགས་ཀྱང་མ་ཡིན། མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར།” ། འདོད་ན། དེ་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཡིན་པར་
 ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །དེ་སྐབས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱང་མ་ཡིན།
 ལྷག་ལྷན་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བར་པ་མ་གྲུབ་ན། རོ་ད་
 ལྟར་བ་ཡོད་ན་གཞུགས་ད་ལྟར་བ་ཡོད་པས་ཁྲབ་པ་ལ་དངོས་སྤོན་འཇུག་པར་ཐལ་
 ཡོ། །རྟགས་སྤེལ་གྲུབ་མེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་འགལ་བ་ལྷག་ལྷན་དང་”ཡང་” དག་ལྷག་
 ལྷན་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་མཐུན་སྦྲེགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་
 པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རོ་ད་ལྟར་བ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་
 ཡང་། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་འདྲའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་མི་འགལ་པར་ཐལ།
 ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ལས་ཁ་ནང་ལུ་རམ་ཀྱི་གོང་ལུའི་སྡེ་དུ་རོ་སྐྱ་མས་གཞུགས་ད་ལྟར་
 བ་སྐྱེད་པའི་རུས་བ་དཔགས་སྟོབས་ཀྱིས་ཁ་ནང་ལུ་རམ་ཀྱི་གོང་ལུའི་སྡེ་དུ།
 གཞུགས་ད་ལྟར་བ་ཡོད་པར་རྟགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི། ཁྱོད་དེའི་སྡེ་
 དུ་གཞུགས་ད་ལྟར་བ་ཡོད་པར་སྐབས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་
 དེ་ལྟ་ལུའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཁྱོད་དང་གཞུགས་ད་ལྟར་བ་ལ་
 བདག་གཅིག་དང་དེ་ལྷུང་གི་འབྲེལ་བ་གང་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

༡༧ -
 ༡༩ ཡང་

དེ་སྐད་དུ་ཡང་ཤུག་སྒོམ། རོ་ལས་དངོས་སུ་གཟུགས་རྗེས་སུ་དཔོག་བ་ནི་
མིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་རོ་ལཱ་རྒྱ་ཁོ་ནའི་གཟུགས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་ཀྱེད་པའི་རྒྱ་ཁུ་ས་བ་ཚོགས་
བ་མེད་བ་ཉིད་རྗེས་སུ་དཔོག་བར་ཀྱེད་ཅེས་དང་། དངོས་སུ་ཉན་ཅིང་ཡིན་བས་
ནི་མིན་ཏེ། འགྲེལ་བ་མེད་པའི་སྲིད་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

རང་ལུགས་ནི། ཁ་ནང་བྱ་རམ་གྱི་གོང་བྱ་ཚོས་ཅན། བྱ་རམ་གྱི་རོ་སྤ་མས་
བྱ་རམ་གྱི་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་སྐྱེད་པའི་རུས་བ་ཡོད་དེ། བྱ་རམ་གྱི་རོ་ད་ལྟར་བ་
ཡོད་པའི་སྲིད། ཞེས་བ་ལྟ་བུ་ཉེ། དེ་ཡང་རོ་ད་ལྟར་བའི་རྒྱ་ནི་རོ་སྤ་མ་ཡིན་ལ།
དེའི་ཚོས་རོ་སྤ་མས་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་སྐྱེད་པའི་རུས་བ་དབག་པའི་འབྲས་ཉན་ས་
ཡིན་པས། རྒྱ་ཚོས་རྗེས་སུ་དཔོག་པའི་འབྲས་ཉན་ས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་དུ་བས་
དུ་ལྷན་གྱི་ལ་ལ་མེས་བྱད་ཤིང་གི་འགྲུང་བ་སྐྱེད་པའི་རུས་བ་དབགས་སྟོབས་ཀྱིས་
བྱད་ཤིང་གི་འགྲུང་བ་དཔོག་བ་བཞིན་ནོ། །

ཁ་ཅིག །ཁ་ནང་བྱ་རམ་གྱི་གོང་བྱའི་སྟེང་དུ་རོ་སྤ་མས་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་
སྐྱེད་པའི་རུས་བ་ཡོད་པར་ཉོགས་པའི་རྗེས་དབག་དེས། ཁ་ནང་བྱ་རམ་གྱི་གོང་
བྱའི་སྟེང་དུ་རོ་སྤ་མས་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་སྐྱེད་པའི་རུས་བ་དངོས་སུ་ཉོགས་པའི་
ཤུགས་ལ་དེའི་སྟེང་དུ་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་ཡོད་པར་ཉོགས་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། དེ་
ལྟ་བུའི་རྗེས་དབག་ཚོས་ཅན། ཁ་ནང་བྱ་རམ་གྱི་གོང་བྱའི་སྟེང་དུ་གཟུགས་ད་ལྟར་
བ་ཤུགས་ལ་ཉོགས་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁ་ནང་བྱ་རམ་གྱི་གོང་བྱའི་སྟེང་དུ་
གཟུགས་ད་ལྟར་བའི་རྣམ་བ་ཤར་བའི་སྲིད་ཏེ། ཁ་ནང་བྱ་རམ་གོང་བྱའི་སྟེང་དུ་རོ་
སྤ་མས་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་སྐྱེད་པའི་རུས་བ་དེའི་རྣམ་བ་ཤར་བའི་སྟོན་ནས་ཉོགས་

པའི་ཕྱིར། ལྷན་གྱི། རོ་སྤྲོ་མས་གཞུགས་དྲ་ལྷན་བ་སྐྱེད་པའི་བྱས་པ་གཞུགས་དྲ་
ལྷན་བས་ལྷན་པར་དུ་བྱས་ནས་དངོས་སུ་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྟོགས་ལ་གཉིས།

གཞན་སྤྲུགས་དགག་པ་དང་། རང་སྤྲུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
མཚན་ཉིད་དགག་པ། མཚན་གཞི་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ །དེ་སྐྱེ་བ་ཀྱི་
རང་བཞིན་གྱི་རྟོགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་སྐྱེ་བ་ཀྱི་སྐྱེ་བ་རྟོགས་ཡང་དག་གང་
ཞིག་ །དེ་སྐྱེ་བ་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱའི་ཚོས་ལ་བདག་གཅིག་ཏུ་འགྲེལ་བ་ཞེས་ཟེར་ན། དུ་བ་
ཚོས་ཅན། དུ་སྐྱེ་བ་ཀྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱེ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟོགས་ཡང་དག་
ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱེ་བ་ཀྱི་སྐྱེ་བ་རྟོགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་ །དེ་སྐྱེ་བ་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱའི་
ཚོས་ལ་བདག་གཅིག་ཏུ་འགྲེལ་བའི་ཕྱིར། ལྷན་པ་ཁས། རྟོགས་སྤྱེ་བ་ལྷོ། དེ་སྐྱེ་བ་
ཀྱི་བསྐྱེད་བྱའི་ཚོས་ལ་འགྲེལ་བ་གང་ཞིག་ །དེ་སྐྱེ་བ་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱའི་ཚོས་དང་རྣམས་
གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་སྐྱེ་བ་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱའི་ཚོས་རྣམས་སུ་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར།
རྟོགས་མ་བྱུང་ན། ལྷོ་མི་རྟོག་པར་སྐྱེ་བའི་བསྐྱེད་བྱའི་ཚོས་ཡང་རྣམས་སུ་བྱུང་བར་
ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། མི་རྟོག་པ་སྐྱེ་བ་བརྟེན་པ་དང་ལྷོ་དེ་མི་རྟོག་པའི་རྟེན་ཡིན་པའང་
རྣམས་སུ་བྱུང་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། བྱས་པའི་རྟོགས་ཀྱིས་ལྷོ་མི་རྟོག་པར་སྐྱེ་བ་
པའི་རྟོག་པ་སྐྱང་ཡུལ་ལ་མ་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། བྱས་
པ་དེ་སྐྱེའི་རྟེན་དུ་མི་རྟོག་པ་སྐྱང་མེད་གསར་དུ་སྐྱེ་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱེ་བའི་
རྟོག་པ་སྐྱང་ཡུལ་ལ་མ་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ །རྟོག་པ་དེ་ལ་དང་
པོར་སྐྱེ་བུ། དེའི་རྣམས་སུ་བྱས་པ་སྐྱང་མེད་གསར་དུ་བྱུང་། དེའི་རྣམས་སུ་མི་རྟོག་པ་

སྤར་མེད་གསར་དུ་སྐྱབ་པ་ལྷ་བྱུང་སྤར་པའི་སྲིད།

གལ་ཏེ་དུ་བ་ཚོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ལ་དེ་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བར་
ཐལ། མེ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཡིན་པ་གང་ཞིག །མེ་ལ་དེ་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བའི་
སྲིད་ཞེ་ན། དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཚོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ལ་འབྲེལ་བར་ཐལ། གང་ཞིག །མེ་ལ་འབྲེལ་བའི་སྲིད།

གཉིས་པ་ནི། །ཁ་ཅིག །ཡོད་པ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་
རྟགས་ཡིན་ཏེ། འཇིག་ལ་འབྲས་དང་ཡོད་ཉིད་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད་
རོ། །དེས་ན་རྟོག་པས་བཏགས་པའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞོ་ཞེ་ན། ཡོད་
པ་དང་མི་རྟག་པའི་འབྲེལ་བ་སྐྱབ་བམ་མ་གྱུ་བ། དང་པོ་ལྟར་ན། ཡོད་པ་དང་མི་རྟག་
པའི་འབྲེལ་བ་ཚོས་ཅན། མི་རྟག་པར་ཐལ། ཡོད་པའི་སྲིད། །བྱས་རྟགས་ཁས།
འདོད་ན། རྟོག་པས་བཏགས་པའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་བྱུང། གཉིས་
པ་ལྟར་ན། ཡོད་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་ཚོས་ཅན། མི་རྟག་པར་ཐལ། ཡོད་
པའི་སྲིད། འདོད་ན། དངོས་པོར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། བྱས་མི་རྟག་གི་ཐ་དད་དངོས་
པོར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། བྱས་མི་རྟག་རྣམས་ཐ་དད་དུ་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ་བྱས་མི་རྟག་
གི་འབྲེལ་བ་མི་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཞི་གྱུ་བ་པ་གང་ཞིག །རྟག་པ་མ་ཡིན་པའི་སྲིད་
ཏེ། འབྲེལ་བ་ཅན་བྱས་མི་རྟག་གཉིས་མི་རྟག་པའི་སྲིད། །བྱས་སྟེ། འབྲེལ་བ་ཅན་
རྣམས་མི་རྟག་སྲིད། །འབྲེལ་བ་ལ་རྟག་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད་ཞེ་
ན། མི་འཐད་དེ། གཞུང་གི་དོན་ནི། འབྲེལ་བ་ཅན་མི་རྟག་པའི་སྲིད་འབྲེལ་བ་རྟག་

དངོས་ཡོད་པ་མིན་པའི་དོན་ཡིན་པའི་སྲིད་རྟོ། །

གཞན་ཡང་། འདུས་མ་གྲུས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཚོས་ཅན། མི་རྟག་པར་ཐལ།
ཡོད་པའི་སྲིད། མ་གྲུབ་ན། གཞུགས་ཅན་སྐྱེ་བའི་གོ་འབྱེད་པ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་
ལོ། །འདོད་ན། སྐྱེས་བུ་འགོ་འོང་བྱེད་པ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། རང་མཚན་སྐྱོན་འདྲེས་པ་མེད་པ་ཚོས་ཅན། མི་རྟག་པར་
ཐལ། ཡོད་པའི་སྲིད། མ་གྲུབ་ན། རང་མཚན་སྐྱོན་འདྲེས་པར་ཐལ་ལོ། །ཁ་
ཅིག །ནས་ཀྱི་ལྷ་གྲུའི་རྒྱ་ཚོགས་གྲངས་ཚང་དེ། ལས་ཀྱི་ས་བོན་དང་རྩ་ལྷན་ཤོད་
གཤེད་ཚོགས་པའི་ཞིང་སྤེང་དུ་ནས་ཀྱི་ལྷ་གྲུ་འབྲུང་དུ་དུ་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་
རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཅོ་ཞེས་ཟེར། ལས་ཀྱི་ལྷ་གྲུའི་རྒྱ་ཚོགས་གྲངས་ཚང་དེ་ཚོས་
ཅན། ཁོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
སྲིགས་ཚོས་མ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། ཞིང་སྤེང་དེར་ཁོད་དེས་ནས་ནས་ཀྱི་ལྷ་གྲུ་འབྲུང་
མི་འབྲུང་ཐེ་ཚོམ་བ་བའི་གང་ཟག་མི་སྲིད་པའི་སྲིད་ཏེ། ཞིང་སྤེང་དེར་ཁོད་དེས་ན་
ནས་ཀྱི་ལྷ་གྲུ་འབྲུང་བ་དེས་དགོས་པའི་སྲིད། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། གཞི་དེ་ནས་ཀྱི་ལྷ་
གྲུའི་རྒྱ་ཚོགས་ཡིན་པར་དེས་ན་ནས་ཀྱི་ལྷ་གྲུ་སྐྱེད་པར་དེས་དགོས་པའི་སྲིད་ཏེ། རང་
འབྲས་སྐྱེད་པ་དེ་རྒྱུའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་སྲིད། འོ་ན་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་
རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ན། རྒྱ་ཚོགས་པ་ལས་འབྲས་སྐྱེ་བར། །ཞེས་གསུངས་པ་
ཇི་སྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་སྤེབ་སྦྱོར་གྱི་དབང་གིས་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། དོན་ནི། ལས་
དང་རྩ་ལྷན་ཤོད་གཤེད་ཚོགས་པའི་ཞིང་ཚོས་ཅན། ལས་ཀྱི་ལྷ་གྲུ་འབྲུང་དུ་དུ་སྐྱེ།
ནས་དང་རྩ་ལྷན་ཤོད་གཤེད་ཚོགས་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། ཞེས་པ་སྟེ་རང་བཞིན་གྱི་

རྟོགས་ཡང་དག་ཏུ་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །

ཁ་ཅིག །རྒྱ་ཚོགས་པ་ལས་འབྲས་སྐྱེ་བར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ནས་ཀྱི་ས་
སོན་དང་རྩ་ལུང་དོད་གཤེར་ཚོགས་པའི་ཞིང་དེ་ནས་ཀྱི་སྐྱ་གུ་འབྲུང་རྒྱུ་དུ་བསྐྱབ།
ཚོགས་པའི་འབྲས་སུ་རྒྱས་པ་རྣམས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དེ་ལྟ་བུའི་ཞིང་ཚོས་ཅན།
ནས་ཀྱི་སྐྱ་གུ་འབྲུང་ངེས་མ་ཡིན་ཏེ། །ནས་ཀྱི་སྐྱ་གུ་སྐྱེད་པ་ལ་འགལ་རྒྱུན་གྱི་
གོགས་བྱེད་བ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར། དེ་ལྟ་བུའི་ཞིང་
ཚོས་ཅན། །ནས་ཀྱི་སྐྱ་གུ་སྐྱེད་ངེས་མ་ཡིན་པ་ལ་སྐྱེད་པར་ཚད་
མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པའི་ཕྱིར། །གལ་ཏེ་སྐྱོས་སྐྱེད་པར་ངེས་ཀྱང་དོན་གྱི་སྐྱེད་ནས་
མ་ངེས་སོ་ཞེ་ན། །ཞིང་ངེས་ནས་ཀྱི་སྐྱ་གུ་སྐྱེད་པར་ངེས་པའི་ཚད་མ་ཚོས་ཅན།
ཞེན་ལུལ་ལ་འཁྲུལ་པའི་ལོག་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། །ཁྱོད་ཞིང་དེས་ནས་ཀྱི་སྐྱ་གུ་
སྐྱེད་པར་ངེས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །ཞིང་ངེས་དོན་གྱི་སྐྱེད་ནས་ནས་ཀྱི་
སྐྱ་གུ་སྐྱེད་པར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། །ཞིང་ངེས་ནས་ཀྱི་སྐྱ་གུ་སྐྱེད་པར་ཐག་ཚོད་དམ་མ་ཚོད། །མ་
ཚོད་ན་ནས་ཀྱི་སྐྱ་གུ་སྐྱེད་པར་ཚད་མས་ངེས་པ་དང་འགལ་ལ། །ཐག་ཚོད་ན་ཞིང་
ངེས་ནས་ཀྱི་སྐྱ་གུ་སྐྱེད་པར་མ་ངེས་པ་དང་འགལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། །ས་བརྒྱུད་བ་
ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཚོས་ཅན། །འཚང་རྒྱ་ངེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། །འཚང་རྒྱ་
བ་ལ་འགལ་རྒྱུན་གྱི་གོགས་བྱེད་བ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། །འཚང་རྒྱ་བ་ལ་གནས་ངན་
ལེན་གྱི་བྱི་མས་གོགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཤིང་ཤ་པ་དེ་ཤ་པའི་སྤྲོད་སྦྲུང་ཤིང་དུ་སྦྲུབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་
རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ན། ཤིང་ཤ་པ་ཚོས་ཅན། དེ་སྦྲུབ་གྱི་རང་བཞིན་
གྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྦྲུབ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་སྤྲིར་
ཉེ། དེ་སྦྲུབ་གྱི་སྤྱོད་མཚན་མ་ཡིན་པའི་སྤྲིར་ཉེ། དེ་སྦྲུབ་གྱི་སྦྲུབ་ཚུལ་ཡིན་སྦྲུབ་དང་
འགོད་ཚུལ་ཡིན་འགོད་ཡིན་པ་གང་ཞིག །ཤ་པའི་སྤྲོད་སྦྲུང་དེ་ཁྱོད་ཡིན་པར་ངེས་
ནས་དེ་ཤིང་ཡིན་མ་ཡིན་ཟེ་ཚོམ་བ་བ་མི་སྲིད་པའི་སྤྲིར་ཉེ། དེ་ཁྱོད་ཡིན་པར་ངེས་
ན་དེ་ཤིང་ཡིན་པར་ངེས་དགོས་པའི་སྤྲིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཤིང་ཡང་ཡིན་ཤ་
བའང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་དུ་ངེས་ན་དེ་ཤིང་ཡིན་པར་ངེས་དགོས་པའི་སྤྲིར་དོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི།
དེ་སྦྲུབ་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་སྦྲུབ་གྱི་སྦྲུབ་རྟགས་
ཡང་དག་གང་ཞིག །དེ་སྦྲུབ་གྱི་དངོས་གྱི་བསྦྲུབ་བྱའི་ཚོས་ཡིན་ན། ཁྱོད་གྱི་བདག་
གཅིག་པའི་ཁྱབ་བྱེད་ཡིན་དགོས་པ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དངོས་དང་། མཚན་གཞིའི་སྟེང་དུ་མཚན་ཉིད་
ངེས་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་བཤད་བའོ། །དང་པོ་ནི། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་
དབྱེ་བ་གཉིས། ཁྱད་པར་སྟོས་པ་བ་དང་། རང་བཞིན་དག་པ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་
རྟགས་ཡང་དག་གཉིས།

ཁ་ཅིག །ཁྱད་པར་སྟོས་པ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་
ཉིད། དེ་སྦྲུབ་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །རང་སྟོ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་
རང་གི་ཁྱད་པར་བྱེད་ཚོས་སྟོ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་ལ་སྟོས་པ། རང་བཞིན་དག་པ་བའི་

རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། གང་ཞིག་རང་སྐྱོ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་
 རང་གི་བྱང་པར་བྱེད་ཚོས་སྐྱོ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་ལ་མི་ལྟོས་པ་ཞེས་ཟེར། འོ་ན།
 དངོས་པོ་ཚོས་ཅན། ལྷ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བྱང་པར་ལྟོས་པ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་
 རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་
 ཞིག །རང་སྐྱོ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་རང་གི་བྱང་པར་བྱེད་ཚོས་སྐྱོ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་ལ་
 ལྟོས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རང་སྐྱོ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་རང་གི་བྱང་པར་བྱེད་ཚོས་དོན་བྱེད་
 ལུས་པ་སྐྱོ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དོན་བྱེད་ལུས་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་
 མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དངོས་པོར་ཡོད་པ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་དག་གི་
 པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། དངོས་པོར་ཡོད་པ་ཚོས་ཅན། ལྷ་
 མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་དག་གི་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྱང་པར་ལྟོས་པ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །རང་བཟོད་
 པའི་སྐྱས་རང་གི་བྱང་པར་བྱེད་ཚོས་འཕེན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རང་བཟོད་པའི་སྐྱས་རང་
 གི་བྱང་པར་བྱེད་ཚོས་དངོས་པོ་འཕེན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། སྐྱེ་ལྡན་བཟོད་
 པའི་སྐྱས་སྐྱེ་ལྡན་གྱི་བྱང་པར་བྱེད་ཚོས་སྐྱེ་བ་འཕེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་
 པོར་ཡོད་པ་བཟོད་པའི་སྐྱས་དངོས་པོར་ཡོད་པའི་བྱང་པར་བྱེད་ཚོས་དངོས་པོ་
 འཕེན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ཕྱགས་ལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྱང་པར་ལྟོས་པ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་

དག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་སྐབས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །རང་
 བརྗོད་པའི་སྐྱེས་རང་གི་ཁྱད་པར་གྱེད་ཚོས་འཕེན་པ། དཔེ་ན། ཁྱད་པར་གྱེད་ཚོས་
 རྗེས་གཞན་འཕེན་པ་དང་། ཁྱད་པར་གྱེད་ཚོས་རྗེས་གཞན་མ་ཡིན་པ་འཕེན་པ་
 གཉིས། དང་པོ་ལ། ཁྱད་པར་གྱེད་ཚོས་རྗེས་གཞན་དངོས་སུ་འཕེན་པ་དང་།
 རྟགས་ལ་འཕེན་པ་གཉིས། དཔེ་རིམ་བཞིན། དུང་སྐྱ་ཚོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། ཚུལ་
 བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དུང་སྐྱ་ཚོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བ་ལྟ་
 བུའོ། །རྗེས་གཞན་མ་ཡིན་པ་འཕེན་པ་ནི། དུང་སྐྱ་ཚོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། སྐྱེ་ལྡན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །རང་བཞིན་དག་པ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་
 ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་སྐབས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་
 ཞིག །རང་བརྗོད་པའི་སྐྱེས་རང་གི་ཁྱད་པར་གྱེད་ཚོས་མི་འཕེན་པ། དཔེར་ན། དུང་
 སྐྱ་ཚོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་ནི་བསྐྱེད་བཙུག་འདིར་ལྟ་བུ་བཀའ་བཏགས་ཀྱི་སྤྱུ་རྒྱ་བཞིའི་
 རང་ནས་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པར་གཙོ་བོར་གཏན་ལ་འབབས་ལ། དེ་
 གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་དམ་འཆའ་བ་ཞིགས་
 པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་རྟག་པ་ཞིགས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་འདིར་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པར་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་བྱས་
 པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན། རྟགས་དགོད་པ་དང་།
 ཚུལ་བསྐྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གང་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་བྱས་པ་

བཞིན། སྐྱ་ཡང་བྱས་སོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འོགས་ཚོས་བསྐྱབ་པ་དང་། འབྲེལ་པ་བསྐྱབ་པའོ། །དང་
པོ་ནི། འདྲིའི་འོགས་ཚོས་པལ་ཆེར་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ལ། མངོན་སུམ་གྱིས་མ་
གྲུབ་ན། སྐྱ་ཚོས་ཅན། བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐ་
སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲུབ་ལ། འདྲིའི་རྒྱལ་གསུམ་ནི་
མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་འབྲེལ་པ་འགྲུབ་པ་ལ་ཚད་མ་དུ་
དགོས་དབྱེད་པ་དང་། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་འབྲེལ་པ་དེས་པའི་སྔ་རོལ་རྒྱ་འབྲེལ་བ་
དེས་དགོས་པ། འབྲེལ་པ་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྗེས་སུ་
འགྲོ་ལྡོག་གི་འབྲེལ་པ་འགྲུབ་པ་ལ་”ཚད་”མ་གསུམ་དགོས་ཏེ། ཉགས་ཀྱི་”མཚན་
”གཞི་དེས་པའི་ཚད་མ་དང་། དགག་ཚོས་དང་བསྐྱབ་ཚོས་དངོས་འགའ་དུ་དེས་
པའི་ཚད་མ་དང་། ཉགས་དགག་བྱའི་ཚོས་ལ་འགོག་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་གསུམ་
དགོས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཚད་མ་དང་པོ་མེད་པར་བྱི་མ་གཉིས་ཡོད་པ་ཅམ་གྱིས་
རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་འབྲེལ་པ་འགྲུབ་ན། དེ་བོད་གི་རྣ་ཚོས་ཅན། མི་ཉགས་པ་ཡིན་
པར་ཐལ། ཉགས་མི་ཉགས་དངོས་འགའ་གང་ཞིག །ཉགས་པ་ལ་ཞིགས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཉགས་མ་གྲུབ་སྟེ། མི་ཉགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།”། “ འབྲེལ་སྟེ། ཉགས་
མི་ཉགས་དངོས་འགའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་གང་ཟག་གི་བདག་ཉགས་པ་ཡིན་

༤༡ ཚད་
༤༢ མཚན་
༤༤ -།

བར་ཐལ། དེ་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་པ་ཁས། འདོད་ན། གང་ཟག་གི་
 བདག་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་རྟག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
 ཁས། ཚད་མ་བར་པ་མེད་པར་སྡུ་བྱི་གཉིས་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་
 རྒྱལ་པ་འགྲུབ་ན། དུང་ཚོས་ཙན། སྡོན་པོ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་པ་གང་
 ཞིག །སེར་པོ་ལ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། ཚད་མ་ཕྱི་མ་མེད་པར་དང་པོ་གཉིས་ཡོད་པ་
 ཙམ་གྱིས་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་རྒྱལ་པ་འགྲུབ་ན། གཞལ་བྱ་ཚོས་ཙན། མི་རྟག་པ་
 ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་པ་གང་ཞིག །རྟག་མི་རྟག་དངོས་འགལ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྡུ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་རྒྱལ་པ་འགྲུབ་པ་
 ལ། ཚད་མ་གསུམ་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱས་པ་རང་གྲུབ་ཙམ་ནས་འདིག་
 དེས་སུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གཅིག་གིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་རྒྱལ་
 པ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྡོན་མེད་དེ། དེ་ལ་ཚད་མ་གསུམ་གྱི་དོད་སྐབ་དེས་པར་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་རྒྱལ་པ་དེས་པ་ལ་འབྲེལ་པ་དེས་པ་སྡོན་
 དུ་འགྲོ་དགོས་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས། འབྲེལ་པ་མེད་པར་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་
 པ་དེས་པ་མེད་དེ། ཞེས་དང། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འབྲེལ་ཤེས་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། རྒྱས་པ་མི་རྟག་པ་ལ་འབྲེལ་པའི་དོན་ནི། རྒྱས་པ་མི་རྟག་པ་ལས་ཐ་དད། མི་
 རྟག་པ་ལོག་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱས་པ་ལྡོག་པ་ཡིན་ལ། རྒྱས་མི་རྟག་ཐ་དད་དུ་མངོན་
 སུམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འགྲུབ་ཅིང། མི་རྟག་པ་ལོག་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱས་པ་ལྡོག་པར་
 གཞོན་པ་ཙན་གྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །མི་རྟག་པ་ལོག་སྟོབས་

གྲིས་བྲས་པ་ལྗོན་པ་དང་། ཉག་ན་མ་བྲས་པས་ཁྲབ་པ་གཉིས། བྲས་པ་མི་ཉག་པ་
 ལ་འབྲེལ་བའི་དོན་ལྗོན་གྱི་ལྗོན་པ་གཅིག་ཡིན་གྱི། ཉག་ན་མ་བྲས་པས་ཁྲབ་པ་དེ་
 བྲས་པའི་ཉག་པ་གྲིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ལྗོན་ཁྲབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དེ་སྐྱབ་གྱི་
 མི་མཐུན་ལྗོན་པ་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཉག་ན་མ་བྲས་པས་ཁྲབ་པ་དེ། དེ་སྐྱབ་
 གྱི་ལྗོན་ཁྲབ་པ་ཡིན་ན། གང་ཉག་ན་མ་བྲས་པས་ཁྲབ། དཔེར་ན་འདུས་མ་བྲས་གྱི་
 བཅས་མཁའ་བཞེན། སྐྱ་ནི་བྲས་སོ་ཞེས་པའི་དག་དེས་དེ་སྐྱབ་གྱི་ལྗོན་ཁྲབ་དངོས་སུ་
 བསྟན་ནས་རྗེས་འགོ་ཤུགས་ལ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ།
 སྐྱབ་དག་དེས་སྐྱ་བྲས་པ་དང་ཉག་ན་མ་བྲས་པའི་ཁྲབ་པ་གཉིས་ཀ་བརྗོད་པ་ལ་
 བརྟེན་ནས། བྲས་པ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ལྗོན་པ་མེད་པ་ཁོ་ནར་
 ཉོག་པ་རྒྱས་ལ། དེའི་ཤུགས་ལ་བྲས་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་གྱི་མཐུན་ལྗོན་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་
 པར་ཉོག་པ་རྒྱས་པས། སྐྱབ་དག་དེས་ལྗོན་ཁྲབ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། རྗེས་འགོ་
 ཤུགས་ལ་བསྟན་པར་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། འབྲེལ་བའི་རང་ལྗོན་སྐྱབ་བྱེད་ལྟོས་མེད་གྱི་ཉག་པ་
 བཤད་པ་དང་། དོན་ལྗོན་སྐྱབ་བྱེད་གཞོན་པ་ཅན་གྱི་ཉག་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
 ལ་གཉིས། ཉག་པ་དགོད་པ་དང་། ཚུལ་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྲས་པ་ཚོས་ཅན།
 རང་བྱུང་ཅམ་ནས་འཛིག་པའི་བདག་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་པ་གང་
 ཞེས། །རང་སྐྱེ་བྱེད་ལས་གཞན་པའི་རྒྱས་འཛིག་པར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
 བེ། ཁྲབ་པ་བསྐྱབ་པ་ལ་ཚད་མ་གསུམ་དགོས་ལ། ལྗོན་པ་ཚོས་བསྐྱབ་པ་ནི། བྲས་
 པ་སྐྱེ་བྱེད་ལས་གཞན་པའི་རྒྱ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་གྱིས་བྲས་པའི་འཛིག་པ་མི་བསྐྱེད་

བར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱས་པའི་འདིག་པ་དངོས་མེད་ཀྱང་མ་བསྐྱེད། བྱས་པའི་
 འདིག་པ་དངོས་པོ་ཡང་མ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བྱས་པའི་
 འདིག་པ་དངོས་མེད་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་བྱེད་པ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཉགས་མ་གྲུབ་ན།
 བྱས་པའི་འདིག་པ་དངོས་མེད་ཚེས་ཅན། འདུས་བྱས་ཡིན་པར་ཐལ། རང་རྩུ་ལས་
 སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། ཉགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་བྱས་པའི་
 འདིག་པ་དངོས་པོ་མ་བསྐྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱས་པའི་འདིག་པ་བྱས་པ་དང་
 རྗེས་གཅིག་པའང་མ་བསྐྱེད། རྗེས་ཐ་དད་པའང་མ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་
 བ། བྱས་པ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་འདིག་པ་རང་དང་རྗེས་གཅིག་པ་དེ་འདིག་རྩུ་དོན་
 གཞན་གྱིས་བསྐྱེད་མི་དགོས་པར་ཐལ། དེ་རང་རྩུ་ལས་རྫོགས་པར་གྲུབ་ཐེན་པའི་
 ཕྱིར། ཉགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། བྱས་པ་སྐྱེ་བྱེད་ལས་གཞན་པའི་རྩུ་ཚེས་ཅན།
 ཁྱོད་ཀྱིས་བྱས་པའི་འདིག་པ་མ་བསྐྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱས་པའི་འདིག་པ་
 བྱས་པ་དང་རྗེས་ཐ་དད་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཉགས་དགོང། ཚུལ་བསྐྱེད། མཐའ་དབྱེད་པའོ། །དང་
 པོ་ནི། ཉག་པ་ཚེས་ཅན། བྱས་པས་སྟོང་སྟེ། རིམ་དང་ཅིག་ཅར་དོན་བྱེད་ལུས་པས་
 སྟོང་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས་
 པས། ལྱབ་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་”ཚད་” མ་གསུམ་དགོས་ལ། ལྱོགས་ཚེས་བསྐྱེད་པ་ནི།
 ཉག་པ་ཚེས་ཅན། རིམ་དང་ཅིག་ཅར་དོན་བྱེད་ལུས་པས་སྟོང་སྟེ། རིམ་དང་ཅིག་
 ཅར་གྱི་སྐྱད་ཅིག་མས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་ཉེ། སྐྱད་ཅིག་མས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། གཞན་

ཡང་། རིམ་དང་ཅིག་ཅར་གྱི་དོན་བྱེད་བྱས་པས་སྟོང་སྟེ། རིམ་གྱིས་དོན་བྱེད་བྱས་
 པས་ཀྱང་སྟོང་། ཅིག་ཅར་དོན་བྱེད་བྱས་པས་ཀྱང་སྟོང་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་
 བ། འབྲས་བུ་ཅིག་ཅར་སྐྱེད་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་གང་ཞིག །རྟག་པའི་ཕྱིར།
 རྟག་ཀྱང་རྐྱེན་ལ་སྟོས་ནས་འབྲས་བུ་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེད་དོ་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། རྟག་
 པ་ལ་རྐྱེན་གྱིས་ཁྱད་པར་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །”ཙམ་པའི་རྟགས་གཉིས་པ་མ་
 གྲུབ་ན། འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་དུ་འབྱུང་བར་ཐལ། རྟག་པས་འབྲས་བུ་ཅིག་
 ཅར་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འབྲས་བུ་སྐྱེས་པའི་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་མཇུག་ཚད་
 དུ་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་རྒྱུ་ཚད་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་ལྟར་ན། རྒྱ་བྱས་པར་དེས་པའི་ཚད་
 མ་དང་རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་དེས་པའི་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། བྱས་
 པ་རྟག་པས་སྟོང་བར་རྟོགས་ཀྱི་རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་གཉིས་པོ་
 དེ་ཉིད་གྱིས་བྱས་པ་རྟག་པས་སྟོང་བར་དེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ནི། འོ་ན་རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་དེས་པའི་ཚད་མ་
 དེས་རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་བྱས་སྟོང་དུ་དེས་པའི་མཇུག་མ་དེས། དེས་
 བ། ཚེས་བྱུང་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྲུབ་པ་དེས་པའི་ཚད་མ་དེས་ཚེས་བྱུང་གི་གསལ་
 བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་རྟག་པས་སྟོང་བར་དེས་པར་ཐལ་ལོ། །” འདོད་ན། དེས་
 ཚེས་སྐྱ་རྟག་པས་སྟོང་བར་དེས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེས་ཚེས་སྐྱ་རྟག་འཛིན་
 གྱི་སྟོ་འདོགས་ཚད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཚེས་བྱུང་གི་རྟགས་ལས་ཚེས་སྐྱ་མི་
 རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔལ་གྱི་ཚེས་ཅན། བཅད་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་

༤༧ ལྟ་
 ༤༨ ལ།

ཉེར་ལེན་ཚད་མ་སྤྲོ་མས་སྤྲོ་འདོགས་བཅད་ཟིན་གྱི་དོན་ལ་བསྐྱེད་ནས་འཇུག་པའི་
ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཉུག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ངེས་པའི་གང་ཟག་དེས་ཉུག་པ་དེ་
བྱས་པ་འགའ་ཞིག་ལ་འཇུག་པར་དྲོགས་སམ་མི་དྲོགས། དྲོགས་ན། དེ་ལྟ་བུའི་
གང་ཟག་ཚོས་ཅན། བྱས་པ་སྤྲོ་མི་ཉུག་པར་སྤྲོ་བ་པའི་མི་མཐུན་ཚོགས་ལ་འཇུག་པ་
མ་ཞེས་པར་ཐལ། ཉུག་པ་དེ་བྱས་པ་འགའ་ཞིག་ལ་འཇུག་པ་མ་ཞེས་པའི་སྤྱིར།
མི་དྲོགས་ན་ཉུག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ཉེགས་པའི་ཚད་མ་དེས་དེ་ལྟ་བུའི་དྲོགས་པ་
ཞེས་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་དེས་དྲོགས་པ་དེ་ཞེས་པ་གང་ཞིག །གང་
ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཚད་མ་དེ་ལས་གཞན་དྲོགས་པ་དེ་གཅོད་བྱེད་མེད་པའི་སྤྱིར།
འདོད་པ་དེ་ལྟ་ན། ཚོལ་བྱུང་ལ་མི་ཉུག་པས་ཁྲུབ་པ་ངེས་པའི་ཚད་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་
ཚོལ་བྱུང་གི་གསལ་པའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་ཉུག་པ་འཇུག་པར་དྲོགས་པའི་སྤྲོ་
འདོགས་ཚད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཚོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྲོ་ལ་ཉུག་འཇིན་གྱི་
སྤྲོ་འདོགས་ཚད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཚོལ་བྱུང་གི་ཉུགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་
དཔག་བཅད་ཤེས་སུ་ཐལ། རང་འདེན་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་སྤྲོ་མས་སྤྲོ་འདོགས་བཅད་
ཟིན་པའི་དོན་ལ་བསྐྱེད་ནས་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

དེས་ན་ཉུག་པ་ལ་བྱས་པ་འགོག་པའི་ཁྱད་གཞིའི་ངོས་ནས་གཞོད་པ་ཅན་
གྱི་ཉུགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་སྤྲོ་འདོགས་གཅོད་རྒྱུ་དེ་དབྱེད་མི་
བཟོད་ལ། བསྐྱེད་བྱའི་ཚོས་བྱས་སྟོང་གི་ངོས་ནས་བརྟགས་ན་ཡང་དབྱེད་མི་བཟོད་
དེ། ཉུག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ཉེགས་པའི་ཚད་མ་དེས་ཉུག་པའི་སྟེང་དུ་བྱས་པའི་གསལ་

བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་བར་ངེས་སམ་མ་ངེས། ལྷི་མ་ལྟར་ན། བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་འགའ་ཞིག་རྟག་པ་ལ་འཇུག་པར་དྲོགས་སམ་མི་དྲོགས། དྲོགས་ན། རྟགས་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་འཇུག་པར་དྲོགས་པས་དྲོགས་པ་གཙོད་བྱེད་གཞན་ཡང་མེད་པས་སྟོག་ཁྲབ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ལ། དྲོགས་པ་མེད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཚད་མ་དེས་དྲོགས་པ་མ་ཚོད་ལ་དྲོགས་པ་གཙོད་བྱེད་གཞན་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལྟར་ན། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྲབ་པ་ངེས་པའི་ཚད་མ་དེས་བྱས་པའི་སྟེང་དུ་རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་པའི་ཁྲབ་པ་ངེས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན། སྐྱ་རྟག་པས་སྟོང་པའི་ཁྲབ་པ་ཡང་ངེས་དགོས་པས་རྗེས་ཁྲབ་ངེས་པ་ན་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ངེས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་དག་གི་ལེན་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ངེས་པའི་ཚད་མ་དེས་རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་བྱས་པ་འཇུག་པར་འཇིན་པའི་སྐོ་འདོགས་ཚོད་ཡུང་བྱས་པས་སྟོང་པའི་”ཁྲབ་པ་” མ་ངེས་ལ། གལ་ཏེ་ངེས་དགོས་ན་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྲབ་པ་ངེས་པའི་ཚད་མ་དེས་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་རྟག་པས་སྟོང་པའི་ཁྲབ་པ་ངེས་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་འཇུག་པའི་ཚད་མ་དེས་བསྐྱབ་བྱ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྲབ་པ་སྐྱའི་བྱས་པ་དང་ཚོགས་པ་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྲབ་པ་ངེས་པའི་ཚད་མ་དེས་བྱས་པའི་གསལ་

བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་མི་རྟག་པའི་བྱུང་བ་དེས་སུ་རྒྱལ་གྱི་དང་སྐྱེའི་བྱས་
 བ་ལ་མི་རྟག་པས་བྱུང་བ་དེས་མི་དགོས་ཏེ། སྐྱ་དང་སྐྱའི་བྱས་པ་ལ་དངོས་ཤུགས་
 གང་ལ་ཡང་ལྷོ་ཁ་སྐྱོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྩོམ་བྱུང་ལ་མི་རྟག་
 པས་བྱུང་བ་དེས་པའི་ཚད་མ་དེས་རྩོམ་བྱུང་གི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་
 རྟག་པས་སྐྱོང་བའི་བྱུང་བ་དེས་གྱུང་། རྩོམ་བ་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱ་ལ་རྟག་པས་སྐྱོང་
 པའི་བྱུང་བ་དེས་མི་དགོས་པས། རྟགས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་སྐྱོ་བཅད་ཤེས་སུ་ཐལ་
 བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། རང་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་སྐྱ་མས་སྐྱོ་འདོགས་བཅད་ཟིན་གྱི་དོན་
 ལ་བསྐྱེད་ནས་འཇུག་པའི་ཤེས་བ་དེ་བཅད་ཤེས་གྱི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་སྐྱར་གྱི་གཞོན་བ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་དེས་རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་
 མཐའ་དག་ལ་བྱས་པ་འཇུག་པར་འདྲིན་པའི་སྐྱོ་འདོགས་མ་ཚད་པར་ཐལ། རྟག་
 པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་དངོས་ཤུགས་གང་ལ་ཡང་ལྷོ་ཁ་སྐྱོགས་
 པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། རྟག་པ་ཙམ་མི་སྲིད་པར་དེས་ན་རྟག་པའི་གསལ་
 བའི་དབྱེ་བ་འགའ་ཞིག་ལ་ཡོད་པ་ཞིགས་གྱུང་། དགག་བྱའི་ཚོས་རྟག་པའི་གསལ་
 བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་མི་སྲིད་པས་བྱུང་བ་དེས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡོད་མེད་
 དངོས་འགའ་དུ་དེས་པ་ན་གཞི་གང་གི་སྐྱེད་དུ་ཡང་དེ་གཉིས་གཞི་མཐུན་སྲིད་པའི་
 རྣམས་པ་མེད་གྱུང་། ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་གི་སྐྱེད་དུ་དེ་གཉིས་འགའ་བར་དེས་མི་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་བ་དེས་པའི་ཚད་མ་དེས་
 བྱས་པའི་སྐྱེད་དུ་སྐྱའི་རྟག་པས་སྐྱོང་བ་དེས་སུ་རྒྱལ་གྱི་དང་སྐྱེའི་བྱུང་བཞིན་བཟུང་བའི་
 སྐྱེད་དུ་རྟག་པས་སྐྱོང་བར་མ་དེས་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །

གལ་ཉེ་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྲབ་པ་
 དང་སྐྱའི་བྱས་པ་ཚོགས་པ་ངེས་པའི་ཚད་མ་དེས་བསྐྱབ་བྱ་ངེས་དགོས་ན་བྱས་
 པས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་འདྲའ་བའི་ཚད་མ་དེས་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱ་འགྲུབ་
 པར་འགྲུང་རོ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཉེ། བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་
 མི་རྟག་པས་ཁྲབ་པ་ངེས་པའི་ཚད་མ་དེས་སྐྱའི་བྱས་པ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྲབ་པ་མ་
 ངེས་ཀྱང་། སྐྱའི་བྱས་པ་ལ་སློ་ཁ་ལྷོགས་ནས་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་
 དག་ལ་མི་རྟག་པ་དང་ཚོགས་པ་ཚད་མའི་ཡུལ་དུ་སོང་བ་ན་བསྐྱབ་བྱ་གྲུབ་དགོས་
 པར་སེམས་སོ་ཞེས་གསུང་རོ། །

གསུམ་པ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་གསུམ།

མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་ངེས་པར་བསྐྱབ་པ་དང་། བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་
 རོ། །དང་པོ་ནི། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་
 ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གང་ཞེ་ག། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཡིན་ན་དགག་པ་
 ཡིན་དགོས་པ། གཉིས་པ་ནི། ཚད་མས་དམིགས་པའི་སྐོ་ནས་ཡོད་པ་འདོག་
 དགོས་པ་བཞེན་དུ། གཞི་གང་གི་སྟེང་དུ་འདྲ་དགག་བྱ་འགོག་པ་ལ་དགག་བྱ་
 དམིགས་པའི་ཚད་མ་བགག་པའི་སྐོ་ནས་དགག་བྱ་འགོག་དགོས་ཉེ། དགག་བྱ་
 འགོག་པའི་ཐབས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་སྐྱད་དུ་འདྲ། དགག་པ་ཉིད་ནི་
 ཐབས་ཅད་དུ། མི་དམིགས་པ་ལས་འགྲུབ་པ་ཡིན། ཚད་མས་གྲུབ་པར་སྐྱ་ནམས་
 ཀྱི། རོན་གྱི་བརྗོད་པ་ཉིད་ལས་ཡིན། །ཞེས་དང་། དགག་པ་གང་རི་སྟེད་པ་དེ་
 ཐབས་ཅད་ནི་མི་དམིགས་པ་ལས་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

གལ་ཉེ་དགག་བྱ་དམིགས་པའི་ཚད་མ་བཀག་པའི་སྐོ་ནས་དགག་བྱ་
 འགོག་པའི་དོན། དགག་བྱ་དམིགས་པའི་ཚད་མ་བཀག་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་
 དགག་བྱ་འགོག་པ་ཡིན་ནམ། དགག་བྱ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཀག་པ་བསྐྱབ་
 བྱའི་ཚོས་སུ་བྱས་ནས་དགག་བྱ་འགོག་པ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། དགག་རྟགས་
 ཡང་དག་ཡིན་ན་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་
 པར་ཐལ། དགག་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་དགག་བྱ་དམིགས་པའི་ཚད་མ་བཀག་པ་
 རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་དགག་བྱ་འགོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན་དགག་
 རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དགག་
 རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་དགག་བྱ་དམིགས་པའི་ཚད་མ་བཀག་པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་
 སུ་བྱས་ནས་དགག་བྱ་འགོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐོན་མེད་དེ། དགག་གཞིའི་
 ལྷོང་དུ་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་དགག་བྱའི་ཚོས་དམིགས་པའི་ཚད་མ་བཀག་པ་གྲུབ་ཀྱང་
 དགག་བྱའི་ཚོས་བཀག་པ་མ་གྲུབ་ན། དགག་བྱའི་ཚོས་དམིགས་པའི་ཚད་མ་
 དགག་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་དགག་བྱ་འགོག་པར་བྱེད་ལ། དགག་གཞིའི་ལྷོང་
 དུ་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་དགག་བྱའི་ཚོས་དམིགས་པའི་ཚད་མ་བཀག་པ་མ་གྲུབ་ན། དགག་
 བྱའི་ཚོས་དམིགས་པའི་ཚད་མ་བཀག་པ་དང་། དགག་བྱའི་ཚོས་བཀག་པ་གཉིས་
 ཀ་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་སུ་བྱས་ནས་དགག་བྱ་འགོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །

དེ་ཡང་དགག་བྱ་འགོག་པ་ལ་དགག་གཞི་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་དུ་རུང་བ་དང་
 མི་རུང་བ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། མི་རུང་ན་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་དགག་པ་བྱེད་
 པ་མི་སྲིད་དེ། མེད་དགག་ཡན་གར་བ་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།

དེས་ན་དགག་གཞི་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་དུ་མི་རུང་ན་རྗེས་དབག་གིས་དགག་པ་བྱེད་
དགོས་སོ། །དགག་གཞི་སྤྱི་ཚོལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་དུ་རུང་བ་ལ། དགག་བྱའི་
ཚོས་སྤྱི་ཚོལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་དུ་རུང་བ་དང་མི་རུང་བ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། མི་
རུང་ན་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་འཇུག་པའི་དུས་ཡིན་ལ། སྣང་དུ་རུང་བ་
ལ་དགག་གཞིའི་སྤྱིང་དུ་དགག་བྱའི་ཚོས་སྤྱི་ཚོལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་དུ་རུང་བ་
དང་མི་རུང་བ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ།

དང་པོ་ལྟར་ན། བལ་ཚེད་མངོན་སུམ་གྱིས་དགག་པ་བྱེད་ལ། མངོན་སུམ་
གྱིས་མ་བྲལ་ན་ཐ་སྣང་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་དགོས་པས་
རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་འཇུག་པའི་དུས་ཡིན་ནོ། །དེ་སྤྱི་ཚོལ་གྱི་མངོན་
སུམ་ལ་སྣང་དུ་མི་རུང་བ་ལ་དགག་པ་བྱེད་ན། དགག་གཞིའི་སྤྱིང་དུ་དགག་བྱའི་
ཚོས་སྤྱི་ཚོལ་ལ་སྣང་དུ་རུང་བ་དང་། འགལ་སྔོན་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་
དུ་རུང་བ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ།

དང་པོ་ལྟར་ན། དགག་བྱའི་ཚོས་སྤྱི་ཚོལ་ལ་ངོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་གསུམ་དུ་
ངེས་ལ། རོ་བོ་ལ་ཁྲབ་རྒྱུང་བ་དང་། ཁྲབ་མཉམ་པ་དང་ཁྲབ་ཆེ་བ་གསུམ་དུ་ངེས་
ཤིང་། ཁྲབ་རྒྱུང་བ་བཀག་པས་གཞི་དེར་དགག་བྱའི་ཚོས་འགོག་མི་རུས་ལ། ཁྲབ་
མཉམ་པ་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་དུ་རུང་ན་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་འཇུག་
པའི་དུས་ཡིན་ནོ། །ཁྲབ་ཆེ་བ་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་དུ་རུང་ན། ཁྲབ་བྱེད་མ་དམིགས་
པའི་གཏན་ཚིགས་འཇུག་པའི་དུས་ཡིན་ནོ། །དགག་བྱའི་ཚོས་སྤྱི་ཚོལ་གྱི་
མངོན་སུམ་ལ་སྣང་དུ་རུང་ན། རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་འཇུག་པའི་དུས་ཡིན་

ནོ། །དགག་གཞིའི་སྤྲེང་དུ་དགག་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་དངོས་འབྲས་སྤྲང་དུ་རུང་ན་དངོས་
འབྲས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་འཇུག་པའི་དུས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་འབྲེལ་ལྷ་མ་
དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་རྒྱ་ཁྱབ་བྱེད་རང་བཞིན་དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་
རྟགས་བཞིར་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །

དགག་གཞིའི་སྤྲེང་དུ་དགག་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་འགལ་ལྷ་སྤྲང་དུ་རུང་ན་འགལ་ལྷ་
དམིགས་པའི་རྟགས་འཇུག་པའི་དུས་ཡིན་ལ། དགག་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་འབྲེལ་ལྷ་ལ་ངོ་
བོ་རྒྱ་འབྲས་གསུམ་དུ་ངེས་པ་བཞིན་དུ་དེའི་འགལ་ལྷ་ལ་ངོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་གསུམ་དུ་
ངེས་པས། དགག་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་འགལ་ལྷའི་ངོ་བོ་དང་། དེའི་འབྲས་བུ་སྤྲང་དུ་རུང་
ན་རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་དང་འགལ་འབྲས་དམིགས་པའི་རྟགས་འཇུག་པའི་
དུས་ཡིན་ནོ། །དེའི་འགལ་ལྷའི་རྒྱ་དངོས་དང་དེའི་འབྲས་བུ་སྤྲང་དུ་རུང་ན་རྒྱ་
འགལ་དམིགས་དང་རྒྱ་དང་འགལ་པའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་རྟགས་འཇུག་པའི་
དུས་ཡིན་ནོ། །དེའི་བདག་གཅིག་པའི་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་འགལ་ལྷ་དངོས་སྤྲང་དུ་རུང་ན།
ཁྱབ་བྱེད་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་འཇུག་པའི་དུས་ཡིན་ནོ། །དེའི་འབྲས་བུ་
དངོས་ཀྱི་འགལ་ལྷ་སྤྲང་དུ་རུང་ན་འབྲས་བུ་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་འཇུག་པའི་
དུས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན། འབྲེལ་ལྷ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་བཞི་འགལ་ལྷ་
དམིགས་པའི་རྟགས་རྒྱལ་སྤེ་དགག་རྟགས་བརྒྱུར་འགྲུར་བ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་བྲེ་བ་སོ་སོའི་དོན་ལ་གཉིས། མི་སྤྲང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་
དང་། སྤྲང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་སོ། །

དང་ཕོ་ལ་དགག་བཞག་སྤྲང་གསུམ་མོ། །དང་ཕོ་ནི། །ཁ་ཅིག་མི་སྤྲང་བ་མ་

དམིགས་པའི་རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། དགག་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་སྤང་རྩང་མ་
 དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པའི་སྲིད་ཏེ། རང་བཞིན་དང་ནི་འབྲས་
 བུའམ”། ། “སྤང་བ་མཚོང་བ་མེད་ཉིད་རྟགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད་ཞེ་ན། རོ་
 བ་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་མེད་བཞིན་དུ་གང་ཟག་པ་རོལ་པོ་འདི་སྐྱོན་འདི་ལྟ་བུ་དང་
 ལྡན་ནོ་ཞེས་དམ་འཆའ་བ་རིགས་སམ་མི་རིགས། དང་པོ་ལྟར་ན་མི་འཐད་དེ། མདོ་
 ལས། ང་འམ་ང་དང་འབྲ་བས་གང་ཟག་གི་ཚོད་བརྒྱད་གི། །གང་ཟག་གིས་གང་ཟག་
 གི་”ཚོད་”མི་བརྒྱད་སྟེ། ཉམས་པར་གྱུར་ཏེ་འེ་ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད་རོ། །མི་
 རིགས་ན། མི་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན། སྤྲེས་བུ་པ་རོལ་པོ་འདི་ཚོས་ཅན།
 སྐྱོན་འདི་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་ནོ་ཞེས་དམ་འཆའ་བ་མི་རིགས་ཏེ། སྐྱོན་འདི་ལྟ་བུ་ཚད་
 མས་མ་དམིགས་པའི་སྲིད་ཞེ་ན། རོ་ན་མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
 གྲུབ་པར་ཐལ། སྐྱོན་འདི་ལྟ་བུ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་
 དག་ཡིན་པའི་སྲིད། །ཁ་ཅིག །མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་
 མོད། དེ་སྤང་རྩང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་
 རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། འཇུག་པ་སློ་སློན་ཅན་ཉིད་སྲིད། །ཞེས་དང་།
 །ལྟ་སློས། རྒྱ་མེད་ན་འབྲས་བུ་མེད་དོ་སྤྲུམ་དུ་བསམས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་སྲིད། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་པར་འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

ཁ་ཅིག །མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། འབྲེལ་
 རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞེ་ག། །རང་སྲོགས་ཚོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་

༥༠ -།
 ༥༡ ཚད

གང་ཟག་གིས་ཤེས་པ་དོན་ཚོས་ཅན་གྱི་སྤྲོད་དུ་དགག་བྱའི་ཚོས་ཡོད་ཀྱང་བཟུང་མི་
རུང་བ་ཞེས་ཟེར། མེ་མེད་ཚོས་ཅན། མེ་མེད་མཚན་མོའི་རྒྱ་མཚོ་དུ་མེད་དུ་སྐྱུ་བ་
པའི་མི་སྤྱང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱུ་བ་གྱི་འབྲེལ་
རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །རང་སྤྱོད་ཚོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་
གང་ཟག་གིས་མེ་མེད་མཚན་མོའི་རྒྱ་མཚོའི་སྤྲོད་དུ་དུ་བ་ཡོད་ཀྱང་སྤྱང་དུ་མི་རུང་
བའི་སྤྱིར་དོ། །

ཁ་ཅིག་མི་སྤྱང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། འབྲེལ་
རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །རང་སྤྱོད་ཚོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་
གང་ཟག་གིས་མཚུན་དཔེའི་སྤྲོད་དུ་དགག་བྱའི་ཚོས་ཡོད་ཀྱང་སྤྱང་དུ་མི་རུང་བ་
ཞེས་ཟེར་ན། མཚུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཚོས་ཅན། ཤ་ཟའི་བྱམ་པ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་
བའི་གང་ཟག་གིས་ཤ་ཟའི་བྱམ་པ་ཡོད་ཅེས་དམ་འཆའ་བ་མི་རིགས་ཏེ། ཤ་ཟའི་
བྱམ་པ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཤ་ཟའི་བྱམ་པ་ཚད་མས་མ་
དམིགས་པའི་སྤྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་ན། དེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་གིས་ཤ་ཟའི་བྱམ་
པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་ཚོས་ཅན། དེ་སྐྱུ་བ་གྱི་མི་སྤྱང་བ་དམིགས་པའི་རྟགས་
ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་སྤྱོད་ཚོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ཚད་
མས་མཚུན་དཔེའི་སྤྲོད་དུ་དགག་བྱའི་ཚོས་ཡོད་ན་བཟུང་རུང་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ།
རང་སྤྱོད་ཚོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་མཚུན་དཔེའི་སྤྲོད་དུ་དགག་བྱའི་
ཚོས་མེད་པར་ངེས་པའི་སྤྱིར།

ཁ་ཅིག །མི་སྤྱང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། གང་

ཞིག་། ⁴⁷ རང་སྲོལ་སྐྱོན་ཚུ་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ཚད་མས་དགག་བྱའི་ཚོས་
 ཡོད་ཀྱང་བཟུང་མི་རུང་བ་ཞེས་ཟེར། གང་ཟག་གི་བདག་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་
 ཚོས་ཅན། ཉེར་ལེན་གྱི་སྤྱད་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་སྦྱོབ་པའི་མི་སྣང་བ་མ་
 དམིགས་པའི་རྟོགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྦྱོབ་གྱི་འབྲེལ་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་
 རྟོགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །རང་སྲོལ་སྐྱོན་ཚུ་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ཚད་
 མས་གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་ཀྱང་བཟུང་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། རྟོགས་མ་བྱུང་ན། གང་
 ཟག་གི་བདག་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་དེ། ཉེར་ལེན་གྱི་སྤྱད་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་
 མེད་དུ་སྦྱོབ་པའི་སྲོལ་སྐྱོན་ཚུ་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ཚོས་ཅན། རྫོང་གི་གང་
 ཟག་གི་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་ན་ཚོང་གིས་
 དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་ཚོང་གིས་གང་ཟག་གི་བདག་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་
 ཕྱིར། རྟོགས་ཁས། འདོད་ན། རྫོང་གི་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤྱད་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
 པར་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག །མདུན་གྱི་གཞིར་འདྲི་ཚོས་ཅན། བསྐྱེད་དོན་ལ་ཟའི་བྱམ་པ་ཡོད་
 དེས་མ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱེད་དོན་ལ་ཟའི་བྱམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 པ་འདྲི་ནི་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟོགས་ཡང་དག་ཡིན་ལ། མདུན་གྱི་གཞི་
 འདྲིར་བསྐྱེད་དོན་ལ་ཟའི་བྱམ་པ་ཡོད་དེས་འགོག་པ་ཡིན་གྱི་མེད་དེས་སྦྱོབ་པ་མེད་
 འོ་ཞེ་ན། ⁴⁸ མདུན་གྱི་གཞི་འདྲི་ཚོས་ཅན། བསྐྱེད་དོན་ལ་ཟའི་བྱམ་པ་མེད་དེས་
 ཡིན་པར་ཐལ། བསྐྱེད་དོན་ལ་ཟའི་བྱམ་པ་ཡོད་ན་དམིགས་དགོས་པ་གང་

47 -
 48 -

ཞིག །བསྐྱལ་དོན་ལ་ཟེའི་བྱམ་བ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་བསལ་དང་
རྟགས་ཕྱི་མ་ཁས། རྟགས་དང་པོ་རྟགས་སྦྱོར་གྱི་ལྗོན་གྱི་ལ་དངོས། སྐྱབ་བར་
ཡང་རྩས་ཏེ། དེ་ཚོས་ཅན། བསྐྱལ་དོན་ལ་ཟེའི་བྱམ་བ་ཡོད་ན་ཚད་མས་དམིགས་
དགོས་བར་ཐལ། དེ་ཡོད་ན་ཀུན་མཁུའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དམིགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
བསྐྱལ་དོན་ལ་ཟེའི་བྱམ་བ་ཡོད་མེད་གང་རུང་གང་ཞིག །ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀུན་
མཁུའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དམིགས་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་དེ་ཚོས་ཅན། བསྐྱལ་དོན་ལ་ཟེའི་བྱམ་བ་མེད་ཅེས་ཡིན་པར་
ཐལ། དེ་ཡོད་ཅེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་བ་མེད་དེ། བསྐྱལ་དོན་ལ་ཟེའི་བྱམ་བ་
ཡོད་ཅེས་ཀྱང་མ་ཡིན་མེད་ཅེས་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཚོས་ཅན། བསྐྱལ་
དོན་ལ་ཟེའི་བྱམ་བ་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་ཅེས་
ཀྱང་མ་ཡིན་མེད་ཅེས་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱལ་དོན་
ལ་ཟེའི་བྱམ་བ་ཡོད་པའང་ཐེ་ཚོམ་ཟ་མེད་པའང་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཚོས་
ཅན། བསྐྱལ་དོན་ལ་ཟེའི་བྱམ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་དེ་མེད་པ་མ་ཡིན་པའང་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། དེ་མེད་པ་ལའང་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར། གཞི་དེར་དེ་ཡོད་པ་ཡང་ཡིན་མེད་པ་
ཡང་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་ན། ཅེས་འགོག། །གལ་ཏེ་དངོས་འགལ་བར་ན་གཉིས་ཡིན་གྱི་
སྤང་གསུམ་ཡོད་པར་ཐལ། གཞི་དེར་དེ་ཡོད་པ་ཡང་ཡིན་མེད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་དངོས་འགལ་བར་ན་”གཉིས་“མ་ཡིན་གྱི་སྤང་གསུམ་ཡོད་པར་

ཐལ། གཞི་དེར་དེ་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་སྲིད།

ཁ་ཅིག་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཚོས་ཅན། བསྐྱལ་དོན་ལ་ཟའི་བྱམ་པ་ཡོད་
དེས་གྱི་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་མི་འཇུག་སྟེ། དེ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་སྲིད་ཞེས་པ་
འདི་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། ཚོས་ཅན། དེ་ཡོད་
དེས་གྱི་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་ཞེས་པ་ཐལ། དེ་ཡོད་དེས་གྱི་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་མི་
འཇུག་པའི་སྲིད། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཡོད་དེས་ཞེས་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་
འདོད་ན། དེ་ཡོད་པ་ཞེས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག་ཚོས་ཅན། བསྐྱལ་དོན་ལ་ཟའི་བྱམ་པ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་
ཟག་གི་དོར་བསྐྱལ་དོན་ལ་ཟའི་བྱམ་པ་ཡོད་དེས་གྱི་ཚད་མས་བྱངས་པའི་བཅད་
ལེས་དོན་མཐུན་མི་འཇུག་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་གིས་བསྐྱལ་དོན་ལ་ཟའི་བྱམ་པ་
ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་སྲིད། ཞེས་པ་འདི་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་
ཡང་དག་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། གཞི་དེར་གང་ཟག་དེས་བསྐྱལ་དོན་ལ་
ཟའི་བྱམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པར་དེས་ནས་གཞི་དེར་གང་ཟག་དེའི་དོར་
བསྐྱལ་དོན་ལ་ཟའི་བྱམ་པ་ཡོད་དེས་གྱི་ཚད་མས་བྱངས་པའི་བཅད་ལེས་དོན་
མཐུན་འཇུག་མི་འཇུག་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་གང་ཟག་མི་སྲིད་པའི་སྲིད་རྟོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ནི། མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་
དག་གི་མཚན་ཉིད། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞེག །རང་སྤྱོད་ཚོས་
ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ཚད་མས་དགག་བྱའི་ཚོས་གྱི་ཡུལ་ཡོད་ཀྱང་བལྟར་
མི་བྱང་བ། དཔེར་ན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཚོས་ཅན། ལ་ཟའི་བྱམ་པ་བསྐྱལ་དོན་

དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ངོར་ཤ་ཟའི་བུམ་པ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་བཅད་ཤེས་དོན་མཐུན་མི་
འཇུག་སྟེ། ཤ་ཟའི་བུམ་པ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཤ་ཟའི་བུམ་པ་
ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། འདི་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། ཚོས་དེ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་བཅད་ཤེས་དོན་མཐུན་འཇུག་པ་ལ།
ཚོས་དེ་དམིགས་པའི་ཚད་མ་སྡོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་འདྲ། འཇུག་
པ་སྡོ་སྡོན་ཅན་ཉིད་ཕྱིར། ཞེས་དང་ཤུ་ལྟོས། དེས་ན་རྒྱ་མེད་ན་འབྲས་བུ་མེད་དོ་
སྟེ་མ་དུ་བསམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཚོས་ཅན། ཤ་ཟའི་བུམ་པ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་
གང་ཟག་གི་ངོར་ཤ་ཟའི་བུམ་པ་ཡོད་ཅེས་དམ་འཆའ་བ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་
གང་ཟག་གིས་ཤ་ཟའི་བུམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཞོད་ན་ཁྱབ་
ལྷེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྲུར་བ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ཚོད་སྤང་ནི། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཚོས་ཅན། ཤ་ཟའི་བུམ་པ་མེད་
པར་ཐལ། དེ་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས། དེ་ཡོད་པར་ཚད་མས་མ་དམིགས་
པའི་ཕྱིར་རྟགས་སྡེ་མ་ཁས། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་
ཚད་མས་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཅ་བའི་རྟགས་ཕྱི་མ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར་
རོ། །ཚོས་ཅན། བསྐྱལ་དོན་ཤ་ཟའི་བུམ་པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་མེད་གང་རུང་
གང་ཞིག །དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྟག་མི་རྟག་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་
ཤིང་སྐྱ་རྟག་མི་རྟག་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་གང་ཟག་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
ངེས་པར་ཐལ། སྐྱ་རྟག་མི་རྟག་གང་རུང་དུ་ངེས་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱ་རྟག་

བར་མ་རེས་པའི་ཕྱིར། ཟུར་དང་མོ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སྐྱ་ལ་སློོ་ཁ་ཕྱོགས་པ་
 གང་ཞིག །རྟག་མི་རྟག་དངོས་འགལ་དུ་རེས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཤ་ཟའི་བུམ་པ་
 བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཤ་ཟའི་བུམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་
 ཚོས་ཅན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་ཟའི་བུམ་པ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་
 གི་དོར་ཤ་ཟའི་བུམ་པ་ཡོད་དེས་གྱི་བཅད་ཤེས་དོན་མཐུན་མི་འཇུག་པར་སྐྱབ་པའི་
 མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་གྱི་སྣང་རྒྱང་
 མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐྱབ་གྱི་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་
 རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། རྒྱ་མ་དམིགས་
 པའི་རྟགས་ཡིན་ན་སྣང་རྒྱང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་
 དེ་དེ་སྐྱབ་གྱི་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མིན་པར་ཐལ། ཤ་ཟའི་བུམ་པ་
 བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཤ་ཟའི་བུམ་པ་ཚད་མས་དམིགས་པ་དེ་ཤ་
 ཟའི་བུམ་པ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཤ་ཟའི་བུམ་པ་ཡོད་དེས་གྱི་
 བཅད་ཤེས་དོན་མཐུན་དེའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་དེའི་རྒྱ་མ་
 ཡིན་ཀྱང་སྤྱིར་ཚོས་དེ་ཚད་མས་དམིགས་པ་དེ་ཚོས་དེ་ཡོད་དེས་གྱི་བཅད་ཤེས་
 དོན་མཐུན་དེའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟ་མིན་ན། གང་ཟག་གི་བདག་སྣང་རྒྱང་མ་དམིགས་པ་དེ་ཉེར་ལེན་གྱི་
 རྒྱང་མོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་
 ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་ཚད་མས་དམིགས་པ་དེ། གང་ཟག་
 གི་བདག་ཡོད་པའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྱུང་རྟགས་ཁས། མདུན་གྱི་གཞི་

འདིར་ཚོས་ཅན། བསྐྱལ་དོན་ལ་ཟེའི་བྱམ་བ་བསྐྱལ་དོན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བསྐྱལ་
 དོན་ལ་ཟེའི་བྱམ་བ་ཡོད་ན་བཟླར་རྒྱང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སློན་མེད་དེ། བསྐྱལ་དོན་
 ལ་ཟེའི་བྱམ་བ་ཡོད་ན་བཟླར་རྒྱང་ཡིན་ཡང་། ཡོད་ཀྱང་རྩེ་མཚོར་གི་ཚད་མས་
 བཟླར་མི་རྒྱང་བས་བསྐྱལ་དོན་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་སློན་སོགས་སྤྱད་པ་ལས་
 བདེ་བ་འབྱུང་བ་ཚོས་ཅན། བསྐྱལ་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། ཡོད་ཀྱང་རྩེ་མཚོར་གི་
 ཚད་མས་བཟླར་མི་རྒྱང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་གྲུབ་ལྟེ། རྩེ་མཚོར་གི་མངོན་སུམ་
 ཚད་མས་བཟླར་མི་རྒྱང་ཡང་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་བཟླར་རྒྱང་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་
 མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་འཇུག་པའི་སྐབས་མེད་པར་ཐལ།
 མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་བསྐྱལ་དོན་ལ་ཟེའི་བྱམ་བ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པར་མ་གྲུབ་
 པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སློན་མེད་དེ། སློན་ཚད་མས་མ་དམིགས་པར་མ་གྲུབ་ཀྱང་། བསྐྱལ་
 དོན་ལ་ཟེའི་བྱམ་བ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་བསྐྱལ་དོན་ལ་ཟེའི་བྱམ་བ་
 ཚད་མས་མ་དམིགས་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་བསྐྱལ་དོན་ལ་ཟེའི་
 བྱམ་བ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པར་གྲུབ་ན། མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་
 འཇུག་པའི་སྐབས་མི་སྲིད་དགོས་ཏེ། དེར་དེ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པར་གྲུབ་ན།
 དེར་དེ་ཀུན་མཁྲེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་གིས་མ་དམིགས་པར་གྲུབ་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན།
 དེར་དེ་མེད་པར་དེས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐམས་ཅད་མཁྲེན་པའི་ཡེ་ཤེས་གིས་
 གཞིགས་པ་ལོག་པ་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་བཞོད་པའི་དགོས་པ་ནི། རྒྱང་འཕེན་
 གྱིས་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྲེན་པ་སོགས་མེད་དེ། དེ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་

ཞེས་ཟེར་བ་ལ། སྤྱིར་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་རྟགས་སྤྱི་འགོད་དམ། རྒྱང་འཕེན་
གི་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་རྟགས་སྤྱི་འགོད། དང་པོ་ལྟར་ན། རྟགས་མ་གྲུབ་ལ།
གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་མེད་དེ། དེ་ཡོད་ན་རྒྱང་འཕེན་
གི་ཚད་མས་དམིགས་སྤྱི་རྒྱང་བ་ལས། ཡོད་པར་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་སྤྱིར་
ཞེས་ཟེར་རམ། སྤྱིར་རྒྱང་འཕེན་གི་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་སྤྱིར་ཞེར་ཟེར།

དང་པོ་ལྟར་ན། རྟགས་མ་གྲུབ་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཐར་པ་དང་ཐམས་
ཅད་མཁུན་པ་སོགས་ལ་རྒྱང་འཕེན་གིས་ཡོད་ངེས་ཀྱི་བཅད་ཤེས་དོན་མཐུན་མི་
འཇུག་སྟེ། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་རྒྱང་འཕེན་གི་ཚད་མས་མ་དམིགས་
པའི་སྤྱིར། ཞེས་པ་ཚམ་ཞིག་འགོད་པར་རིགས་ཀྱི། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁུན་
པ་མེད་དེ། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་རྒྱང་འཕེན་གི་ཚད་མས་མ་དམིགས་
པའི་སྤྱིར། ཞེས་འགོད་དུ་མི་རྒྱང་བར་རྟོགས་པའི་སྤྱིར་དུ་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་
པའི་རྟགས་ཡང་དག་བསྟན་པ་ཡིན་ལོ། །

གཉིས་པ་སྣང་རྒྱང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད། དབྱེ་
བའོ། །དང་པོ་ནི། སྣང་རྒྱང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། མ་
དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །རང་སྤོགས་ཚོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་
ཟག་གི་ཚད་མ་ལ་དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་ཡུལ་དེ་ཡོད་ན་བཟུང་རྒྱང་བ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འབྲེལ་རྒྱ་མ་དམིགས་པ་དང་། འགལ་རྒྱ་དམིགས་
པའི་རྟགས་སོ། །དང་པོ་འབྲེལ་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད།
མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་འབྲེལ་

རྒྱ་བཀག་པ་རྟགས་སྲུ་སྦྲུང་བ།

དབྱེ་ན། རྒྱ། འབྲུ་བྱེད། རང་བཞིན། དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་
བཞི་ལས། དང་པོ་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་སྦྲུབ་ཀྱི་
འབྲེལ་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །དེ་སྦྲུབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཚོས་
ཀྱི་རྒྱ་བཀག་པ་རྟགས་སྲུ་སྦྲུང་བ། དཔེར་ན། མེ་མེད་མཚན་མེའི་རྒྱ་མཚོ་ན་ཚོས་
ཅན། ལུ་བ་མེད་དེ། མེ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་སྦྲུབ་ཀྱི་འབྲུ་བྱེད་མ་
དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། གང་ཞིག །དེ་སྦྲུབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་
ཚོས་ཀྱི་བདག་གཅིག་པའི་འབྲུ་བྱེད་བཀག་པ་རྟགས་སྲུ་སྦྲུང་བ། དཔེར་ན། པོ་རྗེ་
སྦྱག་པོ་དང་ལྷན་པའི་ཤིང་གིས་དག་པའི་བྲག་རྫོང་ན་ཚོས་ཅན། ལ་བ་མེད་དེ།
ཤིང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཁ་ཅིག །དེའི་དཔེར་བརྗོད་ཤིང་གིས་དག་པའི་བྲག་རྫོང་ན་ཚོས་ཅན། ཤིང་
ལ་བ་མེད་དེ། ཤིང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོད་པ་མི་འཐད་དེ། གཞི་དེར་ཤིང་མེད་
བར་དེས་ན། གཞི་དེར་ཤིང་ལ་བ་མེད་བར་དེས་དགོས་པའི་ཕྱིར་དོ། །

གསུམ་པ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་
གང་ཞིག །དེ་སྦྲུབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་རང་བཞིན་བཀག་པ་རྟགས་སྲུ་སྦྲུང་བ།
དཔེར་ན། ལུ་མ་བ་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་ན་ཚོས་ཅན། ལུ་མ་བ་མེད་
དེ། ལུ་མ་བ་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཁ་ཅིག ལུ་མ་བས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་ཚོས་ཅན། ལུ་མ་བ་མེད་པའི་མ་སྣང་
བྱང་རུང་ཡིན་ཏེ། ལུ་མ་བ་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་འདི། མཚན་

ཉིད་ཉམས་སུ་བཞོན་ནས་མཚོན་བྱ་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་ཉམས་
 ཡང་དག་ཡིན་ཞོ་ཞེ་ན། བྱམ་པ་ཚོས་ཅན། བྱམ་པ་སྣང་བྱང་མ་དམིགས་པར་ཐལ།
 བྱམ་པ་མེད་པའི་ཐ་སྣང་བྱ་བྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། བྱམ་པ་མེད་པའི་བརྗོད་པ་སྐྱའི་
 ཐ་སྣང་བྱང་བྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། བྱམ་པ་མེད་ཅེས་པའི་སྐྱ་དེ་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་
 འཇུག་བྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཤམ་ཉེ། ཚོས་ཅན། བྱམ་པ་མེད་པའི་ཐ་སྣང་བྱང་བྱང་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱམ་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཚོས་ཅན། རླ་བ་ཞེས་
 པའི་ཐ་སྣང་བྱ་བྱང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རླ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲུག་པ་ལས། འདོད་
 མི་བྱས་ཉེ། རླ་བའི་སྐྱས་བརྗོད་བྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་སྐྱབ་པས་ན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། བྱམ་
 པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་ཚོས་ཅན། བྱམ་མེད་ཀྱི་ཤེས་བརྗོད་ཐ་སྣང་དོན་མཐུན་
 འཇུག་བྱང་ཡིན་ཉེ། དེའི་རྒྱ་ཚོགས་གངས་ཚང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་རང་བཞིན་
 མ་དམིགས་པའི་ཉམས་སུ་བྱས་ནས། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་
 ཚོས་ཅན། ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་ཀྱི་རབ་དབྱེ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ། རང་བཞིན་ཉམས་
 ཀྱི་དཔེར་བརྗོད་ལས་ཐ་དད་པར་མ་བསྟན་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རང་བཞིན་
 ཉམས་ཀྱི་ནང་དུ་འབྲས་བུའི་ཕྱིར་ཉེ། རྒྱ་ཚོགས་གངས་ཚང་གི་ཉམས་ལས་འབྲས་
 བུ་འབྲུང་བྱང་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་མི་འཐད་དེ།
 རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་ཉམས་ཡང་དག་ཡིན་ན། དགག་ཉམས་ཡང་དག་གི་
 མཚན་གཞི་ཡིན་དགོས་ལ། རྒྱ་ཚོགས་གངས་ཚང་གིས་འབྲས་བུ་འབྲུང་བྱང་
 དཔོག་པ་དགག་ཉམས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་བཞིན་མ་དམིགས་སའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། རང་
 བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་ཏེ། དེ་རང་བཞིན་རྟགས་གྱི་ནང་དུ་འདུས་
 སའི་སྲིར་ཏེ། འདི་ནི་རང་བཞིན་ནང་འདུས་སྲིར། །ཞེས་གསུངས་སའི་སྲིར་ཞེ་ན།
 འོ་ན་དགག་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། རང་བཞིན་མ་དམིགས་སའི་རྟགས་ཡང་དག་
 ཡིན་དགོས་སར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་རང་བཞིན་མ་དམིགས་སའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་
 བུ་འདུས་སའི་སྲིར་ཏེ། རིགས་ཐིགས་ལས། འབྲས་བུ་མ་དམིགས་སའི་སྲིགས་
 སའི་སྲིར་བ་བཅུ་པོ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་སའི་ནང་དུ་འདུ་
 བར་འགྲུང་རོ། །ཞེས་གསུངས་སའི་སྲིར། འདོད་ན། དགག་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་
 བ། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་སར་ཐལ། འདོད་བ་གང་ཞིག །རང་
 བཞིན་མ་དམིགས་སའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་
 ཡིན་དགོས་སའི་སྲིར། འདོད་ན། དགག་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་སྐྱབ་རྟགས་ཡང་
 དག་ཡིན་དགོས་སར་ཐལ་ལོ། །

གལ་ཏེ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་སའི་རྟགས་ནི་དགག་སའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཐ་
 ལྷན་སྐྱབ་སའི་རྟགས་ལ་དགག་སའི་རྟགས་ཞེས་བཏགས་སའི་ཅམ་ཡིན་གྱི་དགག་
 སའི་གཏན་ཚིགས་མ་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དགག་སའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཐ་ལྷན་
 གྱི་གཏན་ཚིགས་ལ་དེའི་གཏན་ཚིགས་ཞེས་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སའི་སྲིར་ཞེ་
 བ། དེ་ནི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷན་རྒྱ་ཁྲབ་བྱེད་རང་བཞིན་མ་དམིགས་སའི་གསུམ་གྱི་
 དགག་སའི་གཏན་ཚིགས་སུ་བསྟན་བཤམ། འོ་ན་དགག་སའི་དོན་དང་ཐ་ལྷན་གང་
 ལྷན་སྐྱབ་ན། རང་བཞིན་མ་དམིགས་སའི་དགག་སའི་ཐ་ལྷན་སྐྱབ་གྱི་དོན་སྐྱབ་

བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚོས་དེ་སྤང་རྒྱང་མ་དམིགས་པ་ཉིད་ཉམས་སྲུབ་གོད་ནས་ཚོས་དེ་
 མེད་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་ཁྲབ་བྱེད་མ་དམིགས་པས་དགག་པའི་དོན་དང་
 བ་སྤྲད་གཉིས་ཀ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། རང་
 འགྲེལ་ལས། དམིགས་པར་ཞི་རིགས་ལྡན་དེ་མི་དམིགས་པར་ཡང་དག་པའི་གཏན་
 ཚིགས་ཡིན་ལོ། །དགག་པའི་བ་སྤྲད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ལ་དེའི་གཏན་
 ཚིགས་ཞེས་བཤད་དེ། དེ་ལྟ་བུ་མ་དམིགས་པ་ཞི་རང་ཉིད་ཀྱིས་འགོག་པའི་ངོ་བོ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱ་དང་ཁྲབ་པར་བྱེད་པ་མ་དམིགས་པ་ཞི་གཉིས་ཀའི་ཡང་
 གཏན་ཚིགས་ཡིན་ལོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པས་བ་སྤྲད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ན། ལྷུ་བ་ཟེན་གྱི་
 དོན་དང་བསྐྱབ་རྒྱུའི་བ་སྤྲད་གང་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལུས་པས་དག་པའི་ས་སྤོགས་
 ལྷུ་བ་མེད་ནི་ལྷུ་བ་ཟེན་གྱི་དོན་དང་། ལུས་པ་མེད་པའི་ཤེས་བརྗོད་ཀྱི་བ་སྤྲད་ནི་
 བསྐྱབ་རྒྱུའི་བ་སྤྲད་ཡིན་པས། ལུས་པས་དག་པའི་ས་སྤོགས་ཚོས་ཅན། ལུས་པ་
 མེད་པའི་བ་སྤྲད་རྒྱང་རྒྱ། ལུས་པ་སྤང་རྒྱང་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འགོད་
 བར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་ལུས་པ་མེད་དེ། ལུས་པ་སྤང་རྒྱང་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 འགོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤོགས་ཚོས་ལྷུ་བ་པའི་ཆེ་བསྐྱབ་བྱ་བྱུ་བ་ཟེན་པར་
 འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། སྤོགས་ཚོས་ལྷུ་བ་པའི་ཆེ་བསྐྱབ་བྱ་བྱུ་བ་ཟེན་པའི་ཉེས་
 བ་ཁྱེད་རང་ལའང་མཚུངས་ཏེ། ལུས་པས་དག་པའི་ས་སྤོགས་ལུས་མེད་ཀྱི་བ་སྤྲད་
 ལྷུ་བ་དུ་སྐྱབ་དགོས་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་ཚོས་ཅན། ལུས་པས་དག་པའི་ས་སྤོགས་ལྷུ་བ་
 བ་མེད་པའི་དེས་པ་རྒྱའི་བ་སྤྲད་ལྷུ་བ་ཟེན་པར་ཐལ། དེར་ལུས་པ་མེད་པ་ལྷུ་བ་ཟེན་

པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཚོས་ཅན། དེར་བྱམ་པ་མེད་པའི་བརྗོད་པ་སྐྱའི་
ཐ་སྙད་གྲུབ་ཟིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །བྱམ་པ་མེད་ཅེས་སྐྱ་ཤེས་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། ཚོས་ཅན། དེར་བྱམ་པ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་གྲུབ་ཟིན་པར་ཐལ། དེར་བྱམ་པ་
མེད་པའི་ངེས་པ་སྐྱའི་ཐ་སྙད་དང་བརྗོད་པ་སྐྱའི་ཐ་སྙད་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེར་བྱམ་པ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་བྱར་བྱང་སྟེ། བྱམ་པ་སྐྱང་བྱང་
མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་སུ་བྱེད་པ་མི་
འཐད་དེ། བྱམ་པ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་བྱར་བྱང་མེད་དགག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་རྒྱ་
མཚན་ཅན་གྱི་སྐྱ་ཤེས་སྐྱལ། །ཅེས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཉེ། རྒྱ་མཚན་
ཅན་གྱི་སྐྱ་ཤེས་སྐྱལ། །ཅེས་པ་སྐྱོར་བ་འཆད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་སྐྱོར་བ་
འགོད་པའི་ཚེ། རིགས་ཐེགས་ལས། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་ནི་དཔེར་ན། འདི་
ན་དུ་བ་མེད་དེ། དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་བ་ལས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་
བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་དང་། འདིར་ཡང་དཔེར་ན། མེག་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། །མེ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་བཞིན། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས་གསུངས་གྱི་
སྐྱོར་བ་འགོད་པའི་ཚེ་ཐ་སྙད་བྱར་བྱང་སྟེ། ཞེས་བཀོད་པ་མེད་དོ། །

རང་ལུགས་ལ། བྱམ་པ་སྐྱང་བྱང་མ་དམིགས་པའི་ས་སྐྱོགས་ཚོས་ཅན།
བྱམ་པ་མེད་དེ། བྱམ་པ་སྐྱང་བྱང་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཚེ་ན་
གཞི་དེར་བྱམ་པ་སྐྱང་བྱང་མ་དམིགས་པ་གྲུབ་ཟིན་གྱི་དོན་དང་། གཞི་དེར་བྱམ་པ་
མེད་པ་བསྐྱབ་རྒྱའི་ཐ་སྙད་ཡིན་ཅོ། །རྟགས་འདིའི་བྱམ་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུབ་ལ།
སྐྱོགས་ཚོས་སྐྱབ་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་དེ། དག་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་

བྱམ་པ་སྣང་རྒྱང་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་བྱམ་པ་སྣང་རྒྱང་མ་དམིགས་པ་
བྱམ་པ་ཡིན་གྱི་དེ་རྙོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱམ་པ་སྣང་རྒྱང་མ་དམིགས་པ་དངོས་མེད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷན་སྟེ། མེད་ལ་དབང་སྐྱེས་སློ་མིན་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་ཟེར། འོ་ན་བྱམ་པ་སྣང་རྒྱང་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་བྱམ་པ་སྣང་རྒྱང་
མ་དམིགས་པ་རྙོགས་པའི་ཚད་མ་མེད་པར་ཐམ། དེར་དེ་མངོན་སུམ་གྱིས་ཀྱང་མ་
རྙོགས། རྗེས་དཔལ་གྱིས་“ ཀྱང་མ་རྙོགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་ཁས། ཕྱི་མ་
མ་གྲུབ་ན། བྱམ་པ་སྣང་རྒྱང་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་བྱམ་པ་མེད་པའི་སྐྱུབ་
བྱེད་སྐྱུག་མེད་ཏུ་འགྱུར་རོ། །

དེས་ན་ས་ཕྱོགས་དག་པ་བ་འཛིན་པའི་དག་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས། ས་ཕྱོགས་
དེར་བྱམ་པ་སྣང་རྒྱང་མ་དམིགས་པ་རྙོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ས་ཕྱོགས་
འདི་ནི་དམིགས་སོ་ཞེས་བའམ། བྱམ་པ་འདི་ནི་མ་དམིགས་སོ་སྐྱམ་པའི་རྙོག་པ་དོན་
མཐུན་གཉེས་འབྲེན་པའི་ཕྱིར། དག་འཛིན་མངོན་སུམ་དེས་ས་ཕྱོགས་དེ་དངོས་སུ་
རྙོགས་པའི་འབྲུགས་ལ་བྱམ་པ་སྣང་རྒྱང་མ་དམིགས་པ་རྙོགས་པ་ཡིན་ནོ། །མེད་ལ་
དབང་སྐྱེས་སློ་མིན་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། དེས་མེད་དགག་དབང་
པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་དངོས་ཡུལ་མིན་པར་བསྟན་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་དངོས་འགྲུས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད།
འགྲེལ་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །དགག་བྱའི་ཚོས་གྱི་དངོས་
འགྲུས་བཀག་པ་རྟགས་སུ་སྦྱར་བ། དཔེར་ན། ཏུ་བ་མེད་པའི་མཐའ་བཞི་ཀུན་ནས་

བསྐྱོར་བའི་དང་ར་རྒྱ་གཤམ་མེད་པ་ན་ཚོས་ཅན། དུ་རྒྱ་རྒྱས་པ་ཐོགས་མེད་མེད་དེ།
དུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་འགལ་ལྷ་དམིགས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། འགལ་བ་ངེས་བྱེད་
ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འགལ་ལྷ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་
མཚན་ཉིད། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞེས། །དགག་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་
འགལ་ལྷ་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་སྦྱར་བ། དབྱེ་ན་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་
བརྟེན་པའི་འགལ་ལྷ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། བན་ཚུན་སྦྱང་འགལ་ལ་
བརྟེན་པའི་འགལ་ལྷ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས།

དང་པོའི་མཚན་ཉིད། འགལ་ལྷ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་
ཞེས། །དགག་བྱའི་ཚོས་དང་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་སྐོ་ནས་མི་
མཐུན་པར་གནས་པ།

དབྱེ་ན་ནམ་འགྲེལ་ལས། ཀླུ་འགལ་དམིགས་བྱེད་འགལ་དམིགས།
རང་བཞིན་འགལ་དམིགས། འགལ་འབྲས་དམིགས་པ། འབྲས་བུ་འགལ་དམིགས།
རྒྱ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་སྟེ་རྒྱག་བཤད།

དཔེར་བརྗོད་རིམ་པ་བཞིན། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱེད་པར་ཚོན་པའི་ཤར་
སྟོགས་ཚོས་ཅན། གང་འབྲས་སྤྱུ་ལོང་བྱེད་སྟོབས་ཆེན་རྒྱན་ཆགས་པ་མེད་དེ། མེ་
སྟོབས་ཆེན་པོས་^༤ བྱེད་པར་ཚོན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། དེ་ཚོས་ཅན། བ་མོའི་རེག་
པ་སྟོབས་ཆེན་རྒྱན་ཆགས་པ་མེད་དེ། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱེད་པར་ཚོན་པའི་ཕྱིར།

ཞེས་པ་དང་། དེ་ཚོས་ཅན། གང་རེག་སྟོབས་ཚེན་རྒྱན་ཆགས་པ་མེད་དེ། མེ་
 སྟོབས་ཚེན་པོས་ཁྲུབ་པར་ལོན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་། ཏུ་བ་བྲག་འཕྱུར་བས་ཁྲུབ་
 པར་ལོན་པའི་ཤར་སྟོགས་ཚོས་ཅན། གང་རེག་སྟོབས་ཚེན་རྒྱན་ཆགས་པ་མེད་དེ།
 ཏུ་བ་བྲག་འཕྱུར་བས་ཁྲུབ་པར་ལོན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་། མེ་སྟོབས་ཚེན་པོས་
 ཁྲུབ་པར་ལོན་པའི་ཤར་སྟོགས་ཚོས་ཅན། གང་རྒྱ་རྒྱས་པ་ཐོགས་མེད་མེད་དེ། མེ་
 སྟོབས་ཚེན་པོས་ཁྲུབ་པར་ལོན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་། ཏུ་བ་བྲག་འཕྱུར་བས་ཁྲུབ་
 པར་ལོན་པའི་ཤར་སྟོགས་ཚོས་ཅན། གང་འབྲས་སྡུ་ལོང་བྱེད་སྟོབས་ཚེན་རྒྱན་
 ཆགས་པ་མེད་དེ། ཏུ་བ་བྲག་འཕྱུར་བས་ཁྲུབ་པར་ལོན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་རྒྱ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
 གི་མཚན་ཉིད། འགལ་རྒྱ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །དགག་བྱའི་
 ཚོས་དང་ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་སྟོན་ས་མི་མཐུན་པར་གནས་པ་དབྱེ་
 བ། དེས་པས་ལྟོས་པ་འགོག་པ་དང་། ལྟོས་པས་དེས་པ་འགོག་པའི་འགལ་རྒྱ་
 དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས།

དཔེར་བརྗོད་རིམ་པ་བཞིན། ལུས་པ་ཚོས་ཅན། འཛིག་པ་ཕྱིས་རྒྱ་དོན་
 གཞན་ལ་སྟོས་པ་མེད་དེ། རང་གྲུབ་ཙམ་ནས་འཛིག་དེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་
 དང་། ལོས་དཀར་པོ་ཚོས་ཅན། རང་གྲུབ་ཙམ་ནས་ཚོན་ཅན་ཏུ་མ་དེས་ཉེ། ཚོན་
 ཅན་ཏུ་འགྱུར་བ་ཕྱིས་འགྱུར་གི་རྒྱ་ལ་སྟོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་འགལ་བ་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པ་ནི། ལུན་ཅིག་མི་གནས་
 འགལ་དང་། ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་རྒྱ་དམིགས་པའི་རྟགས་འདི་

གཉིས་ཀྱི་ཁྱབ་འབྲེལ་འབྲུབ་པ། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དང་། བན་ཚུན་སྦང་
འགལ་རྟོགས་པ་ལ་རག་ལས་བ་ཡིན་པས། འདི་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ།
འགལ་བ་རྟོགས་པའི་དགོས་པའོ། །

དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག །རྣམ་ངེས་ལས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ་གཞོན་པར་བྱེད་པ་ཁོ་
ན་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས། ཚོས་དེ་དང་འགལ་ན་འགོག་པས། ལྷོ་
སེར་ལྷ་བྱ་ཐ་དད་པ་ཅན་ཡིན་གྱི་འགལ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་
པན་ཚུན་འགོག་ཏུ་ས་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་པན་ཚུན་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་བ་ཁས།
འདོད་ན། དེ་གཉིས་པན་ཚུན་དངོས་སུ་འགོག་ཏུ་ས་པར་ཐལ། བན་ཚུན་འགོག་ཏུ་ས་
བ་གང་ཞིག །དེ་གཉིས་བརྒྱུད་འགལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྟག་མི་རྟག་
གཉིས་གང་སྟོབས་ཆེ། རྟག་པ་སྟོབས་ཆེ་ན་མི་རྟག་པས་རྟག་པ་དངོས་སུ་འགོག་མི་
ཏུ་ས་པར་ཐལ་ལོ། །མི་རྟག་པ་སྟོབས་ཆེ་ན་རྟག་པས་མི་རྟག་པ་དངོས་སུ་འགོག་མི་
ཏུ་ས་པར་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ་དེ་གཉིས་གཞི་གང་རུང་ལ་མ་བརྟེན་པར་དངོས་འགལ་
དུ་ངེས་མི་ཏུ་ས་ལ། ཚོས་ཅན་ལྷ་བྱ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་མི་རྟག་པས་རྟག་པ་ལ་དངོས་
སུ་གཞོན་པ་དང་། ཚོས་ཅན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ལྷ་བྱའི་སྟེང་དུ་རྟག་པས་
མི་རྟག་པ་ལ་དངོས་སུ་གཞོན་པས། །དེ་གཉིས་དངོས་འགལ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ལྷོ་
སེར་འགལ་བར་ཐལ། ལྷོ་སེར་པོས་བྱི་རྒྱུའི་ཁ་དོག་སེར་པོ་ཡིན་པ་འགོག་ཏུ་ས། སེར་
པོས་གསེར་གྱི་ཁ་དོག་ལྷོ་སེར་པོ་ཡིན་པ་འགོག་ཏུ་ས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གལ་
ཏེ་འགལ་ན་འགོག་མི་དགོས་ན། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ་གཞོན་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་འགལ་
བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་རི་ལྟར་ཤར་ཞེ་ན། གཞུང་དེས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ་གཞོན་

བར་བྱེད་པའི་རྟགས་ཁོ་ན་འགལ་རྟགས་ཡིན་པར་བསྟན་ཏོ། །

རང་ལུགས་ལ། འགལ་བའི་མཚན་ཉིད། ཐ་དང་གང་ཞིག་གཞི་མ་ཐུན་མི་སྲིད་
བ། གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དང་། སན་ཚུན་སྤང་
འགལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞན་ལུགས་དགག། རང་ལུགས་བཞག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སློབ་དཔོན་སྣ་བ་ན་རེ། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་གོད་བྱ་
ལ་གོད་པའི་ཚུལ་ལ། རང་གི་དོ་བོས་གོད་པའི་ཚུལ་དང་། རྒྱས་གོད་པའི་ཚུལ་
ལོ། །དང་པོ་ནི། ཚ་རེག་གིས་གྲང་རེག་ལ་གོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ལ་དངོས་
རྒྱས་གོད་པའི་ཚུལ་དང་། བརྒྱད་རྒྱས་གོད་པའི་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྤྱིར་
ལམ་ཚོས་མཚོག་ཆེན་པོས། མཐོང་སྤང་གི་ས་བོན་ལ་དངོས་སུ་གོད་པ་ལྟ་བུ་
ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། སྤང་བའི་བརྒྱད་རྒྱས་སྟན་པ་ལ་གོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཡང་
འདས་ལམ་གྱིས་སྤང་བྱ་ལ་གོད་པའི་ཚུལ་དང་། སྤང་བས་སྟན་པ་ལ་གོད་ཚུལ་
མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་མཚན་ན། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་སུ་མཐོང་སྤང་
གི་ས་བོན་འགགས་ན། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་སུ་འགོག་པ་ཐོབ་
དགོས་ལ་དེ་ལྟར་ན། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་འགོག་བདེན་དུས་མཉམ་
དུ་འགྱུར་བས། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ན་མཐོང་སྤང་གི་ས་བོན་
ཡོད་ལ། མཐོང་སྤང་གི་ས་བོན་ལ་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་དངོས་སུ་
གོད་ན་རྒྱ་འབྲས་དུས་མཉམ་དུ་ཐལ་བའི་སློན་ཡོད་དེ། གཉིན་པོས་སྤང་བྱ་ལ་
དངོས་སུ་གོད་པའི་དོན་ནི་སྤང་བྱ་རིགས་འདྲ་སྤྱི་མ་སྤྱིད་པའི་རྒྱས་མེད་དུ་བྱེད་པ་
ཡིན་པའི་སྤྱིར།

དེས་ན་སྐྱོར་ལམ་ཚོས་མཚོག་ཆེན་པོས་མཐོང་སྤང་གི་ས་བོན་ལ་དངོས་སུ་
 གཞོད་པ་ཡིན་ནོ། །སྤང་བ་སྐྱེས་པའི་ཆོ་སྙན་པ་འགགས་དགོས་ལ། སྤང་བའི་
 དངོས་སུ་སྙན་པ་ལ་གཞོད་ན། ཆུ་འབྲས་དུས་མཉམ་དུ་འགྱུར་བས་སྤང་བའི་
 བརྒྱད་རྒྱས་སྙན་པ་ལ་གཞོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུང་ངོ་། །མཐོང་ལམ་སྐྱབ་
 བསྐྱེད་ཚོས་བཟོད་ཀྱིས་མཐོང་སྤང་གི་ས་བོན་དངོས་སུ་སྤོང་མི་རུས་པར་སྐྱོར་
 ལམ་ཚོས་མཚོག་ཆེན་པོས་དངོས་སུ་སྤོང་རུས་པར་ཐལ། མཐོང་ལམ་སྐྱབ་བསྐྱེད་
 ཚོས་བཟོད་ཀྱིས་མཐོང་སྤང་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པའི་རུས་མེད་དུ་དངོས་སུ་སྐྱེད་
 མི་རུས་པར་སྐྱོར་ལམ་ཚོས་མཚོག་ཆེན་པོས་མཐོང་སྤང་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་སྐྱེད་
 པའི་རུས་མེད་དུ་དངོས་སུ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁྲབ་ཁས། འདོད་ན། སྐོམ་ལམ་
 བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བའི་ས་བོན་དངོས་སུ་སྤོང་མི་རུས་
 པར་ཐལ། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བའི་ས་བོན་
 དངོས་སུ་སྤོང་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཟག་མེད་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་རག་
 གི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བའི་ས་བོན་དངོས་སུ་སྤོང་མི་རུས་པར་ཐལ། མཐོང་ལམ་བར་
 ཆད་ལམ་དང་སྐོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བའི་ས་
 བོན་དངོས་སུ་སྤོང་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་གང་གིས་ཀྱང་
 རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བའི་ས་བོན་དངོས་སུ་སྤོང་རུས་པ་མེད་པར་ཐལ། ཟག་མེད་
 བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་ཟག་མེད་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གང་གིས་ཀྱང་རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་
 སྤང་བའི་ས་བོན་དངོས་སུ་སྤོང་མི་རུས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ལ་སྐྱིབ་གཉིས་ཀྱི་ས་བོན་དངོས་སུ་སྤོང་བའི་

གཉེན་པོ་ཡོད་པར་ཐལ། ལྷོར་ལམ་ཚོས་མཚོག་ཚེན་པོས། མཚོང་ལམ་བར་ཚད་
 མེད་ལམ་གྱི་རོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བུའི་ས་བོན་དངོས་སུ་སྤོང་བུས་པའི་ཕྱིར། །རྟགས་
 ཁས། འདོད་ན། བདག་མེད་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་རྟོགས་པར་འགོག་བདེན་ཐོབ་པ་
 ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། ལྷོར་ལམ་ཚོས་མཚོག་ཚེན་པོ་ཚོས་ཅན། མཚོང་
 ལམ་བར་ཚད་མེད་ལམ་གྱི་རོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བུའི་ས་བོན་དངོས་སུ་སྤོང་བར་ཐལ།
 དེའི་རོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བུའི་ས་བོན་རིགས་འབྲེ་ཕྱི་མ་སྤྱེད་པའི་བུས་མེད་དུ་དངོས་སུ་
 བསྤྱེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ལ་དངོས་སུ་ཕན་འདོགས་བུས་པར་
 ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །རྟགས་
 བསལ་ཁས་སོ། །

གཉེས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ་གསུམ། མཚོན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་།
 གཞོད་བྱེད་ལ་གཞོད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་མཚོན་ཉིད།
 ལྷན་གཅད་བྱེད་གཅོད་བྱེད་གྱི་སློབ་ནས་མི་མཐུན་པར་གནས་པ། ཁ་ཅིག་། ལྷན་ཅིག་
 མི་གནས་འགལ་གཞོད་བྱེད་ཁོ་ནར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། ལྷང་ལྷན་ལྷ་བུ་ལྷན་ཅིག་
 མི་གནས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉེས་པ་ནི་དབྱེ་ན། དངོས་སུ་གཞོད་པ་དང་།
 བརྒྱད་ནས་གཞོད་པ་གཉེས། དང་པོ་ནི། ལྷན་པ་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་བྱེད་གྱི་མར་
 མེ་དང་ལྷན་པ་ལྷ་བུའོ། །གཉེས་པ་ནི། དུལ་རིང་བ་ནས་རིམ་གྱིས་འོངས་པའི་མར་
 མེ་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་དང་ལྷན་པ་ལྷ་བུའོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉེས། འདས་ལམ་གྱིས་སྤང་བུ་ལ་གཞོད་ཚུལ་དང་། ཚ་རིག་
 གིས་གང་རིག་ལ་གཞོད་ཚུལ་སོགས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དཔེ་བཞག་

བ་དང་། སྐབས་དོན་ལ་སྦྲར་བ་དང་། ཚོད་པ་སྦྲང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཁང་ལུགས་ན་
ཡུན་རིང་དུ་ལུན་པ་གནས་པ་ལ་སྒོ་གསེབ་ནས་རིམ་གྱིས་མར་མེའི་འོད་འོངས་
པའི་ཆེ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ལུན་པ་རྒྱ་མ་ཚང་བ་མེད་པར་ཡོད་ལ། སྐད་ཅིག་
གཉིས་པ་ལ་ལུན་པའི་རྒྱ་དང་ཡུལ་འདབ་འབྲུང་དུ་ཡོད་པའི་མར་མེས་ལུན་པ་
རིགས་འབྲས་མེད་པའི་རྒྱས་མེད་དུ་བྱེད་ལ། སྐད་ཅིག་གསུམ་པ་ལ་མར་མེ་
སྐྱེས་པ་དང་ལུན་པ་འགགས་པ་དུས་མཉམ་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་རོ་སྐལ་གྱི་སྦྲང་
བྱའི་ས་བོན་ཐ་མ་དེ། སྦྲོང་ལམ་ཚོས་མཚོག་ཆེན་པོའི་དུས་ན་ཡོད་ལ། དེའི་ཆེ་
མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པ་དང་། དེའི་རོ་སྐལ་གྱི་
སྦྲང་བྱའི་ས་བོན་འགོག་པ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པ་དུས་མཉམ་ཞིང་། དེ་སྐྱེས་པ་དང་
དེའི་སྦྲང་བྱའི་ས་བོན་འགགས་པ་དུས་མཉམ་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་དུས་ན་དེའི་རོ་སྐལ་
གྱི་སྦྲང་བྱའི་ས་བོན་མེད་པ་དེ་རྒྱུན་མ་ཚང་བའི་དབང་གིས་ཡིན་གྱི་དེ་སྦྲངས་པའི་
སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྦྲངས་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་
ཐོབ་པ་ལ་ལམ་གྱི་བདེན་པ་སྡོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ན་དེའི་རོ་སྐལ་གྱི་སྦྲང་བྱའི་
ས་བོན་མེད་ཀྱང་ཟད་པར་སྦྲངས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་མཚོན་ནས་རྒྱན་མཐའི་
བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ན་གནས་ངན་ལེན་གྱི་ཇི་མ་མེད་ཀྱང་། སྦྲོང་བཞེན་པ་
ཡིན་གྱི་ཟད་པར་སྦྲངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆེ་གནས་ངན་གྱི་ཇི་མ་ཟད་པར་སྦྲངས་
པའི་འགོག་བདེན་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཉགས་མ་གྲུབ་ན། རྒྱ་འབྲས་དུས་མཉམ་པར་

ཐལ་ལོ། །དེས་ན་རྣམ་མཁུའི་རྣམ་པར་ཉིད་པོ་སྐྱེས་པའི་ཚེ་དེ་མ་དེ་ཟད་བར་སྤངས་
པ་ཡིན་ལོ། །

ཁ་ཅིག །རྣམ་མཁུའི་རྣམ་པར་ཉིད་པོས་དེ་མ་དེ་སྤོང་བ་ཡིན་ཟེར། འོ་ན་
རྣམ་མཁུའི་རྣམ་པར་ཉིད་པོ་ཚོས་ཅན། སྤོང་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤང་བྱ་སྤོང་བའི་
བྱ་བ་དང་བཅས་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག །མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་
ལམ་གྱི་དུས་ན་མཐོང་”སྤང་” གི་ས་བོན་མེད་པར་ཁས་ལྷངས་ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་
ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ན་གནས་ངན་ལེན་གྱི་དེ་མ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་བ་ནི་མི་
འཐད་དེ། སྤང་བྱ་སྐྱེ་འགྲུང་གིས་སྤོང་བ་དང་འགག་འགྲུང་གིས་སྤོང་བའི་བྱ་བ་
མཐའ་གཞི་མཐུན་དུ་ཁས་ལྷངས་པར་འགྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ན་མཐོང་སྤང་གི་ས་
བོན་མེད་ན། མངོན་པ་ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་
གྱིས་སྤང་བྱ་མངོན་གྲུང་འདས་པ་འགགས་པའི་ཕྱིར་མི་སྤོང། མ་འོངས་པ་མ་སྐྱེས་
པའི་ཕྱིར་མི་སྤོང། ད་ལྟར་བ་ལམ་དང་དུས་མཉམ་དུ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་མི་སྤོང་
ཞེས་བསྟན་པའི་འགགས་ལ་སྤང་བའི་ས་བོན་ལམ་དང་དུས་མཉམ་དུ་འཇུག་པས་
སྤོང་བར་བཤད་པ་དང་འགག་ལོ་ཞེ་ན། སྤོང་མེད་དེ། ཀུན་ལས་བརྟུས་ཀྱི་གཞུང་
གི་དོན། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་རང་གི་དོ་སྐྱེས་ཀྱི་སྤང་བའི་ས་བོན་
འདས་པ་བྱས་པ་ཐོ་བས་བཅོམ་པ་ལྷང་སྤོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འགགས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། མ་འོངས་པ་མཐུན་ནས་འཇུག་པ་ལྷང་སྤོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར།

ད་ལྟར་བ་མཛོ་སྐྱེལ་གཡང་ལ་སྦྱང་བ་ལྟར་སྦྱོང་བ་ལ་ཡིན་ཏེ། ལམ་དང་མཉམ་དུ་མི་
 འདུག་པའི་ཕྱིར། འོན་ཏེ་ལྟར་སྦྱོང་ཞེ་ན། དུན་རིང་པོར་གཉེན་པོའི་སྤྲོགས་གོམས་
 བ་ལས། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་སྤྲོགས་བ་དང། དེའི་ངོ་
 སྐལ་གྱི་སྤང་བུའི་ས་པོན་འགོག་བ་ལ་མངོན་དུ་སྤྲོགས་བ་དུས་མཉམ་ཞིང། དེ་
 སྐྱེས་བ་དང། དེའི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བུའི་ས་པོན་འགགས་བ་དུས་མཉམ་བ་ཡིན་ལ།
 མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སྦྱོབས་གྱིས་དེའི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བུའི་ས་པོན་
 སྦྱང་སྐྱེ་མི་རུང་གི་ཚོས་ཅན་དུ་བྱས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྐྱེས་པའི་ཚེ་སྤངས་བ་
 ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྤང་བ་སྐྱེས་བ་དང་སྤུན་བ་འགགས་བ་དུས་མཉམ་བ་བཞིན་
 ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཚ་རེག་གིས་གང་རེག་ལ་གཞོན་པའི་གཞོན་བུ་ལྡོག་དུས་རི་
 ལྟ་བུ། ཚ་གང་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། ཚ་རེག་གིས་གང་རེག་ལ་
 གཞོན་པའི་གཞོན་བུ་ལྡོག་དུས་སྤྱང་ན་སྐད་ཅིག་གསུམ་བ་ལ་ལྡོག་སྟེ། སྐད་ཅིག་
 དང་པོ་ལ་ཚ་གང་སྤང། སྐད་ཅིག་གཉིས་བ་ལ་གང་རེག་བྱས་མེད་དུ་བྱས། སྐད་
 ཅིག་གསུམ་བ་ལ་གང་རེག་ལྡོག་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་འང་ཚོས་མཚོག་གིས། གང་
 ཞེས་གང་གིས་ལྡོག་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་སྤྱང་ན་སྐད་ཅིག་གསུམ་བ་ལ་ལྡོག་པར་བྱེད་
 དོ། སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་བྱས་བ་མེད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་རུང་བར་བྱེད་དོ། །སྐད་
 ཅིག་གཉིས་བ་ལ་འགལ་བར་བྱས་བ་མེད་དོ། །སྐད་ཅིག་གསུམ་བ་ལ་བྱས་བ་མེད་
 བ་འགགས་པའི་ཡུལ་དེར་འོང་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞོན་བུ་ལྡོག་
 དུས་ཡུན་རིང་བ་ལ་ནི་ཚད་ངེས་བ་མེད་དོ། །ཚ་གང་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་པའི་དོན་

མི། ཚ་གང་རྒྱན་གཞོན་མེད་དུ་རྒྱན་ཅིག་མི་གནས་པའི་དོན་ཡིན་ལོ། །

ཁ་ཅིག་། ཚ་གང་རྒྱན་སློབས་མཉམ་རྒྱན་ཅིག་མི་གནས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་
བ་མི་འཐད་དེ། ཚ་རེག་གིས་གང་རེག་ལ་གཞོན་པའི་གཞོན་བྱ་སློབ་དུས་རྒྱུར་ན་
ཡང་སྐད་ཅིག་གསུམ་པ་ལ་སློབ་པའི་སྲིད། ཉགས་མ་ཡུལ་སྟེ། སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་
སློབ་གོ་ཞེ་ན་ཡང་། ཚ་གང་སྐད་པའི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སློབ་དུ་
གང་རེག་རུས་མེད་དུ་བྱས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དུས་ན་གང་རེག་སློབ་པའི་སྲིད།
ཁྱབ་སྟེ། གང་རེག་རུས་མེད་དུ་བྱས་པའི་སློབས་གང་རེག་སློབ་པར་བྱེད་དགོས་
པའི་སྲིད། འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱི་སློབ་དུ་ཚ་གང་སྐད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་སློབ་དུ་གང་
རེག་རུས་མེད་དུ་བྱས་པའི་སྲིད། ཁྱབ་སྟེ། ཚ་གང་སྐད་པའི་སློབས་གང་རེག་རུས་
མེད་དུ་བྱེད་དགོས་པའི་སྲིད། སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་གང་རེག་སློབ་གོ་ཞེ་ན། ཚ་
གང་སྐད་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་དང་གང་རེག་རུས་མེད་དུ་བྱས་པ་དུས་མཉམ་པར་
ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་གང་རེག་སློབ་པའི་སྲིད། འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱི་
སློབ་དུ་ཚ་གང་སྐད་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག་གིས། གང་རེག་རིགས་འདྲ་སྲི་མ་བསྐྱེད་པའི་རུས་མེད་དུ་བསྐྱེད་པ་
དེ་ཚ་རེག་གིས་གང་རེག་ལ་གཞོན་པའི་དོན་ཡིན་ཞེས་ཟེར་ན། ཚ་གང་སྐད་དུས་ཀྱི་
གང་རེག་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་གང་རེག་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་གཞོན་པར་ཐལ།
ཁྱོད་ཀྱིས་གང་རེག་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་དེ་རིགས་འདྲ་སྲི་མ་སྐྱེད་པའི་རུས་མེད་དུ་
བསྐྱེད་པའི་སྲིད་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་རིགས་འདྲ་སྲི་མ་སྐྱེད་པའི་རུས་ཅན་དང་རུས་
མེད་གང་དུ་དུ་བསྐྱེད་པ་གང་ཞིག །རུས་ཅན་དུ་མ་བསྐྱེད་པའི་སྲིད། གལ་ཏེ་རུས་

མེད་དུ་མ་བསྐྱེད་ན། གང་རེག་གཉིས་པ་རུས་མེད་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་མ་
གྲུབ་པར་ཐལ། ཚེ་གང་སྤང་དུས་ཀྱི་གང་རེག་དེའང་དེའི་ཉེར་ལེན་མ་ཡིན། དེ་
གཉིས་སྤང་དུས་ཀྱི་ཚེ་གང་དེའང་དེའི་ཉེར་ལེན་མ་ཡིན། དེ་ལས་གཞན་དེའི་ཉེར་
ལེན་མ་གྲུབ་པའི་སྲིད།

གཞན་ཡང་། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་ལུན་དུ་དེ་མ་
ཐག་རྒྱུན་ལས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་རེག་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་རུས་མེད་དུ་
ཚེ་གང་སྤང་དུས་ཀྱི་གང་རེག་གིས་མ་སྐྱེད་པའི་སྲིད། གལ་ཏེ་མི་མཚུངས་ཏེ།
གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་ཤར་བའི་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་ཤེས་པ་ཡིན་པས་
གཟུགས་ཉེར་ལེན་དུ་མི་རིགས་པས་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ཉེན་ལེན་དུ་རིགས་སོ་ཞེ་ན།
འོ་ན་གང་རེག་རུས་མེད་དེ་གང་རེག་ཡིན་པས་ཚེ་གང་ཉེར་ལེན་དུ་མི་རིགས་པས་
ཚེ་གང་སྤང་དུས་ཀྱི་གང་རེག་དེ་དེའི་ཉེར་ལེན་དུ་རིགས་སོ། །གལ་ཏེ་ཚེ་གང་སྤང་
དུས་ཀྱི་ཚེ་གང་ཁོ་ནས་གང་རེག་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་རུས་མེད་དུ་སྐྱེད་དེ། ཚེ་གང་
མི་སྤང་ན་གང་རེག་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་རུས་ཅན་དུ་འབྱུང་བ་ལ། ཚེ་གང་སྤང་པའི་
དབང་གིས་གང་རེག་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་རུས་མེད་དུ་སོང་བའི་སྲིད་ཞེ་ན། འོ་ན་
གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་ལུན་དུ་གཟུགས་
ཁོ་ནས་བསྐྱེད་པར་ཐལ། གཟུགས་དང་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་མ་སྤང་ན་གཟུགས་འཛིན་
དབང་ཤེས་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་ལུན་དུ་མི་སྐྱེ་བ་ལས། དེ་གཉིས་སྤང་པའི་དབང་གིས་
གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་ལུན་དུ་སྐྱེས་པའི་སྲིད། འཁོར་གསུམ།
དེས་ན་ཚེ་གང་སྤང་དུས་ཀྱི་གང་རེག་དེས་གང་རེག་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་

ལུས་མེད་དུ་སྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ན། ཚ་གྲང་མཉམ་དུས་ཀྱི་ཚ་རེག་དེས་
 གྲང་གྲང་རེག་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་ལུས་མེད་དུ་སྐྱེད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཚ་གྲང་
 མཉམ་དུས་ཀྱི་ཚ་རེག་ཚོས་ཅན། གྲང་རེག་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་གཞོན་པ་དང་པན་
 འདོགས་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། གྲང་རེག་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་ལུས་མེད་དུ་
 བྱས་པ་གང་ཞིག་། དེ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་ཚ་གྲང་མཉམ་དུས་ཀྱི་གྲང་རེག་ཚོས་
 ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཚ་གྲང་སྟོབས་མཉམ་གཉིས་གཞོན་བྱ་གཞོན་
 རྱེད་ཡིན་ནམ་མིན། མ་ཡིན་པ་མི་འཐད་དེ། ཚ་གྲང་སྟོབས་མཉམ་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་
 ལ་སྟེ། སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཀ་ལུས་མེད་དུ་བྱས། སྐྱད་ཅིག་གསུམ་པ་ལ་
 གཉིས་ཀ་ལྗོག་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་གཞོན་བྱ་གཞོན་རྱེད་ཡིན་པའང་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་སྟོབས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། རྩལ་སྟེ། གཞོན་པ་མ་ཡིན་
 གཉིས་པོ་དག་། ལུས་པ་མཚུངས་ཕྱིར་གོགས་ཤེད་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་སྟོབས་མཉམ་ཡང་གཞོན་བྱ་གཞོན་རྱེད་ཡིན་ལ། གཞུང་དེའི་
 འོན་ནི་དམ་བཅའ་འགལ་བ་ལུས་མཚུངས་ཡིན་ན། གོགས་ཤེད་ཅམ་ཡིན་པས་
 གཞོན་བྱེད་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་འོན་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཚ་གྲང་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་ལ་
 མཉམ། གཉིས་པ་ལ་ལུས་མེད་དུ་བྱས། སྐྱད་ཅིག་གསུམ་པ་ལ་གྲང་རེག་ལྗོག་པའི་
 ཚོ། ཚ་གྲང་མཉམ་པའི་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་ལ་སྟེ་བར་གསུམ་གྱི་ཚ་ཡོད་དམ་མེད།
 མེད་ན་གྲང་རེག་ལྗོག་དུས་རྒྱུ་མཐོང་གི་མཛོན་སུམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་མི་ལུས་
 པར་འགྱུར་ལ། ཡོད་ན་དེའི་སྐྱད་ཅིག་གསུམ་པ་ལ་གྲང་རེག་ལྗོག་གམ་མི་
 ལྗོག་། ལྗོག་ན་གཞོན་བྱ་ལྗོག་དུས་གོང་དུ་བཤད་པ་དང་འགལ་ལ། མི་ལྗོག་ན་སྐྱད་

ཅིག་གཉིས་པ་ལ་གང་རེག་རྒྱས་མེད་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་སྐད་ཅིག་གསུམ་པ་ལ་གང་རེག་མི་སྡོག་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། ཚ་གང་སྤང་པའི་སྣ་ཕྱི་བར་གསུམ་གྱི་ཚ་གསུམ་གཤང་། སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་སྤང་ཅེས་པའི་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ །ལེམ་པོར་གྱུར་པའི་གཞོན་བྱེད་ཀྱི་དོན་གཞོན་བྱ་དང་སྤང་པའི་དབང་གིས་གཞོན་བྱ་རིགས་འབྲ་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་མེད་དུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤང་སྲུན་ལྟ་བུ་བེམ་པོ་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ཡིན་ན་ཡང་སྤང་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤང་བ་སྐྱེས་པ་ན་སྲུན་པ་འགགས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཞོན་བྱ་དང་སྤང་བ་གཞོན་བྱ་རིགས་འབྲ་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་མེད་དུ་བྱེད་པ་དེ་བེམ་པོར་གྱུར་པའི་གཞོན་བྱེད་ཀྱི་དོན་ཡིན་ཅོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ཚ་གང་སྤང་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཚ་རེག་ཡོད་པའི་གོ་སར་གང་རེག་ཡོད་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་ཚ་གང་སྤང་པ་སྲིད་དེ། ཚ་གང་ཡུལ་འདབ་འབྱུར་དུ་ཡོད་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་སྤང་སྲུན་སྤང་པ་སྲིད་པར་ཐལ། སྤང་སྲུན་ཡུལ་འདབ་འབྱུར་ཡོད་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དམྱེད་ཀྱི་ཚ་རེག་དེས་དགུན་གྱི་གང་རེག་ལ་གཞོན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་སྤང་ན་དགུན་གྱི་གང་རེག་རིགས་འབྲ་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་མེད་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྩབ་པ་ཁས། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྲུགས་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེས་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལ་དངོས་སུ་གཞོན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། སེམས་ཅན་འབད་མེད་དུ་སྐྱོལ་བར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་

སངས་རྒྱས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཚོས་ཅན། རྫོང་གྲིས་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལ་དངོས་སུ་གཞོན་པར་ཐལ། རྫོང་དང་དེ་གཉིས་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་འཛིན་སྐྱངས་འགལ་བ་གང་ཞིག །རྫོང་རྒྱབ་རྟེན་ཚད་མ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷན་སྟེ། དེ་ཡི་གཞོན་བྱེད་ཀྱི། །བདག་མེད་མཚོང་བས་འགལ་བ་ཡིན། །ཞེས་དང་། དེ་དག་གང་ལ་ཚད་མ་ཡོད། །དེ་ནི་གཞན་ལ་གཞོན་བྱེད་འགྲུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྫོན་མེད་དེ། དེ་ནི་རྒྱུད་གཅིག་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག །གཞོན་བྱ་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པའི་རུས་མེད་དུ་སྐྱེད་པ་དེ་བེམ་པོར་གྱུར་པའི་གཞོན་བྱེད་ཀྱི་དོན་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། སྤང་བ་ཚོས་ཅན། ལུན་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྫོང་ལུན་པ་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པའི་རུས་མེད་དུ་སྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རྫོང་སྐྱེས་པ་ན་ལུན་པ་འགལས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་པན་ཚུན་སྤང་འགལ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། འགལ་བའི་རྣམ་གཞག་དབྱུང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། པན་ཚུན་སྤང་འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད། རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཙོད་ཀྱི་སྐྱོ་ནས་མི་མཐུན་པར་གནས་པ། སློབ་དཔོན་སྤྱོད་པ་ན་དེ། ཚོས་མཚོག་གིས། འབྲས་བུ་གཅིག་ལ་ལྟོས་ཏེ་རུས་པ་ཡོད་མེད་གཉིས་པན་ཚུན་སྤང་འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འཛོག་པ་མི་འཐད་དེ། དོན་སྤྱི་དང་རྒྱ་གཉིས་ལྟ་བུ་པན་ཚུན་སྤང་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་ནི་ཕྱོགས་སུ་མའི་དགོངས་པ་མ་ལོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཚོས་མཚོག་གིས། འབྲས་བུ་གཅིག་ལ་ལྟོས་ནས་རུས་པ་ཡོད་མེད་གཉིས་རྟགས་སུ་བཞོན་ནས་བསལ་

བ་མ་དང་བ་རྣམས་པལ་ཚུན་སྤང་འགལ་དུ་སྐྱབ་པ་ཡིན་གྱི། པལ་ཚུན་སྤང་འགལ་ཡིན་
ན་འགལ་རྒྱ་གང་རུང་ཞིག་དངོས་པོ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་ཁས་ལེན་པ་མིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། དབྱེ་ན། རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་དངོས་འགལ་དང་། རྟག་
པ་དང་བྱས་པ་ལྟ་བུ་བརྒྱུད་འགལ་གཉིས་སོ། །དེ་ཡང་སྐྱ་མི་རྟག་པར་ཡོངས་
གཙོད་ལ་གྲབ་ན་སྐྱ་རྟག་པ་རྣམ་བཙན་ལ་ཁྲིགས་ཀྱང་། དེ་ཚམ་གྱིས་རྟག་མི་རྟག་
གཉིས་གཤི་མཐུན་ཁྲིགས་ཀྱང་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་མི་རུས་ཏེ། དཔེར་ན་ལྷ་རྒྱ་ལའི་
ཁ་དོག་སྟོན་པོ་ཡིན་པ་ཡོངས་གཙོད་ལ་གྲབ་པས་སེར་པོ་ཡིན་པ་རྣམ་བཙན་ལ་
ཁྲིགས་ཀྱང་དེ་ཚམ་གྱིས་སྟོ་སེར་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་མི་རུས་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། གཅིག་གི་མཚན་ཉིད་ལྷགས་སར་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
མ་ལྷགས། ཅིག་ཤོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལྷགས་སར་གཅིག་གི་མཚན་ཉིད་མ་ལྷགས་
པ་ནི་པལ་ཚུན་སྤང་འགལ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྟག་པའི་མཚན་ཉིད་ལྷགས་སར་མི་
རྟག་པ་མ་ལྷགས། མི་རྟག་པའི་མཚན་ཉིད་ལྷགས་སར་རྟག་པ་མ་ལྷགས་པས་རྟག་
མི་རྟག་པལ་ཚུན་སྤང་འགལ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །

དེ་ཡང་། དགག་བྱ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཀག་པའི་སྟོན་ས། རྟག་མི་
རྟག་འགལ་བར་ངེས་དགོས་ཏེ། སྤྱི་ལྟེང་དུ་རྟག་པ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མ་
ཁྲིགས་ན་སྐྱ་རྟག་པ་མི་ཁྲིགས་ཤིང་སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། དེས་
ན་འགལ་བ་གཉིས་ཀ་ཡང་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པ་ལས་འགལ་བར་ངེས་དགོས་པ་
ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཚེ་གང་པལ་ཚུན་སྤང་འགལ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་རྣམ་བཙན་
ཡོངས་གཙོད་ཀྱི་སྟོན་ས་མི་མཐུན་པར་གནས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞི་དེ་ཚེ་དེག་

ཡིན་པར་ཡོངས་གཙོ་དུ་ལ་གྱུབ་ན། གང་རེ་ག་ཡིན་པར་རྣམ་བཅད་ལ་ཞེགས་པའི་
 གྱིད། འདོད་ན། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་ཁྲུབ་པར་འོན་པ་དེས་ཁྲུབ་པར་འོན་པའི་ཤར་
 རྩུགས་ཀྱི་གཞིར། གང་རེ་ག་སྟོབས་ཆེན་མེད་པར་སྐྱུབ་པའི་ཐན་ཚུན་སྤང་འགལ་
 ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་རྒྱ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེ་སྐྱུབ་ཀྱི་
 འགལ་རྒྱ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་གང་ཞིག” ། “མེ་སྟོབས་ཆེན་”པོ་
 “དང་གང་རེ་ག་སྟོབས་ཆེན་”པོ་^༥ གཉིས་ཐན་ཚུན་སྤང་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
 འོ་ན་མེ་མེད་དེ་མེ་མེད་མཚན་མོའི་རྒྱ་མཚོ་དུ་མེད་དུ་སྐྱུབ་པའི་ཁྲུབ་བྱེད་མ་
 དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱུབ་ཀྱི་འབྲེལ་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་
 རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་གང་ཞིག །མེ་དེ་དུ་བའི་ཁྲུབ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲུབ་
 བསལ་ཁས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དང་ཐན་ཚུན་སྤང་འགལ་རྟོགས་
 པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ལྷ་བ་བཀའ་བཏགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞིའི་སྟོན་མ་གཏན་ལ་
 ཐབ་པའི་དོན་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱུབ་པའི་ཆེ་རྟགས་དགག་བྱའི་ཆོས་དང་འགལ་བ་དང་།
 རྗེས་དངུག་གིས་སྟོ་འདོགས་ལ་གཞོན་ཚུལ་དང་། ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་བདག་
 མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བདག་འཛིན་གྱི་ས་བོན་ལ་གཞོན་
 ཚུལ་ལ་སོགས་པ་འགལ་བའི་རྣམ་གཞག་རྟོགས་པ་ལ་རག་ལས་པས་འགལ་བ་
 གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་མཁས་པར་བྱའོ། །

༥༩ -།
 ༥༧ བ་
 ༦༠ བ་

གཉིས་པ་གྲངས་དེས་ལ་དྲོགས་པ་གཅད་པ་ནི། གལ་ཏེ་རྟགས་ཡང་དག་ལ་
 འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གསུམ་ཏུ་གྲངས་དེས་པ་མི་འཐད་དེ། རྒྱུ་བ་
 རྟགས་ལ་འབྲས་རང་གི་རྟགས་གཉིས་སུ་འབྲེད་ན། དགག་རྟགས་ལ་ཡང་འབྲེལ་
 རྒྱུ་མ་དམིགས་པ་དང་འགལ་རྒྱུ་དམིགས་པའི་རྟགས་གཉིས་སུ་སྤྱོད་པས་རྟགས་ཡང་
 དག་ལ་བཞིར་གྲངས་དེས་པར་འགྱུར་ལ། འབྲེལ་རྒྱུ་མ་དམིགས་པ་དང་འགལ་རྒྱུ་
 དམིགས་པའི་རྟགས་གཉིས་དགག་རྟགས་ཞེས་གཅིག་ཏུ་སྤྱད་ན། འབྲས་རང་གི་
 རྟགས་གཉིས་པོ་འང་རྒྱུ་བ་རྟགས་ཞེས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ནས་རྟགས་ཡང་དག་
 གཉིས་སུ་གྲངས་དེས་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ལ་ཁ་ཅིག །དགག་
 རྟགས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྡུ་བ་བྱའི་ཚོས་མེད་དགག་ཡིན་ལ། མེད་དགག་ལ་དབྱེ་བ་
 མེད་པས་རྟགས་ཡང་དག་གི་གྲངས་དེས་བྱེད་པའི་ཚེ་དགག་རྟགས་ལ་གཉིས་སུ་
 མ་སྤྱོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། མེད་དགག་གི་དོ་ཕོ་ལ་དབྱེ་བ་མེད་ཏུ་
 རྒྱུ་བ་ཡང་དགག་གཞིའི་སློ་ནས་དབྱེ་བ་བྱར་རུང་བའི་སྤྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག །རྒྱུ་བ་རྟགས་ལ་དེ་བྱུང་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་པ་དང་བདག་གཅིག་
 འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་ཡོད་ལ། དགག་རྟགས་ལ་དེ་བྱུང་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་པ་
 དང་བདག་གཅིག་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ།
 དགག་རྟགས་ལ་ཡང་དེ་བྱུང་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། བདག་གཅིག་འབྲེལ་བ་ལ་
 བརྟེན་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དེ་བྱུང་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་པ་རི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན། ཡོད་
 དེ། མེ་མེད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་མེ་མེད་མཚན་མའི་རྒྱ་མཚོ་ཏུ་མེད་ཏུ་རྒྱུ་བ་པའི་རྟགས་དེ་
 བྱུང་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་རྒྱུ་བ་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བྱུ་བ་པ་མེ་ཏུ་རྒྱ་

འབྲས་སྲུང་ས་ཤེད་ཀྱི་ཚད་མ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་དགོས་པའི་ཕྱིར།

རང་སྲུབ་ས་ལ་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བསྐྱུ་ན་དགག་རྟགས་དང་སྐྱུབ་རྟགས་
གཉིས་སྲུབ་ལྡངས་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞུལ་བྱ་སྐྱོག་སྐྱུར་ལ་དགག་པ་དང་སྐྱུབ་པ་
གཉིས་སྲུང་ས་ལ། དགག་པ་དངོས་སྲུབ་པའི་རྟགས་དེ་དགག་རྟགས་དང་སྐྱུབ་
པ་དངོས་སྲུབ་པའི་རྟགས་དེ་སྐྱུབ་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱུབ་རྟགས་ལ་རང་གི་
བསྐྱུབ་བྱའི་ཚོས་ལ་དེ་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བ་དང་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བ་གཉིས་ཡོད་
པས་རྟགས་ཡང་དག་ལ་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་
པ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་རྟགས་ཡང་དག་གི་གྲངས་ངེས་ཤེད་པའི་ཚེ་སྐྱུབ་རྟགས་ལ་འབྲས་རང་
གི་རྟགས་གཉིས་སྲུབ་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྟགས་
ཡང་དག་ཡིན་ན་རང་གི་བསྐྱུབ་བྱའི་ཚོས་ལ་དེ་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བ་དང་བདག་གཅིག་
ཏུ་འབྲེལ་བ་གང་རུང་གི་སྐྱོ་ནས་རང་གི་བསྐྱུབ་བྱའི་ཚོས་ལ་མི་བསྐྱུབ་ཞིག་དགོས་
པར་རྟོགས་པའི་ཚེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་ལ་འང་དགོས་པ་ཡོད་དེ།
ལྷན་འདུའི་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་རྟགས་རྣམས་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་
རྟོགས་པའི་ཚེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བསྐྱུབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་སྐྱོ་ནས་དེ་བྱེ་ན།

སྐྱུབ་རྟགས་ཡང་དག་དང་། དགག་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས། མཚན་ཉིད་
རིམ་པ་བཞིན། དེ་སྐྱུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གང་ཞིག །དེ་སྐྱུབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱུབ་བྱའི་
ཚོས་ཡིན་ན་སྐྱུབ་པ་ཡིན་པ་དང་། གང་ཞིག །དེ་སྐྱུབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱུབ་བྱའི་ཚོས་

ཡིན་ན་དགག་པ་ཡིན་ལ། དབྱེ་བ་ནི་སྤར་བ་ཤད་ཟེན་ཏོ། །

གསུམ་པ་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་སྐོ་ནས་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས།

“མངས་ཀྱི”⁶⁷སྐོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་། བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་
ཅིག །རྟགས་ཡང་དག་ལ་དངོས་པོ་སྐོ་བས་ལྷགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིད་ཆེས་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་གྲགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གསུམ་དུ་བྱེ་བ་འདི་ཚུལ་གསུམ་ངེས་
བྱེད་ཀྱི་ཚད་མའི་སྐོ་ནས་དབྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་དངོས་པོ་སྐོ་བས་ལྷགས་ཀྱི་
ཚད་མས་གྲུབ་པའི་རྟགས་དེ་དངོས་པོ་སྐོ་བས་ལྷགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། ཚུལ་
གསུམ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་རྟགས་དེ་ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
དང་། ཚུལ་གསུམ་གྲགས་པའི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་རྟགས་དེ་གྲགས་པའི་རྟགས་ཡང་
དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རྟགས་ཡང་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚུལ་
གསུམ་མཐར་དངོས་པོ་སྐོ་བས་ལྷགས་ཀྱི་ཚད་མས་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དོ། །

རང་ལྷགས་ལ། རྟགས་གསུམ་པོ་འདི་བསྐྱབ་བྱའི་སྐོ་ནས་དབྱེ་བ་ཡིན་ཏེ།
དངོས་པོ་སྐོ་བས་ལྷགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་དང་། ཡིད་ཆེས་པའི་རྗེས་དཔག་དང་།
གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གསུམ་པོ་འདི་ལྷལ་གྱི་སྐོ་ནས་”བྱེ”⁶⁹བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
རྟགས་དུའང་། དེས་ན་གཞོན་ཕྱིར་རྗེས་དཔག་ལས། །ཁས་སྤངས་ཕྱི་རོལ་གྱི་མིན་
ཡང་། །ལྷལ་གྱི་བྱེད་པར་བསྟན་པ་ཡི། །ཕྱིར་ན་ཐ་དད་བྱས་བ་ཡིན། །ཞེས་དང་།
དེས་ན་ལྷལ་གྱི་བྱེད་པར་ནི། །བསྟན་ཕྱིར་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལས། །ཕྱི་རོལ་

67 མང་གི་
68 བྱེ་

གྲུང་པ་མ་ཡིན་ཡང་། །ཐ་དད་བྱས་ཡིན་སྲ་མ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་
མཚན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྩོམ་གསུམ་གང་ཞིག །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་དངོས་པོའི་
སྟོབས་ཀྱིས་བྱུབ་པ། དེ་ཡང་སྲར་བཤད་པའི་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་
རྣམས་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ། དགག་བཞག་སྲང་
གསུམ་སོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཡིད་ཆེས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་
འདོད་པ་དགག། ཚད་མར་འདོད་ཀྱང་སྤྱོད་གས་གཞན་དུ་འདོད་པ་དགག། བདེན་བཞི་
ཤིན་ཏུ་སྟོག་གྲུང་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷང་དེ་
རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐྱད་དུའང་།
རང་འབྲེལ་ལས། རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡང་ཉེས་པ་མེད་པ་མིན་ཏེ། སྐྱ་རྣམས་དོན་དག་
ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ་ཞེ་ན། འོ་ན་མངོན་མཚོ་སྐྱབ་བྱེད་
ཀྱི་ཐབས་མེད་པར་ཐལ། ད་ལྟ་ཚུལ་གྲིམས་བསྐྱངས་པ་ལས་མ་འོངས་པ་ན་མཚོ་
རིས་སུ་སྐྱེ་བ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེས་
ལེགས་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐྱད་དུའང་། གཙོ་པོའི་དོན་ལ་མི་
བསྐྱའི་ཕྱིར། གཞན་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །གསུང་རབ་
ལས་བསྟན་པའི་རྗེས་སུ་རྟོགས་ལྡན་འབྲང་བ་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཤིན་ཏུ་སྟོག་
གྲུང་སྟོན་པའི་གསུངས་རབ་ཀྱི་དོན་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ལྷབ་
སྟེ། ཚད་མས་མ་གྲུབ་དོན་ཅན་གྱི། །ལྷབ་མཐའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ངམ་ཅི། །ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར། སིན་ཏུ་རྫོག་གྲུང་རྟོགས་པའི་ཐབས་མེད་པར་ཐལ། སིན་ཏུ་
རྫོག་གྲུང་ལུང་རིགས་གང་གིས་ཀྱང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་མི་
ཅུས་ཏེ། གཞལ་བུའི་གནས་དང་པོ་གཉིས་རྟོགས་པའི་ཐབས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གྲུབ་
སྟེ། འདི་ནི་ཁས་ལེན་ཐབས་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ལས་འབྲས་སིན་ཏུ་སྐྱ་བ་སྟོན་པའི་གསུངས་རབ་ལ་ཐོས་བསམ་བྱས་པས་
ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་བ་ཐོབ་པ་མེད་པར་ཐལ། ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་དེ་ཚད་མ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། སློན་པས་ལོངས་སྟོན་ཁྲིམས་ཀྱིས་བདེ། །ཞེས་པའི་ལུང་རང་གི་བསྟན་
བུའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱུ་བ་མིན་པར་ཐལ། ཉགས་འབྲ། འདོད་མི་ཅུས་ཏེ། དེ་དབྱེད་བ་
གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག །ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་དེ་ཚད་མ་ཡིན་ལ་དེའི་རྟེན་
གཏན་ཚིགས་ནི། དཀར་ཚོས་ཚོས་ཅན། སྤྱད་བ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་སྟེ། སྤྱད་བ་
ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ལུང་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
བ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སེས་བྱ་ཚོས་ཅན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ལུང་ཡིན་ན་སྐྱ་ཇི་བཞིན་
པས་ཁྲུབ་པར་ཐལ། སྤྱད་བ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ལུང་ལས་
གསུངས་ན་སྤྱད་བ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བས་ཁྲུབ་པའི་ཕྱིར། འོན་ཏེ། སྤྱད་བ་ལས།
བདེ་བ་འབྱུང་སྟེ། སྤྱད་བ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ལུང་རྣམ་
དག་ལས་དོན་མཐུན་ཏུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འགོད་དོ་ཞེ་ན། སྤྱད་བ་ལས་བདེ་
བ་འབྱུང་བར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ལུང་རྣམ་དག་ལས་དོན་མཐུན་ཏུ་གསུངས་པ་
ཚོས་ཅན། དཀར་ཚོས་སྤྱད་བ་ལ་བདེ་བ་འབྱུང་བར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་མ་

ཡིན་པར་ཐལ། དཀར་ཚོས་དེ་ཚོང་ཡིན་པར་ངེས་ནས་དཀར་ཚོས་སྲོད་པ་ལས་
"བདེ་བ"^༩ འབྲུང་མི་འབྲུང་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་གང་ཟག་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དཀར་
ཚོས་དེ་ཚོང་ཡིན་པར་ངེས་ན་དཀར་ཚོས་དེ་སྲུང་པ་ལས་བདེ་བ་འབྲུང་བར་ངེས་
དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སྲུང་པ་ལས་བདེ་བ་འབྲུང་བར་གསུངས་པ་དེ་དཀར་ཚོས་
སྲུང་པ་ལས་བདེ་བ་འབྲུང་བར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དཀར་
ཚོས་སྲུང་པ་ལས་བདེ་བ་འབྲུང་མི་འབྲུང་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་གང་ཟག་མ་
གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དཀར་ཚོས་སྲུང་པ་ལས་བདེ་བ་འབྲུང་བར་ངེས་
དགོས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། སྲུང་པ་ལས་བདེ་བ་འབྲུང་བ་དེ་དཀར་ཚོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ། ལུང་རྣམ་དག་ཡིན་ན་དབྱེད་པ་གསུམ་གྱི་དག་མ་དག་མ་བརྟགས་
པར་ཡང་རྟོགས་ལྡན་གྱིས་ཁས་སྐྱོང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། འོ་ན་རྟོགས་ལྡན་
གྱིས་ལུང་དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་མ་དག་བརྟགས་ནས་ལུང་ཁས་སྐྱོང་བར་
རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཉེ། དེ་ལྟར་ལུལ་གཉིས་རྣམ་དག་
ནས། །དེ་ནི་བསྟན་བཅོས་ཡོངས་འཛིན་པར། །འདོད་པའི་རུས་ཡིན་ཞེས་དང་།
རྣམ་ངེས་ལས། ཁས་སྐྱོངས་ནས་བརྟག་པ་འཇུག་པ་ནི་མིན་གྱི་འོན་ཀྱང་བརྟགས་
ནས་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ལོན་ཏུ་སློབ་གྲུང་ཡིན་ཉེ། ལུན་

༦ ཉ བདེ་མི་

འབྲུང་བ་དེན་པ་ལས་སྤྱད་བསྐྱུ་བ་དེན་པ་འབྲུང་བ་ལིན་ཏུ་སློབ་གྲུར་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཉེ། སྤྱིན་པ་བཏང་བ་ལས་ལོངས་སྤོང་འབྲུང་བ་དང། སློབ་གཙོད་པ་ལས་སྤྱད་
བསྐྱུ་འབྲུང་བ་ལིན་ཏུ་སློབ་གྲུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་མི་མི་འཐད་དེ། རང་
འབྲེལ་ལས། ལུང་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ལུལ་དུ་འདོད་པ་དག་ལ་
དེ་བཞིན་དུ་འགྱུར་ཉེ། དཔེར་ན་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དག་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་
འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་ལུལ་
དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག །ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པ་
གསུམ་དུ་བྲས་ནས་དཔེར་བཞིན་རིམ་བཞིན། བཀའ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་
ཚོས་ཅན། རང་རྒྱ་མཁའ་བ་ནམ་དག་སྟོན་དུ་སོང་སྟེ། རྗོད་པ་ནམ་དག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་དང། དེ་ཚོས་ཅན། རང་གི་བསྟན་བུའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱུ་བ་ཡིན་ཉེ། དཔྲད་
པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང། རྗོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
ཚོས་ཅན། སྤྱི་བ་པ་སྤངས་པ་ཡིན་ཉེ། དེའི་རྒྱ་བདག་འཛིན་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
པ་ལྟ་བུའོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རྟགས་གསུམ་པོ་དེའི་བསྐྱུ་བ་བྱ་དངོས་པོ་
སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང། མཚན་གཞིའི་དབྱེ་
བའོ། །དང་པོ་ནི། ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་སྐྱུ་བ་ཀྱི་ཚུལ་
གསུམ་གང་ཞིག །དེ་སྐྱུ་བ་ཀྱི་བསྐྱུ་བ་བྱ་ལིན་ཏུ་སློབ་གྲུར་ཡིན་པ། གཉིས་པ་ནི། ཡིད་
ཆེས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་ལས། ཡིད་ཆེས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་

རྟགས་ཡང་དག་ལ། རྟགས་དགོང་པ་དང་། ཚུལ་བསྐྱབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གང་
དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་ན། རང་གི་བསྟན་བུའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱབ་པས་
ཐུབ། དཔེར་ན་བདེན་བཞི་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་བཞིན། སྤྱིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་ཁྲིམས་
གྱིས་བདེ་ཞེས་པའི་ལུང་འདི་ཡང་དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་ལོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྟོགས་ཚོས་བསྐྱབ་པ་དང་། ཐུབ་པ་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་
ནི། སྤྱིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་ཁྲིམས་གྱིས་བདེ་ཞེས་པའི་ལུང་ཚོས་ཅན། དབྱེད་པ་
གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་ཏེ། དབྱེད་པ་རིན་ཆེན་སྲེང་བའི་རང་གཞུང་གང་
ཞིག །དབྱེད་པ་རིན་ཆེན་སྲེང་བ་དེ་དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལས་
མཐོང་བ་མངོན་འགྱུར་བསྟན་པ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གཞོད་པ་མེད་པར་མངོན་
སུམ་ཚད་མས་གྲུབ། མཐོང་བ་སྐྱོག་གྱུར་བསྟན་པ་ལ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཀླགས་གྱི་
རྗེས་དཔག་ཚད་མས་གཞོད་པ་མེད་པར་དེས་གྲུབ། མ་མཐོང་བ་ཤིན་ཏུ་སྐྱོག་གྱུར་
བསྟན་པ་ལ། ཁས་སྐྱོངས་སྤྱི་ཕྱི་འགལ་བ་དང་རང་ཚིག་དངོས་ཀླགས་འགལ་བས་
གཞོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ཐུབ་པ་བསྐྱབ་པ་ནི། དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་
དག་པའི་ལུང་ཡིན་ན་རང་གི་བསྟན་བུའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱབ་པས་ཐུབ་སྟེ། རང་གི་བསྟན་
བུའི་དོན་ལ་བསྐྱབ་ན་དབྱེད་པ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གིས་མ་དག་དགོས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཡིད་ཆེས་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ནི། སྤྱིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་ཁྲིམས་གྱིས་
བདེ་ཞེས་པའི་ལུང་ཚོས་ཅན། རང་གི་བརྗོད་བྱ་རྟོགས་པའི་སྐོ་སྟོན་རུ་སོང་སྟེ། དབྱེད་
པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡིད་ཆེས་པའི་མ་
དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ནི། དེ་ཚོས་ཅན། རང་གི་བསྟན་བུའི་དོན་ལ་བསྐྱབ་

མ་ཡིན་ཏེ། དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གསུམ་པ་ཚོད་པ་སྤང་བ་ནི། དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཚོས་ཅན།
སྦྱོན་བས་ལོངས་སྦྱོང་གིས་ཀྱིས་བདེ་ཞེས་པའི་ལུང་རང་གི་བསྟན་བུའི་དོན་ལ་མི་
བསྐྱུ་བར་སྐྱབ་པའི་དངོས་ལོ་སྦོལ་ས་ལྷགས་ཀྱི་ཉལ་ལང་དག་ཡིན་པར་ཐལ།
ཁྱོད་ཀྱི་ཉལ་ལང་གྱིས་དེ་ལྟར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་དངོས་ལོ་སྦོལ་ས་ལྷགས་ཀྱི་ཚད་
མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྦྱོན་མེད་དེ། ཚུལ་གསུམ་དངོས་ལོ་སྦོལ་ས་ལྷགས་ཀྱི་
ཚད་མས་གྲུབ་ཀྱང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱུ་བ་བྱ་བའི་དུ་སྒོལ་གྲུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
དོ། །གལ་ཏེ་སྦྱོན་སོགས་དཀར་ཚོས་སྐྱད་པ་ལས་མ་འོངས་པ་ན་བདེ་བ་མི་འབྱུང་
བ་དེ་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་གིས་བསལ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྦྱོན་སོགས་དཀར་
ཚོས་སྐྱད་པ་ལས་མ་འོངས་པ་ན་བདེ་བ་འབྱུང་བ་དེ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ཉལ་ལང་དག་
གི་བསྐྱུ་བ་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལ་མ་འོངས་པ་ན་ཚོས། །བདེ་
བ་མི་འབྱུ་བ་ཅེས་བྱ་ཡིན། །ཞེས་སྦྱོན་སོགས་དཀར་ཚོས་སྐྱད་པ་ལས་མ་འོངས་པ་
ན་བདེ་བ་མི་འབྱུང་བ་དེ་ཡིད་ཆེས་བསལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ།
ཡིད་ཆེས་བསལ་བ་ལ་ཁས་ལྷངས་སྔ་ཕྱི་འགལ་བའི་དོན་དང་མི་འགལ་བའི་དོན་
གཉིས་ལས་ཕྱི་མ་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་གིས་བསལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །

ཡང་དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉལ་ལང་དག་
ཡིན་ན། རང་འབྲེལ་ལས། རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡང་ཉེས་པ་མེད་པ་མིན་ཏེ། ཞེས་
སོགས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། ལུང་ཅམ་རང་གི་བརྗོད་བུའི་
དོན་དང་འབྲེལ་མེད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་རང་

གི་བསྟན་པའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱབ་བ་དང་ཡག་ལ་མེད་ཏུ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྲིད་རྟོ། །

ཡང་དབྱུང་བ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཚོས་ཅན། སྲིན་པས་ལོངས་སྤོང་
ཁྲིམས་གྱིས་བདེ་ཞེས་པའི་ལུང་རང་གི་བསྟན་པའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱབ་བར་སྐྱབ་པའི་
ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པུ་ཤིན་ཏུ་སྐོག་
གྲུང་མ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་ལུང་རང་གི་བསྟན་པའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱབ་བར་
གྲུབ་པས། སྲིན་པ་བཏང་བ་ལས་ལོངས་སྤོང་ལྷུང་བར་ཚད་མས་གྲུབ་མི་དགོས་
པའི་སྲིད། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། ས་མ་བསད་པ་ལས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ཐོབ་པར་
ཐལ། ས་དང་མ་ནི་བསད་པུ་ཞིང་། །ཞེས་པའི་ལུང་རང་གི་བསྟན་པའི་དོན་ལ་མི་
བསྐྱབ་པའི་སྲིད་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། སྲིན་པ་བཏང་བ་ལས་ལོངས་སྤོང་ལྷུང་བ་དེ།
སྲིན་པས་ལོངས་སྤོང་ཁྲིམས་གྱིས་བདེ། །ཞེས་པའི་བརྗོད་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། ས་
མ་བསད་པ་ལས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་དེ། ས་དང་མ་ནི་བསད་པུ་ཞིང་། །ཞེས་
པའི་ལུང་གི་དོན་ལ་མི་བསྐྱབ་པའི་སྲིད་རྟོ། །

གསུམ་པ་གྲགས་རྟགས་ལ་གཉིས། གཞན་ལུགས་དགག་ །རང་ལུགས་
བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། །ཁ་ཅིག་ །གྲགས་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གྲགས་པའི་སྟོབས་གྱིས་གྲུབ་པ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རྟགས་
ཡང་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་མཐར་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་གྱིས་གྲུབ་
དགོས་པའི་སྲིད་ཏེ། རྟགས་ཡང་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་མཐར་མངོན་སུམ་
གྱིས་གྲུབ་དགོས་པའི་སྲིད། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་གྲགས་རྟགས་ཡང་དག་གི་ཚུལ་
གསུམ་གྲགས་པ་ཅམ་གྱིས་གྲུབ་དགོས་ན་ཚུལ་གསུམ་པོ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དེ་ཀྱི་རྟགས་

ཀྱང་གྲགས་པས་གྲུབ་དགོས་པས་སྤྱད་མེད་ཏུ་འགྱུར་རོ། །ཁ་ཅིག །གྲགས་ཉལ་གས་
ཡང་དག་ལ་འདོད་རྒྱལ་གྱི་གྲགས་ཉལ་དང་། ལྷ་མཚན་ཅན་གྱི་གྲགས་ཉལ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རི་པོང་ཅན་ཚོས་ཅན། ལྷ་བ་ཞེས་པའི་སྐྱེས་བཞེད་ཏུ་རྒྱུང་
སྟེ། ཉེན་ལུལ་ན་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ད་ཉིག་ཚོས་ཅན། སྤོང་སྐྱེས་བཞེད་ཏུ་རྒྱུང་སྟེ། ཡལ་ག་ལོ་
འདབ་དང་ལྡན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་སུ་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི།
བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ལ་འདོད་རྒྱལ་གྱི་གྲགས་བ་དང་། ལྷ་མཚན་ཅན་གྱི་གྲགས་བ་
གཉིས་ཡོད་པའི་སྤྱིར་རོ། །གཉིས་པོ་ཡང་། དེས་ནི་རྒྱ་མཚན་ཅན་སྐྱ་ཡི། །དོན་དམ་
སྐྱ་རྣམས་ཀྱི་ནི་དོན། །དོན་དམ་བ་ཉིད་འགོག་བ་ལ། །གཞོན་བ་མེད་བར་བསྟན་བ་
ཡིན། །ཞེས་པས་བསྟན་བ་ཡིན་ལ། འདོད་རྒྱལ་བའི་གྲགས་བ་ནི་དོན་རྣམས་ཅད་
ལ་འཇུག་ཏུ་རྒྱུང་སྟེ། འདོད་པས་འཇུག་ཅིང་འདོད་བ་དོན་རྣམས་ཅད་ལ་འཇུག་ཏུ་
རྒྱུང་བའི་སྤྱིར། ལྷ་མཚན་ཅན་གྱི་གྲགས་བ་ནི། ལྷ་མཚན་ཡོད་པར་འཇུག་གི་རྒྱ་
མཚན་མེད་པར་མི་འཇུག་སྟེ། དཔེར་ན། སྤོང་ཞེས་པའི་སྐྱ་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་
ལྡན་བ་ལ་བད་སྐྱར་རྗེས་སུ་སྤོང་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་གི་གཞན་ལ་འཇུག་ཏུ་མི་རྒྱུང་བ་
བཞིན་ལོ། །ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། བྱས་དང་མ་བྱས་བ་རྣམས་སུ། །སྐྱ་ཚོགས་
རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱུང་། །ཞེས་པའི་རིགས་པས་གཞོན་པའི་སྤྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག །ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་བ་དེ་ད་ཉིག་སྤོང་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་
གྲགས་ཉལ་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་བ་གང་ཞིག །ད་
ཉིག་སྤོང་མ་ཡིན་བ་ལ་གྲགས་པས་གཞོན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་བཞིན་ད་ཉིག་སྤོང་མིན་

ཞེས། །རྫོད་པ་ལ་ཡང་གཞོན་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ད་རྟིག་ཤིང་
མ་ཡིན་པ་ལ་གྲགས་པས་གཞོན་ན། སྐྱ་མཉམ་བུ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡང་གྲགས་པས་
གཞོན་པར་འགྱུར་ལ། “དེ” ཉམ་ན་མངོན་སུམ་དང་གྲགས་པའི་གཞོན་ལུལ་ཐ་དང་
དུ་བསྟན་པ་དང་འགལ་ལོ། །དེ་བཞིན་ད་རྟིག་ཤིང་མིན་ཞེས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་
ནི། ད་རྟིག་ཤིང་སྐྱས་བརྗོད་རུང་མ་ཡིན་པ་ལ་གྲགས་པས་གཞོན་པའི་དོན་ནོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྟོག་ལུལ་ན་ཡོད་པ་དེ་རི་བོང་ཅན་ལྷ་བའི་སྐྱས་བརྗོད་རུང་དུ་
སྐྱབ་པའི་རྟོགས་ཡང་དག་ཡིན་ཀྱང་། རང་བཞིན་གྱི་རྟོགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཉེ། དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བུའི་ཚོས་དེ་དངོས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་
ན་རྟོག་ལུལ་ན་ཡོད་པ་ཚོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་རྟོགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་རྟོགས་ཡང་དག་ཀྱང་མ་ཡིན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་
རྟོགས་ཡང་དག་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་རྟོགས་ཡང་
དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟོགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བུའི་ཚོས་ཡིན་ན་དགག་པ་ཡིན་དགོས་པར་
ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ལྷ་བའི་སྐྱས་བརྗོད་རུང་ཚོས་ཅན། དགག་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བུའི་ཚོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དགག་བུ་དངོས་སུ་
བཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་བུ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དགག་བུ་གང་དངོས་
སུ་བཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བུ་བ་ཡིན། ལྷ་བའི་སྐྱས་བརྗོད་མི་རུང་དངོས་
སུ་བཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་བུམ་པ་དེ་ཡང་བུམ་པ་མ་

ཡིན་པ་དངོས་སུ་བཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱ་བའི་སྐྱུས་
བརྗོད་རྒྱུ་དེ་རྒྱ་བའི་སྐྱུས་བརྗོད་མི་རྒྱུད་དངོས་སུ་བཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་བྱ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལུམ་པ་ཚོས་ཅན། དགག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དགག་བྱ་
དངོས་སུ་བཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱོད་དངོས་སུ་
འཇམ་པའི་རྟོག་པ་དེ་དགག་རྟོག་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འོན་ཏེ་རྒྱ་བའི་སྐྱུས་བརྗོད་
རྒྱུ་ཚོས་ཅན། དགག་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐྱབ་པ་ཚོས་
ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་
གཞིའོ། །དང་པོ་ནི་གྲགས་ཉགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་
གང་ཞིག །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་བ་དཔེ་དབང་གིས་བཞག་པ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཉགས་དགོད། ཚུལ་བསྐྱབ། བསྐྱབ་བྱ་བ་དཔེ་དབང་
གིས་བཞག་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། རྟོག་ལུམ་ན་ཡོད་ན་རྒྱ་བའི་སྐྱུས་བརྗོད་རྒྱུ་
ཡིན་པས་ཁྲུ། དཔེར་ན། ག་སྲུང་དང་དུལ་ཚུ་བཞིན་རི་བོང་ཅན་འདི་ཡང་རྟོག་
ལུམ་ན་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་ཉགས་ལོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྟོགས་ཚོས་བསྐྱབ་པ་དང་། ཁྲུ་བ་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་
ནི། རི་བོང་ཅན་རྟོག་ལུམ་ན་ཡོད་པ་དེ་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་སྟེ། རི་བོང་
ཅན་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཉམས་སུ་སྐྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། དེས་རི་བོང་ཅན་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ་རི་བོང་ཅན་འཛིན་གྱེད་དུ་དངོས་སུ་གཞུགས་
སྟོབས་གྱིས། རི་བོང་ཅན་དེ་རྟོག་པ་དེའི་གཟུང་བྱར་ལུགས་ལ་གཞུགས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དུལ་ལ་འདོད་པའི་དབང་གིས་འཇུག་ན་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་
འཇུག་ཏུང་ཡིན་པས་ཁྲུབ། དཔེར་ན་རྣམ་རྟོག་རང་དགའ་བ་བཞིན། རླ་བ་ཞེས་པའི་
རླ་འདི་ཡང་དུལ་ལ་འདོད་པའི་དབང་གིས་འཇུག་པ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་པའི་རྟོགས་ལ་
བརྟེན་ནས་རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་ན་རླ་བའི་རླ་ས་བརྗོད་ཏུང་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པ་འགྲུབ་ལ།
དེའི་རྒྱལ་གསུམ་ཡང་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ལོ། །

གསུམ་པ་ནི། གྲགས་རྟོགས་ཡང་དག་དང་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་གྱིས་
རྟོགས་ཡང་དག་གི་རྒྱལ་གསུམ་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་གྱིས་གྲུབ་པར་མཚུངས་ན་
དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྲུབ་པར་ཅི་ཞེ་ན། བསྐྱབ་བྱ་དངོས་པོའི་སྟོབས་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྟོགས་
ནི་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རྟོགས་དང་། བསྐྱབ་བྱ་བཟའི་དབང་གིས་བཞག་པའི་རྟོགས་ནི་
གྲགས་པའི་རྟོགས་ཡིན་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་ཚོས་མཚོག་གིས། གྲགས་པའི་དུལ་ནི་
བརྟེན་ལས་བྱུང་བའི་དོན་ཡིན་ལ། རྗེས་སུ་དབག་པའི་དུལ་ནི་དངོས་པོ་ཡིན་ལོ་ཞེས་
བྱ་བ་ནི་དུལ་གྱི་དབྱེ་བའོ། །ཞེས་དང་། རྗེས་སུ་དབག་པ་ནི་དངོས་པོ་ལ་འཇུག་
པའི་ཕྱིར་དང་། གྲགས་པའི་རྟོགས་ནི་སྟོབ་བྱགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་དོན་ལ་འཇུག་
པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་ལ་མི་འཇུག་པ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ལོ། །

དེས་ན་གཞི་གྲུབ་པ་ལ། དངོས་པོར་ཡོད་པ་དང་། རྟོག་པས་བྱགས་པ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རླ་མི་རྟོག་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་ལ་དངོས་པོའི་སྟོབས་
གྱིས་གྲུབ་པ་དང་། བཟའི་དབང་གིས་བཞག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རླ་མི་
རྟོག་གི་ཐ་དད་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་རྟོག་པས་བྱགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་སྟོབ་པ་ཐ་དད་ཏུ་
སྤང་ཞིང་། དུལ་རང་དངོས་ནས་ཐ་དད་ཏུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་མ་གྲུབ་ན། དེ་

གཉིས་རྗེས་ཐ་དད་ཏུ་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་གཉིས་འབྲེལ་མེད་ཐ་དད་ཡིན་པར་
ཐལ། རྗེས་ཐ་དད་གང་ཞིག །དེ་བླུང་ཏུ་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། འོན་ཏེ་བྱས་མི་རྟག་གི་
ཐ་དད་ཚོས་ཅན། མ་གྲུབ་པར་ཐལ། རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་
ན་ཐག་པ་ལ་སྐྱུལ་ཏུ་བཏགས་པ་བཞིན་ལོ་ཞེ་ན། མ་གྲུབ་སྟེ། རྟོག་པས་བཏགས་པ་
ཡིན་ཡང་གཞི་གྲུབ་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་ལོ། །

གལ་ཏེ་རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། བྱས་མི་རྟག་ཚོས་ཅན། ཐ་དད་ཏུ་མ་གྲུབ་པར་
ཐལ། གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྗེས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོན་རྗེས་གཅིག་
དང་གཅིག་ལ་འབྲེལ་བ་གྲུབ་བམ་མ་གྲུབ། མ་གྲུབ་ན། རྗེས་གཅིག་དེ་བྱས་མི་རྟག་
གཅིག་ཏུ་སྐྱུབ་བྱེད་མིན་པར་འགྱུར་ལ། གྲུབ་ན་བྱས་མི་རྟག་གྲང་ཐ་དད་ཏུ་གྲུབ་
པར་མཚུངས་པས། བྱས་མི་རྟག་ཐ་དད་ཡིན་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་མེད་པར་གྲུབ་ལོ། །

གཉིས་པ་བརྟེན་དབང་གིས་བཞག་པ་ནི། རི་ཤོང་ཅན་རྣམས་འདི་སྐྱུས་བརྗོད་
རུང་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་འདོད་པ་ཅམ་གྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་དངོས་པོའི་སྣོབས་གྱིས་
མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རི་ཤོང་ཅན་དངོས་དབང་གིས་རྣམས་འདི་སྐྱུས་བརྗོད་རུང་ཏུ་
མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་གང་གིས་གྲང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། “སྐྱུ” རོན་ལ་
དབང་འཇུག་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་སྐྱུབ་པའི་རྟགས་ཡང་
དག་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡོད་པ་དེ་རི་ཤོང་ཅན་དངོས་དབང་གིས་རྣམས་འདི་སྐྱུས་བརྗོད་
རུང་ཏུ་སྐྱུབ་པའི་མཐུན་སྟོབས་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་བའི་ཕུན་ཚོང་མ་ཡིན་པའི་གཏན་
ཚིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐྱུང་ཏུ་འདྲ་། ཡང་ན་འཇིག་རྟེན་བརྗོད་པ་ལ། །རྗེས་

དབག་མེད་པར་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་དང་། །ཞི་བ་འཚོས། །རྒྱ་བ་ཉིད་རྒྱུ་བ་
གཏུན་ཚིགས་ལ། །རྒྱན་མོང་མེན་པ་ཉིད་འགྲུང་ཏེ། །གྲགས་པ་ལས་ནི་ཐ་དང་
པའི། །དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ལ་བརྟེན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

བཞི་བ་རྟགས་ཡང་དག་ལ་རྒྱུ་བ་རྩེ་བའི་ཕྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས།

དོན་རྒྱུ་བའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། ཐ་སྐྱད་རྒྱུ་བའི་རྟགས་ཡང་དག་གོ། །དང་
པོའི་མཚན་ཉིད། དེ་རྒྱུ་བའི་རྩེ་བ་གསུམ་གང་ཞིག །རང་ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་དུ་སོང་
བའི་གང་ཟག་གི་ཚད་མས་དེ་རྒྱུ་བའི་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ། དེ་རྒྱུ་བའི་
བརྒྱུ་བ་བྱའི་ཚོས་གྱི་དོན་གྲུབ་མ་ཟེན་པ། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། གང་ཞིག །རང་
ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ཚད་མས་དེ་རྒྱུ་བའི་ཤེས་འདོད་ཚོས་
ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་བརྒྱུ་བ་བྱའི་ཚོས་གྱི་ཐ་སྐྱད་གྲུབ་མ་ཟེན་པ། དེ་གཉིས་ཀའི་དབེར་
བརྗོད་ལོ། མེ་མེད་མཚན་པོའི་རྒྱ་མཚོ་ན་ཚོས་ཅན། དུ་བ་མེད་དེ། མེ་མེད་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་རྒྱུ་བའི་ཐ་སྐྱད་འབའ་ཞིག་རྒྱུ་བའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་
ཉིད། གང་ཞིག །རང་ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ཚད་མས་དེ་རྒྱུ་བའི་
གྱི་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་དེ་རྒྱུ་བའི་བརྒྱུ་བ་བྱའི་ཚོས་གྱི་དོན་གྲུབ་ཟེན་པ།
དབེར་ན་བུམ་པ་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་ན་ཚོས་ཅན། བུམ་པ་མེད་དེ།
བུམ་པ་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

དེ་ལྟར་ན་རྒྱ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གཉིས་ནི་དོན་རྒྱུ་བའི་
རྟགས་དང་ཐ་སྐྱད་རྒྱུ་བའི་རྟགས་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་
རྟགས་ནི་ཐ་སྐྱད་འབའ་ཞིག་རྒྱུ་བའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྒྱ་

དང་འབྲེལ་བར་བྱེད་པ་མ་དམིགས་པ་ནི་གཉིས་ཀའི་ཡང་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ཅོེ་ཞེས་
 དང་། དེའི་འགྲེལ་བཤད་དུ་བྲུག་གྲོལ་། གཉིས་ཀའི་ཡང་ཞེས་བྲུ་བ་ནི་དགག་པ་དང་
 དགག་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ལོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དགག་པའི་ཡང་ཞེས་པའི་འགྲེལ་
 བཤད་དུ་བྲུག་གྲོལ་། ཡང་ཞེས་བྲུ་བ་ནི་དགག་པའི་ཐ་སྙད་སྐྱབ་པའི་ཡང་རོ་ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐུ་འབྲེལ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གཉིས་དོན་སྐྱབ་དང་ཐ་
 སྙད་སྐྱབ་གཉིས་ཀ་ཡིན་གྱི། དེ་གཉིས་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
 མ་ཡིན་ཏེ། ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ན། དུ་བ་མེད་དེ། མེ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བ་ལྟ་
 བུའི་རྟགས་བཞོད་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་རྣམ་དེས་ལས། འབྲས་
 བུ་དང་འབྲེལ་བྲུ་བལྟར་མི་རུང་བ་ལ་ནི་ཐུ་དང་འབྲེལ་བར་བྱེད་པ་མ་དམིགས་པས་
 དངོས་པོ་མེད་པ་དང་མེད་པའི་ཐ་སྙད་གོ་བར་བྱེད་ལ། འབྲས་བུ་དང་འབྲེལ་བྲུ་བལྟར་
 རུང་བ་ལ་ནི་མེད་པའི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་དུ་ཟད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་
 ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། མེ་མེད་མཚན་མོའི་ཐུ་མཚོར་དུ་བ་ཡོད་ན་སྣང་དུ་མི་རུང་
 བ། ཐུ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་གཞི་དེར་དུ་མེད་ཀྱི་དོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་
 སྐྱབ་ལ། དུ་བ་ཡོད་ན་སྣང་དུ་རུང་ན་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་གཞི་
 དེར་དུ་བ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག །ཐུ་དང་འབྲེལ་བར་བྱེད་པ་མ་དམིགས་པ་ནི་གཉིས་ཀའི་ཡང་གཏན་
 ཚིགས་ཡིན་ཅོེ་ཞེས་པའི་དོན། མེ་མེད་མཚན་མོའི་ཐུ་མཚོ་ན་ཚོས་ཅན། དུ་བ་མེད་
 དེ་ཞེས་སྐྱབ་ན་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་དང་། དུ་བ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་བྱུར་རུང་སྟེ། ཞེས་
 སྐྱབ་ན་ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། མེ་མེད་དེ། མེ་མེད་མཚན་མོའི་

ལྷ་མཚོ་དུ་མེད་དུ་བྱུང་བ་པའི་དོན་རྒྱུ་དང་ཐ་སྟད་རྒྱུ་པའི་རྟགས་གཉིས་ཀ་ཡིན་
བར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མེ་མེད་དེ་དེ་རྒྱུ་ལྷི་དོན་རྒྱུ་ལྷི་རྟགས་ཡིན་ན་ཐ་སྟད་
རྒྱུ་ལྷི་རྟགས་ཡིན་བར་འགའ་པའི་སྲིར་ཏེ། མེ་མེད་དེ་དེ་རྒྱུ་ལྷི་དོན་རྒྱུ་ལྷི་
རྟགས་ཡིན་ན་དེ་རྒྱུ་ལྷི་དགག་རྟགས་ཡིན་དགོས། མེ་མེད་དེ་དེ་རྒྱུ་ལྷི་ཐ་སྟད་
རྒྱུ་ལྷི་རྟགས་ཡིན་ན། དེ་རྒྱུ་ལྷི་རྒྱུ་རྟགས་ཡིན་དགོས་པའི་སྲིར་ཞེས་ཟེར་བ་
མི་འབྲང་དེ། མེ་མེད་དེ་དེ་རྒྱུ་ལྷི་ཐ་སྟད་རྒྱུ་ལྷི་རྟགས་ཡིན་ན་ཡང་དེ་རྒྱུ་ལྷི་
དགག་རྟགས་ཡིན་དགོས་པའི་སྲིར།

ཁ་ཅིག་ །དོན་རྒྱུ་ལྷི་རྟགས་དང་ཐ་སྟད་རྒྱུ་ལྷི་རྟགས་གཉིས་འགའ་བ་
ཡིན་ཏེ། དོན་དང་ཐ་སྟད་གཉིས་འགའ་པའི་སྲིར་ཏེ། མཚན་ཉིད་དང་མཚོན་བྱ་
འགའ་པའི་སྲིར། ཅ་བར་མ་ཁུབ་ན། དགག་བ་དང་རྒྱུ་བ་འགའ་པའི་སྟོན་ས་
དགག་རྟགས་དང་རྒྱུ་རྟགས་གཉིས་འགའ་བར་འཛོག་བ་མ་ཡིན་བར་ཐལ་
ལོ། །དོན་ཏེ་དོན་རྒྱུ་ལྷི་རྟགས་དང་ཐ་སྟད་རྒྱུ་ལྷི་རྟགས་གཉིས་མི་འགའ་ཏེ། མེ་
མེད་དེས་མེ་མེད་མཚན་མའི་རྒྱ་མཚོར་དུ་བ་མེད་པའི་དོན་དང་ཐ་སྟད་གཉིས་ཀ་
རྒྱུ་པའི་སྲིར་ཞེ་ན། དགག་རྟགས་དང་རྒྱུ་རྟགས་གཉིས་མི་འགའ་བར་ཐལ།
བྱས་བས་རྒྱ་མི་རྟག་བར་ཡང་རྒྱུ་བ་རྒྱ་རྟག་བ་མ་ཡིན་བར་ཡང་རྒྱུ་པའི་སྲིར་ཞེས་
ཟེར་རོ། །དེ་ནི་མི་མཚུངས་ཏེ། དགག་རྟགས་དང་རྒྱུ་རྟགས་གཉིས་དངོས་ལྷི་
བརྒྱུ་བྱའི་ཚོས་དགག་བ་དང་རྒྱུ་བ་ཡིན་པའི་སྟོན་ས་འབྲེད་ལ། དོན་རྒྱུ་དང་ཐ་
སྟད་རྒྱུ་ལྷི་རྟགས་གཉིས་དངོས་ལྷི་བརྒྱུ་བྱའི་ཚོས་དོན་དང་ཐ་སྟད་ཡིན་པའི་སྟོ་
ནས་འབྲེད་བ་མ་ཡིན་པའི་སྲིར་རོ། །དོན་བྱས་བ་སྒྲུང་ཏུང་མ་དམིགས་བ་དེ། བྱས་

བ་སྐྱེད་རྒྱུ་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་བུམ་མེད་ཏུ་སྐྱེད་པའི་ཐ་སྐྱེད་འབའ་ཞིག་
སྐྱེད་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། ལྷན་ཟིན་གྱི་དོན་དང་བསྐྱེད་སྐྱེད་ཐ་སྐྱེད་གང་ཞེ་
ན། ལྲོ་རང་པའི་ཐ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

ལྷ་བ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འཇུག་ཚུལ་གྱི་སློབ་ནས་དབྱེ་བ་ལ་གཉེས།

མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ལྷན་གྱི་དུ་འཇུག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། མཐུན་
ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉེས་སུ་འཇུག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཤོ། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དེ་
སྐྱེད་གྱི་ཚུལ་གསུམ་གང་ཞིག །དེ་སྐྱེད་གྱི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལ་འཇུག་པ།
དཔེར་ན། ལྷ་མི་རྟག་པར་སྐྱེད་པ་ལ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉེས་
པའི་མཚན་ཉིད། གང་ཞིག །དེ་སྐྱེད་གྱི་མཐུན་ཕྱོགས་འགའ་ཞིག་ལ་མི་འཇུག་པ།
དཔེར་ན་དུང་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱེད་པ་ལ་ཚོལ་བུང་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཁ་
ཅིག །འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉེས་སུ་འཇུག་པས་
ལྷན་སྟེ། དེ་ཕྱིར་འབྲས་རྣམས་གཉེས་སུ་འཇུག །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
རེས་འགའ་སྟེ་བ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་རང་རྒྱ་དང་བཅས་པར་སྐྱེད་
པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉེས་སུ་འཇུག་པར་ཐལ། དེ་སྐྱེད་གྱི་འབྲས་རྟགས་ཡང་
དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རོད་མི་བུས་ཏེ། དེ་སྐྱེད་གྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ལྷན་གྱི་དུ་
འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐྱེད་གྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འཇུག་པ་གང་ཞིག །དེ་སྐྱེད་གྱི་
མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་ཁྱོད་ཡིན་པས་ལྷན་པའི་ཕྱིར་པོ། །

དུག་པ་ཚོལ་པའི་སློབ་ནས་དབྱེ་བ་ལ་གཉེས།

རང་དོན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། གཞན་དོན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གཉེས།

དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དེ་རྒྱལ་གྱི་རྩལ་གསུམ་གང་ཞིག །སྤྱི་རྒྱུ་གྱི་རྩོད་མ་བཞོད་
པ། དཔེར་ན། རྩོད་བྱུང་བ་མཚོང་བའི་རྟགས་ལས་དུ་ཐུན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་
རྒྱལ་བ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། གང་ཞིག །སྤྱི་རྒྱུ་གྱི་རྩོད་བཞོད་པ།
དཔེར་ན། རྩོད་རྒྱ་རྟག་མི་རྟག་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ནས་དྲིས་པའི་ལན་དུ། གང་བྱས་ན་མི་
རྟག་པས་ཁྲུག། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན། རྒྱ་ཡང་བྱས་སོ་ཞེས་བཞོད་པའི་ཚེ་ན་
བྱས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གསུམ་པ་རྟགས་དཔེ་སྤྱོད་གསུམ་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡིན་དུ་བྱུང་བ་ལ་གསུམ།
གཞན་ལུགས་དགག། །རང་ལུགས་བཞག། །ཚོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ལ་ཅིག་
ན་དེ། རྩོད་བ་རྩོད་གཅིག་གི་རྟགས་སྤྱོད་ཅན་ཡིན་ན། རྩོད་བ་རྩོད་གཅིག་གི་
རྟགས་སྤྱོད་ཡིན་པས་ཁྲུག་སྟེ། རྩོད་དང་རྩོད་ཅན་ངོ་པོ་གཅིག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན།
ཚང་དང་སྤོས་པའི་རུས་པ་བཞིན། རྟགས་སྤྱོད་ཡིན་ན་སྤྱོད་སྤྱོད་མ་ཡིན་པས་
ཁྲུག་སྟེ། འདི་དེ་དག་གི་སྤྱོད་མིན་ནས། ཡན་ལག་གྱི་མ་ལ་སྟོས་པ། །སྤྱོད་སྤྱོད་
འདོད་མིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྒྱ་ཚོས་ཅན། མཉན་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་
མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཞོད་པའི་ཚེ་ན། རྒྱ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པ་ཚོས་
ཅན། རྒྱ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པར་རྒྱལ་བའི་སྤྱོད་སྤྱོད་མ་ཡིན་པར་ཐམ། དེ་རྒྱལ་གྱི་
རྟགས་སྤྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲུག་པ་ཁས་སྤངས་ཤིང་རྟགས་བསལ་གཉིས་ཀ་ཁས་
སྤངས་ཏེ། དེ་རྒྱལ་གྱི་རྟགས་སྤྱོད་ཅན་ཡིན་ན་དེ་རྒྱལ་གྱི་རྟགས་སྤྱོད་དང་། དེ་རྒྱལ་
གྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་ཅན་ཡིན་ན། དེ་རྒྱལ་གྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་ཡིན་པས་ཁྲུག་པར་ཁས་སྤངས་
པའི་ཕྱིར་འོ། །

གཞན་ཡང་། གཞན་གྱི་ཚོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་སྐྱོན་
 ཡིན་པར་ཐམས། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཁྱོད་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐམས་ལོ། །གཞན་
 ཡང་། སྐྱ་མཉན་གྱི་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པ་ལ་སྐྱ་མཉན་གྱི་མ་ཡིན་པ་རྟགས་སྐྱོན་
 པའི་ཚེ་ན། སྐྱ་མཉན་གྱི་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་དང་སྟོགས་གཉིས་ཀར་བཟུང་
 བས་ཕྱི་རྒྱུ་ལ་གྱི་^{ལྷོ་}ཚོད་མས་བསལ་བ་ཞུགས་པ་ཚོས་ཅན། སྐྱ་མཉན་གྱི་མ་ཡིན་
 པར་སྐྱབ་པའི་སྟོགས་སྐྱོན་མ་ཡིན་པར་ཐམས། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སྐྱོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཉེ། སྐྱ་མཉན་གྱི་མ་ཡིན་པ་དེ་སྐྱ་མཉན་གྱི་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་སྐྱོན་ཅན་དུ་
 སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཉེ། སྐྱ་མཉན་གྱི་མ་ཡིན་
 པ་དེ་སྐྱ་མཉན་གྱི་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་སྟོགས་སྐྱོན་ཅན་དུ་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་མིག་གིས་གཟུང་གྱི་རྟགས་སྐྱོན་
 པའི་ཚེ་ན། མིག་གིས་གཟུང་བྱས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྟོགས་ཚོས་མ་གྲུབ་པ་
 དེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་སྐྱོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེད། མིག་གིས་གཟུང་བྱས་
 སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྟོགས་ཚོས་མ་གྲུབ་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཡིན་ན་སྐྱ་མི་རྟག་
 པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐམས། ཁྱོད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
 པའི་རྟགས་སྐྱོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱབ་པ་ཚོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
 པའི་རྟགས་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་པར་ཐམས། མིག་གིས་གཟུང་བྱས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་

པའི་ཕྱོགས་ཚོས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཚོས་མ་གྲུབ་པ་དེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའི་རྟགས་སྐྱོན་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་སྐྱ་མི་
རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཚོས་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
བསྐྱབ་ཀྱི་ཚོས་ཀྱིས་སྤོང་པ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་དཔེ་སྐྱོན་ཡིན་པར་ཐམས། སྐྱ་
མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཚོས་མ་གྲུབ་པ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་སྐྱོན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དཔེའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པར་ཐམས། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
མི་མཐུན་དཔེའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བསལ་ཁས། གཞན་ཡང་། གཞི་མ་
གྲུབ་པ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་སྐྱོན་ཡིན་པར་ཐམས། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་གཞི་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག །འགལ་མ་ངེས་མ་གྲུབ་པ་རྣམས་རྟགས་ལྟར་སྤང་གི་སྐྱོན་མ་
ཡིན་ཏེ། དེའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
གསུམ་པོ་རྟགས་ཡང་དག་གི་སྐྱོན་ཡིན་ལ། རྟགས་ལྟར་སྤང་ལ་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་
ན། ཚུལ་གསུམ་པོ་རྟགས་ལྟར་སྤང་གི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པར་ཐམས། འགལ་མ་ངེས་མ་
གྲུབ་པ་རྣམས་རྟགས་ཡང་དག་གི་སྐྱོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྟགས་ཡང་དག་
ལྟར་སྤང་དང་རྟགས་ལྟར་སྤང་ཡང་དག་ཏུ་ཐམས། འགལ་མ་ངེས་མ་གྲུབ་པ་རྣམས་
རྟགས་ཡང་དག་གི་སྐྱོན་དང་། ཚུལ་གསུམ་པོ་རྟགས་ལྟར་སྤང་གི་ཡོན་ཏན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ལྷན་སྟེ། རྟགས་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་ན་རང་གི་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་མི་འུས་
དང་། །རྟགས་ཡོན་ཏན་ཅན་ཡིན་ན་རང་གི་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་འུས་པས་ལྷན་པའི་ཕྱིར།

དེ་སྐད་དུ་འང་། ཉག་ས་ཀྱུན་རང་གི་བསྐྱབ་བྱ་ལ། །སྐྱོན་དང་ཡོན་ཏན་དབྱེད་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཞན་ཡང་། སེམས་ཅན་གྱི་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱོན་དང་།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སྟོབས་སོགས་སེམས་ཅན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པར་ཐལ།
འགལ་མ་ངེས་མ་གྲུབ་པ་རྣམས་ཉག་ས་ཡང་དག་གི་སྐྱོན་དང་། ལྷན་གསུམ་པོ་
ཉག་ས་ལྟར་སྤང་གི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགལ་མ་ངེས་མ་གྲུབ་པ་རྣམས་ཆོས་
ཅན། ཉག་ས་ཡང་དག་ལ་སྤོང་བར་ཐལ། ཉག་ས་ཡང་དག་གི་སྐྱོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉེས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ་གསུམ། ཉག་ས་སྐྱོན་དང་། དཔེ་སྐྱོན་དང་།
ཕྱོགས་སྐྱོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉེས། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་སྐྱབ་
གྱི་ཉག་ས་སྐྱོན་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་གྱི་ཉག་ས་སྤྱ་བཟུང་བྱ་དེ་ཉག་ས་སྐྱོན་ཅན་དུ་
སྐྱབ་བྱེད་དོ། །གཉེས་པ་ཉག་ས་སྐྱོན་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་ཡོད་དེ། ཉག་ས་སྐྱོན་ཅན་ལ་
འགལ་མ་ངེས་མ་གྲུབ་པའི་ཉག་ས་སྐྱོན་ཅན་དུ་དབྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འགལ་བའི་
ཉག་ས་སྐྱོན་ནི། སྐྱ་ཉག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་བྱས་པ་ཉག་ས་སྤྱ་བཞོད་པའི་ཆེ་ན། སྐྱ་ཉག་
པར་སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་སྤྱ་བཟུང་ནས་དེ་སྐྱབ་གྱི་བྱུང་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་ངེས་པ་ལྟ་
བུའོ། །མ་ངེས་པའི་ཉག་ས་སྐྱོན་ནི་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་གཞལ་བུ་ཉག་ས་སྤྱ་
བཞོད་པའི་ཆེ་ན། སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་སྤྱ་བཟུང་ནས་བྱུང་བ་རྣམས་མར་མ་
ངེས་པ་ལྟ་བུའོ། །མ་གྲུབ་པའི་ཉག་ས་སྐྱོན་ནི། སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་མིག་གིས་
གཟུང་བུ་ཉག་ས་སྤྱ་བཞོད་པའི་ཆེ་ན། སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་སྤྱ་བཟུང་ནས་
ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྤྱིང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མ་གྲུབ་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་

ཡང་རྟགས་ལྟར་སྤང་གི་སྐྱོད་པ་སྐྱོད་གཅིག་ལ་རྟགས་སྐྱོན་དང་རྟགས་སྐྱོན་ཅན་དང་
 རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བསལ་བྱ་གསུམ་བཅེ་བར་བྱ་སྟེ། རྟགས་སྐྱོན་ཡིན་
 བ་གཞི་བྱུང་དགོས་ཏེ། རྟགས་སྐྱོན་ཅན་དུ་སྐྱུབ་ཤེད་ཡང་དག་
 ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་པ་གཞི་བྱུང་བས་མ་ཁྲུབ་སྟེ། རི་ཤོང་
 གི་རྣམ་སྤྱད་པ་དེ་སྐྱེས་བྱ་སྤྱད་བསྐྱུང་བར་སྐྱུབ་པའི་རྟགས་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 རྟགས་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་པ་གཞི་མ་བྱུང་བས་མ་ཁྲུབ་སྟེ། གཞུང་བྱ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
 སྐྱུབ་པའི་རྟགས་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བསལ་
 བྱ་གཞི་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་སྐྱུབ་ཀྱི་རྟགས་ལྟར་སྤང་དེ་དེ་སྐྱུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་
 མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་མིག་གིས་གཟུང་བྱས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱུབ་པ་ལྟ་བུ་ལ་
 མཚོན་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱུབ་པའི་རྟགས་སྐྱོན་ཅན་སྤྱོད་པ་ཚོས་མ་བྱུང་བ་དེ་
 རྟགས་སྐྱོན་དང་། མིག་གིས་གཟུང་བྱ་རྟགས་སྐྱོན་ཅན་དང་། མིག་གིས་གཟུང་བྱའི་
 རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱུབ་པའི་སྤྱོད་པ་ཚོས་བྱུང་བ་ནི་རྟགས་ཡང་དག་གི་
 མཚན་ཉིད་ཀྱི་བསལ་བྱ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་དཔེ་དང་སྤྱོད་པ་ཀྱི་སྐྱོན་དང་སྐྱོན་ཅན་
 རྣམས་ལ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་སྐྱུང་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་སྐྱུབ་ཀྱི་དཔེ་
 སྐྱོན་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་སྐྱུབ་ཀྱི་དཔེར་གཟུང་བ་དེ་དཔེ་སྐྱོན་ཅན་དུ་སྐྱུབ་ཤེད། གཉིས་
 པ་ལ་དབྱེ་བ་གཉིས། མཐུན་དཔེའི་སྐྱོན་དང་། མི་མཐུན་པའི་སྐྱོན་ནོ། །དང་པོའི་
 མཚན་ཉིད། མཐུན་དཔེར་བཟུང་བ་དེ་མཐུན་དཔེ་སྐྱོན་ཅན་དུ་སྐྱུབ་ཤེད། གཉིས་པའི་
 མཚན་ཉིད། མི་མཐུན་དཔེར་བཟུང་བ་དེ་མི་མཐུན་དཔེ་སྐྱོན་ཅན་དུ་སྐྱུབ་ཤེད་འོ། །

གསུམ་པ་སྤྱོད་སྤྱོད་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི།
སྤྱོད་སྤྱོད་གྱི་མཚན་ཉིད། སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཅན་དུ་སྦྱབ་བྱེད་
དོ། །དབྱེ་བ་ལྡར་ཡོད་དེ། སྤྱོད་སྤྱོད་ཅན་དེ་ལ་ལྡར་དབྱེར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ཚོད་པ་སྤྱང་བ་ནི། གལ་ཏེ་ཉུགས་སྤྱོད་དང་སྤྱོད་སྤྱོད་མི་འགལ་
ན། འདི་དེ་དག་གི་སྤྱོད་མིན་ནམ། །ཡན་ལག་གི་མ་ལ་ལྟོས་པ། །སྤྱོད་སྤྱོད་
འདོད་མིན། ཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། དེ་ནི་ཉུགས་སྤྱོད་སྤྱོད་
མ་གྲུབ་པ་དང་ཚོས་དཔེ་ལ་རྗེས་འགོ་མེད་པ་ཚོས་ཅན། སྤྱོད་སྤྱོད་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། ཉུགས་དཔེ་ཁོ་ནའི་སྤྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་
ཏེ་ཚུལ་གང་རུང་རེ་མ་ཚང་བའི་སྐོན་ནས་ཉུགས་སྤྱོད་ཅན་དུ་འགྱུར་ན། ཚུལ་གང་
རུང་རེ་ཚང་བའི་སྐོན་ནས་ཉུགས་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་གཞན་གྱི་དེ་
སྤྱོད་མི་ཉུག་པར་སྦྱབ་པའི་ཉུགས་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཉུགས་སྤྱོད་
ཅན་དང་ཉུགས་ཡོན་ཏན་ཅན་མི་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྤྱོད་མེད་དེ། ཚུལ་
གང་རུང་རེ་མ་ཚང་བས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་མི་རུས་སུ་འགྱུར་ལ། སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་
གང་རུང་རེ་ཚང་བས་ཉུགས་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་འཛོག་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉུགས་
ཀུན་རང་གི་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་མི་རུས་ཀྱི་ཆ་ནས་སྤྱོད་ཅན་དང་། རང་གི་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་
རུས་ཀྱི་ཆ་ནས་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་བཞག་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་འདྲ་། ཉུགས་ཀུན་རང་
གི་བསྐྱབ་བྱ་ལ། །སྤྱོད་དང་ཡོན་ཏན་དབྱེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གལ་ཏེ་མཐུན་དཔེའི་སྤྱོད་ཡིན་ན་དཔེ་སྤྱོད་ཡིན་དགོས་སམ་མི་དགོས།
དང་པོ་ལྟར་ན། གང་ཉུག་ན་མ་གྲུབ་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་འདུས་མ་གྲུབ་ཀྱི་ནམ་

མཁའ་བཞེན། སྐྱ་མི་བྱས་སོ་ཞེས་བཤོད་པའི་ཚོ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་
བུའི་ཚོས་ཀྱིས་སྟོང་བ་ཚོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་དཔེ་སྟོན་ཡིན་པར་ཐལ།
སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་དཔེའི་སྟོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
དཔེའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་དཔེའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྟར་ན། མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡིན་ན་དཔེ་ཡང་དག་ཡང་ཡིན་མི་
དགོས་པར་ཐལ། མཐུན་དཔེའི་སྟོན་ཡིན་ན་དཔེ་སྟོན་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དཔེ་ཡང་དག་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་
ཡང་དག་དང་མི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་མི་སྲིད་ཅིང་། དེ་གང་རྒྱང་
ཞིག་ཡིན་པས་དཔེ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་གོ་མི་ཚོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལྷོགས་གཉིས་
པ་ཁས་མི་ལེན་ལ། ལྷོགས་དང་པོ་ཁས་སྒྲངས་ཀྱང་སྟོན་མེད་དེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བུའི་ཚོས་ཀྱིས་སྟོང་བ་ཅམ་མཐུན་དཔེའི་སྟོན་དང་མི་མཐུན་དཔེའི་
སྟོན་གང་རྒྱ་ཡང་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
ལྷོགས་ཚོས་མ་བྱུང་བ་ཚོས་ཅན། མིག་གིས་གཟུང་བུའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་
པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་སྟོན་ཡིན་པར་ཐལ། མིག་གིས་གཟུང་བུ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའི་རྟགས་སྟོན་ཅན་རྒྱ་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མིག་གིས་གཟུང་
བུ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ལྟར་སྐྱང་རྒྱ་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མིག་
གིས་གཟུང་བུ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་
སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱི་མ་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་མ་ཡིན་
ན་ཚུལ་གསུམ་མ་ཚང་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་ཚང་མ་ཚང་གཉིས་

པན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་སྲིང་ཞེས་ཟེང། །

འོ་ན་མངོན་སུམ་ཡང་དག་མ་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་ཡིན་པས་ཁྲུབ་
པར་ཐལ། རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ན་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་
པ་མ་ཡིན་པ་ཡིན་དགོས་པའི་སྲིང་ཏེ། རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་མ་
ཡིན་གཉིས་པན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་སྲིང།

གཉིས་པ་ལོག་སྟོགས་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྤང་བ་འདད་པ་ལ་གཉིས།

མཚན་ཉིད་དང། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ལྟར་སྤང་གི་
མཚན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་བཞོད་པ་གང་ཞིག །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་མ་
ཚང་བ། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། འགལ་བའི་རྟགས་དང། མ་དེས་བའི་རྟགས་དང།
མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་སོ། །

དང་པོ་ཉེ་འགལ་བའི་རྟགས་ཀྱི་ལ་གཉིས།

མཚན་ཉིད་དང། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འགལ་རྟགས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྟོགས་ཚོས་གང་ཞིག །རང་སྟོགས་ཚོས་ཅན་ཏུ་སོང་བའི་གང་ཐག་
གིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཕྲོ་སྟོག་གི་ཁྲུབ་པ་སྲིན་ཅི་ལོག་ཏུ་དེས་པ། དེ་ཡང་སྐྱིར་
རྟགས་སུ་བཞོད་པ་ལ་རྟགས་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྤང་གཉིས་སུ་དེས་པ། རྗེས་སུ་
འཕྲོ་སྟོག་གི་ཁྲུབ་པ་སྲིན་ཅི་ལོག་ཏུ་དེས་པ། ཞེས་པས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་
བཅད་དེ། རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་རྗེས་སུ་འཕྲོ་སྟོག་གི་ཁྲུབ་པ་ལྡུམ་མ་དེས་དགོས་
པའི་སྲིང། རྟགས་ལྟར་སྤང་ལ་ཡང་འགལ་མ་དེས་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་གསུམ་ཏུ་

ངེས་ལ། རྫོགས་ཚེས་ཞེས་བས་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཡིན་པ་བཅད་དེ། མ་གྲུབ་པའི་
རྟགས་ཡིན་པ་རྫོགས་ཚེས་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རང་རྫོགས་ཚེས་ཅན་དུ་སོང་
བའི་གང་ཟག་གིས་རྗེས་སུ་འགོ་ལྗོག་གི་ཁྲུབ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་ངེས་པ། ཞེས་བས་
མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཡིན་པ་སེལ་རྟེ། མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཡིན་པ་^{ལྷ}། རང་རྫོགས་
ཚེས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཁྲུབ་པ་རྣམས་དང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གང་དུ་ཡང་
མ་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཞན་ལུགས་དགག། རང་ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་
ནི། ཁ་ཅིག །འགལ་རྟགས་ལ་དབྱེ་ན། ཚེས་ཀྱི་ངོ་བོ་འགོག་པའི་འགལ་རྟགས་དང་།
ཚེས་ཀྱི་ཁྲུང་པར་འགོག་པའི་འགལ་རྟགས་དང་། ཚེས་ཅན་ཀྱི་ཁྲུང་པར་འགོག་པའི་
འགལ་རྟགས་དང་། ཚེས་ཅན་ཀྱི་ངོ་བོ་འགོག་པའི་འགལ་རྟགས་དང་བཞི།

དཔེར་བརྗོད་རིམ་པ་བཞིན། སྐྱ་ཚེས་ཅན། རྟག་སྟེ། རྣམ་པའི་ཕྱིར། མིག་
སོགས་ཚེས་ཅན། འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་དེ། འདུས་
བསགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མིག་སོགས་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་ཚེས་ཅན།
གཞན་དོན་གྱི་དེ། འདུས་བསགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་གྲུང་གྱི་ནམ་མཁའ་ཚེས་
ཅན། རྟག་སྟེ། འདུས་མ་གྲུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་ཟེར། དེ་ནི་མི་
འཐད་དེ། སྐྱབ་གྱི་མེད་ཅིང་གཞོན་གྱི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དོ། །གལ་ཏེ་སྐྱབ་གྱི་ཡོད་
དེ། རྣམ་པ་ཚེས་ཅན། སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚེས་ཀྱི་ངོ་བོ་འགོག་པའི་འགལ་རྟགས་
ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚེས་ཀྱི་ངོ་བོ་འགོག་པའི་སྐྱོན་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་

ཉུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཚེས་ཅན། སྤྱི་ལོ་དྲུ་ཉུག་པ་འགོག་པའི་འགལ་ཉུགས་
 ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱི་ལོ་དྲུ་ཉུག་པ་འགོག་པའི་སྐོ་ནས་སྤྱི་ལོ་དྲུ་ཉུག་པ་སྐྱབ་པའི་འགལ་
 ཉུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། སྤྱི་ལོ་དྲུ་ཉུག་པ་འགོག་པའི་ཉུགས་ཡང་
 དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱི་ལོ་དྲུ་མི་ཉུག་པ་སྐྱབ་པའི་ཉུགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། གཞོད་བྱེད་ཡོད་དེ། ཚེས་ཅན། སྤྱི་ལོ་དྲུ་ཉུག་པ་སྐྱབ་པའི་ཚེས་ཀྱི་རོ་པོ་འགོག་པའི་
 འགལ་ཉུགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱི་ལོ་དྲུ་ཉུག་པ་སྐྱབ་པའི་ཚེས་ཀྱི་རོ་པོ་སྐྱབ་པའི་འགལ་
 ཉུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱི་ལོ་དྲུ་ཉུག་པ་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཉུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །དེས་གཞན་གསུམ་ལའང་གཞོད་བྱེད་རིགས་འགྲེལ། །

ཁ་ཅིག །ཚེས་ཀྱི་རོ་པོ་འགོག་པའི་འགལ་ཉུགས་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྐྱད་མི་
 འཐད་དེ། རི་སྐད་བཤད་པའི་རིགས་པས་གཞོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཚེས་ཀྱི་རོ་པོ་
 སྐྱབ་པའི་འགལ་ཉུགས་དང་། ཚེས་ཀྱི་བྱེད་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཉུགས་དང་། ཚེས་
 ཅན་གྱི་བྱེད་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཉུགས་དང་། ཚེས་ཅན་གྱི་རོ་པོ་སྐྱབ་པའི་འགལ་
 ཉུགས་བཞི་ཡོད་ལ། དཔེར་བརྗོད་ནི་སྤྱི་ལོ་དྲུ་ཉུག་པ་སྐྱབ་པའི་ལྟར་རོ་ཞེ་ན། མིག་སོགས་
 ཚེས་ཅན། འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་གཞན་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་བསགས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཞོད་པའི་ཚེ་ན། འདུས་བསགས་ཚེས་ཅན། འདུས་པ་མ་ཡིན་
 པའི་ཡུལ་ཅན་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚེས་ཀྱི་བྱེད་པར་དུ་བརྒྱུད་བར་ཐལ། བྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 ཚེས་ཀྱི་བྱེད་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཉུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞན་དོན་བྱེད་
 པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚེས་ཀྱི་རོ་པོར་བརྒྱུད་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། མིག་སོགས་གཞན་
 དོན་བྱེད་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བརྒྱུད་བྱེད་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། བྱོད་དེ་སྐྱབ་

གྱི་འགལ་རྟགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མིག་སོགས་གཞན་དོན་བྱེད་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་གྱི་
 བསྐྱབ་བྱང་བརྒྱང་བ་གང་ཞིག །མིག་སོགས་གཞན་དོན་བྱེད་པ་ལ་མི་གཞོད་ཅིང་།
 གཞན་དོན་བྱེད་པ་དང་ཁྲབ་པ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་དེས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
 དང་སོ་མ་གྲུབ་ན། མིག་སོགས་གཞན་དོན་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདུས་
 བསགས་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་མིག་སོགས་གཞན་དོན་བྱེད་པ་ལ་གཞོད་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །འདོད་པར་མི་རུས་ཏེ། མིག་སོགས་ཀྱིས་རང་འབྲས་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་
 དང་། མིག་སོགས་གཞན་དོན་བྱེད་པ་ཅམ་སངས་རྒྱས་པའི་དོར་སྐྱབ་ན་གྲུབ་ཟེན་
 བསྐྱབས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་ལྟར་བཞོད་པའི་ཆེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་གྱི་ཆོས་གྱི་ཁྲད་
 བར་སྐྱབ་པའི་འགལ་རྟགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་གྱི་ཆོས་གྱི་དོ་ཤོ་སྐྱབ་པའི་
 འགལ་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱལ་ཅན་དེ་དེ་སྐྱབ་གྱི་བསྐྱབ་
 བྱའི་ཆོས་གྱི་དོ་ཤོར་བརྒྱང་བ་གང་ཞིག །མིག་སོགས་གྱི་སྤྱིང་ཏུ་འདུས་པ་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱལ་ཅན་སྐྱབ་པའི་འགལ་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐྱབ་གྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གང་
 ཞིག །དེ་སྐྱབ་གྱི་ཁྲབ་པ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་དེས་པའི་ཕྱིར། འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱལ་
 ཅན་དེ་དེ་སྐྱབ་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་གྱི་དོ་ཤོར་བརྒྱང་བར་ཐལ། འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱལ་ཅན་དེ་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཞེ་འདོད་གྱི་ཆོས་གྱི་དོ་ཤོར་བརྒྱང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མིག་སོགས་
 བདག་དོན་བྱེད་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཞེ་འདོད་གྱི་བསྐྱབ་བྱང་བརྒྱང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་། མིག་སོགས་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱལ་ཅན་ཆོས་ཅན།
 གཞན་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་བསགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཞོད་པའི་ཆེ་ན། དེ་

ཚོས་ཅན། འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚོས་ཅན་གྱི་བྱང་པར་དུ་
བཟུང་བར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚོས་ཅན་གྱི་བྱང་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་རྟགས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་ཚོས་ཀྱི་ངོ་ཐོར་བཟུང་བའི་ཕྱིར་
ཏེ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་ཚོས་ཀྱི་ངོ་ཐོར་བཟུང་བའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ། འདུས་བསགས་དེ་མིག་སོགས་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་དེ་
གཞན་དོན་གྱི་དང་བར་སྐྱབ་པའི་འགལ་རྟགས་མ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། ཁ་ཅིག ། སྐྱས་
ཟེན་ལ་ཡང་འགལ་རྟགས་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་ཟེར་བ་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་དོ། ། “ ། ཚོས་
ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འགལ་རྟགས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚོས་གང་ཞིག ། དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་ཚོས་དང་བྱང་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མིག་སོགས་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་
ཡིན་པ་གང་ཞིག ། མིག་སོགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་
དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར།

ཅ་པའི་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བདག་དོན་གྱི་དང་བར་སྐྱབ་ཀྱི་ཞེ་འདོད་
ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་ཚོས་སུ་བཟུང་བ་གང་ཞིག ། དེ་དང་བྱང་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་པའི་
ཕྱིར། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱས་ཟེན་གྱི་འགལ་རྟགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱས་ཟེན་ལ་ཕྱོགས་
ཚོས་ཀྱང་མ་ཡིན། བྱང་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྐྱས་ཟེན་ལ་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་
པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱས་ཟེན་ལ་མིག་སོགས་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་

དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དེའི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་
མཐུན་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འགོད་ཚུལ་ཡིན་འགོད་ཡིན་པ་གང་
ཞིག །དེ་ཁྱོད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཁྱོད་ཡིན་ན་གཞི་གྲུབ་དགོས་ལ། དེ་གཞི་མ་
གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱས་ཟིན་ལ་ཁྲུབ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མ་ངེས་པར་ཐལ། སྐྱས་ཟིན་
ལ་གཞན་དོན་གྲེད་པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་སུ་བརྒྱང་བ་གང་ཞིག །གཞན་དོན་གྲེད་པ་
དང་ཁྲུབ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཁྱོད་ཀྱང་ཡིན་གཞན་དོན་གྲེད་པ་
ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་འདུས་བསམགས་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འགལ་ཉགས་ཡིན་ལ་སྐྱས་ཟིན་ལ་
འགལ་ཉགས་མ་ཡིན་ཞིང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚོས་ཅན་གྱི་ཁྲུད་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་
ཉགས་མ་ཡིན། མིག་སོགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་སྐྱས་ཟིན་གྱི་ཚོས་ཅན་གྱི་ཁྲུད་པར་སྐྱབ་
པའི་འགལ་ཉགས་ཡིན་ལོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ་གསུམ། དེ་གྲེ་བ་དངོས་དང་། འདུས་བསམགས་ཀྱི་
ཉགས་ཀྱིས་མིག་སོགས་གཞན་དོན་གྲེད་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཚོས་དོན་གསུམ་
ངོས་གཞུང་བ་དང་། ཚོད་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། འགལ་ཉགས་ལ་དེ་གྲེ་ན། ཚོས་
ཀྱི་ངོ་བོ་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཉགས་དང་། སྐྱས་ཟིན་གྱི་ཚོས་ཀྱི་ཁྲུད་པར་སྐྱབ་པའི་
འགལ་ཉགས་དང་། སྐྱས་ཟིན་གྱི་ཚོས་ཅན་གྱི་ཁྲུད་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཉགས་
དང་། སྐྱས་ཟིན་གྱི་ཚོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཉགས་དང་བཞིའོ། །དཔེར་
བརྗོད་ནི་སྤང་བ་ལྟར་ཟིན་ཏོ། །

མིག་སོགས་ཚོས་ཅན། འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་གཞན་དོན་གྱི་དེ།
 འདུས་བསགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཞོད་པའི་ཚེ་ན། སྐྱས་ཟིན་ལ་གཞན་དོན་
 གྱི་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བུའི་ཚོས་ཀྱི་དོ་བོ་དང་། འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་
 ཅན་དེ་གཞན་དོན་གྱི་དེ་དང་། རོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བརྗོད་པས་སྐྱས་ཟིན་
 ལ་ཚོས་ཀྱི་བྱང་པར་དང་། དེ་མིག་སོགས་ཀྱི་སྣང་དུ་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཉགས་ཡིན་
 པའི་དོན་གྱིས་ན་སྐྱས་ཟིན་གྱི་ཚོས་ཀྱི་བྱང་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཉགས་ཡིན་
 འོ། །མིག་སོགས་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་ཚོས་ཅན། གཞན་དོན་གྱི་དེ།
 འདུས་བསགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཞོད་པའི་ཚེ་ན་མིག་སོགས་ཚོས་ཅན་གྱི་དོ་
 བོ་དང་། སྐྱས་ཟིན་ལ་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་དང་དོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་དུ་
 བརྗོད་པས་སྐྱས་ཟིན་ལ་ཚོས་ཅན་གྱི་བྱང་པར་དང་། དེ་མིག་སོགས་ཀྱི་སྣང་དུ་སྐྱབ་
 པའི་འགལ་ཉགས་ཡིན་པས་ན། སྐྱས་ཟིན་གྱི་ཚོས་ཅན་གྱི་བྱང་པར་སྐྱབ་པའི་
 འགལ་ཉགས་ཡིན་འོ། །དངོས་གྲུར་གྱི་ནམ་མཁའ་ཚོས་ཅན། ཉག་སྟེ། འདུས་པ་
 བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཞོད་པའི་ཚེ་ན་ནམ་མཁའ་ཚོས་ཅན་གྱི་དོ་བོ་དང་།
 དངོས་གྲུར་གྱི་ནམ་མཁའ་ཞེས་པའི་སྐྱས་དངོས་པོ་དེ་ནམ་མཁའ་དང་དོ་བོ་གཅིག་
 པའི་ཚུལ་གྱིས་བརྗོད་པས་དངོས་པོ་དེ་སྐྱས་ཟིན་ལ་ཚོས་ཅན་གྱི་དོ་བོ་དང་། དེ་ནམ་
 མཁའི་སྣང་དུ་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཉགས་ཡིན་པས་ན་སྐྱས་ཟིན་གྱི་ཚོས་ཅན་གྱི་དོ་བོ་
 སྐྱབ་པའི་འགལ་ཉགས་ཡིན་འོ། །འབྲེ་བྲག་པ་དང་སངས་རྒྱས་པ་གཉིས་ནམ་མཁའ་
 མཐུན་སྣང་དུ་བྱུང་ནས་བྱང་ཚོས་ལ་ཚོད་པ་མ་ཡིན་གྱི་ནམ་མཁའི་དོ་བོ་ལ་མི་
 མཐུན་ཏེ། འབྲེ་བྲག་པས་ནམ་མཁའ་སྐྱབ་པ་རང་དབང་བའི་དངོས་པོ་སྣོ་ཡུལ་དུ་འར་

བ་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲུབ་པས་ནམ་མཁའ་འོ་སོ་དངོས་སོར་འདོད་ལ། སངས་རྒྱས་པ་
ཚོགས་པའི་རེག་བྱ་”བཀག་”^{༡༠} ཅམ་གྱི་མེད་དགག་སྒོ་ཡུལ་དུ་ཤར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་
འགྲུབ་ལ། དེའི་འོ་སོ་ཡང་དངོས་མེད་དུ་འདོད་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཚོས་ཅན་གྱི་དོན་དང་། བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་གྱི་དོན་དང་།
རྟོགས་གྱི་དོན་ནོ། །དང་སོ་ནི། ཁ་ཅིག་ཤིག་གི་སོགས་ཁོངས་ནས་དམིགས་རྒྱུ་
དང་དེ་མ་ཐག་”རྒྱུ་”^{༡༡} བཏོན་ནས་རྒྱུ་གསུམ་ཚོས་ཅན་དུ་འཛིན་ལ། དེས་བདག་
གི་དོན་བྱེད་པའི་དོན་ཡང་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ།
གངས་ཅན་གྱི་ལུགས་ལ། རྣམ་ཤེས་དེ་རྒྱུ་གསུམ་གྱི་འབྲས་བུ་དང་རྒྱུ་གསུམ་
སོ་དེ་རྣམ་ཤེས་གྱི་རྒྱུ་འདོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། གངས་ཅན་གྱི་
ལུགས་ལ་རྣམ་ཤེས་དེ་རྒྱུ་ཡང་མ་ཡིན་འབྲས་བུ་ཡང་མ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་སྲིར་
ཏེ། སྐྱེས་བུ་རང་བཞིན་མ་ཡིན་རྣམ་འགྲུར་མིན། །ཞེས་འབྲུང་བའི་སྲིར་རོ། །

ཁ་ཅིག་ཤིག་གི་སོགས་ཁོངས་ནས་དབང་སོ་ལྷག་མ་བཞི་འདོད་པས།
དབང་སོ་ལྷ་ཅམ་ཚོས་ཅན་དུ་འཛིན་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། འོ་ན་གངས་ཅན་གྱི་
ལུགས་ལ་མིག་སོགས་གཞན་དོན་བྱེད་པར་བསྐྱབ་པས་མིག་སོགས་བདག་དོན་
བྱེད་པར་འགྲུབ་པ་ལ་མི་ཐན་པར་ཐལ། དབང་སོ་ལྷ་ཅམ་དེ་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཞེ་འདོད་གྱི་
ཚོས་ཅན་ཡིན་བ་གང་ཞིག་གངས་ཅན་གྱི་ལུགས་ལ་དབང་སོ་ལྷས་གཞན་དོན་བྱེད་
པར་བསྐྱབ་པས་བདག་དོན་བྱེད་པར་མི་འགྲུབ་པའི་སྲིར་རོ། །རང་གི་ལུགས་ལ།
གདགས་གཞི་དང་བཅས་ན་མིག་གི་སོགས་ཁོངས་ནས་ཤེས་བྱ་ཉེར་གསུམ་བཏོན་

༡༠ བཀག
༡༡ རྒྱུ་

ནས་ཉེར་བཞི་ཚོས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །

བསྐྱུབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་དོན་ནི། ཉེར་བཞི་ལས་གཞན་བདག་ཡིན་པས་དེའི་
དོན་གྱི་དུས་ཡུལ་བདག་སྐྱེད་པ་མ་ཡིན་ཀྱི་བདག་གི་འདོད་པའི་དོན་སྐྱུབ་པ་ཡིན་
ཏེ། མལ་ཚད་སྟན་བཞིན་ཞེས་དཔེར་བཞོན་པས་སོ། །ཉམས་ཀྱི་དོན་ནི། རྩལ་
དུ་མ་འདུས་ཤིང་བསམགས་པ་འབའ་ཞིག་གི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་དབང་སོགས་ཀྱི་
སྤོང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་སྐྱད་ཅིག་གམ་
རྩལ་དུ་མ་འདུས་ཤིང་བསམགས་པ་ཉམས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ཚོད་པ་སྤང་བ་ནི། འདུས་བསམགས་ཚོས་ཅན། མིག་སོགས་
གཞན་དོན་གྱི་དབང་སྐྱུབ་པའི་སྤོགས་ཚོས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྫོང་མ་ཆེན་པོ་དང་
གཙོ་བོའི་སྤོང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། རྫོན་མེད་དེ།
རྫོང་མ་ཆེན་པོ་དང་གཙོ་བོའི་སྤོང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མ་གྲུབ་ཀྱང་།
རྫོང་མ་ཆེན་པོ་དང་གཙོ་བོའི་གདགས་གཞིའི་སྤོང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་
གྲུབ་པའི་སྤྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་འདུས་བསམགས་དེ་མིག་སོགས་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་
ཡུལ་ཅན་གཞན་དོན་གྱི་དབང་སྐྱུབ་པའི་ཚོས་ཀྱི་བྱེད་པར་སྐྱུབ་པའི་འགལ་ཉམས་
མ་ཡིན་ན། རྫོང་དཔོན་གྱིས་འདི་ནི་ཚོས་ཀྱི་བྱེད་པར་སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པས་
འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། མིག་
སོགས་ཚོས་ཅན། འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་གཞན་དོན་གྱི་དབང་སྐྱུབ་
བསམགས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བཞོན་པའི་ཆེ་ན་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་དེ་
སྐྱུས་ཟེན་ལ་ཚོས་ཀྱི་བྱེད་པར་ཡིན་ལ། དེ་མིག་སོགས་ཀྱི་སྤོང་དུ་སྐྱུབ་པའི་འགལ་

རྟགས་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉེས་པ་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ལ་གཉེས།

མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག །མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་
མཚན་ཉིད། ཕྱོགས་ཚོས་གང་ཞིག །སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་ཁྲབ་འབྲེལ་མ་ངེས་
པའི་རྟགས་ཞེ་ན། བྱས་པ་ཚོས་ཅན། སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་
ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚོས་གང་ཞིག །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་ཁྲབ་
འབྲེལ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་བྱས་པ་རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་
རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་ཚེ་ན་བྱས་པ་ཚོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་
ངེས་པའི་རྟགས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚོས་གང་ཞིག །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་ཁྲབ་འབྲེལ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རང་ལུགས་ལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
ཕྱོགས་ཚོས་གང་ཞིག །རང་ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་ཏུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་”དེ་^{པོ}སྐྱབ་
ཀྱི་ཁྲབ་པ་རྣམ་མར་ཡང་མ་ངེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཡང་མ་ངེས་པ།

གཉེས་པ་ལ་གཉེས། ལྷན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་དང་། ལྷན་
མོང་གི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་སོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་།
ལྷན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དོན་དབྱེད་བའོ། །

དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྷན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་
མཚན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚོས་གང་ཞིག །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ལྷན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་མ་

མཐོང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་མ་མཐོང་བ་ཟེར་བ་དང་། ཁ་ཅིག །གང་ཞིག །མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་ཚད་མས་མ་མཐོང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་ཚད་མས་མ་མཐོང་བ་ཞེས་དང་། ཁ་ཅིག །གང་ཞིག །རང་ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་མ་མཐོང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་མ་མཐོང་བ་ཞེས་ཟེར་ན། མཉམ་བུ་ཚོས་ཅན། རང་ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཁྲིད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་དེས་པའི་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རང་ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་མངོན་སུམ་ཚད་མས་ཁྲིད་མི་རྟག་པ་ལ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་སྐྱ་འཛིན་མངོན་སུམ་ཚད་མས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་མཐོང་བ་གང་ཞིག །སྐྱ་མི་རྟག་པ་དང་ཁྲིད་མི་རྟག་པ་གཉིས་ཡིན་ཁུབ་མཉམ་པའི་རྣམ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཕྱིར་དངོས་པོ་མཐོང་བ་ཡིས། །ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་མཐོང་བ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་དེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་དེས་པའི་རྟགས་གང་ཞིག །རང་ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་ཡོད་པར་མ་གྲུབ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་ཡོད་པར་མ་གྲུབ་པ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་ནས་མ་མཐོང་ཞིང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་ཀྱང་ཡོད་པ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའི་མ་དེས་པའི་རྟགས་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་ནས་མ་མཐོང་ཞིང་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་ཀྱང་ཡོད་པ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའི་མ་དེས་པའི་རྟགས་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་

ཀྱང་ཡོད་པ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་སོ། །དབེར་བརྗོད་རིམ་བཞིན།
སྐྱེ་ཚེས་ཅན། རྟག་སྟེ། མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་རྟག་སྟེ། མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། སྐྱེས་བུ་པ་རོལ་པོ་ཚེས་ཅན། ལྷ་ལས་ཆེ་འཕོས་པ་ཡིན་ཏེ། མིག་དང་ལྡན་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཁ་ཅིག །མཐུན་སྲོགས་ལ་ཡང་མེད་ནས་མ་མཐོང་མི་མཐུན་སྲོགས་ལ་ཡང་
མེད་ནས་མ་མཐོང་བ་དང་བཞེར་བྱས་ནས། དབེར་བརྗོད་ནི། སྐྱེ་ཚེས་ཅན། རྟག་
སྟེ། མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། སྲོགས་ཚེས་མཐུན་སྲོགས་
ཡོད་མེད་དང་། “།^༥ རྣམ་གཉིས་རེ་རེ་དག་ལ་ཡང་། །རྣམ་གསུམ་མི་མཐུན་སྲོགས་
ལ་ཡང་། །ཡོད་མེད་རྣམ་པ་གཉིས་ཕྱིར་འོ། །ཞེས་མཉན་བྱ་དེ་སྐྱེ་རྟག་པར་སྐྱབ་
པའི་མཐུན་སྲོགས་ལ་ཡང་མེད་མི་མཐུན་སྲོགས་ལ་ཡང་མེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་
ཞེ་ན། མཉན་བྱ་ཚེས་ཅན། སྐྱེ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་སྲོགས་ལ་ཡོད་པར་
ཐལ། སྐྱེ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་སྲོགས་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱོད་ཀྱང་”ཡིན་
^༦སྐྱེ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་སྲོགས་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་བྱུབ་པའི་ཕྱིར།
སྐྱེ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་སྲོགས་ལ་མེད་པར་བཤད་པ་ནི། རང་སྲོགས་ཚེས་
ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་སྲོགས་ལ་ཡོད་པར་མ་གྲུབ་
ཅོམ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་སྐྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དོན་དབྱུང་བ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་རྟགས་འདི་སྐྱུན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་རྟགས་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག །ཚེས་ཅན་ལས་གཞན་ལ་མི་འཇུག་

༥ ན - །
༦ ལན

སའི་ཕྱིར་སྐྱེ་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེ་ན། དེའི་དོན་ཚོས་ཅན་ལས་ལྡོག་པ་
གཞན་ལ་མི་འཇུག་པ་ཡིན་ནས། ཚོས་ཅན་ལས་ངོ་བོ་གཞན་ལ་མི་འཇུག་པ་ཡིན།
དང་བོ་ལྟར་ན། མཉན་བྱ་ཚོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་སའི་སྐྱེ་མོང་མ་ཡིན་སའི་
མ་ངེས་སའི་རྟགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་ལས་ལྡོག་པ་གཞན་ལ་འཇུག་སའི་ཕྱིར་
ཉེ། ཞེས་བྱ་སོགས་ལའང་འཇུག་སའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལྟར་ན། འདིག་པ་ཕྱིས་བྱུང་གི་རྒྱ་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་ཀྱི་དངོས་
པོ་ཚོས་ཅན། བྱས་པ་རང་གྲུབ་ཅམ་ནས་འདིག་ངེས་སུ་སྐྱབ་སའི་སྐྱེ་མོང་མ་ཡིན་
སའི་མ་ངེས་སའི་རྟགས་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པ་ལས་ངོ་བོ་གཞན་མ་ཡིན་སའི་ཕྱིར།
ཡང་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་ཞིང་སྐྱ་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པ་དེ་མཉན་བྱ་སྐྱ་ལས་གཞན་ལ་མི་
འཇུག་སའི་དོན་ཡིན་ཅོ་ཞེ་ན། འདིག་པ་ཕྱིས་བྱུང་གི་རྒྱ་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་ཀྱིས་
དངོས་པོ་ཚོས་ཅན། བྱས་པ་ལས་གཞན་ལ་མི་འཇུག་པར་ཐལ། ཁྲིད་མ་ཡིན་ཞིང་
བྱས་པ་ཡིན་པ་མི་སྲིད་སའི་ཕྱིར། བསལ་བ་ཁས། ཡང་མཉན་བྱ་ཚོས་དེ་ཡིན་པར་
ངེས་ནས་སྐྱ་ཚོས་དེ་ཡིན་པར་མ་ངེས་པ་མི་སྲིད་པ་དེ་མཉན་བྱ་སྐྱ་ལས་གཞན་ལ་
མི་འཇུག་སའི་དོན་ཡིན་ཅོ་ཞེ་ན། འོ་ན་མཉན་བྱ་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་ངེས་ན་སྐྱ་
མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་ངེས་དགོས་པར་ཐལ། མཉན་བྱ་ཚོས་དེ་ཡིན་པར་ངེས་ནས།
སྐྱ་ཚོས་དེ་ཡིན་པར་མ་ངེས་པ་མི་སྲིད་སའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཡང་ཚོས་དེ་མཉན་
བྱ་ཡིན་པར་ངེས་ནས་ཚོས་དེ་སྐྱ་ཡིན་པར་མ་ངེས་པ་མི་སྲིད་པ་དེ་མཉན་བྱ་སྐྱ་
ལས་གཞན་ལ་མི་འཇུག་སའི་དོན་ཡིན་ཅོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ཚོས་དེ་ལྟ་ལྟར་བ་ཡིན་པར་
ངེས་ན། ཚོས་དེ་བྱས་པ་ཡིན་པར་ངེས་དགོས་པར་ཐལ། ཚོས་དེ་མཉན་བྱ་ཡིན་

བར་ངེས་ན་ཚོས་དེ་སྐྱེ་ཡིན་པར་ངེས་དགོས་པའི་སྲིད། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། ཐ་
སྟོད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་མཉན་བྱ་སྐྱེ་ཁོ་
ནའི་སྐྱབ་ཚོང་མ་ཡིན་པའི་ཚོས་ཡིན་པའི་སྐོ་ནས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་མ་ངེས་པ་དེ་སྲིད་
དུ། མཉན་བྱ་ཡང་མི་ཉག་པར་མ་ངེས་པ་དེ། མཉན་བྱ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་
མཐུན་ཚོང་མ་ཡིན་པའི་ཉགས་ཡིན་པའི་དོན་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། མཉན་བྱ་ཚོས་ཅན།
དུང་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ཚོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་ཉགས་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། ཁྱོད་དུང་སྐྱ་ཁོ་ནའི་སྐྱབ་ཚོང་མ་ཡིན་པའི་ཚོས་མ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། ར་སྐྱ་ལ་
སོགས་པའི་ཡང་ཁྱད་ཚོས་ཡིན་པའི་སྲིད།

རང་ལུགས་ནི། རང་སྲོགས་ཚོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
ཚོད་གཞི་དང་མཐུན་སྲོགས་དང་མི་མཐུན་སྲོགས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཚོད་གཞི་ལ་
ཡོད་པར་ངེས་ཀྱི། མཐུན་སྲོགས་ལ་ཡང་ཡོད་པར་མ་ངེས་མི་མཐུན་སྲོགས་ལ་ཡང་
ཡོད་པར་མ་ངེས་པ་དེ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཚོང་མ་ཡིན་པའི་ཉགས་ཡིན་
པའི་དོན་ཡིན་ལོ། །

གཉིས་པ་སྐྱབ་ཚོང་གི་མ་ངེས་པའི་ཉགས་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་
བའོ། །དང་སོ་ནི། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་ཚོང་གི་མ་ངེས་པའི་ཉགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་མ་ངེས་པའི་ཉགས་གང་ཞིག །རང་སྲོགས་ཚོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་
དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་སྲོགས་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པའམ་མི་མཐུན་སྲོགས་ལ་ཡོད་པར་
ངེས་པ་གང་དུང་ཡིན་པ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་ཉགས་དང་། ལྷག་ལྷན་གྱི་མ་

ངེས་པའི་རྟགས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི།
དེ་སྐབས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་སྐབས་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་
རྟགས་གང་ཞིག །དང་པོ་སྟོན་ཚུལ་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་
མཐུན་སྟོན་ལ་ཡང་ཡོད་པར་ངེས་མི་མཐུན་སྟོན་ལ་ཡང་ཡོད་པར་ངེས་པ།

གཉིས་པ་ལ་བཞི། མཐུན་སྟོན་མི་མཐུན་སྟོན་གཉིས་ཀ་ལ་བྲབ་བྱེད་དུ་
འཇུག་པ་དང་། མཐུན་སྟོན་མི་མཐུན་སྟོན་གཉིས་ཀ་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་
དང་། མཐུན་སྟོན་ལ་བྲབ་བྱེད་མི་མཐུན་སྟོན་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་དང་།
མི་མཐུན་སྟོན་ལ་བྲབ་བྱེད་མཐུན་སྟོན་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དཔེར་ན། རྒྱ་ཚོས་ཅན། རྟག་སྟེ། གཞུང་གི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
བ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་ཚོས་ཅན། རྟག་སྟེ། རེག་བྱ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །འདི་དོན་ལ་མཐུན་སྟོན་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
རྟག་པ་ཡིན་ན་རེག་བྱ་ཅན་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་
ནས་མཐུན་སྟོན་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པར་བཞག་ཅེ་ན། རྟེན་གཉེན་གྱི་དང་
བསྐྱེད་ནས་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་གཉེན་གྱི་ལ་རེག་བྱ་ཅན་ཡིན་པ་
དང་། རྟག་པ་ཡིན་ལ་རེག་བྱ་ཅན་མ་ཡིན་པའང་འདོད་པའི་ཕྱིར། རྟག་དང་པོ་སྐབས་
སྟེ། རྟེན་གཉེན་གྱི་ལ་རེག་བྱ་ཅན་ལ་རྟེན་དེ་རྟག་པ་དང་། རེག་བྱ་ཅན་དུ་འདོད་པའི་
ཕྱིར། ཁ་ཅིག་འདི་དཔེར་བཟོས་པའི་རྒྱ་ཚོས་ཅན། རྟག་སྟེ། ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། མཐུན་སྟོན་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་དོན། རྟེན་གཉེན་གྱི་
རྟག་པ་ཡིན་ལ་ལུས་ཅན་ཡིན་པའང་འདོད། རྟག་པ་ཡིན་ལ་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་

བཤང་འདོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་གྲེ་བྲག་པས་རྟག་བ་ཡིན་ལ་ལུས་
ཅན་ཡིན་པའང་འདོད་དེ། གྲེ་བྲག་པས་འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་སྐྱེ་དེ་རྟག་བར་ཡང་
འདོད་ལུས་ཅན་དུ་འདོད་པའི་སྲིང་ཞེས་ཟེར། དེ་ཞི་མི་འཐད་དེ། གྲེ་བྲག་པའི་
ལུགས་ལ། འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་སྐྱེ་རྣམ་དང་། ལུས་ཅན་ཡོན་ཏེན་དུ་འདོད་ཅིང་།
རྣམ་ཡིན་ན་ཡོན་ཏེན་མ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་སྲིང་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། དཔེར་ན། དུང་རྩེ་ཚོས་ཅན། ཚོལ་བ་ལས་བྱུང་སྟེ། མི་རྟག་
པའི་སྲིང་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །བཞི་པ་ནི། དཔེར་ན། དུང་རྩེ་ཚོས་ཅན། ཚོལ་བ་ལས་
མ་བྱུང་སྟེ། མི་རྟག་པའི་སྲིང་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་ལྟག་ལྟན་གྱི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ལ་གཉིས། ཡང་དག་ལྟག་ལྟན་
དང་། འགལ་བ་ལྟག་ལྟན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དེ་རྒྱབ་གྱི་ཡང་དག་ལྟག་ལྟན་གྱི་མ་ངེས་
པའི་རྟགས་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་རྒྱབ་གྱི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་གང་ཞིག །རང་སྟོགས་
ཚོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་དེ་རྒྱབ་གྱི་མ་སྐྱེན་སྟོགས་ལ་ཡོད་པར་ངེས་
ཤིང་། མི་མ་སྐྱེན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་ཡང་མི་མ་སྐྱེན་སྟོགས་ལས་ལྟོག་བ་ལ་ཐེ་ཚོམ་
དང་བཅས་པ། དཔེར་ན། དག་རྩེ་བའི་སྐྱེས་བུ་པ་རོལ་པོ་འདི་ཚོས་ཅན། འདོད་
ཆགས་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། དག་རྩེ་བའི་སྲིང་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པའི་
མཚན་ཉིད། གང་ཞིག །རང་སྟོགས་ཚོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་དེ་རྒྱབ་གྱི་
མི་མ་སྐྱེན་སྟོགས་ལ་ཡོད་པར་ངེས་ཤིང་། མ་སྐྱེན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་ཡང་མ་སྐྱེན་
སྟོགས་ལས་ལྟོག་བ་ལ་ཐེ་ཚོམ་དང་བཅས་པ། དཔེར་ན་དག་རྩེ་བའི་སྐྱེས་བུ་པ་
རོལ་པོ་འདི་ཚོས་ཅན། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ཏེ། དག་རྩེ་བའི་སྲིང་ཞེས་

བ་ལྷ་བུ་ལོ། །

ཁ་ཅིག །ལྷག་ལྷན་གྱི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མ་
 ཡིན་ཏེ། ལྷག་ལྷན་ནི་ཁྲབ་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་ལྷག་མ་དང་བཅས་ཤིང་མཐུན་ཕྱོགས་
 ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པར་ངེས་པ་གང་དུ་ཡང་མ་
 རེས་པ་ལ་བརྗོད་པས། ལྷག་ལྷན་གྱི་རྟགས་དང་མ་ངེས་པའི་རྟགས་མིང་གི་རྣམ་
 གངས་ཡིན་ནོ། །དེའི་མཚན་ཉིད། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚོས་གང་ཞིག །རང་ཕྱོགས་
 ཚོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ལ་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཁྲབ་འབྲེལ་ལ་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་
 ཡིན་པ། དེ་སྐད་དུའང་། གང་ཞིག་མ་མཐོང་བ་ཅེས་གྱིས། །ལྷོག་བ་རབ་དུ་སྟོན་
 བྱེད་པ། །དེ་ནི་ཐེ་ཚོམ་རྒྱ་ཡིན་ཕྱིར། །དེ་ལ་ལྷག་མ་ལྷན་ཞེས་བརྗོད། །ཅེས་དང་།
 དེའི་འབྲེལ་བཤད་དུ་ཤུག་སློམ། ཡང་ལྷག་མ་དང་ལྷན་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཅི་ཡིན་
 ཞེས་འདི་བར་བྱེད་དོ། །མཚན་ཉིད་བལྟན་པའི་ཕྱིར་གང་ཞིག་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་
 བ་སློམ་ཏེ། ལྷག་མ་དང་ལྷན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱེ་འདི་ནི་མ་ངེས་པའི་རྣམ་གངས་ཡིན་
 བོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་གཞལ་བྱ་ཚོས་ཅན། རང་ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་
 དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཁྲབ་འབྲེལ་ལ་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་
 བར་ཐལ། དེ་སྐབས་ཀྱི་ལྷག་ལྷན་གྱི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྲབ་
 ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རང་ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་དེ་སྐབས་
 ཀྱི་ཁྲབ་འབྲེལ་མེད་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་
 ཟག་གིས་ཁྱོད་ཀྱང་ཡིན། དེ་སྐབས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་
 ཚད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་རྒྱུ་གི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་རང་སྟོགས་ཚོས་ཅན་དུ་
 སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་དེ་རྒྱུ་གི་ཁྲབ་འབྲེལ་སྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་
 ཐལ། དེ་རྒྱུ་གི་མ་དེས་པའི་རྟགས་ཡིན་ན་རང་སྟོགས་ཚོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་
 ཟག་གིས་དེ་རྒྱུ་གི་ཁྲབ་འབྲེལ་ལ་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་
 ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ལྷག་ལྷན་གི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ན། རང་སྟོགས་ཚོས་ཅན་དུ་སོང་
 བའི་གང་ཟག་གིས་དེ་རྒྱུ་གི་ཁྲབ་འབྲེལ་ལ་ཐེ་ཚོམ་གི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པས་
 ཁྲབ་ཐེར་ན། དག་སྐྱུ་བ་ཚོས་ཅན། རང་སྟོགས་ཚོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་
 དག་སྐྱུ་བའི་སྐྱེས་བུ་བ་དོལ་པོ་ཆགས་བུལ་དུ་སྐྱུ་བ་པའི་ཁྲབ་འབྲེལ་ལ་ཐེ་ཚོམ་གི་
 ལྷག་མ་དང་བཅས་པར་ཐལ། དེ་རྒྱུ་གི་ལྷག་ལྷན་གི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་གིས་དེ་རྒྱུ་གི་ཁྲབ་པ་མེད་པར་དེས་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་གིས་ཁྱོད་ཀྱང་ཡིན་དེ་རྒྱུ་གི་མི་མཐུན་སྟོགས་ཀྱང་
 ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་ཚད་མས་དེས་པའི་ཕྱིར།

རང་སྟོགས་ནི། ཡང་དག་ལྷག་ལྷན་ཡིན་ན་རང་སྟོགས་ཚོས་ཅན་དུ་སོང་
 བའི་གང་ཟག་གིས་མི་མཐུན་སྟོགས་ལས་ལྷོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་གི་ལྷག་མ་བཅས་པ་
 དང་། འགལ་བ་ལྷག་ལྷན་ཡིན་ན་གང་ཟག་དེས་མཐུན་སྟོགས་ལས་ལྷོག་པ་ལ་ཐེ་
 ཚོམ་གི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ལ་གཉིས།

མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་རྒྱུ་གི་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་གི་
 མཚན་ཉིད། དེ་རྒྱུ་གི་རྟགས་སུ་བཞོད་པ་གང་ཞིག །དེ་རྒྱུ་གི་སྟོགས་ཚོས་

མ་གྲུབ་པ།

གཉེས་པ་ལ་གསུམ། དོན་ལ་ལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྣོ་ལ་ལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་
པ་དང་། རྣོ་ལ་ལ་ལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉེས། གཞི་མ་གྲུབ་ནས་མ་
གྲུབ་པ་དང་། ཐང་དང་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་ལྟོས་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་
ནས་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྟགས་གྱི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་ནས་མ་གྲུབ་པ་དང་། གཞི་རྟགས་
གཉེས་ཀ་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཆོས་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་རྟགས་མེད་ནས་
མ་གྲུབ་པ་དང་། རྟགས་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཆོས་ཅན་ལ་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། དཔེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། རྣམ་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉེས་པ་ནི། དཔེར་ན། སྐྱེས་བུ་འདི་ཆོས་ཅན། སྐྱུ་བ་སྐྱུ་
བ་ཡིན་ཏེ། རི་བོང་གི་རྣམ་སྐྱུ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། དཔེར་
ན། གང་ཟག་གི་བདག་ཆོས་ཅན། ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་གི་
བདག་གི་བདེ་སྐྱུ་བ་ཀུན་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །འོ་ན་ཆོས་ཅན་གྱི་
ངོ་བོ་གཞི་མ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་འདི་རྣམས། ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་
རྟགས་ཡིན་ན་ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་
ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ལ་ཁ་ཅིག །བསྐྱུ་བ་བྱུང་ཆོས་སྐྱུ་བ་ལ་གཞི་མ་གྲུབ་རྟགས་སུ་
བཤོད་ན་རྟགས་སྐྱོན་ཅན་ཏུ་འགྱུར་གྱི། བསྐྱུ་བ་བྱུང་ཆོས་མེད་དགག་སྐྱུ་བ་ལ་
གཞི་མ་གྲུབ་རྟགས་སུ་བཤོད་ན་རྟགས་སྐྱོན་ཅན་ཏུ་འགྱུར་བ་མིན་ནོ། །གཏན་
ཆོགས་སྐྱུ་བ་རྟགས་སུ་བཤོད་ནས་ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་ན་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་
པར་འགྱུར་གྱི། གཏན་ཆོགས་རྣམ་བཅད་ཅམ་རྟགས་སུ་བཤོད་ནས་ཆོས་ཅན་གཞི་

མ་གྲུབ་ཀྱང་ཕྱོགས་ཚོས་མ་གྲུབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཟེང་བ་མི་འཐད་དེ། གཞི་
 དེར་ཚོས་དེ་ཡོད་པར་རྒྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་གཞི་དེར་ཚོས་དེ་མེད་པར་
 རྒྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཚོས་གྲུབ་དགོས་པའི་སྲིད་དང་། གཞི་མ་གྲུབ་རྟགས་སུ་བཀོད་
 པའི་རྟགས་ཡང་དག་མེད་པར་ཐལ། གཞི་མ་གྲུབ་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་རྟགས་ཚོས་
 འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་པའི་སྲིད། རང་ལན་ནི། གཞི་མ་གྲུབ་ཚོས་ཅན་དུ་བརྒྱང་བའི་
 རྟགས་ཡང་དག་བཤད་པ་དང་། ཚོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་ནས་ཕྱོགས་ཚོས་མ་
 གྲུབ་པའི་རྟགས་བཤད་པ་མི་འགལ་ཉེ། གཞི་མ་གྲུབ་ཚོས་ཅན་དུ་བརྒྱང་བའི་རྟགས་
 ཡང་དག་ཡོད་པར་སྐར་བཤད་ཟེན་ལ། གཞི་མ་གྲུབ་ཚོས་ཅན་དུ་བརྒྱང་བའི་ཚེ་
 རྟགས་སུ་བརྒྱང་བ་དེ་ཡིན་ན་གཞི་གྲུབ་དགོས་ན། ཚོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་ནས།
 ཕྱོགས་ཚོས་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་སྲིད་རོ། །

བཞི་བ་ནི། དཔེར་ན། ཤིང་ཚོས་ཅན། སེམས་ལྡན་ཡིན་ཉེ། མཚན་མོ་ལོ་
 མ་ཁུམས་ཉེ་ཉལ་བའི་སྲིད་ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །གལ་ཉེ་བྱས་པ་ཚོས་ཅན། ལྷ་མི་རྟག་
 པར་རྒྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཉེ། དེ་རྒྱབ་གྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཞེས་
 བཀོད་པའི་ཚེ་ན། ལྷ་མི་རྟག་པར་རྒྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཚོས་ཅན། བྱས་པ་ལྷ་མི་
 རྟག་པར་རྒྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་རྒྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཚོས་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 ཁྱོད་བྱས་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མ་གྲུབ་པའི་སྲིད་ཞེ་ན། ལྷོན་མེད་དེ། ཚོས་ཅན་གྱི་
 ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཁས་ལྷངས་པ་ཡིན་གྱི། ཚོས་ཅན་
 གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མེད་ན་ཕྱོགས་ཚོས་མ་གྲུབ་པས་བྱབ་པ་ཁས་ལྷངས་པ་མ་
 ཡིན་པའི་སྲིད། བྱས་པ་ཅམ་ལྷ་མི་རྟག་པར་རྒྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་རྒྱབ་ཏུ་སྲིད་

ལ། ཤིང་ཅམ་མཚན་མོ་ལོ་མ་ཁུམས་ནས་ཉལ་བར་སྐྱབ་མི་རུས་པའི་སྲིང་རོ། །ལྟ་
བ་མི། དཔེར་ན། རྒྱ་བ་གཉིས་སྤང་གི་དབང་ཤེས་ཚོས་ཅན། མངོན་སུམ་ཡིན་ཏེ།
རྟོག་བྲལ་མ་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྲིང་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ལ་གསུམ། རྟགས་ཚོས་ཐ་
དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ་དང་། གཞི་རྟགས་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ་དང་། གཞི་
ཚོས་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའོ། །དཔེར་བརྗོད་རིམ་བཞིན། སྐྱ་ཚོས་ཅན། མི་
རྟག་སྟེ། མི་རྟག་པའི་སྲིང་ཞེས་པ་དང་། སྐྱ་ཚོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། སྐྱ་ཡིན་པའི་
སྲིང་ཞེས་དང་། མི་རྟག་པ་ཚོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པ་ཡིན་པའི་སྲིང་ཞེས་པ་
ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པོ་འདི་སྟོགས་ཚོས་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟགས་
ཚོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་གྲུབ་པའི་སྲིང་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ།
སྟོགས་ཚོས་ཡིན་ན་རྟགས་དེས་ནས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཐ་བ་དང་། རྟགས་དང་
ཚོས་ཅན་ཁྲད་གཞི་ཁྲད་ཚོས་གྱི་ཚུལ་དུ་སྒོ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་དང་། ཚོས་ཅན་དེའི་
སྟེང་དུ་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ལ་ཐེ་ཚོམ་དང་ལྡན་པ་དགོས་ལ། གསུམ་པོ་འདི་ལ་དེ་དག་
རིམ་པ་བཞིན་མ་ཚང་བའི་སྲིང།

ཁ་ཅིག །གསུམ་པོ་འདི་དོན་ལ་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་གྱི་དབྱེ་བར་བྱེད་པ་མི་
འཐད་དེ། འདི་དག་ཚོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་གྲུབ་པའི་སྲིང།
དེས་ན་གསུམ་པོ་འདི་དག་ཤེས་འདོད་ལ་སྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཡིན་ཅོ་ཞེ་
ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྐྱ་སྐྱ་ཡིན་པར་དེས་ནས་སྐྱ་རྟག་མི་རྟག་ཤེས་འདོད་
དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་སྲིང། འཁོར་གསུམ་མོ། །

གཉིས་པ་སློབ་ལ་སྟོན་ནས་མ་གྲུབ་པ་ལ་བཞི། ཤེས་འདོད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་
 པ་དང་། ཚོས་ཅན་གྱི་དོ་བོ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ནས་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྟགས་གྱི་དོ་བོ་ལ་
 ཐེ་ཚོམ་ཟ་ནས་མ་གྲུབ་པ་དང་། གཞི་རྟགས་གྱི་འབྲེལ་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ནས་མ་གྲུབ་
 པའོ། །དཔེར་བརྗོད་རིམ་བཞིའུ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་གྲུབ་ཟིན་མ་བརྗོད་པའི་དོར། སྐྱ་
 ཚོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་དང་། བསྐྱལ་དོན་གཟུངས་ལྷན་
 པ་ཚོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་བྱིར་ཞེས་དང་། ཏུ་བ་དང་རྒྱུད་ས་པ་གང་ཏུ་ཡང་
 མ་དེས་བཞེན་ཏུ་སྐྱ་རྗེས་དང་ལྡན་པའི་ལ་ལ་ཚོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ། ཏུ་བ་ཡོད་པའི་
 བྱིར། ཞེས་དང་། མ་བྱའི་སྐྱ་གང་ན་གྲག་མ་དེས་བཞེན་ཏུ་རི་སྐུལ་གསུམ་གྱི་དབྱུངས་
 མ་ན་ཚོས་ཅན། མ་བྱ་ཡོད་དེ། མ་བྱའི་སྐྱ་གྲག་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གསུམ་པ་སློབ་པ་ལ་སྟོན་ནས་མ་གྲུབ་པ་ལ་གསུམ། སྐྱ་སློབ་པ་ལ་སྟོན་ནས་
 མ་གྲུབ་པ་དང་། བྱི་སློབ་པ་ལ་སྟོན་ནས་མ་གྲུབ་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ལ་སྟོན་ནས་མ་
 གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དཔེར་ན། གངས་ཅན་གྱིས་སངས་རྒྱས་པའི་དོར། རྫོང་དེ་
 ཚོས་ཅན། སེམས་མེད་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་འདིག་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་བཞོད་པ་ལྟ་
 བུའོ། །འདི་སྐྱ་སློབ་པ་ལ་སྟོན་ནས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། གངས་ཅན་གྱིས་སྐྱར་ཡོད་
 གསལ་བ་ལས་སྐྱེ་བ་དང་མི་གསལ་བ་ལ་འདིག་པར་འདོད་པ་མ་གཏོགས། སྐྱར་
 མེད་གསལ་དུ་སྐྱེ་བ་དང་སྐྱད་ཅིག་གིས་འདིག་པ་སློབ་བའི་སྐྱེད་ཏུ་ཚད་མས་མ་
 གྲུབ་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དཔེར་ན། གཅེར་བྱ་བས་སངས་རྒྱས་པའི་དོར། ཤིང་ཚོས་
 ཅན། སེམས་ལྡན་ཡིན་ཏེ། ལུག་པ་བལྟས་ན་འཆི་བའི་བྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་

ཕྱི་ཚོལ་ལ་ལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། རྣོག་འགག་པ་འཆི་བའི་དོན་ཡིན་པ་གང་
ཞེས། །སངས་རྒྱལ་པས་ཤིང་ལ་རྣོག་དང་རྣམ་ཤེས་འགག་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་གཉིས་སོ་འདི་ཡང་སོ་སོར་བཤད་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། ཚོལ་ཕྱི་ཚོལ་གཉིས་ཀ་
ལ་ལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ལོ། །

སྤྲུལ་ཕྱི་ཚོལ་ལ་ལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་ཚོལ་གྱི་དོར་ཕྱོགས་ཆོས་
ཡིན་ན་ཕྱི་ཚོལ་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཆོམ་དང་ལྡན་བ་དགོས་ལ། སངས་རྒྱལ་པས་སློ་
བདེ་སེམས་ཡོད་དུ་ཚད་པའི་སྟོབས་གིས་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་འདི་སྤྲུལ་ཕྱི་ཚོལ་ལ་ལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། གཅེར་བྱ་བས་ཤིང་
གི་སྟེང་དུ་འཆི་བ་དང་འཆི་བའི་དོན་གང་ཡང་ཚད་པས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་
འདི་སྤྲུལ་ཕྱི་ཚོལ་ལ་ལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཅེར་བྱ་བ་དེ་ཤུན་པ་བཤུས་ན་
འཆི་བའི་དོན་ཤུན་པ་བཤུས་ན་སྐམ་པ་ཅམ་ལ་འདོད་པ་གང་ཞེས། །གཅེར་བྱ་བས་
ཤིང་གི་སྟེང་དུ་ཤུན་པ་བཤུས་ན་སྐམ་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་རྟགས་དང་
སོ་དེ་ཡང་སྤྲུལ་ཕྱི་ཚོལ་ལ་ལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གངས་ཅན་དེ་སྤར་
ཡོད་གསལ་བ་ལ་སྐྱེ་བ་དང་མི་གསལ་བ་ལ་འདིག་པའི་དོན་དུ་འདོད་པ་གང་
ཞེས། །གངས་ཅན་གྱིས་སློ་བདེའི་སྟེང་དུ་དེ་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། དཔེར་ན། ལྷ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། མིག་ཤེས་གིས་གཟུང་
བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་ན་རྟགས་སུ་བཞོན་པ་ཐམས་ཅད་རྟགས་
ཡང་དག་དང་འགལ་མ་ངེས་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་བཞེར་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིར་རྟགས་
སུ་བཞོན་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པ་དང་མ་གྲུབ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། གྲུབ་པ་ལ་ལྟུབ་

བ་རྣམ་མར་ངེས་མ་ངེས་གཉིས་སྲུངེས་ལ། གཉིས་བ་ལ་བྱུང་བ་ཕྱིན་ཅི་མོག་ཏུ་
ངེས་བ་དང་མ་ངེས་བ་གཉིས་སྲུངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་བ་གཞན་དོན་རྗེས་དབག་བཤད་བ་ལ་གཉིས།

རྗོད་བྱེད་དག་བཤད་བ་དང་། བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་རང་བཞིན་བཤད་པའོ། །དང་
མོ་ལ་གསུམ། སྐྱབ་དག་བཤད་བ་དང་། སུན་འབྱེན་བཤད་བ་དང་། རྣོལ་ཕྱི་རྣོལ་
དཔང་མོ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པའོ། །

དང་མོ་སྐྱབ་དག་བཤད་བ་ཀྱི་ལ་གསུམ།

གཞན་སྤྲུགས་དགག། རང་སྤྲུགས་བཞག་ཚོད་བ་སྤང་བའོ། །དང་མོ་ནི། ཁ་
ཅིག །གཞན་དོན་རྗེས་དབག་གི་མཚན་ཉིད། རྣོལ་བ་རང་གིས་མཐོང་བའི་རྟགས་
གྱི་རྣོལ་ཕྱི་རྣོལ་ལ་གསལ་བར་སྟོན་པའི་དག་ཡང་དག་ཡིན་པ། དེས་ན་སྐྱབ་དག་
ཡན་ལག་གཅིག་ལྟར་ཡང་ཡོད་དེ། རྣམ་པའི་རྟགས་གྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
བྱུང་བ་ཤེས་ཟིན་མ་བརྗོད། སྤྲུགས་ཚོས་མི་ཤེས་ཤེས་རུང་རུ་ཡོད་པའི་གང་ཟག་
གི་དོར། སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་དག་དེ་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ལྟ་
བུའི་དག་རྣོལ་བ་རང་གིས་མཐོང་བའི་རྟགས་གྱི་རྣོལ་ཕྱི་རྣོལ་ལ་གསལ་བར་སྟོན་
པའི་དག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཅུམ་གྱིས་ཕྱི་རྣོལ་གྱི་རྣུང་ལ་རྟོགས་པ་
སྐྱེད་རྣུས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐྱད་དུའང་། མཁས་པ་རྣམས་ལ་ནི། །གཏན་ཚིགས་འབབ་
ཞིག་བརྗོད་པར་ཟད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ལས་རྣོལ་གང་རུང་བ་
ཉིད། །མ་བརྟན་མ་ཚང་ཡིན་པར་བརྗོད། །ཅེས་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ཉེ། དེ་

བེ་ཚུལ་གསུམ་ག་མི་ཤེས་ཤེས་རུང་དུ་ཡོད་པའི་གང་ཟག་གི་དོར་ཚུལ་གསུམ་གང་
 རུང་ཞེས་མ་བརྗོད་ན་སྐྱབ་པ་མ་ཚང་བའི་སློབ་ཅན་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་སྲིད་
 ཞེས་ཟེད། དེ་འགོག་པ་ལ་ཁ་ཅིག་། དེ་ལྟ་བུའི་དག་དེ་སྐྱབ་པ་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ།
 སྐྱབ་པ་མ་ཚང་བའི་སློབ་ཅན་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། རྒྱ་པ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་
 སྲིད། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། འོགས་ཚོས་རྒྱང་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ།
 འོགས་ཚོས་རྒྱང་པ་རྗོད་པའི་སྐྱབ་པ་ཡང་དག་ཡོད་པའི་སྲིད། རྟགས་ཁས་སྐྱངས་
 ཞེས་ཟེད་ཞིང་། རྟོལ་བ་དེ་གཉིས་ཀའི་འོགས་ལ་ཡང་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་
 རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་མི་ཤེས་ཤེས་རུང་དུ་ཡོད་པའི་གང་ཟག་གི་དོར་
 གང་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་འབྲེལ། དཔེར་ན་བྱས་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་
 དག་དེ་སྐྱབ་པ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་སྲིད་ཞེས་ཟེད། འདོད་པ་དང་པོ་མི་འཐད་དེ།
 དེ་ལྟ་བུའི་རྟོལ་བའི་དོར་འོགས་ཚོགས་སྐྱབ་པ་གི་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་བར་ཡོད་
 པར་ཐལ། དེའི་དོར་སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་དག་དེ་སྐྱབ་པ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་
 སྲིད། རྒྱ་ལྟེ། དེའི་དོར་སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་དག་དེ་སྐྱབ་པ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་སྲིད་
 ཏེ། དེའི་དོར་སྐྱ་བྱས་པ་དེ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པའི་སྲིད།

གཞན་ཡང་། དེའི་དོར་བྱས་པ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
 ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་དོར་སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་དག་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ཡང་
 དག་ཡིན་པའི་སྲིད། གཞན་ཡང་། སྐྱ་མི་རྟག་པར་མི་ཤེས་ཤེས་རུང་དུ་ཡོད་པའི་
 གང་ཟག་གི་དོར་སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་དག་དེ་སྐྱབ་པ་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་
 བྱས་པར་མི་ཤེས་ཤེས་རུང་དུ་ཡོད་པའི་གང་ཟག་གི་དོར་སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་

དག་དེ། སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། འཇོགས་ཚིག་
 ཡིན་ན་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། དེའི་དོར་སྐྱ་
 ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་དག་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཚོལ་བ་རང་གིས་མཚོང་བའི་ཉགས་ཀྱི་
 ཚུལ་ཕྱི་ཚོལ་ལ་གསལ་བར་སྟོན་པའི་དག་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྐྱགས་
 ཚོས་གསལ་བར་སྟོན་པའི་དག་ཡང་དག་གྲང་མ་ཡིན། རྗེས་སུ་འགོ་སྐྱོད་གི་ཁྱབ་
 པ་གསལ་བར་སྟོན་པའི་དག་ཡང་དག་གྲང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དང་པོ་བྱབ་
 རྟེ། དེའི་དོར་བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱགས་ཚོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ།
 དེས་བྱས་པ་སྐྱའི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མ་བྱབ་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་དེའི་དོར་སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་དག་དེ་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་པར་
 འདོད་པ་དང་། ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་
 ཉིད་དུ་ངེས་པ། འཇོགས་ཚོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །འདོད་
 པ་ཕྱི་མ་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེའི་དོར་སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་དག་ཚོས་ཅན། སྐྱབ་
 དག་སྟོན་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དག་སྟོན་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་མ་བྱབ་
 བ། སྐྱ་མི་ཉག་པར་མི་ཤེས་ཤེས་རུང་དུ་ཡོད་པའི་གང་ཟག་གི་དོར་སྐྱ་ཡང་
 ཅེས་པའི་དག་དེ་དག་སྟོན་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། འཇོགས་ཚིག་ཡིན་ན་
 དག་སྟོན་ཅན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དམ་བཅའ་ཡང་དག་མི་སྲིད་
 པར་ཐལ་ལོ། །

དེས་ན་སྐྱ་བྱས་པར་མི་ཤེས་ཤེས་རུང་དུ་ཡོད་པའི་གང་ཟག་གི་དོར་སྐྱ་ཡང་
 བྱས་ཞེས་པའི་དག་དེ་གང་ཟག་དེའི་དོར་སྐྱགས་ཚིག་ཅམ་ཡིན་གྱི། སྐྱབ་དག་ཡང་

དག་དང་སྐྱོན་ཅན་གང་ཡང་མ་ཡིན་ལོ། །བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
 པའི་ཚུལ་གསུམ་མི་ཤེས་ཤེས་རྒྱུ་དུ་ཡོད་པའི་གང་ཟག་གི་དོར། གང་བྱས་ན་མི་
 རྟག་པས་ཁྲུལ། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་དག་དེ་སྐྱབ་དག་
 ཡང་དག་ཡིན་པར་འདོད་པའང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་ཚོས་ཅན། ཁྱིད་
 ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་ངེས་པར་ཐུག། ཁྱིད་ཀྱི་དོར་
 དེ་ལྟ་བུའི་དག་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁྲུབ་
 པ་ཡོད་དེ། སྐོབ་དཔོན་གྱིས། རྫོང་པ་གང་ཞིག་གཉིས་ཀ་ལ་ངེས་པ་དེ་ཁོ་ན་སྐྱབ་
 པའམ། སུན་འབྲིན་པ་ཡིན་གྱི་གང་ཡང་རྒྱུ་པ་ལ་མ་གྲུབ་པ་དང་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ནི་མ་
 ཡིན་ཉེ། ཡང་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ལ་སྐོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཁ་ཅིག་སྐྱབ་
 དག་ཡང་དག་ལ་ཚོས་མཐུན་སྐྱོར་གྱི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་དང་། ཚོས་མི་མཐུན་སྐྱོར་
 གྱི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་གཉིས། ཚོས་མཐུན་སྐྱོར་གྱི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་གི་མཚན་
 ཉིད། ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་དང་མཐུན་དཔེ་གཉིས་རྟགས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་སུ་
 ཚོས་མཐུན་པར་དངོས་སུ་སྐྱོན་པའི་དག། ཚོས་མི་མཐུན་སྐྱོར་གྱི་སྐྱབ་དག་ཡང་
 དག་གི་མཚན་ཉིད། ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་དང་མི་མཐུན་དཔེ་གཉིས་རྟགས་དང་
 བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་སུ་ཚོས་མི་མཐུན་པར་དངོས་སུ་སྐྱོན་པའི་”དག”^༥ ཚོས་མཐུན་
 པའི་དོན་ཡང་སྐྱབ་ཚུལ་ཡོད་སྐྱབ་རྣམས་ཡོད་པར་ཚོས་མཐུན་པ་དང་། ཡིན་སྐྱབ་
 རྣམས་ཡིན་པར་ཚོས་མཐུན་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་ན། གང་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྲུལ།
 དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན་སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་དག་ཚོས་ཅན། སྐྱ་དང་བྱམ་པ་

གཉིས་མི་ཉལ་བ་ཡིན་པར་ཚོས་མཐུན་པར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་དག་ཡིན་པར་ཐལ།
 རྒྱུ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚོས་མཐུན་སྟོར་ཀྱི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་པ་གང་ཞིག་སྐྱ་མི་ཉལ་
 པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩལ་བ་ཁས་སྦྲངས། འདོད་ན། སྐྱ་མི་ཉལ་
 པར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་དག་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། སྐྱ་མི་ཉལ་པར་སྐྱབ་པའི་
 སྐྱབ་དག་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ལ་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་
 དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩལ་སྟེ། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་བརྗོད་པ་ཡིས། །བརྗོད་པ་ཡིས་ཀྱང་
 ལུས་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ་བཞི། མདོའི་རྣམ་བཅད་ཀྱི་དགོས་པ་
 བཤད་པ་དང་། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། མཚོན་
 བྱའི་སྐྱ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཚད་མ་མདོར། གཞན་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི། །རང་གིས་
 མཐོང་དོན་རབ་གསལ་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་རྟེན་པ་དང་པོས་མཚོན་བྱ་དང་།
 རྟེན་པ་གཉིས་པས་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རང་གིས་མཐོང་བ་དང་
 དོན་དང་རབ་གསལ་བྱེད་གསུམ་གྱིས་རིམ་བཤེན་དུ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་
 ཡིན་ན། རྫོང་སྟོན་དང་དོན་སྟོན་དང་སྐྱ་སྟོན་གསུམ་དང་བྲལ་བ་ཞིག་དགོས་པར་
 བསྟན་ཏེ། །རི་ལྟར་བསྟན་ན། རང་གིས་མཐོང་བ་ཞེས་པའི་ཚིག་གིས་གཞན་དོན་
 རྗེས་དཔག་ཡིན་ན་རྫོང་སྟོན་དང་བྲལ་བ་ཞིག་དགོས་པར་བསྟན་ཏེ། རྫོང་བདེ་སྐྱེ་
 འཇིག་ཅན་ལྟ་བུ་དོན་ལ་གྲུབ་ཀྱང་ཚོལ་བས་མ་མཐོང་བར་སྤི་ཚོལ་གྱི་ལུང་ཅན་
 ལས་བཤད་པའི་གཏན་ཚིགས་དེ་གཏན་ཚིག་ཡང་དག་དང་། དེ་སྟོན་པའི་དག་སྐྱབ་

དག་ཡང་དག་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་རང་གིས་མཐོང་བ་ཞེས་པའི་ཚིག་སྒྲིམ་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་གིས་མཐོང་བ་ཞེས་པའི་དོན་ལ་རྒྱན་མཁན་པོ་ན་ཤེ། རང་གིས་
 མཐོང་བ་ཞེས་པའི་ཚིག་གིས་གཞན་དོན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཚུལ་གསུམ་
 ཚོལ་ཕྱི་ཚོལ་གཉིས་ཀ་དང་དབང་པོ་ཡོད་ན་དེས་ཀྱང་མཐོང་བ་ཞིག་དགོས་པར་
 བརྟམ། ཞེས་གསུང་། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་འདོད་ཀྱི་གཞན་དོན་རྗེས་སྤྱོད་དཔག་པ་
 བྱི། །ཞེས་པའི་གཞན་དེ་ཚོལ་ཕྱི་ཚོལ་གཉིས་ཀ་ལས་གཞན་ལ་བྱེད་མེད་པར་
 ཐལ། རང་གིས་མཐོང་བ་ཞེས་པ་ཚོལ་ཕྱི་ཚོལ་གཉིས་ཀས་མཐོང་བ་ལ་བྱེད་མེད་པར་
 པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ལྟ་བུའི་གཞན་དེ་ཕྱི་ཚོལ་ལ་བྱེད་མི་མེད་པར་
 པར་འགྲུང་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

དོན་ཞེས་པའི་ཚིག་གིས་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ཡིན་ན་དོན་སྒྲིམ་དང་བྲལ་
 བ་ཞིག་དགོས་པར་བརྟམ་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་དོན་ལ་མ་གྲུབ་པར་རྟོག་པས་སྒྲི་
 བཏགས་ཚམ་དེ་རྟགས་ཡང་དག་དང་། དེ་བརྗོད་པའི་ཚིག་སྒྲིམ་དག་ཡང་དག་ཡིན་
 བ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་དོན་ཞེས་པའི་ཚིག་སྒྲིམ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་ཞེས་པས་གཞན་
 དོན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཞིག་དགོས་པར་
 བརྟམ་གྱི་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་ཞིག་དགོས་པར་བརྟམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོར་མེད་
 པའི་གཞན་དོན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རབ་གསལ་བྱེད་ཅེས་པའི་
 ཚིག་གིས་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ཡིན་ན། སྒྲིམ་སྒྲིམ་དང་བྲལ་བ་ཞིག་དགོས་པར་
 བརྟམ་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་དོན་ལ་གྲུབ་ཅིང་གྲུབ་པ་ལྟར་ཚད་མས་དེས་ཀྱང་། གཞན་
 ལ་སྒྲིམ་པ་ན་ལྟག་ཚད་ཀྱི་སྒྲིམ་དང་བཅས་པའི་དག་གྲུབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་པ་

བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་རབ་གསལ་བྱེད་ཅེས་སྒྲིམ་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། གཞན་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི། རང་གིས་མཚོང་དོན་རབ་སྟོན་བྱེད། །ཅེས་མི་སྒྲིམ་པར་ཅིའི་ཕྱིར་རབ་གསལ་བྱེད་ཅེས་སྒྲིམ་ཤེ་ན། རྒྱན་མཁའ་མོ་ན་རེ། དག་གཅིག་གིས་རྗེས་སུ་འགོ་ལྗོག་གི་ཁྲབ་པ་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་སྟོན་པ་ནི་འགའ་ཡང་མེད་པས་རབ་སྟོན་བྱེད་ཅེས་མ་སྒྲིམ་པར་རྗེས་སུ་འགོ་ལྗོག་གི་ཁྲབ་པ་གང་རུང་ཞིག་དངོས་སུ་བསྟན་པས་ཅིག་ཤོས་དོན་གྱིས་གསལ་བར་འགྱུར་བས་རབ་གསལ་བྱེད་ཅེས་སྒྲིམ་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བཞེད་དོ། །

དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འོ་ན་དག་གཅིག་གིས་རྗེས་སུ་འགོ་ལྗོག་གི་ཁྲབ་པ་གཉིས་ཀ་^{ལྷ}དངོས་སུ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ནི་འགའ་ཡང་མེད་པས། རབ་གསལ་བྱེད་ཅེས་མི་སྒྲིམ་པར་དེ་གཉིས་གང་རུང་ཞིག་དངོས་སུ་བསྟན་པས་ཅིག་ཤོས་དོན་གྱིས་སྟོན་པར་འགྱུར་བས་རབ་སྟོན་བྱེད་ཅེས་སྒྲིམ་རིགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

འོ་ན་ལྷག་ཆད་ཀྱི་སྟོན་དང་བཅས་པའི་དག་རི་ལྷ་བྱ་ཞེ་ན། རང་གཞན་གྱི་སྡེ་པ་འགའ་ཞིག་ཚུལ་གསུམ་དོན་ལ་གྲུབ་ཅིང་གྲུབ་པ་ལྷར་ཚད་མས་ངེས་ཀྱང་དེ་གཞན་ལ་སྟོན་པ་ན། རྒྱ་མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བྱས་པ་བཞིན། བྱས་པ་བྱས་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་ཡང་བྱས་དེའི་ཕྱིར་ན་རྒྱ་མི་རྟག་ཅེས་སྟོན་པའི་དག་ལྷ་བྱའོ། །

འོ་ན། དེ་དག་ཆད་པ་དང་ལྷག་པའི་སྟོན་ཅན་རི་ལྷར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལྷ་བྱའི་དག་ཚོས་ཅན། རྒྱབ་དག་ཆད་པའི་སྟོན་ཅན་ཡིན་ཏེ། རྒྱབ་དག་ཏུ་བཞོད་པ་གང་ཞིག །དཔེ་དངོས་སུ་བསྟན་ཀྱང་ཁྲབ་པ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚོས་

ཅན། སྐྱབས་དགེ་སྐྱབས་ལ་འདི་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་ཏེ་གང་ཞེས། །དམ་བཅའ་དང་ཉེར་གཏོང་
དང་མཁུག་སྐྱབས་ལ་བརྒྱུད་པ་སྐྱབས་ལ་འདི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་
ལ་འདི་ཆེས་གིས་ཕྱི་རྒྱུད་ལ་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ལ་མེ་ཚོམ་ཅམ་སྐྱེད་ཀྱི། སྐྱ་མི་རྟག་
ལ་རྒྱུད་ལ་འདི་རྗེས་དཔག་སྐྱེད་ལ་འདི་རྣམ་པ་མེད་ལ་འདི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྐྱབས་སྟེ།
སྐྱོགས་ཚོས་བརྒྱུད་པ་དང་རྒྱུས་ལ་འདི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དམ་བཅའ་དང་རྒྱུས་
ལ་འདི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན། ཚུལ་གསུམ་དོན་ལ་གྲུབ་ཅིང་གྲུབ་པ་ལྟར་ཚད་མས་དེས་ན་དེ་ལྟ་
བུའི་རྟགས་སྟོན་ལ་འདི་ཆེས་རི་ལྟར་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་ཞེས། ཡིན་ཏེ། རྣམ་དེས་ལས།
གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པར་ཆེས་གིས་སྐྱོན་ཡོན་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི།
དོན་གྱི་འི་མ་ཡིན་ཏེ་དོན་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་བརྒྱུད་པས་སྐྱ་བ་པོ་ལ་སྐྱབས་
ཀར་འཇུག་ལ་འདི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལྟག་ཚད་ཅན་གྱི་སྐྱབས་དགེ་བརྒྱུད་
ན། དོན་སྐྱོན་བརྒྱུད་ལ་འདི་ཐོག་མར་ཆེས་སྐྱོན་གྱི་སྐྱོན་སྐྱ་བ་པོ་སུན་འབྱིན་པར་
འཇུག་ལ་འདི་ཕྱིར་རོ། །ཆེས་གི་སྐྱོན་ཡོན་གཙོ་བོར་བྱེད་ལ་འདི་དོན་ཡང་ཆེས་སྐྱོན་དང་
བྲལ་བ་དགོས་པ་ཡིན་གྱི། དོན་སྐྱོན་དང་བྲལ་བ་མི་དགོས་པར་བརྒྱུན་པ་མིན་
ནོ། །འདི་ལ། རྒྱུ་གསུམ་མེད་སྐྱ་མཚེད་སྐྱབས་དགེ་ཡན་ལག་ལྟ་སྐྱབས་བཞེད་ལ། སྐྱོགས་
སྐྱབས་ཡན་སྐྱུ་གིས་དེ་བཀག་ནས་སྐྱབས་དགེ་ཡན་ལག་གཉིས་སྐྱབས་བཞེད་དོ་ཞེས་
སྐྱ་བ་མི་འཐད་དེ། སྐྱབས་དགེ་ལ་འཆད་པ་དང་འགོད་ལ་འདི་སྐྱབས་གཉིས་ལས། འཆད་
ལ་འདི་ཆེ་སྐྱོགས་སྐྱབས་ཡན་སྐྱུ་གིས་ཀྱང་སྐྱབས་དགེ་ཡན་ལག་ལྟ་སྐྱབས་བཞེད་ལ། ཕྱི་
རྒྱུ་གསུམ་མེད་ལ་འཐད་ལ་འདི་ཆེ་འི་ཐོག་མར་མེད་སྐྱ་མཚེད་གིས་ཀྱང་སྐྱབས་དགེ་ཡན་ལག་

གཉིས་ལྡན་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད། རྗེས་པ་རང་གི་ཚད་མས་
མཐོང་བའི་རྟགས་ཀྱི་རྣམ་གསལ་གྱི་རྗེས་ལ་གསལ་བར་སྟོན་པའི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་
ལག་གཉིས་ལྡན་ལོ། །གསལ་བ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས། ཚོས་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་རྒྱལ་པོ་
ཡང་དག་དང། ཚོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཡང་དག་གོ། །དང་པོའི་མཚན་ཉིད།
རྟགས་དེ་དེ་རྒྱལ་གྱི་མཐུན་སྦྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་ལན་ལག་
གཉིས་ལྡན་གྱི་དག །དཔེར་ན། གང་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་བྱས་པ་
བཞིན། རྒྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་དག་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། རྟགས་དེ་དེ་
རྒྱལ་གྱི་མི་མཐུན་སྦྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་ལན་ལག་གཉིས་
ལྡན་གྱི་དག །དཔེར་ན་གང་རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་གྱི་
ནམ་མཁའ་བཞིན། རྒྱ་ནི་བྱས་སོ་ཞེས་པའི་དག་ལྟ་བུའོ། །

དེ་སྐད་དུ་རིགས་སྒྲོར། དེ་ལ་ཚོས་མཐུན་པ་ནི་གང་ལ་རྟགས་མཐུན་པའི་
སྦྱོགས་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། གང་བྱས་པ་དེ་མི་རྟག་པར་མཐོང་སྟེ།
དཔེར་ན་བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ཞེས་པའོ། །ཚོས་མི་མཐུན་པ་ཡང་གང་ལ་
བརྒྱལ་བར་བྱ་བ་མེད་པ་ལ་རྟགས་མེད་པ་ཉིད་དུ་སྟོན་པ་སྟེ། གང་རྟག་པ་དེ་བྱས་
པ་མིན་པར་མཐོང་སྟེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན་ཞེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར། ཚོས་མཐུན་པར་སྟོན་པའི་དོན་དེ་རྒྱལ་གྱི་རྟགས་དང་མཐུན་དཔེ་གཉིས། དེ་
རྒྱལ་གྱི་མཐུན་སྦྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་དངོས་སུ་སྟོན་པ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། ཚད་
གཞི་དང་མཐུན་དཔེ་གཉིས་རྟགས་དང་བརྒྱལ་བུའི་ཚོས་སུ་ཚོས་མཐུན་པར་དངོས་

སྤྱི་སྤྱོད་པའི་དོན་མིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་ན་ཚོས་མ་སྦྱོར་སྤྱོད་ཀྱི་སྦྱོར་དག་གིས་རྗེས་འགྲོའི་ཁྲུང་པ་དངོས་སུ་
བསྟན་ནས་སྤྲོག་ཁྲུང་ལྷགས་ལ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། ཚོས་མི་མ་སྦྱོར་སྤྱོད་ཀྱི་སྦྱོར་
དག་གིས་སྤྲོག་ཁྲུང་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་རྗེས་འགྲོའི་ཁྲུང་པ་ལྷགས་ལ་བསྟན་པ་
ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་གང་བྱས་ན་མི་ཉག་པས་ཁྲུང་དཔེར་ན་བྱས་པ་བཞིན། སྦྱོར་ཡང་
བྱས་སོ་ཞེས་པའི་དག་གིས་སྦྱོར་མི་ཉག་པར་སྦྱོར་པའི་རྗེས་ཁྲུང་དངོས་སུ་བསྟན་པ་
དང་། གང་ཉག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྲུང་དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན།
སྦྱོར་བྱས་སོ་ཞེས་པའི་དག་གིས་སྦྱོར་མི་ཉག་པར་སྦྱོར་པའི་སྤྲོག་ཁྲུང་དངོས་སུ་
བསྟན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་ན་མི་ཉག་པས་ཁྲུང་པ་དེ་སྦྱོར་མི་ཉག་པར་སྦྱོར་པའི་
རྗེས་ཁྲུང་མ་ཡིན། ཉག་ན་མ་བྱས་པའི་ཁྲུང་པ་དེ་སྦྱོར་མི་ཉག་པར་སྦྱོར་པའི་སྤྲོག་
ཁྲུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྤྱོད་མེད་དེ། སྦྱོར་མི་ཉག་པར་སྦྱོར་པའི་ཚོས་མ་སྦྱོར་
སྤྱོད་ཀྱི་སྦྱོར་དག་གིས་སྦྱོར་བྱས་པ་དང་བྱས་ན་མི་ཉག་པས་ཁྲུང་དངོས་སུ་བརྗོད་པ་
ལ་བརྟེན་ནས་བྱས་པ་སྦྱོར་མི་ཉག་པར་སྦྱོར་པའི་མ་སྦྱོར་སྤྲོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་
རྟོགས་ཀྱིས་ལ་དེའི་ལྷགས་ལ་བྱས་པ་སྦྱོར་མི་ཉག་པར་སྦྱོར་པའི་མི་མ་སྦྱོར་སྤྲོགས་ལ་
མེད་པ་ཁོ་ནར་རྟོགས་ཀྱིས་པས། སྦྱོར་དག་དེས་རྗེས་འགྲོ་དངོས་སུ་བསྟན་སྤྲོག་
ཁྲུང་ལྷགས་ལ་བསྟན་པར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཡོ། །

འོ་ན་ཚོས་མ་སྦྱོར་སྤྱོད་ཀྱི་སྦྱོར་དག་དང་ཚོས་མི་མ་སྦྱོར་སྤྱོད་ཀྱི་སྦྱོར་དག་
གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་བསྟན་དགོས་པའི་སྦྱོར་མི་ཉག་པར་སྦྱོར་དགོས་ཀྱི་ཕྱི་ཕྱི་ཚོལ་ཡོད་
དམ་མེད་ཅེ་ན། མེད་ཀྱི་གང་རྩུང་དེ་དངོས་སུ་བསྟན་པས་ཚོགས་སྟེ། རྗེས་སུ་འགྲོ་

ཕྱོག་གི་ཁྲབ་པ་གཉིས་གང་རྒྱུ་ཞིག་དངོས་སུ་བསྟན་པས་ཅིག་ཤོས་དོན་གྱི་གོ་
བར་འགྲུང་བའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་འདུག། དེ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་འབྲེལ་ཤེས་ན། །གཉིས་ལས་
གང་ཡང་རྒྱུ་སྐྱེས་པ། །དོན་གྱིས་གོ་བས་ཅིག་ཤོས་ལ། །འབྲེལ་པ་ཡང་དག་སྐྱེ་བར་
འགྲུང། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

ཁ་ཅིག་ །ཚོལ་བ་དབང་ཚོན་གྱི་དོར་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་བསྟན་མི་དགོས་
ཡང་། དབང་རྒྱལ་གྱི་དོར་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་བསྟན་དགོས་སོ་ཞེས་ཟེར་ན། །འོ་ན་
རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་གི་ཁྲབ་པ་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྐྱབ་དག་ཡོད་པར་
ཐལ། །རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་གི་ཁྲབ་པ་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་བསྟན་དགོས་པའི་ཕྱི་རྒྱུ་ཚོལ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། །འདོད་ན། །སྐྱབ་དག་ཡན་ལག་གསུམ་ལྡན་ཡོད་པར་ཐལ་སོ། །འདོད་
མི་རུས་ཏེ། །སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་ན་སྐྱབ་དག་ཡན་ལག་གཉིས་ལྡན་ཡིན་དགོས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱབ་དག་ཡན་ལག་གསུམ་ལྡན་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ།
རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་གི་ཁྲབ་པ་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་བརྗོད་ཡང་ཁྲབ་པ་བརྗོད་པ་ཞེས་
པའི་ཡན་ལག་གཅིག་ཏུ་བཟང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། །འོ་ན་རྗེས་སུ་འགྲོ་
ཕྱོག་གི་ཁྲབ་པ་གཉིས་པོ་ཁྲབ་པའི་ཚུལ་ཞེས་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་གཅིག་ཏུ་བཟང་བར་
རིགས་པར་འགྲུང་རོ། །

གཞན་ཡང་། །ཕྱི་རྒྱུ་དབང་རྒྱལ་གྱི་དོར་ཚོས་མཐུན་སྟོར་གྱི་སྐྱབ་དག་དང་།
ཚོས་མི་མཐུན་སྟོར་གྱི་སྐྱབ་དག་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་བསྟན་མི་དགོས་པར་ཐལ། །གང་
ཐག་དེས་རྟགས་མཐུན་སྟོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ལྷགས་ལ་
རྟགས་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མེད་པར་ཁོ་ནར་རྟོགས་རུས། །རྟགས་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་

མེད་པ་ཁོ་ནར་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཤུགས་ལ། རྟགས་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་
པར་རྟོགས་བྱས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། ཕྱི་རྟོགས་དབང་རྒྱལ་ལ་ཕྱོགས་ཚེས་
དང་རྗེས་སུ་འགོ་ལྗོན་གི་ཁྲབ་པ་གང་རུང་གཅིག་དངོས་སུ་བརྗོད་པས་དེའི་རྒྱད་ལ་
དོན་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དབག་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཁྲབ་
སྐྱོན་ཅན་ལ་དེ་མེད་ཀྱང་། །སྐྱ་ཅི་བྱས་ཡིན་འདི་འདྲ་ཀུན། །མི་རྟག་ཅེས་ཅི་བརྗོད་
པས་ཀྱང་། །དོན་གྱིས་དེ་ཅི་འདིག་སྒོར་འགྱུར། །ཞེས་པ་རྟོགས་བ་དབང་རྟོན་ཁོ་ནའི་
དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། །ཕྱི་རྟོགས་དབང་རྒྱལ་གྱི་རྒྱད་ལ་བསྐྱབ་བྱ་ལ་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་
པའི་ཕྱིར་དུ་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དངོས་སུ་བཟུན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། རྟོགས་བ་དེས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཤུགས་ལ་
སྐྱ་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་མི་བྱས་པར་ཐལ། དེས་རྟགས་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་
ན་ལ་ཡོད་པར་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཤུགས་ལ། རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་
པ་ཁོ་ནར་རྟོགས་མི་བྱས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་སྐྱེད་པའོ། །བཞི་པ་མཚོན་བྱའི་
སྐྱ་བཤའ་པ་ཅི། སྐྱ་རྟོགས་ལས་གཞན་ཕྱི་རྟོགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པས་གཞན་དོན་དང་རྗེས་
དབག་གི་རྒྱ་ཡིན་པས་ན་རྗེས་དབག་ཏུ་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི་རྗེས་དབག་དངོས་མ་
ཡིན་ཏེ། ཚིག་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྗེས་དབག་ཏུ་བཏགས་པ་ལ་
དགོས་པ་ཡོད་དེ། དག་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དབག་རྒྱད་ལ་
སྐྱེ་བར་ཁོང་དུ་རྒྱད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ཚོད་པ་སྤང་བ་ཅི། ཚིག་གི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་དབག་སྐྱེ་
བས་གཞན་དོན་རྗེས་དབག་འཛོག་ན། རི་དྲགས་རྒྱལ་པ་ལ་ལྟོས་ཞེས་པའི་ཚིག་གི་

བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རི་དྲུགས་རྒྱལ་པ་མཚོང་བའི་མངོན་སུམ་སྐྱེ་བས་གཞན་དོན་
གྱི་མངོན་སུམ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། རྗེས་དཔག་རྙོག་པ་ཡིན་
བས་ཚིག་གི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བར་རིགས་ལ། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་
གཟུང་དོན་ལས་སྐྱེ་བས་ཚིག་གི་བྱེད་པ་ལས་སྐྱེ་བར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་སྐད་དུ་འདར་རྒྱན་ལས། རི་ལྟར་ཚིག་ལས་མཚོང་བ་ཡི། །འབྲེལ་བ་བྲན་པར་
རྒྱུར་པ་ན། །རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་དེ་བཞིན་དུ། །འགར་ཡང་མངོན་སུམ་སྐྱེ་མ་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གལ་ཏེ་ཕྱོགས་ཚིག་རྒྱབ་དག་གི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་ན།
སློབ་དཔོན་གྱིས། རང་ཉིད་དེས་བཞིན་གཞན་དག་ལ། །དེས་བ་སྐྱེད་པར་འདོད་པ་
ཡིས། །ཕྱོགས་ཚོས་འབྲེལ་བ་བསྐྱབ་བྱ་དག །བརྗོད་པ་ལས་གཞན་སྤང་བར་
བྱ། །ཞེས་ཕྱོགས་ཚོས་དང་འབྲེལ་བ་དང་བསྐྱབ་བྱ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ལ་དེ་ལས་
གཞན་བརྗོད་པ་སྤང་བར་བྱ། “^{༥༧} ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ།
ཕྱོགས་ཚོས་དང་འབྲེལ་བ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གང་དང་འབྲེལ་བ་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན་
བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་དང་འབྲེལ་བ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་རྒྱབ་དག་ཡན་ལག་གཅིག་ལྟར་མེད་ན། མཁས་པ་རྣམས་ལ་ནི།
གཏན་ཚིགས་འབའ་ཞིག་བརྗོད་པར་ཟད། །ཅེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན།
མི་འགལ་ཏེ། དེ་ནི་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཁྲབ་འབྲེལ་ཤེས་ཟེན་མ་”^{༥༨}བརྗོད།
ཕྱོགས་ཚོས་མི་ཤེས་ཤེས་དུང་དུ་ཡོད་པའི་གང་ཟག་གི་དོར། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པའི་ཁྲབ་འབྲེལ་མ་ཤེས་པ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་བརྗོད་མི་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་

^{༥༧} +
^{༥༨} བརྗོད།

ཤི། རྗེས་སུ་འགོ་སྟོན་གྱི་ཁྲུང་པ་བསྟན་མི་དགོས་པའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །

ཁ་ཅིག །སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཁྲུང་པ་ཤེས་ཟེན་མ་བརྟེན་སྟོན་ཆོས་མི་ཤེས་ཤེས་རུང་རུ་ཡོད་པའི་གང་ཟག་གི་དོར་སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་དག་ཆོས་ཅན། སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱབ་དག་རུ་བཞོད་པ་གང་ཞིག །སྐྱབ་དག་སྟག་པ་དང་ཆད་པའི་སྐྱོན་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། ཆོས་ཅན། ཁྲུང་པ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་ཆ་ནས་སྐྱབ་དག་ཆད་པའི་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱབ་དག་ཆད་པའི་སྐྱོན་ཅན་རུ་འདོག་བྱེད་ཅིག་ཡོད། དེ་ལས་གཞན་སྐྱབ་དག་ཆད་པའི་སྐྱོན་ཅན་རུ་འདོག་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉག་པ་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཁྱོད་འགོད་དགོས་ཤི་གང་ཟག་དེའི་དོར་ཁྲུང་པ་དངོས་སུ་བསྟན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ཁྲུང་པ་ཤེས་ཟེན་མ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་གི་དོར་ཁྲུང་པ་དངོས་སུ་བསྟན་ཡང་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་བསྐྱབ་བྱ་ལ་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐྱ་མི་ཉག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བྱས་པ་བཞིན། བྱས་པ་བྱས་པ་དེ་བཞིན་རུ་སྐྱ་ཡང་བྱས། དེའི་ཕྱིར་ན་སྐྱ་མི་ཉག་ཅེས་པའི་དག་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་ཤི་ཁྲུང་པ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་ཆ་ནས་སྐྱབ་དག་ཆད་པའི་སྐྱོན་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་འགོད་འགོས་ཤི་གང་ཟག་དེའི་དོར་དེ་སྐྱབ་ཤི་ཁྲུང་པ་དངོས་སུ་བསྟན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཟག་དེས་དེ་སྐྱབ་ཤི་ཁྲུང་པ་ཤེས་ཟེན་མ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་ཟག་དེ་ལ་དེ་སྐྱབ་ཤི་ཁྲུང་པ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ཡང་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་བསྐྱབ་བྱ་ལ་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། སྐྱ་ཕྱིའི་ཁྲུང་ཉག་པ་ཁས་སྐྱབ་སོ། །

གལ་ཏེ་ཆོས་མཐུན་སྐྱོར་དང་ཆོས་མི་མཐུན་སྐྱོར་གྱི་སྐྱབ་དག་གཉིས་ཀ་

དངོས་སུ་བསྟན་དགོས་ཀྱི་ཚོལ་བ་མེད་ན། རིགས་སྒྲོར། རེ་ཞིག་འགལ་བ་དང་མ་
ངེས་པའི་གཉེན་སོར་གཉིས་ཀ་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། འགལ་བ་དང་མ་ངེས་པའི་གཉེན་
སོར་རིམ་བཞུག་དུ་ཚོས་མཐུན་སྦྱར་གྱི་སྦྱུང་དག་དང་ཚོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྦྱུང་
དག་བརྗོད་རིགས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། གང་ཟག་གཅིག་ལ་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་
བརྗོད་དགོས་པར་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་སུན་²⁰འབྲེན་ བཤད་པ་ལ།

སུན་¹⁹འབྲེན་ དང་ཐལ་འགྲུར་དོན་གཅིག་པས་འདི་ལ་གཉིས། ཐལ་འགྲུར་
གྱི་རྣམ་བཞག་དང་། འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་རྟག་ཚོད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ།
མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། རང་རྒྱུད་འཕེན་པ་དང་མ་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྲུར་
གཉིས་ཀྱི་བྱེད་ལས་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཐལ་འགྲུར་གྱི་མཚན་ཉིད། རྟགས་དང་ཁྲབ་བ་པ་རོལ་པོའི་སྒོ་
ངོར་གྲུབ་ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་འབབ་པའི་རྟགས་སྟོན་པའི་དག །དེ་ཡང་
དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་མེད་ན་ཐལ་འགྲུར་དུ་མི་རུང་ལ། ཡོད་ན་སྟོགས་ཚོས་མི་
འབྲུབ་པས། སྟོགས་ཚོས་དང་ཁྲབ་བ་སྒོ་ངོར་གྲུབ་པ་ཞེས་མ་སྟོས་པར་རྟགས་དང་
ཁྲབ་བ་སྒོ་ངོར་གྲུབ་པ་ཞེས་སྟོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཚོལ་བ་གཉིས་ཀས་གྲུབ་པ་
མི་དགོས་ཀྱི་འགོད་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་གྱི་གྲུབ་པས་ཚོག་པས་པ་རོལ་པོའི་སྒོ་ངོར་

20 འབྲེན
10 འབྲེན

གྲུབ་པ་ཞེས་སྒྲོམ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཚད་མས་གྲུབ་པ་དང་། ཡིད་དཔྱིད་ཀྱི་གྲུབ་
པ་དང་། ལོག་ཤེས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་གསུམ་ཡོད་པས་སྒྲོ་ངོར་གྲུབ་པ་ཞེས་སྒྲོམ་པ་
ཡིན་ནོ། །དམ་བཅའ་ལ་བསམ་པ་མེད་ན་ཐལ་འགྱུར་དུ་མི་རྩུང་བས་དམ་བཅའ་ལ་
བསམ་པ་འབབ་པ་ཞེས་སྒྲོམ་པ་ཡིན་ནོ། །ངག་མ་ཡིན་ན་ཐལ་འགྱུར་དུ་མི་རྩུང་
བས་རྟགས་སྟོན་པའི་ངག་ཅེས་སྒྲོམ་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བཞོད་ཚོད་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། དེ་ལ་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྣང་
གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་། ཡང་དག་བདུན་ལ་རང་རྒྱུད་འཕེན་པ་དང་མི་འཕེན་པ་གཉིས་
སུ་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། བྱུང་རྟགས་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྟགས་ཁོ་ན་
མ་གྲུབ་པ་དང་། བྱུང་པ་ཁོ་ན་མ་གྲུབ་པ་དང་། བྱུང་རྟགས་གཉིས་ཀ་གྲུབ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སྐྱ་ཚོས་ཅན། གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྐྱ་ཚོས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་
ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། སྐྱ་ཚོས་ཅན། རྟག་པར་ཐལ། གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
པ་ལྟ་བུའོ། །བཞི་པ་ལ་བཞི། བྱུང་རྟགས་གཉིས་ཀ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་དང་། གཉིས་
ཀ་ཁས་སྒྲངས་ཀྱི་ཀྱང་གྲུབ་པ་དང་། རྟགས་ཚད་མས་གྲུབ་ཅིང་བྱུང་པ་ཁས་སྒྲངས་
ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང་། བྱུང་པ་ཚད་མས་གྲུབ་ཅིང་རྟགས་ཁས་སྒྲངས་ཀྱིས་གྲུབ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སྐྱ་ཚོས་ཅན། མི་རྟག་པར་ཐལ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལྟེ།
དེ་ཡང་སྣང་སྐྱ་རྟག་པར་ཁས་སྒྲངས་ན་བྱུང་རྟགས་ཚད་མས་གྲུབ་ཅིང་། དམ་
བཅའ་ལ་ཁས་སྒྲངས་ཀྱིས་བསམ་པ་འབབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་དང་། སྐྱ་རྟག་
པར་ཁས་སྒྲངས་ན་བྱུང་རྟགས་ཚད་མས་གྲུབ་ཀྱང་དམ་བཅའ་ལ་བསམ་པ་མེད་

པའི་ཐལ་འགྲུར་སྣང་སྣང་དུ་འགྲུར་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྐྱ་མིག་གིས་གཟུང་བྱ་དང་མིག་གིས་གཟུང་བྱ་ལ་རྟག་པའི་
ཁྲབ་པ་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་གི་ངོར། སྐྱ་ཚོས་ཅན། རྟག་པར་ཐལ། མིག་གིས་
གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་སྲིད། ཞེས་པ་སྣ་བུ་སྟེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་ཚད་མས་གྲུབ་ན་ཁྲབ་
རྟགས་ཁས་སྦངས་ཀྱིས་གྲུབ་ཅིང། དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་བསལ་བ་འབབ་པའི་
ཐལ་འགྲུར་ཡང་དག་དང། སྐྱ་མི་རྟག་པར་ཁས་སྦངས་ན་ཁྲབ་རྟགས་ཁས་སྦངས་
ཀྱིས་གྲུབ་ཅིང། དམ་བཅའ་ལ་ཁས་སྦངས་ཀྱིས་བསལ་བ་འབབ་པའི་ཐལ་འགྲུར་
ཡང་དག་དང། སྐྱ་མི་རྟག་པར་ཚད་མས་ཀྱང་མ་གྲུབ། ཁས་སྦངས་པའང་མིན་ན་
ཁྲབ་རྟགས་ཁས་སྦངས་ཀྱིས་གྲུབ་ཀྱང་དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་གཏན་ནས་མེད་
པའི་ཐལ་འགྲུར་སྣང་སྣང་དུ་འགྲུར་བ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། བྱས་ན་རྟག་པས་ཁྲབ་པ་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་གི་ངོར། སྐྱ་
ཚོས་ཅན། རྟག་པར་ཐལ། བྱས་པའི་སྲིད་ཞེས་པ་སྣ་བུ་སྟེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་ཚད་མས་
གྲུབ་ན་རྟགས་ཚད་མ་དང་ཁྲབ་པ་ཁས་སྦངས་ཀྱིས་གྲུབ་ཅིང་དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་
བསལ་བ་འབབ་པའི་ཐལ་འགྲུར་ཡང་དག་དང། སྐྱ་མི་རྟག་པར་ཁས་སྦངས་ན་རྟགས་
ཚད་མ་དང་ཁྲབ་པ་ཁས་སྦངས་ཀྱིས་གྲུབ་ཅིང་དམ་བཅའ་ལ་ཁས་སྦངས་ཀྱིས་བསལ་
བ་འབབ་པའི་ཐལ་འགྲུར་ཡང་དག་དང། སྐྱ་མི་རྟག་ཚད་མས་ཀྱང་མ་གྲུབ་ཁས་
སྦངས་པའང་མིན་ན། རྟགས་ཚད་མ་དང་ཁྲབ་པ་ཁས་སྦངས་ཀྱིས་གྲུབ་ཀྱང་དམ་
བཅའ་བསལ་བ་མེད་པའི་ཐལ་འགྲུར་སྣང་སྣང་དུ་འགྲུར་བ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་ནི། སྐྱ་རྟག་པར་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་གི་ངོར། སྐྱ་ཚོས་ཅན། མ་

བྱས་པར་ཐལ། ཉག་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། སྐྱ་བྱས་པར་ཚད་མས་གྲུབ་ན་འབྲེལ་
བ་ཚད་མ་དང་། ཉགས་ཁས་སྐྱངས་ཀྱིས་གྲུབ་ཅིང་དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་བསལ་
བ་འབབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་དང་། སྐྱ་བྱས་པར་ཁས་སྐྱངས་ན་འབྲེལ་བ་ཚད་
མ་དང་ཉགས་ཁས་སྐྱངས་ཀྱིས་གྲུབ་ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་ཁས་སྐྱངས་ཀྱིས་བསལ་
བ་འབབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་དང་། སྐྱ་བྱས་པར་ཚད་མས་ཀྱང་མ་གྲུབ་ཁས་
སྐྱངས་པའང་མིན་ན། འབྲེལ་བ་ཚད་མ་དང་ཉགས་ཁས་སྐྱངས་ཀྱིས་གྲུབ་ཀྱང་དམ་
བཅའ་ལ་བསལ་བ་མེད་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྣང་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་
ཐལ་འགྱུར་དུ་བཀོད་ཚོད་ལ་དབྱེ་ན་བཅུ་བཞི་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལ་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྣང་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ནི། འབྲེལ་ཉགས་
གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཉགས་ཁོ་ན་མ་གྲུབ་པ་དང་། འབྲེལ་ཁོ་ན་མ་གྲུབ་པ་
དང་། འབྲེལ་ཉགས་གཉིས་ཀ་ཚད་མས་གྲུབ་ལ། དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་མེད་པ་
དང་། འབྲེལ་ཉགས་གཉིས་ཀ་ཁས་སྐྱངས་ཀྱིས་གྲུབ་ལ་དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་མེད་
པ་དང་། ཉགས་ཚད་མ་དང་འབྲེལ་བ་ཁས་སྐྱངས་ཀྱིས་གྲུབ་ལ་དམ་བཅའ་ལ་བསལ་
བ་མེད་པ་དང་། འབྲེལ་བ་ཚད་མ་དང་ཉགས་ཁས་སྐྱངས་ཀྱིས་གྲུབ་ལ་དམ་བཅའ་ལ་
བསལ་བ་མེད་པའི་ཐལ་འགྱུར་ནི་ལྟར་སྣང་དང་། དེ་ལས་གཞན་ལ་བདུན་ནི་ཡང་
དག་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ཡང་དག་བདུན་ལ་རང་རྒྱུད་འཕེན་པ་དང་མི་འཕེན་པ་གཉིས་སུ་
དབྱེ་བ་ནི། ཉགས་པ་རྩོམ་པོས་ཁས་སྐྱངས་འབྲེལ་བ་ཚད་མས་གྲུབ། དམ་བཅའ་ལ་
ཚད་མས་བསལ་བ་འབབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ནི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་

དག་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་པ་རྒྱལ་ལོ་རང་རྒྱུད་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་
 མོ། །དེ་ཡང་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་ན། ཉགས་པ་རོལ་སོས་
 ཁས་སྦངས་པ་དགོས་ཀྱི་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། ཉགས་ཚད་མས་
 གྲུབ་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་བསལ་བ་འབབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྲབ་པ་
 ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། ཁྲབ་པ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་
 ཁྲབ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་བསལ་བ་ཞུགས་པ་ཞིག་དགོས་
 ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་ཚེས་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རང་
 རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གང་
 ཞིག་། །དོན་རྒྱོགས་ན་ཚུལ་གསུམ་ཚད་བ། དབྱེ་ན། སྟོན་པ་རང་རིགས་འཕེན་པ་དང་།
 སྟོན་པ་གཞན་རིགས་འཕེན་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་གཉིས།

སྟོན་པ་རང་རིགས་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། ཐལ་
 འགྱུར་ཡང་དག་གང་ཞིག་། །སྟོན་པ་རང་རྒྱུད་རང་དང་རིགས་གཅིག་པ་འཕེན་པ།
 དབྱེ་ན་བཞི། རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་
 དེའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པ་ནི། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་ཁྲབ་པར་ལོན་པའི་གཞིར། གང་
 རིག་སྟོབས་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་གི་དོར། གཞི་དེར་ཚོས་ཅན།
 མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་ཁྲབ་པར་ལོན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་རིག་སྟོབས་ཆེན་པོས་
 ཁྲབ་པར་ལོན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཁྲབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་ཁྲབ་བྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་དེའི་རང་
 རྒྱུད་འཕེན་པ་ནི། ཅན་དན་གྱི་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་ཁྲབ་པར་ལོན་པའི་གཞིར། བ་

མོའི་རེག་པ་སྟོབས་ཆེན་པ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་དོར་གཞི་དེར་ཚོས་ཅན། ཅན་
 དན་གྱི་མེ་སྟོབས་ཆེན་པས་ཁྲབ་པར་འོན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བ་མོའི་རེག་པ་
 སྟོབས་ཆེན་པས་ཁྲབ་པར་འོན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །རྒྱ་དང་འགལ་བའི་
 འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྲུར་གྱིས་དེའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པ་ནི། ཏུ་བ་དག་
 འཕྲུར་བས་ཁྲབ་པར་འོན་པའི་གཞིར། གང་འབྲས་སྐྱུ་ལོང་བྱེད་སྟོབས་ཆེན་པ་ཡོད་
 པར་ཁས་ལེན་པའི་དོར། གཞི་དེར་ཚོས་ཅན། ཏུ་བ་དག་འཕྲུར་བས་ཁྲབ་པར་འོན་
 པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་འབྲས་སྐྱུ་ལོང་བྱེད་སྟོབས་ཆེན་པས་ཁྲབ་པར་འོན་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཁྲབ་བྱ་འགལ་དམིགས་གྱི་ཐལ་འགྲུར་གྱིས་དེའི་རང་རྒྱུད་
 འཕེན་པ་ནི། ཏུམ་པ་འཛིག་པ་ཕྱིས་འབྲུང་གི་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་སྟོས་པར་ཁས་ལེན་
 པའི་དོར། ཏུམ་པ་ཚོས་ཅན། རང་གྲུབ་ཚམ་ནས་འཛིག་པའི་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 འཛིག་པ་ཕྱིས་འབྲུང་གི་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་སྟོས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

སྟོབས་པ་གཞན་རིགས་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྲུར་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། ཐལ་
 འགྲུར་ཡང་དག་གང་ཞིག །སྟོབས་པ་རང་རྒྱུད་རང་དང་རིགས་མི་མཐུན་འཕེན་པ།
 དཔྱེན་བཅུ་དྲུག་ལས། ཚ་རེག་གིས་ཁྲབ་པར་འོན་པའི་གཞིར། གང་འབྲས་ཡོད་
 པར་ཁས་ལེན་པའི་དོར། ཚ་རེག་མེད་པར་ཐལ། གང་འབྲས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་
 ལྟ་བུ། རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྲུར་གྱིས་རྒྱ་དང་
 འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པ་ཡིན་ཅོ། །གཞི་དེར་བ་རེག་
 ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་དོར། ཚ་རེག་མེད་པར་ཐལ། བ་རེག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་

བ་ལྟ་བུ། རང་གཞན་དང་འགལ་བའི་བྱ་བ་བྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་བྱ་བ་
བྱེད་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་བ་ཡིན་ལོ། །

ཅན་དན་གྱི་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱ་བ་བར་ལོན་པའི་གཞིར། གང་འབྲས་
ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ངོར། དེས་བྱ་བ་བར་ལོན་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་འབྲས་
ཡོད་པའི་སྲིར་ཞེས་བ་ལྟ་བུ། བྱ་བ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་ཐལ་
འགྱུར་གྱིས་རྒྱ་དང་འགལ་བའི་བྱ་བ་བྱ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་བ་ཡིན་
ལོ། །གཞིར་དེར་གང་རེག་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ངོར། དེས་བྱ་བ་བར་ལོན་བ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། གང་རེག་ཡོད་པའི་སྲིར། ཞེས་བ་ལྟ་བུ། བྱ་བ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་
རང་བཞིན་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་བྱ་བ་བྱ་
དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་བ་ཡིན་ལོ། །

དུ་བ་བྲག་འཕྱུར་བས་བྱ་བ་བར་ལོན་པའི་གཞིར། གང་རེག་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་
པའི་ངོར། དེས་བྱ་བ་བར་ལོན་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་རེག་ཡོད་པའི་སྲིར་ཞེས་བ་
ལྟ་བུ་རྒྱ་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་རང་བཞིན་དང་
འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་བ་ཡིན་ལོ། །གཞི་དེར་བ་རེག་
ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ངོར། དེས་བྱ་བ་བར་ལོན་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བ་རེག་ཡོད་
པའི་སྲིར་ཞེས་བ་ལྟ་བུ། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་བྱ་བ་བྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་
བྱ་བ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་བ་ཡིན་ལོ། །

མེ་མེད་མཚན་མོའི་རྒྱ་མཚོར་དུ་བ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ངོར། མེ་ཡོད་
པར་ཐལ། དུ་བ་ཡོད་པའི་སྲིར་ཞེས་བ་ལྟ་བུ། འབྲས་བུའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་རྒྱ་མ་

དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པ་ཡིན་ལོ། །ཤིང་གིས་དག་པའི་བྲག་རྫོང་ན་ལ་པ་
ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་རྡོར། ཤིང་ཡོད་པར་ཐལ། ལ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་
ལྷ་བྱ་རང་བཞིན་གྱི་ཐལ་འགྲུར་གྱིས་ཁྲུབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པ་
ཡིན་ལོ། །དེ་དག་ལས་ལྡོག་པ་བརྒྱུད་དང་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པ་ཡིན་ལོ། །

གསུམ་པ་རང་རྒྱུད་འཕེན་པ་དང་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྲུར་ཡང་དག་གཉིས་གྱི་
བྱེད་ལས་ནི། དང་པོས་དངོས་སུ་གཞན་སྤྱོད་ཆར་གཅོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཉགས་པ་
རོལ་པོས་ཁས་སྦངས་ཁྲུབ་པ་ཚད་མས་གྲུབ། དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་བསལ་བ་
འབབ་པའི་གནས་ལྷགས་འབར་བའི་ཐལ་འགྲུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བརྒྱུད་ནས་གཞན་
རྗེས་སུ་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཡང་དག་པའི་རྩོགས་པ་སྐྱེད་པའི་གནས་
ལྷགས་འབར་བའི་ཐལ་འགྲུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མས་གཞན་སྤྱོད་ཆར་གཅོད་པ་
ཡིན་ཏེ། འཁོར་གསུམ་ཚང་བའི་གནས་ལྷགས་འབར་བའི་ཐལ་འགྲུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འབྲས་མཚུངས་གྱི་ལྷག་ཚོད་བཤད་པ་ལ། ལྷག་ཚོད་ནི་སྲུན་འབྲིན་
ལྷར་སྣང་ཡིན་ལ། དེའི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་གཞན་ནས་བཤད་མོད། འདིར་གཞུང་
གི་དོན་གོ་བ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བ་འབྲས་མཚུངས་གྱི་རྩག་ཚོད་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་
ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། མཚོན་བུའི་སྐྱ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།
བརྒྱུ་བ་བྱ་བྱུ་བ་རུས་གྱི་སྤྱི་རྩགས་སུ་བཀོད་པ་ལ། ཁྲུད་པར་ལ་རྩགས་ནས་སྲུན་
འབྲིན་པའི་སྲུན་འབྲིན་ལྷར་སྣང་། གཉིས་པ་ལ་ཀྱན་ལས་བརྟུས་ལས། འབྲས་ཉིད་
གཞན་གྱི་ཚ་ཡིས་ན། །བརྒྱུ་བ་བྱ་མ་བྱུ་བར་སྟོན་གང་། །དེ་ནི་འབྲས་མཚུངས་སྐྱ་བ་
པོའོ། །བསམ་པ་ལས་དེ་གསུམ་དུ་འགྲུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྷར་གསུམ་ཡོད་ལ།

དེ་ཡང་དབེར་ན། སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་ལ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཞོད་པའི་ཚོད་ན། ལུས་པའི་
 ལུས་པ་རྟགས་སུ་འགོད་ན། དེ་སྐྱའི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མ་གྲུབ་པས།
 ལུས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་སུ་འགྲུར་རོ་ཞེས་སུན་འབྲིན་པ་
 བེ་མ་གྲུབ་པའི་སུན་འབྲིན་ལྟར་སྣང་རོ། །སྐྱའི་ལུས་པ་རྟགས་སུ་འགོད་ན་དེ་ལུས་
 པའི་མི་རྟག་པ་ལ་གྲུབ་པར་འགལ་བས་ལུས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་
 རྟགས་སུ་འགྲུར་རོ་ཞེས་སུན་འབྲིན་པ་བེ་འགལ་བའི་སུན་འབྲིན་ལྟར་སྣང་རོ། །སྐྱའི་
 ལུས་པ་ལུས་པའི་མི་རྟག་པ་ལ་མེད་པར་མ་ཟད་རྟག་པ་ལ་ཡང་མེད་པས་ལུས་པ་སྐྱ་
 མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་དེས་པའི་རྟགས་སུ་འགྲུར་རོ་ཞེས་
 སུན་འབྲིན་པ་བེ་མ་དེས་པའི་སུན་འབྲིན་ལྟར་སྣང་རོ། །

གསུམ་པ་བེ་འབྲས་བུ་དང་མཚུངས་པའི་ལྷག་ཚོད་ཡིན་པས་ན་འབྲས་
 མཚུངས་ཀྱི་ལྷག་ཚོད་དམ། འབྲས་བུ་མཚུངས་པའི་ལྷག་ཚོད་ཡིན་པས་ན་འབྲས་
 མཚུངས་ཀྱི་ལྷག་ཚོད་ཅེས་བྱའོ། །དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ན་རྟེན་མིག་པས། རིགས་
 པ་ཅན་པའི་རོང་། དུང་སྐྱ་ཚོས་ཅན། འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ་ཚོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་
 ཞེས་བཞོད་པ་ལ། རིགས་པ་ཅན་པ་ན་དེ། སྒར་ཡོད་ཚོལ་བ་ལས་བྱུང་བ་རྟགས་
 སུ་འགོད་དམ། སྒར་མེད་ཚོལ་བ་ལས་བྱུང་བ་རྟགས་སུ་འགོད། དང་པོ་ལྟར་ན།
 རྩལ་བ་མ་དེས་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་སྤོགས་ཚོས་མ་གྲུབ་པོ་ཞེས་སུན་འབྲིན་པ་ལ།
 རྟེན་མིག་པ་ན་དེ། འབྲས་བུ་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་སུ་བྱས་ནས་ཚོལ་བྱུང་རྟགས་སུ་
 བཞོད་པ་ལ། ཚོལ་བྱུང་གི་ཁྲུང་བར་ལ་བརྟགས་ནས་སུན་འབྲིན་པ་དེ། སུན་འབྲིན་
 པ་པོ་ཁྱེད་རང་གི་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་གང་བཞོད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་མཚུངས་

བས་འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྷག་ཚོད་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་ལ། དེ་ནི་རྐང་མིག་བས་
འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྷག་ཚོད་ཡིན་པར་འདོད་པར་མ་ཟད། སློབ་དཔོན་ཚོགས་སྐབས་
ཡང་དེ་འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྷག་ཚོད་ཡིན་པར་བཞེད་དོ། །

སྐྱེ་བའདད་གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི། བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་ལུས་ཀྱི་སྤྱི་ཉགས་
སྤྱི་བཞོན་པ་ལ་ཁྲད་པར་ལ་བཟླགས་ནས་སུན་འབྲིན་པའི་འབྲས་བུ་ཉེས་པ་དེ།
སུན་འབྲིན་”བ་པོ་”¹⁹ ཁྲེད་རང་གིས་སྐྱེད་བྱེད་ཡང་དག་གང་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་
ཡང་མཚུངས་བས་འབྲས་བུ་མཚུངས་པའི་ལྷག་ཚོད་ཅེས་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ཚོལ་བྱི་ཚོལ་དཔང་པོ་གསུམ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་གཉིས།

དངོས་དང། ཚོད་པ་བྱེད་པའི་རྣམ་གཞག་གོ། དང་པོ་ནི། སྤྱི་ཚོལ་བྱི་མཚན་
ཉིད། སྐྱེད་བྱེད་འགོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཡང་དག་དང།
ལྷར་སྐྱར་གཉིས། སྤྱི་ཚོལ་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། སྤྱི་ཚོལ་གང་ཞིག། རང་གིས་
སྐྱེད་བྱེད་འགོད་པར་ཁས་སྐྱེད་པའི་དོན་དེ་གཞན་གྱིས་སུན་འབྲིན་མ་ལུས་པ།
སྤྱི་ཚོལ་ལྷར་སྐྱར་གི་མཚན་ཉིད། སྤྱི་ཚོལ་གང་ཞིག། རང་གིས་སྐྱེད་བྱེད་འགོད་པར་
ཁས་སྐྱེད་པའི་དོན་དེ་གཞན་གྱིས་སུན་འབྲིན་ལུས་པ།

བྱི་ཚོལ་བྱི་མཚན་ཉིད། སུན་འབྲིན་བརྗོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་གང་
ཟག། དབྱེ་ན། ཡང་དག་དང། ལྷར་སྐྱར་གཉིས་སོ། །

དཔང་པོའི་མཚན་ཉིད། ཚོལ་བྱི་ཚོལ་རྒྱལ་པམ་འཁོར་འབྲེད་པའི་གྲུང་ལྷགས་
པའི་གང་ཟག། དེ་ལ་དབྱེ་ན། འཁོར་འབྲིན་པའི་དཔང་པོ། རྗེས་སུ་བརྗོད་པའི་དཔང་པོ།

ཚང་གཙོད་པའི་དབང་པོ་ལོ། །དང་པོ་ནི། རྫོང་གཟུ་པོར་གནས་པའི་རྫོང་ནས་ལེགས་
ཉེས་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་གང་ཟག་ལ་ཟེར། གཉིས་པ་ནི། རྫོང་གཟུ་པོར་གནས་པའི་རྫོང་
ནས་ལེགས་ཉེས་ཤུན་མི་འབྱེད་པར་དེ་དག་ལ་འབྲུགས་པར་སོ་སོར་བརྗོད་པ་ལ་
ཟེར། གསུམ་པ་ནི་དེ་དག་གི་ནང་ནས་ལེགས་པ་ལ་གཟེངས་བརྗོད་པ་དང་ཉེས་པ་ལ་
སྤྲད་པའི་རྫོང་ནས་གྲུབ་མཐའ་འདོར་དུ་འཇུག་ཅིང་། ཞེན་པས་མི་འདོར་ན་ལུལ་ནས་
སྤོད་པ་ལ་སོགས་པས་ཚང་གཙོད་པའི་གང་ཟག་ལ་ཟེར་རོ། །

གཉིས་པ་ཚོད་པ་བྱེད་པའི་རྣམ་གཞག་ལ་ལྟ། ཚོད་པའི་གང་ཟག་དང་།
གང་དུ་ཚོད་པའི་དུས་དང་། གང་ལ་ཚོད་པའི་གནས་དང་། ཇི་སྲིད་ཚོད་པའི་
ཚུལ་དང་། ཚོད་པ་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་ལོ། །དང་པོ་ལ། རོ་བོ་ངོས་གཟུང་བ་
དང་། ཚང་གཙོད་ཀྱི་གནས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཚོད་པའི་དུས་ཀྱི་གང་
ཟག་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། དམ་བཅའ་སྤོང་བར་ཁས་ལེན་པའི་སྲ་ཚོལ་དང་། དམ་
བཅའ་སྲུན་འབྲིན་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱི་ཚོལ་དང་། ཚོད་པའི་ཤུན་འབྱེད་པར་
ཁས་ལེན་པའི་དབང་པོ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཚང་གཙོད་ཀྱི་གནས་
ལ་གསུམ་ལས། སྲ་ཚོལ་ཚང་གཙོད་པའི་གནས་ནི། གྲུབ་བསལ་ཞུགས་པ་
དམ་འཆའ་བ་དང་། གཞན་གྱིས་དྲིས་ཀྱང་ལམ་མི་འདེབས་པ་དང་། དམ་
བཅའ་བར་མི་འོས་པ་སྐྱབ་པ་དང་། སྐབས་སུ་མ་བབ་པ་བསྐྱབ་བྱུང་བྱེད་པ་
དང་། ཁས་སྐྱངས་པའི་དོན་རྟགས་མི་འགོད་པ་དང་། མ་གྲུབ་པ་དང་མ་དེས་པ་
དང་བསལ་བརྗོད་པ་དང་། ཤེས་འདོད་མེད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པའོ། །

ཕྱི་ཚོལ་ཚང་གཙོད་པའི་གནས་ལ་དང་པོར་འདྲི་བའི་ཆེ་ཆར་གཙོད་པའི་

གནས་གསུམ་སྟེ། འབྲི་བར་ཁས་སྦངས་ནས་བཏང་སྟོན་མས་ལ་འདྲི་ག་པ་དང་། གྲུབ་
བསམ་ཞུགས་པ་འདྲི་བ་དང་། སྐབས་སུ་མ་བབ་པ་འདྲི་བའོ། །སྐྱོན་བརྗོད་པའི་ཆེ་
ན་ཚར་གཅད་པའི་གནས་གསུམ་སྟེ། འོན་སྐྱོན་དང་ཚོ་སྐྱོན་དང་སྐྱོན་བརྗོད་རྒྱ་
ཡོད་ཀྱང་མི་བརྗོད་པ་དང་། སྐྱོན་མིན་པ་སྐྱོན་ཏུ་བརྗོད་པ་དང་། སྐབས་སུ་མ་བབ་
པའི་སྐྱོན་བརྗོད་པའོ། །

དཔང་པོ་ཚར་གཅད་པའི་གནས་གསུམ་སྟེ། ཚུད་པའི་མཚུགས་ཏུ་བདེན་རྒྱུ་
འགན་མི་འབྲེད་པ་དང་། ཀྲམ་པམ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འགན་འབྲེད་པ་དང་། ཚུད་པ་མཐར་
མ་ཕྱིན་པར་འགན་འབྲེད་པའོ། །

གཉིས་པ་གང་ཏུ་ཚུད་པའི་དུས་ནི། རང་གཞན་གྲོ་ལེགས་པར་མ་སྦྱངས་པ་དང་།
དཔང་པོ་མཁས་པའི་སྐྱེ་བོས་དབེན་པ་དང་། བ་རོལ་བོ་ཚོས་མིན་སྤང་བས་ཡིད་
དགུགས་པའི་ཆེ་ན་བཅད་ཏུ་མི་རུང་ལ། དེ་ལས་ལྡོག་པ་ནི་ཚུད་པའི་དུས་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་གང་ལ་ཚུད་པའི་གནས་ནི། ལྷོང་བས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་མངོན་
གྲུང་དང་། རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་སྐྱོག་གྲུང་དང་། ཡིད་ཆེས་པའི་
ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་འགྲོ་ཏུ་སྐྱོག་གྲུང་ནི་བཅད་པར་བྱ་བའི་
གནས་སམ་ཡུལ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཚུད་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཡང་གསུམ་སྟེ། ཡོད་པ་ལ་
མེད་པར་འདྲིན་པའི་སྐྱུང་འདེབས་དང་། མེད་པ་ལ་ཡོད་པར་འདྲིན་པའི་སྐྱོ་
འདོགས་དང་། ཡོད་མེད་རི་ལྟ་བ་བཞིན་ཏུ་འདྲིན་པའི་དབུ་མའོ། །སྐྱོག་གྲུང་གཏན་
ལ་འབེབས་པ་ལ། སྐྱབ་བྲེད་དང་སུན་འབྲིན་དགོས་ལ། སྐྱབ་བྲེད་ལ་བསྐྱབ་བྱ་གོ་
བར་བྲེད་པའི་གཏན་ཚིགས་དང་། དེ་གཞན་ལ་འདོམས་པར་བྲེད་པའི་སྐྱབ་དག་

གཉིས། དང་པོ་ནི། རྫོག་འགྲུར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚོས་ཅན་གསུམ་ཡོད་དེ།
 བསྐྱབ་བྱ་བྱུང་བསལ་མེད་པའི་ཚོད་གཞི་དང་། བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཚད་མས་བྱུང་
 པའི་མ་ཐུན་དཔེ་དང་། བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཚད་མས་བསལ་བའི་མི་མ་ཐུན་
 "དཔེའོ"། །ཚོད་གཞིའི་སྟེང་དུ་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་གོ་བར་བྱེད་པ་ལ་ཚོད་གཞི་ལ་
 ཡོད་པའི་སྤྱོད་ཚོས་དང་མ་ཐུན་སྤྱོད་ཚོས་ལ་ཡོད་པའི་རྗེས་འགོ་དང་མི་མ་ཐུན་
 སྤྱོད་ཚོས་ལ་མེད་པའི་སྤོག་ཁྲུབ་སྟེ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་རྟགས་ནི་རྟགས་ཡང་དག་
 ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་གཏན་ཚིགས་དེ་ལ་ཡང་ངོ་བོ་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་
 དང་རྒྱ་སྐྱབ་པའི་འབྲས་བུའི་རྟགས་དང་དགག་པ་སྐྱབ་པའི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་
 གསུམ་དུ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་རྟགས་ནི་རྟགས་ལྟར་སྤང་དུ་འགྲུར་བ་
 ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་སྤྱོད་ཚོས་མེད་པ་མ་བྱུང་བའི་རྟགས་དང་། རྗེས་ཁྲུབ་མེད་
 པ་འགལ་བའི་རྟགས་དང་། སྤོག་ཁྲུབ་མེད་པ་མ་དེས་པའི་རྟགས་གསུམ་དུ་འགྲུར་
 བ་ཡིན་ནོ། །སྐྱབ་དག་ནི་སྤྱོད་ཚོས་བརྗོད་པ་དང་དཔེའི་སྟེང་དུ་སྤྱི་ཁྲུབ་བརྗོད་པ་
 ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་སྤྱོད་ཚོས་དང་རྗེས་འགོ་དངོས་སུ་བརྗོད་པ་ཚོས་མ་ཐུན་སྐྱོར་
 གྱི་སྐྱབ་དག་དང་། སྤྱོད་ཚོས་དང་སྤོག་ཁྲུབ་དངོས་སུ་བརྗོད་པ་ཚོས་མི་མ་ཐུན་
 སྐྱོར་གྱི་སྐྱབ་དག་གཉིས་ཡོད་ལ། དེ་ལས་གཞན་དུ་སྤོག་ཚད་ཅན་གྱི་དག་ནི་སྐྱབ་
 དག་ལྟར་སྤང་ཡིན་ནོ། །

སུན་འབྲིན་ལ་ཡང་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྤང་གཉིས། དང་པོ་ནི། གཞན་གྱི་རྫོ་
 འོར་རྟགས་བརྗོད་པ་དང་རྗེས་སུ་འགོ་སྤོག་གང་རུང་བརྗོད་ཅིང་འདོད་པའི་དོན་ལ་

བསམ་ལ་བ་འབབ་པའི་ངག་ཡིན་ཞིང་། འདོད་པའི་དོན་ལ་བསམ་ལ་བ་འབབ་པ་ལ་
ཡང་། ཚད་མས་བསམ་ལ་བ་དང་། ལུང་གིས་བསམ་ལ་བ་དང་། རང་ཚིག་གིས་བསམ་
ལ་བ་འབབ་པ་དང་གསུམ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །

སུན་འབྲིན་ལྟར་སྒྲུང་ལ་གསུམ་སྟེ། ཉགས་མེད་པ་མཚོན་ཆ་ཁྲི་སྐྱོགས་
དང་། ཐུབ་པ་མེད་པ་དཔལ་ལོ་ལག་རྩམ་དང་། བསམ་ལ་བ་མེད་པ་སྐྱ་བུ་དུག་
འཛོམས་ཀྱི་ཐལ་འགྲུར་ལོ། །

བཞི་བ་ཇི་ལྟར་ཚོད་པའི་ཚུལ་ལ། དངོས་དང་། དེའི་ཡན་ལག་གཉིས་
སོ། །དང་པོ་ནི། ཚོད་པའི་རང་བཞིན་དེས་པར་བྱ་བ་དང་། བརྟེན་པར་བྱ་བའི་
དོན་དུ་ཚིག་གི་ལམ་སྐྱོང་བར་བྱེད་པ་དང་། དེས་བྱུབ་པའི་སྐབས་དོན་སེམས་པར་
བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཡན་ལག་ལ་བཞི། ཇི་བ་དང་ལན་འདེབས་ཚུལ། ཚོད་པ་ལ་
མཁས་པའི་རྒྱ་དང་མཛེས་པའི་རྒྱ། ཚོད་པའི་བསམ་པ། ཚོད་པའི་དཔེའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། ཇི་བའི་ཚུལ་དང་། ལན་འདེབས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་
ནི། ཚོད་པའི་ཆེ་ཇི་བའི་རིགས་གསུམ་ཡོད་དེ། རྒྱད་པར་གྱི་གཞི་འདྲི་བ་དང་། དེའི་
སྟེང་དུ་འབྲུག་པར་གྱི་ཚོས་འདྲི་བ་དང་། དེའི་སྐྱབས་བྱེད་འདྲི་བའོ། །གཉིས་པ་ལན་
འདེབས་ཚུལ་ལ་གསུམ་སྟེ། མགོ་གཅིག་པ་དང་། རྣམ་པ་སྟེ་བ་དང་། བཏང་སྟོམས་
སུ་བཞག་པར་བྱ་བའོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཆེ་བ་དང་། ལྷ་ཚོད་ལ་སྐྱོ་སྦྱངས་པ་
དང་། རང་དང་གཞན་གྱི་གཞུང་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་པ་ནི་ཚོད་པ་ལ་མཁས་པའི་
རྒྱ་ཡིན་ལ། བཞིན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་འཇུག་པ་དང་། དོན་དང་ལྡན་ཞིང་གསལ་ལ་

འཇམ་པའི་དག་དང་ལྷན་པ་དང་། སྤྱིད་ལུག་པ་དང་ང་རྒྱལ་མེད་པ་རྣམས་ནི་ཚོད་
པ་མཛེས་པའི་རྒྱན་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ཚོད་པའི་བསམ་པ་ནི། ས་རོལ་སོ་དམའ་བར་འདོད་པའི་ཞེ་སྤང་
དང་། རང་ཉིད་མཛོ་བར་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་། རིགས་ལམ་འདོར་བར་
འདོད་པའི་གཡོ་སྤྱོད་རྣམས་ནི་ཚོད་པའི་བསམ་པ་ཐ་གལ་ཡིན་ལ། རང་གིས་རྟོགས་
བར་འདོད་པའི་གྲུས་པ་དང་། གཞན་གྱི་སོག་རྟོག་བསམ་བར་འདོད་པའི་སྦྱང་རྗེ་
དང་། ས་རོལ་སོ་ལ་ཟབ་མོའི་ཚོས་བསྟན་བར་འདོད་པའི་བྱམས་པ་རྣམས་ནི་ཚོད་
པའི་བསམ་པ་སྤུལ་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་ཚོད་པའི་དཔེ་ནི། རྟབ་པའི་ཚིག་དག་པོས་ཉེ་བ་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ལྟ་
བྱ་དང་། བཞིན་འགྲུར་བའི་མདོག་མཚོན་ཆ་ཁ་བྲེ་བ་ལྟ་བུ་དང་། ར་རོ་མི་སྟན་པ་
ལ་མས་ཐེབས་པ་ལྟ་བུ་ནི་ཚོད་པ་དན་པའི་དཔེ་ཡིན་ལ། རང་དང་གཞན་གྱི་གཉེ་
སྤྱུག་གཚོད་པ་འཁོར་སོ་ལྟ་བུ་དང་། སྤྱན་འབྲེན་པའི་རྒྱང་གིས་མི་གཡོ་བ་ལྷན་པོ་
ལྟ་བུ་དང་། ཚིག་དང་དོན་ལ་མ་རྫོངས་པ་ལུབ་པའི་དབང་པོའི་སྲས་ལྟ་བུ་ནི་རྣམ་
བར་དག་པའི་ཚོད་པའི་དཔེ་ཡིན་ནོ། །

ལྔ་པ་ཚོད་པའི་འབྲས་བུ་ནི། རང་ཉིད་ཉོན་མོངས་བསམ་ཡིད་དཀྱུགས་པ་
དང་། སྤྱི་པོ་བརྒྱ་སྤྱུག་མང་པོས་སྦོད་བར་བྱེད་པ་དང་། ཆེ་རབས་གཞན་དུ་རྣམ་
སྤྱོད་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་སྤོང་བར་འགྲུར་བ་ནི་མ་དག་པའི་ཚོད་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་
ལ། རྟོགས་པ་འཕེལ་བས་རང་རྒྱུད་ཚིམ་པ་དང་། ལྷན་པའི་གྲགས་པས་སྤྱོད་པས་
ཀུན་ཏུ་ཁྱབ་པ་དང་། བསྟན་པ་བསྐྱེད་པས་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཐོབ་བར་འགྲུར་བ་ནི།

རྣམས་ལ་དག་པའི་རྩོད་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་རི་རྒྱུད་ལ་འད་པའི་རྩོད་
པའི་སློན་རྣམས་ལེགས་ལ་ལེགས་པར་བྲམ་ཏེ། རྩོད་པའི་སློན་རྣམས་སྤངས་ནས་
བདེ་བར་གཤེགས་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ལ་དགག་སྐྱབ་བྲམ་ནས་སངས་རྒྱུས་
ཀྱི་བསྟན་པ་འཛིན་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། ཀུན་སློང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་ལྷན་པས་
དགག་སྐྱབ་བྱེད་པ་ནི་འཁོར་བར་འཆིང་བའི་རྒྱ་ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་ཡིན་པས།
བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་གནས་འདི་དག་ལ་གཟབ་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་རང་བཞིན་བཤུགས་པ་ལ་གཉིས། དོན་གྱི་གོ་བྱ་བསྐྱབ་
བྱ་བཤུགས་པ་དང་། དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་བཤུགས་པའོ། །

དང་པོ་གཉིས། རང་ལུགས་བཞག་པ། རིགས་པ་ཅན་པའི་བསྐྱབ་བྱ་དགག་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དངོས་དང་། ཚད་མས་བསལ་བ་བཤུགས་པ་དང་། དམ་
བཅའ་ལྷར་སྣང་ལ་གཞོན་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ།
མཚན་བྱའི་སྐྱ་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་གྱི་ཚོགས་དོན་གང་
ཞིག །རྣགས་ལས་དཔོག་པར་བྱ་བ། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རང་དོན་བསྐྱབ་བྱ་དང་།
གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱའོ། །

དང་པོའི་མཚན་ཉིད། གང་ཞིག །རང་དོན་གྱི་རྣགས་ལས་དཔོག་པར་བྱ་བ།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཀུན་ལས་བརྟམས་ལས་བཤུགས་པའི་ཚུལ་དང་། རིགས་སློན་ནས་
བཤུགས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཚད་མ་མདོད། རོ་པོ་ཁོ་ན་བསྟན་བྱ་བ། །རང་ཉིད་
འདོད་དང་མ་བསལ་བ། །ཞེས་ངོ་པོའི་དོན་སོགས་ཚོས་ལྟ་ཆང་བ་དེ་གཞན་དོན་
བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་དུ་བསྟན་ལ། འདི་ལ་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བ་དང་། ལོག་

རྟོག་སེལ་བ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། ཚེག་གང་གིས་གང་སེལ་ཞེ་ན། རོ་བོ་དང་འདོད་”བ་དང་མ་
 ¹⁹ བསལ་བའི་ཚེག་གསུམ་གྱིས་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་ལ། ཁོ་ན་དང་རང་ཉིད་ཅེས་
 པའི་ཚེག་གིས་ལོག་རྟོག་སེལ་ལོ། །སེལ་རྒྱུ་ནི། རོ་བོ་ཞེས་པའི་ཚེག་གིས་གཞན་
 འོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ན། སྐབ་ཟིན་བསལ་ནས་མ་སྐབ་པ་ཞིག་དགོས་སོ་ཞེས་བསྟན།
 རྟོག་སྐྱབ་བྱ་ཡིན་ན། སྐྱིར་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ན་རང་གང་ལ་བསྐྱབ་
 བྱར་སོང་བ་དེས་མ་སྐབ་པ་ཞིག་དགོས་ལ། རྒྱད་པར་དུ་གཞན་འོན་སྐྱབ་བྱ་ཡིན་ན་
 ཕྱི་རྟོག་གིས་མ་སྐབ་པ་ཞིག་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་ཡིད་དཔྱོད་ཅིམ་གྱིས་སྐབ་ཀྱང་
 ཚད་མས་མ་སྐབ་པ་དགོས་སོ། །འདོད་བ་ཞེས་པའི་ཚེག་གིས་རྟོག་བསལ་དཔག་
 འདོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མ་སྐབ་པ་གཞན་འོན་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་བསྟན། མ་བསལ་བ་
 ཞེས་པའི་ཚེག་གིས་ཚད་མས་བསལ་བ་ཞུགས་པ་གཞན་འོན་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་
 པར་བསྟན་ཏོ། །

ཁ་ཅིག །གཞན་འོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ན་ཕྱི་རྟོག་གི་ཚད་མས་མ་བསལ་བ་
 དགོས་ཀྱི་སྐྱ་རྟོག་གི་ཚད་མས་མ་བསལ་བ་མི་དགོས་པར་འདོད་བ་མི་འཐད་དེ།
 སྐྱ་རྟོག་གི་ཚད་མས་བསལ་བ་ཞུགས་ན་སྐྱ་རྟོག་དེ་བསྐྱབ་པའི་སྐྱིར་དུ་གཏན་
 ཚེགས་འགོད་པ་ལ་མི་འཇུག་པའི་སྐྱིར། རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བ་ལ་གསུམ་པོ་དེ་
 དགོས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ཅི་ཞེ་ན། གཞན་འོན་བསྐྱབ་བྱའི་རིགས་མི་མཐུན་ལ་སྐྱ་རྟོག་
 ལ་ལྟོས་པའི་རིགས་མི་མཐུན། ཕྱི་རྟོག་ལ་ལྟོས་པའི་རིགས་མི་མཐུན། རྟོག་སྐྱ་

ཚོལ་གཉེས་ཀ་ལ་ལྟོས་པའི་རིགས་མི་མཐུན་གསུམ་ལས། ཚོལ་བས་དབག་འདོད་
 གི་ཡུལ་དུ་མ་བྱས་པ་ནི་སྔ་ཚོལ་ལ་ལྟོས་པའི་རིགས་མི་མཐུན་ཡིན་ཏེ། ཚོལ་བས་
 དབག་འདོད་གི་ཡུལ་དུ་མ་བྱས་ན་དེ་བསྐྱབ་པའི་སྲིར་དུ་སྔ་ཚོལ་གཏན་ཚིགས་
 འགོད་པ་ལ་མི་འཇུག་པའི་སྲིར། སྲི་ཚོལ་གི་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ནི་སྲི་ཚོལ་ལ་ལྟོས་
 པའི་རིགས་མི་མཐུན་ཡིན་ཏེ། སྲི་ཚོལ་གི་ཚད་མས་གྲུབ་ན། སྲི་ཚོལ་དེ་ལས་ཤེས་
 འདོད་མི་འབྱུང་བའི་སྲིར། ཚད་མས་བསལ་བ་ཞུགས་པ་ནི་ཚོལ་སྲི་ཚོལ་གཉེས་ཀ་
 ལ་ལྟོས་པའི་རིགས་མི་མཐུན་ཡིན་ཏེ། སྔ་ཚོལ་གི་ཚད་མས་བསལ་བ་ཞུགས་ན་དེ་
 བསྐྱབ་པའི་སྲིར་དུ་སྔ་ཚོལ་གཏན་ཚིགས་འགོད་པ་ལ་མི་འཇུག། སྲི་ཚོལ་གི་ཚད་
 མས་བསལ་བ་ཞུགས་ན་དེ་ལ་སྲི་ཚོལ་ཤེས་འདོད་མི་འབྱུང་བའི་སྲིར་རོ། །

གཉེས་པ་ལོག་ཏེ་གཉེས་པའི་ཚིག་གིས་སེལ་ལ། སེལ་
 ཚུལ་ནི། ཁོ་ན་ཞེས་པའི་ཚིག་གིས་མ་འོངས་པ་ན་བསྐྱབ་བྱུང་འགྱུར་རུང་གི་དཔེ་
 ཉགས་མ་གྲུབ་པ་ད་ལྟ་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ནམ་སྐྱམ་པའི་ལོག་ཏེ་གཉེས་སེལ་
 ལོ། །དེ་འདྲའི་ལོག་ཏེ་གཉེས་པའི་སྐྱུང་འབྱུང་ཞེ་ན། ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས། རང་ཉིད་འདོད་
 བ་བསྟན་བྱ་བ། །ཞེས་རང་ཉིད་འདོད་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་དེ་བསྟན་བྱ་བ་དང་བྱུང་གཞི་
 བྱུང་ཚོས་སུ་འབྲེལ་ལ། བསྟན་བྱ་བ་ཡང་དུས་གསུམ་ག་ལ་འཇུག་པའི་ཡུལ་ཅན་
 ཡིན་པས་དཔེ་ཉགས་མ་གྲུབ་པ་ཡང་མ་འོངས་པ་ན་བསྐྱབ་བྱུང་འགྱུར་བས། གཞན་
 དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ནམ་སྐྱམ་པའི་ལོག་ཏེ་གཉེས་པའི་སྐྱུང་འབྱུང་རོ། །འོ་ན་རང་ཉིད་དང་འདོད་པ་
 ཞེས་པའི་ཚིག་གིས་མ་འོངས་པ་ན་བསྐྱབ་བྱུང་འགྱུར་རུང་གི་དཔེ་ཉགས་མ་གྲུབ་པ་
 བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་གཙོད་མི་རུས་ན། ཁོ་ན་ཞེས་པའི་ཚིག་གིས་ཀྱང་གཙོད་མི་རུས་

བར་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། བསྐྱུབ་བྱུང་རྒྱུ་ལ་རང་ཉིད་འདོད་པ་ཞེས་
 པའི་ཚིག་གིས་གཞི་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུབ་བྱུང་བྱུང་བྱེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་དྲོགས་པ་མི་
 ཁྲིགས་ལ། བསྐྱུབ་བྱུང་ཁོ་ན་རྒྱུ་ལ་རང་ཉིད་འདོད་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་གིས་གཞི་གཅིག་
 ཏུས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུབ་བྱུང་བྱུང་བྱེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་དྲོགས་པ་ཁྲིགས་¹ པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། བསྐྱུབ་བྱུང་བྱེད་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་བསྐྱུབ་བྱུང་ཁོ་ན་ཡིན་པར་ངེས་ན། བསྐྱུབ་
 བྱེད་མ་ཡིན་པར་ངེས་ལུས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱུབ་བྱུང་
 པ་གཙོད་པའི་ཕྱིར་དུ་ཁོ་ན་ཞེས་པའི་ཚིག་སྒྲོས་ན། དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་རྗེ་ལྟ་བུ་ཞེ་
 བ། དཔྱོད་པ་པ་དང་གངས་ཅན་པའི་དོར། སྐྱ་ཚོས་ཅན། མི་རྟག་ལྟེ། ལུས་པའི་ཕྱིར་
 དཔེར་ན་ལུས་པ་བཞིན་ཞེས་བཀོད་པའི་ཚིག་སྐྱ་ལུས་པ་དཔྱོད་པ་པ་ལ་མ་གྲུབ།
 ལུས་པ་མི་རྟག་པ་གངས་ཅན་པ་ལ་མ་གྲུབ་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ། དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱུབ་བྱུང་ཡིན་པ་གཙོད་པའི་ཕྱིར་དུ་ཁོ་
 བ་ཞེས་པའི་ཚིག་སྒྲོས་པ་མི་འཐད་དེ། དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱུབ་བྱུང་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་མ་འོངས་པ་ན་བསྐྱུབ་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རྒྱ་
 རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་ལུས་པར་བསྐྱུབ་པའི་བསྐྱུབ་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེས་ན་དེ་བསྐྱུབ་བྱུང་ཡང་དག་ཡིན་པ་གཙོད་པའི་ཕྱིར་དུ་ཁོ་ན་ཞེས་པའི་ཚིག་སྒྲོས་
 སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱུབ་བྱུང་
 ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མ་འོངས་པ་ན་བསྐྱུབ་བྱུང་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 དེ་རྒྱ་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་ལུས་པར་བསྐྱུབ་པའི་བསྐྱུབ་བྱུང་ཡང་དག་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཚུངས་སོ། །ངོ་མོ་ཀུན་ལས་བརྟུན་གྱི་གཞན་དོན་བསྐྱེད་
བྱའི་མཚན་ཉིད་འཆད་པའི་ཚིག་ཟུར་གྱི་ངོ་མོ་དང་ཁོ་ན་ཞེས་པའི་ཚིག་གཉིས་ལ་
རྣམ་”གཙོད་“ གྱི་དགོས་པ་སོ་སོ་བ་ཡོད་ན། ཀུན་བརྟུན་ལས། ངོ་མོ་ཁོ་ན་བསྟན་
བྱ་བ། །ཞེས་དེ་གཉིས་ལྟ་བུ་སྐྱེད་ནས་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་གཉིས་ལ་རྣམ་བཅད་གྱིས་དགོས་པ་སོ་སོ་བ་མེད་ལ། ངོ་
མོ་ཞེས་པའི་ཚིག་དེ་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་གྲུབ་ཟིན་བསྐྱེད་བྱ་ཡིན་པ་གཙོད་པའི་ཕྱིར་དུ་
སྟོས་པ་མིན་ཏེ། དེ་མ་སྟོས་ཀྱང་སྐྱེད་བྱེད་གཏན་ཚིགས་འགོད་པའི་འུགས་ལས་
ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་གྲུབ་ཟིན་བསྐྱེད་བྱ་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་ཀྱངས་པའི་ཕྱིར། དེ་རྟེན་དུའང་།
སྐྱེད་བྱེད་བསྟན་པའི་འུགས་ཉིད་ལས། དོན་དེ་བསྐྱེད་བྱ་ཉིད་དུ་རྟོགས། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ལོ། །

དེས་ན་ངོ་མོ་དང་། ཁོ་ན་ཞེས་པའི་ཚིག་གཉིས་གྱིས་སྐྱེད་བྱེད་དུ་བཀོད་
པའི་དཔེ་རྟོགས་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱེད་བྱ་ཡིན་པ་གཙོད་པར་བྱེད་ལ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་
ངོ་མོ་ཁོ་ན་ཞེས་དེ་གཉིས་ལྟ་བུ་བསྟན་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་
རྟེན་དུའང་རྒྱན་གྱིས། རང་གི་ངོ་མོ་སྟོས་པ་ནི་གྲུབ་པ་ལྡོག་པའི་དོན་དུ་མིན་ཏེ།
སྐྱེད་བྱེད་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ལྡོག་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་རང་གི་ངོ་
མོ་ཁོ་ན་ཞེས་དེས་པར་བརྒྱུད་བ་འབྲས་བུ་ཞིག་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་མིན་ན་
གཉིས་ཀ་སོ་སོར་བསྟན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
ལོ། །ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ངོ་མོ་ཚིག་ལྟར་བདག་ཉིད་འདོད། ཅེས་སོགས་གྱིས་

དེ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་བཅད་ཀྱི་དགོས་པ་སོ་སོར་བཤད་པ་དང་འགལ་བའི་སྲིད་
 རྒྱུ་། །ཚིག་དེ་གཉིས་ལ་རྣམ་བཅད་ཀྱི་དགོས་པ་སོ་སོ་བ་ཡོད་ཀྱང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་
 བསྟན་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་དེ། །ཁོ་ན་ཞེས་པ་ཚིག་སྤང་ཡིན་པས་ཚིག་གཞན་དང་
 སྐྱུར་ནས་མ་བསྟན་ན་དོན་སྟོན་མི་བྱས་ལ། སྐྱུར་ནས་བསྟན་ན་དོན་སྟོན་བྱས་པའི་
 སྲིད་རྒྱུ་། །རང་ཉིད་ཅེས་པའི་ཚིག་གིས་བསྟན་བཅོས་མཁན་པོའི་འདོད་པ་ཐམས་
 ཅད་གཞན་དོན་བསྐྱུབ་བྱ་ཡིན་ནས་སྤྲུམ་པའི་དྲོགས་པ་སེལ་ལ། སེལ་བར་བྱས་པ་
 ཡིན་ཏེ། བསྟན་བཅོས་མཁན་པོའི་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་སྔ་རྒྱུ་རང་ཉིད་ཀྱིས་
 བསྐྱུབ་བྱར་ཁས་སྲུངས་པ་ཡིན་པའི་སྲིད་རྒྱུ་། །

གཉིས་པ་རིགས་སྐོ་ནས་བཤད་པའི་ཚུལ་ནི། གུན་ལས་བརྟུས་དང་རིགས་
 སྐོ་ནས་གཞན་དོན་བསྐྱུབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་རེ་རེ་བསྟན་ན། གཉིས་པོ་དོན་མཐུན་
 བཅའ་མི་མཐུན། དང་པོ་ལྟར་ན། རྣོས་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། གང་
 རུང་ཞིག་གཞན་དོན་བསྐྱུབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། །ཁ་
 ཅིག །གུན་ལས་བརྟུས་ལས་བསྟན་པ་དེས་ལོག་རྟོག་སེལ་ལ་རིགས་སྐོ་ནས་
 བཤད་པ་དེས་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བས་རྣོས་པའི་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེའི་ཁྱད་
 བར་མི་འཐད་དེ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་ལོག་རྟོག་དང་རིགས་མི་མཐུན་གཉིས་ཀ་
 སེལ་བྱས་པའི་སྲིད་།

ཁ་ཅིག །གུན་ལས་བརྟུས་ནས་བསྟན་པའི་གཞན་དོན་བསྐྱུབ་བྱའི་མཚན་
 ཉིད་དེ་རིགས་པ་ཅན་པ་ཁ་རུང་བའི་སྲིད་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་པས་རང་སྲུགས་མིན་
 ལ། རིགས་སྐོ་ནས་བཤད་པ་དེ་རང་སྲུགས་ཡིན་པས་རྣོས་པའི་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན།

མི་འཇམ་དེ། རིགས་སྐོན་པ་བཤད་པའི་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་ལ་ཡང་
ཀླུ་ལས་བརྟུས་ནས་བཤད་པ་བཞིན་དུ་ངོ་བོའི་དོན་སོགས་ཚོས་ལྷ་ཚང་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །

རང་ལུགས་ནི། ཀླུ་ལས་བརྟུས་ནས་གཙོ་བོར་ལོག་རྟོག་རྒྱས་པར་སེལ་
བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཚིག་རྒྱས་པར་བསྟན་ལ། རིགས་སྐོར་ཚིག་བསྐྱབ་ནས་
བསྟན་པས་སྐོས་པའི་སྐྱོན་མེད་ལ། གཉིས་ཀས་ཀྱང་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་
ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བསྟན་པས་འགལ་བའི་སྐྱོན་ཡང་མེད་དོ། །འོ་ན་ཀླུ་
ལས་བརྟུས་ནས་གཙོ་བོར་ལོག་རྟོག་རྒྱས་པར་སེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཚིག་
རྒྱས་པར་སྐོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། ཀླུ་ལས་བརྟུས་ཀྱི་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱའི་
མཚན་ཉིད་འཇམ་པའི་ཚིག་བྱུང་གི་རང་ཉིད་དང་འདྲོད་ཚིག་གཉིས་མ་འོངས་པ་
འཇམ་བྱེད་བསྟན་བྱ་བ་དང་ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཚོས་སུ་འབྲེལ་བས། མ་འོངས་པ་ན་
བསྐྱབ་བྱར་འགྱུར་རུང་གི་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ནས་
སྐྱམ་པའི་དྲོགས་པ་ཡོད་པས་དེ་སེལ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཁོ་ན་ཞེས་པའི་ཚིག་སྐོས་པ་ལ་
སོགས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་བསྟན་བྱ་བ་སྐོས་པ་མི་རིགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་
མེད་དེ། རིགས་པ་ཅན་པས་སྐྱོགས་ཚིག་སྐྱབ་དག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་འདྲོད་པ་དང་།
མ་གྲུབ་པ་བསྟན་པར་བྱ་བ་བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་དུ་འདྲོད་པས་དེ་ལ་སྐྱོགས་ཚིག་
སྐྱབ་དག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྟན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་མོད། ཡིན་དུ་ཚུགས་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱ་
ལ་མཚན་ཉིད་འདི་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་དགོས་སོ་ཞེས་རིགས་པ་ཅན་པ་ཁ་བྱང་
བའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོན་ཀྱང་རིགས་སྐྱོན་པ་བཤད་པའི་བསྐྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཚད་མས་མ་
 བསལ་ཞིང་ཚོལ་བ་རྟོགས་ལྡན་གྱིས་བསྐྱུང་བུར་ཁས་སྦྲངས་པ་ཞེས་པ་ཡིན་ལ་འདི་
 ལ་ངོ་མོའི་དོན་སོགས་ཚོས་ལྷ་ཚང་བར་ལྟ་དབང་སྟོན་བཤད་དོ། །གསུམ་པ་སྐྱོན་
 བྱི། རྟོགས་གྱིས་བསྐྱུང་བུར་བྱ་བས་ན་བསྐྱུང་བུ། ཚུལ་གསུམ་ངེས་པའི་རྗེས་སུ་
 དབག་པར་བྱ་བས་ན་རྗེས་སུ་དབག་བྱ། ཚོལ་བས་སྟོགས་སུ་བྱས་པས་ན་སྟོགས།
 ཚོལ་བས་དམ་བཅས་པས་ན་དམ་བཅའ་ཞེས་བུའོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མངོན་
 སུམ་དང་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དབག་གིས་བསལ་བ། ཡིད་ཆེས་རྗེས་དབག་གིས་
 བསལ་བ། གྲགས་པའི་རྗེས་དབག་གིས་བསལ་བའོ། །

། མངོན་སུམ་དང་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དབག་གིས་བསལ་བ། ། །

དང་པོ་ནི། ཚད་མས་བསལ་བ་ནི། ཚད་མས་གྲུབ་པའི་དོན་གྱི་ལོག་སྟོགས་
 དངོས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དབྱེ་ན། མངོན་སུམ་གྱིས་བསལ་བ། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དབག་
 གིས་བསལ་བ་དང་། ཡིད་ཆེས་རྗེས་དབག་གིས་བསལ་བ། གྲགས་པའི་རྗེས་དབག་
 གིས་བསལ་བ་དང་བཞི་སྟེ། སེལ་བྱེད་ཚད་མ་དེ་ལ་མངོན་སུམ་དང་། དངོས་སྟོབས་
 རྗེས་དབག་ལ་སོགས་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སེལ་བྱེད་ཚད་མ་ལ་བཞིར་
 དབྱེ་བ་མི་འཐད་དེ། རྒྱས་པར་བྱེ་ན་མངོན་སུམ་ལ་བཞིར་བྱེ་བས་བདུན་དུ་འགྱུར་ལ་
 བསྐྱུ་ན་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དབག་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ལ་ཁ་
 ཅིག །ཚད་མ་ལ་མངོན་གྱུར་འཇལ་བ་དང་། རྟོག་གྱུར་འཇལ་བ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ།
 དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མངོན་སུམ་ཚད་མ་བཞག །རྟོག་གྱུར་འཇལ་བ་ལ་བྱུབ་
 པ་ཁས་སྦྲངས་པའི་སྟོབས་གྱིས་འགྲུབ་པ་དང་། ཚད་མས་གྲུབ་པ་གཉིས། དང་པོའི་

དབང་དུ་བྱས་ནས་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དབག་དང་། གཉིས་པ་ལ་བྱུང་བ་དངོས་སྟོབས་
གྱིས་གྲུབ་པ་དང་། བདེ་ལོ་དབང་གིས་གྲུབ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་
ནས་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དབག་དང་། གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གྲགས་པའི་རྗེས་
དབག་ཚད་མར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་
ལ་ཡང་བྱུང་བ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་དགོས་པའི་སྲིད་རོ། །

རང་ལུགས་ལ། མངོན་སུམ་ལ་བཞི་ཡོད་ཀྱང་གཞལ་བྱ་མངོན་གྱུར་དང་ལོག་
སྟོབས་ལ་གཞོན་ཚུལ་ཡང་མཚུངས་པས་འདིར་མངོན་སུམ་ལ་བཞིར་མ་བྱེ་ལ། རྗེས་
དབག་གི་གཞལ་བྱ་སྟོག་གྱུར་དུ་མཚུངས་ཀྱང་། ལོག་སྟོབས་ལ་དངོས་སྟོབས་གྱིས་
གཞོན་པ་དང་། ལུང་ཁས་སྒྲངས་པའི་སྟོབས་གྱིས་གཞོན་པ་དང་། གྲགས་པ་ཚམ་
གྱིས་གཞོན་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་པས། རྗེས་དབག་ཚད་མ་ལ་སེལ་བྱེད་ཚད་མ་
གསུམ་དུ་བྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །མངོན་སུམ་ཚད་མའི་བསལ་བ་ནི་མངོན་སུམ་ཚད་མས་
གྲུབ་པའི་དོན་གྱི་ལོག་སྟོབས་དངོས། དཔེར་ན་སྐྱ་མཉམ་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཁ་ཅིག །སྐྱ་མཉམ་བྱ་ཡིན་པས་སྐྱ་མཉམ་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་གཞོན་པ་ལ་སྐྱ་
འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་སྐྱ་མཉམ་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་གཞོན་ཅེས་བརྟགས་པ་ཡིན་གྱི།
སྐྱ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་སྐྱ་མཉམ་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་གཞོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་འཛིན་
མངོན་སུམ་དེ་སྐྱ་མཉམ་བྱ་མ་ཡིན་པ་དང་མི་འགལ་བའི་སྲིད་ཏེ། སྐྱ་མཉམ་བྱ་མ་
ཡིན་པ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། སྐྱའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཞེ་ན། སྐྱ་འཛིན་མངོན་
སུམ་གྱིས་སྐྱ་མཉམ་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་གཞོན་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་མཉམ་བྱ་ཡིན་པར་གྲུབ་
པའི་སྲིད་རོ། །དེ་ལྟར་སྐྱ་འཛིན་མངོན་སུམ་དེ་སྐྱ་མཉམ་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་

མཚན་ཉིད་པ་དང་དངོས་སུ་གཞོན་བྱེད་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་སྐྱ་མཉན་བྱ་
ཡིན་པར་ཚད་མས་གྲུབ་བམ་མ་གྲུབ། དང་པོ་ལྟར་ན། སྐྱ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པར་
དམ་བཅའ་བ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་སྐྱ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པར་དམ་
བཅས་པའི་དོན་ལ་ཚད་མས་གཞོན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

གཉིས་པ་ལྟར་ན་འང་། སྐྱ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པར་དམ་བཅས་པའི་དོན་ལ་ཚད་
མས་མི་གཞོན་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། སྐྱ་མཉན་བྱ་ཡིན་པར་ཚད་མས་མ་
ངེས་པའི་དུས་སུ་སྐྱ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པར་དམ་བཅས་པ་ཡིན་པས་དམ་བཅའ་མ་གྲུབ་
པའི་སྐྱོན་མེད་ལ། ཕྱིས་སྐྱ་མཉན་བྱ་ཡིན་པར་ཚད་མས་གྲུབ་པས་གཞོན་བྱེད་ཀྱི་ཚད་
མ་མེད་པའི་སྐྱོན་ཡང་མེད་དོ། །འོ་ན་སྐྱ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པར་དམ་བཅས་པའི་དོན་
ལ་ཚད་མས་མི་གཞོན་པར་ཐལ། སྐྱ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པར་དམ་བཅས་པའི་དུས་སུ་
གཞོན་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་ལ། སྐྱ་མཉན་བྱ་ཡིན་པར་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་དུས་སུ་སྐྱ་
མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པར་དམ་འཆའ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་སྐྱོན་མེས་སུན་པ་མི་
སེལ་བར་ཐལ། སེལ་བྱེད་སྐྱོན་མེ་ཡོད་པའི་དུས་སུ་བསལ་བྱ་སུན་པ་མེད། བསལ་
བྱ་སུན་པ་ཡོད་པའི་དུས་སུ་སེལ་བྱེད་སྐྱོན་མེ་མེད་པའི་ཕྱིར། དངོས་སྟོབས་རྗེས་
དབག་གིས་བསལ་བ་ནི། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དབག་གིས་གྲུབ་པའི་དོན་གྱི་ལོག་
ཚུགས་དངོས། དཔེར་ན། སྐྱ་ཉག་པ་ལྟ་བུའོ། །སེལ་ཚུལ་ནི། སྐྱ་མི་ཉག་པས་སྐྱ་ཉག་
པ་ལ་དངོས་སུ་གཞོན་ལ། སྐྱ་མི་ཉག་པར་ཉོགས་པའི་རྗེས་དབག་གིས་སྐྱ་མི་ཉག་
པར་གཞལ་སྟོབས་ཀྱི་སྐྱ་ཉག་པ་ལ་གཞོན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉེས་པ་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་གིས་བསལ་བ་ལ་གཉེས།

ལུང་གཞོན་བྱེད་དང་གོགས་བྱེད་གང་ཡིན་དཔྱོད་པ་དང་། བསལ་བུ་སེལ་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉེས། ལུན་མོང་གི་འདོད་པ་དང་། མོ་སོའི་འདོད་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ལུང་གཞོན་བྱེད་དང་གོགས་བྱེད་ཏུ་འདོད་པ་གཉེས་ཀའི་ལྷགས་ལ། སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་རང་ཆེག་དེའི་དོན་རྗེས་ལ་བཞེན་ཁོང་ཏུ་རྒྱུ་ནས་སྐྱེས་པ་ཡིན་པས་ཆེག་ཚད་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞེན་ཏུ་ཤིན་ཏུ་སྐོག་གྲུར་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་ཏུ་ཁས་ལྷངས་པའི་ལུང་དེ་ཡང་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་མིན་ན་ཤིན་ཏུ་སྐོག་གྲུར་ལ་དབྱེད་པ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་ཆེག་དེ་ཚད་མ་ཡིན་ན། ལྷོགས་ཆེག་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འགྲུར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། ཆེག་དེ་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱུ་བས་ཚད་མར་བཤད་གྱི། རང་གི་བརྗོད་བྱའི་སྐྱབ་བྱེད་ཏུ་ཁས་ལ་ལྷངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་རྗེས་ལྷོག་མི་བསྐྱུ་ཞེ་ན། ཆེག་དེ་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱུ་བ་ཡིན་དེ། ཆེག་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་ཉེགས་གྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ལས་སྐྱེས་ཤིང་། རྗེས་དཔག་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ལ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉེས་པ་ལ་གཉེས། ལུང་གཞོན་བྱེད་ཏུ་འདོད་པའི་ལྷགས་དང་། ལུང་གོགས་བྱེད་ཏུ་འདོད་པའི་ལྷགས་སོ། །དང་པོ་ནི། སྐོབ་དཔོན་ལྷོགས་སྐང་གིས། ལུང་རྣམ་དག་རང་ལྷགས་ལ་བརྗོད་བྱ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་བཞེད་ཀྱང་། དེ་ཞིག་གཞན་དོན་བརྗོད་བྱ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་རྣམ་གཞག་མཚན་པ་ལ་འབྲེལ་ནས། སྐོབ་དཔོན་གྱི་སྐོབ་མ་ཁ་ཅིག་ན་དེ། ལུང་རྣམ་དག་དེ་རང་གི་བརྗོད་བྱ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་ལོག་ལྷོགས་ལ་གཞོན་བྱེད་ཡིན་ཏེ། གཞལ་

བྱའི་གནས་དང་པོ་གཉིས་ལ་དབྱེད་པ་དག་ནས། སྤྱི་ལོ་གསུམ་དཀར་པོའི་ཚེས་ནི་
 ཚེ་འཕོས་ནས། བདེ་བ་སྟེར་བ་དང་སྤྱད་བསྐྱེད་སྟེར་བ་ལ་འཇུག་ལྡོག་བྱ་དགོས་
 ལ། འཇུག་ལྡོག་གྲེད་པ་ལ་དེའི་གཞི་ཚད་མས་ལྷུང་དགོས་ཤིང་། ལུང་ལས་གཞན་
 པའི་སྐྱབ་གྲེད་ཡང་དག་མེད་པའི་སྤྱིར། གལ་ཏེ་ལུང་གཞོན་གྲེད་མིན་ན་གོགས་གྲེད་
 ཏུ་ཡང་མི་འཇུག་ཏེ། གོགས་བྱས་པའི་གཞི་ཚད་མས་མ་ལྷུང་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་
 ཟེར་རོ། །དེ་ཡང་ལུང་གཞོན་གྲེད་ཏུ་འདོད་པ་དག་གིས་ལུང་གང་ཡང་རུང་བ་
 གཞོན་སྐྱབ་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་ཡང་མ་ཡིན། གཞན་བྱའི་གནས་དང་པོ་གཉིས་ལ་ལུང་
 གཞོན་སྐྱབ་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་ཡང་མ་ཡིན་གྱི། ཤིན་ཏུ་སྐོག་སྐྱབ་སྟོན་པའི་ལུང་རྣམ་
 དག་རང་གི་བརྗོད་བྱ་བསྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། ལུང་གོགས་གྲེད་ཏུ་འདོད་པ་རྣམས་ན་རེ། ལུང་རྣམ་དག་དེ་
 རང་གི་བརྗོད་བྱའི་ལོག་སྤོགས་ལ་གོགས་གྲེད་དང་། རང་གི་བརྗོད་བྱ་ལ་ཐེ་ཚོམ་
 བསྐྱེད་པ་ཡིན་གྱི། བརྗོད་བྱ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་ལོག་སྤོགས་ལ་གཞོན་
 གྲེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་བརྗོད་བྱ་དང་འབྲེལ་བ་མ་ལྷུང་ན་དེ་སྐྱབ་མི་རུས་
 ཤིང་། འབྲེལ་བ་ལྷུང་ན་རང་གི་བརྗོད་བྱ་ལྷུང་མིན་པའི་སྤྱིར། གཞན་ཡང་ལུང་རྣམ་
 དག་དེ་ཁས་སྐྱབ་པ་ཅམ་གྱིས་རང་གི་བརྗོད་བྱ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་
 པར་ཐལ། རང་གི་བརྗོད་བྱ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་
 བརྗོད་བྱ་བསྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་
 ཁས་སྐྱབ་པ་ཅམ་གྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་ལྷུང་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ལུང་དང་
 རང་ཚིག་གཉིས་ལ་གཞོན་གྲེད་དང་གོགས་གྲེད་གྱི་ལྷུང་པར་མེད་པར་ཐལ་

ལོ། །དེས་ན་ལུང་གོགས་བྱེད་དུ་འདོད་པར་རིགས་སོ། །

ལོ་ན་གོགས་བྱེད་ཡིན་པའི་དོན་རི་ལྷ་བྱ་ཞེ་ན། སྤྱིན་སོགས་དཀར་ཚོས་
སྤྱད་པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བར་དམ་བཅས་པ་དང་། བདེ་བ་མི་འབྱུང་བ་དམ་བཅས་
བ་གཉིས་གོགས་བྱེད་དུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ་སྔ་མ་རྒྱབ་རྟེན་ཚད་མ་ཅན་དང་ཕྱི་མ་
རྒྱབ་རྟེན་ཚད་མ་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱིན་སོགས་དཀར་ཚོས་སྤྱད་པ་ལས་བདེ་
བ་འབྱུང་བ་དང་མི་འབྱུང་བ་གཉིས་གོགས་བྱེད་དུ་སྟོན་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། སྔ་མ་
ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཕྱི་མ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། སྤྱིན་སོགས་དཀར་ཚོས་སྤྱད་
པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བ་དང་མི་འབྱུང་བ་གང་དུ་ཡང་མ་དེས་པའི་གང་ཟག་གི་དོར།
སྤྱིན་སོགས་དཀར་ཚོས་སྤྱད་པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བར་དམ་བཅས་པ་དང་བདེ་བ་
མི་འབྱུང་བར་དམ་བཅས་བ་གཉིས་གོགས་བྱེད་དུ་སྟོན་པ་ཅམ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ།
སྤྱིར་ཡང་གོགས་བྱེད་གི་དོན་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་དོ། །

དེས་ན་སྤྱིན་སོགས་དཀར་ཚོས་སྤྱད་པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བར་སྟོན་པའི་
ལུང་དེ་རང་གི་བརྗོད་བྱ་སྤྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་དམ་བཅས་པ་དང་།
སྤྱིན་སོགས་དཀར་ཚོས་སྤྱད་པ་ལས། བདེ་བ་མི་འབྱུང་བར་སྟོན་པའི་ལུང་དེ་རང་
གི་བརྗོད་བྱ་སྤྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་དམ་བཅས་བ་གཉིས་སོ་དེ་གོགས་
བྱེད་དུ་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིན་སོགས་དཀར་ཚོས་སྤྱད་པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བར་
སྟོན་པའི་ལུང་དེ། རང་གི་བརྗོད་བྱ་སྤྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། སྤྱིན་སོགས་
དཀར་ཚོས་སྤྱད་པ་ལས་བདེ་བ་མི་འབྱུང་བར་སྟོན་པའི་ལུང་དེ་ཡང་རང་གི་བརྗོད་
བྱ་སྤྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་སྟོབས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྤྱི་མི་

རྟལ་བར་དམ་བཅས་པ་དང་སྐྱ་རྟལ་བར་དམ་བཅས་པ་ཡང་སྟོབས་མི་མཚུངས། སྐྱ་
 མི་རྟལ་བ་དང་སྐྱ་རྟལ་བ་ཡང་སྟོབས་མི་མཚུངས་ཀྱང་སྐྱ་མི་རྟལ་ཅེས་པའི་ཚིག་དེ་
 སྐྱ་མི་རྟལ་བར་སྐྱབ་པའི་རྟལས་ཡང་དག་ཡིན་པ་དང་། སྐྱ་རྟལ་ཅེས་པའི་ཚིག་དེ་
 སྐྱ་རྟལ་བར་སྐྱབ་པའི་རྟལས་ཡང་དག་ཡིན་པ་གཉིས་སྟོབས་མཚུངས་པ་བཞིན་
 འོ། །དེ་གཉིས་སྟོབས་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་རྟལ་བ་དང་སྐྱ་མི་རྟལ་ཅེས་པའི་ཚིག་
 འདུག་པར་མཚུངས་ཤིང་། མི་རྟལ་བར་བཤད་པས་མི་རྟལ་བ་ཡིན་དགོས་ན། རྟལ་
 བར་བཤད་པའི་རྟལ་བ་ཡིན་དགོས་པའང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན་ལུང་རྣམ་དག་དེ་རང་ལུགས་ལ་བརྗོད་བྱ་སྐྱབ་པའི་རྟལས་ཡང་དག་མ་
 ཡིན་ན། གཞན་དོར་རང་གི་བརྗོད་བྱ་སྐྱབ་པའི་རྟལས་ཡང་དག་ཏུ་བརྟན་པ་ལ་
 དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། ལུང་དོན་ལ་དབྱེད་པ་རྗོགས་མ་རྗོགས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་དབང་
 སོ་ཚོ་རྒྱལ་གཉིས་ཀས་སྤྱད་པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བའི་སྤྱིན་སོགས་དཀར་ཚོས་
 དང་། སྤྱད་པ་ལས་སྤྱུག་བསྐྱེད་འབྱུང་བའི་སྲོག་གཅོད་པ་སོགས་ལ་སྐྱང་དོར་བྱ་
 དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་མིན་ན་དོན་ཆེན་སོ་ལས་ཉམས་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱང་
 དོར་བྱེད་པ་ལ་ངེས་དགོས་ཤིང་ལུང་མ་གཏོགས་ངེས་པའི་ཐབས་མེད་ལ། ལུང་
 དོན་ལ་དབྱེད་པ་མ་རྗོགས་པའི་གདུལ་བྱ་དབང་རྒྱལ་གྱིས་རེ་ཞིག་ལུང་དབྱེད་པ་
 གསུམ་གྱིས་དག་པར་ངེས་མི་རུས་པས། སྤྱིན་སོགས་ཚོས་ཅན། སྤྱད་པ་ལས་བདེ་
 བ་འབྱུང་སྟེ། སྤྱད་པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བར་ལུང་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 པའི་རྟལས་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱིན་སོགས་སྤྱད་པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བར་ཡིད་དཔྱོད་
 ཅོམ་གྱིས་ངེས་ནས་འདུག་པས། གདུལ་བྱ་དབང་རྒྱལ་རྗེས་སུ་གཟུང་བར་བྱ་བའི་

ཕྱིར་རོ། །ཕྱི་རྒྱལ་དབང་རྒྱུ་ལྱི་རོར། སྤྱིན་བས་ལོངས་སྤྱོད་ཁྱིམས་ཀྱིས་
 བདེ། །ཞེས་པའི་ལུང་ཚོས་ཅན། རང་གི་བརྟན་བུའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ་
 དབྱུང་བ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོད་ལ། ཉགས་དེ་ལ་
 བརྟེན་ནས་སྤྱིན་སོགས་དཀར་ཚོས་སྤྱད་པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བར་ཚད་མའི་
 ལྷོ་བས་ཀྱིས་ངེས་ནས་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ལུང་གོགས་བྱེད་དུ་
 འདོད་པའི་དོན་ལུང་རང་གི་བརྗོད་བུའི་ལོགས་ཕྱོགས་ལ་གོགས་བྱེད་ཅམ་དུ་བཞེད་
 བ་ཡིན་གྱི། །འིན་ཏུ་རྒྱོག་གྱུར་ལ་ལུང་གོད་སྐབ་མཚན་ཉིད་བ་མ་ཡིན་པར་འདོད་
 བར་མིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་འིན་ཏུ་རྒྱོག་གྱུར་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་བསལ་བུ་སེལ་བའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། ཡིད་ཆེས་བསལ་བའི་མཐའ་
 དབྱུང་བ་དང་། སེལ་བྱེད་གང་གིས་བསལ་བུ་སེལ་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་
 ཅིག །ཡིད་ཆེས་བསལ་བ་ཡིན་ན། ཁས་སྤངས་སྣ་ཕྱི་འགལ་བའི་དོན་དང་རང་ཚིག་
 འགལ་བའི་དོན་གང་རུང་ཡིན་དགོས་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས། དག་སྣ་མས་བཞག་བ་
 ཕྱི་མས་ཉམས་པར་བྱས་བ་ནི། ཁས་སྤངས་དང་འགལ་བ་ཡིན་ལ། ཚིག་རང་ཉིད་
 ཀྱིས་རང་གི་རུས་བ་ཉམས་པར་བྱས་བ་ནི། རང་ཚིག་དང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། སེལ་བྱེད་ཡིད་ཆེས་པའི་ཚིག་དེ་ལ་ལུང་
 ཚིག་དང་རང་ཚིག་གཉིས་ཡོད་ལ། ཕྱི་མ་ལ་ཡང་རང་འགལ་གྱི་དམ་བཅའ་ལ་
 གཞོད་བྱེད་དང་གོགས་བྱེད་གི་ཚིག་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྣ་མ་གྲུབ་སྟེ། བདག་
 གཞན་ཡིད་ཆེས་མཚུངས་བ་ཡི། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་བ་གྲུབ་སྟེ། དེ་
 དག་གང་ལ་ཚད་མ་ཡོད། དེ་ནི་གཞན་ལ་གཞོད་བྱེད་འགྱུར། ཞེས་དང་། ཚིག་གས་

བརྗོད་ལ་གོགས་བྱེད་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ལུང་དང་འགལ་བའི་རྣམ་པ་གསལ་བའི་དཔེར་བརྗོད་ཡིན་ན།
ཁས་སྐྱབས་འགལ་བའི་བྱབ་སྟེ། དེ་ལ་མ་འོངས་པ་ན་ཚོས། བདེ་བ་མི་འབྱུང་ཅེས་
བྱ་ཡིན། །ཞེས་སྦྱིན་སོགས་དཀར་ཚོས་སྦྱད་པ་ལས་བདེ་བ་མི་འབྱུང་བར་སྦྱོན་
པའི་ཚིག་དེ། ལུང་དང་འགལ་བའི་རྣམ་པ་གསལ་བའི་དཔེར་བརྗོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཞེན། མ་བྱབ་སྟེ། སྦྱིན་སོགས་དཀར་ཚོས་སྦྱད་པ་ལས་མ་འོངས་པ་ན་བདེ་བ་མི་
འབྱུང་བར་སྦྱོན་པའི་ཚིག་དེ་ལུང་དང་འགལ་བའི་རྣམ་པ་གསལ་བའི་དཔེར་བརྗོད་
གྱི། ལུང་དང་འགལ་བའི་རྣམ་པ་གསལ་བའི་དཔེ་ཡིན་ན་ཁས་སྐྱབས་འགལ་བས་
བྱབ་པར་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྦྱིན་པ་བཏང་བ་ལས་མ་འོངས་པ་ན་བདེ་བ་མ་
བྱུང་བར་དམ་བཅས་པའི་ཚིག་དེ། ལུང་དང་འགལ་བའི་རྣམ་པ་གསལ་བའི་དཔེ་
ཡིན་ཡང་ཁས་སྐྱབས་སྦྱི་ཕྱི་འགལ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག །ལུང་དང་འགལ་བའི་རྣམ་པ་གསལ་བའི་དཔེར་བརྗོད་ཡིན་ན་དེའི་གཞི་
ཚོས་ཅན་ལུང་ཁོ་ནས་བྱུབ་དགོས་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས། ཚོས་ཅན་རྣམ་པར་བཞག་པ་
དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་གནོད་ན། གཞི་མེད་པས་བྱུང་བར་གྱི་ཚོས་ལ་དབྱེད་པ་
མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་དེ་སྟ་བུའི་དོན་ལ་གནོད་མི་ཟ་བར་བསྟན་ཚོས་ཚད་མར་
འབྱུང་བར་བྱ་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེན། སྦྱོན་མེད་དེ། དེ་ནི་སྦོལ་
དཔོན་ཕྱོགས་སྐྱང་གི་སྦོལ་མ་ལུང་ཁས་སྐྱབས་པ་ཅམ་གྱིས་གནོད་བྱེད་དུ་འདོད་པ་
དག་གི་ལུགས་བཞོད་པ་ཡིན་གྱི་རང་ལུགས་མ་ཡིན་ནོ། །རང་ལུགས་ལ། རང་གི་
བསྟན་བུའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱུ་བ་ཁས་སྐྱབས་པའི་ཚིག་གི་དོན་གྱི་འགལ་བྱ་དངོས་ནི་

ཡིད་ཆེས་སའི་བསལ་བ་ཡིན་ལ། རང་གི་བསྐྱེད་བྱའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱེད་བར་ཁས་ལྷངས་
སའི་ཆོག་དེ་ཡིད་ཆེས་སའལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཡིད་ཆེས་བསལ་བ་ལ་དབྱེ་ན། རང་ཆོག་
དང་འགལ་བའི་དོན་དང་། ཁས་ལྷངས་སྲ་སྲི་འགལ་བའི་དོན་གཉིས་སལ། རང་ཆོག་
གིས་བསལ་བ་དང་། ལུང་ཆོག་གིས་བསལ་བ་གཉིས་སོ།

དང་པོར་རང་ཆོག་དང་འགལ་བའི་དོན་ནི། ཆོག་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་རྒྱས་
བ་ཉམས་སའལ་བའི་དག །དཔེར་ན་གཞལ་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཚད་མ་མེད་སའ་
བདེན་ཞེན་གྱིས་སྐྱས་སའལ་བའི་དག་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཆོག་དེ་ཆོག་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་
གི་རྒྱས་བ་ཉམས་སའལ་བའི་དག་ལ་ཡིན་ཏེ། ཆོག་དེའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་གཞལ་བྱའི་
དོན་ཅན་གྱི་ཚད་མ་མེད་སའ་དམ་བཅས་སའ་དེ་དེའི་འུགས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཆོག་རང་
ཉིད་མི་བསྐྱེད་བར་དམ་བཅས་སའ་དེས་ཉམས་སའལ་བའི་དག་ལ། དེ་ཡང་སྲ་མས་ཉམས་
སའལ་བའི་སྲིར་ཏེ། ཆོག་རང་ཉིད་མི་བསྐྱེད་བ་གཞལ་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཚད་མ་
མེད་སའ་འགལ་ལ། གཞལ་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཚད་མ་མེད་ན་ཆོག་རང་ཉིད་མི་བསྐྱེད་
བར་འགལ་བའི་སྲིར་རོ། །དེས་ན་ཆོག་དེའི་འུགས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་དོན་དེ་རང་ཆོག་
དང་འགལ་བའི་བསལ་བ་དང་ཡིད་ཆེས་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །

ཁས་ལྷངས་སྲ་སྲི་འགལ་བའི་དོན་ནི། དག་སྲ་མས་བཞག་སའ་སྲི་མས་ཉམས་
སའལ་བའི་དག །དཔེར་ན་སྐྱེན་སོགས་དཀར་ཚོས་སྐྱུད་སའ་ལས། མ་འོངས་སའ་ན་
བདེ་བ་མི་འབྱུང་བར་བདེན་ཞེན་གྱིས་སྐྱས་སའལ་བའི་དག་ལྟ་བུའོ། །དག་དེ་དག་སྲ་མས་
བཞག་སའ་སྲི་མས་ཉམས་སའལ་བའི་དག་ལ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེན་སོགས་དཀར་ཚོས་ཞེས་ཁས་
ལྷངས་སའ་དེ་སྐྱུད་སའ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བར་ཁས་ལྷངས་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་སྐྱུད་སའ་

ལས་བདེ་བ་མི་འབྱུང་བར་དངོས་སྤྱོད་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཚིག་དེའི་བརྗོད་བྱའི་དོན་
དེ་ཁས་སྦྲངས་སྤྱི་ཕྱི་འགལ་བའི་བསལ་བ་དང་ཡིད་ཆེས་པའི་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །

སེལ་བྱེད་ཡིད་ཆེས་པའི་ཚིག་དེ་ལ་དབྱེ་ན། རང་ཚིག་དང་ལུང་ཚིག་
གཉིས། གཞན་གྱི་བཅམས་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱེད་
བར་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་སྦྲངས་པའི་ཚིག་ནི་རང་ཚིག་ཡིན་ནོ། །འདིར་སློབ་རང་
ཚིག་ཡིན་ན་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱེད་བར་རང་ཉིད་ཀྱི་བདེན་ཞེན་གྱིས་སྤྱོད་པ་
ཞིག་དགོས་ཏེ། བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱེད་བར་རང་ཉིད་ཁས་མི་ལེན་ན། དོན་
རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དུ་ཚིག་སྟོན་པ་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། གཞན་གྱི་འཇུག་ཏུ་སྟོན་གྱིས་
རྟོགས་པའི་ཡིད་ཆེས་པའི་བརྗོད་བྱའི་མཚན་པོས་གསུངས་པའི་ལུང་རྣམ་དག་
ནི་འདིར་སློབ་ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་ཚིག་ཡིན་ནོ། །གཞན་གྱི་གནས་དང་པོ་གཉིས་
ཚམ་སྟོན་པའི་ལུང་ནི་འདིར་སློབ་ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་ཚིག་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་
འཇུག་ཏུ་སྟོན་གྱིས་སྟོན་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །

འོ་ན་རང་ཚིག་དང་ལུང་ཚིག་གཉིས་འགལ་ལམ་མི་འགལ་ཞེ་ན། གང་ཟག་
གཅིག་ལ་ལྟོས་ཏེ་འགལ་ལ་སོ་སོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མི་འགལ་ཏེ། དཔེར་ན་བཀའ་རྒྱས་
འབྲིང་བསྐྱེད་གསུམ་བཅོམ་སྤྱན་འདས་ལ་ལྟོས་ནས་རང་ཚིག་དང་གཞུག་གྱི་ལ་
སྟོན་ནས་ལུང་ཚིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཡིད་ཆེས་པའི་རྗེས་དཔག་དེས་སྤྱིན་སོགས་དཀའ་ཚོས་
སྤྱད་པ་ལས་བདེ་བ་མི་འབྱུང་བ་སེལ་བར་བྱེད་ལ། སེལ་ཚུལ་ནི་དེ་ལ་གཞོན་
པའི་ཚུལ་གྱིས་སེལ་བར་བྱེད་དོ། །སྤྱིན་སོགས་དཀའ་ཚོས་སྤྱད་པ་ལས་མ་

འོངས་པ་ན་བདེ་བ་མི་འབྱུང་ཞེས་བདེན་ཞེན་གྱིས་སྦྲས་པའི་དམ་བཅའ་གཉིས་
 ལོ་སེལ་བྱེད་དང་། དམ་བཅའ་གཉིས་ལོའི་དོན་དེ་བསལ་བྱ་དང་། སེལ་ཚུལ་
 བྱི་གོགས་བྱེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སེལ་གྱི་གཞོན་པ་ལི་མ་ཡིན་ཏེ། ཚེག་དེའི་དམ་
 བཅའ་སྡེ་གཉིས་ལོ་དེ་གང་ཟག་གཅིག་གིས་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་ཚོས་
 འགལ་བ་གཉིས་དམ་བཅའ་བ་གང་ཞིག །གང་ཟག་དེས་དམ་བཅའ་དེ་གཉིས་
 གྱི་དོན་གང་དུང་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྦྱིན་སོགས་དཀར་ཚོས་སྦྱ་
 དེས་ན་དམ་བཅའ་སྡེ་མས་ཕྱི་མ་ལ་གཞོན་པ་ཡིན་ནོ། །གཞལ་བྱའི་དོན་ཅན་
 གྱི་ཚད་མ་དག་མེད་དོ། །ཞེས་བདེན་ཞེན་གྱིས་སྦྲས་པའི་ཚེ་ཚེག་དེའི་དངོས་
 །ལུགས་གྱི་དམ་བཅའ་གཉིས་ལོ་སེལ་བྱེད་དང་། དམ་བཅའ་གཉིས་ལོའི་དོན་
 བསལ་བྱ་དང་། སེལ་ཚུལ་གོགས་བྱེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སེལ་བ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་དམ་བཅའ་དེ་ལྷང་དང་འགལ་བའི་ཕྱོགས་ཅམ་མཚོན་པའི་དབེར་
 བརྗོད་ཡིན་གྱི། རྣམ་བ་བསལ་བའི་དབེར་བརྗོད་ལི་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྫོགས་ཕྱོགས་གྱི་
 དོན་འབྲུབ་པ་ལྷང་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྫོགས་ཕྱོགས་གྱི་དོན་དངོས་སྟོབས་
 ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷང་དང་འགལ་བའི་རྣམ་བ་གསལ་བའི་དབེར་བརྗོད་
 བྱི། སྦྱིན་སོགས་དཀར་ཚོས་སྦྱང་བ་ལས་མ་འོངས་པ་ན་བདེ་བ་མི་འབྱུང་ཞེས་དམ་
 བཅའ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། ཚོས་ཅན་ལྷང་ཁོ་ནས་གྲུབ་པའི་སྟེང་དུ་ལྷང་དང་འགལ་བའི་
 དམ་བཅའ་གང་ཞིག །དེའི་རྫོགས་ཕྱོགས་གྱི་དོན་འབྲུབ་པ་ལྷང་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་བ་གྲགས་པའི་རྗེས་དབག་གིས་བསལ་བ་ལ་གསུམ་ལས།

མདོ་དགོན་པ་དང་། མདོའི་དོན་བཤད་པ་དང་། གྲགས་པས་གཞོན་ཚུལ་

དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི། ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས། གང་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 རྗེས་སྐྱོད་བཀའ་མེད་ལ། སྐྱེ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པ་དང་འགལ་བའི་དོན་གྱིས་ན་
 བསལ་བ་དེ་ཡང་ཕྱོགས་མ་ཡིན་ལོ། །དེ་པོར་ཅན་ནི་རྩོམ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་ཁ་ཅིག་། བརྗོད་པས་དེ་པོར་ཅན་ལ་བསམ་ལ་
 ཟེར་ཅན་དང་། འོད་དཀར་ཅན་ཞེས་པའི་སྐྱེ་བཟང་བོས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་རྒྱ་
 བ་ཞེས་པའི་སྐྱེས་བརྗོད་རྩང་མ་ཡིན་པར་འདོད་ལ། དེ་གྲགས་པ་དང་འགལ་པར་
 བསྟན་པའི་དོན་དུ་མདོ་འདི་བཀོད་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཕགས་དེ། བརྗོད་པ་
 ཡང་དེ་པོར་ཅན་གྲགས་པའི་དབང་གིས་རྩོམ་བའི་སྐྱེས་བརྗོད་མི་རྩང་དུ་འདོད་གྱི། དེ་
 པོར་ཅན་རྩོམ་བའི་སྐྱེས་བརྗོད་རྩང་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། ལྟ་དབང་ལྟོས། དེ་དེ་པོར་ཅན་
 རྩོམ་བ་ཉིད་དུ་མི་འདོད་པ་ནི་མིན་གྱི། འོན་ཀྱང་དེ་གྲགས་པ་ཉིད་ཐམས་ཅད་ལ་ཚད་
 མར་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། ལྟ་དབང་ལྟོས། མདོ་དང་པོས་དེ་པོར་ཅན་རྩོམ་བའི་སྐྱེས་བརྗོད་
 རྩང་ལ་གཞོན་བྱེད་མེད་པར་བསྟན་ལ། མདོ་གཉིས་པས་སྐྱབ་བྱེད་ཡོད་པར་བསྟན་
 ཞིང་། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དབཀའ་ལ་འགྲན་རྒྱའི་ཚད་མ་མེད་པར་ཡང་མདོ་གཉིས་
 པས་བསྟན་པར་འདོད། ལྟོབ་དཔོན་ཚོས་མཚོག་གིས་དེ་བཀའ་ནས། མདོ་དང་
 པོས་དེ་པོར་ཅན་རྩོམ་བའི་སྐྱེས་བརྗོད་རྩང་ལ་སྐྱབ་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་ཡོད་པར་བསྟན་
 ཞིང་། དེའི་སྟོན་ས་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དབཀའ་དང་མདོན་སྐྱམ་ཚད་མ་ལ་འགྲན་རྒྱའི་
 ཚད་མ་མེད་པར་བསྟན་པར་བཞེད་དོ། །

རྒྱན་མཁན་པོ་ནི། ལྟ་གཉིས་ཀས་དེ་པོར་ཅན་རྩོམ་བའི་སྐྱེས་བརྗོད་རྩང་ལ་

གཞོན་ཤེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པར་ཡང་བསྟན། སྐྱབ་ཤེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡོད་པར་ཡང་
བསྟན། ལུང་དང་པོ་གཙོ་པོ་དང་གཉིས་པ་པལ་བར་བྱས་པའི་ཚེ། དེ་ལ་གཞོན་ཤེད་
ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པར་བསྟན་ལ། ལུང་གཉིས་པ་གཙོ་པོ་དང་དང་པོ་པལ་བར་བྱས་
པའི་ཚེ། དེ་ལ་སྐྱབ་ཤེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡོད་པར་བསྟན་ལ། དེའི་སྐྱའི་ནས་དངོས་
སྟོབས་རྗེས་དཔག་དང་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ལ་ཡང་འགན་ལྡེའི་ཚད་མ་མེད་པར་
རྟོགས་པའི་དོན་དུ་ལུང་གཉིས་པ་བསྟན་པར་བཞེད་དོ། །

འོ་ན་འགྲས་བུ་དང་རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་དོན་གྱིས་བསལ་བ་དེ་ནི་
ཚོགས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མི་སྟོས་པར། ཅིའི་ཕྱིར་སྐྱེ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པ་དང་
ཞེས་སྟོས་ཤེ་ན། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་དང་མངོན་སུམ་ཚད་མ་སོགས་ལ་
འགན་ལྡེའི་ཚད་མ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་སྐྱེ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པ་དང་
ཞེས་སྟོས་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལ་འགན་ལྡེའི་ཚད་མ་
མེད་པར་བསྟན་པས། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་དང་མངོན་སུམ་ལ་འགན་ལྡེའི་
ཚད་མ་མེད་པར་བདེ་ལྷག་དུ་རྟོགས་ཀྱས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དུལ་ལ་འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་
འཇུག་པའི་ཚད་མ་ལ་ཡང་འགན་ལྡེའི་ཚད་མ་མེད་ན། དུལ་ལ་དངོས་སྟོབས་གྱིས་
འཇུག་པའི་ཚད་མ་ལ་འགན་ལྡེའི་ཚད་མ་མེད་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས་སྟུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱས་
པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་འདུན་ཀྱིས། གང་དུ་བསྟན་མིན་རྗེས་དཔག་ལ། །བརྗོད་པའི་
རྗེས་དཔག་ཡོད་མིན་ལ། །དེར་ནི་བསྟན་པའི་རྗེས་དཔག་ལ། །ཤིན་ཏུ་རིང་བར་
དེས་བྱས་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་དང་མངོན་སུམ་
སོགས་ལ་འགན་ལྡེའི་ཚད་མ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་འགྲས་བུ་དང་རང་བཞིན་

དང་འགལ་བའི་དོན་གྱིས་གསལ་བ་དེ་ནི་ཕྱོགས་མེན་ཅོ་ཞེས་མི་སྣོས་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཡོད་དེ། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དབག་དང་མངོན་སྲུང་ལ་འགྲུབ་ཆེད་ཚོད་མ་
མེད་པར་བསྟན་པས་གསལ་བའི་རྗེས་དབག་ལ་འགྲུབ་ཆེད་ཚོད་མ་མེད་པར་བདེ་
ཆེག་ཏུ་ཉོགས་མི་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དུལ་ལ་དངོས་སྟོབས་གྱིས་འཇུག་པའི་ཚོད་མ་
ལ་འགྲུབ་ཆེད་ཚོད་མ་མེད་མོད། དུལ་ལ་འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་འཇུག་པའི་ཚོད་མ་ལ་
འགྲུབ་ཆེད་ཚོད་མ་ཡོད་དམ་སྟུང་ཏུ་དོགས་བ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་རི་བོང་ཅན་རྒྱ་བའི་སྐྱས་བརྗོད་རྒྱུར་ལ་གཞོན་བྱེད་མེད་པར་བསྟན་
བས་སྐྱབ་བྱེད་ཡོད་པར་ཉོགས་བྱས། སྐྱབ་བྱེད་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་
མེད་པར་ཉོགས་བྱས་པའི་ཕྱིར། ལྷང་ལྷ་ཕྱི་སྣོས་པའི་སྐྱོན་ཅན་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།
མི་འགྱུར་ཉེ། དཔེར་ན་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་བསྐྱལ་དོན་ག་ཟེའི་བྱམ་བ་ཡོད་པ་ལ་
གཞོན་བྱེད་མ་མཚོང་ཡང་ཡོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱང་མེད་པ་བཞིན་དུ། རི་བོང་ཅན་རྒྱ་
བའི་སྐྱས་བརྗོད་རྒྱུར་ལ་གཞོན་བྱེད་མེད་མོད། སྐྱབ་བྱེད་ཀྱང་མེད་དམ་སྟུང་པའི་
ལོག་ཉོག་འབྱུང་བས་དེ་དགག་པའི་ཕྱིར་ཏུ་ལྷང་གཉིས་བ་དང་། རི་བོང་ཅན་རྒྱ་བའི་
སྐྱས་བརྗོད་རྒྱུར་ལ་སྐྱབ་བྱེད་ཅམ་ཡོད་མོད།

གཞོན་བྱེད་ཀྱང་ཡོད་དམ་སྟུང་པའི་ལོག་ཉོག་འབྱུང་བས་དེ་དག་དགག་
པའི་ཕྱིར་ཏུ་ལྷང་དང་ཕོ་སྣོས་པའི་ཕྱིར། ལྷང་དང་ཕོས་གཞོན་བྱེད་མེད་པར་བསྟན་
ན་གཞོན་བྱེད་མེད་པའི་ཚུལ་རྗེ་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། རི་བོང་ཅན་རྒྱ་བའི་སྐྱས་བརྗོད་རྒྱུར་
ལ་གཞོན་བྱེད་མེད་དེ། རི་བོང་ཅན་རྒྱ་བའི་སྐྱས་བརྗོད་མི་རུང་ཏུ་འཇུག་པའི་ཚོད་མ་
མེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ལྟ་བུའི་མངོན་སྲུང་ཚོད་མ་དང་རྗེས་དབག་ཚོད་མ་གང་ཡང་

མེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རྒྱ་དོན་ལ་དབང་འཇུག་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།
 རི་བོང་ཅན་རྩ་བའི་སྐྱུ་ས་བརྗོད་མི་རུང་དུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མེད་པའི་ཕྱིར་
 ཉེ། ཡོད་པ་དེ་རི་བོང་ཅན་རྩ་བའི་སྐྱུ་ས་བརྗོད་མི་རུང་དུ་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་
 རྗེས་སུ་མི་འགོ་བའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་རྗེས་
 སུ་འགོ་བའི་ཡོད་པ་ཡང་རི་བོང་ཅན་རྩ་བའི་སྐྱུ་ས་བརྗོད་མི་རུང་དུ་སྐྱབ་པའི་མཐུན་
 ཕྱོགས་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགོ་ན། ཡོད་པའི་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་
 ཕྱོགས་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བ་ག་ལ་སྲིད་སྐྱེས་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དུ། སློབ་དཔོན་གྱིས་
 རི་བོང་ཅན་ནི་རྩ་བ་མ་ཡིན་ཉེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གཏན་ཚིགས་ཡོད་པ་དཔེར་
 སློབ་པ་ཡིན་ནོ། །

ཡོད་པ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགོ་བ་མ་གྲུབ་སྟེ། བྱམ་བ་ལ་སོགས་པ་རྩ་
 བའི་སྐྱུ་ས་བརྗོད་མི་རུང་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མ་གྲུབ་སྟེ། བྱམ་
 སོགས་རྩ་བའི་སྐྱུ་ས་བརྗོད་མི་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་རྩ་བའི་སྐྱུ་ས་བརྗོད་རུང་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རྩ་བ་ཞེས་པའི་སྐྱ་དེ་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཉེ། དེ་ཡུལ་ལ་འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་འཇུག་པའི་སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཡོད་པ་དེ་
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱུ་ས་མོང་མ་ཡིན་པའི་གཏན་ཚིགས་མ་ཡིན་པར་ཐམ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་
 ཕྱོགས་ལ་གཏན་ནས་མེད་པའི་འགའ་བའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་
 ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡོད་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་གཏན་ནས་མེད། གྲགས་པ་
 མཐའ་དག་ལ་སོགས་པར་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་གི་དོར་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་མ་
 མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཡོད་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱུ་ས་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་དེས་པའི་གཏན་

ཚིགས་ཡིན་མོ་ཞེན་བྱས་པ་ཚོས་ཅན། སྐྱ་ཉལ་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱུ་མོང་མ་ཡིན་པའི་
མ་ངེས་པའི་གཏུན་ཚིགས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་སྐྱུ་ཕྱོགས་ལ་གཏུན་ནས་
མེད། ཚོལ་བ་འགའ་ཞིག་གི་ངོར་མི་མ་སྐྱུ་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར།

རང་ལན་ནི། ཡོད་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འགའ་ཉལ་ཡིན་ཡང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱུ་
མོང་མ་ཡིན་པའི་གཏུན་ཚིགས་སུ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཡོད་པ་དེ་དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་མ་སྐྱུ་ཕྱོགས་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགོ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱུ་
མོང་མ་ཡིན་པའི་གཏུན་ཚིགས་སུ་བཤད་པ་ཅམ་མིན་པའི་ཕྱིར། དེ་རྒྱན་དུའང་
ཚོས་མཚོག་གིས། །དེས་ན་མ་སྐྱུ་པའི་ཕྱོགས་ལ་འཇུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་སྐྱུ་
མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་གྱི་མ་ངེས་པ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ནས་བར་རྟོག་
པ་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་ནི་འགའ་བ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། གྲགས་པའི་རྗེས་དབག་གིས་གསལ་བ་ནི། གྲགས་པའི་རྗེས་
དབག་གི་གྲབ་པའི་དོན་གྱི་ལོག་ཕྱོགས་དངོས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་གྲགས་པས་གཞོད་
པ་ཡིན་པས། གྲགས་པ་ལ་ཡུལ་གྱི་གྲགས་པ་དང་། ཡུལ་ཅན་གྱི་གྲགས་པ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི། གྲགས་ཟེན་གྱི་གྲགས་པ་དང་། གྲགས་རྒྱུད་གི་གྲགས་པ་དང་
གཉིས། དང་པོ་ནི། བརྟ་སྐྱུར་རྗེས་སུ་རི་མོང་ཅན་ལ་རྒྱ་བའི་སྐྱུ་ས་བརྗོད་རྒྱུ་དུ་
གྲགས་ཟེན་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ལུམ་པ་རྒྱ་བའི་སྐྱུ་ས་བརྗོད་རྒྱུ་ལྟ་བུའོ། །ཡུལ་ཅན་གྱི་གྲགས་
པ་ལ་རྗོད་བྱེད་གྱི་སྐྱུ་དང་། ལྟ་བུ་རྟོག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རི་མོང་ཅན་

རྒྱ་བའི་སྐྱུ་ས་བརྗོད་རྒྱུ་དུ་སྟོན་པའི་དག་ལྟ་བུ་སྟེ། གྲགས་པ་དག་གྲང་མི་རྣམས་
 ཚིག་ཤེས་དང་། བཀག་མེད་སྲིད་ན་གོད་མེད་དག་ཤེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་
 པ་ཞི། རི་བོང་ཅན་རྒྱ་བའི་སྐྱུ་ས་བརྗོད་རྒྱུ་དུ་སྟོན་པའི་རྗེས་དཔག་ལྟ་བུ་སྟེ། གྲགས་
 པ་དངོས་ནི་དེ་ཡིན་ལ། དེའི་ཡུལ་རི་བོང་ཅན་རྒྱ་བའི་སྐྱུ་ས་བརྗོད་རྒྱུ་ལའང་།
 གྲགས་པ་ཞེས་པའི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་དེས་རི་བོང་ཅན་རྒྱ་བའི་སྐྱུ་ས་བརྗོད་མི་
 རྒྱུ་ལ་དངོས་སུ་གོད་པ་ལ་རི་བོང་ཅན་རྒྱ་བའི་སྐྱུ་ས་བརྗོད་མི་རྒྱུ་ལ་གྲགས་
 པས་དངོས་སུ་གོད་ཅེས་བཏགས་ནས་བརྟན་པ་ཡིན་ལ། གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་
 གིས་རི་བོང་ཅན་རྒྱ་བའི་སྐྱུ་ས་བརྗོད་མི་རྒྱུ་ལ་དངོས་སུ་མི་གོད་ཀྱང་དེ་ལ་གོད་
 པ་ཡིན་ཏེ། དེས་རི་བོང་ཅན་རྒྱ་བའི་སྐྱུ་ས་བརྗོད་རྒྱུ་བུ་བའི་སྲིད་རོ། །

གསུམ་པ་དམ་བཅའ་ལྟར་སྤང་ལ་གོད་ཚུལ་ལ་གཉིས། གཞན་ལུགས་
 དགག་པ་དང་། རང་ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ཤེས་པའི་ཚོས་
 གྱི་བྱུང་བར་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་གོད་དེ། ཡན་ལག་ཅན་རྗེས་གཞན་ཡོད་པ་ལ་
 མངོན་སུམ་གྱིས་གོད་པའི་སྲིད་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འབྲད་དེ། དེ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་
 གོད་ཀྱང་ཚོས་གྱི་ངོ་བོ་ལ་གོད་པར་སོང་གི་བྱུང་བར་ལ་གོད་པར་མ་སོང་
 བའི་སྲིད། ཏུགས་མ་གྲུབ་སྟེ། ཡན་ལག་ཅན་རྗེས་གཞན་ནི་ཚོས་གྱི་བྱུང་བར་དང་།
 ཡན་ལག་ཅན་གཞན་ཅམ་ཚོས་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན།
 ཡན་ལག་ཅན་གཞན་ཅམ་དེ་གྲེ་བྲག་པས་སངས་རྒྱས་པའི་ངོར་ཡན་ལག་རྣམས་
 ལས་ཡན་ལག་ཅན་གཞན་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་ཚོས་གྱི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
 ཡན་ལག་རྣམས་ལ་ཡོད་པར་སངས་རྒྱས་པས་གྲུབ་ཟེར་མ་བརྗོད་པའི་སྲིད་དང་།

དེ་ཅམ་ཞིག་གྱེ་བྲག་པས་སངས་རྒྱས་པའི་རོང་རྒྱུབ་འདོད་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་
ཡན་ལག་ཅན་གཞན་ཅམ་ཚོས་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པའང་ཁེགས་སོ། ཚོས་གྱི་ཁྱད་པར་
ལ་ཁས་སྦངས་གྱིས་གཞོད་པའི་ཚུལ་ལ།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡན་ལག་ཅན་ལ་ཡན་ལག་ལ་མེད་པའི་སྣོད་ལ་སོགས་པ་
ཁས་སྦངས་པ་ལ། སྤང་ནི་དམའ་བ་དག་ཏུ་འགྱུར། ཞེས་སོགས་གྱི་རིགས་པས་
གཞོད་པ་མ་བཟོད་ནས། འཕེལ་ལྡན་འབྲས་བུའི་སྤང་བ་ཡི། །སྣོད་པ་རྟོགས་པ་མ་
ཡིན་ན། །ཞེས་སྣོད་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་ཁས་སྦངས་པས་ཁས་སྦངས་འགལ་བ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། འོ་ན་ཁས་སྦངས་སྤྲ་མ་བོར་ནས་སྤྱི་མ་ཁས་སྦངས་པ་ཡིན་ནམ།
སྤྲ་མ་མ་བོར་བཞིན་དུ་སྤྱི་མ་ཁས་སྦངས་པ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། ཁས་སྦངས་
འགལ་བའི་དོན་མ་ཚང་བར་ཐལ། ཁས་སྦངས་སྤྲ་མ་མ་བོར་གྱི་བར་དུ་སྤྱི་མ་ཁས་
སྦངས་སྤྱི་མ་ཁས་སྦངས་པའི་ཚེ་སྤྲ་མ་བོར་བའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། སངས་ཅན་གྱི་
རྒྱད་ལ་སྤྲ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྦྱེས་པའི་ཚེ་སྤྲ་མི་རྟག་པར་ཁས་
སྦངས་པས་ཀྱང་ཁས་སྦངས་འགལ་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཁས་སྦངས་འགལ་བ་
མེད་པའི་གང་ཟག་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །

གཉིས་པ་ལྟར་ནའང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་ཁས་སྦངས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་
སྣོ་ནས་གཞོད་བྱེད་སྣོན་རིགས་པ་ལ་མ་བརྟན་པར་རིགས་པའི་གཞོད་བྱེད་བརྟན་
པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡན་ལག་ཅན་དེ་ཡན་ལག་ལས་རྗེས་གཞན་དུ་དམ་
བཅས་པ་ལ་རང་ཚོག་གིས་གཞོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཡན་ལག་ཅན་ཞེས་སྤྲས་དུས་ཉིད་ནས་
ཡན་ལག་ཚོགས་ཅམ་གྱི་ཀུན་རྫོབ་པ་ཞིག་ཏུ་བྱུགས་ལ་དམ་བཅས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་

ཟེར་དོ། །འབྲུམ་པ་ཚོས་ཅན། ཡན་ལག་ཚོགས་ཅམ་གྱི་ཀུན་རྫོབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
ཡན་ལག་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། ཡན་ལག་ཅན་དུ་ཁས་སྐྱེས་པའི་ཤུགས་
ལ་ཡན་ལག་ཚོགས་ཅམ་གྱི་ཀུན་རྫོབ་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་འབྱུང། འདོད་ན།
བདེན་པར་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། བདེན་པར་གྲུབ་ན་ཆ་མེད་ཡིན་དགོས་
པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། རིགས་པ་ཡིན་ན་རྗེས་སུ་མ་སྐྱུབ་པར་ཐལ་ལོ། །

གྲགས་པས་གཞོན་ཚུལ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡན་ལག་ཅན་ཡན་ལག་ལས་
རྗེས་གཞན་དུ་དམ་བཅས་པ་ལ་གྲགས་པས་གཞོན་པ་ཡིན་ཏེ། འདིག་རྟེན་ན་ཡན་
ལག་ཅན་ནི་ཡན་ལག་ཚོགས་ཅམ་ལ་གྲགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། འོ་ན་གྲགས་
པས་གཞོན་པ་དམ་བཅའི་སྐྱོན་ཡིན་ནམ་མིན། མ་ཡིན་པ་མི་འཐད་དེ། དམ་བཅའ་
ཡང་དག་ཡིན་ན་གྲགས་པས་མ་བསལ་བ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། སྐྱོན་ཡིན་ན།
དངོས་པོ་རྣམས་དུས་མ་འདྲེས་པར་ཁས་སྐྱེས་པ་ལ་གྲགས་པས་གཞོན་པར་ཐལ།
འདིག་རྟེན་ན་སྤོང་ལྷན་གྱི་ཕྱི་དོའི་དུས་ན་ཡོད་པར་གྲགས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་
པར་ཁས་སྐྱེས། འདོད་ན། དངོས་པོ་རྣམས་ལྷུལ་དུས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པར་
དམ་འཆའ་བ་མི་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། །རྟེན་གསུམ་ཁྲབ་ཁས།

ཁ་ཅིག །མངོན་སུམ་དང་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གིས་གྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་
ན་འདིག་རྟེན་ན་གྲགས་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། གྲགས་པས་གཞོན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
ཟེར། འོ་ན་འདིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་དེ་འདིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཐ་སྙད་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་
ལ་ཟེར་རམ། བརྗོད་རུང་གི་གྲགས་པ་ལ་ཟེར་རམ། གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལ་ཟེར།
དང་པོ་ལྟར་ན་འདིག་རྟེན་པ་ཡིན་ན་བསྟན་བཅོས་གྱི་བརྗོད་པ་བྱང་བས་ཁྲབ་པར་

ཐལ། མངོན་རྗེས་གྲིས་གྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་ན་འདིག་རྟེན་ན་ཐ་སྙད་དེ་ལྟར་བྱེད་པས་
འབྲེལ་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གཉིས་ལྟར་ན། གཞི་གྲུབ་ན་འདོད་པ་ཙམ་གྲིས་བཞག་པས་
འབྲེལ་པར་ཐལ། མངོན་རྗེས་གྲིས་གྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་ན་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་
གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཚོས་ཚན་གྱི་འབྲེལ་པར་ལ་མངོན་སུམ་གྲིས་གཞོད་ཚུལ་ལ།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡན་ལག་ཚན་ནི་ཡན་ལག་ལས་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། མངོན་
སུམ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཡན་ལག་ཚན་ཚོས་ཚན་དུ་བརྒྱུང་
བའི་ཚེ། ཡན་ལག་ཚན་ཚོས་ཚན་གྱི་ངོ་བོ་དང་། མངོན་སུམ་གྲིས་མཐོང་དུ་རྒྱུང་བ་
ཚོས་ཚན་གྱི་འབྲེལ་པར་ཡིན་ལ། ཡན་ལག་ནི་ཡན་ལག་ཚན་ལས་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ།
མངོན་སུམ་མིན་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཡན་ལག་ཚན་ཚོས་ཚན་དུ་བརྒྱུང་
བའི་ཚེ་ཡན་ལག་ཚན་ཚོས་ཚན་གྱི་ངོ་བོ་དང་། མངོན་སུམ་གྲིས་མཐོང་དུ་མི་རྒྱུང་བ་
ཚོས་ཚན་གྱི་འབྲེལ་པར་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། འོ་ན་གྲུབ་པ་ལྟ་བུ་མངོན་སུམ་གྲིས་མཐོང་
དུ་རྒྱུང་བ་ལ་མངོན་སུམ་གྲིས་གཞོད་པར་ཐལ། རྗེ་གྲགས་པས་ཡན་ལག་ཚན་ནི་ཡན་
ལག་ལས་གཞན་ཡིན་ནོ་ཞེས་དམ་བཅས་པའི་ཚེ། ཡན་ལག་ཚན་ཚོས་ཚན་གྱི་ངོ་
བོ་དང་། མངོན་སུམ་གྱི་མཐོང་རྒྱུང་ཚོས་ཚན་གྱི་འབྲེལ་པར་དུ་གྲུས་ནས་དེ་ལ་མངོན་
སུམ་གྲིས་གཞོད་པ་གང་ཞིག །ཡན་ལག་ཚན་གྱི་རང་ལྗོངས་ཡན་ལག་ལས་རྗེས་
གཞན་ཡིན་མིན་ཚད་པ་མིན་གྱི། གཞི་ལྗོངས་སུམ་པ་ལྟ་བུ་རང་གི་ཡན་ལག་ལས་
རྗེས་གཞན་དུ་ཡོད་མེད་ཚད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚོས་ཚན་གྱི་འབྲེལ་པར་ལ་ཁས་
ལྷུངས་གྲིས་གཞོད་ཚུལ་ལ།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡན་ལག་ཚན་རྗེས་གཞན་ཡོད་ན་དམིགས་རྒྱུང་མ་དམིགས་

བས། རྩེ་གྲག་པས་ཡན་ལག་ཅན་རྗེས་གཞན་མེད་པར་ཁས་སྐྱོངས་དགོས་པས་
ཁས་སྐྱོངས་འགའ་བ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་ཟེད། ཁས་སྐྱོངས་དགོས་པས་ཁས་སྐྱོངས་
འགའ་ན། གངས་ཅན་པས་སྐྱ་མི་ཉྱལ་བར་ཁས་སྐྱོངས་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་ཉྱལ་བར་
ཁས་སྐྱོངས་དགོས་པའི་སྲིད་ཉེ། སྐྱ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། སྤྱི་རོལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་
གང་ཟེག་གི་བདག་མེད་ཁས་སྐྱོངས་པར་ཐལ། དེ་ཁས་སྐྱོང་དགོས་པའི་སྲིད་ཉེ།
འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་དང་འཛིག་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། འདོད་ན། ཡང་དག་པའི་
ལྷ་བ་ཁས་མ་སྐྱོངས་པའི་གང་ཟེག་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །

གཉིས་པ་ནི་ཚད་མ་མདོད། མདོན་སྲུམ་དོན་དང་རྗེས་དབལ་དང་། །ཡིད་
ཆེས་གྲགས་པས་མ་བསལ་བ། །ཞེས་དམ་བཅའ་ཡང་དག་ཡིན་ན། ཚད་མ་བཞི་
པོ་གང་གིས་ཀྱང་མི་གཞོད་པ་ཞིག་དགོས་ཞེས་བསྟན། དེའི་སློབ་སྲོལ་གས་དམ་
བཅའ་ལྟར་སྣང་དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་བྱད་པར་དང་ཆོས་ཅན་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་བྱད་
པར་ལ་གཞོད་པའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྣང་བཞི་གསུངས་ལ། ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་གཞོད་
པའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྣང་ལ་གཞོད་ཚུལ་ནི་སྣང་བཤམ་ཟེན་ལ། དམ་བཅའ་སྤྱི་མ་
གསུམ་ལ་མདོན་སྲུམ་སོགས་ཀྱིས་གཞོད་ཚུལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ཆོས་ཀྱི་བྱད་
པར་ལ་གཞོད་པའི་དམ་བཅའ་ལ་གཞོད་ཚུལ་ལ་གཉིས། དམ་བཅའ་ངོས་གཟུང་བ་
དང་། གཞོད་ཚུལ་དངོས་སོ། །

དང་པོ་ནི། སློབ་དཔོན་གྱིས། ཡན་ལག་ཅན་ནི་ཡན་ལག་རྣམས་ལས་གཞན་
མིན་ཉེ། སྣང་དམའ་བའི་བྱད་པར་འཛིན་པ་མེད་པའི་སྲིད་པོ། །ཞེས་གཞོད་བྱེད་
དངོས་སུ་བསྟན་ནས་གཞོད་བྱ་བྱགས་ལ་འཕངས་ནས་བསྟན་ལ། དེ་ཡང་ཡན་

ལག་ཅན་ཡན་ལག་རྣམས་ལས་གཞན་ཅམ་ཡིན་པ་ནི། ཚོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་གཞོན་
 པའི་དམ་བཅའ་མིན་ཏེ། དེ་ཅམ་ཞིག་སངས་རྒྱས་པའི་འོང་རྒྱལ་ན་གྲུབ་ཟིན་
 བསྐྱབས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱས་པས་ཡན་ལག་ཅན་གྲུམ་པ་དང་།
 དེའི་ཡན་ལག་གཞུགས་སོགས་གཞན་ཅམ་དུ་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་པ་དང་
 གྲུམ་པའི་གཞུགས་སོགས་ཚོས་ཅན། རྣམས་གཞན་ཡིན་པར་ཐལ། གཞན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཞེན། འོན་ཚོས་ཅན། རྣམས་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ། ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་
 བ་དེ་གཉིས་གཞན་ཡིན་ཡང་གཞན་དེ་ཉོག་པས་སློབ་པ་ཉག་པ་པ་ཡིན་པས་རྣམས་
 གཞན་དུ་ཐལ་བའི་སློན་མེད་དོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་གཉིས་རྣམས་གཞན་ཡིན་ཏེ། ཁྱད་པར་ཅན་མིན་གཞན་ཡོད་
 བེ། །རྒྱལ་ན་གྲུབ་པ་བསྐྱབས་པ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་དོ། །དེ་
 གཉིས་རྣམས་གཞན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་སྣང་ཚུལ་ཐ་དད་ཡིན་ཡང་གནས་
 ཚུལ་དོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་ཆ་དང་ཆ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་
 ཏེ་གྲུམ་པ་ཚོས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱལ་ཐོན་དང་གྲུམ་པ་གཉིས་ལ་བསམས་ན་ནི་དེ་གཉིས་
 རྣམས་ཐ་དད་ཡིན་ནོ། །འོན་ཚོས་ཀྱི་དོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་གང་ཞེན། ཡན་ལག་ལས་
 རྣམས་གཞན་ཚོས་ཀྱི་དོ་བོ་དང་ལྷིད་སོགས་ཡོན་ཏན་གསུམ་ཚོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་
 ཏེ། རྩེ་བྲག་པས་ལྷིད་སོགས་ཡོན་ཏན་གསུམ་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་གྲུམ་པ་ནས། ཡན་
 ལག་ཅན་ཡན་ལག་རྣམས་ལས་རྣམས་གཞན་དུ་དམ་བཅའ་པའི་ཕྱིར། རྩེ་བྲག་པའི་
 ལུགས་ལ་ཡན་ལག་ཅན་དང་ཡན་ལག་རྣམས་ཐ་དད་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་མངོན་སུམ་
 གྱིས་མཐོང་དུ་རུང་མི་རུང་དང་སློབ་སོགས་སོགས་བྱེད་མི་བྱེད་རྣམས་ཐ་དད་པའི་

ཕྱིར། ཡན་ལག་རྣམས་དང་མྱིད་སོགས་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱང་རྗེས་ཐ་དད་ཡིན་ཏེ།
རྩོལ་བ་དད་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྩེ་བྲག་པས་ཡན་ལག་ཅན་ཡན་ལག་རྣམས་ལས་རྗེས་གཞན་
དུ་དམ་བཅས་པའི་ཚོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་རྗེས་དཔག་གིས་གཞོད་དེ། རྩེ་བྲག་པས་
མྱིད་སོགས་ཚོས་གསུམ་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས། ཡན་ལག་ཅན་ཡན་ལག་
རྣམས་ལས་རྗེས་གཞན་དུ་དམ་བཅས་པ་གང་ཞིག །མྱིད་སོགས་ཚོས་གསུམ་པོ་དེ་
ལ་རྗེས་དཔག་གིས་གཞོད་པའི་ཕྱིར། རི་ལྷར་གཞོད་ན། ཡན་ལག་ཅན་ཚོས་ཅན།
ཡན་ལག་ལ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་མྱིད་ལྷག་པོ་མེད་དེ། དེ་ཡོད་ན་སྤང་དམའ་བའི་
ཁྱད་པར་འདྲིན་དགོས་པ་གང་ཞིག །སྤང་དམའ་བའི་ཁྱད་པར་མི་འདྲིན་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་ཡོན་ཏན་མྱིད་ལྷག་པོ་མེད་པར་
གྲུབ་ལ། དེ་ལྷར་ན། ཚོས་ཅན། ཡན་ལག་ལ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་མྱིད་དེས་བྲངས་
པའི་འོག་ཏུ་འགོ་བའི་བྱ་བ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཡོན་ཏན་མྱིད་དང་དེས་
བྲངས་པའི་འོག་ཏུ་འགོ་བའི་བྱ་བ་གཉིས་འགྲོད་པ་འདུ་བའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
གཉིས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གཞོད་དོ། །

ཡང་། དེ་ལྷར་དམ་བཅས་པས་ཚོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་
དེ། རྩེ་བྲག་པས་དེ་ལྷར་དམ་བཅས་པ་གང་ཞིག །ཡན་ལག་ལ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་
མྱིད་སོགས་ཡོད་པ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྷ་བྱ་ཡོད་ན་མངོན་
སུམ་གྱིས་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ལྷར་དམ་བཅས་
པའི་ཚོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་ཡན་ལག་ཅན་ཆ་མེད་དུ་ཁས་སྤངས་པས་གཞོད་དེ། རྩེ་

བུ་བུ་ལྟ་བུ་དམ་བཅས་པ་གང་ཞིག །ལྷིང་སོགས་རྣམས་གཞན་ཁྱད་ཚོས་སྲུ་
 ཡོད་ན། ཚ་མེད་ཡིན་པར་འགའ་བའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ལྟར་དམ་བཅས་པ་ལ་རང་ཚིག་
 འགའ་བས་གཞོད་དེ། གང་ཞིག་ཡན་ལག་ཅན་དུ་སྦྱས་པའི་ཤུགས་ལ་ཡན་ལག་
 རྣམས་ལས་རྣམས་གཞན་མ་ཡིན་པར་དམ་བཅས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་དམ་བཅས་པའི་
 ཚོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་གྲགས་པས་གཞོད་དེ། སྐྱོད་ཀྱི་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པའི་
 རྒྱུ་མཚན་གྱིས། ཡན་ལག་ཅན་ལ་ལྷིང་སོགས་རྣམས་གཞན་ཡོད་པར་དམ་བཅས་པ་
 གང་ཞིག །དེ་ལ་སྐྱོད་ཀྱི་དངོས་པའི་དབང་གིས་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་རུང་དུ་
 སྲུབ་པས་གཞོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གྲགས་པས་གཞོད་པ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་གྱི།
 འཇིག་རྟེན་ན་ཐ་སྐྱད་དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་གྲགས་པ་ཚམ་གྱིས་གཞོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

ཚོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་གཞོད་པའི་དམ་བཅའ་ལ་གཞོད་ཚུལ་ནི། ཡན་
 ལག་ཅན་ནི་ཡན་ལག་རྣམས་ལས་གཞན་མིན་ཏེ། མངོན་སུམ་མིན་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་
 བའི་"ཕྱིར"འོ། །ཞེས་ཡན་ལག་ཚོས་ཅན་དུ་བརྒྱུང་བ་དང་། ཡན་ལག་ནི་ཡན་
 ལག་ཅན་ལས་གཞན་མིན་ཏེ། མངོན་སུམ་མིན་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་འོ། །ཞེས་
 ཡན་ལག་ཚོས་ཅན་དུ་བརྒྱུང་བ་གཉིས་གསུངས་ལ། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡན་
 ལག་ཅན་ཚོས་ཅན་དུ་བརྒྱུང་བའི་ཚོ། ཡན་ལག་ཅན་ཚོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་དང་མངོན་
 སུམ་གྱིས་མཐོང་རུང་ཚོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་དང་། ཡན་ལག་ཚོས་ཅན་དུ་བརྒྱུང་
 བའི་ཚོ། ཡན་ལག་ཚོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་དང་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་མི་རུང་ཚོས་ཅན་
 གྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་ལ། ཁྱད་པར་དེ་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་ཅེས་ཟེར། དེ་ནི་

མི་འཐད་དེ། བྱེ་བྲག་པས་ཡན་ལག་ཅན་དང་ཡན་ལག་གི་རང་ལྗོན་ཅམ་ཞིག་རྗེས་གཞན་དུ་སྐྱབ་པ་མིན་གྱི། གཞི་ལྗོན་བྱམ་པ་ལྟ་བུ་རང་གི་ཡན་ལག་གཟུགས་སོགས་ལས་རྗེས་གཞན་དུ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཚེ་ཡན་ལག་ཅན་བྱམ་པ་མངོན་བྱམ་གྱིས་མཐོང་དུ་རུང་བ་ལ་ཚད་མས་མི་གཞོད་པའི་སྤྱིར།

འོ་ན་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ཡན་ལག་ཅན་ཚོས་ཅན་དུ་བྱས་པའི་ཚེ་ན། ཡན་ལག་ཅན་ཚོས་ཅན་གྱི་རོ་བོ་དང་ཆ་མེད་ཚོས་ཅན་གྱི་བྱད་པར་ཡིན་ལ། དེ་ལ་མངོན་བྱམ་མིན་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་གཞོད་བྱེད་གསུངས་ཤིང་། དེའི་དོན་ཡང་། ཡན་ལག་ཅན་བྱམ་པ་ཚོས་ཅན། མངོན་བྱམ་གྱིས་ངེས་ཤེས་འདྲེན་ཀུས་གྱི་ཚུལ་གྱིས་མཐོང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆ་མེད་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། མངོན་བྱམ་གྱིས་རྟོགས་པས་བསལ། དེ་ལྟར་ཐལ་བ་ལས། ཚོས་ཅན། ཆ་མེད་མ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོའི་མངོན་བྱམ་གྱིས་རྟོགས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་སྟེ། ཐལ་རང་དེས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཁས་སྐྱོངས་དང་རྗེས་དཔག་གིས་གཞོད་ཚུལ་བསྟན་ཏོ། །

བྱམ་པ་ཆ་མེད་ཡིན་པའི་དོན་ལ་མངོན་བྱམ་གྱིས་ཀྱང་གཞོད་དེ། བྱམ་པ་ཆ་བཅས་ཡིན་པའི་དོན་མངོན་བྱམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྤྱིར། ཡན་ལག་ཅན་བྱམ་པ་ཆ་མེད་ཡིན་པར་དམ་བཅས་པ་ལ་རང་ཚིག་གིས་ཀྱང་གཞོད་དེ། ཡན་ལག་ཅན་ཞེས་ཡན་ལག་ཡོད་པར་དམ་བཅས་པའི་འབྲུགས་ལ་ཆ་བཅས་སུ་ཁས་སྐྱོངས་ཤིང་། དངོས་སུ་ཆ་མེད་ཡིན་པར་དམ་བཅས་པའི་སྤྱིར། ཡན་ལག་ཚོས་ཅན་དུ་བྱས་པའི་ཚེ་ཡན་ལག་ཚོས་ཅན་གྱི་རོ་བོ་དང་མངོན་བྱམ་གྱིས་མཐོང་མི་རུང་ཚོས་ཅན་གྱི་བྱད་པར་ཡིན་ལ། དེ་ལ་མངོན་བྱམ་མིན་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བའི་སྤྱིར་རོ་ཞེས་གཞོད་

བྱེད་གསུངས་ཤིང་། དེའི་དོན་ནི་ཡན་ལག་ཅན་བྱམ་པ་ལྟ་བུ་དེ་མངོན་སུམ་གྱིས་
མཐོང་རུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཡན་ལག་བྱམ་པའི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་རྒྱལ་
མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་རུང་མ་ཡིན་པའི་སྲིང་ཞེས་པའོ། །

འོ་ན་སྲོད་རང་ལྟར་ན་ཡང་བྱམ་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་རུང་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། བྱམ་པའི་གཟུགས་རྒྱལ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་རུང་མ་ཡིན་པའི་སྲིང་། མ་
བྱལ་ན། བྱམ་པའི་གཟུགས་རྒྱལ་ཚོས་ཅན། མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་རུང་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། རྒྱལ་སྐྱབ་ཡིན་པའི་སྲིང་། འབྲུག་པ་ཁས་སྦྲངས་ཏེ། དབང་ཡུལ་དེ་སྲིང་རྒྱལ་
སྐྱབ་མིན། ཞེས་བཤད་པའི་སྲིང་ཞེ་ན། སྲོན་མེད་དེ། རྒྱལ་སྐྱབ་ཡིན་ན་དབང་ཤེས་
གྱིས་ངེས་ཤེས་འབྲེན་ལུས་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་གྱི། དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་མ་
ཡིན་པར་མ་བསྟན་པའི་སྲིང་། དེ་ལྟ་མིན་ན། རྟེན་མཐོང་མེད་པར་གང་ལས་
རྟོགས། །ཞེས་པའི་དོན་དང་འགལ་བར་འགྲུང་རོ། །

ཚོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་གཞོན་པའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྤང་ལ་གཞོན་ཚུལ་ནི།
སློབ་དཔོན་གྱིས། རྣམ་ནི་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་དང་རྣམ་དག་རྣམ་དང་རྣམ་
མིན་པར་ཐལ་བའི་སྲིང་རོ། །ཞེས་རྣམ་རྣམ་མིན་པ་དང་། ཡོན་ཏན་རྣམ་སྲུ་ཐལ་
བའི་སློ་ནས་གཞོན་བྱེད་བརྗོད་ལ། དེ་ཡང་རྣམ་གྱི་རང་སློབ་ཅམ་འཕོག་པ་མིན་གྱི་
དོན་སློབ་འཕོག་པ་ཡིན་ཏེ། བྱེ་བྲག་པས་ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་གྱི་རྟེན་བྱེད་པ་དེ་
རྣམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་ཁས་སྦྲངས་པ་ལ། འོ་ན་རྣམ་བྱམ་པ་ལྟ་བུ་ཚོས་ཅན། རང་གི་
ཡོན་ཏན་དང་འབྲེལ་མེད་དུ་ཐལ། དེ་དང་བདག་གཅིག་ཏུ་ཡང་མ་འབྲེལ། དེ་བྱེད་
དུ་ཡང་མ་འབྲེལ་བའི་སྲིང་། རྟགས་དང་པོ་ཁས་སྦྲངས་ཏེ། དེ་དང་རྣམ་གཞན་དུ་

ཁས་སྐྱངས་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་ཁས་སྐྱངས་ཏེ། དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཁས་སྐྱངས་པའི་སྲིད།
འདོད་ན། དེ་དང་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དང་འབྲེལ་མེད་ཐ་དང་
ཡིན་པའི་སྲིད། འདོད་ན། ཚོས་ཅན། རྣམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་
གྱི་རྟེན་མ་ཡིན་པའི་སྲིད། ཞེས་པས་ཁས་སྐྱངས་གྱིས་གཞོན་ཚུལ་བསྟན་ཏོ། །

དེ་ལྟར་ཐལ་བ་ལས། ཚོས་ཅན། རང་གི་ཡོན་ཏན་གྱི་དུས་མཉམ་པའི་རྟེན་
དོན་གཞན་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པའི་སྲིད། ཞེས་པ་འདིས་རྗེས་དཔག་
གིས་གཞོན་པར་བསྟན་ཏོ། །ཚོས་ཅན། རང་གི་ཡོན་ཏན་གྱི་དུས་མཉམ་པའི་རྟེན་
དོན་གཞན་ཡིན་པ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོན་དེ། དེ་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་
མཐོང་དགོས་པ་ལས་མ་མཐོང་བའི་སྲིད། རང་གི་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་དོན་གཞན་ཡིན་
པ་ལ་རང་ཚིག་གིས་ཀྱང་གཞོན་དེ། དེ་དང་རྟེན་བརྟེན་པས་ཁས་སྐྱངས་པས་འབྲེལ་
བ་གྲུབ་པར་ཁས་སྐྱངས། དུས་མཉམ་རྣམས་གཞན་དུ་ཁས་སྐྱངས་པས་འབྲེལ་མེད་དུ་
ཁས་སྐྱངས་པའི་སྲིད། རང་གི་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་དོན་གཞན་དུ་ཁས་སྐྱངས་པ་ལ་
གྲགས་པས་ཀྱང་གཞོན་དེ། གྲེ་གྲག་པས་སྐྱོན་གྱི་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པའི་རྒྱ་
མཚན་གྱིས། རང་གི་ཡོན་ཏན་དང་དུས་མཉམ་རྣམས་གཞན་དུ་ཁས་སྐྱངས་ལ། དེ་ལ་
སྐྱོན་གྱི་འདོད་པའི་དབང་གིས་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་ཅུང་དུ་གྲུབ་པས་གཞོན་
པའི་སྲིད་དོ། །

ཡོན་ཏན་རྣམས་སུ་ཐལ་བ་ནི། རྣམ་གྲུམ་པ་དེ་ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་གྱི་རྟེན་
ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི། གྲུམ་པ་འདི་ནི་སྐྱོན་པོའ་སྐྱུམ་པའི་སྐྱོ་སྐྱེ་བའི་སྲིད་ཞེ་ན། འ་

ན་སྟོན་པོ་དེ་ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་གྱི་རྟེན་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོན་པོ་འདི་ནི་མངེས་སོ་
སྟམ་པའི་སྟོ་སྟེ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་རྗེས་སུ་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ལུས་ཏེ། ཡོན་
ཏན་དང་རྗེས་འགལ་བར་ཁས་སྦྱངས་པའི་ཕྱིར། ཚོས་གྱི་རོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་དང་
ཚོས་ཅན་གྱི་རོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་བཞི་ག་ལ་གཞོན་པའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྦྱང་ནི། དག་
ཐམས་ཅད་རྩལ་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་ཅོ་ཞེས་དམ་བཅའ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དག་ཐམས་
ཅད་རྩལ་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་ན། དག་གང་གིས་ཀྱང་དོན་སྟོན་མི་ལུས་ལ། དེ་ལྟར་ན་
དོན་བདེན་པ་སྟོན་པ་དང་། རྩལ་པ་སྟོན་པ་མི་སྲིད་ཅིང་། འདུས་བྲས་མི་རྟག་པ་དང་
རྟག་པར་སྦྱོར་བའི་ཚིག་ལ་སོགས་པ་མི་སྲིད་དགོས་པའི་ཕྱིར་དོ། །

གཉིས་པ་རིགས་པ་ཅན་པའི་བསྐྱབ་བྱ་དགག་པ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་
དགག་པ་དང་། མཚན་གཞི་ལ་བརྟགས་ནས་དགག་པ་དང་། དེས་གཟུང་གི་སྦྱར་
ས་ལ་བརྟགས་ནས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཚད་མ་མདོར། བསྐྱབ་བྱ་བསྟན་པ་
ཞེས་བྱ་འདིར། །ལྷུ་བ་པ་མེད་ལ་དོན་བཅས་ཉིད། །དེ་ལྟར་ནི་རྟགས་དང་དཔེ། །མ་
གྲུབ་བརྗོད་པ་ཐལ་བར་འགྲུར། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེའི་དོན། རིགས་པ་ཅན་པ་ན་
པེ། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་བསྟན་པར་བྱ་བ་དེ་བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཅོ་ཞེ་ན། འོ་
ན་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ཚོས་ཅན། བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་
བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མ་འོངས་པ་ན་བསྐྱབ་བྱར་བསྟན་པར་བྱ་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བསྟན་བྱ་བ་དེ་དུས་གསུམ་ག་ལ་འཇུག་པའི་ལྷུ་ལ་ཅན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དཔྱོད་པ་བ་དང་གངས་ཅན་གྱི་

དོར། སྐྱ་ཚོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན་ཞེས་བཀོད་
 པའི་ཚེ་ན། སྐྱ་བྱས་པ་དཔྱོད་པ་པ་ལ་མ་གྲུབ། དཔེ་བྱམ་པ་མི་རྟག་པ་གངས་ཅན་
 པ་མ་གྲུབ་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ན་སྐྱ་ཚོས་ཅན། རྟག་སྟེ། མིག་གིས་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དཔེར་ན་སྐྱོ་བཞིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་འཕངས་པ་ལ་ཁོ་ན་དེ། དཔེ་
 རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་བྱར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། ལས་ལ་བྱེད་པ་པོའི་རྒྱུན་ཡོད་
 པས་ལས་དེ་བྱེད་པ་པོའི་འདོད་སྤྲུགས་དམ་པ་ཡིན་ལ། དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ལ་
 བསྐྱབ་པར་བྱ་བས་ཁྲབ་ཀྱང་རྒྱུ་བའི་འདོད་སྤྲུགས་དམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་
 འོ་མས་འབྲས་ཆན་ཚོས་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚེ། འོ་མ་ལ་ཟ་བའི་བྱ་བས་ཁྲབ་ཀྱང་འོ་
 མ་དེ་བྱེད་པ་པོར་བརྗོད་པས། འོ་མ་དེ་བྱེད་པ་པོའི་འདོད་སྤྲུགས་དམ་པ་མ་ཡིན་གྱི།
 འབྲས་ཆན་བྱེད་པ་པོའི་འདོད་སྤྲུགས་དམ་པ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །

དེས་ན་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་བྱར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་རྒྱལ་
 པའི་འདོད་སྤྲུགས་དམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་བཞིན་པ་ཅམ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་བྱར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་
 དེ། དེ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རྗོད་པ་སྐྱབ་པས་
 ཡན་ལག་ལཱའི་ནང་ནས་དམ་བཅའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་
 བཀོད་བཞིན་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷ་མ་ལ་ཁྲབ་པ་ཡོད་དེ། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་
 བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ན། དེ་རྗོད་པ་སྐྱབ་པས་ཡན་ལག་ལཱའི་ནང་ནས་དམ་བཅའི་
 ཡན་ལག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་དམ་བཅར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་

གྲུབ་མཐའ་བཞིའི་ནང་ནས་ཁས་ལྷངས་པའི་གྲུབ་མཐའ་མ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཀྱི། སྐྱུལ་
བྱེད་དུ་བཀོད་བཞིན་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་སྲིད། སྐྱུལ་ལ་ཁུབ་པ་ཡོད་དེ། ཚོད་གཞིའི་
སྲིད་དུ་བྱེད་པར་གྱི་ཚོས་ཁས་ལྷངས་ནས་དབྱེད་པ་བྱེད་པ་དེ་ཁས་ལྷངས་ཀྱི་གྲུབ་
མཐའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་སྲིད། གྲུབ་མཐའ་བཞི་པོ་གང་ཞེ་ན། རྒྱུད་ཐམས་ཅད་
པའི་གྲུབ་མཐའ། རྒྱུད་སོ་སོའི་གྲུབ་མཐའ། སྐབས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ། ཁས་ལྷངས་པའི་
གྲུབ་མཐའ། དང་པོ་ནི། གཞལ་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཚད་མ་དག་ཡོད་དོ་”ཞེས་¹ དམ་
བཅས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། གཞལ་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཚད་མ་ཡོད་པར་གྲུབ་མཐའ་སྐྱུ་བ་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཁས་ལེན་པའི་སྲིད་འོ། །

གཉིས་པ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་ཅེས་པའམ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
ཅེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། གྲུབ་མཐའ་སྐྱུ་བ་སོ་སོའི་འདོད་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། གསུམ་པ་ནི།
ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་བདག་ནི་ཤི་ནས་འབྲས་བུ་ལ་ལོངས་སྤོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ།
བདག་ཁས་ལྷངས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་འདོད་པ་བྱེད་པར་བ་ཡིན་པའི་སྲིད་
འོ། །བཞི་པ་ནི། མ་བརྟགས་པར་བྱེད་གཞི་སྐྱ་ལྟ་བུའི་སྲིད་དུ་བྱེད་ཚོས་མི་རྟག་པ་
ལྟ་བུ་ཁས་ལྷངས་ནས་དཔྱོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཚོད་པ་གསུམ་པོ་དེའི་ལན་རིམ་པ་
བཞིན། ཐམས་ཅད་རྣམ་འགས་མ་གྲུབ་སྲིད། །ཞེས་སོགས་དང་། སྐར་མ་གྲུབ་པའི་
དང་བཞིན་སྲིད། །ཞེས་སོགས་དང་། གང་གིས་ཁས་ལྷངས་མཚན་ཉིད་
འབྱུང། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ནི། བསྐྱུབ་པར་བྱ་བ་བསྟན་པར་བྱ་བ་བསྐྱུབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་

༡༢ ཅེས་

ན། བསྐྱུབ་བྱའི་མཚན་གཞི་རིམ་ཉེ་བྱ་ཡིན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱུབ་པ་ལ་སྐྱེ་ལྷན་རྟགས་
སྐྱ་བཀོད་ནས་བྱམ་པ་མཐུན་དཔེར་བཅུང་བའི་ཚེ། ཚོས་མི་རྟག་པ་བསྐྱུབ་བྱ་ཡིན་
ནས། ཚོས་ཚན་སྐྱ་བསྐྱུབ་བྱ་ཡིན་ནས། ཚོས་ཚན་སྐྱ་དང་ཚོས་མི་རྟག་པ་གཉིས་ཀ་
བསྐྱུབ་བྱ་ཡིན།

དང་པོ་ལྟར་ན། དེ་འགོག་པ་ལ་ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས། ཚོས་བསྐྱུབ་བྱ་ན་
ཚོས་མཐུན་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། མི་རྟག་པ་ཚོས་ཚན། ལྷི་ཚོལ་གྱིས་མ་
བྱུང་བར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱུབ་པའི་བསྐྱུབ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྐྱུབ་
གྱི་བསྐྱུབ་བྱ་མ་བྱུང་བའི་སྐྱ་དོལ་ཏུ་ཁྱོད་དང་བྱམ་པ་གཉིས་སྐྱེ་ལྷན་དུ་ཚོས་མཐུན་
བར་ལྷི་ཚོལ་གྱིས་མ་བྱུང་བར་ཐལ། །

གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེ་འགོག་པ་ལ་ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས། ཚོས་ཚན་བསྐྱུབ་
བྱ་རྟགས་དོན་མེད། །ཅེས་པ་ལྟར། སྐྱ་ཚོས་ཚན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱུབ་པའི་བསྐྱུབ་
བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བསྐྱུབ་པའི་ཕྱིར་དུ་རྟགས་བཀོད་པ་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་
ཉེ། ཁྱོད་ལྷི་ཚོལ་གྱིས་བྱུང་བེན་མ་བཟེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལྟར་ན། དེའི་དོན་སྐྱ་ཡང་བསྐྱུབ་བྱ་ཡིན་མི་རྟག་པ་ཡང་བསྐྱུབ་བྱ་
ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནས། སྐྱ་དང་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་དོན་བསྐྱུབ་བྱ་ཡིན་ཞེས་
པའི་དོན་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་ཀུན་ལས་བརྟུས་ཀྱི་འགྲེལ་པར། ཅི་སྟེ་གཉིས་ཀ་
ཡིན་ན་གཉིས་ཀའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཚོས་བསྐྱུབ་བྱ་ན་ཚོས་
མཐུན་མེད། །ཅེས་དང་། ཚོས་ཚན་བསྐྱུབ་བྱ་རྟགས་དོན་མེད། །ཅེས་པའི་སྐྱོན་དུ་
འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེ་ཉིད་འགོག་ཚུལ་ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས་མ་

གསུངས་པས། འདིར་ཁ་བསྐྱངས་ནས་དགག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཀྱན་ལས་
བརྒྱས་ལས་མི་གསུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། རིགས་པ་ཅན་པའི་དཔེ་རྟགས་ཀྱི་
མཚན་ཉིད་དང་ཁས་སྐྱངས་ནང་འགལ་བས་ཁས་སྐྱངས་འགལ་བ་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བ་
རྟོགས་སྒྲ་བ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་གྱི་ཚོགས་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་ལ་སྐྱོན་ཅི་ཡོད་ཅེ་
ན། ཚོས་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་དང་ཚོས་ཅན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་ལ་སྐྱོན་ཡོད་པར་མ་ཟད།
ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་གྱི་ཚོགས་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་ལ་ཡང་ཁས་སྐྱངས་འགལ་
བའི་སྐྱོན་ཡོད་དོ། །འི་རྣམ་ཡོད་ན་སྐྱ་དང་མི་རྟག་པ་པན་ཚུན་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་བྱས་
པ་བསྐྱབ་བྱ་ཐལ། སྐྱ་དང་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དཔེ་དང་ཚོས་མཐུན་པས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དེ་རྟགས་ཡང་དག་གི་
མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་རྟག་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྐྱ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་སྐྱངས། དེའི་ཁྱབ་འབྲེལ་ནི། སྐྱ་ཚོས་ཅན། མི་རྟག་ཉེ། རྐྱེ་
ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན་ཞེས་བཀོད་པའི་ཚེ་ན། རྐྱེ་ལྡན་ཚོས་
ཅན། མི་རྟག་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྐྱ་དེ་ཕྱི་རྒྱུ་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་
བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་རྟག་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྐྱ་དང་བྱམ་
པ་གཉིས་ཁྱོད་དུ་ཚོས་མཐུན་པར་ཕྱི་རྒྱུ་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་
དང་བྱམ་པ་གཉིས་ཁྱོད་དུ་ཚོས་མཐུན་པའི་སྐྱོ་ནས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་བསྐྱབ་པའི་སྐྱབ་
བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཁྱོད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་བསྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་
དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །མ་ཁྱབ་ན། དཔེ་དང་ཚོས་མཐུན་པས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་

པར་བྱེད་པ་དེ་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་འགལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་ཚོས་མཐུན་པས་དེའི་ཚོས་ཡོད་པ་ཅན་
དེ་མཐུན་དཔེའི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་རྟག་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྐྱ་
བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཁྱབ་འགྲེལ་ནི། དེ་ལྟར་བཞོད་པའི་ཚོན་བུམ་པ་ཚོས་
ཅན། མི་རྟག་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྐྱ་དེ་ཕྱི་རྒྱུ་ལྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་
བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་དང་མི་རྟག་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྐྱ་
གཉིས་སྐྱེ་ལྡན་དུ་ཚོས་མཐུན་པར་ཕྱི་རྒྱུ་ལྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན།
ཁྱོད་དང་དེ་སྐྱེ་ལྡན་དུ་ཚོས་མཐུན་པའི་སྐྱོན་སྐྱེ་ལྡན་ཡོད་པ་ཅན་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། མི་རྟག་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྐྱ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་གང་
ཞིག །འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་དཔེ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ་ལོ། །པ་ཁྱབ་ན། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་ཚོས་མཐུན་པས་དེའི་ཚོས་ཡོད་པ་
ཅན་དེ་དཔེའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་འགལ་ལོ། །

གལ་ཉེ་རིགས་པ་ཅན་པའི་དཔེ་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་ཀྱི་བསྐྱབ་པར་
བྱ་བའི་སྐྱ་དེ་ཚོགས་དོན་ལ་འཇུག་ན་བདེན་ཡང་ཚོགས་དོན་ལ་འཇུག་པ་མི་སྲིད་
པའི་ཕྱིར་ན། ཚོས་ཅན་ལ་འཇུག་པར་འདོད་དོ་ཞེ་ན། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་ཚོས་
མཐུན་པས་དེའི་ཚོས་ཡོད་པ་ཅན་དེ། དཔེའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་སོགས་དཔེ་རྟགས་
ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་བསྐྱབ་བཅོས་ཀྱིས་ཅི་བྱ་སྟེ་དོན་མེད་པར་ཐལ། དཔེ་
རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་རྒྱུ་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཅི་རིགས་པར་དབྱེད་ནས་འཇུག་
པར་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཞུང་འདིའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག་ན་དེ། སྟོབ་དཔོན་ལྟ་དབང་

ཚོང་མ་རིགས་པ་ཅན་པའི་བསྐྱེད་པ་བར་བྱ་བ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་སྤྲོགས་ཡིན་ཞེས་པའི་
 བསྐྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུར་གྱི་བསྐྱེད་པ་བར་བྱ་བའི་སྐྱ་དེ་ཚོས་ཅན་ལ་འཇུག་པར་
 འདོད་དོ། །ཞེས་དྲོགས་པ་བསྐྱེད་པ་ལོག་པ་མི་རིགས་ཏེ། ཚོས་ཅན་བསྐྱེད་པ་
 ཡིན་པར་འདོད་པ་ལ། སློབ་དཔོན་རང་ཉིད་ཀྱིས། ཚོས་ཅན་བསྐྱེད་པ་རྟགས་དོན་
 མེད། ཅེས་སོགས་ཀྱིས་བཀག་ཟུག་པའི་སྤྱིར། འོན་ཀྱང་གཞོན་བྱེད་གཞན་བསྐྱེད་
 པའི་སྤྱིར་དུ་འདིར་འགོག་ན། བསྐྱེད་པའི་ཚོས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པའི་དྲོགས་པ་བསྐྱེད་
 པ་ལྟར་ཅེས་སྤྱིར་མི་འགོག། །དེ་ཉིད་དྲོགས་པ་རྒྱུར་བས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་
 རིགས་ཏེ་བསྐྱེད་པའི་སྐྱ་དེ་ཚོས་ཅན་དང་བསྐྱེད་པའི་ཚོས་ལ་བཏགས་མིང་དུ་
 འཇུག་པར་མཚུངས་ཤིང་། དངོས་མིང་དུ་མི་འཇུག་པར་མཚུངས་པའི་སྤྱིར། ཞེས་
 ཟེར་དོ། །དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་སློམ། བསྐྱེད་པ་བར་བྱ་བ་བསྐྱེད་
 པར་བྱ་བ་སྤྲོགས་ཡིན་ཞེས་པའི་བསྐྱེད་པའི་སྐྱ་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་ལ་འཇུག་པའི་
 དྲོགས་པ་མ་བཞོན་པའི་སྤྱིར།

དེས་ན། རང་ལུགས་ལ། རིགས་པ་ཅན་པ་ལྟེ། དཔེ་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
 ཀྱི་རྒྱུར་གྱི་བསྐྱེད་པ་བར་བྱ་བའི་སྐྱ་དེ་ཚོས་ཅན་དོན་ལ་འཇུག་ན་བདེན་ཡང་། ཚོས་ཅན་
 དོན་ལ་འཇུག་པ་མི་སྲིད་པའི་སྤྱིར་ན། ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་ལ་བསྐྱེད་པའི་སྐྱ་
 བཏགས་མིང་དུ་འཇུག་སྟེ། དཔེར་ན་ཁྱེད་རང་གི་ལུགས་ལ་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་
 ལ་སྤྲོགས་ཀྱི་སྐྱ་བཏགས་མིང་དུ་འཇུག་པ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་སྟར་ཡིན་ནའང་
 བསྐྱེད་པ་བར་བྱ་བ་དང་ཚོས་མཐུན་པས་དེའི་ཚོས་ཡོད་པ་ཅན་དེ་དཔེའི་མཚན་ཉིད་
 ཡིན། ཞེས་སོགས་རིགས་པ་ཅན་པའི་དཔེ་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་

བསྐྱེད་བཅོས་དོན་མེད་པར་ཐལ། རིགས་པ་ཅན་པའི་དཔེ་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་
མ་ཁྲུབ་པ་དང་ཁྲུབ་ཆེས་པ་གཙོ་བོ་ལེ་བྱས་པར་དཔེ་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་གྲོལ་
བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཅི་རིགས་པར་དབྱུང་ནས་འཇུག་དགོས་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན་མ་ཁྲུབ་པ་དང་ཁྲུབ་ཆེས་པའི་སྐྱོན་གཙོ་བོ་ལེ་བྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེ་
ན། རྟོག་ལྡན་ཆོས་ཅན། གསོན་ལུས་དང་མཐུན་དཔེ་གཉིས་ཁྱོད་དུ་ཆོས་མཐུན་
པའི་སྐོན་སྐྱེད། གསོན་ལུས་བདག་བཅས་སུ་སྐྱབ་ཤེད་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གསོན་
ལུས་བདག་བཅས་སུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྲུབ་ཁས།
འདོད་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་སྤྱོད་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགོ་བའི་སྐོན་པ་རྒྱུར་བ་ཅན་གྱི་
རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་འགལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། རྒྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་སྐྱེ་ལྡན་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་བྱམ་
པ་མཐུན་དཔེར་བཟང་བའི་ཆེ་ན། བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཡིན་
པར་ཐལ། ཁྱོད་སྐྱ་དང་སྐྱེ་ལྡན་དུ་ཆོས་མཐུན་པའི་སྐོན་སྐྱེད་ལོད་པ་ཅན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཁྲུབ་རྟགས་ཁས་སྐྱུང་སྐྱེད། འདོད་ན། ཁྱོད་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་
དཔེ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྐྱ་དང་སྐྱེ་ལྡན་དུ་ཆོས་མཐུན་པའི་སྐོན་སྐྱེད་ལོད་པ་
ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་དཔེ་ཡིན་ན་རྒྱ་མི་རྟག་
པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་དཔེ་ཡིན་དགོས་པར་འགལ་ལོ། །གལ་ཏེ་མཐུན་དཔེ་ཡིན་ན་
རྟགས་ཆོས་གཉིས་ཀ་དུ་ཆོས་མཐུན་པ་ཞིག་དགོས་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། བྱམ་
པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱ་དང་མི་རྟག་པར་ཆོས་མཐུན་པར་བྱི་ཆོས་ཀྱིས་བྱུབ་པར་ཐལ།
ཁྱོད་སྐྱེ་ལྡན་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། འདོད་ན། ཕྱི་རྒྱལ་གྱིས་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ལྷ་མི་
རྟག་པར་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ་རྟགས་བཀོད་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཚད་མ་མདོར། ལྷ་རེས་གཟུང་ན་དོན་མེད་འགྲུལ། །ཅིག་ཤོས་
ལྷ་ན་མི་འདོད་འགྲུལ། །ཞེས་པའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག་གིས། །རིགས་པ་ཅན་པ་ན་རེ།
དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་གཙོད་པའི་ཕྱིར་དུ་རེས་གཟུང་གི་ཚིག་སྟོས་
པས། དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་བྱར་ཐལ་པའི་སྟོན་མེད་དོ་ཞེས་པའི་དྲོགས་པ་
བཀོད་ནས། དེའི་ལན་ལ་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་གཙོད་པའི་ཕྱིར་དུ་
རེས་གཟུང་གི་ཚིག་སྟོས་ན། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཕྱོགས་ཡིན་
ཞེས་སྟོས་སམ། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཕྱོགས་ཡིན་པ་ཁོ་ན་ཞེས་རེས་
གཟུང་གི་ཚིག་སྟོས། དང་པོ་ལྷ་ན། ལྷ་བ་ཟིན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་གཙོད་པའི་ཕྱིར་དུ་
སྟོས་སམ། དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་གཙོད་པའི་ཕྱིར་དུ་སྟོས།

དང་པོ་ལྷ་ན། ལྷ་བ་བྱེད་བསྟན་པའི་འགྲུལ་ཉིད་ལས། །དོན་དེ་བསྐྱབ་བྱ་
ཉིད་དུ་རྟོགས། །ཞེས་པས་འགོག་། །གཉིས་པ་ལྷ་ན། །གཏན་ཚིགས་སོགས་མཚན་
ལྱིས་ཁུབ་ཕྱིར། །སྐྱབ་པར་བྱེད་ལ་དྲོགས་པ་འདར་མེད། །ཅེས་པས་འགོག་པ་ཡིན་
ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། །རིགས་པ་ཅན་པས་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་
པ་གཙོད་པའི་ཕྱིར་དུ་རེས་གཟུང་སྟོས་པས། དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་བྱར་ཐལ་
པའི་སྟོན་མེད་ཅེས་སྐྱ་བ་ལ། །འོ་ན་དེ་ལྷ་སྟོས་ན་བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་ལྱི་རྒྱར་དུ་
སྟོས་སམ། མཚན་བྱའི་རྒྱར་དུ་སྟོས་ཞེས་པའི་དྲི་བ་ལ། །རིགས་པ་ཅན་པས་དཔེ་
རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་གཙོད་པའི་ཕྱིར་དུ་རེས་གཟུང་གི་ཚིག་སྟོས་

བས། དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་ཀྱང་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་ཅེས་པ་ལ། དཔེ་རྟགས་
མ་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་ཀྱང་ཡིན་པ་གཅད་སྲིད་དུ་དེས་གཟུང་སྒྲོས་ན། ལྷན་ཟེན་བསྐྱབ་ཀྱང་
ཡིན་པ་གཅད་པའི་སྲིད་དུ་དེས་གཟུང་སྒྲོས་སམ། དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་ཀྱང་
ཡིན་པ་གཅོད་པའི་སྲིད་དུ་དེས་གཟུང་སྒྲོས་ཞེས་འདི་བ་སྐྱབ་པོ་ཡིན་པའི་སྲིད་པོ། །

དེས་ན་རང་ལུགས་ལ། བསྐྱབ་པར་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་པར་གྲུབ་པ་དེ། བསྐྱབ་ཀྱང་
མཚན་ཉིད་ཡིན་ན་ཆོག་རྣམས་ནི་དེས་གཟུང་གི་སྲིད་པོ་ཅན་ཡིན་པས་དེས་གཟུང་
སྒྲོས་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་བསྐྱབ་ཀྱང་བའི་སྲུང་སྒྲོས་སམ། བསྐྱབ་ཀྱང་བའི་མཚུག་ཏུ་
སྒྲོས། དང་པོ་ལྟར་ན་གྲུབ་ཟེན་བསྐྱབ་ཀྱང་ཡིན་པ་གཅོད་པའི་སྲིད་དུ་དེས་གཟུང་སྒྲོས་
སམ། ལྷན་ཟེན་བསྐྱབ་ཀྱང་ཡིན་པ་གཅོད་པའི་སྲིད་དུ་སྒྲོས།

དང་པོ་ལྟར་ན། ལྷན་ཟེན་བསྐྱབ་ཀྱང་ཡིན་པ་གཅོད་པའི་སྲིད་དུ་བསྐྱབ་ཀྱང་
མཚན་ཉིད་ཀྱི་ལུང་དུ་དེས་གཟུང་སྒྲོས་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། ལྷན་ཟེན་དཔེ་རྟགས་
ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྐྱབ་པའི་ལུགས་ཉིད་ལས་གྲུབ་ཟེན་བསྐྱབ་ཀྱང་མ་ཡིན་པར་རྟགས་
ལུས་པའི་སྲིད། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། དཔེ་དང་ཚོས་མཚུན་ལས་བསྐྱབ་ཀྱང་སྐྱབ་པར་
ལྷན་པ་དེ་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་འདུད།

གཉིས་པ་ལྟར་ན། ལྷན་ཟེན་བསྐྱབ་ཀྱང་ཡིན་པ་དེས་གཟུང་གི་ཆོག་གིས་
གཅོད་དགོས་པ་མེད་པ་ཐལ། ལྷན་ཟེན་བསྐྱབ་ཀྱང་མིན་པར་རིགས་པ་ཅན་པའི་དཔེ་
རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་འཕངས་ཟེན་པའི་སྲིད། རྟགས་སྲུང་ཁས་སྐྱབ་པོ། །འོ་
ན་ལྷན་པར་གྱི་ལུགས་ལ་ཡང་གྲུབ་ཟེན་བསྐྱབ་ཀྱང་ཡིན་པ་གཅོད་པའི་སྲིད་དུ་དོ་མོ་
ཞེས་སྒྲོས་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། ལྷན་ཟེན་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྐྱབ་པའི་

ཤུགས་ཉིད་ལས་གྲུབ་ཟིན་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་ཀྱིས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

དེའི་ལན་ལ་ཁ་ཅིག་ །དོ་བོ་ཞེས་པའི་ཚིག་དེ་གྲུབ་ཟིན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་
གཙོད་པའི་ཕྱིར་དུ་སྣོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱབ་བྱེད་དཔེ་རྟོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་
པའི་ཤུགས་ལས་གྲུབ་ཟིན་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་ཀྱིས་པའི་ཕྱིར། དོ་བོ་གང་
གི་“ཚེད་” དུ་དོ་བོ་ཞེས་པའི་ཚིག་སྣོས་ཤེ་ན། དཔེ་རྟོགས་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་
པ་གཙོད་པའི་ཕྱིར་དུ་དོ་བོ་ཞོ་ན་ཞེས་སྣོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དཔེ་རྟོགས་མ་གྲུབ་པ་
བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་གཙོད་པའི་ཕྱིར་དུ་དོ་བོ་ཞོ་ན་ཞེས་སྣོས་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ།
དཔེ་རྟོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པའི་ཤུགས་ལས་དཔེ་རྟོགས་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་བྱ་
མ་ཡིན་པར་རྟོགས་ཀྱིས་པའི་ཕྱིར། བཞིར་གསུམ། རང་ལུགས་ལ། ཞིའི་ཐལ་
འགྲུང་དེའི་རྟོགས་ལ་ལན་འདེབས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ་ལ་གཉིས།

ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་དགྲའོས་བརྩུང་བ་དང་། དེའི་དགོས་པ་དངོས་སོ། །དང་
པོ་ནི། རྟག་དང་མི་རྟག་ཚོལ་བྱུང་དང་། །བར་དུ་རྟག་པ་གསུམ་དག་དང་། །ཚོལ་
བྱུང་མིན་དང་མི་རྟག་རྟག་ཀུན་དང་། །གཞལ་བྱ་བྱས་དང་མི་རྟག་དང་། །བྱས་དང་
མཉམ་བྱ་ཚོལ་ལས་བྱུང་། །མི་རྟག་ཚོལ་བྱུང་རེག་མིན་པ། །དགྲའོ་འདི་ནི་རྟགས་
སོགས་ལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྐྱ་ཚོས་ཅན། རྟག་སྟེ། གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་དང་། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚོལ་བྱུང་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་པ་གསུམ་ནི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་དང་། དུང་སྐྱ་ཚོས་ཅན།

ཉལ་སྟེ། བྱས་པའི་སྲིང་དང། ཉལ་སྟེ། མཉམ་བུ་ཡིན་པའི་སྲིང་དང། ཉལ་སྟེ། ཚུལ་
 བྱང་ཡིན་པའི་སྲིང། ཞེས་པ་གསུམ་ནི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྲབ་བྱེད་དུ་མེད་པ་དང།
 དུང་སྐྱ་ཚོས་ཅན། ཚུལ་བྱང་མ་ཡིན་ཏེ། མི་ཉལ་པའི་སྲིང་དང། མི་ཉལ་སྟེ། ཚུལ་
 བྱང་ཡིན་པའི་སྲིང། ཉལ་སྟེ། རེག་བུ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྲིང། ཞེས་པ་གསུམ་ནི་
 མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་གསུམ་ཚན་གསུམ་
 གྱི་དང་པོ་གསུམ་ནི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྲབ་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་དང། བར་པ་གསུམ་
 ནི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྲབ་བྱེད་དུ་མེད་པ་དང། བ་མ་གསུམ་ནི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་སྟེ། དེ་སྐད་དུ་འདུང་། ཕྱོགས་ཚོས་མཐུན་ཕྱོགས་ཡོད་མེད་
 དང། །རྣམ་གཉིས་རེ་རེ་དག་ལ་ཡང། །རྣམ་གསུམ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་
 ཡང། །ཡོད་མེད་རྣམ་པ་གཉིས་སྲིང་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

མཉམ་བུ་སྐྱ་ཉལ་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་
 མེད་པར་བསྟན་པ་ནི། རང་ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་སྲི་ཚོལ་གྱི་མཐུན་ཕྱོགས་
 ལ་འདང་མ་གྲུབ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་མ་གྲུབ་པ་ཅམ་ལ་དགོངས་གྱི་མི་མཐུན་
 ཕྱོགས་ལ་གཉམ་ནས་མེད་པ་མིན་ཏེ། མཉམ་བུ་ཡིན་ན་མི་ཉལ་པ་ཡིན་པར་ཚད་
 མས་གྲུབ་པའི་སྲིང་རོ། །དེ་སྐད་དུ་འདུང་། མ་མཐོང་བ་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས། །ཕྱོག་
 པའང་འབའ་ཞིག་ཅན་དུ་བཤད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

འདིར་རེག་བུ་ཅན་མ་ཡིན་པ་སྐྱ་ཉལ་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་
 ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པར་བསྟན་པ་ནི། རྗེ་བྲག་པའི་སློབ་ལ་
 ལྟོས་ནས་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། རྗེ་བྲག་པས་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ཉལ་ཅིང་རེག་བུ་ཅན་མ་

ཡིན་པ་དང་། འབྲུང་བཞིའི་རྩལ་སྒྲན་ཉལ་པ་དང་རེག་བྱ་ཅན་ཡིན་པར་འདོད་པའི་
སྲིར་རྟོ། །དོན་ལ་མཐུན་སྟོགས་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉལ་པ་ཡིན་
ན་རེག་བྱ་ཅན་མ་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པའི་སྲིར་རྟོ། །ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཉལ་པ་སྲིར་
ནས་བྱེ་བྲག་པའི་དོར་སྐྱ་ཉལ་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་སྟོགས་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་
པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། བྱེ་བྲག་པའི་ལུགས་ལ་འདང་འབྲུང་བཞིའི་རྩལ་སྒྲན་ལུས་
ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྲིར་ཏེ། བྱེ་བྲག་པའི་ལུགས་ལ་འབྲུང་བཞིའི་རྩལ་སྒྲན་རྗེས་ཡིན་
ཞིང་ལུས་ཅན་ཡོན་ཏན་ཡིན་ལ་ཡོན་ཏན་ཡིན་ན་རྗེས་ཡིན་པར་འགལ་བ་ཁས་ལེན་
པའི་སྲིར་རྟོ། །

གལ་ཏེ་དུང་སྐྱའི་སྟེང་དུ་མི་ཉལ་པ་ངེས་སྐྱ་ལ་ཚོལ་བྱུང་ངེས་དཀའ་བར་
ཐལ། མི་ཉལ་པ་དེ་དུང་སྐྱ་ཚོལ་བྱུང་དུ་སྐྱབ་པའི་སྟོགས་ཚོས་ཡིན་པའི་སྲིར། ཉལ་པ་
ཁས། འདོད་ན། དུང་སྐྱའི་སྟེང་དུ་ཚོལ་བྱུང་ངེས་སྐྱ་ལ་མི་ཉལ་པ་ངེས་དཀའ་བར་
ཐལ། ཚོལ་བྱུང་དེ་དུང་སྐྱ་མི་ཉལ་པར་སྐྱབ་པའི་ཉལ་པ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་སྲིར།
ཉལ་པ་བསལ་ཁས། ཁྲུབ་པ་ཡོད་དེ། སྐྱབ་བྱེད་ངེས་པའི་འོག་ཏུ་བསྐྱབ་བྱེད་ས་
དགོས་པའི་སྲིར་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། བྱི་ཚོལ་གཅིག་གི་དོར་ཉལ་པ་དེ་གཉིས་ཀར་
བཀོད་པ་ཡིན་ན་བདེན་ཡང་བྱི་ཚོལ་སོ་སོའི་དོར་འགོད་པ་ཡིན་ལ། བྱི་ཚོལ་ཁ་
ཅིག་གིས་དུང་སྐྱ་མི་ཉལ་པར་ངེས་ནས་ཚོལ་བྱུང་དུ་མ་ངེས་པ་དང་། ལ་ལས་དུང་
སྐྱ་ཚོལ་བྱུང་དུ་ངེས་ནས་མི་ཉལ་པར་མ་ངེས་པ་སྲིད་པའི་སྲིར་རྟོ། །

གཉིས་པ་ནི་འབྲས་རང་གི་རྗེས་སུ་འགོ་སྟོག་འབྲེལ་བ་བྱུབ་པའི་དབང་
གིས་ངེས་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་ཉོགས་པའི་སྲིར་དུ་འབྲས་རང་གི་སྐྱོར་བ་གཉིས་

གསུངས་ཤིང་། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་གྲུབ་ན་
 འགལ་ཉམས་འདི་དག་གྱང་ཉམས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་དགོས་ན་ཡང་། འདི་དག་
 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་ཁྲུབ་པ་འཁྲུལ་བ་ཡིན་པས། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ཁྲུབ་པ་ངེས་
 བ་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པ་ལ་རག་ལས་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏུ་འགལ་ཉམས་
 གཉིས་སློམ་ལ། འབྲས་རང་གཉིས་ཀྱི་ལྡོག་ཁྲུབ་དངོས་པོའི་དབང་གིས་གྲུབ་པར་
 བརྟན་པའི་འུགས་ལ་རྒྱ་ཁྲུབ་བྱེད་མ་དམིགས་བ་གཉིས་ཉམས་ཡང་དག་ཡིན་པར་
 བདེ་ལྡན་ཏུ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བས། ཉམས་ཡང་དག་གི་མཚན་གཞི་ལ་འབྲས་རང་
 མ་དམིགས་བ་གསུམ་ཏུ་གྲངས་ངེས་པར་བརྒྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏུ་སྤྲོགས་ཚོས་ཅན་བཞི་
 པོ་དེ་གསུངས་སོ། །

ལྡོག་པ་རྒྱང་བ་ཅན་དང་རྗེས་འགྲོ་རྒྱང་བ་ཅན་གྱི་ཉམས་ཡང་དག་ཡོད་པ་
 དགག་པའི་ཕྱིར་ཏུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་པན་ཚུན་མི་འཁྲུལ་བར་བརྒྱབ་ས་ཤིང་། དེ་
 ཡང་སྤྲོགས་ཚོས་ཅན་གཞིར་བྱས་ནས་བརྒྱབ་ས་པས་ཉམས་ཡང་དག་ཏུ་མཚོན་
 པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་དེ་ལ་གསུམ་ཏུ་གྲངས་ངེས་པར་བརྒྱབ་པའི་ཕྱིར་སྤྲོགས་
 ཚོས་ཅན་གཉིས་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་ལྡོག་པ་རྒྱང་བ་ཅན་གྱི་ཉམས་ཡང་དག་ཡོད་
 བ། མཉན་བྱ་ཡང་སྐྱ་ཉམས་པར་སྐྱབ་པའི་ཉམས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ལས། ལྡོག་པ་
 རྒྱང་བ་ཅན་ཏུ་འདོད་པའི་ཉམས་ཐམས་ཅད་མཉན་བྱ་དང་ལྡོག་ཁྲུབ་འཁྲུལ་བར་
 མཚུངས་སོ་ཞེས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏུ་མཉན་བྱ་སློམ་ལ། རྗེས་འགྲོ་རྒྱང་བ་ཅན་གྱི་
 ཉམས་ཡང་དག་ཡོད་པ། གཞན་བྱ་ཡང་སྐྱ་ཉམས་པར་སྐྱབ་པའི་ཉམས་ཡང་དག་ཏུ་
 འགྱུར་དགོས་པ་ལས། རྗེས་འགྲོ་རྒྱང་བ་ཅན་ཏུ་འདོད་པའི་ཉམས་ཐམས་ཅད་

གཞུང་གི་དང་རྗེས་འགོ་འཇུག་པར་མཚུངས་སོ་ཞེས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དུ་གཞུང་གི་
སློབ་པ་ཡིན་ལོ། །

མཐུན་སྲོལ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བ་ཙམ་དང་རྗེས་འགོ་གཙོ་བོར་གྲུབ་པ་ཙམ་
དང་རྗེས་སུ་འགོ་སློབ་ཆ་མཉམ་པ་ཙམ་གྱིས་བསྐྱབ་པུ་གོ་བར་བྱེད་པ་མིན་གྱི། གོ་
བྱེད་ཡང་དག་ཡིན་ན་མི་མཐུན་སྲོལ་མཐུང་དག་ལས་སློབ་པ་ཞིག་དགོས་པར་
བསྐྱབ་པའི་སློབ་པ། ཚོད་གཞིའི་སྟེང་དུ་སྐབས་ཀྱི་མི་མཐུན་སྲོལ་མཐུང་དག་
བཅད་པ་ཞིག་བསྐྱབ་པུར་བྱེད་དགོས་སོ་ཞེས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དུ་སྲོལ་ཆོས་སྐྱབ་
མ་གསུམ་སློབ་ལ། དེ་ཡང་མཐུན་སྲོལ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བ་ཙམ་གྱིས་གོ་བྱེད་ཡང་
དག་ཏུ་འགྱུར་ན། མི་རྟག་པ་དེ་དུང་སྐྱ་ཚོལ་བུང་དུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་
འགྱུར་རོ་ཞེས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དུ། དུང་སྐྱ་ཚོས་ཅན། ཚོལ་བུང་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སློབ་ལ། རྗེས་འགོ་གཙོ་ཆེ་བ་ཙམ་གྱིས་གོ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་
འགྱུར་ན། མི་རྟག་པ་དེ་དུང་སྐྱ་ཚོལ་མ་བུང་དུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་
རོ་ཞེས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དུ། དུང་སྐྱ་ཚོས་ཅན། ཚོལ་བུང་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་སློབ་སོ། །རྗེས་སུ་འགོ་སློབ་ཆ་མཉམ་པ་ཙམ་གྱིས་གོ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་
ན། དེག་བྱ་ཅན་མ་ཡིན་པ་དེ་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་རོ་
ཞེས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དུ། སྐྱ་ཚོས་ཅན། རྟག་སྟེ། དེག་བྱ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་སློབ་པ་ཡིན་ལོ། །

མདོར་ན་ཚོད་གཞིའི་སྟེང་དུ་སྐབས་ཀྱི་མི་མཐུན་སྲོལ་མཐུང་དག་བཅད་
པ་བསྐྱབ་པུ་དང་། དེ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཚུལ་

གསུམ་དུ་ངེས་པ་དང་། མཚན་ཉིད་དེ་དང་ལྡན་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་གཞི་
 འབྲས་རང་མ་དམིགས་པ་གསུམ་དུ་ངེས་པར་བསྟན་པའི་སློབ་ནས། རྟགས་ཡང་དག་
 དང་ལྡན་ལྡན་གི་སློབ་བ་འགོད་པའི་དག་གི་དབྱེ་བ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དུ་སྟོགས་ཚེས་
 ཅན་དགའི་རབ་དབྱེ་བསྟན་ལ། དགོས་པ་དེ་མདོར་བསྟན་བ་ནི། རང་བཞིན་འབྲས་
 འུ་གྲུབ་དོན་དུ། ཞེས་སོགས་རྐང་བ་བཞིས་བསྟན། གཞུང་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་
 དགོས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཅོ། །རྒྱས་བཤད་ཀྱི་སྐབས་སུ། ཡང་དག་གཉིས་
 སློབ་པའི་དགོས་པ་དང་མཉན་བྱ་སློབ་པའི་དགོས་པ་བསྟན་ནས། ལྷག་མ་འུག་
 སློབ་པའི་དགོས་པ་དངོས་སུ་མ་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཡང་དག་གཉིས་སློབ་
 པའི་དགོས་པ་དངོས་སུ་བཤད་པས་འགའ་རྟགས་གཉིས་སློབ་པའི་དགོས་པ་
 །ལྷགས་ལ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷག་པ་རྒྱང་བ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པར་
 འདོད་པ་དགག་པའི་ཕྱིར་དུ་མཉན་བྱ་སློབ་པའི་དགོས་པ་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་
 རེས་སུ་འགོ་ལྷོག་གི་ཁྲབ་པ་ཕན་ཚུན་མི་འཇུག་པར་སྐྱབ་པའི་ལྷགས་ཀྱིས་རེས་
 འགོ་རྒྱང་བ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པར་འདོད་པ་སོགས་དགག་པའི་ཕྱིར་དུ་
 སློབ་པའི་སྟོགས་ཚེས་ཅན་ལྷག་མ་བཞིའི་དགོས་པ་ཡང་བདེ་ལྷག་ཏུ་རྟོགས་པར་
 འགྲུར་བས་དེ་དག་ལ་རྒྱས་བཤད་དངོས་སུ་མ་གསུངས་སོ། །

གཉིས་བ་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་བཤད་པ་ལ་གཉིས།

མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དུལ་དང་། ཤེས་བྱ་དང་། གཞལ་
 བྱ་དང་ཡོད་ངེས་དང་། གཞི་གྲུབ་རྣམས་དོན་གཅིག་པས། དུལ་གྱི་མཚན་ཉིད།
 སློབ་རིག་པར་བྱ་བ། ཤེས་བྱའི་མཚན་ཉིད། སློབ་པའི་དུལ་དུ་བྱར་རུང་བ། གཞལ་བྱའི་

མཚན་ཉིད། ཚད་མས་རྟོགས་པར་བྱ་བ། ཡོད་དེས་གྱི་མཚན་ཉིད། ཚད་མས་
 དམིགས་པ། གཞི་བྱུང་གྱི་མཚན་ཉིད། ཚད་མས་བྱུང་བ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཟླ་བ་
 གཉིས་སྤང་གི་དབང་ལེས་ལ་སྤང་བའི་ཟླ་གཉིས་ཚོས་ཅན། ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ།
 ཟླ་བ་རིག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཟླ་བ་གཉིས་སྤང་གི་ཟླ་བ་རིག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་
 བ། ཚོས་ཅན། ཟླ་བ་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། ཟླ་བ་གཉིས་སྤང་གི་ཟླ་བ་ཡུལ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གལ་ཏེ་ཡུལ་དང་གཞལ་བྱ་དོན་མི་གཅིག་སྟེ། ཡུལ་ཅན་ཡིན་
 བ་ཚད་མ་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཡུལ་དང་ལེས་བྱ་དོན་མི་གཅིག་པར་
 ཐལ། ཡུལ་ཅན་ཡིན་ན་ལེས་པ་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱ་རྟག་པའི་དོན་
 སྤྱི་ཚོས་ཅན། སྐྱ་རྟག་འཛིན་རྟོག་པའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་རྟག་འཛིན་རྟོག་
 པའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། འདོད་ན། སྐྱ་རྟག་འཛིན་རྟོག་པ་དེ་ཁྲེད་ལ་
 ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཁྲབ་སྟེ། ཚད་མས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དེ་གཞལ་བྱའི་
 མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པའི་དོན་སྤྱི་ཚོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་
 རྟོགས་གྱི་རྗེས་དཔག་དེ་ཁྲོད་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྲོད་དེའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཁྲོད་དེའི་སྤང་ཡུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་བརྒྱན། རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་། ཡུལ་བཞིར་
 དབྱེ་བ་དང་། མཛོན་སློབ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་། འདུས་བྱས་འདུས་མ་གཉིས་སུ་
 དབྱེ་བ་དང་། དགག་སྐྱབ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་། སྤང་སེལ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་།
 སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་། བདེན་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ལོ། །

དང་པོ་། རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ཀྱི་ལ་གསུམ།

གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་ལུགས་བཞག་པ་དང་། ཚེད་པ་སྤང་བ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ལ་ཅིག་ན་རེ། རང་མཚན་གྱི་མཚན་ཉིད། ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་བར་གནས་པའི་དངོས་པོ། སྤྱི་མཚན་གྱི་མཚན་ཉིད། ཡུལ་དུས་སྐབས་མོང་དུ་རྗེས་འགོ་བྱེད་པའི་ཚོས། ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པའི་དོན་ནི། ཡུལ་ཤར་ན་ཡོད་ན་རྒྱབ་ན་མེད་པས་ཁྲབ་པ་དེ་ཡུལ་མ་འདྲེས་པའི་དོན། སྤྱི་དོན་དུས་ན་ཡོད་ན་སྤྱི་དོན་དུས་ན་མེད་པས་ཁྲབ་པ་དེ་དུས་མ་འདྲེས་པའི་དོན་དང་། ལྷོ་དང་རྗེས་གཅིག་ཡིན་ན་མེད་སྐྱེད་རྗེས་གཅིག་མ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་དེ་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། རྩམ་པ་ལྟ་བུ་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་འདྲེས་པ་ཡིན་པས་དངོས་པོ་ཡིན་ཡང་རང་མཚན་མིན་ནོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ཡུལ་འདྲེས་བར་འཛིན་པའི་སློས་ཤར་ན་ཡོད་ན་རྒྱབ་ན་མེད་པས་ཁྲབ་པ་བརྒྱུད་བར་ཐལ། ཡུལ་ཤར་ན་ཡོད་ན་རྒྱབ་ན་མེད་པས་ཁྲབ་པ་དེ་ཡུལ་མ་འདྲེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་པར་མི་རུས་ཏེ། ཡུལ་འདྲེས་བར་འཛིན་པའི་སློས་བྱམ་པ་ལྟ་བུའི་ཤར་དང་རྒྱབ་སྤྱོད་ལ་རེག་པ་ན་ཤར་ལ་རེག་པ་དེ་ཉིད་གྱིས་རྒྱབ་ལ་ཡང་རེག་པར་འཛིན་པ་ཡིན་གྱི། ཤར་ན་ཡོད་ན་རྒྱབ་ན་ཡོད་པས་ཁྲབ་པར་འཛིན་ཚུལ་ཡུལ་འདྲེས་བར་འཛིན་པའི་སློ་ལ་མེད་པའི་བྱིར།

དེ་བཞིན་དུ་དུས་འདྲེས་བར་འཛིན་པའི་སློས་སྤྱི་དོན་དུས་ན་ཡོད་ན་སྤྱི་དོན་དུས་ན་ཡོད་པས་ཁྲབ་པར་བརྒྱུད་བར་ཐལ། སྤྱི་དོན་དུས་ན་ཡོད་ན་སྤྱི་དོན་དུས་ན་མེད་པས་ཁྲབ་པ་དེ་དུས་མ་འདྲེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། རང་བཞིན་འདྲེས་བར་

འདྲིན་པའི་སྒྲོམ་ཁྲ་ལོ་དང་རྗེས་གཅིག་ཡིན་ན་སེར་སྐྱ་དང་རྗེས་གཅིག་ཡིན་པས་
ཁྲ་ལོ་དང་རྗེས་གཅིག་ཡིན་ན་སེར་སྐྱ་དང་རྗེས་གཅིག་
མ་ཡིན་པས་ཁྲ་ལོ་དང་བཞིན་མ་འདྲེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་
པར་སྐྱར་བཞིན་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཞན་ཡང་། ལྷན་པས་དོན་བྱེད་རྒྱས་སམ་མི་རྒྱས། མི་རྒྱས་ན་དངོས་པོ་ཡིན་
པར་འགལ་ལ། རྒྱས་ན་སྒྲོམ་བཏགས་པའི་དོན་བྱེད་རྒྱས་སམ། རྟོག་པས་བཏགས་
པ་ཚམ་གྱིས་དོན་བྱེད་རྒྱས། དང་པོ་ལྟར་ན། དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་རྒྱས་པར་ཐལ་
ལོ། །འདོད་ན། རང་མཚན་མ་ཡིན་པར་འགལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། ལྷན་པ་ཚོས་
ཅན། དོན་བྱེད་མི་རྒྱས་པར་ཐལ། རྟོག་གིས་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་རྟོག་པས་བཏགས་པ་
ཚམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་ཁས། ཁྲ་ལོ་མེད་ན། ས་བོན་སོགས་ནི་སྤྲུལ་སོགས་
ལ། རྒྱས་མཚོང་གལ་ཉེ་དེ་ཀུན་རྗེས། འདོད་ན་ཅི་སྟེ་དེ་ལྟར་འགྲུར། ཞེས་པའི་རྙོག་
ལན་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྲུར་ལོ། །གལ་ཉེ། དོན་དམ་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་གང་། ཞེས་དོན་
དམ་འབྲུང་དོད་དུ་སྒྲོམ་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། དོན་བྱེད་རྒྱས་ན་དོན་དམ་
པར་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ཡང་ཡིན་དོན་དམ་
པར་མེད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་སྤུན་ཁས་ལེན་པ་མིན་གྱི། དགུ་མ་པས་ས་བོན་
ལས་སྤྲུ་བྱ་སྟེ་བ་ལྟ་བུ་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཚམ་ཡིན་གྱི། དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་
རྒྱས་པ་མེད་པར་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་བསལ་པའི་ཕྱིར་དུ་དོན་དམ་ཞེས་པའི་ཁྱད་
པར་སྒྲོམ་པའི་ཕྱིར་ལོ། །རྟོག་ལྟར་ན། དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་གང་ཡིན་པ། །དེ་འདྲིར་དོན་
དམ་ཡོད་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། དོན་བྱེད་རྒྱས་ན་དོན་དམ་

བར་ཡོད་པས་མ་ཁྲུབ་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

ཁ་ཅིག །དངོས་པོ་ཡིན་ན་རང་མཚན་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པས་བྱམ་པ་དངོས་པོ་
མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེང། འོ་ན་དངོས་པོ་དེ་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་སྐྱུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་དེ་སྐྱེ་དང་མཐུན་དཔེ་བྱམ་པའི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་
མཐུན་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། སྐྱོན་མེད་དེ། རོན་ལ་མ་གྲུབ་ཀྱང་སེལ་ངོར་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་སེལ་ངོར་གྲུབ་ན་གྲུབ་པའི་གོ་ཚད་དམ་མི་ཚད། མི་ཚད་ན་སྐྱོན་
སོན་གནས་ལ། ཚད་ན། བྱམ་པ་ཚོས་ཅན། དངོས་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། སེལ་ངོར་
དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །བྱམ་པ་སྐྱེ་མཚན་ཡིན་ཞིང་སྐྱེ་མཚན་གཞལ་བྱ་མིན་ཏེ། རང་གི་
མཚན་ཉིད་གཅིག་གཞལ་བྱ། “¹⁶ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། །ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན།
གཞལ་བྱ་ཡིན་པ་མེད་པར་ཐལ། བྱམ་པ་སྐྱེ་མཚན་ཡིན་པ་གང་ཞིག །སྐྱེ་མཚན་
གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་མཚན་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཚད་མས་གྲུབ་པར་
ཐལ། སྐྱེ་མཚན་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའ་དེ་དམ་བཅའ་
ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱེ་མཚན་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཚོས་ཅན།
རང་མཚན་ཡིན་པར་ཐལ། གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

གཞན་ཡང་སྐྱེ་མཚན་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཚད་མས་གྲུབ་ན། མངོན་སུམ་
གྱིས་གྲུབ་བམ་རྗེས་དབག་གིས་གྲུབ། དང་པོ་མི་འཐད་དེ། མེད་ལ་དབང་སྐྱེས་སྟོ་
མིན་ཏེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་རིགས་པས་གཞོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན་སྐྱེ་མཚན་

གཞུང་འབྲེལ་ལོན་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་པོ་དང་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞུང་ཡང་། བུ་མ་པར་རྒྱུ་རྒྱུ་དུ་སྟོན་མེད་པ་ཚོས་ཅན། རང་མཚན་ཡིན་པར་ཐལ། གཞུང་འབྲེལ་ལོན་པའི་སྤྱིར། རྒྱལ་པོ་ལས། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། རྒྱ་ལྷན་དུ་སྟོན་མེད་པ་ལྟར་རོ། །གཞུང་ཡང་། རང་མཚན་པོ་རྒྱུ་ལྷན་དུ་སྟོན་མེད་པ་ཚོས་ཅན། རང་མཚན་ཡིན་པར་ཐལ། གཞུང་འབྲེལ་ལོན་པའི་སྤྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། རང་མཚན་པོ་རྒྱུ་ལྷན་དུ་སྟོན་མེད་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། གྲངས་ངེས་སོ། དང་པོ་ནི། དེས་པོ་ཐམས་ཅད་ཡུལ་དུ་སྟོན་པར་བཞག་མ་འདྲེས་པ་ཡིན་པར་ལུལ་དུ་སྟོན་པར་བཞག་མ་འདྲེས་པ་ཅམ་རང་མཚན་གྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། འདུས་མ་གྲུས་གྱི་ནམ་མཁའ་ཡང་ལུལ་དུ་སྟོན་པར་བཞག་མ་འདྲེས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཉེ། ནམ་མཁའ་ཤར་སྟོབས་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་ཞུགས་པའི་ཆ་དེ་ལྷན་ལུགས་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་མ་ཞུགས། ལ་སང་གི་དུས་ཀྱི་བུ་མ་ནང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་ཞུགས་པའི་ཆ་དེ་དེ་རིང་གི་དུས་ཀྱི་བུ་མ་ནང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་མ་ཞུགས། གསེར་བུ་མ་གྱི་ནང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་ཞུགས་པའི་ཆ་དེ་དེ་ལྟར་བུ་མ་གྱི་ནང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་མ་ཞུགས་པའི་སྤྱིར། ལུལ་དུ་སྟོན་པར་བཞག་མ་འདྲེས་པའི་དེས་པོ་དེ་ཡང་རང་མཚན་གྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་པོ་སྤྱི་བས་རང་མཚན་གྱི་དོན་སྟོབས་ཀྱི་གང་ལས་སྤངས་པ་དེ། དབུ་མ་ཐལ་ལྷན་པའི་ལུགས་ལ་ཐ་སྗད་དུའང་གཞི་མ་གྲུབ་པ་གང་ཞེས། དབུ་མ་པས་གྲང་ལུལ་དུ་སྟོན་པར་བཞག་མ་འདྲེས་པའི་དེས་པོ་ལས་ལེན་པའི་སྤྱིར་རོ། །

མོ་ན་ལུལ་དུ་སྟོན་པར་བཞག་མ་འདྲེས་པའི་དོན་གང་ཞེས། ཤར་སྟོབས་གྱི་

བྱམ་པ་བྱུང་སྐྱོགས་ན་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཡུལ་མ་འདྲེས་པའི་དོན་དང་། ལྷ་རྩའི་དུས་ཀྱི་
 བྱམ་པ་སྐྱི་རྩའི་དུས་ན་མེད་པ་ལྟ་བུ་དུས་མ་འདྲེས་པའི་དོན་དང་། ལྷ་རྩའི་རོ་བོ་དེ་
 སེར་སྐྱའི་རོ་བོ་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། ལྷ་རྩའི་རོ་
 བོ་ཡིན་ན་སེར་སྐྱའི་རོ་བོ་མ་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པ་དེ་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པའི་དོན་མ་
 ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན། ལྷ་རོ་ཡིན་ནི་རོ་བོ་གང་། །དེ་ནི་སེར་སྐྱ་ལ་ཡོད་
 མིན། །ཞེས་དང་། དེ་འབྲས་ཅན་མིན་ལས་སྐྱོག་པ། །གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་ཡོད་པ་
 ཡིན། །ཞེས་པའི་གཞུང་སྐྱི་ལྱི་དོན་འགལ་བར་འགྲུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་ཡུལ་འདྲེས་པར་འཇིན་པའི་སློབ་ཤར་སྐྱོགས་ཀྱི་བྱམ་པ་བྱུང་
 སྐྱོགས་ན་ཡོད་པར་འཇིན་པ་དང་དུས་འདྲེས་པར་འཇིན་པའི་སློབ་སྐྱི་རྩའི་དུས་ཀྱི་
 བྱམ་པ་སྐྱི་རྩའི་དུས་ན་ཡོད་པར་འཇིན་པ་དང་། རང་བཞིན་འདྲེས་པར་འཇིན་པའི་
 སློབ་ལྷ་རྩའི་རོ་བོ་དེ་སེར་སྐྱའི་རོ་བོར་འཇིན་པ་ཡིན་གྱི། ལྷ་རྩའི་རོ་བོ་ཡིན་ན་སེར་
 སྐྱའི་རོ་བོ་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པར་འཇིན་པ་མིན་ནོ། །རྟོག་པས་སློ་མ་བཏགས་པར་དོན་
 རང་ངོས་ནས་སྐྱབས་པ་དེའང་རང་མཚན་གྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཞི་གཅིག་
 གི་སྤྱིང་དུ་ཚད་མས་ཁེགས་ན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞི་གཞན་གྱི་སྤྱིང་དུ་ཡང་ཚད་
 མས་ཁེགས་དགོས་ལ། མདོ་སྤེ་བས་ཀྱང་། རང་མཚན་གྱི་མཚན་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་
 སྤྱིང་དུ་ཚད་མས་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རང་མཚན་གྱི་མཚན་ཉིད། དོན་དམ་
 པར་དོན་བྱེད་བྱས་པ། སྤྱི་མཚན་གྱི་མཚན་ཉིད། དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་མི་བྱས་
 པའི་ཚོས། ཡུལ་དུས་སྐྱབས་མོང་དུ་རྗེས་འགོ་བྱེད་པ་ཅམ་སྤྱི་མཚན་གྱི་མཚན་ཉིད་མ་
 ཡིན་ཏེ། བྱམ་པ་ལ་སྐྱོགས་པའི་རང་མཚན་རྣམས་ཀྱང་ཡུལ་དུས་སྐྱབས་མོང་དུ་རྗེས་

འགྲོ་བྱེད་པའི་སྲིད་རྟོ། །

གཉེས་པ་གངས་ལེས་ནི། རོན་བྱེད་རྒྱས་དང་མི་རྒྱས་སྲིད། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
གཏན་ཚིགས་བཞི་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཡང་སྤར་ཚད་མའི་གངས་ལེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་
བཤད་ཟིན་ལ། འདིར། སྐྱ་ཡི་ཡུལ་དང་ཡུལ་མིན་སྲིད། །ཞེས་གསུངས་པ་དེའི་རྒྱས་
བཤད། བརྗོད་བྱ་ཉིད་སྲིད་དེ་དངོས་མིན། །ཞེས་པའི་རོན་ཅུང་ཟད་བཤད་པ་ན། རྟོག་
བ་ལ་གཞུགས་སུ་སྤང་བ་ཚོས་ཅན། དངོས་པོ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་སྤང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་
ཚོལ་ལ་རི་ལྟར་སྤང་བ་ལྟར་སྤྲས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་སྲིད། འོ་ན་གཞུགས་ཚོས་
ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྲིད་ཞེ་ན། རྟོགས་མ་གྲུབ་སྟེ། གཞུགས་གསལ་བར་སྤང་བ་ལ་
གཞུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་རོན་མེད་པར་ཐལ། གཞུགས་དེ་རང་སྤང་ཡུལ་དུ་བྱེད་
པའི་ཚོལ་ལ་རི་ལྟར་སྤང་བ་ལྟར་སྤྲས་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པའི་སྲིད།

དེའི་ཁྲབ་འབྲེལ་ནི། གཞུགས་ཚོས་ཅན། རང་སྤང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཚོལ་
ལ་རི་ལྟར་སྤང་བ་ལྟར་རྟོག་པས་ཡུལ་དུ་བྱེད་རྒྱས་པར་ཐལ། རང་སྤང་ཡུལ་དུ་བྱེད་
པའི་ཚོལ་ལ་རི་ལྟར་སྤང་བ་ལྟར་སྤྲས་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པའི་སྲིད། ཁྲབ་སྟེ། སྐྱ་རྟོག་ཡུལ་
ལ་འཇུག་ཚུལ་གཅིག་པའི་སྲིད། འདོད་ན། རྟོག་པ་ལ་གསལ་བར་སྤང་བར་ཐལ།
རང་སྤང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཚོལ་གསལ་བ་སྤང་བ་གང་ཞེ་ག། །འདོད་པའི་སྲིད།
རྟོགས་དང་པོ་ཁས་སྤངས་ཏེ། གཞུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་གསལ་བར་སྤང་བའི་
སྲིད། འདོད་ན། ལོང་བའི་རྟོག་པ་ལ་གསལ་བར་སྤང་བར་ཐལ། ལོང་བའི་རྟོག་པས་
ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་གང་ཞེ་ག། རྟོག་པ་ལ་གསལ་བར་སྤང་བའི་སྲིད། ཁྲབ་སྟེ། ལོང་བ་
དང་མ་ལོང་བའི་རྟོག་པ་གཉེས་ལ་རང་ཡུལ་གསལ་བར་སྤང་བའི་སྤང་བའི་སྲིད་པར་

མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞུགས་གསལ་བར་སྐྱང་བ་ལ་གཞུགས་འཛིན་དབང་
ཤེས་དོན་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །

གསུམ་པ་ཚོད་པ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་བུམ་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་འབྲས་བུ་
མི་འབྱུང་བར་ཐལ། ཁྱོད་གསལ་བ་རྣམས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་རྗེས་འགོ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་སྟེ། རྗེས་འགོ་དེ་ལས་འབྲས་མི་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐྱོན་
མེད་དེ། གཞུང་དེས་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་སྤྱི་གཙོ་བོ་ལས་འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་བར་
བསྟན་པ་ཡིན་གྱི་གསལ་བ་རྗེས་འགོ་བྱེད་ན། འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་བར་བསྟན་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན། གཅིག་དང་བྲལ་ནའང་འབྲས་མེད་ཕྱིར། །བྲེ་བྲག་རྣམས་
ལས་དེ་དག་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ལོ། །

ཁ་ཅིག །རང་མཚན་རྫོང་བྱེད་གྱི་སྐྱའི་བརྫོང་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། བརྫོང་བྱ་ཉིད་
ཕྱིར་དེ་དངོས་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། བུམ་པ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ཏེ།
སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྤྱི་ནི་དངོས་མེད་ངོ་བོ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
ཞེ་ན། གཞུགས་རང་མཚན་པ་ཚོས་ཅན། དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱི་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་སྐྱང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ལ་གཞུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མཛོན་སུམ་
དོན་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། རང་མཚན་ཚོས་ཅན། སྤྱི་མཚན་ཡིན་པར་
ཐལ། གཞི་གྲུབ། རང་མཚན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྫོང་བྱེད་གྱི་སྐྱའི་བརྫོང་
བྱ་མ་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །

གཉིས་པ་ཡུལ་བཞིར་དབྱེ་བ་ལ།

དགག་བཞག་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་ལེ། ཉོག་པའི་སྐྱང་ཡུལ་མེད་དེ།

ཡོད་ན། རྟོག་པ་ཚོས་ཅན། རང་ལུལ་ལ་སྣང་བའི་སྐོ་ནས་འཇུག་པར་ཐལ། ཁྲིད་ཀྱི་
སྣང་ལུལ་ཡོད་པའི་སྲིད། འདོད་ན། རང་ལུལ་ལ་མེལ་འཇུག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་
ཡོ། །དེས་ན་དོན་སྲིད་དེ་རྟོག་པའི་དངོས་ལུལ་ཡིན་གྱི་སྣང་ལུལ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན།
ཚོས་ཅན། རང་ལུལ་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པར་ཐལ། ཁྲིད་ཀྱི་དངོས་ལུལ་ཡོད་
པའི་སྲིད། འཁོར་གསུམ།

ཁ་ཅིག །དངོས་ལུལ་དང་སྣང་ལུལ་དོན་གཅིག་ཅིང་། དངོས་ལུལ་གྱི་དོན་
ནི། ལུལ་དང་ཤེས་པའི་བར་དུ་རྣམ་པས་མ་ཚོད་པར་སྣང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་དོན་སྲིད་
དང་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞིང་། དེ་གཉིས་དངོས་ལུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ནི་རྟོག་པ་
དང་རང་རིག་ཁོ་ན་ཡིན་ལོ། །གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུགས་དངོས་ལུལ་
དུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཉེ། རྣམ་པས་བར་དུ་ཚོད་པའི་སྲིད། མ་གྲུབ་ན། སྐྱེས་སུ་གཅིག་
གི་གཟུགས་དེ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་དུ་མར་ཐལ། དག་གཉེན་གྱི་མིག་ཤེས་ལ་ཡིད་
དུ་འོང་བ་དང་མི་འོང་བར་སྣང་བ་གང་ཞིག །མིག་ཤེས་གཉིས་དང་དེའི་བར་དུ་རྣམ་
པས་མ་ཚོད་པའི་སྲིད་ཞེ་ན། སྐྱེས་སུ་གཅིག་གི་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་ཡིད་དུ་འོང་
མི་འོང་དུ་མར་ཐལ། དག་གཉེན་གྱི་མིག་ཤེས་འཛིན་རྣམ་ལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་མི་
འོང་བར་སྣང་བ་གང་ཞིག །འཛིན་རྣམ་གཉིས་དང་དེའི་བར་དུ་རྣམ་པས་མ་ཚོད་
པའི་སྲིད། འཁོར་གསུམ།

ཁ་ཅིག །རྟོག་པ་ཡིན་ན་རང་མཚན་ཞེན་ལུལ་དུ་མི་བྱེད་པས་ཁྲབ་སྟེ། རྟོག་
པས་རང་མཚན་རྟོགས་པ་མི་སྲིད་པའི་སྲིད། རྟོག་པ་ཡིན་ན། ཞེན་ལུལ་ཡོད་པས་
ཁྲབ་སྟེ། རྟོག་པས་གཟུགས་སྐྱ་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་སྤྱི་རོལ་དོན་དུ་ཞེན་པའི་

ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། འོ་ན་རྟོག་པ་མ་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་གྱི་ཁྱད་བར་མེད་
བར་ཐལ། རྟོག་པ་ཡིན་ན་ཞེན་ཡུལ་ཡོད་པས་ཁྱེད། རྟོག་པ་ཡིན་ན་རང་མཚན་ཞེན་
ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་པས་ཁྱེད་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་ཁས།

ཁ་ཅིག ། ཚང་མའི་ཡུལ་ལ་གཟུང་ཡུལ་དང་ཞེན་ཡུལ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ།
སྐད་ཅིག་རེ་རེ་བ་རྣམས་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་ཡང་འཇུག་ཡུལ་མ་ཡིན་
ཏེ། སྐྱེས་བུས་ཐོབ་བར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། དོན་སྤྱི་རྣམས་རྟོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་
ཡིན་ཡང་ཞེན་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚང་མ་གཉིས་ཀ་དངོས་པོའི་ཡུལ་ཅན་དུ་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྐད་ཅིག་དུ་མ་མཐུད་པའི་རྒྱུ་དང་རྒྱལ་དུ་མ་བསགས་པའི་
རགས་པ་ཚང་མའི་ཞེན་ཡུལ་མ་ཡིན་ལ། རགས་རྒྱུ་ཡིན་ན་དངོས་མེད་ཡིན་པས་
ཁྱེད་པོ་ཞེས་ཟེར། འོ་ན་རྒྱལ་དུ་མ་བསགས་པའི་སྡོན་པོ་དེ་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་བ་ཡིན་
ནམ་རགས་རྒྱུ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཚང་མའི་ཞེན་ཡུལ་མ་ཡིན་
བར་ཐལ། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཚང་མའི་ཞེན་ཡུལ་མ་ཡིན་བར་ཐལ།
དངོས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རགས་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་བྱི་གཉིས་ཀའི་འཁོར་
གསུམ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྤྱི་སྤྱང་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་སྡོན་པོ་ངེས་པའི་
ངེས་ཤེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་དེ་ཉིད་སྤྱི་སྤྱང་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་ཡང་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་
སྤྱང་དབང་ཤེས་ཀྱི་སྡོན་པོ་ཀྱིས་ཞེན་པའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེན་ཟེར། འོ་ན་སྤྱི་
སྤྱང་དབང་ཤེས་ངེས་ཤེས་ཡིན་ནམ་མིན། ཡིན་ན། མངོན་སུམ་ནི་གང་གི་ཡང་ངེས་
བར་བྱེད་པ་མིན། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལ། མིན་ན། སྤྱི་སྤྱང་དབང་ཤེས་ཀྱི་

རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་སྤོན་པོ་དེས་པའི་དེས་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དེ་སྤོ་སྤྲང་དབང་ཤེས་ཀྱི་
དེས་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤོ་སྤྲང་དབང་ཤེས་ཀྱི་སྤོ་བས་ཀྱིས་དེས་པའི་ཡུལ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལུམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱ་ལ་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་མེད་དེ། གལ་ཏེ་
ཡོད་ན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཅི། ཁོས་རང་གི་བརྗོད་བྱ་ལ་ཞེན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རམ།
ཁོ་ཀུན་ནས་སྤོང་བྱེད་ཀྱི་རྟོག་པའི་ཞེན་ཡུལ་དེ་ཁོས་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
ཟེར། དང་པོ་མི་འཐད་དེ། ཁོ་བཅས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ལུམ་པ་
ཞེས་པའི་སྐྱ་ཚོས་ཅན། བྱོད་ལ་སྤྲང་བའི་བརྗོད་བྱ་ཡོད་པར་ཐལ། རང་ཀུན་ནས་
སྤོང་བྱེད་ཀྱི་རྟོག་པ་དེའི་སྤྲང་ཡུལ་དེ་བྱོད་ཀྱི་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར།
འོ་ན་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་ལ་དོན་དང་མཐུན་མི་མཐུན་ཀྱི་བྱུང་བར་མེད་པར་ཐལ། རྗོད་
བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་ཡིན་ན་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་མེད་པས་བྱུང་བའི་ཁོའི་བརྗོད་བྱ་ཡོད་པས་
བྱུང་བའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་རྟོག་པ་ལ་གཟུང་ཡུལ་མེད་དེ། རང་འདྲའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་གཏོད་བྱེད་
ཀྱི་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། རྒྱ་ཡི་དངོས་པོ་མ་གཏོགས་པ། །གཟུང་བ་ཞེས་བྱ་
གཞན་ཅིའང་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་དེའི་ཡུལ་ཡིན་ན་རྒྱ་ཡིན་
པར་ཐལ། རྒྱ་མིན་ཡུལ་ཡང་རྗེ་ལྟར་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བས།

ཁ་ཅིག་། གཟུང་ཡུལ་དང་སྤྲང་ཡུལ་དོན་གཅིག་ཅིང་། སྤྲང་ཡུལ་ལ་རྟོག་
མེད་ཤེས་པའི་སྤྲང་ཡུལ་དང་རྟོག་པའི་སྤྲང་ཡུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྟོག་མེད་ཤེས་
པ་ལ་གསལ་བར་སྤྲང་བའི་སྤོ་ནས་རྣམ་པར་ཤར་བའི་ཡུལ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཤེས་

བ་དང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ནི་གཞན་རིག་
མངོན་སུམ་པལ་ཆེ་བ་དང་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་ལོ། །

འོ་ན་རྟོག་མེད་འཇུག་ཤེས་ལ་གཟུང་ཡུལ་ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན། ཕྱི་དོན་ལ་
མི་སྣོས་པའི་སྐྱེ་ཤད་འཇག་སྣང་གི་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་ལ་གཟུང་ཡུལ་མེད་དེ། ཕྱི་
རོལ་གྱི་དོན་ལ་མི་སྣོས་པའི་བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་བསྐྱད་བ་དང་། དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ཉེ་
བར་ཡོད་བ་ཙམ་གྱིས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་ཤར་བའི་ཕྱིར། རྒྱ་བ་གཉིས་སྣང་གི་དབང་
ཤེས་ལྟ་བུ་ལ་གཟུང་ཡུལ་ཡོད་དེ། བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་བསྐྱད་བ་དང་དེ་མ་ཐག་
རྒྱུན་ཉེ་བར་ཡོད་བ་ལས་སྐྱེ་བར་མ་ཟད་ཕྱི་དོན་ཉེ་བར་ཡོད་བ་ལས་ཀྱང་ཡུལ་གྱི་
རྣམ་ཐར་ཏུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་དབང་ཤེས་ལ་རྒྱ་གཉིས་གྱི་རྣམ་པར་ཤར་བའི་ཆེ་
རྒྱ་བ་གཅིག་གི་རྣམ་པ་རི་ལྟར་སྣང་བ་བཞིན་མ་ཤར་ཡང་རྒྱ་བ་གཅིག་གི་རྣམ་པ་
ཤར་བ་ཡིན་པས། རྒྱ་གཅིག་དབང་ཤེས་དེའི་གཟུང་དོན་ཡིན་ལ། སྐྱེ་བ་ཤད་འཇག་
སྣང་གི་དབང་ཤེས་ལ་གཟུང་དོན་མེད་བ་ལ་དགོངས་ནས། སྐྱར་སྣང་དོན་མེད་ཅན་
ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རྒྱ་བ་གཉིས་སྣང་གི་དབང་ཤེས་དང་མར་མའི་ཅེ་
མོ་ཁྱ་སྐྱོར་བ་མཐོང་བའི་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་ལ་གཟུང་དོན་ཡོད་བ་ལ་དགོངས་ནས།
མར་མེ་ཙམ་གྱིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། རྒྱ་བ་གཉིས་
སྣང་གི་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། མ་འཇུག་པའི་ཤེས་པར་ཐལ། གཟུང་དོན་ཅན་གྱི་
ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས།

གཞན་ཡང་། སྐྱེ་ཤད་འཇག་སྣང་གི་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། རྒྱུད་ལ་གཟུང་
ཡུལ་ཡོད་པར་ཐལ། རྒྱུད་ལ་སྣང་ཡུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་བསལ་ཁས། ཉགས་

བྱུང་སྟེ། ཁ་སྤྱིར་བཏུས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཁ་ཅིག་རྟོག་མེད་ཤེས་པའི་
གཟུང་ལུལ་ཡིན་ན། རྟོག་མེད་ཤེས་པའི་གཟུང་དོན་ཡིན་པས་ཁྲུབ་ཟེར་བ་མི་འཐད་
དེ། རྟོག་མེད་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་གཟུང་ལུལ་ཡོད་ཅིང་། གཟུང་དོན་ཅན་གྱི་
ཤེས་པ་ཡིན་ན། གཟུང་དོན་གྱི་མཐུ་ལས་སྐྱེ་དགོས་པའི་སྤྱིར།

ཁ་ཅིག་ཁོས་དེའི་སྤང་ལུལ་གྱི་མཚན་ཉིད། ཚོས་དེ་སྤང་བའི་སྐོ་ནས་རིག་པར་
བྱ་བ་ཞེས་ཟེར། གཟུགས་ཚོས་ཅན། རྟོག་པའི་སྤང་ལུལ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་པས་
སྤང་བའི་སྐོ་ནས་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཉེ། རྟོག་པས་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྐོ་
ནས་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། རྟོག་པ་ཚོས་ཅན། མ་འཇུག་
བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱི་དོན་སྤང་ལུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

ཁ་ཅིག་སྤང་ལུལ་རང་མཚན་ཡོད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་མ་འཇུག་བའི་ཤེས་
པ་ཡིན་པས་ཁྲུབ་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རྣ་བ་གཉིས་སྤང་གི་དབང་ཤེས་དེ་ཡང་སྤང་
ལུལ་རང་མཚན་ཡོད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཉེ། རྣ་བ་གཉིས་སྤང་གི་དབང་
ཤེས་ལ་རྣ་བ་གཉིས་སུ་སྤང་བ་དེ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་
ནི། ཚོས་དེའི་སྤང་ལུལ་གྱི་མཚན་ཉིད། ཚོས་དེས་སྤང་ཅམ་གྱི་སྐོ་ནས་རིག་པར་བྱ་
བ”།^{༡༠} སྤང་ལུལ་དང་གཟུང་ལུལ་དོན་གཅིག་གོ། ཚོས་དེའི་འཇུག་ལུལ་གྱི་མཚན་
ཉིད། ཚོས་དེས་སྤང་དོན་བྱ་བའི་སྤྱིར་ཞུགས་པ་ན། མི་བསྐྱུ་བ། དབྱེ་བ་གནས་
སྐབས་ཀྱི་འཇུག་ལུལ་དང་། མཐར་ཐུག་གི་འཇུག་ལུལ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། གཙོ་སྟེན་གྱི་དོན་བྱེད་ལུས་པའི་མེ་ལྷ་བུ། གཉིས་པ་ནི་བྱི་མ་

ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་འགྲོག་བདེན་ལྟ་བུའོ། །ཁ་ཅིག །ཚང་མ་ཡིན་ན་འདུག་
 །ཡུལ་རང་མཚན་འཇལ་བས་ཁྲུབ་ཅིང་། ཚང་མའི་འདུག་ཡུལ་ཡིན་ན་རང་མཚན་
 ཡིན་པས་ཁྲུབ་སྟེ། སྒྲུང་དོར་བྱ་བའི་སྲིར་ཞུགས་པ་ན་མི་བསྐྱུ་བའི་དངོས་པོ་དེ།
 འདུག་ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་སྲིར། དེ་སྐད་དུའང་། སྒྲུང་དང་དོར་བྱའི་འབྲས་
 ཅན་པས། །སྐྱེས་བུ་ཐམས་ཅད་འདུག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིར་ཞེ་ན།
 ཚང་མ་ཡིན་ན་འདུག་ཡུལ་རང་མཚན་འཇལ་བས་ཁྲུབ་པ་སྤར་བཀག་ཟིན་ལ།
 འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དངོས་པོར་མེད་པ་ཚོས་ཅན། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་
 མཁའ་དངོས་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དབུག་གིས་སྒྲུང་དོར་བྱ་བའི་སྲིར་ཞུགས་པ་
 ན་མི་བསྐྱུ་བའི་དངོས་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་འདུག་ཡུལ་ཡིན་པའི་སྲིར་ཉེ། དེས་
 སྒྲུང་དོར་བྱ་བའི་སྲིར་ཞུགས་པ་ན་མི་བསྐྱུ་བ་ཡིན་པའི་སྲིར་ཉེ། དེས་འདུས་མ་བྱས་
 ཀྱི་ནམ་མཁའ་དངོས་མེད་དུ་གཞལ་བ་གང་ཞིག །འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དེ་
 དངོས་མེད་ཡིན་པའི་སྲིར།

ཚོས་དེའི་ཞེན་ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད། ཚོས་དེས་ཞེན་པའི་སྐྱོ་ནས་རིག་པར་
 བྱ་བ། དབྱེ་ན། སྐྱེས་བུའི་ཞེན་ཡུལ་དང་། རྟོག་པའི་ཞེན་ཡུལ་གཉིས། དེ་ཡང་ཤེས་
 བྱ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ལོ། །ཚོས་དེའི་གཟུང་དོན་གྱི་མཚན་ཉིད། ཚོས་དེ་ལ་རང་འདུའི་
 རྣམ་པ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་གཏོང་བྱེད། ཁ་ཅིག་ན་དེ། རྟོག་པ་ལ་སྤེལ་དོན་ལ་
 ལྟོས་པའི་གཟུང་དོན་མེད་ཀྱང་ནང་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་གཟུང་དོན་ཡོད་དེ། ཁོ་རང་
 གི་སྤེལ་གསུ་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་དེ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པའི་སྲིར་ཉེ། དེ་
 ཁོའི་ཉེར་ལེན་གང་ཞིག །དེ་ཁོས་བཟུང་བ་ཡིན་པའི་སྲིར། ཁྲུབ་སྟེ། འཛིན་པ་ཡི་ནི་

ཉེར་ལེན་དང་། །སྤོང་བ་སེམས་ཀྱི་གཟུང་མཚན་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་ཞེ་
ན། །སྤྱི་སྤྱང་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྤྱེས་པའི་སྤྱོད་པོ་དོན་མཐུན་དུ་རེས་པའི་རེས་
ཤེས་ཚོས་ཅན། །སྤྱི་སྤྱང་དབང་ཤེས་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པར་ཐལ། དེ་
སྤོང་གི་ཉེར་ལེན་གང་ཞིག །དེ་སྤོང་གིས་བཟུང་བའི་སྤྱིར། །འདོད་ན། །སྤོང་སྤྱི་རོལ་
གི་ཡུལ་ལ་འཕོ་བར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ། །འོ་ན། །འཛིན་པ་ཡི་ནི་ཉེར་ལེན་དང་།
ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་གང་ཞེ་ན། །འདི་ལ་གཉིས། །གཞན་སྤྱགས་དགག་བ་དང་། །རང་
སྤྱགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། །གཞུང་འདིས་སེམས་ཀྱི་གཟུང་དོན་གི་མཚན་ཉིད་
བསྟན་པར་བསམས་ནས་བསྟན་ཚུལ་ལ།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། །སེམས་ཀྱི་གཟུང་དོན་གི་མཚན་ཉིད་ཁས་ལེན་ན། །འདི་ལྟ་བུ་
ཞིག་ཁས་ལེན་དགོས་ཞེས་བརྟགས་བ་མཐའ་བཟུང་གི་སྤོད་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི་
རང་སྤྱགས་ལ་ཁས་ལེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །རང་སྤྱགས་ལ་སེམས་ཀྱི་གཟུང་དོན་མི་
སྲིད་ན། །དེའི་མཚན་ཉིད་ཁས་སྤངས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་དེ། །སེམས་ཀྱི་གཟུང་དོན་
མེད་ན་ཤེས་པ་ཡུལ་ལ་འཕོ་བ་མེད་པའི་ཉེས་པ་རང་ལ་ཡང་མཚུངས་པའི་སྤྱིར་
ཞེས་ཟེར་རོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ། །རང་སྤྱགས་ལ་སེམས་ཀྱི་གཟུང་དོན་གི་མཚན་ཉིད་བསྟན་བ་
ཡིན་གྱི་བརྟགས་བ་མཐའ་བཟུང་ནི་མིན་ཏེ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། །འཛིན་པ་ཡི་ནི་ཉེར་
ལེན་དང་། །སྤོང་བ་སེམས་ཀྱི་གཟུང་མཚན་ཉིད། །ཅེས་སྤྱིས་བ་ལ། །གཞན་གྱི་
སེམས་ཚོས་ཅན། །ལྟ་འཕྲོར་མདོན་སྤུམ་གྱི་གཟུང་དོན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། །ལྟ་

འཕྲོད་མངོན་སུམ་གྱི་ཉེར་ལེན་མ་ཡིན་པའི་སྲིད། ཞེས་"བརྗེད་"པའི་ལན་དུ།
 གཞུགས་སོགས་དང་ནི་སེམས་དེ་ལྟར། །གཞུང་བའི་མཚན་ཉིད་དཔྱོད་པ་འདི། །མ་
 དག་མོ་ཅན་ལ་ཡིན་གྱི། །ནལ་འཕྲོད་རྟོགས་པ་བསམ་མི་བྱུང། །ཅེས་པའི་སྐྱོན་
 མོད་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་སྲིད། །ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་གཉིས་ཀའང་མི་འཐད་
 དེ། སེམས་གྱི་གཞུང་མཚན་ཉིད་ཅེས་པ། གཞུང་བའི་རོ་བོ་ལ་གཞུང་བའི་མཚན་
 ཉིད་གྱི་སྐྱུ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། རང་ལུགས་དང་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གང་ལ་ཡང་
 སེམས་གྱི་གཞུང་དོན་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྲིད།
 འདི་གང་ལས་ཤེས་ཤེ་ན། གཞུང་བའི་མཚན་ཉིད་ལས་འདི་ཡི། །དེ་དངོས་དེས་པ་
 གཞན་ཅེ་ཡོད། །ཅེས་སོགས་དང་། ལྷ་དབང་རྫོོས། གཞུང་བའི་མཚན་གཞི་ལ་
 མཚན་ཉིད་གྱི་སྐྱུ་ལན་གཅིག་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་སྲིད།

ཁ་ཅིག་ །དོན་ལ་འཕོ་ཁ་མའི་"རྫོོ་དེ་"ཤེས་པ་གྱི་མའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་ཡང་།
 གཞུང་བ་མ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་གི་དོར། དོན་ལ་འཕོ་ཁ་མའི་རྫོོ་ཚས་
 ཅན་ཤེས་པ་གྱི་མའི་གཞུང་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། རང་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་གྱི་མའི་ཉེར་
 ལེན་དང་དེས་མྱོང་བ་ཡིན་པའི་སྲིད། ཞེས་སྐྱུ་བའང་མི་འཐད་དེ། ཐལ་འགྲུང་གྱི་
 རྟགས་ཚད་མས་མ་གྲུབ་ཅིང་པ་རོལ་པོས་ཁས་རྒྱངས་པའང་མེད་པའི་སྲིད་ཉེ། དོན་
 ལ་འཕོ་ཁ་མའི་རྫོོ་དེ་ཤེས་པ་གྱི་མས་མ་བཟུང་བར་ཁས་ལེན་བཞིན་དུ། དོན་ལ་
 འཕོ་ཁ་མའི་རྫོོ་དེ་ཤེས་པ་གྱི་མའི་ཉེར་ལེན་དང་དེས་མྱོང་བར་འདོད་པ་ག་ལ་སྲིད།
 གཉིས་པ་ནི། རྫོོ་སྐྱང་དབང་ཤེས་ཚས་ཅན། མྱོང་བྱེད་ཡོད་དེ། དན་པ་ཡོད་

༧༡ བརྗེད་
 ༧༢ རྫོོད་

པའི་སྲིད། གཞུགས་བཞེན་ཞེས་བཞོད་པ་ལ། དེ་ནི་གྲུབ་ཟེན་བསྐྱབས་པ་ཡིན་ཏེ།
 སྲིད་འགྲུང་གི་ཤེས་པས་གཞུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་སྲོང་པའི་སྲིད་ཞེ་ན། འོ་ན་ཤེས་
 པ་སྲི་མ་ཚོས་ཅན། སྲི་རོལ་ལ་འཕོ་བ་མེད་པར་ཐལ། རང་གི་ཉེར་ལེན་དུ་གྲུང་པའི་
 ཤེས་པ་གཞུང་དོན་དུ་བྱེད་པའི་སྲིད། གལ་ཏེ་སྲོན་མེད་དེ། ཤེས་པ་སྲ་མས་ཤེས་
 པ་སྲི་མ་སྲེད་པའི་རྣམ་པ་རིམ་གྱིས་ཟད་ནས་ཤེས་པ་སྲི་མ་ཡུལ་ལ་འཕོ་བ་ཡིན་ནོ་
 ཟེར་ན། འོ་ན་དོན་ལ་འཕོ་ཁ་མའི་སློ་ལ་རྒྱ་མེད་པར་ཐལ། ཤེས་པ་སྲ་མས་ཤེས་པ་
 སྲི་མ་སྲེད་པའི་རྣམ་པ་ཟད་པའི་སྲིད། འདོད་ན། ཤེས་པ་སྲི་མ་དོན་ལ་འཕོ་བ་མེད་
 པར་འགྲུང་རོ། །སྲོན་དེ་སྤང་བར་འདོད་ནས། ཤེས་པ་སྲ་མའི་སྲེད་ན་ཤེས་པ་སྲི་
 མའི་གཞུང་དོན་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་དང་། ཤེས་པ་སྲི་མའི་ཉེར་ལེན་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་
 གཉིས་ལས། གཞུང་དོན་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཟད་ནས་ཉེར་ལེན་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་མ་
 ཟད་པས་ཤེས་པ་སྲི་མ་ཡུལ་ལ་འཕོའོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། གཞུང་དོན་ལ་
 གཞུང་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ལས་སྲེད་བྱེད་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་གཞན་མེད་པའི་སྲིད། དཔེར་
 བ་གཞུགས་སོགས་བཞེན།

གཞན་ཡང་། སྲོ་སྤང་དབང་ཤེས་དེ་ཤེས་པ་སྲི་མའི་གཞུང་དོན་ཡིན་པའི་རྒྱ་
 མཚན་ཅི་ཡིན། ཤེས་པ་སྲི་མའི་གཞུང་དོན་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཉེར་ལེན་གང་ཞིག། སྲོང་
 པ་སྲོ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཞེ་ན། དོན་ལ་འཕོ་ཁ་མའི་སློ་ཚོས་ཅན། ཤེས་པ་སྲི་མའི་གཞུང་
 དོན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་འཇིག་པའི་ཤེས་པ་སྲི་མའི་ཉེར་ལེན་
 དང་། སྲོང་པ་སྲོ་ཡིན་པའི་སྲིད་རོ། །ལ་རོལ་ཕོས་གཞུང་དོན་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་ཉེར་
 ལེན་དང་སྲོང་པ་གཉིས་སློས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། སྲོང་པ་སྲོ་ཡིན་པ་ཅམ་གཞུང་

དོན་དུ་མི་འགྲུབ་སྟེ། གཞན་གྱི་ཤེས་པ་གཞུང་དོན་དུ་ཐུལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཉེར་ལེན་
ཡིན་པ་ཙམ་གྱི་ཀྱང་གཞུང་དོན་དུ་མི་འགྲུབ་སྟེ། དབང་སོའང་གཞུང་དོན་དུ་ཐུལ་བའི་
ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གཞན་གྱི་ཤེས་པ་གཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་ཉེར་ལེན་སློམ་ལ། དབང་སོ་
གཞུགས་ཙམ་པ་གཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་སྤོང་བ་སློ་སློམ་སོ། །དེ་སྐད་དུའང་ལྷ་དབང་
སློམ། དེ་ལྟར་ན་སློ་ཤེས་པའི་གཞུང་བ་མིན་ཏེ། གཞན་གྱི་ཤེས་པ་གཞུང་བ་མཚན་
ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱུའི་ངོ་བོ་འབའ་ཞིག་ཀྱང་མིན་ཏེ།
དབང་སོའང་གཞུང་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་
དེ་གཉིས་ཀ་འབྲུལ་བ་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

འོ་ན་གཞུགས་སོགས་སྤར་རགས་བ་ཕྱིས་ཆ་སྤྲ་བར་སོང་བས་གཞུང་དོན་
མ་ཡིན་པ་དང་། གཞན་གྱི་སེམས་ཉེར་ལེན་མ་ཡིན་པས་གཞུང་དོན་མ་ཡིན་པར་
འདོད་པ་ལ། རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་དེས་སོ་ཞེས་སློན་བརྗོད་པ་རིགས་ཏེ།
རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞུགས་སོགས་ཆ་སྤྲ་བ་དང་གཞན་གྱི་སེམས་གཉིས་
ཀ་གཞུང་དོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ལ་རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་དེས་བ་
མི་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གཞུགས་སོགས་ཆ་སྤྲ་བས་གཞུང་དོན་མ་ཡིན་པ་
དང་། གཞན་གྱི་སེམས་ཉེར་ལེན་མ་ཡིན་པས་གཞུང་དོན་མ་ཡིན་ཞེས་གཞུང་བའི་
མཚན་ཉིད་དཔྱད་པ་འདི་མ་དག་པའི་སློ་ཙམ་སྤྱིར་མཐོང་གིས་ཡུལ་མཐོང་ཚུལ་གྱི་
དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་ཤེས་པ་ཡུལ་ལ་འཕོ་བ་མེད་པའི་ཉེས་བ་ཁྱོད་རང་ལ་མཚུངས་ཏེ། ལྷ་སྤར་
དབང་ཤེས་གྱི་རྗེས་དུ་སློད་པའི་བྱེད་པ་ཚོས་ཙམ། ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ལ་འཕོ་བ་མེད་

བར་ཐལ། རང་གི་ཉེར་ལེན་སྡོམ་སྤང་དབང་ཤེས་བཟུང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ།
བ་རོལ་སོས་ཤེས་བ་ཕྱི་མས་ཤེས་བ་སྡུ་མ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་མངོན་སྲུང་དུ་
སྤོང་བར་ཁས་སྦྱངས་པས་དེ་ལྟ་ན་ནང་གི་ཡན་ལག་ཉེ་བ་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་པ་སོར་
ནས་རིང་བའི་ཕྱི་རོལ་ལ་འཕོ་བ་མི་སྲིད་ལ། ཁོ་སོ་ཅག་དྲན་ཤེས་ཀྱིས་སྡོམ་སྤང་དབང་
ཤེས་བཟུང་ཡང་། གཟུང་དོན་གྱི་སྡོམ་སྤང་གི་མི་སྐྱེ་བར་རང་གི་བག་ཆགས་སང་པ་
ལས་ཡུལ་ལ་འདོད་པ་ཅོམ་གྱིས་འཇུག་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་མངོན་སྟོན་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ།

མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། མངོན་སྟོན་འགལ་མི་འགལ་དབྱེད་
བའོ། །དང་སོ་ལ་གཉིས། དགག་བཞག་གོ། །དང་སོ་ནི། ཁ་ཅིག །མངོན་གྲུང་གི་
མཚན་ཉིད། མངོན་སྲུང་ཚད་མས་རང་གི་ངོ་སོ་སྤོང་བའི་རྣམ་པས་རྟོགས་པར་བྱ་
བ། སྟོན་གྲུང་གི་མཚན་ཉིད། རྗེས་དཔག་ཚད་མས་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱིའི་
ཚུལ་གྱི་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཞེས་ཟེར། སྡོན་སོ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་མངོན་གྲུང་མ་ཡིན་
བར་ཐལ། ཁྱོད་མངོན་སྲུང་ཚད་མས་རང་གི་ངོ་སོ་སྤོང་བའི་རྣམ་པས་རྟོགས་པར་
བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཤེས་བ་གང་དང་ཡང་སྤོང་བྱ་སྤོང་བྱེད་དུ་མི་འཐད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཕྱི་རོལ་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག །མངོན་གྲུང་གི་མཚན་ཉིད། རང་གི་ངོ་སོ་མངོན་སྲུང་ཚད་མས་
རྟོགས་པར་བྱ་བ། སྟོན་གྲུང་གི་མཚན་ཉིད། རྗེས་དཔག་ཚད་མས་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་
གྱི་རྟོགས་པར་བྱ་བ། ལ་རྒྱབ་གྱི་མི་ལྟ་བུ་རེས་འགའ་མངོན་སྲུང་ཚད་མས་རྟོགས་
པར་བྱ་བ་ཡིན་ཞིང་། རེས་འགའ་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ།

མངོན་སྒྲོག་གཉིས་འགལ་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་མངོན་སུམ་ཚད་མས་རྟོགས་པར་
བྱ་བ་དང་། རྗེས་དཔག་ཚད་མས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་གཉིས་འགལ་བར་ཐལ། མངོན་
གྲུང་དང་སྒྲོག་གྲུང་གཉིས་འགལ་བའི་སྲིད། རྟོགས་ཁྲབ་ཁས། འདོད་ན། ལ་རྒྱུ་
ཀྱི་མི་རེས་འགལ་མངོན་སུམ་ཚད་མས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དང་། རེས་འགལ་རྗེས་
དཔག་ཚད་མས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་འགལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག །མངོན་གྲུང་གི་མཚན་ཉིད་”^༧ རང་གི་ངོ་བོ་མངོན་སུམ་ཚད་མས་
རྟོགས་པར་བྱ་བ། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཤེས་པ་དང་དོན་གཉིས། དོན་རང་གི་ངོ་བོ་མངོན་
སུམ་ཚད་མ་ལ་སྤང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དོན་གཅིག་འདོད་མི་འདོད་དུ་མའི་
བདག་ཉིད་དུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་སྲིད་རོ། །དེས་ན་དོན་གྱི་རྣམ་པ་སྤང་བ་ཙམ་
གྱི་སྐོ་ནས་དོན་སྤང་བར་འཛོག་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར། འོ་ན་དོན་རང་གི་ངོ་བོ་མངོན་
སུམ་ཚད་མས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་དོན་གཅིག་འདོད་མི་
འདོད་དུ་མའི་བདག་ཉིད་དུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་སྲིད། དེས་ན་དོན་གྱི་རྣམ་པ་
ཤར་བ་ཙམ་གྱི་སྐོ་ནས་དོན་རྟོགས་པར་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་མཚུངས་སོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ནི། མངོན་གྲུང་གི་མཚན་ཉིད། མངོན་སུམ་
ཚད་མས་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ། སྒྲོག་གྲུང་གི་མཚན་ཉིད། རྗེས་དཔག་ཚད་
མས་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཞེས་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། ཁ་ཅིག །མངོན་གྲུང་ལ་དབྱེ་ན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
མངོན་གྲུང་ཡིན་པ་དང་། རེས་འགལ་མངོན་གྲུང་ཡིན་པ་གཉིས་”^༨ དཔེ་རིམ་

༧༩ -
༨༠ -

བཞིན། ཤེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། སྐྱ་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུའོ། །སྒོག་གྲུང་ལ་དབྱེ་ན། རྣམ་པ་
 ཐམས་ཅད་དུ་སྒོག་གྲུང་ཡིན་པ་དང་། དེས་འགའ་སྒོག་གྲུང་ཡིན་པ་གཉིས། དཔེ་
 དེས་བཞིན། མིག་དབང་གཟུགས་ཅན་པ་ལྟ་བུ་དང་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་ཟེར།
 འོ་ན་ཤེས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་གྲུང་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན། གང་
 ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལ་མངོན་གྲུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རམ།
 གང་ཟག་འགའ་ཞིག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལ་མངོན་གྲུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་
 རམ། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལ་མངོན་གྲུང་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཞེས་ཟེར།

དང་པོ་ལྟར་ན་མི་འཐད་དེ། གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་མངོན་སུམ་དུ་
 གྲུང་པའི་ཐུན་མོང་གི་ཚོས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པ་ཚོས་
 ཅན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་གྲུང་ཡིན་པར་ཐམ། གང་ཟག་འགའ་ཞིག་གི་རྒྱུད་
 ཀྱི་མངོན་སུམ་ལ་མངོན་གྲུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གསུམ་པ་ལྟར་ན།
 གནས་སྐབས་ལྡ་བལ་གྱི་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་སྐྱ་བའི་སྐྱེས་བུའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོག་པ་
 ཚོས་ཅན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་གྲུང་ཡིན་པར་ཐམ། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་
 ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་མངོན་གྲུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། མིག་གི་དབང་པོ་རྣམ་པ་
 ཐམས་ཅད་དུ་སྒོག་གྲུང་ཡིན་པའང་མི་འཐད་དེ། དེས་འགའ་མངོན་སུམ་ཚད་མས་
 རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཀུན་མཁུན་ཡི་ཤེས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཉེ་སྤྱི་མ་མ་ཁུབ་སྟེ། མངོན་སྒོག་གི་དབྱེ་བ་འདི་དག་སོ་སྟེའི་
 དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་སོ་སྟེ་ལྟའི་མིག་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་པར་ཐམ། སོ་

སྐྱེའི་མངོན་སུམ་གྱིས་མིག་གི་དབང་སོ་རྟོགས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས།
རང་ལུགས་ལ། མངོན་གྲུར་ལ་དབྱེ་ན། རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་གཞན་རིག་
མངོན་སུམ་གྱི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་གཉིས། རྫོག་གྲུར་ལ་དབྱེ་ན། དངོས་སྟོབས་
རྗེས་དཔག་དང་། ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་དང་། གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་བྱེད་པ་
འཇུག་པའི་ཡུལ་གསུམ་མོ། །གསུམ་པ་དེ་གཉིས་འགལ་མི་འགལ་དབྱེད་པ་ལ།

ཁ་ཅིག །གང་ཟག་གང་ལ་མངོན་གྲུར་ཡིན་པ་དེ་དེ་ལ་རྫོག་གྲུར་མ་ཡིན།
གང་ཟག་གང་ལ་རྫོག་གྲུར་ཡིན་པ་དེ་དེ་ལ་མངོན་གྲུར་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པས།
རྟོགས་པ་སོ་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མངོན་རྫོག་གཉིས་སོ་སོར་ངེས་པས་
འགལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་གང་ཟག་སོ་སོ་ལ་ལྟོས་ནས་མི་འགལ་བས་
མི་འགལ་བའི་གོ་ཚད་ན། ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་སྒོ་གཉིས་ཀྱང་མི་འགལ་བར་
ཐལ། དེ་གཉིས་ཡུལ་སོ་སོ་ལ་ལྟོས་ནས་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ལུམ་པ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀྱང་མི་འགལ་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་
གཞི་སོ་སོ་ལ་ལྟོས་ནས་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གང་ཟག་གཅིག་ལ་མངོན་གྲུར་
ཡིན་ན་མངོན་གྲུར་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། གང་ཟག་གཅིག་ལ་ལྟོས་ནས་མི་འགལ་
ན་མི་འགལ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས་ཁས། འདོད་ན། མངོན་རྫོག་གཉིས་
འགལ་བ་ཉམས་སོ། །

གཞན་ཡང་། ལྷ་དང་འབྲས་བུ་འགལ་བར་ཐལ། གང་གི་ལྷ་ཡིན་པ་དེ་དེའི་
འབྲས་བུ་མ་ཡིན། གང་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་དེ་དེའི་ལྷ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྒོ་
དེ་ལ་མངོན་གྲུར་ཡིན་པ་དེ་དེ་ལ་རྫོག་གྲུར་མ་ཡིན། རྫོག་དེ་ལ་རྫོག་གྲུར་ཡིན་པ་དེ་དེ་

ལ་མངོན་གྱུར་མ་ཡིན་པས། རྟོགས་པ་པོ་གཅིག་ལ་ལྟོས་ནས་འགལ་ཡང་སྤྱིར་མི་
 འགལ་ཏེ། མངོན་སུམ་ཚད་མས་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་དང་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་
 དངོས་སུ་རྟོགས་པ་གཉིས་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། རྟོགས་པ་པོ་གཅིག་ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱང་
 ད་ལྟ་མངོན་གྱུར་ཡིན་ན། ད་ལྟ་སྟོག་གྱུར་ཡིན་པར་འགལ་བ་ཡིན་གྱི་དུས་སོ་སོ་ལ་
 ལྟོས་ནས་མི་འགལ་ཏེ། ལ་རྒྱལ་གྱི་མི་ལྟ་བུ་སྤྱོད་མངོན་གྱུར་ཡིན་པ་ཕྱི་རོ་སྟོག་དུ་
 གྱུར་བ་དང་། སྤྱོད་སྟོག་གྱུར་ཡིན་པ་ཕྱི་རོ་མངོན་དུ་གྱུར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་རྒྱན་
 དུའང་ལྟ་དབང་སྟོས། མངོན་སུམ་དང་སྟོག་དུ་གྱུར་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་ཡང་རྟོགས་པ་
 པའི་ད་ལྟར་གྱི་གནས་སྐབས་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་འགྲུ་སྟོས། འཚོལ་བར་
 ཡང་སྤང་བ་ཡིན་ཏེ་མངོན་སུམ་ཡང་དུས་གཞན་དུ་སྟོག་དུ་གྱུར་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་།
 སྟོག་གྱུར་ཡང་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །

གལ་ཏེ་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་གཉིས་མི་འགལ་བར་ཐལ། གཞལ་བུ་
 མངོན་སྟོག་གཉིས་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྟེ། གཞལ་བུ་ལ་མངོན་སྟོག་གཉིས་
 སུ་གངས་ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཚད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པར་
 སྤྱལ་རུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མངོན་སུམ་སྟོག་དུ་གྱུར་བ་ལས། །གཞལ་བུ་གཞན་ནི་ཡོད་
 མ་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་གཞལ་བུ་གཉིས་ཉིད་ཀྱིས། །ཚད་མ་གཉིས་སུ་བཞེད་པ་
 དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་འགལ་མ་ངེས་མ་གྲུབ་པ་གསུམ་མི་
 འགལ་བར་ཐལ། རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་རྩལ་གསུམ་པོ་མི་འགལ་བའི་
 ཕྱིར། རྒྱལ་བར་ཐལ། རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ལ། རྩལ་གསུམ་དུ་གངས་
 ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རྟགས་ལྟར་སྤང་དེ་ལ་འགལ་མ་ངེས་མ་གྲུབ་པ་གསུམ་དུ་

གངས་ལེས་པར་སྐྱབ་བྱས་པའི་སྲིད། འཁོར་གསུམ།

གལ་ཏེ་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དེ་སྐོག་གྲུར་གྱི་
མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྗེས་དཔག་ཚད་མས་རང་གི་གཞལ་བྱ་དོན་སྲིད་
ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པ་གང་ཞིག །རང་གི་གཞལ་བྱ་དངོས་སུ་རྟོགས་ན། རང་གི་
གཞལ་བྱ་དོན་སྲིད་ཚུལ་གྱི་རྟོགས་པར་འགལ་བའི་སྲིད་ཏེ། རང་གི་གཞལ་བྱ་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ན། རང་གི་གཞལ་བྱ་དོན་སྲིད་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་
འགལ་བའི་སྲིད་ཞེ་ན། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཚོས་ཅན། རང་གི་གཞལ་བྱ་འུགས་
ལ་རྟོགས་པར་ཐལ། རང་གི་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པ་གང་ཞིག །རང་གི་གཞལ་བྱ་
དངོས་སུ་མ་རྟོགས་པའི་སྲིད། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། རང་གི་གཞལ་བྱ་མ་
ཡིན་པ་ཞིག་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་འུགས་ལ་རང་གི་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པར་
ཐལ། རང་གི་གཞལ་བྱ་འུགས་ལ་རྟོགས་པ་གང་ཞིག །དེ་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་
མི་སྲིད་པའི་སྲིད། ཉགས་ཁས་སོ། །

འོ་ན་ཚད་མས་གཞལ་བྱ་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་དང་འུགས་ལ་རྟོགས་པའི་
དོན་གང་ཡིན། གྲེ་བྲག་ཏུ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་གཞལ་བྱ།
དངོས་སུ་རྟོགས་པ་དང་འུགས་ལ་རྟོགས་པའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཚད་མ་ལ་ཡུལ་
དེའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྐོ་ནས་ཡུལ་དེ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་བྱས་པ་དེ་ཚད་མས་ཡུལ་དེ་
དངོས་སུ་རྟོགས་པ་དང་ཚད་མ་ལ་ཡུལ་དེའི་རྣམ་པ་མ་ཤར་ཡང་། ཡུལ་གཞན་གྱི་
རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྐོ་ནས་ཡུལ་དེ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་བྱས་པ་དེ་ཚད་མས་ཡུལ་དེ་
འུགས་ལ་རྟོགས་པའི་དོན་ཡིན་འོ། །མངོན་སུམ་ཚད་མ་ལ་ཡུལ་དེའི་རྣམ་པ་ཤར་

བའི་སློབ་ཀྱི་ལུས་དེ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་བྱས་པ་དེ་མངོན་སུམ་ཚད་མས་ལུས་དེ་
དངོས་སུ་རྟོགས་པ་དང་། མངོན་སུམ་ཚད་མ་དེ་ལ་ལུས་དེའི་རྣམ་པ་མ་ཤར་ཡང་
ལུས་གཞན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སློབ་ཀྱི་ལུས་དེ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་བྱས་པ་དེ་མངོན་
སུམ་ཚད་མ་དེ་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

དཔེར་ན་དག་འདྲིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཚད་མས་བྱམ་བས་དག་པའི་
ས་ཕྱོགས་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་དང་དེའི་སྟེང་དུ་བྱམ་མེད་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པ་ལྟ་
བུའོ། །དག་འདྲིན་མངོན་སུམ་དེ་དེའི་སྟེང་གི་བྱམ་མེད་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་
ཡང་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བའི་བྱིར། དེ་ལ་རྗེས་དཔག་མ་
ཡིན་ཏེ། དེའི་དོན་གྱི་ལུས་དུ་མི་བྱེད་པའི་བྱིར། འོ་ན་ཚད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་
སུ་གངས་ངེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དག་འདྲིན་མངོན་སུམ་དེ་དེའི་སྟེང་གི་བྱམ་
མེད་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ཡང་མངོན་སུམ་ཡང་མ་ཡིན། རྗེས་དཔག་གྲང་མ་ཡིན་པའི་
བྱིར་ཞེ་ན། མ་བྲལ་སྟེ། སྱིར་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་ཡིན་པས་བྲལ་
གྲང་། དེའི་སྟེང་གི་བྱམ་མེད་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ན་དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་
མི་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །བྱམ་བས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་ཀྱི་སྟེང་གི་བྱམ་མེད་ཚོས་
ཅན། ཁྱོད་མངོན་སུམ་གྱི་གཞལ་བུ་ཡིན་པར་ཐལ། མངོན་སུམ་དེ་ཁྱོད་ལ་ཚད་མ་
ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། རང་མཚན་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། རང་བཞིན་མ་
དམིགས་པའི་རྟོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚོས་མངོན་སུམ་ཚད་མས་མ་གྲལ་པར་ཐལ།
མངོན་སུམ་གྱི་གཞལ་བུ་ཡིན་ན་རང་མཚན་ཡིན་པས་བྲལ་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་མ་
བྲལ་སྟེ། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་ཕྱོགས་ཚོས་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གྲལ་པ་

ཡིན་གྱི། མངོན་སྲུང་ཚད་མས་གཞལ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

འོན་ཀྱང་མས་གྲུབ་ན་ཚད་མས་གཞལ་མི་དགོས་པར་ཐལ། རྗེས་དཔག་ཚད་
མ་ལ་ཡུལ་དེའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྣོན་ནས་ཡུལ་དེ་ལ་ངེས་པ་འབྲེན་བྱས་པ་དེ། རྗེས་
དཔག་ཚད་མ་དེས་ཡུལ་དེ་དངོས་སུ་ཉོགས་པ་དང་། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་དེ་ལ་ཡུལ་
དེའི་རྣམ་པ་མ་ཤར་ཡང་། ཡུལ་གཞན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྣོན་ནས་ཡུལ་དེ་ལ་ངེས་
པ་འབྲེན་བྱས་པ་དེ། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་དེས་ཡུལ་དེ་ཤུགས་ལ་ཉོགས་པའི་དོན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྐྱ་མི་རྟག་པར་ཉོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་སྐྱ་མི་རྟག་པ་
དངོས་སུ་ཉོགས་པ་དང་སྐྱ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་ཤུགས་ལ་ཉོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བཞི་པ་འདུས་བྲས་དང་འདུས་མ་བྲས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས།

འདུས་བྲས་དང་། འདུས་མ་བྲས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་།
དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། འདུས་བྲས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པ།
གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ། བེམ་རིག་གཉིས། རྒྱ་འབྲས་གཉིས། ཞར་ལ་དུས་
གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། བེམ་པོའི་མཚན་ཉིད། རྒྱལ་དུ་གྲུབ་པ། དབྱེ་ན་ཕྱིའི་
བེམ་པོ་དང་། བར་གི་བེམ་པོ་གཉིས། ཕྱིའི་བེམ་པོའི་མཚན་ཉིད། ཕྱིའི་རྒྱལ་དུ་གྲུབ་
པ། དབྱེ་ན། གཞུགས་སྐྱ་བོའི་རོ་རིག་བྱ་དང་ལྡ། བར་གི་བེམ་པོའི་མཚན་ཉིད། བར་
གི་རྒྱལ་དུ་གྲུབ་པ། དབྱེ་ན། མིག་ཀླ་བ། ལྷ། ལྷོ། ལྷུས་ཀྱི་དབང་པོ་རྟེ་ལྡ། ཡང་
བེམ་པོ་ལ་དབྱེ་ན། རགས་པ་དང་། རྒྱལ་མ་རབ་གཉིས།

རགས་པའི་མཚན་ཉིད། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཆ་དང་།

བཅས་པའི་རྒྱལ། རགས་པ་རྗེས་སུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་རགས་པ་ཡིན་ན་རྗེས་སུ་གྲུབ་
 དགོས་ཏེ། རགས་པ་ཡིན་ན་རང་གི་བདག་ཉིད་ཏུ་གྱུར་བའི་སྤྱོད་མཆོད་ཆ་དང་བཅས་
 པའི་རྒྱལ་ཡིན་དགོས་པའི་སྤྱིར། རགས་པ་རྗེས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་
 ཞེ་ན། སྡོན་པོ་རགས་པ་རྗེས་སུ་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་རྗེས་སུ་གྲུབ་ན་དེ་སྡོན་སྣང་དབང་
 ཤེས་ལ་སྣང་དགོས་པ་གང་ཞིག །དེ་སྡོན་སྣང་དབང་ཤེས་ལ་མི་སྣང་བའི་སྤྱིར།
 ཉགས་མ་གྲུབ་ན། སྡོན་སྣང་དབང་ཤེས་ཚོས་ཅན། སྡོན་པོ་ཆ་བཅས་ཏུ་སྣང་བར་
 ཐལ། སྡོན་པོ་རགས་པ་ཡིན་པ་སྣང་བའི་སྤྱིར། འདོད་ན། སྡོན་པོའི་ཆ་དང་ཆ་ཅན་
 ཐ་དད་ཏུ་སྣང་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། སྡོན་པོའི་ཆ་དང་ཆ་ཅན་རྗེས་ཐ་དད་ཡིན་
 པར་ཐལ། སྡོན་པོའི་ཆ་དང་ཆ་ཅན་ཐ་དད་ཏུ་སྣང་བ་གང་ཞིག །སྤྱོད་སྣང་ལུལ་ལ་
 མ་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འོ་ན་དེ་ཚོས་ཅན། སྡོན་པོས་རང་འབྲེལ་
 པ་དངོས་སུ་མ་གཏང་བར་ཐལ། སྡོན་པོ་རགས་པ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །སྤྱོད་ལ་སྡོན་
 པོ་རགས་པར་མི་སྣང་བའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། སྡོན་མེད་དེ། སྡོན་པོ་རགས་པ་ཡིན་པའི་
 རྣམ་པ་དངོས་སུ་མ་གཏང་ཀྱང། སྡོན་པོས་སྡོན་སྣང་དབང་ཤེས་ལ་སྡོན་པོའི་རྣམ་པ་
 གཙོ་བོར་དངོས་སུ་གཏང་བའི་སྤྱིར།

ལ་ཅིག་ན་ལེ། རགས་པ་ཡིན་ན་རྗེས་སུ་མ་གྲུབ་དགོས་ཏེ། རགས་པ་རྗེས་སུ་
 མ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་ཞེས་ཁས་ལེན་ཞིང་། རྒྱལ་སྤྱན་ཡིན་ན་དབང་ཤེས་ཀྱི་ལུལ་མ་ཡིན་
 དགོས་ཏེ། དབང་ལུལ་དེ་སྤྱིར་རྒྱལ་སྤྱན་མིན། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་ཟེར་རོ། །འོ་
 བ་སྡོན་པོ་ཚོས་ཅན། རྗེས་སུ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། རགས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན།
 དབང་ཤེས་མ་འཇུག་པའི་དངོས་ལུལ་མིན་པར་ཐལ་ལོ། །རྩ་བའི་ཉགས་མ་གྲུབ་ན།

དེར་ཐལ། བེམ་པོ་གང་ཞིག་རྩལ་སྒྲུབ་མ་ཡིན་པའི་སྲིད། རྟགས་སྲི་མ་མ་གྲུབ་ན། དེ་
 ཚེས་ཅན། དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྩལ་སྒྲུབ་མ་ཡིན་པའི་སྲིད། གཉིས་
 པ་རྩལ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ཚོགས་ཆ་མེད་པའི་
 རྩལ། གཉིས་པ་རིག་པ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རིག་པའི་
 མཚན་ཉིད། རང་ཡུལ་སྤང་བའི་སློ། ཁ་ཅིག་། རིག་པའི་མཚན་ཉིད། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་
 ཤུལ་བའི་སློ་ཞེས་ཟེང་ཞིང་། རང་རིག་ལ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་མི་འཆར་བར་འདོད་པ་ནི་
 འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་གཉིས། གཙོ་བོ་སེམས་དང་འཁོར་སེམས་བྱུང་
 གཉིས། ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་སློ་གཉིས་སོ། དང་པོ་ལ་བཞི། མཚན་ཉིད་དང་།
 དབྱེ་བ་དང་། གཅིག་དང་ཐ་དད་དབྱུང་བ་དང་། སྐྱོད་ནོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞན་ལུགས་དགག་པ། རང་ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་
 པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་ལེ། སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། འོན་གྱི་ངོ་བོ་རིག་པ། སེམས་བྱུང་གི་
 མཚན་ཉིད། འོན་གྱི་ཁྱད་པར་རིག་པ། དེ་སྐད་དུའང་དབྱུས་མཐའ་ལས། དེ་ལ་དོན་
 མཐོང་རྣམ་པར་ཤེས། །དེ་ཡི་ཁྱད་པར་སེམས་ལས་བྱུང་། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་
 པར། འོན་ཅམ་མཐོང་བ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ། །དེའི་ཁྱད་པར་འཛིན་པ་ནི་སེམས་
 ལས་བྱུང་བའོ། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བཤད་དུ། ཅམ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱུ་ནི་བྱེ་
 བྲག་སེལ་བའི་སྲིད་ཏེ། ངོ་བོ་ཅམ་དམིགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མ་དམིགས་སོ། །ཞེས་བྱ་
 བའི་ཐ་ཚིག་གོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

དོན་གྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་ནི། གཞུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་གཙོ་འཁོར་གྱིས་
 གཞུགས་དམིགས་པ་ལྟ་བུ་དཔེར་མཚོན་ན། གཞུགས་ཅམ་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་ཞིང་།

གཞུགས་ཤིང་ཐུང་དང་མངོས་མི་མངོས་དང་སྡོ་སེར་དཀར་དམར་སོགས་ཁྱད་པར་
 ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་དོན་གྱི་དོ་བོ་ཁྱད་པར་རིག་མི་རིག་གི་དོན་ཅི་ལ་བྱེད།
 ལྷང་མི་ལྷང་གི་ཁྱད་པར་རོ་ཞེ་ན། གཞུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་གཙོ་འཁོར་ཚོས་
 ཅན། ཁྱེད་གཉིས་ཀ་ལ་གཞུགས་གྱི་དོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་གཉིས་ཀ་ལྷང་བར་ཐལ།
 ཁྱེད་གཉིས་ཀ་གཞུགས་ལ་སྐྱབ་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། ཚོས་ཅན། ཁྱེད་
 གཉིས་དམིགས་རྣམ་མི་མཚུངས་པར་ཐལ། སྐྱབ་འཇུག་ཡིན་ཡང་གཅིག་ལ་སྐྱང་བ་
 ཅིག་ཤོས་ལ་མི་སྐྱང་བའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཉེ་སྐྱང་མི་སྐྱང་གི་ཁྱད་པར་མིན་གྱི་ངེས་མ་
 ངེས་གྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། དེའི་དོན་རང་ཉིད་གྱིས་ངེས་མ་ངེས་ལ་བྱེད་དམ།
 ངེས་ཤེས་འཛིན་རུས་མི་རུས་ལ་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན། རྟོག་མེད་ཤེས་པ་གཙོ་
 འཁོར་བཞག་ཏུ་མེད་པར་ཐལ། དེས་རང་ཡུལ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན་
 ཡང་། མི་འཐད་དེ། གཞུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་གྱི་གཞུགས་མངོས་པ་མཚོང་བའི་
 ཚོ། གཞུགས་སོ་སྣམ་པའི་ངེས་ཤེས་སེམས་གྱིས་བསྐྱེད་ལ་སེམས་བྱུང་གིས་མ་
 བསྐྱེད་པ་དང་གཞུགས་མངོས་སོ་སྣམ་པའི་ངེས་ཤེས་སེམས་བྱུང་གིས་བསྐྱེད་ལ་
 སེམས་གྱིས་མ་བསྐྱེད་པའི་ཁྱད་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ལྷང་ལ་མ་ངེས་པའི་ཤེས་པ་ལ་གཙོ་འཁོར་བཞག་ཏུ་མེད་པར་
 ཐལ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཡིན་ན་དོན་གྱི་དོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་ལ་ངེས་ཤེས་
 བསྐྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གཉིས་ཀས་དོན་
 གྱི་དོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་རིག་ཀྱང་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ནི། སེམས་གྱིས་དོན་གྱི་དོ་བོ་
 ལ་རང་སྟོབས་གྱིས་ངེས་ཤེས་བསྐྱེད་ཅིང་། དོན་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་ལྟོགས་སེམས་

བྱུང་དང་འགྲོགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་ཤེས་བསྐྱེད། སེམས་བྱུང་གིས་དོན་གྱི་
ཁྲུང་པར་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་ཤེས་བསྐྱེད་ཅིང་། དོན་གྱི་རོ་བོ་ལ་སེམས་དང་
འགྲོགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་ཤེས་བསྐྱེད་ལ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྗེས་ཐ་
དད་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེད།

འོ་ན་སེམས་ཀྱིས་སེམས་བྱུང་ལ་སྐྱབ་བཏགས་སམ་མ་བཏགས། མ་
བཏགས་ན་སེམས་བྱུང་ཚོས་ཅན། དོན་གཞན་སེམས་དང་འགྲོགས་པའི་སྟོབས་
ཀྱིས་དོན་གྱི་རོ་བོ་ལ་ངེས་ཤེས་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་ཀྱིས་པན་མ་
བཏགས་པའི་ཕྱིར། པན་བཏགས་ན་དེ་གཉིས་དུས་མཉམ་མམ་མི་མཉམ། མཉམ་
ན། ཉག་དངོས་ཡོད་པར་ཐལ། སེམས་སེམས་བྱུང་གཉིས་དུས་མཉམ་རྗེས་གཞན་
གང་ཞིག །དེ་གཉིས་པན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་མི་འབྲ་བའི་ཁྲུང་པར་བསྐྱེད་
པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་འབྲས་དུས་མཉམ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཉེ།
མེད་པ་སྤར་རུས་མེད་ཕྱིར་དང་། །སྤྱིས་ཀྱང་ཉེ་བར་མི་སྤྱོད་ཕྱིར། །རྒྱ་རྣམས་
ཐམས་ཅད་སྤར་ཡོད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་འབྲས་དུས་མཉམ་ཡོད་
པ་འདོད་དེ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་འབྲས་དང་། ལྡན་ཅིག་
འབྲུང་བའི་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། དེ་གཉིས་རྒྱ་
འབྲས་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཙོ་བོ་སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རང་གི་འཁོར་སེམས་བྱུང་དང་
མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་ལྡན་མཚུངས་པར་ལྡན་པ། སེམས་བྱུང་གི་མཚན་ཉིད། རང་
གི་གཙོ་བོ་སེམས་དང་མཚུངས་ལྡན་ལྡན་མཚུངས་པར་ལྡན་པ། དེ་སྐད་དུ་འད་ཕྱང་

མོ་ལྷ་བད། སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཚོས་རྣམས་ཅི་ཞེ་ན། གང་སེམས་དང་མཚུངས་
བར་ལྡན་པའི་ཚོས་རྣམས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

མཚུངས་ལྡན་ནི། ཉེན་དང་། དམིགས་པ་དང་། རྣམ་པ་དང་། དུས་དང་།
རྗེས་མཚུངས་པའོ། །དེ་ཡང་སེམས་གང་ལ་བརྟེན་པའི་དབང་པོ་དེ་ལ། སེམས་བྱུང་
ཡང་བརྟེན་པས་རྟེན་མཚུངས། སེམས་ཀྱིས་གང་ལ་དམིགས་པའི་ལུལ་དེ་ལ་
སེམས་བྱུང་གིས་ཀྱང་དམིགས་པས་དམིགས་པ་མཚུངས། སེམས་སློབ་པོ་ལྷ་བྱུང་
རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེས་ན། སེམས་བྱུང་ཡང་སློབ་པོ་ལྷ་བྱུང་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེས་པས་
རྣམ་པ་མཚུངས། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་སྐྱེ་གནས་འགག་གསུམ་དུས་གཅིག་
བས་དུས་མཚུངས། སེམས་རིགས་མཐུན་རྗེས་དེ་དེ་བ་ཡིན་པ་ལྟར། སེམས་བྱུང་
ཚོར་བ་ལྷ་བྱུང་རྗེས་རིགས་མཐུན་དེ་དེ་བ་ཡིན་པས་རྗེས་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

གལ་ཉེ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམ་པ་མཚུངས་ན། སློབ་དཔོན་སློབ་རྟན་
ཀྱིས། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་འདི་དག་གནས་དང་དམིགས་པ་དང་དུས་
དང་རྗེས་མཚུངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཚུངས་བར་ལྡན་པ་ཡིན་གྱི། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་
ཁྱད་མེད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་མཚུངས་པས་ནི་མིན་ནོ་ཞེས་
གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ལ་ཁ་ཅིག་ན་དེ། གཉིས་ཀ་ལ་གཉིས་
ཀ་སྣང་ཡང་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་བར་དུ་སོ་སོར་ཞེན་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ཅམ་པ་ལྟར་
ན། རོ་བོ་དང་ཁྱད་བར་དུ་སློབ་འདོགས་ཐ་དད་པས་སློབ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེང་བ་མི་འཐད་
དེ། ཉོག་མེད་ཀྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་ལ་སློབ་འདོགས་མེད་པས་རི་སྐྱད་བཤད་པའི་
སློབ་སློབ་མི་ལུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཉིས་ཀ་ས་གཉིས་ཀ་འདྲིན་མོད་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་དོན་
 ཀྱི་ངོ་བོར་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲིན་ལ། དོན་ཀྱི་ཁྱད་པར་གཞན་སེམས་བྱུང་གི་
 སྟོབས་ཀྱིས་འདྲིན་ཅིང་། སེམས་བྱུང་གིས་དོན་ཀྱི་ཁྱད་པར་རང་སྟོབས་ཀྱིས་
 འདྲིན་ལ། དོན་ཀྱི་ངོ་བོ་གཞན་སེམས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲིན་པས། རང་སྟོབས་ཀྱི་
 རྣམ་པ་མི་མཚུངས་པས་རྣམ་པ་མི་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཅོལ་ཞེས་ཟེད། དེ་
 ཡང་མི་འཐད་དེ། རང་སྟོབས་དང་གཞན་སྟོབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དེ་བཟུང་བ་ཞིན་པའི་
 ཕྱིར། བཅོམ་ལྡན་རིགས་པའི་རལ་གྱི་ན་རེ། གཉིས་ཀ་ལ་གཉིས་ཀ་སྣང་ཡང་རྟོག་
 པའི་རྣམ་པ་མི་གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་མཐོང་ཡང་མ་རྟོགས།
 སེམས་བྱུང་གིས་ངོ་བོ་མཐོང་ཡང་མ་རྟོགས་པ། སེམས་ཀྱིས་ངོ་བོ་རྟོགས་ལ་
 སེམས་བྱུང་གིས་ཁྱད་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུང་ངོ་། །དེའང་མི་འཐད་དེ།
 སེམས་བྱུང་གིས་དོན་ཀྱི་ངོ་བོ་མ་རྟོགས་པ་ལ་ཤེས་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལན་ནི། གཙོ་བོ་གཟུགས་འདྲིན་དབང་ཤེས་ལྷ་བྱ་བདག་རྒྱུན་མིག་གི་
 དབང་བོ་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་ཤིང་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྐོ་ནས་གཟུགས་
 དམིགས་པ་ཅོམ་ཀྱིས་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ལ། སེམས་བྱུང་ལ་དེ་ཅོམ་
 ཀྱིས་མཚན་ཉིད་མི་རྫོགས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཞེས་གསུང་ངོ་། །གལ་ཏེ་སེམས་
 དང་སེམས་བྱུང་གཉིས་ཀ་པན་ཚུན་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་ན་གཙོ་འཁོར་དུ་རི་ལྟར་
 འདྲིན་ཅེ་ན། སེམས་ལ་རྟོན་ལ་སོགས་པ་རང་དབང་དུ་ཡོད་ཅིང་། སེམས་བྱུང་ལ་
 རང་དབང་གི་རྟོན་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་སེམས་ཀྱི་རྟོན་ལ་སོགས་པ་ལ་རག་ལས་
 པས་སེམས་གཙོ་བོ་དང་སེམས་བྱུང་འཁོར་དུ་བཞག་པ་ཡིན་ཅོལ། །

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས། སེམས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། སེམས་ལྷུང་གི་དབྱེ་བ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཀུན་གཞི་ཁས་མི་ལེན་བ་ལྟར་ན་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་ལྷན་གྱི་དེ་ལ་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རང་གི་བདག་རྒྱུན་མིག་དབང་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་གཙོ་བོ་རྣམ་རིག་དེས་རིགས་”འགྲེལ་ལོ། ། ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་ན། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་ལས། ཀུན་གཞི་རི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། མ་བསྐྱིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྐྱེན་པའི་གཙོ་བོ་རྣམ་རིག་གང་ཞིག་། རྣམ་སྐྱེན་དང་ལས་ཀྱི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉེན་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གྱུར་བ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། བསྐྱིབས་ལ་ལུང་མ་བསྐྱེན་ཀྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་རིག་གང་ཞིག་། ཀུན་གཞི་ལ་དམིགས་ནས་རང་འདྲིན་བ། ཡང་ན་སེམས་བརྒྱ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཁམས་གསུམ་ཀྱི་དགོ་བའི་སེམས་གསུམ་འདྲོད་པའི་མི་དགོ་བའི་སེམས། ཁམས་གསུམ་ཀྱི་བསྐྱིབས་ལ་ལུང་མ་བསྐྱེན་ཀྱི་སེམས་གསུམ། མ་བསྐྱིབས་ལ་ལུང་མ་བསྐྱེན་ཀྱི་སེམས་གསུམ། ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་སློབ་མི་སློབ་གཉིས་སོ། །

འོ་ན་སྡེ་བདུན་ཀྱི་སྐྱབས་འདེར་ཚོགས་ལྷན་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞི་རི་རྣམ་ཤེས་ཁས་ལེན་ནས་མི་ལེན་ཞེ་ན། སྤྱིར་སེམས་ཅན་བ་ལ་ཚོགས་ལྷན་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་བ་དང་མི་ལེན་བ་གཉིས་ཡོད་བ་ལས། འདེར་ནི་ཚོགས་ལྷན་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་ཉེ། ཅིག་ཅར་རིགས་མི་མཐུན་སྐྱེ་ཡང་། ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་སེམས་གཅིག་གིས། །རྣམ་པ་ཉམས་བར་བྱས་པའི་ཕྱིར། །ཀུན་གཞི་ལས་གཞན་འབྱུང་བ་མིན། །ཞེས་བ་མ་

གཏོགས་སྡེ་བདུན་གྱི་སྐབས་ལ་དེར་ཚོགས་ཀྱི་ལས་འདོམས་ལྟར་དུ་བཞུགས་པའི་ཀུན་གཤིས་
ལྷན་ཅིག་ཡང་མ་གསུངས་ཤིང་། གཞུང་དེའི་དོན་ཡང་ཀུན་གཤིས་རྣམས་ཤིག་ལས་
ཅིག་ཅུང་རྣམས་ཤིག་རིགས་མི་མཐུན་པ་སྐྱེ་བར་ཁས་ལེན་དུ་ཚུགས་པ་ཡང་ཞེས་
བརྟགས་པ་མཐུང་བཟུང་གི་ཚུལ་དུ་བཤད་པའི་སྲིད་ལོ། །

གཉིས་པ་སེམས་བྱུང་ལ་གཉིས། ཀུན་ལས་བཏུས་ནས་བཤད་པ་དང་།
མངོན་ནས་བཤད་པའི་ཚུལ་སོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་བྱུང་ལྟ་བུ་ཙམ་གཅིག་ཡོད་དེ།
ཀུན་འགྲོ་ལྟ། དུལ་ལེས་ལྟ། དགོ་བ་བཅུ་གཅིག་། ཚ་ཉོན་ལྟ། ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུ། གཞན་
འགྲུང་བཞི་ཡོད་པའི་སྲིད། ཚོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། སེམས་བ་དང་། ཡིད་ལ་
བྱེད་པ་དང་། དེག་པ་ལྟ་ནི་ཀུན་འགྲོ་ཡིན་ཏེ། ལྟ་པོ་འདི་དག་གང་རུང་གཅིག་
འཁོར་དུ་མ་ཚང་ན། དུལ་གྱི་ལོངས་སྤོང་མི་རྫོགས་པས་སེམས་ཀུན་གྱི་འཁོར་དུ་
འགྲོ་བའི་སྲིད། སེམས་བ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གཉིས་སེམས་ཀུན་གྱི་འཁོར་དུ་འགྲོ་
བ་ཡིན་ཏེ། སེམས་བ་མེད་ན་སེམས་དུལ་ལ་སྤོགས་པ་མེད་ཅིང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
མེད་ན་དམིགས་པ་བྱེ་བྲག་པ་ལ་སེམས་གཏོད་པ་མེད་པའི་སྲིད་ཏེ། མངོན་ལས་ཡིད་
ལ་བྱེད་པ་དང་སེམས་བས་མངོན་བར་མ་བསྐྱབས་ཤིང་། མངོན་བར་འདུས་མ་
བྱས་པར་རྣམས་པར་ཤིག་པ་རི་ལྟར་འགྲུང་བར་འགྲུང་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་གཉིས་སེམས་ཀུན་གྱི་འཁོར་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། ཚོར་
བ་མེད་ན་སྤོང་བ་མེད་ཅིང་འདུ་ཤེས་མེད་ན་དུལ་གྱི་སྐྱེ་མེད་མ་ཡིན་པའི་མཚན་
མ་འཛིན་པ་མེད་ལ། དེ་གཉིས་མེད་ན་རྣམས་ཤིག་དོན་མེད་དུ་འགྲུང་བའི་སྲིད་

རོ། །"རེག"^{༧༦} བ་སེམས་ཀྱི་འཁོར་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། "རེག་བ་"^{༧༧} མེད་ན་ཉེན་
མེད་བས་ཚོར་བ་སོགས་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

འདུན་བ་དང་། མོས་བ་དང་། དན་བ་དང་། ཉིང་ལེ་འཛིན་དང་། འེས་རབ་
ལྷ་ནི་ཡུལ་ལེས་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་གྱེ་བྲག་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་
རང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་དབྱུང་བས་འེས་སོ། །དད་བ་དང་། རོ་ཚ་འེས་བ་དང་།
ཁྲིལ་ཡོད་བ་དང་། མ་ཚགས་བ་དང་། ཞེ་ལྷང་མེད་བ་དང་། གཉི་ལྷུག་མེད་བ་དང་།
བཙོན་འགྲུས་དང་། འིན་ཏུ་སྤངས་བ་དང་། བག་ཡོད་དང་། བཏང་སྣོན་ས་དང་།
རྣམ་པར་མི་འཚོ་བ་སྟེ། བཅུ་གཅིག་ནི་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། མ་དད་བ་སོགས་ཀྱི་གཉེན་
སོ་དང་རོ་སོ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཅི་རིགས་པའི་སྣོན་ས་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ཚགས་དང་། ཁོང་ཁྲོ་དང་། ང་རྒྱལ་དང་། མ་རིག་བ་དང་། ཐེ་ཚོམ་
དང་། ལྷ་བ་སྟེ་དུག་ནི་ཅ་ཉོན་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་གཙོ་བོ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲོ་བ་དང་། འཁོར་དུ་འཛིན་བ་དང་། འཚབ་བ་དང་། འཚིག་བ་དང་།
ལྷག་དོག་དང་། སེར་སྣ་དང་། སྦྱ་དང་། གཡོ་དང་། རྒྱགས་བ་དང་། རྣམ་འཚོ་དང་།
རོ་ཚ་མེད་བ་དང་། ཁྲིལ་མེད་བ་དང་། ལྷུགས་བ་དང་། ཚྲོད་བ་དང་། མ་དད་བ་
དང་། ལེ་ལོ་དང་། བག་མེད་དང་། བརྗེད་ངས་དང་། འེས་བཞེན་མ་ཡིན་བ་དང་།
རྣམ་གཡེང་སྟེ། ཉི་ཤུ་ནི་ཉེ་ཉོན་ཡིན་ཏེ། ཅ་ཉོན་གྱི་ཚར་གཏོགས་ཡིན་ཞིང་སེམས་
ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིད་དང་། འགྲོད་བ་དང་། ཉོག་བ་དང་། དམྱོད་བ་བཞི་ནི་གཞན་འགྲུར་

༧༦ རིག་
༧༧ རིག་ས་

ཡིན་ཏེ། གུན་སྒོང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དབང་གིས་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གཞན་དང་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་སྲིད་རྟོ། །

གཉིས་པ་མངོན་ནས་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སྡེ་ཚོན་དུ་ངེས་པ་དང་། མ་ངེས་བའི་སེམས་བྱུང་རྟོ། །དང་པོ་ལ་ལྷ། སེམས་ཀྱི་ས་མང་པོ་པ་དང་། དགེ་བའི་ས་མང་པོ་པ་དང་། ཉོན་མོངས་བའི་ས་མང་པོ་པ་དང་། མི་དགེ་བའི་ས་མང་པོ་པ་དང་། ཉོན་མོངས་རྒྱུ་དུའི་ས་མང་པོ་པའོ། །དེ་ལ་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་བརྩུ་ནི། སེམས་ཀྱི་ས་མང་པོ་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་དུ་འགྱུར་བའི་སྲིད།

དད་པ་ལ་སོགས་པ་བརྩུ་ནི། དགེ་བའི་ས་མང་པོ་པ་ཡིན་ཏེ། དགེ་བའི་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་དུ་འགྱུར་ཞིང་། སེམས་གཞན་གྱི་འཁོར་དུ་མི་འགྱུར་བའི་སྲིད། ཚོངས་པ་ལ་སོགས་པ་དུག་ནི། ཉོན་མོངས་བའི་ས་མང་པོ་པ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་དུ་འགྱུར་ཞིང་། སེམས་གཞན་གྱི་འཁོར་དུ་མི་འགྱུར་བའི་སྲིད་རྟོ། །ཞེས་མེད་དང་ངོ་ཚ་མེད་པ་ཚོས་ཅན། མི་དགེ་བའི་ས་མང་པོ་པ་ཡིན་ཏེ། མི་དགེ་བའི་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་དུ་འགྱུར་ཞིང་། སེམས་གཞན་གྱི་འཁོར་དུ་མི་འགྱུར་བའི་སྲིད། ཁོ་བ་ལ་སོགས་པ་བརྩུ་ནི་ཉོན་མོངས་རྒྱུ་དུའི་ས་པ་ཡིན་ཏེ། མཚུངས་ལྡན་གྲོགས་ཀྱིས་རྒྱུང་། སྤང་བྱ་རིགས་ཀྱིས་རྒྱུང་། འགྱུར་ས་རྟེན་གྱིས་རྒྱུང་བའི་སྲིད།

དེ་སྐད་དུའང་། མངོན་ལས། ཚོར་དང་སེམས་པ་འདུ་ཤེས་དང་། །འདུན་དང་རིག་དང་སྒོ་སྒོས་བྲན། །ཡིད་ལ་བྱེད་དང་མོས་པ་དང་། །ཉིང་ངེ་འཛིན་སེམས་

ཐམས་ཅད་ལ། །དད་དང་”བག་ལོད་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས། །བཏང་སྟོམས་རོ་ཚ་ཤེས་
ཁྲིལ་ཡོད། །རྩ་བ་གཉིས་རྣམ་མི་འཚེ་དང་། །བརྩོན་འགྲུས་རྟག་ཏུ་དགོ་ལ་
འབྱུང་། །རྫོངས་དང་བག་མེད་ལེ་ལོ་དང་། །མ་དད་བ་དང་སྤྲུགས་དང་གོད། །ཉོན་
མོངས་ཅན་ལ་རྟག་ཏུ་འབྱུང་། །མི་དགོ་ལ་ཞི་ཁྲིལ་མེད་དང་། །རོ་ཚ་མེད་བའོ་ཁོ་བ་
དང་། །འཁོན་དུ་འཛིན་དང་གཡོ་དང་ནི། །སྲག་དོག་འཚིག་འཆབ་སེར་སྣ་
དང་། །སྤྱུ་དང་རྒྱགས་དང་རྣམ་འཚེ་ནི། །ཉོན་མོངས་རྩུང་དུའི་ས་བ་རྣམས། །ཞེས་
བཤད་དོ། །

སྡེ་ཚན་དུ་མ་ངེས་བ་ནི། དབྱིག་བཤེས་གྱིས། རྟོག་དང་དཔྱོད་དང་འགྲོད་བ་
དང་། །གཉིད་དང་ཁོང་ཁོ་ཆགས་རྣམས་དང་། །ང་རྒྱལ་ཐེ་ཚོམ་ཞེས་བྱ་བ། །བརྒྱད་
ནི་ངེས་བ་མིན་བར་བཤད། །ཅེས་བཤད་བ་ལྟར། བརྒྱད་པོ་འདི་སྡེ་ཚན་དུ་མ་ངེས་
བ་ཡིན་ཏེ། སྡེ་ཚན་ལྔ་པོ་གང་རུང་དུ་མ་ངེས་བའི་སེམས་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་
སེམས་བྱུང་འདི་དག་ལས་རྩམ་ཡོད་ནི་དུ་བཏགས་ཡོད་ནི་དུ་ཞེ་ན། སྤྱིར་རྩམ་ཡོད་
ལ། རང་རྒྱ་སྐབ་བ་དང་། དོན་བྱེད་རུས་བ་དང་། རིགས་བས་སྐབ་བ་དང་། བརྟན་
བ་བཞི་ལས་འདིར་ནི་དང་པོ་ཡིན་གྱི་བར་བ་གཉིས་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་བྱུང་ཐམས་
ཅད་དོན་བྱེད་རུས་བ་དང་རིགས་བས་སྐབ་བའི་ཕྱིར། བཞི་བའང་མ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་
གཞི་ཁས་ལེན་བ་ལྟར་ན། ཉོན་ཡིད་གྱི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བའི་འདིག་ལྟའང་བརྟན་བ་
ཡིན་པས་རྩམ་ཡོད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བཏགས་ཡོད་ལའང་ཚ་ལ་བཏགས་བ་
དང་། གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་བ་དང་། མེད་བཞེན་དུ་བཏགས་བ་དང་། དེ་ལས་

གཞན་པའི་བཏགས་ཡོད་བཞི་ལས། དང་པོ་ཡིན་གྱི་གཞན་རྣམས་མ་ཡིན་ཏེ།
གནས་སྐབས་རྣམ་པར་འགྲུང་བ་ལ་བཏགས་པ་དང་། མེད་བཞིན་དུ་སློབ་བཏགས་
པ་དང་། རྣམ་འཛོག་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་ཉོགས་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཀུན་
འཇོ་ལྡན་དང་། ལུལ་ངེས་ལྡན་དང་། གཉི་ལུག་མེད་པ་དང་། བག་ཡོད་དང་། བཏང་
བསྟོམས་དང་། རྣམ་པར་མི་འཆེ་བ་མ་གཏོགས་པའི་དགེ་བ་བདུན་དང་། ལྷ་བ་མ་
གཏོགས་པའི་ཅ་ཉོན་ལྡན་སྟེ། ཉི་ཤུ་ཅ་གཉིས་ནི་རྣམ་ཡོད་དང་ལྷག་མ་རྣམས་ནི་
བཏགས་ཡོད་ཡིན་ལོ། །

གསུམ་པ་ནི། །འོ་ན་སེམས་དང་སེམས་རྣུང་འདི་དག་རྣམས་གཅིག་གམ་ཐ་
དད་ཅེ་ན། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྣམ་ཐ་དད་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་རྣམས་གཅིག་ཡིན་ན། སྤང་པོ་
ལྡོ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་འདུ་བྱེད་རྣམས་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་རྣམ་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་འང་། རྣམ་པར་
གཏན་ལ་འབབ་པ་བསྐྱབ་པ་ལས། ལྡོ་ཉིད་འཐད་པ་མེད་ཕྱིར་དང་། །དེ་ཡི་གནས་
སྐབས་སློབ་ཕྱིར་དང་། །བྱེད་རྒྱ་བྱེ་བྲག་མེད་ཕྱིར་དང་། སྤང་དང་འགལ་བར་
འགྲུང་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། །འོ་ན་སེམས་ཅོམ་བ་ལྟར་ན། སྤང་
པོ་ལྡོ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཞུགས་དང་རྣམ་ཤེས་རྣམ་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བྱུང་
པ་ལས། ཉུགས་མ་གྲུབ་ན། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གྲུབ་པར་ཐལ། གཞུགས་དང་རྣམ་ཤེས་
རྣམ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་སེམས་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ། སྤང་པོ་ལྡོ་མི་འཐད་
པར་ཐལ་ལོ། །སྤང་པོ་གཞན་རྣམས་དང་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་རྣམ་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། །འོ་ན་བསྐྱབ་པའི་སྤང་དེའི་དོན་ཅི་ཞེ་ན། སེམས་དང་སེམས་རྣུང་རྣམས་གཅིག་

བ་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་བ་མིན་གྱི། སེམས་བྱུང་མེད་བར་སེམས་ཙམ་ཞིག་རྣམས་སྲུ་གྲུབ་
 བར་འདོད་བ་བཀག་བ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བར་གཏམ་ལ་དབབ་བར་བསྐྱུ་བ་ལས། དགེ་
 སྐྱོང་ངམ་བྲམ་ཟེ་ལ་ལ་མིང་ལས་སེམས་ཙམ་ཞིག་རྣམས་སྲུ་འདོད་ལ། སེམས་ལས་
 བྱུང་བའི་ཚོས་རྣམས་ནི་མི་འདོད་བ་གང་དག་ཡོད་བ་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་ཅིའི་
 ཕྱིར་ཞེ་ན། ལྷ་ཉིད་འཐད་བ་མེད་ཕྱིར་དང་། །དེ་ཡི་གནས་སྐྱབས་སྐྱོན་ཕྱིར་
 དང་། །བྱེད་རྒྱ་བྱེ་བྲག་མེད་ཕྱིར་དང་། །ལུང་དང་འགལ་བར་འགྱུར་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་
 གསུངས་ལ། དེའི་དོན་སྲུང་པོ་ལྷ་མི་འཐད་བར་ཐལ། ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་
 མཚུངས་ལྡན་གྱི་འདུ་བྱེད་གྱི་སྲུང་པོ་རྣམས་རྣམས་སྲུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་སྐྱོན་མེད་དེ། སེམས་གྱི་གནས་སྐྱབས་ལ་སྲུང་པོ་ལྷ་འདོག་པའི་
 ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སེམས་གྱི་གནས་སྐྱབས་ལ་བཏགས་པའི་ཚོར་བ་
 ལ་སོགས་བ་དོན་བྱེད་རུས་བ་ཡིན་ན། སེམས་བྱུང་རྣམས་སྲུ་གྲུབ་བ་ཡིན་ལ། དོན་
 བྱེད་མི་རུས་ན་སྲུང་པོ་ལྷ་མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དོ། །གཞན་ཡང་།
 སེམས་གྱི་གནས་སྐྱབས་ལ་སྲུང་པོ་ལྷ་འདོག་བ་མི་འཐད་བར་ཐལ། དེ་ལ་འདོག་
 པའི་བྱེད་རྒྱའི་བྱེ་བྲག་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྲུང་ལས་སེམས་འདོད་ཆགས་
 དང་བཅས་བ་ཞེས་གསུངས་བ་མི་འཐད་བར་ཐལ། སེམས་བྱུང་རྣམས་སྲུ་མ་གྲུབ་
 པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཐ་དད་ཡིན་ཏེ། གཅིག་ཚེ་
 གསལ་བས་བསྐྱེབས་ན་ཡང་། སེམས་གྱི་བྱེད་བར་རྒྱུན་དག་ལ། །ཐ་དད་བར་ནི་
 མཚོང་བའི་ཕྱིར། །ཐ་དད་རྣམ་གཞག་གྲུབ་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་

ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེས་སེམས་གཅིག་གི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་སེམས་བྱུང་ཀུན་འགྲོ་
 ལྷ་ལོ་ཐ་དད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྗེས་ཐ་དད་དུ་བསྟན་པ་
 མ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་འགྲེལ་པར། ཉི་མ་སྤུས་པས། སེམས་ལས་བྱུང་བ་ནི་སེམས་
 ལས་ཐ་དད་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ལས་སེམས་བྱུང་གཞན་མ་ཡིན་ཞེས་
 བརྗོད་པའི་སྲིད། ཞེས་དང་། རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པར་ཡང་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་སྲིད་
 རོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། སེམས་གཅིག་གི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཀུན་འགྲོ་ལྷ་ལོ་དེ་རྗེས་
 ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྗེས་ཐ་དད་ཡིན་པ་གང་ཞིག །རྒྱ་
 མཚན་མཚུངས་པའི་སྲིད། འདོད་ན། རྗེས་ལྷན་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་རྟོག་པ་རྗེས་ཐ་དད་
 པ་དུག་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་གཙོ་བོ་རྣམ་པར་
 རྟོག་པ་དང་། དེའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་སེམས་བྱུང་ཡང་རྗེས་ཐ་དད། དེའི་འཁོར་དུ་
 བྱུང་བའི་ཀུན་འགྲོ་ལྷ་ལང་རྗེས་ཐ་དད་པའི་སྲིད། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལྷང་རྒྱང་མ་
 དམིགས་པས་ཞེགས་པའི་སྲིད་དང་། རྟོག་གཉིས་ཅིག་ཅར་མཐོང་བ་མེད་པའི་
 རིགས་པས་གཞོན་པའི་སྲིད་རོ། །

གལ་ཏེ་རྟོག་གཉིས་ཅིག་ཅར་མཐོང་བ་མེད་པའི་རིགས་པས་རིགས་མཐུན་
 གྱི་རྟོག་པ་རྗེས་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་མི་སྐྱེ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། རིགས་མི་
 མཐུན་གྱི་རྟོགས་པ་རྗེས་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་མི་སྐྱེ་བར་མ་བསྟན་ཏེ་ཞེ་ན། འོ་
 བ་རིགས་མཐུན་རིགས་མི་མཐུན་གྱི་དོན་དེ་རྣམ་ཞེས་ཚོགས་དུག་ཏུ་གྲངས་དེས་
 པའི་ཡ་གྲུལ་དུ་མཚུངས་པ་དང་མི་མཚུངས་པ་ལ་བྱེད་དམ། དུལ་འདྲ་བ་དང་མི་
 འདྲ་བ་ལ་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན། རྟོག་པ་རྗེས་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་མི་སྐྱེ་བར་

ཐལ། ཡིད་ཤེས་རྗེས་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་མི་སྐྱེ་བ་གང་ཞིག་ཉོག་པ་ཡིན་ན་
ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་སྲིད། ཉགས་ཁྲམ་ཁས། གཉིས་པ་ལྟར་ན།
རིགས་པ་ཅན་པས་འདི་ནི་གཟུགས་འཛིན་པའོ་སྐྱམ་པའི་ཉོག་པ་དང་། འདི་ནི་
གཟུགས་སོ་སྐྱམ་པའི་ཉོག་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བར་ཁས་སྦངས་པ་ལ། དཔལ་
ལྷན་ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པས་ཉོག་གཉིས་ཅིག་ཅར་མཐོང་བ་མེད་པའི་རིགས་པས་
གཞོན་གྲེད་བསྟན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཉོག་པ་གཉིས་པོ་དེ་ལྷུལ་མི་
འདྲ་བའི་སྲིད། ཁྲབ་པ་ཁས།

གཞན་ཡང་། སྐྱེས་ལུ་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཉོག་པ་རྗེས་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཅིག་
ཅར་སྐྱེ་ན། དེ་རྣམས་རིགས་མཐུན་པ་ཉིད་ལ། །རུས་པ་དེས་བར་འབྱུང་བ་
ཡིན། །འདི་ལྟར་རྣམ་པར་ཉོག་པ་རྣམས། །རིམ་གྱིས་འབྱུང་བར་ཡང་དག་ཉོགས།
ཞེས་གསུངས་པ་རི་ལྟར་”དང་། “ གལ་ཉེ་ཉོག་པ་རྗེས་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་
མི་སྐྱེ་བའི་དོན་མིན་གྱི། གཙོ་བོ་རིགས་མཐུན་གྱི་ཉོག་པ་སྐྱ་མ་དེ་དེ་ཁོ་ན་ལས་སྲི་
མ་དེ་དེ་ཁོ་ན་སྐྱེ་བར་དེས་པས་གཙོ་བོ་རིགས་མཐུན་གྱི་ཉོག་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་
འབྱུང་བར་ཉོགས་ཀྱི་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་མ་མཐོང་བའི་སྲིད། ཞེས་ཟེད་ན། འོ་ན་རིགས་
མཐུན་ཉོག་པ་རྗེས་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་མི་སྐྱེ་བར་ཐལ། རིགས་མཐུན་གྱི་
ཉོག་པ་རྗེས་ཐ་དད་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་འབྱུང་གི་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་མ་མཐོང་བའི་སྲིད།
ཉགས་ཁྲམ་ཁས། འདོད་ན། སྐྱེས་ལུ་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་གཙོ་བོ་ཉོག་པ་གཅིག་གི་
འཁོར་དུ་སེམས་བྱུང་ཀུན་འགོ་རྗེས་ཐ་དད་པ་ལྟ་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བ་འགལ་པོ། །

གཞན་ཡང་། གཙོ་འཁོར་གྱི་རྟོག་པ་རྣམས་ཐ་དང་པ་ལྟ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་མངོན་
སྤུམ་གྱིས་དམིགས་རྒྱུད་ཡིན་ནམ་མིན། མ་ཡིན་ན། དེ་འབྲ་ཅིག་ཅར་མི་སྐྱེ་བར་
འགྱུར་ལ། ཡིན་ན། དེ་འབྲ་ཅིག་ཅར་མི་སྐྱེ་བར་ཐལ། དེ་མངོན་སྤུམ་གྱིས་དམིགས་
རྒྱུད་མ་དམིགས་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་རང་ལུགས་ལ། སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་
པའི་གཙོ་བོ་རྣམས་པར་རྟོག་པ་དང་དེའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་སེམས་བྱུང་རོ་བོ་གཅིག་
ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དང་པ་ཡིན་ལ། དེའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་སེམས་བྱུང་ཀུན་འགོ་ལྟ་ཡང་
རོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དང་པ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་བ་སྐྱོད་ནི། སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམས་པར་ཤེས་པ་རྣམས་དོན་
གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཅི་ཉ་གསོག་པ་ལོའི་ཞེས་འབྱུང་བས།
དགེ་མི་དགེའི་བག་ཆགས་གསོག་པའི་དོན་གྱིས་ན་སེམས་དང་། དུམ་ཤེས་པས་
ན་ཡིད་དང་། དུམ་སོ་སོར་རྣམས་པར་ཤེས་པས་ན་རྣམས་པར་ཤེས་པའོ། །སེམས་ལ་
བརྟེན་ནས་འབྲུལ་ལ་འབྱུང་བས་ན་སེམས་བྱུང་རོ། །འོ་ན་སེམས་བྱུང་དེ་སེམས་
དང་དུས་མཉམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐྱོན་
མེད་དེ། རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་མིན་གྱི། སེམས་སྣ་མ་ལས་
བྱུང་བས་སེམས་བྱུང་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ཚོར་བ་དང་རེག་པ་དུས་
མཉམ་ཡིན་ཡང་། ཚོར་བ་དེ་རེག་པ་སྣ་མ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱིར། རེག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་
ཚོར་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་རྫོང་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ལ། ཚད་མ་ནི་སྤར་
བཤད་ཟེན་ལ། ཚད་མིན་གྱི་རྫོང་མཚན་ཉིད། རང་གི་གཞལ་བུ་ལ་གསར་དུ་མི་

བསྐྱུ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་པ། དབྱེ་བ་ལྟ། མ་རྟོགས་པའི་སློང་དང། ལོག་ཤེས་དང།
ཐེ་ཚོམ་དང། བཅད་ཤེས་དང། ཡིད་དཔྱོད་དོ། །མ་རྟོགས་པའི་སློང་མཚན་ཉིད།
རང་ཡུལ་སྤང་ཡང་དེ་ལ་ངེས་ཤེས་དོན་མཐུན་འདྲེན་མི་བྱས་པའི་ཤེས་པ། དཔེར་
ན་ཆོ་བ་གཉིས་སྤང་གི་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་དང། སྐྱ་རྟག་འདྲིན་གྱི་རྟོག་པ་ལྟ་
བུ་ལོ། །སྐྱ་འདྲིན་མདོན་སྤུམ་ལྟ་བུ་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ལ་སྤང་ལ་མ་རྟོགས་པའི་སློང་ཡིན་
ལ། སྐྱུར་སྤང་ལ་མ་རྟོགས་པའི་སློང་མ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །ལོག་
ཤེས་གྱི་མཚན་ཉིད། རང་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འདྲིན་པའི་སློ། དབྱེ་བ་གཉིས། རྟོག་
པ་ལོག་ཤེས་དང། རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་སོ། །

དང་པོའི་མཚན་ཉིད། རང་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པའི་སློ། དཔེར་ན་སྐྱ་
རྟག་འདྲིན་གྱི་རྟོག་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། རང་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་
གསལ་བར་སྤང་བའི་སློ། དཔེར་ན་ཆོ་བ་གཉིས་སྤང་གི་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་ལོ། །ཐེ་
ཚོམ་གྱི་མཚན་ཉིད། རང་ཡུལ་ལ་མཐའ་གཉིས་སུ་དྲོགས་པའི་སློ། དབྱེ་བ་གཉིས།
“ཤས་”^{༡༠༠} ཆེར་འདྲིན་པ་དང། ཆ་མཉམ་དུ་འདྲིན་པའི་ཐེ་ཚོམ་སོ། །དང་པོ་ལ་ཡང་།
པལ་ཆེར་སྐྱ་མི་རྟག་ལས་ཆེ་སྤུམ་དུ་འདྲིན་པའི་སློ། ལྟ་བུ་དོན་འགྲུང་གྱི་ཐེ་ཚོམ་
དང། པལ་ཆེར་སྐྱ་རྟག་ལས་ཆེ་སྤུམ་དུ་འདྲིན་པའི་སློ། ལྟ་བུ་དོན་མི་འགྲུང་གྱི་ཐེ་
ཚོམ་གཉིས་སོ། །

ཆ་མཉམ་དུ་འདྲིན་པའི་ཐེ་ཚོམ་ནི། སྐྱ་རྟག་གམ་མི་རྟག་སྤུམ་དུ་འདྲིན་པའི་
སློ། ལྟ་བུ་ལོ། །བཅད་ཤེས་གྱི་མཚན་ཉིད། རང་གི་ཉེར་ལེན་ཚད་མ་སྤུ་མས་རྟོགས་

ཟིན་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པའི་དོན་ལ་བསྐྱེད་ནས་འཛིན་པའི་སྒོ། དཔེར་ན་སྡོ་སྒྲུང་
དབང་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སྤྱོད་སྤྱོད་པའི་སྡོ་པོ་དེ་པའི་ཤེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡིད་དཔྱོད་ཀྱི་
མཚན་ཉིད། ཉམས་ཡང་དག་ལ་མ་བརྟེན་པར་སྤར་མ་རྟོགས་པའི་སྐོག་གྲུང་འཛིན་
པའི་སྒོ། དཔེར་ན་ཁོན་པ་རྩེད་པ་ན་ཚུ་ཡོད་དམ་སྤྱོད་འཛིན་པའི་སྒོ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་རྒྱ་འབྲས་ལ་གཉིས། དང་པོ་རྒྱའི་མཚན་ཉིད། རང་འབྲས་སྐྱེ་བྱེད།
དབྱེ་བ་དངོས་རྒྱ་དང་བརྒྱད་རྒྱ་གཉིས། ཚོས་དེའི་དངོས་རྒྱའི་མཚན་ཉིད། ཚོས་དེ་
དངོས་སྤྱོད་བྱེད། ཚོས་དེའི་བརྒྱད་རྒྱའི་མཚན་ཉིད། ཚོས་དེ་བརྒྱད་ནས་སྐྱེ་བྱེད།
ཡང་རྒྱ་ལ་དབྱེ་ན། ཉེར་ལེན་དང་། ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱེན་གཉིས། ཚོས་དེའི་ཉེར་ལེན་
ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཚོས་དེའི་རང་བཞིན་དང་གནས་སྐབས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་རང་
བཞིན་ཀྱི་རྗེས་ལ་གཙོ་བོར་ལན་འདོགས་བྱེད། དཔེར་ན། མིག་དབང་སྐད་ཅིག་དང་
པོ་དེ་མིག་དབང་སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །

འོ་ན་ཆེ་ཕྱི་མའི་མིག་དབང་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེའི་ཉེར་ལེན་ཀྱི་རྒྱ་གང་ཡིན་
ཞེ་ན། ཆེ་འདིའི་མིག་དབང་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཆེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་
ལྷ། །ལུས་གཞན་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་ཉིད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ད་ནི་འདི་
དབྱེད་པར་བྱ་སྟེ། འདོད་ཁམས་ནས་གཞུགས་མེད་ཁམས་སྤྱོད་དེ་ནས་འདོད་
ཁམས་སྤྱོད་མ་ཐག་པའི་དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་པ་དེ་ལ་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡོད་
དམ་མེད། མེད་ན། དེ་ལ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱེན་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཉེར་ལེན་མེད་
པའི་སྤྱིར་བྱེད་པ་ཡོད་དེ། ཉེར་ལེན་ཀྱི་རྒྱས་འབྲས་བྱ་སྐྱེད་པའི་ལྟོགས་དེ་ཉིད་ལ་
ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱེན་དུ་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། དེ་ལ་རྒྱ་མེད་པར་ཐལ།

དེ་ལ་ཉེར་ལེན་ཡང་མེད། ལྷན་ཅིག་གྲེད་རྒྱུན་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཉམས་
 ཏུ་ཡོད་པའམ་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། རྒྱ་མེད་དུ་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། དེ་ལ་
 དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡོད་དེ། དེ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞུགས་མེད་ཁམས་ནས་
 འཆི་ཁ་མའི་སེམས་དེ་དེའི་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། བཅས་
 རིག་སུ་ཚུན་ཉེར་ལེན་གྲེད་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། གང་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
 བློ། །མི་ཤེས་པ་ཡི་ཉེར་ལེན་རྒྱ། །ཞེས་དང་། རྣམ་ཤེས་མིན་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི། །ཉེར་
 ལེན་མིན་པའི་ཕྱིར་ཡང་གྲུབ། །ཅེས་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་དོ། །

གཞུགས་མེད་ཁམས་ནས་འཆི་ཁ་མའི་དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་པ་དེས་དེའི་
 ཉེར་ལེན་གྲེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། གཞུགས་མེད་ཁམས་ན་དབང་པོ་
 གཞུགས་ཅན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། གཞུགས་མེད་ཁམས་ན་གཞུགས་མེད་པའི་ཕྱིར་
 དོ། །གལ་ཉེ་འདོད་ཁམས་ནས་འཆི་ཁའི་དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་པ་དེས་དེའི་དངོས་
 ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། འདོད་ཁམས་ནས་གཞུགས་མེད་དང་དེ་ནས་འདོད་
 ཁམས་སུ་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་འདོད་པའི་སྐྱེས་བུ་འཆི་ཁ་མའི་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཤི་མ་ཐག་
 འདོད་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་པ་དེས་ཕྱི་མའི་འདོད་
 པའི་དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་པ་དེའི་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་གྲེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚོས་ཅན།
 ཁྱོད་ཤི་མ་ཐག་འདོད་ཁམས་དང་གཞུགས་མེད་ཁམས་སུ་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བར་ཐལ།
 ཉམས་དེ་གང་ཞིག་ཁྱོད་ཤི་མ་ཐག་གཞུགས་མེད་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། གལ་ཉེ་
 ཤི་མ་ཐག་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། ལྷར་གྱི་དབང་པོ་གཞུགས་
 ཅན་ཐ་མ་དེས། ཕྱིས་ཀྱི་འདོད་པའི་དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་དང་པོ་དེ་སྐྱེད་པའི་ལྷན་

ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་གསུགས་མེད་ནས་འཆི་ཁ་མའི་སེམས་དེ་སྤར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
འོ་ན་སྤར་གྱི་དབང་པོ་གསུགས་ཅན་ཐ་མ་དེ་གསུགས་མེད་ནས་འཆི་ཁ་མའི་སེམས་
སྐྱེས་གྱི་བར་དུ་གནས་སམ་དེའི་སྤར་འགགས།

དང་པོ་ལྟར་ན། སྤར་གྱི་འདོད་པའི་དབང་པོ་གསུགས་ཅན་ཐ་མ་དེ་ཉག་
དངོས་སུ་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཕྱིས་གྱི་འདོད་པའི་དབང་པོ་གསུགས་ཅན་
དང་པོ་དེ་ཚོས་ཅན། སྤར་གྱི་འདོད་པའི་དབང་པོ་གསུགས་ཅན་ཐ་མ་དེ་ཁྲོད་གྱི་
དངོས་གྱི་ཉེར་ལེན་མིན་པར་ཐལ། དེ་ཁྲོད་གྱི་དངོས་གྱི་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་སྐྱེས་
པའི་ཚེ་འགགས་པའི་ཕྱིར། དབང་པོ་གསུགས་ཅན་སྤྱི་དེ་གཉིས་གྱི་བར་དུ་
རིགས་མི་མཐུན་གྱི་ཚོད་ཀྱང་རིགས་མཐུན་གྱིས་མ་ཚོད་པས་དངོས་གྱི་ཉེར་ལེན་
ཡིན་འོ་ཞེ་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལ་སྤར་བཤད་པའི་གནོད་བྱེད་སྲོང་བར་མི་རུས་
པའི་ཕྱིར།

རང་གི་ལུགས་ནི། སྤར་འདོད་པ་ནས་འཆི་འཕོ་བའི་ཚེ་སེམས་གྱི་སྣང་དུ་
དབང་པོ་གསུགས་ཅན་པའི་བག་ཆགས་བཞག་པའི་སྣོ་བས་གྱིས་གསུགས་མེད་གྱི་
སེམས་གྱི་སྣང་ན་ཡོད་པའི་དབང་པོ་གསུགས་ཅན་པའི་བག་ཆགས་དེ་ཉིད། ཕྱིས་
འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པའི་དབང་པོ་གསུགས་ཅན་དང་པོ་དེའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་
འོ། །འོ་ན་གསུགས་མེད་གྱི་སེམས་གྱི་སྣང་ན་ཡོད་པའི་དབང་པོ་གསུགས་ཅན་པའི་
བག་ཆགས་དེ་བེམ་པོ་ཡིན་ནམ། རིག་པ་ཡིན་ནམ། དེ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན། དང་པོ་
ལྟར་ན། གསུགས་མེད་ཁམས་ན་གསུགས་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན།
གང་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི། །མི་ཤེས་པ་ཡི་ཉེར་ལེན་རྒྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་

འགའ་ལོ། །གསུམ་པ་ལྟར་ན། དེ་ཚོས་ཅན། དངོས་སོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བེམ་སོ་
 ཡང་མ་ཡིན། རིག་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་སྲིད། ཉགས་པསལ་ཁས། ལྷན་སྟེ། དངོས་
 སོ་ལ་བེམ་སོ་དང་རིག་པ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་སྲིད་ཞེ་ན། སྐྱེས་སུ་ཚོས་ཅན།
 དངོས་སོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བེམ་སོ་ཡང་མ་ཡིན། རིག་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་སྲིད།
 དེས་ན་དབང་སོ་གཞུགས་ཅན་པའི་བག་ཆགས་དེ་དངོས་སོ་ཡིན་ཡང་བེམ་རིག་
 གང་དུ་ཡང་ཁས་མི་ལེན་གྱི་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་
 གཞུགས་མེད་ཁམས་ན་གཞུགས་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ན་གཞུགས་གྱི་ས་སོན་ཡོད་
 པའི་སྲིད་ཞེ་ན། འོ་ན་གཞུགས་མེད་ཁམས་ན་མི་དགེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ན་མི་
 དགེ་བའི་ས་སོན་ཡོད་པའི་སྲིད། ཚོས་དེའི་ལྡན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་གྱི་མཚན་ཉིད། ཚོས་
 དེའི་རང་བཞིན་དང་གནས་སྐབས་གཉིས་གྱི་ནང་ནས་གནས་སྐབས་གྱི་རྗེས་ལ་
 གཙོ་བོར་མན་འདོགས་བྱེད། དཔེར་ན་མིག་གི་དབང་སོ་དེ་གཞུགས་འཛིན་དབང་
 ཤེས་གྱི་ལྡན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་འབྲས་སུའི་མཚན་ཉིད། རང་རྒྱུས་པན་གདགས་པར་བྱ་བ། དབྱེ་ན།
 དངོས་འབྲས་དང་བརྒྱད་འབྲས་གཉིས། ཚོས་དེའི་དངོས་འབྲས་གྱི་མཚན་ཉིད། ཚོས་
 དེས་དངོས་སུ་ཕན་གདགས་པར་བྱ་བ། དཔེར་ན། དུ་བ་མེའི་དངོས་འབྲས་ཡིན་པ་
 ལྟ་བུའོ། །ཚོས་དེའི་བརྒྱད་འབྲས་གྱི་མཚན་ཉིད། ཚོས་དེས་བརྒྱད་ནས་ཕན་གདགས་
 པར་བྱ་བ། དཔེར་ན། དུ་བ་དེ་བྱེད་ཤིང་གི་བརྒྱད་འབྲས་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །

གསུམ་པ་ཞར་ལ་དུས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་གཉིས། རྩེ་བྲག་ཏུ་སྐྱ་བའི་
 ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་སོ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་

བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་བའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། དུས་གསུམ་རྗེས་སུ་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པ། དུས་གསུམ་གྱི་
འདྲིལ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། འདས་མ་འོངས་ད་ལྟ་རྗེས་སུ་ཡོད་དམ་མེད། མེད་ན།
ད་ལྟ་ལྡན་པར་འགལ་ལ། ཡོད་ན། ཉག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ད་ལྟ་རྗེས་སུ་ཡོད་ཀྱང་
ཉག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། འདུས་བྱས་གྱི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་གནས་འདིག་པ་དང་ལྡན་པའི་
སྲིད། འོན་འདས་མ་འོངས་ད་ལྟ་རྗེས་སུ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། འདས་མ་
འོངས་ད་ལྟ་རྗེས་སུ་ཡོད་དེ། མདོ་ལས་གལ་ཏེ་འདས་པའི་གཞུགས་ཤིག་ཡོད་པར་
མ་གྱུར་ན་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ཐོས་པ་དང་ལྡན་པ་འདས་པའི་གཞུགས་ལ་མི་ལྟ་
བར་མི་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། གང་གི་སྲིད་འདས་པའི་གཞུགས་ཡོད་པ་དེའི་སྲིད།
འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ཐོས་པ་དང་ལྡན་པ་འདས་པའི་གཞུགས་ལ་མི་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །

གལ་ཏེ་མ་འོངས་པའི་གཞུགས་ཤིག་ཡོད་པར་མ་གྱུར་ན་འཕགས་པ་ཉན་
ཐོས་ཐོས་པ་དང་ལྡན་པ་མ་འོངས་པའི་གཞུགས་ལ་མདོན་པར་མི་དགའ་བར་མི་
འགྱུར་བ་ཞིག་ན། གང་གི་སྲིད་མ་འོངས་པའི་གཞུགས་ཡོད་པ་དེའི་སྲིད། འཕགས་
པ་ཉན་ཐོས་ཐོས་པ་དང་ལྡན་པ་མ་འོངས་པའི་གཞུགས་ལ་མདོན་པར་མི་དགའ་བ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད། ཡང་དེ་གཉིས་ད་ལྟ་རྗེས་སུ་ཡོད་དེ། རྣམ་པར་
ཤེས་པ་རྣམས་ལྷུལ་དང་དབང་པོ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བར་གསུངས་ཤིང་།
འདས་མ་འོངས་ད་ལྟ་རྗེས་སུ་མེད་ན་དེ་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་ཤེས་དེ་གཉིས་ལ་
བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པའི་སྲིད། གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བར་རི་ལྟར་གསུངས་
ཞེ་ན། མདོ་ལས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་འོ། །

གཉིས་གང་ཞེ་ན། མིག་དང་གཟུགས་ནས་ཡིད་དང་ཚོས་གྱི་བར་ཞེས་
 གསུངས་སོ། །ཡང་དེ་ཡོད་དེ། འདས་མ་འོངས་པ་དམིགས་པའི་རྣམ་ཤེས་”ད་
^{༡༠༡} ལྟར་བ་ལ་ཡུལ་ཡོད་པའི་སྲིད། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། འདས་མ་འོངས་ལ་དམིགས་
 པའི་རྣམ་ཤེས་དེ་རྣམ་ཤེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཤེས་བྱ་མེད་པའི་སྲིད། ཡང་
 འདས་པ་རྗེས་སུ་ཡོད་དེ། དག་མི་དགའི་ལས་འདས་ནས་ཡུན་རིང་དུ་ལོན་པ་ལས་
 ད་ལྟ་འབྲས་བུ་འབྲུང་བ་ཡོད་པའི་སྲིད། དེས་ན་དུས་གསུམ་ཐམས་ཅད་རྗེས་སུ་
 ཡོད་པར་སྐྱ་བ་ནི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྐྱ་བ་ཡིན་གྱི། ད་ལྟར་བ་དང་འདས་པ་
 འབྲས་བུ་སྤང་མ་ཟེན་པ་ཅུང་ཅིག་རྗེས་སུ་ཡོད་ལ། འདས་པ་འབྲས་བུ་སྤང་
 བ་དང་མ་འོངས་པ་རྗེས་སུ་མེད་པར་སྐྱ་བ་དེ་དག་ནི་རྣམ་པར་སྤྲེ་སྟེ་སྐྱ་བ་ཡིན་གྱི་
 ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྐྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྐྱ་བ་དུ་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། རྣམ་པ་བཞི་སྟེ།
 དངོས་པོ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། མཚན་ཉིད་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། གནས་
 སྐབས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། གཞན་དང་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་སྐྱ་བའོ། །

དང་པོ་ནི་བཅུན་པ་ཚོས་སྐྱོབ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ལུགས་ལ་སྐྱ་བུ་སྐྱ་བུ་ཞིག་མ་
 འོངས་པ་ནས་ད་ལྟར་བ་དང་། ད་ལྟར་བ་ནས་འདས་པར་འཇུག་པའི་ཚེ། དངོས་པོ་
 གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི་རྗེས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། གསེར་གྱི་
 ལྷོད་བཅོམ་ནས་རྒྱུ་ལྟ་བུ་སྤེད་པ་ན། དེའི་བས་གཞན་དུ་འགྱུར་ཡང་ཁ་དོག་གཞན་
 དུ་མི་འགྱུར་བ་དང་། འོ་མ་ཞོར་འགྱུར་བ་ན་རོ་དང་རྒྱས་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་གྱི་ཁ་

དོག་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ཞེས་ཟེར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། བཅུན་བ་དབྱངས་སྒྲོགས་ཡིན་ཏེ། དེའི་ལུགས་ལ། ལྷ་གྲུ་ལྷ་
བྱ་ཞིག་མ་འོངས་པ་ནས་ད་ལྟར་བ་དང་ད་ལྟར་བ་ནས་འདས་པར་འཇུག་པའི་ཚེ།
དུས་གསུམ་གའི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་ཡང་མཚན་ཉིད་གང་འགས་^{༡༠༩} ཚེ་བ་དེའི་སྐོ་
ནས་དུས་གསུམ་འཛོག་སྟེ། དཔེར་ན་སྐྱེས་པ་གཅིག་བྱུང་མེད་གཅིག་ལ་ལྷག་པར་
ཆགས་པས་དེ་ལ་ཆགས་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་དེའི་ཚེ་གཞན་ལའང་ཆགས་བྲལ་མ་ཡིན་
བ་བཞིན་ལོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། བཅུན་བ་དབྱིག་བཤེས་ཡིན་ཏེ། དེའི་ལུགས་ལ། ལྷ་གྲུ་ལྷ་བྱ་
ཞིག་མ་འོངས་པ་ནས་ད་ལྟར་བ་དང་། ད་ལྟར་བ་ནས་འདས་པར་འཇུག་པའི་ཚེ་
འདས་མ་འོངས་ཀྱི་གནས་སྐབས་དེ་དང་དེར་བྱིན་པས་དུས་གསུམ་འཛོག་གི་རྗེས་
ཀྱི་སྐོ་ནས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ཚིས་པའི་རིལ་བུ་གཅིག་གཅིག་དང་བརྒྱ་དང་
སྟོང་གི་ཤོལ་མིག་ཏུ་བཞག་པ་ན། རིམ་བ་བཞིན་གཅིག་དང་བརྒྱ་དང་སྟོང་དུ་
འཛོག་པ་བཞིན་ལོ། །

བཞི་པ་ནི། བཅུན་བ་སངས་རྒྱས་ལྷ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ལུགས་ལ་ལྷ་གྲུ་ལྷ་བྱ་
ཞིག་མ་འོངས་པ་ནས་ད་ལྟར་བ་དང་ད་ལྟར་བ་ནས་འདས་པར་འཇུག་པའི་ཚེ། ལྷ་
ལྷི་བར་གསུམ་གྱི་ཆ་ནས་དུས་གསུམ་དུ་འཛོག་སྟེ། དཔེར་ན། བྱུང་མེད་གཅིག་རང་
གི་མ་ལ་སྟོས་ནས་བྱ་མོ་དང་བྱ་མོ་ལ་སྟོས་ནས་མར་འཛོག་པ་བཞིན་ཞེས་ཟེར་
རོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་དག་ལས་དང་པོ་ནི་གངས་ཅན་གྱི་སྐྱོགས་སུ་བསྐྱེད་པར་བྱ་

བ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་གཞན་དུ་འགྱུར་གྱི་རྗེས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བར་འདོད་ལ། དེ་གཉིས་ངོ་པོ་གཅིག་ཏུ་ཁས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་དུས་གསུམ་པོ་མཚན་ཉིད་འཚོལ་བར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་དེ། དངོས་པོ་གཅིག་དུས་གསུམ་གའི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པར་ཁས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པ་ལ་ཡང་། འདས་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་ཀྱང་དུས་གསུམ་གར་དུ་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་ཡོད་དེ། ལྷ་ཕྱི་བར་གསུམ་གྱི་ཆ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་ནང་ནས་གསུམ་པ་ཅུང་ཟད་བཟང་སྟེ། བྱ་བ་འགགས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་དང་སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པའི་སྐོ་ནས་དུས་རྒྱུས་འདྲིལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། འདས་པ་འོངས་ཚོས་ཅན། བྱ་བ་བྱེད་པ་ལ་གོགས་མེད་པར་ཐལ། ད་ལྟ་རྗེས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བྱ་བ་དེ་དུས་ལས་གཞན་ཡིན་ནམ་མིན། དང་པོ་ལྟར་ན། བྱ་བ་ཚོས་ཅན། འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པར་ཐལ། དུས་ལས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉམ་པར་ཐལ། གཞི་བྱུང། འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར”།^{༡༠༩} གཉིས་པ་ལྟར་ན”།^{༡༠༩} འདས་པ་འོངས་ཚོས་ཅན། འདས་པ་འོངས་ཀྱི་དུས་སུ་”མི་འགྱུར་བར་ཐལ། བྱ་བའི་བདག་ཉིད་གང་ཞིག །ད་ལྟ་རྗེས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་ཞིག་པ་དང་མ་སྐྱེས་པས། འདས་པ་འོངས་སུ་བཞག་གོ་ཞེ་ན། ཚོས་ཅན། བྱ་བ་ཞིག་པ་དང་མ་སྐྱེས་པར་མི་རུང་བར་ཐལ། ད་ལྟ་རྗེས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

༡༠༩ -།
༡༠༩ -།
༡༠༥ མ་

གཞན་ཡང་། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པས་ཉལ་པར་ཐལ་བའི་
 ལྷོན་མེད་ཅེས་སྐྱབ་བ་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཉལ་པར་ཡོད་ན་མི་ཉལ་པར་འགལ་བའི་
 ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྐྱབ་བའང་མི་འཐད་དེ། ལྷན་དེས་འདས་མ་
 འོངས་ཀྱི་གཟུགས་ཡོད་པར་བརྟན་གྱི། ད་ལྟ་རྣམས་སུ་ཡོད་པར་མ་བརྟན་པའི་ཕྱིར་
 དང་། ཁོ་ལོ་ཅག་གྲང་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་གཟུགས་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར།
 ཡིད་དང་ཚོས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་སྐྱེའོ་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཡང་
 འདས་མ་འོངས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་སྟེ། གལ་ཏེ་རུང་ན། ཡིད་དང་
 ཚོས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན། ཡིད་དེ་
 ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་བྱེད་ཡིན་པར་བཞིན་དུ། ཚོས་གྲང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་བྱེད་
 ཡིན་ཞེས་པ་ཡིན་ནམ། ཚོས་དེ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་དོན་
 ཡིན། དང་པོ་མི་འཐད་དེ། མ་འོངས་པ་བསྐྱལ་བ་སྟོང་ནས་འབྱུང་བ་དང་མི་སྐྱེ་བའི་
 ཚོས་ཅན་དང་སྲ་དན་ལས་འདས་པ་འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་རྣམས་དེ་
 དག་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་ཤེས་”ད”^{༡༠༦} ལྟར་བ་སྐྱེ་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
 ལྟར་ན། དེ་མ་འོངས་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམས་སུ་མེད་
 གྲང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། འདས་པའི་ལས་ལས་རྣམས་སྤོན་འབྱུང་བ་དེ། འདས་པ་རྣམས་སུ་
 ཡོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། འདས་པ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་མིན་གྱི། ལྷན་
 ཡོངས་སུ་ལྷན་པའི་ལྷན་པར་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་དུས་གསུམ་

པོ་ཐམས་ཅད་རྗེས་སུ་ཡོད་པར་སྐྱོ་བས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྐྱོ་བའི་སྡེ་བ་ཞེས་
འདོད་པ་ནི་བསྟན་པ་ལ་ལེགས་པ་མིན་གྱི། མདོ་ལས་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་དོ་ཞེས་
གསུངས་པ་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་པ་ནི་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་ཚོས་ཐམས་ཅད་གང་ཞེ་ན། སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས་
བྲམ་ཟེ་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྲ་བ་ནི། སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཚིག་ལྟ་བུ་གསུངས་སོ་
ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ནི། ཚོས་དེ་སྐྱེས་ཟེན་སྐྱར་ཡང་འགགས་
པའི་ཆ་ནི་འདས་པ་དང་། ཚོས་དེའི་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་ད་ལྟ་མ་སྐྱེས་པའི་ཆ་ནི་མ་འོངས་
པ་དང་། ཚོས་དེ་སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པ་ནི་ད་ལྟར་བ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་འདས་མ་
འོངས་ཇི་ལྟར་རྗེས་སུ་མེད་ཅེ་ན། མེད་དེ། ལྷ་གྲུ་ལྷ་བྱ་ཞིག་པའི་ཚེ་ལྷ་གྲུའི་ཆ་ལས་
ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་བཏང་། དེ་ལས་གཞན་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་
ནི་མ་ཐོབ་པའི་སྤྱིར་དང་། ལྷ་གྲུ་འདས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་ལ་དགག་བྲ་ནམ་པར་
བཅད་ཙམ་མ་གཏོགས་པ་ནམ་པ་མི་འདྲ་བ་འཆར་རྒྱ་མེད་པའི་སྤྱིར། དེས་ན།
འདས་པའི་མཚན་ཉིད། དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་རང་གྲུབ་དུས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་
པར་ཞིག་པའི་ཆ། མ་འོངས་པའི་མཚན་ཉིད། དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་སྐྱེ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་
ཡོད་ཀྱང་། རྐྱེན་མ་ཚང་བའི་དབང་གི་ཡུལ་དུས་འགའ་ཞིག་ཏུ་མ་སྐྱེས་པའི་ཆ། ད་
ལྟར་བའི་མཚན་ཉིད། སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པ། དེ་ཡང་རི་བོང་གི་རྩ་དང་དངོས་མེད་
མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཡང་མ་འོངས་པ་ཡིན་པ་བཅད་པའི་སྤྱིར་དུ་ཚོས་མདོན་པའི་མདོ་
ལས་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་ཞེས་སྐྱོས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་ཁ་ཁ་ཅིག །འདས་སའི་མཚན་ཉིད། ཐལ་ཟེན་པ། མ་འོངས་སའི་མཚན་ཉིད།
མ་སྐྱེ་བ་པ། ཞེས་ཟེར་བ་ནི་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་ཞེས་སའི་རྣམ་བཙན་གྱི་དགོས་པ་མ་རྟོགས་
བ་ཡིན་ལོ། །མཚན་གཞི་ནི། ལྷ་གྲུ་རང་གྲུ་དུས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་སར་ཞིག་བ་ནི་
འདས་བ་དང་། ལྷ་གྲུ་སྐྱེ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་རྒྱུ་མ་ཚང་སའི་དབང་གིས་ཡུལ་དུས་
འགའ་ཞིག་དུ་མ་སྐྱེས་བ་ནི་མ་འོངས་བ་དང་། ལྷ་གྲུ་ནི་ད་ལྟར་བ་ཡིན་ལོ། །

ཁ་ཅིག །ཁ་སང་དང་དེ་རིང་དང་སང་གསུམ་རིམ་བ་བཞིན་དུ་འདས་བ་དང་
ད་ལྟར་བ་དང་། མ་འོངས་བ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཁ་སང་ཚོས་ཅན།
འགགས་སར་ཐལ། འདས་བ་ཡིན་སའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཞིག་སར་ཐལ་ལོ། །འདོད་
ན། དངོས་སོ་མ་ཡིན་སར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་རིང་སྐྱེ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མེད་སར་ཐལ།
ཁ་སང་དེ་དངོས་སོ་མ་ཡིན་སའི་ཕྱིར། སང་ཚོས་ཅན། མ་སྐྱེས་སར་ཐལ། མ་འོངས་
བ་ཡིན་སའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། འདུས་མ་བྱས་ཡིན་སར་ཐལ་ལོ། །འདོད་
ན། ཁྱོད་སྐྱེ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མེད་སར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་རིང་དེ་དོན་བྱེད་ལུས་བ་མ་
ཡིན་སར་ཐལ། སང་སྐྱེ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མེད་སའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཁ་སང་ཚོས་ཅན། འདས་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་རིང་ལ་ལྟོས་ནས་འདས་བ་
ཡིན་སའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རིང་གི་དུས་ན་འདས་བ་ཡིན་སའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་རིང་ཚོས་ཅན།
འདས་བ་ཡིན་སར་ཐལ། སང་ལ་ལྟོས་ནས་འདས་བ་ཡིན་སའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།
གཞན་ཡང་། ས་སོན་ཚོས་ཅན། ལྷ་གྲུ་ལ་ལྟོས་ནས་འདས་བ་ཡིན་སར་ཐལ། ལྷ་གྲུ་
དུས་ན་འདས་བ་ཡིན་སའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁབ་ཁས། འདོད་ན། ལྷ་གྲུ་ལ་ལྟོས་ནས་ཞིག་
སར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ལྷ་གྲུ་ལ་ལྟོས་ནས་རྒྱ་མ་ཡིན་སར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག །འདས་པ་སྲིད་དེ། ཞིག་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། འདྲིག་པ་སྲིད་པའི་
 ཕྱིར། འདས་པ་ཡིན་པ་མི་སྲིད་དེ། ཞིག་པ་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། མེད་པ་
 ཡིན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འབྲུག་སྟེ། ཚོས་དེ་ཞིག་པ་ཡིན་ན་ཚོས་དེ་མེད་པ་ཡིན་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་ཞིག་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། མེད་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར།
 འཁོར་གསུམ། འབྲུག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཚོས་དེ་ཞིག་པ་སྲིད་ན། ཚོས་དེ་མེད་པ་
 སྲིད་དགོས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

ཁ་ཅིག །བྱམ་པ་ཐོ་བས་བཅོམ་པའི་ཚེ་ན། བྱམ་པ་ཞིག་པ་ཞིག་པ་མིན་རྟེ།
 གལ་ཏེ་དེའི་ཚེ་ན་བྱམ་པ་ཞིག་པ་ཞིག་ན་དེའི་ཚེ་བྱམ་པ་མ་ཞིག་པར་འགྱུར་
 རོ། །འབྲུག་སྟེ། དགག་པ་གཉིས་ཀྱིས་རྣལ་མ་གོ་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་བྱམ་པ་མ་
 འོངས་པའི་ཚེ་ན་བྱམ་པ་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེས་སམ་མ་སྐྱེས། དང་པོ་ལྟར་ན། བྱམ་པ་མ་
 སྐྱེས་པ་ཚོས་ཅན། དེའི་པོར་ཐལ། སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མ་འོངས་པ་དེའི་
 པོ་མ་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེའི་ཚེ་བྱམ་པ་སྐྱེས་པར་ཐལ། དེའི་
 ཚེ་བྱམ་པ་མ་སྐྱེས་པ་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འབྲུག་པ་ཡོད་པར་ཐལ།
 དགག་པ་གཉིས་ཀྱིས་རྣལ་མ་གོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འཁོར་གསུམ།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདས་པའི་བྱམ་པ་འདས་པ་ཡིན་རྟེ། བྱམ་པ་འདས་པ་དེ་
 འདས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདས་པའི་བྱམ་པ་ཚོས་ཅན། འདས་པ་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། ད་ལྟར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། སྐྱེས་པ་མ་འགགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་
 པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། ཁྱོད་ལས་ད་ལྟར་བའི་བྱམ་པ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་བྱུབ་སྟེ།
 ཁ་སང་གི་བྱམ་པ་ལས་དེ་རིང་གི་བྱམ་པ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། འདས་པའི་བྱམ་པ་ཚོས་ཅན། འདས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདས་པའི་
བྱམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེན། འབྲེལ་པ་མེད་དེ། བྱམ་པ་སྐྱེས་ཟེན་ཞིག་པ་དེ་འདས་པ་
མཚན་ཉིད་པ་དང་། དེ་བྱམ་པའི་ཕྱིས་གྲུབ་པ་དང་། བྱམ་པའི་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་མ་སྐྱེས་པ་
དེ་མ་འོངས་པ་མཚན་ཉིད་པ་དང་། དེ་བྱམ་པའི་སྤར་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། བྱམ་པ་ལ་
དགག་སྐྱབ་བྱེད་པའི་དེ་རིང་གི་སྐྱེས་བུའི་སྤོངས་ཀྱི་བྱམ་པ་དེ་འདས་པ་བཏགས་པ་
བ་དང་། དེའི་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་བྱམ་པ་དེ་མ་འོངས་པ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ནོ། །

ཁ་ཅིག །བསྐྱེད་པ་དང་པོའི་མི་དེ་འདས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཞིག་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེ་གི་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གི་བའི་འོག་ཏུ་སྒྲིགས་དུས་ཀྱི་མི་སྐྱེས་པའི་
ཕྱིར་ཞེན། འོ་ན་ཚེས་གཅིག་གི་དུས་ཀྱི་མི་དེ་ཞིག་པར་ཐལ། དེ་ཞིག་པའི་འོག་ཏུ་
ཚེས་གཉིས་ཀྱི་དུས་ཀྱི་མི་དེ་སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མེ་དེ་ཞིག་པར་ཐལ། མེ་དེ་
ཞིག་པའི་འོག་ཏུ་དུ་བ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁུབ་ཁས། འདོད་ན། མེ་དེ་འདས་པ་
ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཉགས་ཁུབ་ཁས། དེས་ན་བསྐྱེད་པ་དང་པོའི་མི་དེ་སྒྲིགས་མའི་
དུས་སུ་གི་བ་ཡིན་ཡང་བསྐྱེད་པ་དང་པོའི་མི་དེ་གི་བ་མ་ཡིན་ལ། དེ་སྒྲིགས་མའི་
དུས་སུ་དངོས་སོ་མ་ཡིན་ཡང་དེ་དངོས་སོ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་ཏེ། དཔེར་ན། མེ་དེ་
དུ་བའི་དུས་སུ་དངོས་སོ་མ་ཡིན་ཡང་མེ་དེ་དངོས་སོ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་འདུས་མ་བྱས་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་
ནི། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་མ་སྐྱེས་པ། གཉིས་པ་ནི།
འདུས་མ་བྱས་ལ་དབྱེ་ན། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ། སོ་སོར་བཏགས་
འགོག །སོ་སོར་བཏགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་དང་གསུམ། མཚན་ཉིད་རིམ་པ་བཞིན།

རྫོགས་བཅས་ཀྱི་རེག་བྱ་བཀག་ཅོམ་ཀྱི་སློབ་མ་གཟུགས་ཅན་སྐྱེ་བའི་གོ་འབྱེད་པ།
སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སློབ་ས་ཀྱིས་སྤང་བྱ་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་སོ་སོར་
རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སློབ་ས་ཀྱིས་མ་ཐོབ་པར་རྒྱུན་མ་ཚང་བའི་དབང་གིས་མ་
སྐྱེས་པའི་ཆ།

ལྷ་བ་དགག་སྐྱབ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས།

དགག་པ་དང། སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དགག་པའི་མཚན་ཉིད། དགག་བྱ་
དངོས་སུ་བཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ། དབྱེ་ན། མེད་དགག་དང། མ་
ཡིན་དགག་གཉིས། མེད་དགག་གི་མཚན་ཉིད། དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་པའི་
ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་བྱ་གང་ཞིག །དགག་བྱ་བཀག་ཤུལ་དུ་ཚོས་གཞན་མི་འཕེན་པ།
དཔེར་ན། ས་སྟོགས་བྱམ་མེད་ལྟ་བུའོ། །

ཁ་ཅིག །བྱམ་མེད་མེད་དགག་ཡིན་ཡང་གཞི་ས་སྟོགས་དང་འབྲེལ་བས་ས་
སྟོགས་བྱམ་མེད་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་ཏེ། དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་
རྟོགས་བྱ་གང་ཞིག །དགག་བྱ་བཀག་ཤུལ་དུ་ཚོས་གཞན་འཕེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
དགག་བྱ་བཀག་ཤུལ་དུ་ཚོས་གཞན་ས་སྟོགས་འཕེན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྟོགས་མ་
བྱལ་སྟེ། ས་སྟོགས་ན་བྱམ་པ་མེད་ཅེས་བརྗོད་པའི་ཆོ། ས་སྟོགས་དེ་ཚོས་གཞན་
འཕེན་མི་འཕེན་བརྗོད་པའི་གཞི་ཡིན་གྱི་འཕངས་པའི་ཚོས་གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེས་ན་བྱམ་པས་དག་པའི་ས་སྟོགས་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚེ་ན་ས་སྟོགས་དེ་
འཕངས་པའི་ཚོས་གཞན་ཡིན་ལ། ས་སྟོགས་ན་བྱམ་པ་མེད་ཅེས་བརྗོད་པའི་ཚེ་ས་
སྟོགས་དེ་ཚོས་གཞན་འཕེན་མི་འཕེན་བརྗོད་པའི་གཞི་ཡིན་འོ། །

འོ་ན་བྱམ་པས་དག་པའི་ས་ཚོགས་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚོ་ན་ཡང་ས་ཚོགས་
 དེ་འཕངས་པའི་ཚོས་གཞན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚོས་གཞན་འཕེན་མི་འཕེན་
 བཅེ་བའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་མ་གྲུབ་ན། དེའི་ཚོ་ཚོས་གཞན་འཕེན་མི་
 འཕེན་བཅེ་བའི་གཞི་མ་གྲུབ་པར་འགྲུར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། ཤེས་བྱ་དེ་དེ་
 ལྟ་བུའི་གཞིར་ཁས་ལྷངས་པས་ཚོགས་པའི་ཕྱིར། །མ་ཡིན་དགག་གི་མཚན་ཉིད།
 དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཉོགས་བྱ་གང་ཞིག །དགག་བྱ་
 བཀག་ཤུལ་དུ་ཚོས་གཞན་འཕེན་པ།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཚོས་གཞན་དངོས་སུ་འཕེན་བ་དང་། ཤུགས་ལ་འཕེན་བ་
 དང་། སྐབས་སྟོབས་གྱིས་འཕེན་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། དཔེར་ན། རི་མེད་
 པའི་ཐང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཚོགས་གཅིག་པོ་དེས་དགག་བྱ་བཅད་པ་དང་ཚོས་
 གཞན་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་འཕངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། དཔེར་ན་ལྷས་
 གྱིན་ཚོན་པོ་ཉིན་པར་ཟས་མི་ཟ་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཚོགས་དེས་ཚོས་གཞན་
 དོན་གྱིས་འཕེན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཚོགས་དེས་ལྷས་གྱིན་ཚོན་པོས་མཚན་པོ་ཟས་ཟ་
 བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཚོན་པོ་ཞེས་པས་ཟས་ཟ་བར་བསྟན་ལ། ཉིན་པར་
 ཟས་ཟ་བ་དངོས་སུ་བཀག་ཅིང་ཟས་ཟ་བའི་དུས་ཉིན་མཚན་གཉིས་སུ་དེས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚོས་གཞན་དོན་གྱིས་འཕངས་པ་དང་དངོས་སུ་འཕངས་པ་
 གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་པ་"ནི་^{༡༠༥} ལྷས་གྱིན་ཚོན་པོ་ཉིན་པར་ཟས་མི་ཟ་བ་རིད་པ་མ་
 ཡིན་པ་ཡོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །གསུམ་པ་ནི། དཔེར་ན། གང་ཟག་གཅིག་ཉིད་

རྒྱལ་རིགས་དང་གམ་ཟེའི་རིགས་གང་ཅུང་དུ་དེས་གིང་རྒྱལ་རིགས་སྤྱད་མ་
དེས་གམ་ཟེའི་རིགས་སྤྱད་མ་དེས་པར་དེས་པའི་ཚེ་ན། རྒྱལ་རིགས་ཡིན་
ཞེས་པའི་རང་ཚིག་གིས་མི་སྟོན་པར་གམ་ཟེའི་ཡིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

དེ་སྐད་དུ་འདུང་། དགག་པ་དོན་གྱིས་བསྟན་པ་དང་། །ཚིག་གཅིག་སྐྱབ་པར་
བྱེད་པ་དང་། །དེ་ལྟར་རང་ཚིག་མི་སྟོན་པ། །མ་ཡིན་གཞན་པ་གཞན་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཁ་ཅིག་། དགག་པའི་མཚན་ཉིད། ལྟོས་རྣམ་བཅད་དུ་
རྟོགས་པར་བྱ་བ། ཞེས་བེད་ཞིང་། རྩམ་བས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་
དགག་རྣམས་དགག་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་བེད། རྩམ་བས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་ཚོས་
ཅན། དགག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྟོས་རྣམ་བཅད་དུ་རྟོགས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ་ལྟོས་
དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྐབ་པའི་མཚན་ཉིད། གཞི་ལྟུང་པ་གང་ཞིག་། དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་
པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ། དཔེར་ན། མི་རྟག་པ་ལྟ་བུའོ། །ཁ་
ཅིག་། མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་ཉེ། སྐབ་བྱེད་སྣ་མ་དག་གིས་ནི། །མ་ཡིན་
སྐབ་པར་བྱེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་འགྲམ་རང་གི་རྟགས་གཉིས་གྱིས་མ་ཡིན་དགག་སྐབ་
པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། གཞུང་དེས་འགྲམ་རང་གི་རྟགས་
གཉིས་གྱིས་དངོས་སུ་སྐབ་པ་སྐབ་ཅིང་། ལྷགས་ལ་མ་ཡིན་དགག་སྐབ་པར་བྱེད་
ཅེས་པ་ཚམ་ཞིག་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མིན་ན། འགྲམ་རང་གི་རྟགས་གཉིས་པོ་
དེ་དགག་རྟགས་སུ་ཐལ། དགག་པ་དངོས་སུ་སྐབ་པའི་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས། རོ་ན་བྱེད་རང་གི་ལྷགས་ལ་ཡང་དེ་གཉིས་དགག་རྟགས་སུ་ཐལ།

དགག་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། དགག་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད་ཀྱང་
དགག་པ་དངོས་སུ་སྐྱབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷན་སྟེ། བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་དགག་པ་
དངོས་སུ་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་དགག་ཉགས་དང། སྐྱབ་པ་དངོས་སུ་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་
སྐྱབ་ཉགས་སུ་བཞག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྐྱབ་པའི་མཚན་ཉིད། སྐྱོས་ཡོངས་གཙོ་བོ་རྒྱ་རྒྱུ་ས་པར་བྱ་
བ། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཡོངས་སུ་གཙོ་བོ་བྱེད་དང། ཞེས་ཡོངས་སུ་
གཙོ་བོ་བྱེད་དང་གོ་བྱེད་རྣམས་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དྲུག་པ་སྣང་སེལ་ཉིག་ཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ཤེས།

སྣང་བ་ནི་སྐྱབ་པ་དང་དོན་གཅིག་ཡིན་ལ། སེལ་བ་ལ་གཉིས། རྒྱ་གས་པ་
དགོད་པ་དང། དེའི་ལན་བརྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག །སྐྱི་དང་གཞི་མ་སྐྱབ་
བསྐྱབ་བྱ་དང་སྐྱབ་བྱེད་གཅིག་དང་ཐ་དད་དགག་སྐྱབ་སོགས་རྙོག་པས་སྐྱོ་བཏགས་
སུ་བཤད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་སོགས་ཡིན་ན། རྙོག་པས་སྐྱོ་
བཏགས་ཡིན་དགོས་ན། སྐྱེས་བྱ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་དོན་བྱེད་རྣམས་པ་པལ་ཆེ་བ་
དང། ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་
ཉམས་པར་འགྱུར་བས་སྐྱི་དང་གཞི་མ་སྐྱབ་སོགས་རྙོག་པས་སྐྱོ་བཏགས་ཡིན་པ་
དང། རྣམ་གཞག་དེ་དག་ཕྱི་ཅི་མ་ལོག་པར་ཁས་ལྷངས་པས་ཚོག་པའི་གཉིས་
ཚོགས་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཡིན་སྐྱེས་པ་དང། རྙོག་པའི་ངེས་ལྷུལ་རང་མཚན་ཡིན་ན་རྙོག་
པ་སྣང་ལྷུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་པར་འགྱུར་ལ། རྙོག་པའི་ངེས་ལྷུལ་རང་མཚན་མིན་ན་
རང་མཚན་ཡང་རྙོག་པའི་ངེས་ལྷུལ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན། རང་མཚན་

ཡོད་དེས་མ་ཡིན་པར་འགྲུར་བས། རྟོག་པའི་དེས་ཡུལ་རང་མཚན་མ་ཡིན་པ་དང་
རང་མཚན་རྟོག་པའི་དེས་ཡུལ་ཡིན་པའི་གཉིས་ཚོགས་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་སྟེ་མ་
དང་། རྟོག་པས་སྣང་བཏགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེས་ནས་ཡུལ་ལ་འཇུག་པར་བཤད་
བས་དེའི་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ། རྟོག་པ་དེ་རང་གི་སྣང་བ་དོན་མ་ཡིན་ལ་དོན་ཏུ་མངོན་པར་
ཞེན་ནས་འཇུག་པར་བཤད་པས་རང་གི་གཟུང་རྣམ་དང་། རང་གི་སྣང་བ་དོན་མ་
ཡིན་པ་ལ་དོན་ཏུ་ཞེན་ནས་འཇུག་ན་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ལོག་ཤེས་སུ་འགྲུར་
བས་དེའི་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་སྟེ་སེམས་པར་བྱེད་ལ།

ཁ་ཅིག །སྤྱི་དང་གཞི་མཐུན་དང་རྟོག་པའི་དེས་ཡུལ་རྣམས་སློ་བཏགས་སུ་
བཤད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོག་པས་རང་མཚན་ལ་རྫོམ་ནས་འཇུག་པ་མ་གཏོགས་
དངོས་པོའི་གནས་ཚོད་ལ་འཇུག་པ་མི་སྲིད་ཅིང་། ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཚེ་ན་ཡང་
རང་གི་སྣང་བ་དོན་མ་ཡིན་པ་ལ་དོན་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་ནས་འཇུག་པས། ཞེན་
ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ལོག་ཤེས་ཡིན་ལ། རང་མཚན་ལ་ཐ་སྣང་བྱེད་པའི་ཚེ་ན་སེམ་
ངོར་རང་མཚན་ཡོད་ཅེས་དངོས་སུ་མ་སྣང་བར་རང་མཚན་གྱི་ཐ་སྣང་ལས་ལེན་མི་
རུས་པར་འདོད་ཅིང་། རང་མཚན་གཅིག་ཉིད་ཤར་ན་ཡོད་ན་རུབ་ན་ཡོད་པར་
འགལ་བ་དང་། སྤྱི་ཡོད་ན་སྤྱི་ཡོད་པར་འགལ་བ་དང་། ལྷ་བོའི་ངོ་བོ་ཡིན་ན་
སེར་སྤྱའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་པ་དེ། རང་མཚན་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པར་
གནས་པའི་དོན་ཡིན་པས། རང་མཚན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཁས་སྦྱངས་ན་སྤར་གྱི་རྣམ་
གཞག་དེ་དང་འགལ་བས། སེམ་ངོར་རང་མཚན་ཡིན་ཞེས་པ་མ་གཏོགས་པར་རང་
མཚན་གྱི་རྣམ་གཞག་ཁས་མི་ལེན་ཞིང་། གཏན་ཚིགས་སློ་བཏགས་དང་། རྣམ་པ་

གཏན་ཚིགས་སུ་བཤད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱས་པ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་
དང་། དངོས་པོའི་ངོ་བོ་གཅིག་ཉིད་ཕྱིར། །

ངོ་བོ་ཐ་དད་སྐྱོ་གང་ལས། །ཞེས་པ་དང་། ཐ་དད་པ། མེད་ན་གཅིག་ཅར་སྐྱེ་
འདྲིག་འགྲུར། །ཞེས་པ་དོན་ཁོང་དུ་མ་ཚུད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་པོ་དེ་བྱམ་སྣམ་
དང་རྗེས་གཅིག་ན། བྱམ་སྣམ་ཡང་རྗེས་གཅིག་ཏུ་འགྲུར་བ་དང་སྐྱེ་འདྲིག་གཅིག་
ཅར་གྲེད་པར་འགྲུར་བས། དངོས་པོ་དང་བྱམ་སྣམ་རྗེས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་
ཡང་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་དང་། ཤེས་ལ་ཡོད་པའི་དོན་དེ་རྣམས། །ཞེས་སོགས་
ཀྱི་དོན་ཁོང་དུ་མ་ཚུད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། རང་མཚན་ཡིན་ན་སྐྱིད་དང་གཞི་མཐུན་པ་
ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་འདོད་པ་དང་། སྐྱ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བརྟེན་བཏགས་སྟོན། །ཞེས་
སོགས་ཀྱི་དོན་ཁོང་དུ་མ་ཚུད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། བརྟེན་ཏུ་ཀྱི་རང་མཚན་ཐ་སྣང་གི་
དུས་སུ་རྗེས་འགོ་མི་བྱེད། ཐ་སྣང་དུས་ཀྱི་རང་མཚན་བརྟེན་ཏུ་སྐྱེས་འགོ་མི་བྱེད་
ཅིང་། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་སྐྱུན་མོང་དུ་རྗེས་འགོ་བྱེད་པའི་རང་མཚན་མི་སྲིད་པས།
དངོས་མེད་ལ་བརྟེན་སྐྱོར་བ་མ་གཏོགས་རང་མཚན་ལ་བརྟེན་སྐྱོར་བ་མི་སྲིད་པར་
འདོད་པ་དང་། དེ་ཕྱིར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །”འབྲེལ་”¹⁰⁶ བ་ཡང་དག་ཉིད་དུ་
མེད། །ཅེས་བཤད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མེ་དུ་ལ་འབྲེལ་བ་མཚན་ཉིད་པ་མེད་པ་དང་།
བྱས་མི་ཉག་གི་ཐ་དད་ཉོག་པས་སྐྱོ་བཏགས་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་ལ་ཐ་དད་མཚན་
ཉིད་པ་མེད་པར་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་ལན་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། དབྱ་ཚང་གཉིས་ཀའི་ལྷགས་ཀྱི་འཁྲུལ་

གཞི་དོས་གཟུང་བ་དང་། ལན་དོས་སོ། །དང་པོ་ནི། དབུ་མ་བའི་ལྷ་བ་གཏན་ལ་
 འབེབས་པའི་སྐབས་སུ་ས་བོན་ལས་སྤྱ་གུ་སྐྱེ་བ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ན་
 ས་བོན་ལས་སྤྱ་གུ་མི་སྐྱེ་བ་དང་། ས་བོན་ལས་སྤྱ་གུ་སྐྱེ་ན་ས་བོན་ལས་སྤྱ་གུ་སྐྱེ་
 བ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་སྐྱེས་དུ་བསམས་ནས་ས་བོན་ལས་སྤྱ་གུ་སྐྱེ་བར་
 ཁས་ལྷངས་ན་དོན་དམ་བདེན་པ་འདིག་ཅིང་། ས་བོན་ལས་སྤྱ་གུ་སྐྱེ་བ་རང་གི་
 མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ན། གུན་རྫོབ་བདེན་པ་འདིག་པས་བདེན་གཉིས་གང་རུང་
 གཅིག་ཁས་ལྷངས་ན། ཅིག་ཤོས་སུན་འབྲིན་པར་བྱེད་པའི་ལོག་པར་རྫོགས་པའི་
 འཇུག་གཞི་ནི། རྫོགས་པས་བཏགས་པ་ཙམ་ལ་བྱ་བྱེད་མི་འཐད་པར་འདིན་པ་དེ་ཡིན་
 པས། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་རུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པ་ལ་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་
 འཐད་ཀྱི། གཞན་ལ་མི་འཐད་པའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དཔྱེ་ལ་མཁས་པར་བྱ་
 དགོས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་འདིར་ཡང་རྫོགས་པའི་ཡུལ་རང་
 གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མ་ཞེས་ན། གུན་རྫོབ་བདེན་པ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ལ།
 དེ་ལྟར་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡང་བཞག་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་ཉེ། དོན་དམ་བདེན་པ་
 བེ་གུན་རྫོབ་བདེན་པའི་རྣམ་གཞག་ལ་བརྟེན་ནས་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་རྫོགས་པའི་ཡུལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མ་ཞེས་ན།
 གང་ཟག་གི་བདག་འདིན་སྣང་ཡུལ་ལ་མ་འཇུག་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན། ཐར་བ་
 དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །རྫོགས་པའི་ཡུལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་
 ཀྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་པ་ན། རང་མཚན་གྱི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པ་མ་བདེ་བར་རྫོགས་དོར་
 རང་མཚན་ཡིན་ཞེས་སྐྱ་བ་མ་གཏོགས། རང་མཚན་གྱི་རྣམ་གཞག་བྱེད་མི་རུས་

པའི་འཇུག་གཞི་ནི། རྟོག་པའི་ཡུལ་རང་མཚན་མ་ཡིན་ན། རང་མཚན་རྟོག་པའི་
ཡུལ་མ་ཡིན་པར་འདྲིན་པ་འདི་ཡིན་པས། དེས་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་རྟོག་པས་
བཏགས་པ་ཙམ་གྱིས་ཚད་མས་གྲུབ་པ་དང་། དངོས་སོ་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་
གྱིས་གྲུབ་པའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ལ་མཁས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལན་དངོས་ལ་བཞི། རྟོག་པ་ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་དང་། རྟོག་པའི་
ཡུལ་དོན་དམ་བདེན་པར་གྲུབ་པར་དགག་པ། སྤྱི་དང་གཞི་མ་སྤུན་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྣང་
འཇུག་པའི་ཡུལ་ངོས་གཟུང་བ་དང་། དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་
གཞག་བསྟན་པའོ། །

དང་སོ་། རྟོག་པ་ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་བཤད་པ་། །ཞེ།

གསེར་བུམ་འདྲིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་གསེར་བུམ་ཡང་བུམ་པར་སྣང་ཞིང་།
རང་ལ་གསེར་བུམ་དུ་སྣང་བ་དེ་ཡང་། བུམ་པར་སྣང་བ་ཡིན་ལ། རྟོག་པ་དེའི་དོན་
སྣང་བ་དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་ནས་སོ་སོར་མ་སྐྱེད་པ་ཡིན་པས། སྣང་བཏགས་
གཅིག་ཏུ་བསྐྱེས་ནས་འདྲིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །འོ་ན་སྣང་བ་གང་། བཏགས་པ་གང་ཞེ་
ན། གསེར་བུམ་རང་མཚན་པ་སྣང་བ་དང་། གསེར་བུམ་གྱི་སྐྱ་དོན་ནི་བཏགས་པ་
ཡིན་ནོ། །གསེར་བུམ་གྱི་སྐྱ་དོན་གང་ཞེ་ན། གསེར་བུམ་འདྲིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་
མདུན་ན་འདུག་པ་ལྟ་བུར་སྣང་བའི་གསེར་བུམ་དུ་སྣང་བ་དང་། གསེར་བུམ་དུ་སྣང་
བ་དེ་ཡང་གསེར་བུམ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྣང་བ་གཉིས་ཀ་གསེར་བུམ་གྱི་
སྐྱ་དོན་ཡིན་ལ། རྟོག་པའི་དོན་སྣང་བ་གཉིས་ཀ་ཡང་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་ནས་སོ་སོར་
མ་སྐྱེད་པ་ཡིན་གྱི། སྣང་བ་འདི་གཉིས་གཅིག་ཡིན་ནོ་སྤུན་དུ་འདྲིན་པ་མིན་

མོ། རྟོག་པའི་སྤང་བ་དེ་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་ཡང་། རྟོག་པ་དེ་དེ་
 ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་མིན་ཏེ། ཡིན་ན་རྟོག་པའི་སྤང་བ་རང་མཚན་ཡིན་པ་དང་།
 རྟོག་པ་སྤང་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་གཉིས་ཡོད་པའི་སྤྱིར་
 ཁ་ཅིག་ རྟོག་པ་ལ་རང་གི་གཟུང་རྣམ་སྤྱོད་ལ་སྤང་བར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ།
 རྟོག་པའི་གཟུང་རྣམ་རྟོག་པ་ཡིན་པས་རྟོག་པའི་གཟུང་རྣམ་ལ་ཡང་རང་གི་གཟུང་
 རྣམ་སྤྱོད་ལ་དོན་དུ་སྤང་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་སོགས་སྤྲུལ་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་
 སྤྱིར་དང་། རྟོག་པ་ཡང་རྟོག་པའི་གཟུང་རྣམ་ཡིན་པས་རང་ཉིད་རང་ལ་སྤྱོད་ལ་དོན་
 དུ་སྤང་བ་མི་འཐད་པའི་སྤྱིར་དོ། །གསལ་བྱུང་འདྲིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་གསལ་བྱུང་དུ་
 སྤང་བ་སྐྱོད་ཡིན་ཡང་གསལ་བྱུང་དེའི་མཚན་གཞིར་འོང་བ་དང་། གསལ་བྱུང་
 འདྲིན་པའི་རྟོག་པ་དེ་རང་གི་སྤང་བ་ལ་”འཁྲུལ་”^{੧੦੯} རས་གསལ་བྱུང་”འདྲི”^{੧੧੦} བྱི་བྱུང་
 བའོ་སྤུང་དུ་ཞེན་པ་ལྟར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས། ཞེན་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་
 པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དགོངས་ནས་རྟོག་པས་རང་གི་མཚན་ཉིད་དཔྱིས་སྤྱིན་པ་ཁོ་ན་
 རྟོགས་པར་བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་རྟོག་པའི་སྤང་བ་དངོས་པོར་མེད་པས་
 སྤང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ།
 རང་གི་སྤང་བ་དོན་མ་ཡིན་པ་ལ་དོན་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་
 སྤྱིར། དེ་སྐད་དུའང་། དེ་ཡི་ངོ་བོས་སྤྱོད་དེ་དག། དེ་ཡི་ངོ་བོར་ཞེན་པའི་སྤྱིར། ཞེས་
 བཤད་དོ་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་སྤར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གལ་ཏེ་རྟོག་པའི་སྤང་བ་དངོས་
 པོར་མེད་ན་རྟོག་པས་རང་མཚན་ངེ་ལྟར་ཐོབ་ཅེ་ན། དང་པོར་རང་མཚན་འདྲིན་

੧੦੯ འཁྲུལ་

੧੧੦ འདྲི

པའི་མངོན་སྲུང་གྱིས་བག་ཚགས་བཞག་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་རྟོག་པས་རང་མཚན་
ལ་ཞེན་ནས་ཞུགས་པས་རང་མཚན་ཚོབ་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་། རྟོག་པའི་ཡུལ་བདེན་གྲུབ་དགག་པ་། རེ་གཉིས།

སྐྱེ་དང་གཞི་མཐུན་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་ཡུལ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་དགག་
པ་དང་། བརྒྱུན་གྲུབ་བྱེད་སོགས་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་ཡུལ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་
པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། མེ་རྟོག་འདི་ནི་ཡུལ་སྲོན་པོའོ་སྐྱམ་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་
པའི་ཡུལ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་ན། དེ་ལྟ་བུའི་རྟོག་པ་ཚོས་ཅན། ལྷང་ཡུལ་ལ་མ་
འཇུག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྫོང་གི་ཡུལ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་སྲིད།
འདོད་ན། ཡུལ་དང་སྲོན་པོ་རྣམ་ཐ་དང་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །རྫོང་
ལ་དེ་གཉིས་རྣམ་ཐ་དང་དུ་སྐྱང་བའི་སྲིད། འདོད་ན། དེ་གཉིས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་མ་
གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན་རྫོང་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཇུག་ཤེས་སུ་ཐལ། རྫོང་མེ་རྟོག་
འདི་ཡུལ་སྲོན་པོའོ་སྐྱམ་དུ་ཞེན་པའི་ཤེས་པ་གང་ཞིག །འདོད་པ་དེའི་སྲིད་འདོད་
ན། ལྷང་ཡུལ་ལ་མ་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པ་འགལ་ལོ། །

དེ་བཞེན་དུ་ཤིང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཡུལ་རྟོག་པ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་
པར་སྐྱང་བ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་ན། རྟོག་པ་ཚོས་ཅན། ལྷང་ཡུལ་ལ་མ་འཇུག་པའི་
ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྫོང་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྐྱང་བ་དོན་དམ་པར་
གྲུབ་པའི་སྲིད། འདོད་ན། ཅན་དན་དང་རྟོག་པ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྐྱང་
བ་གཉིས་རྟོག་པ་ལ་ཐ་དང་དུ་སྐྱང་རམ་མི་སྐྱང་། ལྷང་ན། ཅན་དན་ཚོས་ཅན། རྟོག་
པ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྐྱང་བ་དང་རྣམ་ཐ་དང་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་པ་དེ་

སྤང་ལུལ་ལ་མ་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་གང་ཞིག །དེ་ལ་ཁྱོད་དང་རྟོག་པ་ལ་ཤིང་མ་
 ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྤང་བ་གཉིས་མ་དད་ཏུ་སྤང་བའི་ཕྱིར། ལྷན་སྟེ། རྟོག་པ་ལ་དེ་
 གཉིས་མ་དད་ཏུ་སྤང་བྱིན་ཚད་རྗེས་མ་དད་ལྟ་བུར་སྤང་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་
 བ། རྟོག་པ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྤང་བ་དང་བདག་གཅིག་ཏུ་མ་འབྲེལ་
 བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་བ། དེ་ལ་མ་འབྲེལ་བར་ཐལ། དེ་ལ་བདག་གཅིག་ཏུ་ཡང་མ་
 "འབྲེལ" ། "དེ་བུང་" ། ཏུ་ཡང་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། རྟོགས་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱ་
 ཡང་མ་ཡིན། འབྲས་བུ་ཡང་མ་ཡིན། དེ་དང་དངོས་རྒྱ་ཚོགས་པ་གཅིག་ལས་སྐྱེས་
 བའང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་བ། ཁྱོད་རྟོག་པ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་
 སྤང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྟོག་པ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྤང་བ་དང་
 འབྲེལ་མེད་རྗེས་མ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་བ། ཁྱོད་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་
 སྤང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་བ། ཁྱོད་ཤིང་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་བ།
 ཤིང་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཚན་དན་དང་རྟོག་པ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྤང་
 བ་ཚོས་ཅན། མ་དད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་པ་ལ་མ་དད་ཏུ་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར།
 རྟོགས་ཁས། འདོད་བ། གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། གཞི་གྲུབ། མ་དད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་བ། ཚན་དན་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལྷག་པའི་སྐྱི་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་པ་ལ་ཤིང་མ་
 ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྤང་བ་དེ་ལྷག་པའི་སྐྱི་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དེ་དང་གཅིག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་བ། ལྷག་པ་དེ་ཁྱོད་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ་རྟོག་པ་ལ་ཤིང་མ་

༡༡༡ འབྲེལ
 ༡༡༢ དབྱུང

ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྒྲུང་བ་ཚོས་ཅན། རྒྱལ་པ་དེ་ཁྱོད་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྒྱལ་
པའི་སྤྱི་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། རྒྱལ་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་རྟོག་པའི་སྒྲུང་ལུལ་ཡིན་
པར་ཐལ། ཁྱོད་རྟོག་པ་ལ་སྒྲུང་པའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། མ་ཁུབ་སྟེ། རྟོག་པ་ལ་སྒྲུང་ཡང་རྟོག་
པ་ལ་གསལ་བར་མི་སྒྲུང་བ་གང་ཞེ་ག། །རང་མཚན་སྒྲུང་ལུལ་དུ་བྱེད་ན་རང་མཚན་
གསལ་བར་སྒྲུང་དགོས་པའི་སྤྱིར་རོ། །

དེས་ན། རང་མཚན་རྟོག་པའི་ལུལ་ཡིན་ཡང་། དོན་དམ་པར་རྟོག་པའི་ལུལ་
མ་ཡིན་ལ། རང་མཚན་སྐྱ་དང་བདའི་ལུལ་ཡིན་ཡང་དོན་དམ་པར་སྐྱ་དང་བདའི་
ལུལ་མ་ཡིན་པ་མི་འགལ་ཉེ། རང་མཚན་སྐྱའི་བཟོད་བྱ་མ་ཡིན། ཞེས་པའི་ཚིག་དེ་
རང་ཚིག་འགལ་བ་ཡིན་པ་དང་། རང་མཚན་དོན་དམ་པ་སྐྱའི་བཟོད་བྱ་མ་ཡིན་པར་
སྟོབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་སྤྱི་ལས་བཤའ་བ་སྒྲུང་ཁས་སྒྲུང་དགོས་པའི་སྤྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་སྤྱིར་དངོས་དངོས་མེད་ཉེན་ཅན། །ཞེས་པའི་གཞུང་གིས་
དགག་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཉེན་རང་མཚན་མ་ཡིན་པར་བསྟན་ཀྱི། །རང་མཚན་
དགག་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཉེན་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཉེ། ཚད་མས་རང་
མཚན་གྱི་སྟེང་དུ་དངོས་སུ་དགག་སྐྱབ་དུ་མ་བྱེད་དགོས་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་
མ་ཡིན་པར་རང་མཚན་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་གཞིར་མི་རུང་ན། རང་མཚན་དགག་
སྐྱབ་ཀྱི་གཞིར་མི་རུང་ཞེས་པའི་ཚིག་དེ་རང་ཚིག་འགལ་བ་ཡིན་ཉེ། ཚིག་དེས་
རང་མཚན་དེ་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་གཞིར་རུང་བ་འགོག་པའི་གཞིར་ཁས་སྒྲུངས་པའི་
སྤྱིར་དང་། མེད་ཅེས་ལྟོག་པ་དེ་ཉིད་ནི། །རྗེ་ལྟར་མེད་ལས་ལྟོག་པར་
འདོད། །ཅེས་པའི་རིགས་པས་གཞོད་པའི་སྤྱིར།

འོ་ན་རང་མཚན་རྟོག་པའི་དངོས་ལུལ་ཡིན་ཡང་། རྟོག་པའི་དངོས་ལུལ་
 རང་མཚན་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་དང་པོར་རྒྱ་འདྲིན་རྟོག་
 པ་ལ་རྒྱ་དེ་སྤར་མེད་གསལ་དུ་བྱུང་བ་ལྟ་བུར་སྤང་ལ། དེའི་རྗེས་ལྷ་སྐྱ་བྱས་པ་
 འདྲིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་རྒྱ་བྱུང་ཟིན་པའི་འོག་ཏུ་བྱས་པ་སྤ་མེད་གསལ་དུ་བྱུང་བ་ལྟ་
 བུར་སྤང་ལ། དེའི་རྗེས་ལྷ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་འདྲིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་རྒྱ་དང་བྱས་པ་བྱུང་
 ཟིན་པའི་འོག་ཏུ་མི་རྟག་པ་སྤར་མེད་གསལ་དུ་བྱུང་བ་ལྟ་བུར་སྤང་ལ། རྟོག་པ་དེ་
 དག་གི་ངེས་ལུལ་དོན་དམ་པར་བྱུང་ན། རྟོག་པ་དེ་དག་རང་གི་ངེས་ལུལ་ལ་རྒྱ་བ་
 འཇུག་ཏུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་རྒྱ་འདྲིན་རྟོག་པས་རྒྱའི་སྤེང་དུ་བྱས་མི་རྟག་ཐམས་
 ཅད་ཅིག་ཅར་དུ་ངེས་པར་ཐལ་བ་དང་། རྒྱ་ལ་དམིགས་པའི་སྐོ་འདོགས་ཐམས་ཅད་
 ཅིག་ཅར་དུ་ཚོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྟོན་པ་ལ། དེ་ལྟ་མིན་ན་དོན་ཚམས་ཀྱི། །ཚོས་
 གཅིག་བརྒྱབས་སམ་བཀག་པ་ན། །བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་བརྒྱབས་པ་
 དང་། །བཀག་འགྱུར་བདག་ལྟ་ཐད་མེད་ལྟེན། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

གཞན་ཡང་། རྟོག་པའི་ངེས་ལུལ་དོན་དམ་པར་བྱུང་ན། རྒྱ་བྱས་མི་རྟག་པ་
 གསུམ་སྤྱི་རིམ་ཅན་དུ་སྤང་བ་ལྟར་བྱུང་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་རྒྱ་མ་བྱས་པ་དང་
 རྟོག་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་། རྒྱ་འདྲིན་རྟོག་པས་རྒྱའི་རོ་པོ་སྤར་མེད་གསལ་དུ་
 བྱུང་བར་ཐལ། རྒྱ་འདྲིན་རྟོག་པའི་སྤང་བ་དོན་དམ་པར་བྱུང་བའི་ལྟེན། རྟོགས་ཁས།
 འདོད་ན། རྒྱ་འདྲིན་རྟོག་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་རྒྱ་སྐྱེ་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་རྒྱ་
 སྤར་མེད་གསལ་དུ་བྱུང་བའི་ལྟེན། རྟོགས་ཁས། འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་རྒྱའི་སྤེང་དུ་
 བྱས་མི་རྟག་སོགས་ཀྱང་བྱུང་བར་ཐལ། ཁྱོད་རྒྱ་སྐྱེ་བྱེད་ཡིན་པའི་སྐོ་འདོན་ཁས་ཁྱོད་ཀྱིས་

སྐྱུ་ལྷན་པུ་ལེ་ལྷི་ར། དེས་ན་དགག་གྱུ་བ་ལྷི་དངོས་པ་སྐྱུ་རང་མཚན་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷི་ར་སྐྱེད་དུ་བྱུང་ཚེས་སྐྱེད་ལེ་ལེ་ལ་དེ་ལྟར་མེད་ཀྱང་སྐྱེད་ལེ་ལེ་ལེ་ལེ་ལེ་ལེ་དེ་དག་དང་འབྲེལ་བར་དགག་གྱུ་བ་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་ལ་སྐྱེད་པའི་ལྷི་ར་ཞེས་དང་། དེ་ལྟར་མེད་ཀྱང་ཚེས་ཚན་དེ། །དེ་དག་དང་ལེ་ལྷི་ར་བར་སྐྱེད། །ཞེས་པས་བསྐྱེད་ཏོ། །

གལ་ཏེ་སྐྱེད་ལྷི་ར་སྐྱེད་ལྷི་ར་ལེ་རྟོག་པ་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་གྱུ་བ་བཟ། ལེ་ལེ་ཚན་དུ་གྱུ་བ། དང་ལོ་ལེ་འབྲེད་དེ། ལེ་ལེ་ཚན་དུ་གྱུ་བ་པའི་ལྷི་ར་ཏེ། ལྷི་ར་ལ་དེ་སྐྱེད་ལེ་རྟོག་པར་སྐྱེད་པའི་རྟོག་པ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ལྷི་ར་རོ། །གཉིས་པའང་ལེ་འབྲེད་དེ། དེ་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་གྱུ་བ་པའི་ལྷི་ར་ཏེ། དོན་རང་དོས་ནས་ཅིག་ཅར་དུ་གྱུ་བ་པའི་ལྷི་ར་ཏེ། ལྷི་ར་སྐྱེད་དུ་སྐྱེད་ལྷི་ར་ལེ་རྟོག་པ་གསུམ་གྱུ་བ་ལ་དེ་རྟོག་པ་ཅིག་ཡིན་པའི་ལྷི་ར་ཞེ་ན། ལྷི་ར་མེད་དེ། ལྷི་ར་སྐྱེད་དུ་དེ་གསུམ་ལེ་ལེ་ལྷི་ར་གྱུ་བ་ལ་དང་། དོན་རང་དོས་ནས་ཅིག་ཅར་དུ་གྱུ་བ་ལ་ལ་འགལ་བ་མེད་པའི་ལྷི་ར་རོ། །

དེས་ན། ལྷི་ར་ལེ་རྟོག་པ་གསུམ་རང་མཚན་ཡིན་ཡང་། ལྷི་ར་ལེ་འདོད་ཚེས་ཚན་ཡིན་པ་དང་། ལེ་རྟོག་པ་བསྐྱེད་ལྷི་ར་ཚེས་ཡིན་པ་དང་། ལྷི་ར་ལ་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པ་རྣམས་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱེད་པའི་ལྷི་ར་དེ་དོན་དམ་པར་གྱུ་བ་ན་སྐྱེད་ལེ་ལེ་འདོད་ཚེས་ཚན་དུ་འདྲིན་པའི་རྟོག་པ་ལ། ལྷི་ར་ལེ་རྟོག་པའི་རྟོག་པ་དོན་གཞན་སྐྱེད་སྐྱེད་ལ་དེ་སྐྱེད་ལེ་སྐྱེད་ལྷི་ར་དགོས་ལ། དེ་སྐྱེད་ན། ལྷི་ར་ལེ་ལེ་རྟོག་པ་གཉིས་རྟོག་པ་དང་དུ་འགྲུབ་པའི་ལྷི་ར་རོ། །དེ་ལ་དགོངས་ནས། ཚེས་དང་ཚེས་ཚན་ཚན་གཞན་དང་། ཞེས་སོགས་དང་། དཔག་གྱུ་དཔོག་པར་བྱེད་པ་ཡི། །དོན་གྱི་ཐ་སྐྱེད་གནས་པ་འདི། །ལེ་ལེ་ལ་ལ་གྱུ་བ་ཐ་དད་ལ། །བརྟེན་ནས་རྣམ་

བར་བཏགས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གལ་དེ་སྐྱ་བུས་མི་ཉལ་བ་རྣམས་རང་
 མཚན་མ་ཡིན་ཏེ། གསལ་བ་དུ་མ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ།
 རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་མཚན་གྱི་མཚན་གཞི་ཁས་ལེན་པ་ལ་འད་སྐྱོན་མཚུངས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་མི་མཚུངས་ཏེ། རང་ལུགས་ལ་རང་མཚན་ཁས་མི་ལེན་པར་རྟོག་
 རོར་རང་མཚན་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རང་མཚན་གང་གི་
 རོར་འཇོག་པའི་རྟོག་པ་ཁས་ལེན་དགོས་པས་དེ་ལ་ཡང་སྐྱོན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །གསལ་བ་དུ་མ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བས་རང་མཚན་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་འདི་ནི།
 རང་མཚན་ལུལ་དུས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པར་གནས་པའི་དོན་ཁོང་དུ་མ་རྟུན་པའི་
 སྐྱོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་སྤར་བ་ལྟར་ཟེན་ཏོ། །

གསུམ་པ་སྤྱི་དང་གཞི་མཐུན་གྱི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་ལུལ་ངོས་གཟུང་བ་ལ་
 གཉིས།

སྤྱི་དང་གཞི་མཐུན་གྱི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་གཞི་ངོས་གཟུང་བ་དང་། བརྟེན་སྤྱིར་
 བའི་ལུལ་ངོས་གཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། འདི་ནི་བ་ལང་ངོ་སྤམ་པའི་རྟོག་པ་དང་། བ་
 ལང་འདི་ནི་དཀར་པོའ་སྤམ་པའི་རྟོག་པ་དང་། དེ་ལྟར་བརྟེན་པའི་སྤྱིའི་ཐ་སྙད་
 འཇུག་པའི་གཞི་རྟོག་པས་བཏགས་པའི་སྐྱ་དོན་ཡིན་གྱི་རང་མཚན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་
 ལྟར་གོང་དུ་བསྐྱབས་ཟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེས་ལ་ཡོད་པའི་དོན་དེ་རྣམས། །ཞེས་
 སོགས་དང་། རྩེ་བྲག་འདི་ནི་སྐོ་དོན་ལ། །ཞེས་པའི་གཞུང་གིས་སྤྱི་དང་གཞི་མཐུན་
 གྱི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་གཞི་རང་མཚན་མ་ཡིན་པར་བསྟན་གྱི། རང་མཚན་ཡིན་ན་
 སྤྱི་དང་གཞི་མཐུན་གྱི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་གཞི་མ་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པར་བསྟན་པ་མ་

ཡིན་ཏེ། གསལ་བ་རང་མཚན་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་དངོས་པོར་གྱུར་བའི་སྤྱི་
དང་། དངོས་མེད་དུ་གྱུར་བའི་སྤྱི་གཉིས་ཁས་སྦངས་པས་ཚོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དོན་
གྱི་གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་གཞི་བྱམ་བ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དེ་ཡང་བྱམ་གསལ་
རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་ཡིན། མྱོཏེ་གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་གཞི་རྟོག་པ་ལ་བྱམ་བ་མ་ཡིན་པ་
ལས་ལོག་པར་སྦང་བ་དེ་ཡང་བྱམ་གསལ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གལ་ཏེ་དངོས་པོར་གྱུར་བའི་སྤྱི་ཡོད་ན་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་ཁས་མེན་པའི་
གཞན་སྤེལ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་མི་¹⁹⁹ འཇུག་གསལ་ཞེན། མི་འཇུག་སྟེ། གངས་ཅན་
གྱིས་སྐྱོན་པོ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་གཙོ་བོ་དེ་སེར་པོའི་རང་བཞིན་དང་གནས་
ཚུལ་དང་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་སེར་པོའི་སྤྱི་དང་། སྐྱོན་པོའི་རོ་བོ་དེ་ཉིད་སེར་པོའི་
རོ་བོ་ཡིན་པར་ཁས་སྦངས་པས་དེ་ལ། དངོས་པོའི་རོ་བོ་གཅིག་ཉིད་ཕྱིར། །རོ་བོ་ཐ་
དད་མོ་གང་ལས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྐྱོན་སེར་གཉིས་མོལ་ཐ་དད་དུ་མི་སྣང་
བར་ཐལ། སྐྱོན་པོའི་རོ་བོ་དང་སེར་པོའི་རོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་པ་དང་།
དེ་བཞིན་དུ་སྐྱོན་སེར་གཉིས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་གཉིས་པོ་ཆ་མེད་དུ་ཁས་སྦངས་
པ་ལ། རྒྱུ་འདིག་ཅིག་ཅར་བྱེད་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་བརྗོད་པ་ཡིན་གྱི། དངོས་པོ་དང་
བྱམ་བ་ལྟ་བུ་རྣམས་གཅིག་པ་ཅམ་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲེལ་ག་
པས་ཀྱང་སྐྱོན་སེར་གཉིས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་ཆ་མེད་དུ་ཁས་སྦངས་པ་ཡིན་ཏེ།
དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། ཕྱིས་ཡོད་ཆ་དང་ལྡན་པའང་མིན། །ཞེས་པའི་སྐྱོན་བརྗོད་པ་མི་
རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། བརྟུས་ཀྱི་བ་ལང་དཀར་ཟལ་ལྷ་བྱ་བརྟུས་བའི་གཞིར་བཟུང་
 བས་བརྟུས་བས། བ་ལང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ལ་མེ་རེ་ནས་བརྟུས་མི་དགོས་
 བར་དེ་རྣམས་བ་ལང་དུ་གོ་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་དོན་གོ་བ་དེ་བརྟུས་
 རྟུས་བའི་དགོས་པ་ཡིན་པར་སངས་རྒྱས་པ་དང་སྤྱི་རོལ་པ་གཉིས་ཀ་མཐུན་ལ། གོ་
 བར་བྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ་མི་མཐུན་ཏེ། སངས་རྒྱས་པའི་ཕྱགས་ལ་བ་ལང་མ་ཡིན་
 བ་ལས་ལོག་པའི་གཞན་སེལ་བརྟུས་བའི་ཡུལ་ཡིན་ལ། དེ་བ་ལང་གི་གསལ་བ་
 ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་བ་ལང་དུ་གོ་བ་ཡིན་ནོ། །སྤྱི་རོལ་པའི་ཕྱགས་
 ལ་བ་ལང་གི་སྤྱི་རྟག་དངོས་བརྟུས་བའི་ཡུལ་དང་། དེ་བ་ལང་གི་གསལ་བ་ཀུན་ལ་
 ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་བ་ལང་དུ་གོ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

འོ་ན་བརྟུས་ཀྱི་བ་ལང་དཀར་ཟལ་ཚོས་ཅན། བ་ལང་ཞེས་པའི་བརྟུས་
 བའི་གཞི་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བ་ལང་ཞེས་པའི་བརྟུས་འཇུག་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་
 ཞེ་ན། རྒྱུན་མེད་དེ། རྒྱ་མི་རྟག་པར་རྒྱབ་པའི་ཆེ་རྒྱ་དེ་རྒྱ་མི་རྟག་པར་རྒྱབ་པའི་གཞི་
 ཡིན་ཡང་། རྒྱ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་འཇུག་ཡུལ་མིན་པ་བཞིན་དུ།
 བརྟུས་ཀྱི་བ་ལང་དཀར་ཟལ་དེ་ཡང་བ་ལང་ཞེས་པའི་བརྟུས་བའི་གཞི་ཡིན་གྱི་
 བ་ལང་ཞེས་པའི་བརྟུས་འཇུག་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་རྒྱ་དང་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་དོན་དེ་རྒྱ་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་རྗེས་
 དཔག་གི་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། བརྟུས་ཀྱི་བ་ལང་དཀར་ཟལ་དང་བ་ལང་
 མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པའི་ཚོགས་དོན་དེ་བ་ལང་ཞེས་པའི་བརྟུས་འཇུག་ཡུལ་དུ་
 འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མི་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་མི་རྟག་པར་བརྒྱབས་པའི་དགོས་པ་ནི་རྒྱའི་སྤྱིར་

དུ་མི་རྟག་པ་གོ་བ་ཙམ་ཡིན་ལ། བརྟུ་དུས་ཀྱི་བ་ལང་དཀར་ཟལ་གཞིར་བརྒྱང་ནས་
བ་ལང་ཞེས་པའི་བརྟུ་སྐྱར་བའི་དགོས་པ་ལྟེ། བ་སྐྱད་ཀྱི་དུས་སུ་བ་ལང་གི་གསལ་
བ་རྣམས་བ་ལང་དུ་གོ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་སྲིད་རོ། །

འོ་ན་བ་སྐྱད་ཀྱི་དུས་ཀྱི་བ་ལང་ནག་སྐྱར་ལ་བ་ལང་ཞེས་པའི་བརྟུ་དངོས་སུ་
སྐྱར་རམ་མ་སྐྱར། དང་པོ་མི་འཐད་དེ། དེ་བརྟུ་དུས་ཀྱི་བ་ལང་རང་མཚན་ལ་རྗེས་
སུ་མི་འགོ་བའི་སྲིད་རོ། །གཉིས་པ་སྐྱར་ན། དེ་བ་ལང་དུ་མི་གོ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།
དེ་ལ་བརྟུ་སྐྱར་བའི་དུས་སུ་བ་ལང་ཞེས་པའི་བརྟུ་དངོས་སུ་མ་སྐྱར་ཡང་དེ་བ་ལང་
དུ་མི་གོ་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། དངོས་སུ་བ་ལང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ལ་བརྟུ་བ་
ཡིན་ལ། བ་སྐྱད་ཀྱི་དུས་ཀྱི་བ་ལང་ནག་སྐྱར་སོགས་ཀྱང་བ་ལང་མ་ཡིན་པ་ལས་
ལོག་པ་ཡིན་པའི་སྲིད་རོ། །

དེས་ན་བརྟུ་དུས་ཀྱི་བ་ལང་དཀར་ཟལ་ལྟ་སུ་བ་ལང་ཞེས་པའི་བརྟུ་སྐྱར་
བའི་གཞི་དང་། རྟོག་པ་ལ་བ་ལང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྐྱང་བ་སྐྱང་ཡུལ་དང་།
བ་ལང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་འཇུག་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་བ་ལང་ཞེས་པའི་བརྟུ་སྐྱར་
བ་ཡིན་ལ། བརྟུ་དུས་ཀྱི་བ་ལང་དཀར་ཟལ་བ་ལང་ཞེས་པའི་བརྟུ་འཇུག་ཡུལ་མ་
ཡིན་ཏེ། དེ་བ་སྐྱད་ཀྱི་དུས་སུ་རྗེས་འགོ་མི་བྱེད་པའི་སྲིད། ལྷན་སྟེ། སྐྱ་རྣམས་ཀྱིས་
རང་གང་ལ་བརྟུ་བཏགས་པའི་དོན་དེ་སྐྱོན་ལ། དེ་ཡང་བ་སྐྱད་ཀྱི་དུས་སུ་དོན་དེ་གོ་
བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་སྲིད། དེ་སྐྱད་དུའང་། སྐྱ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བརྟུ་བཏགས་སྟོན། །དེ་
ནི་བ་སྐྱད་ཆེད་དུ་བྱས། །དེ་ཆེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་མེད། །དེས་ན་དེ་ལ་བརྟུ་མ་

ཡིན། “།” ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྟོག་པ་ལ་བ་ལང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྒྲུང་བ་དེ་བ་ལང་ཞེས་པའི་བདད་འི་
ཡུལ་ཡིན་ཡང་། དེ་བ་ལང་ཞེས་པའི་བདད་འི་འཇུག་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་ཞོ་བཀལ་
ལ་སོགས་པའི་དོན་གྱི་མི་རྒྱུས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་འདྲ་། ཅི་ནས་སྐྱེས་བུ་དོན་གྱི་
བར། །རྒྱུས་པ་ཤེས་ན་དེ་བསྐྱེད་ཕྱིར། །འཇུག་པར་འགྱུར་ནས་དོན་རྣམས་ལ། །རྫོང་
བར་གྱི་བ་སྐྱོར་བར་གྱི། །དེ་ལ་རིགས་དོན་གྱི་རུང་མེད། །ཅེས་གསུངས་
སོ། །དེས་ན་བ་ལང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་དེ་བ་ལང་ཞེས་པའི་བདད་འི་འཇུག་ཡུལ་
ཡིན་ཏེ། དེ་བདད་དང་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་ཀྱི་བ་ལང་གི་གསལ་བ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བ་གང་
ཞིག །དེས་ཞོ་བཀལ་ལ་སོགས་པའི་དོན་གྱི་རྒྱུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཞི་བ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པ་ལ་
གསུམ།

སྐྱ་རྟོག་གི་འཇུག་ཚུལ་དང་། གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་དེ་བུ་བ་དང་བཅས་
བ་དང་། སེལ་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད་དེ་བུ་བ་དང་བཅས་པའོ། །

དང་པོ་སྐྱ་རྟོག་གི་འཇུག་ཚུལ་བཤད་པ་ །ལ་གཉིས།

སྐྱ་རྟོག་སྐྱབ་བས་འཇུག་བ་དང་སེལ་བས་འཇུག་བར་སྐྱ་བའི་ལུགས་སོ་
སོར་བརྗོད་པ་དང་། སེལ་བས་འཇུག་བར་བསྐྱབ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གཞན་སྐྱེ་རྣམས་ན་རེ། འདི་བུམ་པའོ་སྐྱམ་པའི་རྟོག་པ་ལ་དགག་

བྱ་བཅད་སློབ་མི་སྤྱང་བར་སྐྱབས་པ་རང་དབང་པའི་རྒྱལ་གྱིས་སྤྱང་བ་རྒྱ་མཚན་ཏུ་
 བྱས་ནས། སྐྱོན་གྱི་ཐམས་ཅད་དངོས་པོའི་དབང་གིས་འཇུག་པས་སྐྱབས་པས་འཇུག་
 གི་སེལ་བས་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ཡང་སྐྱབས་པའི་སྐྱོན་གྱི་སྐྱབས་པས་
 འཇུག་པའི་དྲོགས་པ་ཆེ་བས་དེ་ལོག་པའི་རིགས་པ་རྒྱས་པར་གསུངས་ནས།
 དགག་པའི་སྐྱོན་གྱི་སྐྱབས་པས་འཇུག་པའི་དྲོགས་པ་རྒྱུང་བས། དེ་ལ། དངོས་མེད་རོ་
 བོ་མེད་པའི་ཕྱིར། །རོ་བོ་རྫོང་པ་དབྱུང་བུ་ཉིད། །མ་ཡིན། ཞེས་པ་ཅམ་ལས་མ་
 གསུངས་སོ། །སེལ་བ་སྐྱབས་པ་ཐམས་ཅད་མ་ལྟ་བུ་ལ་འཇུག་པའི་སྐྱོན་གྱི་ཐམས་
 སེལ་བས་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། དང་པོར་དོན་གྱི་གཞན་སེལ་གྱི་སློབས་ལས་འོངས་
 པའི་ཕྱིར་དང་། ད་ལྟ་རིགས་མི་མཐུན་ལས་ལོག་པར་སྤང་ལ། ཕྱིས་ཀྱང་རིགས་མི་
 མཐུན་ལས་ལོག་པའི་དོན་གྱི་གཞན་སེལ་ཐོབ་པའི་མཐར་ཐུག་ག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྐྱོན་གྱི་སེལ་འཇུག་ཏུ་རིགས་ཀྱི་སྐྱབས་པས་འཇུག་པ་མི་
 རིགས་ཏེ། སྐྱེ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་སྐྱེ་འཛིན་པའི་རིགས་པ་དེས་སྐྱ་
 མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་གོ་འམ་མ་གོ། །མ་གོ་ན། སྐྱེ་མ་གོ་བར་ཐལ། སྐྱེ་མ་ཡིན་
 པ་ལས་ལོག་པར་མ་གོ་བའི་ཕྱིར། གོ་ན་སྐྱེ་དེ་རིགས་པ་ལས་ལོག་པར་གོ་འམ་མ་
 གོ། །མ་གོ་ན། སྐྱེ་འཛིན་པའི་རིགས་པ་ཚོས་ཅན། སེལ་འཇུག་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ལྷུ་ལ་
 ལ་ཆ་ཤས་སུ་སྐྱེ་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། རིགས་པས་ལ་ལས། སྐྱེ་རིགས་པ་ལས་ལོག་
 པར་གོ་ན། སྐྱེ་འཛིན་ཏུ་ཚོས་གཅིག་བསྐྱབས་པས་ཀུན་བསྐྱབས་པ་དང་། གཅིག་
 བཀག་པས་ཀུན་བཀག་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། སྐྱེ་འཛིན་པའི་རིགས་པ་དེས་སྐྱེ་རིགས་པ་

ལས་ལོག་པར་གོ་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱ་ལ་སྟོན་པའི་ཀུན་མཁུན་དུ་ཐལ། སྐྱའི་
སྟེང་ན་ཤེས་བྱ་ལ་སྲིད་ཚད་ཀྱི་གངས་དང་མཉམ་པའི་སྟོན་པ་ཡོད་ལ། དེ་སྐྱའི་ས་
པའི་རྟོག་པ་གཅིག་པོ་དེ་སྐྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སྐྱ་ངེས་པའི་རྗེས་སུ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་དང་རྗེས་
དཔག་འཇུག་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། སྐྱ་ངེས་པའི་རྟོག་པ་དེས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་ངེས་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྐྱ་ངེས་པའི་རྟོག་པ་ཚོས་ཅན། སེལ་འཇུག་ཡིན་ཏེ། རང་ལུལ་
ལ་ཚ་ཤས་སུ་བྱེན་ས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱ་དང་སྐྱའི་བྱས་མི་རྟག་ལུལ་དུས་རང་
བཞིན་གང་ལ་སྟོན་ནས་ཀྱང་བྱབ་བདེ་རྗེས་གཅིག་གང་ཞིག །སྐྱོད་ཀྱིས་སྐྱ་ངེས་ཀྱི་
སྐྱའི་བྱས་མི་རྟག་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་སྐྱོད་རང་ལ་ཡང་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་འཇུག་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། སྐྱ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་
སྐྱའི་བྱས་མི་རྟག་ཀུན་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། སྐྱའི་བྱས་མི་རྟག་མཐོང་
ཡང་སྐྱ་རྟག་པར་འཇུག་པའི་རྒྱས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་འོ། །

གཉིས་པ་གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་དང་བཅས་པ་ནི།

ཚད་མའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱས་པར། འདིར་ནི་སེལ་བ་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །མ་
ཡིན་པ་དང་མེད་པའོ། །མ་ཡིན་པ་ཡང་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །སྐྱོད་དོན་གྱི་དབྱེ་བས་
སོ། །ཞེས་པ་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར། ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལས། མ་ཡིན་པ་དང་མེད་
པའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི། མ་ཡིན་པར་དགག་པ་དང་མེད་པ་སྟེ་མེད་པར་དགག་པའི་
མཚན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པ་སྟར། དགག་པ་དང་གཞན་
སེལ་དོན་གཅིག་ཡིན་པས། འདི་ལ་གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་ཉིད། དགག་བྱ་དངོས་

སྲུ་བཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ། དེ་ལ་དབྱེ་ན། རོན་གྱི་གཞན་སེལ། ལྷོ་འི་
གཞན་སེལ། མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་དང་གསུམ་མོ། །

རོན་གྱི་གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་ཉིད། མ་ཡིན་དགག་གི་གཞན་སེལ་རོན་གང་
ཞིག །རྩོམ་བཅགས་པར་རོན་རང་ངོས་ནས་བྱུང་བ། དཔེར་ན་བུམ་པ་མ་ཡིན་པ་
ལས་ལོག་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར། གཞན་སེལ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། འདི་ལ་གཞན་
སེལ་བར་བྱེད་པའི་གཞི་ཡིན་པས་གཞན་སེལ་ཞེས་བྱ་སྟེ། །ལྷན་སྐྱོས། དེ་ཞིག་
གཅིག་ནི་འདི་ལ་གཞན་དང་གཞན་སེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་སྟོན་ག་
བ་ཁོ་ན་ཡིན་འོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ཡང་སྐྱབ་བཤད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་གཞན་
སེལ་བར་བྱེད་པའི་གཞི་ཡིན་ན་གཞན་སེལ་ཡིན་པས་བྱུང་བ་ནི་མ་ཡིན་འོ། །

ཁ་ཅིག །བུམ་པ་རང་མཚན་པ་ལྟ་བུ་རོན་གྱི་གཞན་སེལ་ཡིན་པར་འདོད་པ་
མི་འཐད་དེ། དེ་དགག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཏེ་གཞན་སེལ་ཡིན་ཏེ། བསལ་
བྱ་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་དེ་དགག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དགག་
བྱ་རིགས་མི་མཐུན་འགོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དགག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དགག་པ་ཡིན་ན་
དགག་བྱ་དངོས་སྲུ་བཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་
ན། དེ་གཞན་སེལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞན་སེལ་ཡིན་ན་བསལ་བྱ་དངོས་སྲུ་
བསལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མེད་དགག་གི་
གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་ཉིད། དགག་བྱ་དངོས་སྲུ་བཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་
བྱ་བ་གང་ཞིག །དགག་བྱ་བཀག་ལུལ་དུ་ཚོས་གཞན་མི་འཕེན་བ། དཔེར་ན་བུམ་
པ་ལ་བུམ་པ་མ་ཡིན་མེད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་གཞན་སེལ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན།

གཞན་བསལ་པའི་ཚ་ཡིན་པས་གཞན་སེལ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལྷན་སྐྱོད་ཀྱི་གཉིས་པ་ནི་
གཞན་གཙོ་བོ་པའི་སྤྱིར་གཞན་རྣམ་པར་གཙོ་བོ་པ་ཅམ་ཡིན་ཞེས་། གང་སྟོན་གྱི་སྟོན་
དཔོན་དག་གིས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བར་མེད་པར་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ།
ཐམས་ཅད་ལ་དགག་པ་ཅམ་ལ་བྱུང་བར་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཁ་ཅིག་ཤོག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་སྤྱིར། ཞེས་བཤད་པས། རྣམ་པ་མ་ཡིན་པ་
ལས་ལོག་པ་དེ་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། རྣམ་པ་མ་ཡིན་པ་
ལས་ལོག་པ་ཚོས་ཅན། མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མེད་དགག་
མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། རྣམ་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། རྣམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་
ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཉགས་མ་གྲུབ་ན། རྣམ་པ་དེ་རྣམ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ”།^{༡༡} རྣམ་པ་
མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དེ་རྣམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེ་
ཚོས་ཅན། མེད་དགག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དགག་བྱ་བཀག་ལྷུ་དུ་ཚོས་གཞན་
འཕེན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དགག་བྱ་བཀག་ལྷུ་དུ་ཚོས་གཞན་རྣམ་པ་འཕེན་པའི་སྤྱིར།
ཉགས་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་མིན་ལས་ལོག་པ་ཞེས་པའི་སྤྱིར་རྣམ་པ་ལྷགས་ལ་བརྗོད་
པའི་སྤྱིར་ཏེ། རྣམ་པ་དང་རྣམ་མིན་གཉིས་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་གསུངས་ཏེ་གནས་པའི་དངོས་
འགལ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །

ལོ་ན། ཤོག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་སྤྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན།
མི་འགལ་ཏེ། དེས་ཤོག་པ་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་དེ་དངོས་མེད་ཡིན་པར་
བསྟན་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། རྗེའི་གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་ཉིད། མ་ཡིན་དགག་གི་

གཞན་སེལ་གང་ཞིག་རྟོག་པ་ས་སྐྱོ་བཏགས་པ་ཅམ་ཡིན་པ། དཔེར་ན་རྟོག་པ་ལ་
བུམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྤང་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་གཞན་སེལ་ཞེས་
བྱ་ཞེ་ན། འདིས་གཞན་སེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་གཞན་སེལ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལྷ་ལྟོས།
གསུམ་པ་ནི་འདིས་གཞན་སེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྐྱོ་ལ་སྤང་བ་
ཡིན་ཏེ། གང་བསྟན་བཅོས་མཛད་པས་སྤྱིའི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་བཞེད་པ་ཞེས་
བྱ་བ་འདི་ཡིན་ཅོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཁ་ཅིག་རྟོག་པ་ལ་བུམ་པར་སྤང་བ་ལྟ་བུ་སྐྱོའི་གཞན་སེལ་ཡིན་ཞེས་སྐྱ་བ་མི་
འཐད་དེ། དེ་དགག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་འདི་དགག་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱོ་ལ་
འཆར་བ་ན་དགག་བྱ་བཅད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འཆར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དངོས་སུ་
འཇལ་བའི་སྐྱོ་ཡིན་ན་རྟོག་པ་ཡིན་དགོས་པ་གང་ཞིག་རྟོག་པ་ལ་དགག་བྱ་བཅད་
པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འཆར་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་དངོས་མེད་ཡིན་ན་དགག་པ་ཡིན་དགོས་
ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་སྐྱོ་ཚོས་ཅན། རྟོག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་པ་ལ་བུམ་པར་སྤང་
བ་དངོས་སུ་འཇལ་བའི་སྐྱོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རི་བོང་རྩ་ཚོས་ཅན། དགག་པ་ཡིན་པར་
ཐལ། དངོས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་གཞན་སེལ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

འོ་ན་བུམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་གཞན་སེལ་གསུམ་རྗེ་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན། གཞན་བསལ་
བའི་གཞི་དང་། གཞན་བསལ་བའི་ཆ་དང་། གཞན་སེལ་བར་བྱེད་པ་གསུམ་ཡོད་
པས་སོ། །གསུམ་པོ་དེ་ལ་ལས་དང་བྱ་བ་དང་བྱེད་པའི་བྱེད་པར་ཡོད་ཀྱང་། བུམ་
གསལ་གྱི་སྐྱི་ཡིན་པ་ལ་བྱེད་པར་མེད་དེ། གསུམ་གའང་བུམ་གསལ་ཐམས་ཅད་ལ་
སྟན་མོང་དུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་གཞན་སེལ་ལ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་

རི་ལྷར་ཡིན་ཞེ་ན། གཞན་སེལ་ལ་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་ཏེ། གཞན་སེལ་ལ་མེད་
དགག་དང་མ་ཡིན་དགག་གཉིས་སུ་འདུས་ཤིང་། མ་ཡིན་དགག་ལ་ཡང་རྫོག་པས་
སྐོ་མ་བཏགས་པར་དོན་དང་ངོས་ནས་བྱུང་བ་དང་། རྫོག་པས་སྐོ་བཏགས་པ་
གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་སེལ་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་དང་བཅས་པ་ལ་གཉིས།

མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སེལ་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད། རང་
ཡུལ་ལ་ཆ་ཤས་སུ་བྱེ་ནས་འཇུག་པ། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྫོག་པ་དང་། རྫོང་བྱེད་
ཕྱི་སྐྱའོ། །དང་པོ་ནི། རྫོག་པའི་མཚན་ཉིད། སྐྱ་དོན་འབྲེས་དུང་འཛིན་པའི་སྐོ། སྐྱ་
དོན་འབྲེས་དུང་བ་དང་། འབྲེས་པའི་ཚད་དང་། དུང་བ་སྐོས་པའི་དགོས་པ་ནམས་
སྤར་བ་ཤད་ཟེན་ཏོ། །དབྱེ་ན། དོན་སྐྱོར་རྫོག་པ་དང་། མིང་སྐྱོར་རྫོག་པ་གཉིས། དོན་
སྐྱོར་རྫོག་པའི་མཚན་ཉིད། རྒྱད་གཞི་ལ་རྒྱད་ཚོས་སྤྱར་ནས་འཛིན་པའི་སྐོ། །དཔེར་
ན་སྐྱེས་བུ་དབྱུག་པ་ཅན་དུ་འཛིན་པའི་སྐོ་ལྟ་བུའོ། །མིང་སྐྱོར་རྫོག་པའི་མཚན་ཉིད།
བད་དུས་ཕྱི་མིང་དང་མ་སྤྱད་ཕྱི་དུས་ཕྱི་དོན་སྤྱར་ནས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ། དཔེར་
ན་སྐོ་སྤྱིར་བ་ལ་བུམ་པར་འཛིན་པའི་སྐོ་ལྟ་བུ། དེ་གཉིས་འགལ་བ་ནི་མིན་ཏོ། །ཡང་
རྫོག་པ་ལ་དབྱེ་ན། བད་ཉེན་ཅན་ཕྱི་རྫོག་པ་དང་། དོན་གཞན་ལ་སྐོ་འདོགས་པའི་
རྫོག་པ་དང་། རྫོག་དུ་གྱུར་པའི་དོན་ཅན་ཕྱི་རྫོག་པ་དང་གསུམ་མོ། །

དང་པོ་ནི། བུམ་འཛིན་རྫོག་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྐྱེས་སྐྱུ་ལ་རྒྱར་
འཛིན་ཕྱི་རྫོག་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི།⁹⁹⁶ སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྫོགས་པའི་རྗེས་དཔག་

ལྷ་ལྷོ་། །གཉིས་པ་རྫོང་གྲེད་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་
པོ་ནི། རྫོང་གྲེད་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་མཚན་ཉིད། བཟའ་དབང་གིས་རང་གི་བརྫོང་གྲེད་ལོ་བྱེད།

གཉིས་པ་ལ་བཞི། རོ་བོ་ལོ་སྐོ་ནས་དབྱེ་བ། བརྫོང་གྲེད་སྐོ་ནས་དབྱེ་བ། རྫོང་
ལྷ་ལྷོ་གྱི་སྐོ་ནས་དབྱེ་བ། རྣམ་གཅོད་ཀྱི་སྐོ་ནས་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་མིང་ཆེ་ག་ཡི་
གོ་གསུམ་ལས། མིང་གི་མཚན་ཉིད། རོ་བོ་ལོ་ཅམ་རྫོང་པའི་སྐྱེ། དབྱེ་བ་དངོས་
མིང་དང་། བཏགས་མིང་གཉིས། དངོས་མིང་གི་མཚན་ཉིད། རོ་བོ་ལོ་ཅམ་མར་
བརྟ་སྐྱུང་བའི་མིང་གང་ཞིག །ཁྲོད་ལས་དོན་དེ་འཁྲུལ་མེད་དུ་གོ་བར་ལུས་པ།
དཔེར་ན་རི་དྲགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་སོ་རྗེ་ཞེས་པའི་སྐྱེ་ལྷ་ལྷོ་། །བཏགས་མིང་གི་
མཚན་ཉིད། དངོས་མིང་དུ་འཁྲུག་པའི་དོན་དེ་དང་འབྲེལ་བའམ་འབྲེལ་བ་གང་རུང་རྒྱ་
མཚན་དུ་བྱས་ནས་གཞི་དེ་ལ་བྱིས་བརྟ་སྐྱུང་བའི་མིང་། དབྱེ་བ། འབྲེལ་བ་རྒྱ་
མཚན་དུ་བྱས་པའི་བཏགས་མིང་དང་། འབྲེལ་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་པའི་བཏགས་མིང་
གཉིས། དང་པོ་ལོ་དེ་བྱུང་འབྲེལ་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་པ་དང་། བདག་གཅིག་འབྲེལ་
བ་རྒྱ་མཚན་བྱས་པ་གཉིས། དང་པོ་ལོ་རྒྱ་མིང་འབྲས་བུ་ལ་བཏགས་པ་དང་།
འབྲས་མིང་རྒྱ་ལ་བཏགས་པ་གཉིས། དཔེ་རིམ་བཞིན། ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ལ་ཉི་མ་
ཞེས་པ་དང་། ལྷུ་བ་དག་ལ་རྗེས་དཔག་ཅེས་བརྫོང་བ་བཞིན་ནོ། །བདག་གཅིག་
འབྲེལ་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་པ་ནི། ཚོགས་པའི་མིང་གིས་ཡ་གྲུལ་ལ་བཏགས་པ་སྐྱ་
ལ་བསྐྱབ་བྱའི་མིང་གིས་བརྫོང་བ་ལྷ་ལྷོ་། །འབྲེལ་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་པ་ནི། མི་
དཔེར་བོ་ལ་སང་གོ་ཞེས་བརྫོང་བ་ལྷ་ལྷོ་། །

མོ་ན་ཡུལ་མིའི་འདོད་དོན་སྐྱབ་ལུས་ཀྱི་མི་གན་ལ་གཅོ་བོ་ཞེས་པའི་སྐྱ་

བཏགས་མིང་དུ་མི་འཇུག་པར་ཐལ། དེ་གཙོ་བོ་དང་འབྲུག་པ་^{༡༡༥} དང་འབྲེལ་པ་གང་
 རུང་མ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། གཙོ་བོ་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་སྲིད་ཞེ་ན། ལྷོན་མེད་དེ། གངས་
 ཅན་གྱིས་གཙོ་བོས་རྣམ་འགྲུར་ཐམས་ཅད་བྱེད་པར་འདོད་པ་དང་འབྲུག་པར་འདིས་
 གྲང་ཡུལ་མིའི་འདོད་དོན་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་བ་པར་བྱེད་པས་གཙོ་བོ་ཞེས་བཏགས་པ་
 ཡིན་པའི་སྲིད་པོ། །ཚིག་གི་མཚན་ཉིད། དོན་གྱི་དོ་བོ་དང་ཁྲད་ཚོས་རྒྱུར་ནས་སྟོན་
 པའི་སྒྲ། དཔེར་ན། གྲེ་མ་འདུས་བྲས་རྣམས་མི་ཉལ། །སྲེ་ཞིང་འཇིག་པའི་ཚོས་ཅན་
 ཡིན། །སྲེས་ནས་འཇིག་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། །དེ་བས་རྒྱུར་དུ་ཞི་ན་བདེ། །ཞེས་པ་ལྟ་
 བུའོ། །ཡི་གེའི་མཚན་ཉིད། མིང་ཚིག་གི་གཞིར་གྱུར་པའི་སྐད་ཀྱི་གངས་། དཔྲེ་
 བ། དབྱངས་དང་། གསལ་བྱེད་གཉིས། དབྱངས་ནི་ཨ་ལྷ་ལ་སོགས་པའོ། །གསལ་
 བྱེད་ནི། ཀ་ཁ་ལ་སོགས་པའོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡི་གེ་ཡིན་ན་དོན་མི་སྟོན་པས་ཁྲུབ་སྟེ། ཡི་གེ་དོན་མེད་ཅན་
 འགྱུར་ཞིང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། མཚོད་འབྲེལ་ལས། མིང་
 གི་མཐར་ཐུག་པ་ཡི་གེ་དང་དེ་ཡང་བ་ལང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལ་དཔེར་མཚན་པས་སོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ། མིང་ཚིག་ཡི་གེ་འདི་དག་རྗེས་^{༡༡༦} སུ་མ་གྲུབ་སྟེ། ལྷོན་ཡིན་
 པའི་སྲིད། ཁྲུབ་སྟེ། ལྷོན་དངོས་མེད་ཡིན་པའི་སྲིད། ཅ་བའི་ཉལ་གསུབ་སྟེ། ཡི་
 གེའི་བདག་ཉིད་ཀུན་མཐའ་ཡང་། མིག་འཇུག་ཚད་དུ་གཏས་པ་ཡིན། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་སྲིད་ཞེས་ཟེར། འོན་མིང་ཚིག་ཡི་གེ་ཚོས་ཅན། ལྱང་པོ་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། རྗེས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་སྲིད། གལ་ཏེ་མིང་ཚིག་ཡི་གེ་གང་རུང་ཡིན་ན་རྗེས་སུ་

༡༡༥ བ་
 ༡༡༦ རྗེས་

མ་གྲུབ་པས་ཁྲུབ་སྟེ། དེ་དག་ཡིན་ན། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་ཡིན་པས་ཁྲུབ་ཅིང་། སྐྱ་རང་
 མཚན་གྱིས་དོན་སྟོན་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། མ་སྟོང་གི་དུས་སུ་རྗེས་འགོ་མི་བྱེད་པའི་
 ཕྱིར། དེས་ན་དོན་སྟོན་ཁོ་ན་བརྗོད་བྱ་དང་སྐྱ་སྟེ་ཁོ་ན་རྫོང་བྱེད་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེང་། ཡི་
 གོ་ཚོས་ཅན། ཀུན་སློང་གི་ཤེས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྗེས་སུ་མ་གྲུབ་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། །ཡི་གོ་ཀུན་སློང་ཤེས་པ་ལས། །སྐྱེ་ལ་ཤེས་པས་སྐྱ་
 སྐྱེའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། རྩལ་ཚིག་གིས་འབྲས་
 ལུ་མི་སྐྱེད་པར་ཐལ། ཚིག་ཡིན་ན་རྗེས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཉེ། རྩལ་
 ཚིག་གིས་རྣམ་སྐྱོན་དང་རྩལ་སྐྱོན་དང་བདག་པོའི་འབྲས་བུ་གསུམ་འབྲིན་པར་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་འོ། །

གཞན་ཡང་། སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་ཚིག་དེ་རང་སྐྱ་བ་པོའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་སློང་
 ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་ཡིན་
 བ་རྗེས་སུ་མ་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཉེ། འོགས་ཀྱི་ཚིག་དེ་སྐྱ་བ་
 པོའི། །བསམ་བ་སྟོན་བ་བྱེད་པ་ལ། །ཚོད་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལྟ་མིན་
 བ། དུ་བ་ཡང་དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་མ་
 ཡིན་ཞེས་མཚུངས་སོ། །

གཞན་ཡང་། དེ་ག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་དེ་རང་རྒྱ་རྒྱེན་གསུམ་
 ལས་མ་སྐྱེས་པར་ཐལ། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་ཡིན་ན་རྗེས་སུ་མ་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 གལ་ཉེ་མིང་ཚིག་རྗེས་སུ་གྲུབ་ན། ཚིག་སོགས་ཀུན་བཏགས་དངོས་མེད་
 ལ། །དངོས་པོ་ཡི་ནི་འབྲེལ་བ་འདི། །རི་ལྟ་བུར་ནི་འཇུག་པར་གྱུར། །ཞེས་གསུངས་

བ་དང་འགལ་ལོ། །ཞེ་ན། དེའི་དོན་ཚིག་སོགས་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་རྗོད་བྱེད་ཡིན་
བ་རྟོགས་པས་ཀྱང་བཏགས་པའི་དངོས་མེད་ཡིན་པས་ཚིག་སོགས་དང་རང་གི་
བརྗོད་བྱའི་འབྲེལ་བ་དངོས་པོར་རྗེ་ལྷར་གྲུབ་ཅེས་བ་ཡིན་པའི་སྲིད་དོ། །

འོ་ན་ཚིག་ཚོས་ཅན། རང་གི་བརྗོད་བྱའི་རྗོད་བྱེད་ཡིན་པ་དངོས་པོར་ཐལ།
རང་གི་བརྗོད་བྱའི་རྗོད་བྱེད་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དངོས་པོ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཞེ་ན། མ་
ཐུབ་སྟེ། རྣམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱ་ལྟོ་ལྡིར་བའི་རྗོད་བྱེད་ཡིན་ཞིང་དངོས་པོ་ཡིན་ཡང་
རྣམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱ་ལྟོ་ལྡིར་བའི་རྗོད་བྱེད་ཡིན་པ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པའི་སྲིད། གལ་
ཉེ་དངོས་པོ་ཡིན་ན་རྣམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱ་ལྟོ་ལྡིར་བའི་རྗོད་བྱེད་ཡིན་པ་དེ་རྣམ་པ་
ཞེས་པའི་སྐྱ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་ལ་སྤང་བར་ཐལ། རྣམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱ་ལྟོ་ལྡིར་བའི་
རྗོད་བྱེད་ཡིན་པ་དེ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་སྲིད། དཔེར་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་
པས་དེ་སྐྱ་འཛིན་ཉན་ཤེས་ལ་སྤང་བ་བཞིན། འདོད་ན། རྣམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱའི་རྗེས་
སྲུ་འབྲངས་པའི་རྟོག་པས་རྣམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱ་ལྟོ་ལྡིར་བའི་རྗོད་བྱེད་ཡིན་པ་དེ་
ངེས་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེ་གང་ཞིག །རྣམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱ་ལྟོ་ལྡིར་བའི་རྗོད་བྱེད་
ཡིན་པ་དེ་མཐོང་ཡང་ཡིད་གཏད་པས་”ངེས”མི་རྣམས་པའི་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་མ་
ཡིན་པའི་སྲིད། འདོད་ན། ལྟོ་ལྡིར་བའི་སྟེང་དུ་རྣམ་པའི་ཐ་སྤྲང་ལ་མོངས་པའི་གང་
ཐག་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ལྟོ་ལྡིར་བ་ལ་རྣམ་པ་ཞེས་པའི་བརྗོད་བྱའི་བ་
དོན་མེད་དུ་ཐལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལྟོ་ལྡིར་བ་རྣམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱའི་བརྗོད་བྱའི་
ཞིང་དངོས་པོ་ཡིན་ཡང་ལྟོ་ལྡིར་བ་རྣམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱའི་བརྗོད་བྱའི་ཡིན་པའང་

དངོས་པོ་མི་ཉེན།

གཤམ་ཉེ་དངོས་པོ་ཡིན་ན་རྩོམ་མིར་བ་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་རྒྱའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་
པ་དེ་རྩོམ་མིར་བ་འདྲིན་པའི་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་བར་ཐལ། རྩོམ་མིར་བ་བྱམ་པ་
ཞེས་པའི་རྒྱའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྩོམ་མིར་བ་
འདྲིན་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་རྩོག་པས་རྩོམ་མིར་བ་བྱམ་པ་ཞེས་
པའི་རྒྱའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པ་དེ་དེས་པར་ཐལ། དེ་དེ་ལ་སྣང་བ་གང་ཞེག། རྩོ་
མིར་བ་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་རྒྱའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པ་དེ་མཐོང་ཡང་ཡིད་གཏད་པས་
དེས་མི་རུས་པའི་རྒྱ་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྩོམ་མིར་བ་
དང་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་ཤེས་པའི་གང་ཟག་གིས་རྩོམ་མིར་བ་མཐོང་
བ་ན་འདི་བྱམ་པའི་སྣང་པའི་སྐྱོ་སྐྱེ་བར་ཐལ་ལོ།

གཉིས་པ་བརྗོད་བྱའི་སྐོ་ནས་དབྱེ་བ་ལ། རིགས་རྗོད་ཀྱི་རྒྱ་དང་། ཚོགས་
རྗོད་ཀྱི་རྒྱ་གཉིས། རིགས་རྗོད་ཀྱི་རྒྱའི་མཚན་ཉིད། ཚོགས་རང་གིས་དངོས་སུ་ཟིན་
པར་བརྟན་པའི་བརྗོད་བྱ་དེའི་བྱེ་བྲག་དུ་མ་སྐྱབ་པ། དཔེར་ན། ཤེས་བྱ་ཞེས་པ་ལྟ་
བུའོ། ཚོགས་རྗོད་ཀྱི་རྒྱའི་མཚན་ཉིད། ཚོགས་རང་གིས་དངོས་སུ་ཟིན་པར་བརྟན་
པའི་བརྗོད་བྱ་དེ་རིགས་པ་ཡིན་པ། དཔེར་ན་བྱམ་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། འོ་ན་རྒྱ་དེ་
གཉིས་འགལ་ལམ་མི་འགལ་ཞེ་ན། གཞི་གཅིག་ལ་ལྟོས་ནས་འགལ་བ་ཡིན་ཉེ།
བྱམ་པ་ཞེས་པའི་རྒྱ་དེ་གསེར་བྱམ་པ་ལྟོས་ནས་རིགས་རྗོད་ཡིན་པ་ཚོགས་རྗོད་
ཡིན་པ་མི་སྲིད་དེ། བྱམ་པ་གཟུགས་ལ་ལྟོས་ནས་ཚོགས་རྗོད་ཡིན་པ་རིགས་རྗོད་
ཡིན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། གཞི་སོ་སོ་ལ་ལྟོས་ནས་མི་འགལ་ཉེ། བྱམ་པ་ཞེས་པའི་

སྐྱེ་དེ་གསེར་བྱམ་ལ་སྟོམ་ནས་རིགས་རྫོང་དང་བྱམ་གཟུགས་ལ་སྟོམ་ནས་ཚོགས་
རྫོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། གསེར་བྱམ་དེ་བྱམ་པའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ལ་བྱམ་པ་དེ་བྱམ་པའི་
གཟུགས་སོགས་རྣམས་བརྒྱད་ཚོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྐྱེར་རིགས་རྫོང་དང་ཚོགས་རྫོང་ལ་སྐྱ་བཞི་སྟེ། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི་བྱམ་པ་
ཞེས་པའི་སྐྱ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཉེ། བྱམ་པའི་བྱེ་བྲག་དུ་མ་སྐྱབ་ཅིང་བྱམ་པ་དེ་རགས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་ཀ་མིན་པ་ནི་དེ་ལོང་གི་རྩ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རོ། །རིགས་རྫོང་ཡིན་
ལ་ཚོགས་རྫོང་མིན་པ་ནི་བདེ་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། བདེ་བའི་བྱེ་བྲག་དུ་མ་སྐྱབ་ཅིང་
བདེ་བ་དེ་རགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚོགས་རྫོང་ཡིན་ལ་རིགས་རྫོང་མ་ཡིན་པ་ནི་
དེ་ལོ་གངས་ཅན་དང་འབིགས་བྱེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་གཉིས་རགས་པ་ཡིན་ཞིང་དེ་
གཉིས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་མ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ཕྱི་རོལ་པ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་རྫོང་གི་
སྐྱས་རིགས་དོན་གཞན་དང་ཚོགས་རྫོང་གི་སྐྱས་ཚོགས་པ་དོན་གཞན་བརྗོད་པར་
འདོད་པ་བཀག་ནས། རིགས་རྫོང་གི་སྐྱས་རིགས་ཅན་བརྗོད་བྱུང་མི་སྤོང་ལ་ཚོགས་
རྫོང་གི་སྐྱས་ཚོགས་པ་ཅན་བརྗོད་བྱུང་སྤོང་བ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་བརྟན་ཏོ། །

འོ་ན་རིགས་རྫོང་གི་སྐྱས་རིགས་ཅན་བརྗོད་བྱུང་མི་སྤོང་ལ་ཚོགས་བརྗོད་
གི་སྐྱས་ཚོགས་པ་ཅན་བརྗོད་བྱུང་སྤོང་བའི་དོན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ན་
དེ། རིགས་རྫོང་གི་སྐྱས་རིགས་ཅན་ཐམས་ཅད་བརྗོད་བྱུང་བྱས་པས་ཁྲབ། ཚོགས་
རྫོང་གི་སྐྱས་ཚོགས་པ་ཅན་བརྗོད་བྱུང་མ་བྱས་པས་ཁྲབ་པའི་དོན་ཡིན་ཅོ་ཞེ་ན།
ཤེས་བྱ་ཞེས་པའི་སྐྱས་གསེར་བྱམ་བརྗོད་པར་ཐམ། རིགས་རྫོང་གི་སྐྱས་རིགས་
ཅན་ཐམས་ཅད་བརྗོད་བྱུང་བྱས་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱ་རྟོག་སེལ་འཇུག་

མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། བུམ་བུ་ཞེས་པའི་སྐྱེ་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་
རྟོག་པས་བུམ་གསལ་ཐམས་ཅད་ཡུལ་དུ་བུམ་པར་ཐལ། བུམ་བུ་ཞེས་པའི་སྐྱེས་
བུམ་གསལ་ཐམས་ཅད་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི་བུམ་གསལ་ཐམས་ཅད་ལ་བུམ་བུ་ཞེས་པའི་སྐྱེ་རྟོན་མཐུན་དུ་
འཇུག་པས། བུམ་བུ་ཞེས་པའི་སྐྱེས་བུམ་གསལ་ཐམས་ཅད་བརྗོད་བྱར་མི་སྐོང་བ་
དང་། བུམ་གཞུགས་སོགས་ལ་བུམ་བུ་ཞེས་པའི་སྐྱེ་རྟོན་མཐུན་དུ་མི་འཇུག་པས།
བུམ་བུ་ཞེས་པའི་སྐྱེས་བུམ་གཞུགས་སོགས་བརྗོད་བྱར་སྐོང་ཞེས་བརྗོད་པ་མི་བཟོ། །

གསུམ་བུ་རྗོད་ཚུལ་གྱི་སྐོར་ནས་དབྱེ་བ་ལ། ཚོས་རྗོད་གྱི་སྐྱེ་དང་ཚོས་ཅན་
རྗོད་པའི་སྐྱེ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། འདི་ལ་ཁ་ཅིག །སྐྱེ་མི་རྟོག་པ་ཅམ་ཤེས་པར་
འདོད་ནས་དེས་པའི་ཚེ། སྐྱེ་མི་རྟོག་པ་ཞེས་པའི་སྐྱེ་ཚོས་ཅན། ཚོས་རྗོད་གྱི་སྐྱེ་
ཡིན་ཏེ། རྒྱ་བར་གཞན་སྐོང་གི་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོག་པ་ལ་སྐྱེ་དེ་མི་རྟོག་པ་
ལས་འབྲུང་ཚོས་གཞན་བུམ་སོགས་གྱི་རྟོན་དུ་མི་བྱང་བར་སྐྱང་བའི་སྐོར་སྐྱེ་ལ་མི་
རྟོག་པ་གོ་བྱེད་གྱི་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྐྱེ་རྟོག་མི་རྟོག་ཐེ་ཚོམ་ཐ་ནས་དེས་པའི་
ཚེ་སྐྱེ་མི་རྟོག་ཅེས་པའི་དག་ཚོས་ཅན། ཚོས་ཅན་རྗོད་པའི་སྐྱེ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་བར་
གཞན་མི་སྐོང་བའི་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོག་པ་ལ་སྐྱེ་དེ་མི་རྟོག་པ་ལས་འབྲུང་ཚོས་
གཞན་བུམ་སོགས་གྱི་རྟོན་དུ་བྱང་བར་སྐྱང་བའི་སྐོར་སྐྱེ་ལ་མི་རྟོག་པ་གོ་བྱེད་གྱི་
དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བུམ་བུ་ཞེས་པའི་སྐྱེས་བུམ་བུའི་འབྲུང་ཚོས་ཐམས་ཅད་
མི་སྐོང་བར་བརྗོད་བྱར་བྱེད་ལ། བུམ་བུའི་གཞུགས་ཞེས་པའི་སྐྱེས་བུམ་བུའི་བྱི་རོ་
སོགས་འབྲུང་ཚོས་གཞན་རྣམས་སྐོང་ཞིང་བརྗོད་བྱར་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་ཟེར། འོ་ན་
བུམ་བུའི་འབྲུང་ཚོས་ཡིན་ན། བུམ་འཛིན་རྟོག་པས་རྟོགས་དགོས་པར་ཐལ། བུམ་

པའི་ཁྱད་ཚོས་ཡིན་ན་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱེས་བཞེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱེད་ལྟེ།
སྐྱེས་ཚུལ་འཇུག་པ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ཉེ། སྐྱེས་ཚུལ་”དང་^{༡༩༠} ཚུལ་ཅན་སྐྱེད་དང་། ཚུལ་
པའང་དེ་དང་དོན་གཅིག་ལ། ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་ན། བྱམ་པ་ཚད་མས་བྱམ་
པའི་རྗེས་སུ་བྱམ་པ་མི་ཉམ་པ་དང་བདག་མེད་ལ་སོགས་པར་སྐྱེས་པའི་ཉམ་པ་དང་
རྗེས་དཔག་འཇུག་པ་དོན་མེད་པར་བལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། བྱམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱེས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་བྱམ་གཞུགས་བཞེད་
བྱུང་བྱེད་པ་མིན་པར་བལ། ཁྱོད་བྱམ་གཞུགས་ལ་སྟོས་ཉེ་ཚོགས་ཚུལ་ཀྱི་སྐྱེས་
པའི་ཕྱིར། ཁྱེད་ལྟེ། རིགས་ཚུལ་ཀྱི་སྐྱེས་རིགས་ཅན་བཞེད་བྱུང་མི་སྟོང་ལ། ཚོགས་
ཚུལ་ཀྱི་སྐྱེས་ཚོགས་པ་ཅན་བཞེད་བྱུང་སྟོང་བ་དེ་རིགས་ཚུལ་ཀྱི་སྐྱེད་དང་ཚོགས་
བཞེད་ཀྱི་སྐྱེས་ཁྱད་པར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ཀྱི་ཚོས་ཚུལ་ཀྱི་སྐྱེད་དང་ཚོས་ཅན་ཚུལ་ཀྱི་སྐྱེས་ཁྱད་པར་གཞི་དེ་
ཁྱད་ཚོས་གཞན་ཀྱི་ཉེན་དུ་མི་རླུང་བར་བཞེད་པ་དང་རླུང་བར་བཞེད་པ་ལ་འདོད་
པའང་མི་འཐད་དེ། ཚོས་ཚུལ་ཀྱི་སྐྱེས་ཡིན་ན་སྐྱེད་དོན་མི་མཐུན་པ་ཡིན་པས་ཁྱེད་པར་
བལ། ཚོས་ཚུལ་ཀྱི་སྐྱེས་ཡིན་ན་གཞི་དེ་ཁྱད་ཚོས་གཞན་ཀྱི་ཉེན་དུ་མི་རླུང་བར་བཞེད་
པ་གང་ཞིག་ །དངོས་སུ་བཞེད་པའི་ཁྱད་ཚོས་གཅིག་པོ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཁྱད་
ཚོས་ཀྱི་ཉེན་དུ་མི་རླུང་བའི་ཚོས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར།

དང་ལུགས་ནི་ཚོས་ཚུལ་ཀྱི་སྐྱེས་མཚན་ཉིད། སྐྱེས་བ་པོ་དང་ཉན་པ་པོའི་
འདོད་པས་དམིགས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ཁྱད་ཚོས་ལྟ་བུར་སྟོན་པའི་སྐྱེ། དཔེར་ན་བ་

ལང་གི་དཀར་པོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། དེ་ཡང་བ་ལང་གི་དཀར་པོ་ཞེས་པའི་སྐྱ་ཚོས་
 ཅན། བྱང་པར་གཞན་སྤོང་བའི་སྐྱ་ཡིན་ཏེ། འོན་ཏེ་བྱང་ཚོས་གཞན་གྱི་ཉེན་བྱེད་
 པའི་བྱང་གཞི་ལྟ་བུར་སློང་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་སྤངས་ནས་བྱང་ཚོས་ལྟ་བུར་སློན་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ཡང་ཉན་པ་པོས་དཀར་པོ་ཞེས་པ་ཅམ་ཞིག་ཐོས་པའི་ཆེ་དཀར་པོ་དེ་དུང་
 དང་བ་ལང་སོགས་གང་གི་དཀར་པོ་ཡིན་སྟེ་ལྟ་བུ་ལེས་པར་འདོད་ནས་ངེས་པ་ན།
 འཆད་པ་པོས་བ་ལང་གི་དཀར་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆེ་དཀར་པོ་བྱང་གཞི་དང་བ་
 ལང་བྱང་ཚོས་སུ་སློན་པ་ཡིན་ཏེ། བ་ལང་དེ་དཀར་པོ་དུང་གི་དཀར་པོ་སོགས་
 ལས་བྱང་པར་དུ་བྱེད་པའི་བྱེད་ཚོས་སུ་སློན་པའི་ཕྱིར།

ཚོས་ཅན་རྗོད་པའི་སྐྱའི་མཚན་ཉིད། སྐྱ་བ་པོ་དང་ཉན་པ་པོའི་འདོད་པས་
 དམིགས་པའི་འོན་ཏེ་ཉིད་བྱང་གཞི་ལྟ་བུར་སློན་པའི་སྐྱ། དཔེར་ན། བ་ལང་དཀར་
 པོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །བ་ལང་དཀར་པོ་ཞེས་པའི་སྐྱ་ཚོས་ཅན། བྱང་པར་གཞན་མི་
 སྤོང་བའི་སྐྱ་ཡིན་ཏེ། འོན་ཏེ་བྱང་ཚོས་གཞན་གྱི་ཉེན་བྱེད་པའི་བྱང་གཞི་ལྟ་བུར་
 སློང་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་མི་སྤོང་བར་བྱང་གཞི་ལྟ་བུར་སློང་ཡུལ་དུ་སློན་པའི་ཕྱིར། དེ་
 ཡང་ཉན་པ་པོས་བ་ལང་ཞེས་ཐོས་པའི་ཆེ་བ་ལང་སློན་པོ་དང་དཀར་པོ་གང་ཡིན་
 སྟེ་ལྟ་བུ་ལེས་པར་འདོད་ནས་ངེས་པ་ན། འཆད་པ་པོས་བ་ལང་དཀར་པོ་ཞེས་བརྗོད་
 པའི་ཆེ་བ་ལང་བྱང་གཞི་དང་དཀར་པོ་བྱང་ཚོས་སུ་སློན་པ་ཡིན་ཏེ། དཀར་པོ་དེ་བ་
 ལང་སློན་པོ་སོགས་ལས་བྱང་པར་དུ་བྱེད་པའི་བྱེད་ཚོས་སུ་སློན་པའི་ཕྱིར། དེས་
 ཅན་བ་ལང་གི་དཀར་པོ་དང་བ་ལང་དཀར་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆེ། བ་ལང་ཞེས་པའི་
 ཚོག་གཉེས་ཀས་བ་ལང་གི་ལྟོག་པ་གཅིག་བརྗོད་པར་བྱང་པར་མེད་ཀྱང་། བ་ལང་

གི་དཀར་པོ་ཞེས་པའི་ཚིག་རྒྱུད་ཀྱི་བ་ལང་ཞེས་པའི་སྐྱུ་བ་ལང་བྱུང་ཚོས་སྟུ་
བརྗོད་པས་བ་ལང་ལ་སྟོས་ནས་ཚོས་རྗོད་ཀྱི་སྐྱུ་དང་། བ་ལང་དཀར་པོ་ཞེས་པའི་
ཚིག་རྒྱུད་ཀྱི་བ་ལང་ཞེས་པའི་སྐྱུ་བ་ལང་བྱུང་གཞིར་བརྗོད་པས་བ་ལང་ལ་སྟོས་
ནས་ཚོས་ཅན་རྗོད་པའི་སྐྱུ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན། གཉིས་ཀས་གཅིག་ཅིག་བརྗོད་
མོད་ཀྱི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡང་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་མ་གོ་བར་
བ་ལང་གི་དཀར་པོ་ཞེས་པའི་སྐྱུ་ཀྱང་བ་ལང་བྱུང་གཞི་དང་དཀར་པོ་བྱུང་ཚོས་
སྟུ་བརྗོད་པར་འདོད་པ་འདི་ཉིད་ནི་མི་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་སྐོ་ནས་དབྱེ་བ་ལ། མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད། གཞན་ལྡན་རྣམ་
གཅོད། མི་སྲིད་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་སྐྱུ་དང་གསུམ་མོ། །འདི་ལ་གཉིས། གཞན་ལུགས་
དགག། རང་ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་མཚན་
ཉིད། བྱུང་ཚོས་ཀྱི་རྗེས་དེ་མ་ཐག་དེས་གཟུང་སྐྱུར་ནས་བྱུང་གཞི་ལ་བྱུང་ཚོས་ལྡན་
པར་སྟོན་པའི་དག །དཔེར་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞེས་པའི་དག་ལྟ་བུའོ། །

གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། བྱུང་གཞིའི་རྗེས་དེ་མ་ཐག་དེས་
གཟུང་སྐྱུར་ནས་བྱུང་གཞི་ལ་བྱུང་ཚོས་ལྡན་པར་སྟོན་པའི་དག །དཔེར་ན་སྐྱ་ཁོ་ན་
མི་རྟག་ཅེས་པའི་དག་ལྟ་བུའོ། །མི་སྲིད་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། བྱུ་བ་སྲིད་པའི་
རྗེས་དེ་མ་ཐག་དེས་གཟུང་སྐྱུར་ནས་བྱུང་གཞི་ལ་བྱུང་ཚོས་ལྡན་པར་སྟོན་པའི་
དག །དཔེར་ན། བ་ལས་བེུ་སྐྱེ་བ་སྲིད་པ་ཁོ་ན་ཞེས་པའི་དག་ལྟ་བུ་ཞེས་ཟེར་གིང་
མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་དང་གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་གཉིས་འགལ་ལོ་ཞེས་ཟེར། འོ་ན་སྐྱ་
ཁོ་ན་མཉན་བྱ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞེས་པའི་དག་ཚོས་ཅན། མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཡིན་པར་

ཐལ། བྱེད་ཚེས་ཀྱི་རྗེས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་དེས་གཟུང་སྐྱུར་ནས་བྱེད་གཞི་ལ་བྱེད་ཚེས་
 ལྡན་པར་སྟོན་པའི་དག་ཡིན་པའི་སྲིད་ཀྱི། མཉམ་བུའི་རྗེས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་དེས་གཟུང་
 སྐྱུར་ནས་བྱེད་གཞི་སྐྱེ་ལ་བྱེད་ཚེས་མཉམ་བུ་ལྡན་པར་སྟོན་པའི་དག་ཡིན་པའི་སྲིད་
 འདོད་ན། གཞན་ལྡན་ལྡན་གཙོད་ཡིན་པར་ཐལ། བྱེད་གཞིའི་རྗེས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་དེས་
 གཟུང་སྐྱུར་ནས་བྱེད་གཞི་ལ་བྱེད་ཚེས་ལྡན་པར་སྟོན་པའི་དག་ཡིན་པའི་སྲིད་ཀྱི།
 སྐྱའི་རྗེས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་དེས་གཟུང་སྐྱུར་ནས་བྱེད་གཞི་སྐྱེ་ལ་བྱེད་ཚེས་མཉམ་བུ་
 ལྡན་པར་སྟོན་པའི་དག་ཡིན་པའི་སྲིད། འདོད་ན། འཁོར་གསུམ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། དོན་གྱི་ལྡན་གཙོད་ཀྱིས་ལྡན་གཙོད་ཀྱི་གོ་མི་ཚོད་པར་ཐལ།
 ལྡན་གཙོད་ཡིན་ན་དག་ཡིན་དགོས་པའི་སྲིད། འདོད་ན། ལྡན་པ་དེ་སྐྱེ་ལ་མི་ལྡན་
 པ་ལྡན་པར་གཙོད་པ་མིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ལྡན་པ་དེ་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
 པའི་སྲོགས་ཚེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། སྐྱེ་ཁོ་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་ཞེས་
 པའི་དག་དེ་གཞན་ལྡན་ལྡན་གཙོད་ཀྱི་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞན་ལྡན་ལྡན་
 གཙོད་ཀྱི་དག་ཡིན་ན་སྐྱེ་བ་པའི་འདོད་པས་དམིགས་པའི་དོན་གྱི་འགལ་ལྷན་ལྡན་
 པར་གཙོད་པའི་དག་ཡིན་དགོས་པ་གང་ཞེག །སྐྱེ་ཁོ་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་ཞེས་པའི་
 དག་དེས་མི་རྟག་པ་དེ་སྐྱེ་ལས་གཞན་ལ་ལྡན་པ་ལྡན་པར་གཙོད་མི་རུས་པའི་སྲིད་
 ཀྱི། སྐྱེ་ལས་གཞན་ལྡན་སྲོགས་ཀྱང་མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་སྲིད་རྟོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ནི། མི་ལྡན་ལྡན་གཙོད་ཀྱི་སྐྱའི་མཚན་ཉིད།
 ཚེས་དེ་གཞི་དེ་ལས་གཞན་ལ་ལྡན་པ་མི་གཙོད་པར་ཚེས་དེ་གཞི་དེ་ལ་མི་ལྡན་པ་
 ལྡན་པར་བཅད་ནས་ལྡན་པ་ཁོ་ནར་སྟོན་པའི་དག །དཔེར་ན་སྐྱེ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་

ཡིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་སྐྱའི་མཚན་ཉིད། ཚོས་དེ་གཞི་དེ་
ལས་གཞན་ལ་ལྡན་པ་རྣམ་པར་བཅད་ནས། གཞི་དེ་ལ་ལྡན་པར་སྟོན་པའི་
ངག། །དཔེར་ན་སྐྱ་ཁོ་ན་མཉན་བྱ་ཡིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

མི་སྲིད་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་སྐྱའི་མཚན་ཉིད། ཚོས་དེ་གཞི་དེ་ལ་ལྡན་མི་སྲིད་པ་
རྣམ་པར་བཅད་ནས་ལྡན་སྲིད་པ་ཁོ་ནར་སྟོན་པའི་ངག། །དཔེར་ན། བ་ལས་མེད་
འབྱུང་བ་སྲིད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་སྐྱ་དང་མི་
ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་སྐྱ་གཉིས་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཚོས་དེ་གཞི་དེ་ལས་གཞན་ལ་ལྡན་
པ་རྣམ་པར་གཅོད་པ་དང་། མི་གཅོད་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ལྡན་རྣམ་
གཅོད་དང་མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་དོན་གཉིས་མི་འགལ་ཏེ། མཉན་བྱ་དེ་སྐྱ་ལས་
གཞན་ལ་ལྡན་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཡང་ཡིན་སྐྱ་ལ་མི་ལྡན་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པ་
ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལྷན་སྟེ། མཉན་བྱ་སྐྱའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་ལྷན་སྟེ། མཉན་བྱ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཚོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །འོ་ན་ངེས་གཟུང་གི་”ཚིག་”^{༡༡} དངོས་སུ་མ་སྐྱར་ཡང་རྣམ་གཅོད་གསུམ་གྱི་དོན་
གོ་བ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། དཔེར་ན། འདིག་ཉེན་ན་ནག་པ་ལས་སྲིད་སྐྱབ་
འཕོང་སྐྱེན་པར་གྲགས་ཤིང་། ཉག་པ་འཕོང་སྐྱེན་མི་སྐྱེན་ཤེས་པར་འདོད་ནས་
དེས་པའི་ཚེ་ནག་པ་འཕོང་སྐྱེན་ཞེས་པའི་ངག་དེ་མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཡིན་གྱི་གཞན་
ལྡན་རྣམ་གཅོད་མ་ཡིན་ཏེ། ཉག་པ་ལས་གཞན་ལ་འཕོང་སྐྱེན་པ་གཅོད་མི་རུས་
པའི་ཕྱིར། མི་སྲིད་རྣམ་གཅོད་མ་ཡིན་ཏེ། མི་སྲིད་པ་གཅོད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་

དོ། །འདིག་རྟེན་ན་ཐུམ་པོ་སྲིད་སྐྱབ་འཕོང་སྐྱེན་པར་ནི་གྲགས་ཤིང་། དེ་བས་ཀྱང་
འཕོང་སྐྱེན་པ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ནས་དེས་པའི་ཚེ་སྲིད་སྐྱབ་འཕོང་སྐྱེན་ཞེས་པའི་
ངག་དེ་གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཡིན་གྱི་མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་དང་མི་སྲིད་རྣམ་གཅོད་
མིན་ཏེ། མི་ལྡན་པ་དང་མི་སྲིད་པ་གཅོད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། མཚོ་སྐྱེས་ལ་སྡོན་
པོ་ཡིན་པས་མ་འབྲལ་ཅིང་མཚོ་སྐྱེས་ལས་གཞན་ལ་སྡོན་པོ་འཕོང་བའི་གང་ཟག་
གིས་མཚོ་སྐྱེས་ལ་སྡོན་པོ་སྲིད་དམ་མི་སྲིད་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ནས་དེས་པའི་ཚེ། མཚོ་
སྐྱེས་སྡོན་པོ་སྲིད་ཅེས་པའི་ངག་དེ་མི་སྲིད་རྣམ་གཅོད་ཡིན་གྱི་མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་
དང་གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་མིན་ཏེ། དེ་གཉིས་རྣམ་པར་གཅོད་མི་ལུས་པའི་ཕྱིར།

བདུན་པ་སྐྱིད་དང་འབྲེ་བྲག་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས།

སྐྱིད་དང་འབྲེ་བྲག་གོ། །དང་པོ་སྐྱིད་མཚན་ཉིད། རང་གི་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་རྗེས་
འབྲོ་བྱེད་པ། སྐྱིད་དོས་པོར་མེད་ཀྱང་སྐྱིད་ཡིན་ན་དོས་པོར་མེད་པས་མ་འབྲལ་ཅིང་།
སྐྱིད་དེ་སྐྱིད་མཚན་ཡིན་ཡང་སྐྱིད་ཡིན་ན་སྐྱིད་མཚན་ཡིན་པས་མ་འབྲལ་སྟེ། རྒྱ་མཚན་སྤར་
བཤའ་ཟེན་པའི་ཕྱིར་དོ། །སྐྱིད་ལ་དབྱེ་ན། དེགས་སྐྱིད། ཚོགས་སྐྱིད། འོན་སྐྱིད་དང་
གསུམ། དེགས་སྐྱིད་མཚན་ཉིད། རང་གི་འབྲེ་བྲག་དུ་མ་གྲུབ་པ། དཔེར་ན། ལེས་བྱ་
ལྟ་བུ། ཚོགས་སྐྱིད་མཚན་ཉིད། ཡ་གྲུལ་དུ་མ་འདུས་པ། དཔེར་ན། ལུས་པ་ལྟ་
བུའོ། །འོན་སྐྱིད་མཚན་ཉིད། རང་འདྲིན་རྟོག་པས་ཞེན་སྤངས་གང་ལ་ཞུགས་པའི་
དོན་དེ་དང་གཅིག་མ་ཡིན་ཡང་གཅིག་ལྟ་བུར་སྤང་བའི་སྐོ་བཏགས། དཔེར་ན།
ལུས་འདྲིན་རྟོག་པ་ལ་ལུས་པར་སྤང་བ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཚོས་དེའི་འབྲེ་བྲག་
གི་མཚན་ཉིད། ཚོས་དེ་ཡིན། ཚོས་དེ་ལ་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ། བྱོང་མ་ཡིན་ཞིང་།

ཚོས་དེ་ཡིན་པ་དུ་མ་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །

བརྒྱད་པ་བདེན་པ་གཉིས་། སྲུ་དབྱེ་བ་། བཤད་པ་ལ་གཉིས།

སོ་སོའི་འདོད་པ་དང་། ཉམས་སྲུ་ལེན་པའི་རིམ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ།
བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱ་བའི་ལུགས་དང་། མདོ་སྡེ་བའི་ལུགས་དང་། སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་
སོ། །དང་པོ་ནི། གུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། བཅོམ་བཤམ་སྒོས་གཞིག་བས་
དེར་འཛིན་གྱི་སྒོ་འདོར་བའི་ཚོས། དེ་ཡང་བཅོམ་བས་དེར་འཛིན་གྱི་སྒོ་འདོར་བ་ནི་
བུམ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། བུམ་པ་སྟོ་བས་བཅོམ་པ་ན་བུམ་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་འདོར་
བའི་ཕྱིར། སྒོས་གཞིག་བས་དེར་འཛིན་གྱི་སྒོ་འདོར་བ་ནི་རྩ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། རྩ་ལ་
གསུགས་ཀྱི་སོགས་སྒོས་སོ་སོར་བསལ་ནས། ཞིག་པ་ན་རྩུང་འཛིན་པའི་སྒོ་འདོར་
བའི་ཕྱིར། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། བཅོམ་བཤམ་སྒོས་གཞིག་བས་དེར་
འཛིན་གྱི་སྒོ་མི་འདོར་བའི་ཚོས། དབེར་ན། ལྡོག་པོའི་རྩུབ་སྲ་རབ་དང་འདུས་མ་
བུས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ་འང་མཛོད་ལས། གང་ལ་བཅོམ་དང་སྒོ་
ཡིས་གཞན། །བསལ་ན་དེ་སྒོ་མི་འཇུག་པ། །བུམ་རྩ་བཞིན་དུ་གུན་རྫོབ་ཏུ། །ཡོད་
དེ་དོན་དམ་ཡོད་གཞན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཁ་ཅིག །བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱ་བས་”རགས་”^{༡༣༧} བ་དང་རྒྱན་ཡིན་ན་བདེན་མེད་དུ་
རྟོགས་པ་ལ་དབྱེ་མ་བ་དང་བྱེད་པར་མེད་ལ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱ་བས་རྩུབ་སྲ་ཆ་མེད་
དང་ལེས་པ་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་བདེན་པར་འདོད་ཅིང་། དབྱེ་མ་”བས་དེ་”^{༡༣༨} ཡང་

༡༣༧ རིགས་
༡༣༨ བསད་

བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། འཇུག་པར། བྱམ་སོགས་འདི་དག་དེ་
ཉིད་དུ་མེད་ཅིང་། །འཇིག་རྟེན་རབ་ཏུ་གྲགས་པར་ཡོད་ཇི་བཞིན། །དེ་བཞིན་དངོས་
པོ་ཐམས་ཅད་འགྱུར་བས་ན། །ཞེས་དངོས་སྣུ་བ་རང་ལ་གྲགས་པ་དཔེར་བཞོད་
ནས། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་བསྐྱབས་པའི་སྲིད་ཞེ་ན། དེ་མི་མི་འཐད་
དེ། ཚོས་གཅིག་དབྱེ་མ་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་བདེན་མེད་དུ་ཚད་མས་གྲུབ་ན། རིགས་
བ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚོས་གཞན་གྱི་སྤྲེང་དུ་ཡང་བདེན་པར་ཡོད་མེད་སྟོ་ཁ་སྤྲོགས་
བ་ཚམ་གྱིས་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་ཀྱས་པའི་སྲིད།

དེས་ན་བྲེ་བྲག་ཏུ་སྣུ་བའི་ལུགས་ལ། བྱམ་བ་དང་ཚུ་ལ་སོགས་བ་རང་གི་
རྣམ་བརྒྱད་ལ་བརྟེན་ནས་བཞག་པའི་བཏགས་ཡོད་དང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་
ཡང་བྱམ་བ་དངོས་པོ་དང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་མི་འདོད་པ་མིན་ནོ། །གལ་ཏེ་བྱམ་བ་ཚོས་
ཅན། བདེན་གྲུབ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་པས་བཏགས་བ་ཚམ་དུ་ཡོད་པའི་སྲིད་ཏེ།
བཏགས་ཡོད་ཡིན་པའི་སྲིད། དེ་ཚོས་ཅན། རྣམ་སྲུ་གྲུབ་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ཡིན་
པའི་སྲིད། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྣམ་སྲུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། རྣམ་ཡོད་མ་
ཡིན་པའི་སྲིད། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། བཏགས་ཡོད་ཡིན་པ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་
མི་འཐད་དེ། དེ་དག་ནི་རྣམ་སྲུ་ཡོད་པ་དང་རྣམ་ཡོད་དང་། བཏགས་ཡོད་དང་རྟོག་
པས་བཏགས་བ་ཚམ་དུ་ཡོད་པའི་ཁྱད་པར་མ་”བྱེད་”^{༡༩}པའི་སྟོན་ཡིན་པའི་སྲིད། དེ་
ལྟ་མིན་ན་ཡང་ན་བྱམ་བ་རྣམ་ཡོད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་ལ་ཡང་ན་དོན་བྱེད་མི་རུས་
པར་ཁས་ལེན་དགོས་སོ། །

གལ་ཉེ་དོན་བྱེད་མི་བྱས་པར་ཁས་སྐྱབས་ན་སྐྱོན་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། ལུས་པ་
ཚོས་ཅན། ཚུ་སྐྱོར་པའི་དོན་བྱེད་མི་བྱས་པར་ཐལ། དོན་བྱེད་མི་བྱས་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ལུས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་ཡང་འདོད་ན། ཚོས་གང་
ལ་ཡང་རང་ཉིད་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པར་ཁས་སྐྱབས་དགོས་པས་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
ཐམས་ཅད་ཁས་སྐྱབས་དུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །

ཁ་ཅིག །གང་ལ་བཅོམ་དང་སློ་ཡིས་གཞན། །ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་དུ།
སེམས་ཚུལ་པའི་བདེན་གཉིས་འཛོག་ཚུལ་ལོགས་སུ་བསྟན་ནས། མདོ་སྡེ་པའི་
བདེན་གཉིས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་ལོགས་སུ་མ་བསྟན་པས། གང་ལ་བཅོམ་དང་སློ་ཡིས་
གཞན། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདིས་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་གཉིས་ཅར་གྱི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་
འཛོག་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །

མདོ་སྡེ་པ་ལ་ཚོས་མངོན་པའི་མདོ་སྡེ་པ་དང་རིགས་པ་སྐྱབས་པའི་མདོ་སྡེ་པ་
གཉིས་སུ་འབྱེད་ན་མ་གཏོགས། རྗེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་སྡེ་བདུན་ནས་བཤད་པའི་
མདོ་སྡེ་པ་གཉིས་བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཚན་གཞི་དང་མཚན་ཉིད་གང་ཡང་མི་མཐུན་
ཉེ། རྗེ་བྲག་སྐྱེ་བས་ལུས་པ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་། འདུས་མ་བྱས་དོན་དམ་པར་
འདོད་ལ། སྡེ་བདུན་ནས་བཤད་པའི་མདོ་སྡེ་པས་ལུས་པ་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་།
འདུས་མ་བྱས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྡེ་བདུན་ནས་བཤད་པའི་
མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ། བཅོམ་བཤམ་སློལ་གཞིག་པས་དེར་འཛིན་གྱི་སློ་འདོར་
པའི་ཚོས་ཡིན་ན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པས་མ་ཁྲུབ་ཅིང་། བཅོམ་བཤམ་གཞིག་

”བས་^{༡༣༥} དེར་འཇོན་གྱི་སློ་མི་འདོར་བའི་ཚོས་ཡིན་ན། འོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པས་
མ་ཁྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པའི་སྲིད་འོ། །

གཉེས་པ་མདོ་སྤེ་པའི་ལུགས་ནི། འོན་དམ་འོན་བྱེད་རུས་པ་གང་། །ཞེས་པའི་
རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བཤད་དུ་ཡ་མ་རིས། ཞར་ལ་ཐེག་པ་མ་ཤལ་གྱི་བདེན་པ་གཉེས་གྱི་
ཚམ་པར་གཞག་པ་བསྟན་པའི་སྲིད། ཞེས་བཤད་པའི་ཐེག་པ་མ་ཤལ་ནི་ཉན་ཐོས་གྱི་
ཐེག་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་འདིར་ཉན་ཐོས་མདོ་སྤེ་པའི་བདེན་གཉེས་གྱི་ཚམ་
གཞག་སྐབས་སུ་བབ་པས། འདི་ལ་གཉེས། མཚན་ཉིད་དང་། བདེན་གཉེས་གྱི་སྐྱ་
དོན་ལོ། །དང་པོ་ནི། འོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། རྟོག་པས་སློ་མ་བཏགས་པར་
དོན་བྱེད་རུས་པ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། རྟོག་པས་སློ་བཏགས་པའི་ཚོས།
གཉེས་པ་ནི། ཅིའི་སྲིད་དོན་དམ་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། རྫོ་དོན་དམ་པ་སྦྱང་ཡུལ་ཡ་
མ་འཁྲུལ་པའི་དོར་བདེན་པས་ན་དོན་དམ་བདེན་པ་ཞེས་བྱའོ། །

ཅིའི་སྲིད་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། རྫོ་ཀུན་རྫོབ་པ་རྟོག་པའི་དོར་
བདེན་པས་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་བྱའོ། །འདི་ཡང་སྐྱ་བཤད་པའི་དབང་དུ་བྱས་
པ་ཡིན་གྱིས་རྫོ་ཀུན་རྫོབ་པ་རྟོག་པའི་དོར་བདེན་པ་ཡིན་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་
པས་ཁྲུབ་པ་ནི་མེད་དེ། འོན་དམ་བདེན་པ་ཡང་རྫོ་ཀུན་རྫོབ་པ་རྟོག་པའི་དོར་བདེན་
པའི་སྲིད་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་དང་སྐྱ་རྟོག་པ་ལྟ་བུ་ཡང་རྫོ་ཀུན་རྫོབ་པ་རྟོག་
པའི་དོར་བདེན་པ་ཡིན་ཡང་མ་སྦྱང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་སྲིད། འོ་ན་རྟོག་པ་ལ་ཅིའི་
སྲིད་རྫོ་ཀུན་རྫོབ་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། རང་མཚན་མདོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལ་སྐྱིབ་པའི་

འོན་ཀྱིས་ན་ཀུན་རྫོབ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གང་གིས་རང་གི་རོ་ལོ་ཡི། །གཞན་གྱི་རོ་ལོ་
 སློབ་བྱེད་པ། ཀུན་རྫོབ་དེ་དག་ཐ་དད་ཀྱང་། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །འདི་ནི་གཉི་
 ལྷག་རང་བཞིན་སློབ་བྱིང་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། །ཞེས་དང་། གང་ཞེག་གིས་སམ་གང་ཞེག་
 ལ། །ཡང་དག་སློབ་བྱེད་ཀུན་རྫོབ་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་དང་ཚུལ་མཚུངས་པ་
 ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རྟོག་པ་དེ་དོན་སྤྱི་སྤང་ཡུལ་དུ་བྱས་པས་རང་མཚན་མདོན་སྤུམ་
 དུ་མཚོང་བ་ལ་སློབ་པས་སློབ་བྱེད་དང་ཀུན་རྫོབ་པ་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། རྟོག་པ་
 དེ་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་དང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་
 བྱིང་ཏེ། འོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་རྣམས་པ་ཡིན་པའི་བྱིང། དེ་ལྟར་ན། མདོ་སྟེ་པའི་
 ལྷགས་ལ་རང་མཚན་ཡིན་ན་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་། སྤྱི་མཚན་ཡིན་ན་ཀུན་རྫོབ་
 བདེན་པ་ཡིན་ནོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ། མདོ་སྟེ་པའི་ལྷགས་ལ། དངོས་པོ་ཡིན་ན་དོན་དམ་བདེན་པ་
 ཡིན་པས་མ་བྱེད་སྟེ། དངོས་པོ་ལ་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་དང་ཀུན་རྫོབ་པའི་དངོས་
 པོ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིང་ཏེ། འོན་དམ་དོན་བྱེད་རྣམས་པ་གང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་
 དམ་པའི་དངོས་པོ་བསྟན། ཀུན་རྫོབ་པ་ཡི་དངོས་རྣམས་ལ། །ཞེས་པས་ཀུན་རྫོབ་
 པའི་དངོས་པོ་བསྟན་པའི་བྱིང། ཀུན་རྫོབ་པའི་དངོས་པོའི་དོན་ཡང་རྟོག་དོར་དོན་
 བྱེད་རྣམས་པ་ལ་བྱེད་དོ། །ཞེས་ཟེར།

འོ་ན་རྟོག་པ་གང་ཡང་རུང་བའི་དོར་དོན་བྱེད་རྣམས་པས་རྟོག་དོར་དོན་བྱེད་
 རྣམས་པར་འཛོག་གམ། རྟོག་པ་དོན་མཐུན་ཞེག་གི་དོར་དོན་བྱེད་རྣམས་པས་རྟོག་དོར་
 དོན་བྱེད་རྣམས་པར་འཛོག་། དང་པོ་ལྟར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་ཚོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་

པའི་དངོས་སོ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་ངོར་དོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་ཁྲབ་ཁས།
འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། རྟོག་པ་དོན་མཐུན་
ཞིག་གི་ངོར་དོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་དོན། རྟོག་པ་དོན་མཐུན་ལ་དོན་བྱེད་རྒྱས་པར་སྤང་
བ་ལ་བྱེད་དམ། རྟོག་པ་དོན་མཐུན་གྱིས་དོན་བྱེད་རྒྱས་པར་ཞེན་པ་ལ་བྱེད།

དང་སོ་ལྟར་ན། རྣམ་པའི་དོན་སྤྱི་ཚོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་པའི་དངོས་སོ་ཡིན་
པར་ཐལ། རྟོག་པ་དོན་མཐུན་ལ་དོན་བྱེད་རྒྱས་པར་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འཛིན་
རྟོག་པ་ལ་དོན་བྱེད་རྒྱས་པར་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་རྣམ་པར་
སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཀུན་རྫོབ་པའི་དངོས་སོ་ཡིན་ན་དོན་དམ་པའི་
དངོས་སོ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་པའི་དངོས་སོ་ཡིན་ན་རྟོག་པ་དོན་མཐུན་
གྱིས་དོན་བྱེད་རྒྱས་པར་ཞེན་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་། གལ་ཏེ་ཐམས་ཅད་རྒྱས་མེད་ན། །ས་སོན་སོགས་ནི་སྤྱུག་
སོགས་ལ། །རྒྱས་མཐོང་། ཞེས་པའི་རྩོད་ལན་འབྲེལ་མེད་དུ་ཐལ། ལྷ་གྲ་སྐྱེད་ན་
དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་རྒྱས་པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་དོན་བྱེད་རྒྱས་ན་དོན་
དམ་པར་དོན་བྱེད་རྒྱས་པས་མ་ཁྲབ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་པའི་དངོས་སོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
སྤྱི་ཡིན་པར་གྲུབ་པའི་དངོས་སོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྤྱི་ཡིན་
པར་གྲུབ་པའི་དངོས་སོ་ཡིན་ན་དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དངོས་སོ་ཡིན་ན་དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ཡིན་དགོས་ན།
ཀུན་རྫོབ་པ་ཡི་དངོས་རྣམས་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་
ཏེ། དེ་ནི་བྱས་མི་རྟོག་གི་ཐ་དད་ལྟ་བུ་ལྟོ་ཀུན་རྫོབ་པ་རྟོག་པའི་ངོར་དངོས་སོར་སྤང་

བ་ལ་ཀུན་རྫོབ་པའི་དངོས་པོ་ཞེས་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི། དངོས་པོ་ལ་ཀུན་རྫོབ་པ་
དང་དོན་དམ་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་མེམས་ཚམ་པའི་ལུགས་ལ་གསུམ། བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
དང་། རོ་བོ་ཉིད་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་དང་། དེ་བདེན་པ་གཉིས་སུ་སྤྱད་པའི་ཚུལ་
ལོ། །དང་པོ་ནི། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། རྒྱུད་ལ་དམིགས་ནས་བསྐྱོམས་
བས་སྐྱིབ་པ་དག་པར་འགྱུར་བའི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག། །ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་
མཚན་ཉིད། ལྷག་པར་དམིགས་ན་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་
དམིགས་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ། གཉིས་པ་ནི། དགོངས་འགྲེལ་ལས། དོན་དམ་
ཡང་དག་འཕགས་ལ་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ།
མཚན་ཉིད་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། སྐྱེ་བ་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། དོན་དམ་པ་རོ་བོ་
ཉིད་མེད་པ་ལ་དགོངས་ནས། ཚོས་ཐམས་ཅད་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཞེས་བསྟན་
ཏོ། །ཞེས་དང་། དེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་ལ། སུམ་ཅུ་བ་ལས། རོ་བོ་ཉིད་ནི་རྣམ་
གསུམ་གྱི། །རོ་བོ་ཉིད་མེད་རྣམ་གསུམ་ལ། །དགོངས་ནས་ཚོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་
གྱི། །རོ་བོ་ཉིད་མེད་བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀུན་
བཏགས་གཞན་དབང་ཡོངས་ཀྱུ་བ་གསུམ་དུ་འདུས་པ་ལས། ཀུན་བཏགས་མཚན་
ཉིད་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། གཞན་དབང་སྐྱེ་བ་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། ཡོངས་ཀྱུ་བ་
དོན་དམ་པ་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ལ་དགོངས་ནས། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས་ཚོས་ཐམས་
ཅད་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

མོ་ན་ཅིའི་ཕྱིར་ཀུན་བཏགས་མཚན་ཉིད་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། མིར་

དང་བདུས་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་སྲིད་
རྟོ། །ཅིའི་སྲིད་གཞན་དབང་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་
སྐྱེ་དགོས་ཀྱི་རང་གི་བདག་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་སྲིད་རྟོ། །ཅིའི་སྲིད་ཡོངས་
གྲུབ་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དོན་དམ་པ་ཡང་ཡིན་ལ་བདག་
གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་སྲིད་རྟོ། །

དེ་སྐད་དུ་ཡང་། དགོངས་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ངོ་
བོ་ཉིད་མེད་པ་གང་ཞེ་ན། ཀུན་བཟླགས་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ཅིའི་
སྲིད་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དེ་ནི་མིང་དང་བདུས་བཞག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་གྱི། རང་གི་
མཚན་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་བར་གཞན་པ་ནི་མ་ཡིན་པས། དེའི་སྲིད་དེ་ནི་མཚན་ཉིད་ངོ་
བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་དང་། ཚོས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་
གང་ཞེ་ན། ཚོས་རྣམས་ཀྱི་གཞན་གྱི་དབང་གི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ཅིའི་
སྲིད་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དེ་ནི་རྒྱུན་གཞན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲུང་བ་ཡིན་གྱི་བདག་ཉིད་
ཀྱིས་མ་ཡིན་པས། དེའི་སྲིད་དེ་ནི་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་
དང་། གཞན་ཡང་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་
ཡང་། དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་སྲིད་ཞེ་ན། དོན་དམ་
པ་ཡང་དག་འཕགས། ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ཚོས་བདག་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་དག་གི་
ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །དེ་ནི་དོན་དམ་པ་ཡང་ཡིན་ལ་དོན་དམ་པ་ནི་
ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རབ་དུ་བྱེ་བ་ཡིན་པས། དེའི་སྲིད་
དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

འོ་ན་རོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། གུན་བརྟགས་གྱི་མཚན་
ཉིད། རྣམ་སྲུ་མེད་བཞིན་དུ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པས་གུན་བརྟགས་པ། དེ་ལ་དབྱེ་
ན། མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཚད་པའི་གུན་བརྟགས་དང་། རྣམ་གྲངས་པའི་གུན་
བརྟགས་གཉིས། དཔེར་བརྗོད་རིམ་པ་བཞིན་གང་ཟག་གི་བདག་ལྟ་བུ་དང་། བྱས་
མི་རྟག་གི་ཐ་དད་ལྟ་བུ་ལོ། །དེས་ན་གུན་བརྟགས་མཚན་ཉིད་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་
དོན་རང་གི་མཚན་ཉིད་གིས་མེད་པ་ཡིན་གྱི་མཚན་ཉིད་གཏན་ནས་མེད་པ་ནི་མ་
ཡིན་ཉེ། སྤྱི་མཚན་ཐམས་ཅད་གུན་བརྟགས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དོ། །

གཞན་དབང་གི་མཚན་ཉིད། རྒྱ་རྒྱུན་གཞན་གྱི་དབང་ལས་སྐྱེས་པ། དེ་ལ་
དབྱེ་ན། མ་དག་གཞན་དབང་དང་། དག་པ་གཞན་དབང་གཉིས། དཔེར་བརྗོད་རིམ་
པ་བཞིན། མ་དག་པའི་སྣོད་བཅུད་ལྟ་བུ་དང་། འཕགས་པའི་རྣམ་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ལྟ་
བུ་ལོ། །གཞན་དབང་ཡིན་ན་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་དགོས་
པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་གཞན་དབང་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དོ། །

ཡོངས་གྲུབ་གྱི་མཚན་ཉིད། ཚོས་རྣམས་གྱི་གནས་ལུགས་སུ་གྱུར་པའི་
ཚོས་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྤྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡོངས་གྲུབ་དང་། འགྱུར་མེད་ཡོངས་
གྲུབ་གཉིས། དཔེར་བརྗོད་རིམ་པ་བཞིན། གཟུང་འཛིན་རྣམ་གཞན་གྱིས་སྣོད་པའི་
སྣོད་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཉམ་གཞན་ཡེ་ཤེས་ལྟ་བུ་དང་། གཟུང་འཛིན་
རྣམ་གཞན་གྱིས་སྣོད་པའི་སྣོད་ཉིད་ལྟ་བུ་ལོ། །

གསུམ་པ་ནི། རྣམ་གྲངས་པའི་གུན་བརྟགས་དང་གཞན་དབང་གཉིས་ནི་
གུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ལ། འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་ནི་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་

ནོ། །དོན་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དེ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ནམ་མིན།
ཡིན་ན། དེ་ལ་དམིགས་ནས་བསྐྱོམས་པས་སྐྱིབ་པ་དག་པར་འགྱུར་བའི་དམིགས་
པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། འདོད་མི་རུས་
ཏེ། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་སྲིད། མིན་ན། ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་
ན། མི་འགལ་ཏེ། ལྷོ་དོན་དམ་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པས་
སྲིད་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི་ཡོངས་གྲུབ་མཚན་ཉིད་པར་
འདོད་པ་ནི་མ་ཡིན་པའི་སྲིད་རོ། །དེས་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ནོ། །

སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ལ་དངོས་པོ་ཡིན་ན་རང་མཚན་ཡིན་པས་ཁྲབ་
གྲང་། རང་མཚན་ཡིན་ན་དངོས་པོ་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་སྟེ། གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་
གྱིས་སྣོང་པའི་སྣོང་ཉིད་དེ་ཡང་རང་མཚན་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། དེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་
གྱིས་གྲུབ་པའི་སྲིད་ཏེ། དེ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་སྲིད་ཏེ། དེ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་
པའི་སྲིད་ཏེ། དེ་ཚོས་རྣམས་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། དེ་སྲིད་གཉིས་སྣོང་
གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་དེའི་ཡང་དེ་ཉིད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད་རོ། །རྣམ་པར་
རྟོག་པ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་གྲང་དོན་དམ་བདེན་པ་
མིན་ཏེ། མདོ་སྟེ་རྒྱལ་ལས་དོན་དམ་བདེན་པ་སྐྱེ་འཛིག་དང་བྲལ་བར་གསུངས་
ཤིང་། བསྐྱུ་བ་ལས། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་བརྗོད་པར་བྱའམ།
དོན་དམ་དུ་ཡོད་པར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྐྱས་པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་བརྗོད་པར་
བྱའོ། །ཞེས་རྣམ་རྟོག་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་སྲིད། ལུང་དེས་
རྣམ་རྟོག་དོན་དམ་པར་མེད་པར་ཀུན་རྫོབ་ཅམ་དུ་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

མིན་ཏེ། དབུས་མཐའ་ལས། ཡང་དག་མ་ཡིན་ཀྱང་རྟོག་ཡོད། །ཅེས་པའི་འགྲེལ་
བར། རང་བཞིན་གྱིས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཚིག་གི་ལྷག་མའོ་ཞེས་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་
པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་གསུངས་ཤིང་། ཀུན་ལས་བཏུས་
ལས། གང་ལ་གང་མེད་པ་དེ་ནི་དེས་སྟོང་པར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་སྟེ།
འདི་ལ་ལྷག་མ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདིར་ཡོད་པའོ་ཞེས་གཟུང་འཛིན་རྗེས་གཞན་
མེད་ཅིང་། དེའི་ལྷག་མ་གཞན་དབང་དང་གཟུང་འཛིན་རྗེས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པ་
བདེན་པར་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་གཟུང་འཛིན་རྗེས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་དོན་དམ་བདེན་པ་
ཡིན་ན། དེའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ཤེས་པ་ཙམ་ལ་སྟོས་པའི་གཟུང་འཛིན་རྗེས་གཞན་གྱིས་
སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ལ་བྱེད་དམ། རྟོག་པ་ལ་སྟོས་པའི་གཟུང་འཛིན་རྗེས་གཞན་གྱིས་
སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ལ་བྱེད་དམ། དབང་ཤེས་ཙམ་ལ་སྟོས་པའི་གཟུང་འཛིན་རྗེས་
གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ལ་བྱེད་དམ། དབང་ཤེས་མ་འཇུག་པ་ལ་སྟོས་པའི་
གཟུང་འཛིན་རྗེས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ལ་བྱེད།

དང་པོ་མི་འཐད་དེ་ཤེས་པ་ལ་སྟོས་པའི་གཟུང་འཛིན་རྗེས་གཞན་གྱིས་སྟོང་
པར་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་པ་ཙམ་ལ་སྟོས་པའི་གཟུང་བ་
རྗེས་སུ་མ་གྲུབ་པར་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པའང་མི་
འཐད་དེ། རྟོག་པ་ལ་སྟོས་པའི་གཟུང་འཛིན་རྗེས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པར་ཐ་སྙད་པའི་
ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོག་པ་ལ་སྟོས་པའི་གཟུང་བ་རྗེས་སུ་མ་གྲུབ་པ་ཐ་སྙད་
པའི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པའང་མི་འཐད་དེ། དབང་ཤེས་ཙམ་ལ་

སྟོན་པའི་གཟུང་འཛིན་རྗེས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པར་ཐ་སྟེན་པའི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་
 ཕྱིར་ཉེ། ཟླ་བ་གཉེས་སྦྲང་གི་དབང་ཤེས་དང་དེའི་གཟུང་བ་རྗེས་གཞན་གྱིས་སྟོང་
 པར་ཐ་སྟེན་པའི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་བའང་མི་འཐད་དེ། དབང་ཤེས་
 མ་འཇུག་པ་མ་སྟོན་པའི་གཟུང་འཛིན་རྗེས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པར་ཐ་སྟེན་པའི་ཚད་
 མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དབང་ཤེས་མ་འཇུག་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དབང་ཤེས་
 རྣམས་འཇུག་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དབང་ཤེས་རྣམས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་
 བཞིན་དུ་དེར་སྦང་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས། ལྟོ་བྱུང་བའི་འཇུག་རྒྱས་མ་
 བསྐྱད་པའི་དབང་ཤེས་དང་དེའི་གཟུང་བ་རྗེས་གཞན་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་སྟོ་ནི་
 ཤེས་སྐྱིབ་དང་། དེའི་ཞེན་ཡུལ་གྲུབ་ན་ཚོས་གྱི་བདག་དང་། ལྟོ་དེའི་ཞེན་ཡུལ་
 བཀག་པའི་སྟོང་ཉིད་ནི་ཚོས་གྱི་བདག་མེད་དང་འགྲུང་བ་མེད་པའི་ཡོངས་གྲུབ་
 ཡིན་ལ། སྟོང་ཉིད་དེ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་ནི་སྤར་སྤྲན་ཅིག་དམིགས་ངེས་གྱི་ཉུགས་
 གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟེན་ཏོ། །

གཉེས་པ་བདེན་གཉེས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རིམ་པ་ནི།

ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་དང་སྦྱར་ནས་
 བདག་གིས་གཞན་དུ་བཤད་པར་བྱ་ལ། འདིར་ནི་མདོར་བསྡུས་པ་ཙམ་ཞིག་བརྗོད་
 པར་བྱ་སྟེ། དལ་འབྱོར་གྱི་ཉེན་ལ་སྟོང་པོ་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་དང་པོར་རྣམ་པར་
 མི་གཡོང་བའི་རྒྱར་སོ་སོར་ཐར་པ་རིགས་བདུན་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་གང་ཡང་རུང་བ་
 ཡང་དག་པར་སྤངས་ནས་དེ་ལ་གནས་ཤིང་། དེ་ནས་མི་སྟོངས་པའི་རྒྱར་བདེན་པར་
 མངོན་པར་ཉོགས་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཚོས་ཉན་ནས་ཐོས་པའི་ཤེས་རབ་

བསྐྱེད་པར་བྱ་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་ཐོས་པའི་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རྒྱུར་ཐོས་པའི་
དོན་རྣམས་རིགས་པས་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསམས་ནས་བསམ་པའི་ཤེས་རབ་སྐྱེད།
དེའི་རྗེས་སུ་ཉོན་མོངས་པ་དང་འབྲལ་བའི་རྒྱུར་བསམས་པའི་དོན་ལེགས་པར་
བསྐྱོམས་ནས་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་སྐྱོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་དེ་ཉོན་
མོངས་པ་དང་བྲལ་བའི་བྱང་རྒྱལ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་གནས་ཐོས་དང་
བསམ་ལྡན་པས། །སྐྱོམ་པ་ལ་ནི་རབ་ཏུ་སྦྱོང། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དེ་ཡང་རང་ཉིད་འབའ་ཞིག་ཞི་བདེ་དོན་གཉེར་གྱི་བསམ་པ་དང་ལྡན་པས་
གོམས་པར་བྱས་ན། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་རྒྱལ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ལ།
རྒྱལ་བྱེད་སྤྲུགས་རྗེ་གོམས་ལས་དེ། །ཞེས་དང་། རྣམ་པར་དུ་མར་ཐབས་མང་
པོ། །ཡུན་རིང་དུས་སུ་གོམས་པ་ལས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བཅེ་བ་སྦྱིང་རྗེ་
ཆེན་པོ་དང་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་ལ་སོགས་པ་ཐབས་མཁས་བྱེད་པར་ཅན་གྱི་
ལྟོགས་དང་བཅས་ཏེ། བསྐྱེད་པ་གངས་མེད་གསུམ་དུ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་
སྦྱོན་ཐམས་ཅད་སྤངས་ཤིང་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པའི་ཡང་དག་པར་
རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེ་བདེ་ལྷག་ཏུ་ཐོབ་ནས། གང་དག་
བཅེ་བ་ཆེན་པོ་ལ། །གཞན་གྱི་དོར་ནི་བཞུགས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
གཞན་དོན་དུ་འཁོར་བ་རི་སྲིད་མ་སྦྱོངས་ཀྱི་བར་དུ་བཞུགས་ཏེ། འཕྲིན་ལས་ལྡན་
གྱིས་ལྷུ་བ་པ་དང་། རྒྱན་མི་ཆད་པའི་སྐོ་ནས་གདུལ་བྱ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྦྱིན་
ལོ་གྱི་ལམ་ལ་འགོད་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

གང་གི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་བྱ་བོ་ཆེད། །རྣམ་དཀར་སྦྱོབས་པའི་བ་དན་

ལེགས་བཅུགས་ནས། །འདོད་དགུ་འབྲུང་བའི་བཙོན་པའི་རྒྱུང་དང་བཅས། །འཕྲོ་
 རྣམས་སྲིད་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་སྐྱོལ་ཞིང་། །མཁུན་རབ་ཞོར་བུའི་སྤིང་ལ་དབང་
 བསྐྱར་བའི། །དེད་དཔོན་སྐྱ་མ་མཚོག་དེའི་བཀའ་འཛིན་ལས། །ལེགས་པར་སྐོབ་པའི་
 ལེགས་བཤད་ཞོར་བུའི་ཚོགས། །གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ནས་རིགས་པའི་རྒྱན་འདི་
 བསྐྱབས། །ལེགས་བཤད་འཇུག་དཀར་སྟོན་པའི་བཞིན་རས་ཀྱི། །རྣམ་དཔྱོད་ཟུར་
 མིག་གཡོ་བའི་དཔལ་ཡོན་ཅན། །མཁས་པའི་དོར་འགྲིམ་པའི་མཛེས་མ་
 དག། །བསྟན་བཅོས་རིགས་པའི་རྒྱན་འདིར་སྤང་བར་མཛོད། །མང་དུ་སྐོས་པའི་སྟོན་
 མེ་མ་བསྟེན་ན། །ཚོངས་པའི་སྐྱུན་བ་སེལ་བར་མི་བུས་ཤིང་། །ཡང་ཡང་བསམ་
 པའི་དྲན་བས་མ་བསྐྱངས་ན། །སྐོས་པའི་ཞོར་མཚོག་བསྐྱང་བར་བུས་མ་
 ཡིན། །བསམ་པའི་དོན་ལ་ཅེ་གཅིག་མ་བསྐོསས་ན། །སྲིད་པའི་ས་བོན་སྤོང་བ་ག་
 ལ་བུས། །དེ་སྤྱིར་སྐོས་བསམ་སྐོས་བས་རྒྱུད་སྐྱངས་ནས། །དལ་བའི་ཉེན་ལ་སྤིང་
 སོ་ལེན་བ་གཅེས། །གཞན་དང་ཚོད་བ་ཅམ་ལ་མི་ཚགས་ཤིང་། །ཚིག་གི་ལྷ་བས་
 རྣམ་ཡང་མི་དོམས་བར། །སྐོས་པའི་དོན་རྣམས་ཉམས་སུ་སྤངས་བ་ལས། །རྒྱལ་
 བ་དགེས་པའི་ལམ་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར། །དགོ་བ་འདི་ཡིས་ཚོགས་གཉིས་ར་བར་
 རྣམ་དག་རིགས་ཀྱི་ས་བོན་སྤྱིར་རྗེའི་རྒྱ་ཡིས་ལན་ཅིག་མིན་བར་སིམ་བུས་བྱང་
 རྒྱལ་སེམས་ཀྱི་ཅ་བ་རབ་བཟླ་མཁུན་རབ་ཡལ་གའི་ཁྱོན་ཡངས་ཤིང་། །སྤྱོགས་
 གུན་སྟུན་པའི་འི་བཟང་གིས་འགོངས་ཡོན་ཉན་སྤྱང་ཅིའི་འབྲུང་གནས་ལེགས་
 བཤད་མེ་ཉོག་དཀར་ཕོར་རབ་རྒྱས་མཁས་པའི་བྱང་བས་ནམ་ཡང་གཏོང་བར་མི་
 ཕོད་འཕྱར་སྤྱིར་འོལ་བས་རྣམ་བར་མཛེས། །གསུང་སྤྱིས་རང་རྒྱལ་རྒྱལ་སྐྱུ་འགྲེ་

ཤིང་གཞོན་ལུའི་ཚོགས་ཀྱིས་རབ་འབྱུང་སྲིད་པའི་ཅེ་ལ་ཅེ་མོར་སོན་གྱུར་མཚན་
 དཔེའི་རིན་ཚེན་རྒྱན་འཆང་སྐྱུ་གསུམ་འབྲས་བུ་མཚོག་གི་གོ་འཕང་མངོན་པར་
 མཐོ། །སྤྱོད་པ་བཅུར་སྲིན་ལས་རྣམ་བཞིའི་གྲིབ་བསེལ་བབ་པས་ལུས་ཅན་ཀུན་གྱི་
 སྲིད་ཞིའི་གདུང་བ་ཀུན་སེལ་འདོད་དགུ་འབྱུང་བའི་ཀུན་མཚམས་དཔག་བསམ་དབང་
 སོ་ཀུན་གྱིས་བདེ་ལྷག་ཐོབ་གྱུར་ཅིག །གནས་སྐབས་སུ་ཡང་དལ་དང་འབྱོར་བའི་
 རྟེན། །མཐོ་རིས་ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱིས་རབ་བརྒྱན་ཅིང་། །མི་ལུག་བསྟན་པའི་རྒྱལ་
 མཚན་འཛིན་པའི་མཚོག་། །དིག་གོལ་སུན་ཚོགས་དགེ་འདུན་གྲུབ་པར་ཤོག །

ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་རིགས་པའི་རྒྱན་ཅེས་བྲ་བ་འདི་ནི་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་
 ཤང་ཚོང་ཁ་བ་ཚེན་པོ་དང་། དེའི་རྒྱལ་ཚབ་དམ་པ་དང་མ་རིན་ཚེན་དང་། སེམས་
 དཔེའི་ཚེན་པོ་ཀུན་དགའ་བཟང་པོ་དང་། ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཚེན་པོ་ཨ་རྩ་ཡ་གྱི་རྟེ་
 དང་། ཚོས་ཀྱི་རྗེ་ཤེས་རབ་སེལ་ལ་སོགས་པ་མཁས་གྲུབ་དཔལ་ལྷན་ལྷ་མ་དམ་པ་
 རྣམས་ཀྱི་ཞབས་ཀྱི་བརྗོད་ཅི་མ་མེད་པ་ལ་སྤྱི་བོས་གཏུགས་པའི་བཀའ་རྒྱན་ལ་
 བརྟེན་ནས། རང་གི་སློབ་མ་སློ་གསལ་ཞིང་དོན་དུ་གཉེར་བ་དུ་མས་ཡང་ཡང་དུ་
 ཅན་གྱིས་བསྐྱལ་བའི་དོར་རིགས་པ་སྐྱ་བའི་དགེ་སློང་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་དཔལ་
 བཟང་པོས། རྗེ་བཅུན་སྐུར་རས་གཞིགས་ཀྱིས་དངོས་སུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་
 གནས་མཚོག་དི་པོ་པོ་ཉ་ལ་དང་བྱུང་བར་མ་མཚེས་ཤིང་། གྲུབ་པ་བརྟེས་པའི་རྣམ་
 འབྱོར་པ་མང་པོ་རྒྱན་དུ་བཞུགས་པ་དཔལ་བྱང་ཚུབ་ཚེན་པོའི་དཔེན་གནས་ཐེག་
 ཚེན་པོ་བྱང་དུ་དམར་སེར་ཅན་གྱི་ལོ་སྟོན་དུག་གི་རྣམ་པའི་ཡར་དོའི་ཚོས་བཟང་པོ་
 ལ་སྐྱུར་བ་རྗོགས་སོ། ། །

འདིས་ཀྱང་རྒྱལ་བ་འི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྐོ་ཐམས་ཅད་ནས་སྟོགས་
ཐམས་ཅད་དུ་དང་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག །།།

ཨོ་སྤ་སྟེ།

སྟོན་པ་ཚད་མ་ནམ་འདྲེན་ཉི་མའི་གཉེན། །
དམ་ཚོས་ཚད་མ་འགོག་ལམ་བདེན་པ་དང་། །
སྐྱེས་བུ་ཚད་མ་འབགས་ཚོགས་དགེ་འདུན་ཉེ། །
སྐྱབས་ཡུལ་ཚད་མ་མཚོག་གསུམ་གཙུག་ན་རྒྱལ། །

ཚད་མིན་སྟོན་དང་བསྟན་པ་དེར་བཞུགས་བཅས། །
ལོག་སྐྱེའི་སྡེ་སོགས་འཛོམས་མཛད་དཔལ་ཡོན་ཅན། །
རིགས་པའི་དབང་སྤྱུག་སྟོགས་ཀྱི་སྐྱང་པོ་དང་། །
ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པ་འཛམ་གླིང་མཛེས་པའི་རྒྱན། །

ལམ་དང་ལམ་མིན་འབྲེད་པའི་རིགས་པའི་མཛོད། །
ཚད་མ་སྡེ་བདུན་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པའི། །
གནད་ཀྱིན་བསྐྱེས་ནས་སྟོན་མཛད་དགེ་འདུན་གྲུབ། །
དེས་གསུངས་རིགས་པའི་རྒྱན་བཅས་བསྐྱགས་འོས་མཚོག། །

སྐྱང་དང་དོར་བྱའི་གནད་ཀྱིན་མ་འདྲེས་པར། །

ལེགས་སྐྱེ་ཞི་སྐྱོར་འཇུག་དང་”བསྐོད་^{༡༣༦}་བྱེད་པའི། །
སྐོ་གསལ་སྐྱེས་བུའི་ཚོགས་ལ་སྐྱབ་སྦྱང་བུ། །
རིགས་པའི་རྒྱན་འདི་སྐྱར་ཡང་བར་དུ་བསྐྱབ། །

རྒྱལ་འདིས་རྣམ་དཔྱོད་མཁའ་ལྷར་རབ་ཡངས་པའི། །
སྐྱེ་ལོས་ལོར་འཛིན་ཁོན་རྣམས་ཡོངས་གང་ཞིང། །
འགོ་བའི་རྫོངས་སྐྱབ་སེལ་ཉེ་ལུང་ཉོགས་ཀྱི། །
ཚོས་རྒྱལ་ཡང་རྒྱའི་འཕེལ་བར་འགྲབ་སྐྱུར་ཅིག །

རྒྱལ་དབང་དགེ་འདུན་བྱུ་བྱི་གསུང་ཚད་མ་རིགས་རྒྱན་འདི་རྣམ་འགྲེལ་
དོན་གཉེར་བ་རྣམས་ལ་མཁོ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཡང་དབུས་སྐྱོགས་སུ་འདིའི་བར་མེད་
ག་ཤིས། འདིར་དཔེ་རྒྱན་ཡང་དགོན་བར་སྐྱང་བས་ཚོས་སྐྱིན་འཛད་མེད་སྐྱེལ་
ཕྱིར་ཤིང་ཉེ་ལོ་ནང་བར་གསལ་བསྐྱབ་བཤེས་པའི་འབྲས་བུ་དོན་སྐྱབ་དུ་འགྱུར་
ཕྱིར་སྐྱོན་པའི་ཚོགས་འདི་ཡང་རྒྱལ་བའི་ཚོས་རྒྱལ་འཛིན་བ་རག་དབང་རྫོ་
བཟང་བུ་བསྐྱབ་རྒྱ་མཚོ་འདིགས་བྲལ་དབང་རྒྱལ་སྐྱོགས་ལས་རྣམ་བར་རྒྱལ་
བའི་སྐྱེས་སྐྱུར་བའོ། ། །

སའ་མཚན་ལོ། ། །

བར་ཡུང་སློན་ཚིག་

ནམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ། །
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཚོས་ཚུལ་དལ་འབབ་སྐྱེད། །
ཚིག་གི་གཞེགས་མ་རེས་ཡུང་དུག་གསུམ་གྱི། །
དྲི་མ་ཡོངས་འབྱུང་ལེགས་བཤད་བདུན་ཅི་འདི། །

དཔར་དུ་བསྐྱུན་བའི་ནམ་དཀར་ཡུང་པོའི་མཐུས། །
ཡང་དག་ཚོས་ཀྱི་སློ་མོ་སློང་ཐུག་བརྒྱ། །
གདངས་ཉེ་རྒྱུད་ལྗེའི་འགོ་བ་མ་ལུས་པ། །
རེས་ལེགས་ལོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འཕྲོར་ཤོག། །

ཅེས་འཇམ་གྱིང་ཡངས་བའི་ཁྲིན་ལ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་ནམ་
འདྲེན་ཤུག་སེར་ལྗེའི་རིང་ལུགས་སློ་ཀུན་ནས་རྒྱས་བ་སོགས་འཕམ་ལུན་ལེགས་
ཚོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། བང་བསྐྱུན་སྐྱབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་
རབ་དག་དཔར་དུ་བསྐྱུན་དང་བསྐྱུན་འགྱུར་གང་ལའང་སྐྱར་ཚོག་བའི་དགོ་
བསྟེན་སློན་ཚིག་ཏུ་ཤུག་འདི་དགོ་སློང་ཚོས་སྐྱ་བ་དག་དབང་གྲོ་བཟང་བསྐྱུན་
འདྲིན་རྒྱ་མཚོས་སྐྱར་བའོ། །